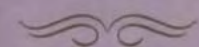

ทฤษฎารุจุส
เตปฏัก
๒๕๔๙
พทุธวสเส

อภิตมมปิฏเก
ธมมสขคณิปาลิ

ทฤษฎารุจุส เตปฏัก

๒๕๔๙ พทุธวสเส

ทฤษฎาสงฆมทาเถรสมาคม มุททาปัตต

Ra
CRE
2014
632715
V. 34

พคตอญ 12/06/2566

๓๔

ทฤษฎารุจสส
เตปฏัก
๒๕๔๙
พุทธวสเส

อภิสหมมปฏิก
ธมมตมคณปาลิ

๓๔

http://www.dhammadownload.com

ทฤษฎารุจสส
เตปฏัก

๒๕๔๙ พุทธวสเส

ทฤษฎาสงมมหาเถรสมาคมเมเน มุททาปิต

๗

๖3271๕

TULIB

3 1379 01483907 1

ทฤษฎารฎุจสุส เตปีฎุกั

๒๕๔๙ พุทุฎวสุเส

อฎิธมมุปีฎุเก
ธมมุสงคณิปาลิ
ปาลิวิโสธกตฎุเดเรหิ วิโสธิตา

ฎุมิพลสุส ปรมิณุทมหาราชรสุส
ปรีปฎุณฎุจวิสุเส สิริรชชมฎุคสมหกมฎุกาเล
ทฤษฎสงมมหาเถรสมาคเมน มุทุทาปีตา

หมดอายุ 12/06/2566

๓๔

With the Compliments

- 5 ส.ค. 2558

Ra

CRE

2014

632715

V.34

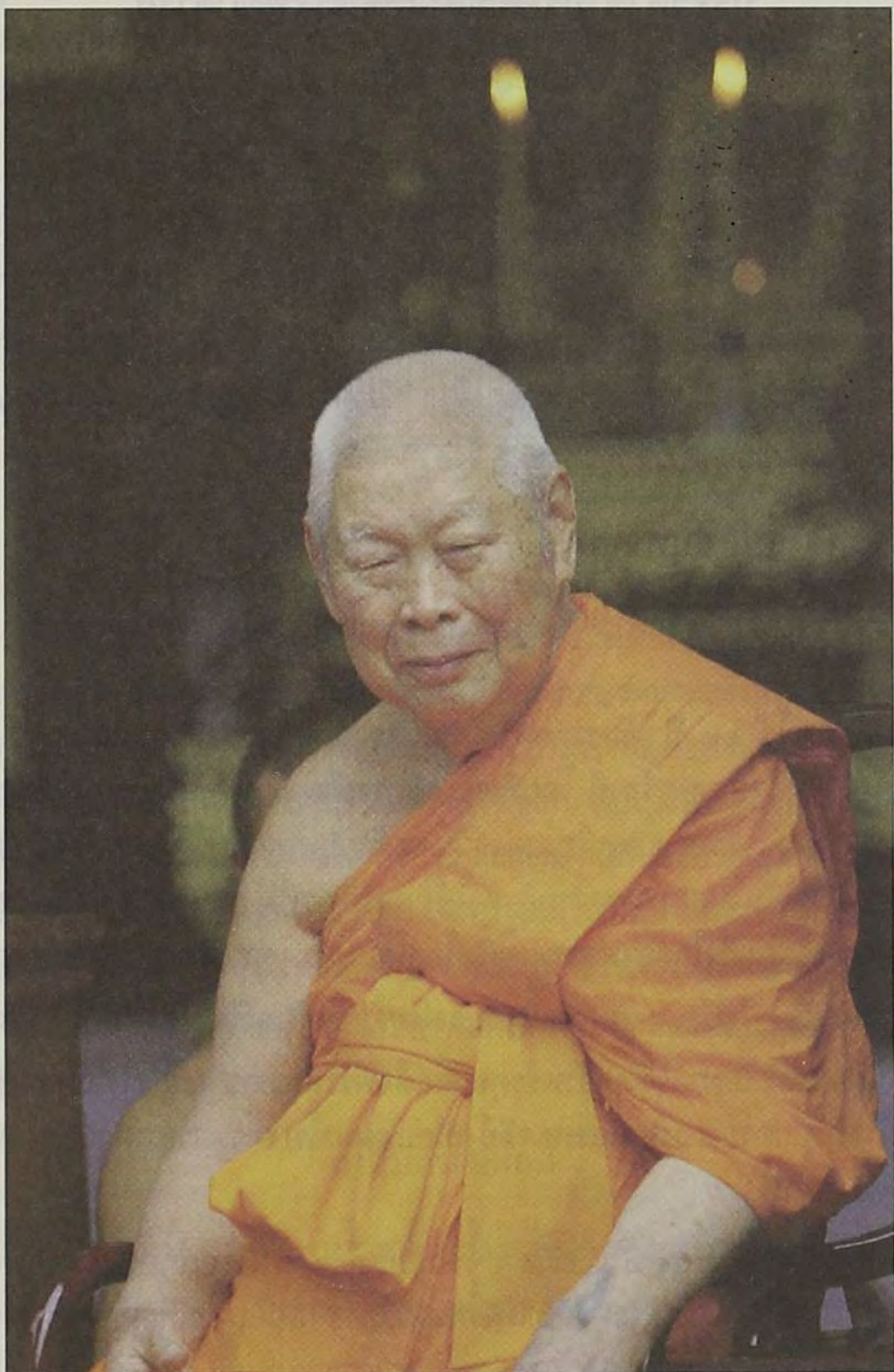

ทมตชชช 12/06/2566

หมดอายุ 12/06/2566

หมดอายุ 12/06/2566

สมเด็จพระพุทธอาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙)

อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

(๑๑ มกราคม ๒๕๓๑ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖)

ประวัติ เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๘)

๑๑ มกราคม ๒๔๗๑ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖

อายุ ๘๕ ปี พรรษา ๖๓

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ นามเดิมว่า เกี่ยว นามสกุล โชคชัย นามฉายา
อุปเสโณ บิดา นายเลื่อน โชคชัย มารดา นางยี่ โชคชัย เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๗๑
ณ บ้านแขวง ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การบรรพชาอุปสมบท

เมื่อยังเยาว์ ได้ศึกษาระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนวัดแขวง จนจบประถมศึกษา
ปีที่ ๔

เมื่ออายุได้ ๑๒ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดแขวง (วัดสว่างอารมณ์) อำเภอ
เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีพระอธิการพัฒน์ ภาทมนฺนี วัดภูเขาทอง เป็น
พระอุปัชฌาย์ แม้เจตนาจะบวชเพียงแค่ ๗ วัน แต่ด้วยอุปเพกตบุญญตา ทำให้เจ้าประคุณ
สมเด็จฯ ยังคงมั่นในสมณเพศต่อมา หาได้คิดลาสิกขาไม่ โยมมารดาจึงนำไปฝากไว้
กับท่านพระครูอรุณกิจโกศล (หลวงพ่อพริ้ง โกสโล) วัดแจ้ง ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ฝึกฝนในการศึกษา มีวิริยะ อุตสาหะ จนหลวงพ่อพริ้ง
เห็นอุปนิสัย ได้นำไปฝากไว้กับเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาณเทศมหาเถร)
โดยอยู่ในการปกครองของพระธรรมเจดีย์ (เทียบ ธมฺมธโร) ณ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร
กรุงเทพมหานคร

ต่อมา พ.ศ. ๒๔๙๒ เมื่อมีอายุครบอุปสมบท ก็ได้อุปสมบท ณ วัดสระเกศ
ราชวรมหาวิหาร โดยมีเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาณเทศมหาเถร) ทรงเป็น
พระอุปัชฌาย์

ด้านพระกรรมฐาน

เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้เรียนพระกรรมฐานในเบื้องต้น จากหลวงพ่อพริ้ง ซึ่งเป็น
พระวิปัสสนาจารย์องค์สำคัญของเกาะสมุย โดยหลวงพ่อพริ้งได้นำเจริญพระกรรมฐาน
บนหลุมฝังศพขณะมีอายุ ๑๒ ปี ต่อมาได้เรียนพระกรรมฐานจากสมเด็จฯ พระสังฆราช

(อยู่ ญาโณทยมหาเถร) ซึ่งมีความชำนาญในพระกรรมฐานด้านกสิณ และยังได้ให้ความสนใจวิธีการเจริญพระกรรมฐานตามแนวต่างๆ ที่ปฏิบัติในประเทศ จนมีความชำนาญทุกสาย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ริเริ่มวางรากฐานแนวคิดงานพระศาสนาเชิงรุกที่สำคัญในด้านต่างๆ ริเริ่มให้พระสงฆ์นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา อนุวัติให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่

ได้บริจาคเงินสร้างโรงเรียนและตึกสงฆ์อาพาธในท้องถิ่นชนบทที่อยู่ห่างไกล ความเจริญหลายแห่ง ในนาม “อาคารผู้มีพระคุณ” เพื่อพยาบาลพระภิกษุ สามเณร ผู้อาพาธ และสาธุชนทั่วไป

ในด้านต่างประเทศ

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ริเริ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ ริเริ่มการสร้างวัดไทยในต่างประเทศ ริเริ่มให้มีการฝึกอบรมพระธรรมทูตไปประจำ ณ วัดไทยในต่างประเทศ ริเริ่มสานศาสนสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาสงฆ์โลก นับเป็นพระสงฆ์ไทยรูปแรก ที่ก้าวขึ้นสู่การบริหารองค์กรสงฆ์โลก เป็นคณะสงฆ์ไทยคณะแรกเยือนทำเนียบขาวอย่างเป็นทางการ ตามคำนิมนต์ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เป็นคณะสงฆ์ไทยคณะแรก เยือนนครรัฐวาติกัน กรุงโรม อย่างเป็นทางการ ได้ออกเดินทางไปต่างประเทศทั่วทุกมุมโลก เพื่อหาแนวทางที่จะให้มีวัดเกิดขึ้นในประเทศนั้นๆ จนเกิดวัดไทยทั่วทุกมุมโลก ในปัจจุบัน

ลำดับสมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๐๑	เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ พระเมธีสุทธิวงศ์
พ.ศ. ๒๕๐๕	เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชวิสุทธิเมธี
พ.ศ. ๒๕๐๗	เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๑๔	เป็นพระราชาคณะชั้นธรรมที่ พระธรรมคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๑๖	เป็นรองสมเด็จพระราชาคณะที่ พระพรหมคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๓๓	เป็นสมเด็จพระราชาคณะที่ สมเด็จพระพุฒาจารย์
พ.ศ. ๒๕๔๗	เป็นประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม ประธานสำนักงานกำกับดูแลพระธรรมทูตไปต่างประเทศ แม่กองงานพระธรรมทูต เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก และเจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร เป็นพระมหาเถระที่อุทิศตนและเสียสละเพื่อพระพุทธศาสนา ประเทศชาติ บ้านเมืองมาโดยลำดับ เป็นที่ปรากฏชัดเจน

ดังบทคติธรรมซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ได้ประทานไว้ในหลายโอกาส ความว่า “**ความเสียสละ เป็นพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นพระพุทธจริยาที่ทรงสร้างสมจนถึงวาระแห่งการตรัสรู้ จุดหมายสูงสุดของความเสียสละในพระพุทธศาสนา คือ การเสียสละเพื่อบรรลุพระนิพพาน ความเสียสละจึงก้าวสูงขึ้นไปด้วยลำดับ ความเสียสละทุกระดับล้วนมีความสำคัญ เช่น ความเสียสละเพื่อรักษาแผ่นดิน ถ้าไม่มีผู้เสียสละเพื่อแผ่นดิน ชาติไทยคงไม่มีแล้ว ความเสียสละเพื่อสถาบัน ความเสียสละเพื่อหน้าที่การงาน เป็นต้น ความเสียสละโดยทางหนึ่ง เป็นการลดความเห็นแก่ตัว จนถึงขั้นไม่มีความเห็นแก่ตัว**”

รัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดพิมพ์พระไตรปิฎก ฉบับพิมพ์มหาเถรสมาคมชำระและจัดพิมพ์ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นพระราชกุศล ถวายพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ เป็นผู้ปรารภให้มีการชำระและจัดพิมพ์

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ในวันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น

รัฐบาลจึงจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับดังกล่าวโดยเสด็จพระราชกุศล ในพิธีพระราชทานเพลิงศพเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ เพื่อบูชาพระคุณ พร้อมอุทิศกุศลน้อมถวายในสัมปรายภพ ตราบจนบรรลุพระนิพพานเป็นที่สุด

คำนำ

มหาเถรสมาคม ได้ปรารภการจัดกิจกรรมร่วมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ แล้วมีมติให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการผู้มีความรู้และทรงธรรมวินัยพิจารณาตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับให้ถูกต้อง โดยใช้พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นฉบับ เพราะได้ตระหนักถึงความสำคัญของพระไตรปิฎกในฐานะเป็นพระบรมศาสนาทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยและประชาชนชาวไทยได้นับถือพระพุทธานุภาพในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย และพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะและเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกมาโดยตลอด ดังที่ปรากฏเป็นหลักฐาน เช่น

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ ๑ ด้าน ๒ “คนเมืองสุโขทัยนี้มักทาน มักทรงศีล มักโอยทาน พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองสุโขทัยนี้ ทั้งชาวแม่ชาวเจ้า ท่วยปั้ว ท่วยนาง ลูกเจ้าขุน ทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้งผู้ชาย ทั้งผู้หญิง ผู้่งท่วย มีศรัทธาในพระพุทธานุภาพ ทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคน เมื่อออกพรรษากرانกฐินเดือนหนึ่งจึงแล้ว...”

พระบรมมหาราชวังของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่ตรัสประกาศแก่เทพยดาทั้งปวงว่า “ให้บังเกิดมาในประยูรมหาเศวตฉัตร จะให้บำรุงพระพุทธานุภาพ ไฉนจึงมิช่วยให้สว่างแลเห็นข้าศึกเล่า” พอตกพระโอษฐ์ลง พระพาก็พัดควันอันเป็นหมอกมืดนั้นสว่างไป...

นำพระราชหฤทัยและพระราชดำรัสของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
“หมดยุค 12/06/2566พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ จะให้เราเข้ารีตตั้งนั้นหรือ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะในราชวงศ์ของเราก็นับถือพระพุทธานุภาพมาช้านานแล้ว จะให้เปลี่ยน

ศาสนา อย่างนี้เป็นกรยากอยู่ และถ้าพระเจ้าผู้สร้างฟ้าสร้างดินจะต้องการให้คนทั่วโลกได้นับถือศาสนาอันเดียวกันแล้ว พระเจ้ามีจัดการให้เป็นเช่นนั้นเสียแล้วหรือ?” “จริงอยู่ เมื่อฟอลคอนในเวลาหมอบอยู่ข้างพระบาทเจ้ากรุงสยามได้แปลคำชักชวนที่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้รับสั่งมากับราชทูตนั้น ฟอลคอนก็กลัวจนตัวสั่น และสมเด็จพระนารายณ์ทรงพระกรุณาโปรดให้อภัยแก่ฟอลคอน แต่ก็ได้รับสั่งว่า ได้ทรงนับถือศาสนาอันได้นับถือต่อๆ กันมาถึง ๒,๒๒๕ ปีแล้ว เพราะฉะนั้น ที่จะให้พระองค์เปลี่ยนศาสนาเสียนั้น เป็นการที่พระองค์จะทำได้”

พระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

“อันตัวพ่อ	ชื่อว่า	พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก	ภูชาติ	พระศาสนา
ถวายเป็นดิน	ให้เป็น	พุทธบูชา
แต่พระศาสนา	สมณะ	พระพุทธรูป
ให้ยืนยง	คงถ้วน	ห้าพันปี
สมณะพราหมณ์ชี	ปฏิบัติ	ให้พอสม
เจริญสมณะ	วิปัสสนา	พ่อขึ้นชม
ถวายเป็นคัม	รอยบาท	พระศาสดา
คิดถึงพ่อ	พ่ออยู่	คู่กับเจ้า
ชาติของเรา	คงอยู่	คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา	อยู่ยง	คู่องค์กษัตริย์
พระศาสดา	ฝากไว้	ให้คู่กัน”

พระราชปณิธานของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

หมดยุ 12/06/2566

“ตั้งใจจะอุปถัมภ์
ป้องกันขอบเขตสันติ
ยอยกพระพุทธศาสนา
รักษาประชาชนและมนตรี”

พระราชศรัทธาของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย “ศุภมัสดุ ๑๑๗๙ ศก... พระบาทสมเด็จพระบรมธรรมิกมหาราชารามาธิราช บรมนารถบรมบพิตร พระพุทธเจ้าอยู่หัว... ทรงพระราชศรัทธาจะยกกรือวิสาขบูชามหาโยนิพิธิ อันขาดประเพณีมานั้นให้กลับคืนเจียรฐิติกาล ปราภฏสำหรับแผ่นดินสืบไป จะให้เป็นอรรถตถประโยชน์และปรตถประโยชน์ ทรงพระราชศรัทธาจะให้สัตว์โลก ข้าขอบขัณฑสีมาทั้งปวงจำเรณูอายุและอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากทุกข์ภัยในชั่วนี้แลชั่วหน้า...”

นำพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว “ด้วยกำลัง ทรงพระมหากรุณาเมตตากับไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินเป็นอันมาก ทรงพระกรุณา ดำรัสให้จดหมาย (คือ จด) กระแสพระราชโองการปฏิญาณยกพระนาม พระรัตนตรัยสรณาคมนั่นอันอุดมเป็นประธานพยานอันยิ่ง ให้เห็นความจริง ในพระบรมหฤทัย แล้วทรงพระราชดำรัสยอมอนุญาตให้เจ้าพระยาพระคลัง ว่าที่สมุหพระกลาโหม พระยาศรีพัฒนรัตนราชโกษา พระยาราชสุภาวดีกับ ขุนนางผู้น้อยทั้งปวง จงมีความสโมสรมัคคีรสปรึษาพร้อมกัน เมื่อเห็นว่าพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์ใดที่มีวิญญูฉะฉานรอบรู้ราชานุวัตร จะเป็น ศาสนูปถัมภกยกพระบวรพุทธศาสนา แลจะปกป้องไพร่ฟ้าอาณาประชา ราชภูมिरักษาแผ่นดินให้เป็นสุขสวัสดิ์โดยยิ่ง เป็นที่ยินดีแก่มหาชนทั้งปวงได้ ก็สุดแท้แต่จะเห็นดีประนีประนอมพร้อมใจกัน ยกพระบรมวงศานุวงศ์ พระองค์นั้นขึ้นเสวยมโหฬรรยาธิปัตย์ราชสืบสันตติวงศ์ดำรงราชประเพณี ต่อไปเถิด อย่าได้กริ่งเกรงพระราชอัธยาศัยเลย เอาแต่ให้ได้เป็นสุขทั่วหน้า อย่าให้เกิดการรบราฆ่าฟันกันให้ได้ความทุกข์ร้อนแก่ราษฎร...”

พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรง ประกาศพระราชทานส่วนพระราชกุศลในการที่ทรงบริจาคเพชรใหญ่ประดับ พระอุณาโลมพระพุทธรูปมหายานรัตนปฐมากร “การพระราชบริจาคอันนี้ทรงพระ ราชดำริ เห็นว่าไม่ขัดขวางเป็นเหตุให้ท่านผู้ใดชุนเคืองขัดใจเลย พระนครนี้เป็น

[๔]

ถิ่นที่ของถนนับถือพระพุทธศาสนาแต่เดิม ไม่ใช่แผ่นดินของศาสนาอื่น คนที่ถือศาสนาอื่นมาแต่อื่นก็ดี อยู่ในเมืองนี้ก็ดี จะโหม่นสนน้อยใจด้วยริษยาแก่ พระพุทธศาสนาเพราะบูชาอันนี้ไม่ได้ ด้วยไม่ใช่เมืองของศาสนาตัวเอง ถ้า โหม่นสักก็ชื่อว่าโลกล่วงเกินไป...”

พระราชปณิธานและพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช “ข้าพเจ้าจะไม่มีจิตยินดีน้อมไปในศาสนาอื่น นอกจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระธรรมอันพระองค์ได้ตรัสรู้ชอบ ดีแล้ว กับทั้งพระสงฆ์หมู่ใหญ่ อันได้ประพฤติตามคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้นเลยเป็นอันขาด จนตราบอกว่าสิ้นชีวิต...”

พระราชนิพนธ์และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา เราจำเป็นต้อง ถือด้วยความกตัญญูต่อบิดา มารดา และต้นโคตรวงศ์ของเรา... เมื่อรู้สึก แน่นอนแล้วว่า ศาสนาในสมัยนี้เป็นของที่แยกจากชาติไม่ได้... ถ้าข้าพเจ้า จะขอแก้ท่านทั้งหลายว่า พุทธศาสนาเป็นของไทย เราชวนกันนับถือ พระพุทธศาสนาเถิด... ผู้ที่แปลงศาสนา คนเขาดูถูกยิ่งเสียกว่าผู้ที่แปลง ชาติ... เพราะเหตุฉะนั้น เป็นความจำเป็นที่เราทั้งหลายผู้เป็นไทย จะต้องมั่น อยู่ในศาสนาพระพุทธซึ่งเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา...” และพระองค์ได้ พระราชทานความหมายแห่งไตรรงค์ไว้ดังนี้

“ขอรำรำพรรณบรรยาย	ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสีทั้งสามงามถนัด	
ขาวคือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์	หมายพระไตรรัตน์
และธรรมะคัมภีร์ไทย...”	

หมดอายุ 12/06/2566

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว “แต่ บ้านเมืองในลานนาถึงกาลวิบัติ พระพุทธศาสนาก็เศร้าหมองจนสงฆ์มณฑล

เสื่อมทรามระส่ำระสายมาช้านาน... มาจนถึงรัชกาลสมเด็จพระปิยมหาราช พระบรมชนกนาถของเราจึงได้เริ่มทรงจัดการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในมณฑลนี้ มาโดยทรงพระราชดำริจะให้พุทธจักรและอาณาจักรเจริญรุ่งเรืองสมกับสมัย เป็นต้นว่า ในการสั่งสอนประชาชนทั้งหลายให้รัฐบาลเอาเป็นธุระสั่งสอนส่วน คดีโลก ให้พระสงฆ์รับภาระการสั่งสอนส่วนศีลธรรมเป็นอุปการะแก่กัน ดังนี้ สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชของเราก็ได้โปรดให้จัดการสืบมาโดยทางนั้น”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลปัจจุบัน ได้ตรัสพระปฐมบรมราชโองการซึ่งเป็นพระราชปณิธานแก่ปวงชนชาวไทยใน พระราชพิธีพระบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ว่า “เราจะครองแผ่นดิน โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ได้มีพระราชดำรัสตรัส ลาผนวชต่อพระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ ว่า “โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนา ประจำชาติของเรา ทั้งตามความศรัทธาเชื่อมั่นของข้าพเจ้าก็เห็นเป็นศาสนา ที่ดีศาสนาหนึ่ง เนื่องในบรรดาสังฆธรรมคำสั่งสอนอันชอบด้วยเหตุผล จึง เคยคิดอยู่ว่า ถ้าโอกาสอำนวย ข้าพเจ้าควรจักได้บวชสักเวลาหนึ่งตาม ราชประเพณี ซึ่งจักเป็นทางสนองพระคุณบูรพการีตามคตินิยมด้วย...” และได้มีพระราชดำรัสในโอกาสพระสันตะปาปา จอห์น พอล ที่ ๒ เข้าเฝ้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗ ว่า “คนไทยเป็นศาสนิกที่ดีด้วยกัน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา อันเป็น ศาสนาประจำชาติ”

การดำเนินงานตรวจชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกให้คงความ บริสุทธิ์แห่งพระบาลีพุทธพจน์ซึ่งเป็นหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำเป็นต้องอาศัยความสุชุมคัมภีรภาพด้านความรู้ความชำนาญในภาษาบาลี ของพระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลาย จึงนับว่าเป็นงานที่มี

[๖]

ความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นกุศลกิจอันยิ่งใหญ่ที่กระทำได้ยาก ดังนั้น การที่พระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลายมีอิทธิบาทธรรมร่วมกันตรวจชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงควรแก่การอนุโมทนาสาธุการของบรรดาพุทธบริษัททั้งหลาย เพราะทราบได้ที่พระไตรปิฎกยังคงความบริสุทธิ์อยู่ ย่อมเป็นที่มั่นใจได้ว่า ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธก็ดำรงอยู่ ก่อให้เกิดสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติตราบนั่น

ในนามของมหาเถรสมาคม ขอแสดงความชื่นชมยินดีต่อคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกที่ได้ดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ นับเป็นการเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระบรมพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐเนื่องในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ดังกล่าว

ขออานุภาพแห่งมหากุศลอันยิ่งใหญ่ที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของพระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลายที่ได้ร่วมกันพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยซึ่งถือว่าเป็นพระบรมศาสดาแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในครั้งนี้ ได้โปรดอภิบาลคุ้มครองรักษาสมเด็จพระบรมพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ให้ทรงพระเกษมสำราญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน สถิตมั่นเป็นมิ่งขวัญร่มเกล้าของเหล่าพสกนิกรชาวไทยสืบไปตลอดจรัสรัตนกาล เทอญ

สมเด็จพระพุทธมหาราช.

7

(สมเด็จพระพุฒาจารย์)

หมดอายุ 12/06/2566

ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คำปรารภ

ศาสนธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เดิมทีนั้น เรียกว่า พระธรรมวินัย พระธรรม ได้แก่คำสั่งสอนที่แสดงหลักความจริงที่ควรรู้ และแนะนำหลักความดีที่ควรประพฤติ พระวินัย ได้แก่ข้อบัญญัติที่ทรงวางไว้เป็นหลักกำกับความประพฤติให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเสมอกัน กาลต่อมา เมื่อพระพุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน พระธรรมวินัยที่พระพุทธองค์ ทรงแสดงไว้ทรงบัญญัติไว้ในกาลโอกาสต่าง ๆ มีความสำคัญยิ่งในฐานะ เป็นพระบรมศาสดาแทนพระพุทธองค์ โดยมีหลักฐานปรากฏในมหา ปรินิพพานสูตร (ที.ม. ๑๐/๒๑๖) ว่า ขณะที่ทรงพระประชวรจวนจะเสด็จ ดับขันธปรินิพพาน พระพุทธองค์หาได้ทรงตั้งพระสาวกรูปใดรูปหนึ่งไว้ใน ตำแหน่งพระบรมศาสดาไม่ หากแต่ตรัสกะท่านพระอานนท์พุทธอุปัฏฐากว่า

โย โว อานนท มยา ธมฺโม จ วินโย จ เทสิโต ปญฺญตฺโต,
โส โว มมจฺจเยน สตฺถา.

แปลความว่า “ดูก่อนอานนท์ ธรรมและวินัยอันใดที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่พวกเธอ ธรรมและวินัยอันนั้นจักเป็นศาสดาของพวกเธอ โดยกาลล่วงไปแห่งเรา”

จากพระพุทธพจน์นี้เป็นหลักฐานยืนยันถึงความสำคัญของพระธรรมวินัย ซึ่งได้รับการสังคายนารวบรวมประมวลเป็นบทสวดสำหรับสอบทานความ ถูกต้องมิให้คลาดเคลื่อนไปจากที่พระพุทธองค์ตรัสสั่งสอนจริงด้วยสังฆานุมัติ พร้อมกันครั้งแรกโดยพระอรหันตเถระ ๕๐๐ รูป ภายหลังพุทธปรินิพพานได้ ๓ เดือน การสังคายนาพระธรรมวินัยในครั้งแรกนั้นได้ยกเอาพระพุทธพจน์ ที่ทรงแสดงโปรดเวไนยสัตว์ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ขึ้นสู่การพิจารณา สอบทานรับรองความบริสุทธิ์ถูกต้องในท่ามกลางสงฆ์ แล้วประมวลจัด

เป็นหมวด ไว ๓ หมวดใหญ่ เรียกว่า พระไตรปิฎก อันประกอบด้วย พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

พระวินัยปิฎก หมวดพระวินัย ว่าด้วยพระพุทธานุญาตที่ทรงวางหลักความประพฤติและมารยาทอันเป็นแบบอย่างเยี่ยงอารยชนของผู้เข้ามาบวช ประพฤติพรหมจรรย์ชั้นสูงในพระพุทธศาสนา เป็นประมวลพระพุทธานุญาต รสสั่งสอนเกี่ยวกับศีลหรือสิกขาบทตลอดจนพิธีกรรมและขนบธรรมเนียมของพระสงฆ์ อันเป็นกฎระเบียบที่พระภิกษุและพระภิกษุณีต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด นอกจากนี้ยังได้ประมวลเหตุการณ์พุทธประวัติที่สำคัญ ๆ นับตั้งแต่แรกตรัสรู้เสวยวิมุตติสุขเป็นต้นไปพร้อมทั้งประวัติการทำสังคายนาไว้ด้วย มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๕ คัมภีร์ คือ มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๔ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑ ถึงเล่มที่ ๔

พระสุตตันตปิฎก หมวดพระสูตร ว่าด้วยประมวลพระธรรมเทศนา ตรัสบรรยายธรรมของพระพุทธองค์ที่ตรัสให้เหมาะแก่บุคคลและโอกาส เป็นประมวลหลักพุทธธรรมที่ทรงแสดงโดยบุคลาธิษฐานหรือทรงใช้สมมติโวหารตลอดจนบทคาถาประพันธ์ เรื่องเล่า และเรื่องราวชั้นเดิมที่แสดงถึงประวัติของพระพุทธองค์และพระอรหันตสาวกทั้งหลาย มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๕ คัมภีร์ เรียกว่า นิกาย ๕ คือ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๒๕ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๕ ถึงเล่มที่ ๓๓

พระอภิธรรมปิฎก หมวดพระอภิธรรม ว่าด้วยประมวลพระพุทธานุญาตอันเกี่ยวกับหลักปรมาตมธรรมที่เป็นความหมายที่แท้จริงของสรรพสิ่ง เป็นประมวลคำอธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแล้ว ๆ โดยธรรมาธิษฐาน

คือไม่ยกบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อันเป็นสมมติบัญญัติเข้ามาประกอบความ มี ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๗ คัมภีร์ คือ ธรรมสังคณี วิภังค์ ธาตุกถา บุคคลบัญญัติ กถาวัตถุ ยมก และปฏิจจกัน โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๑๒ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๔ ถึงเล่มที่ ๔๕

พระไตรปิฎก จัดเป็นหนึ่งในพระสัทธรรม ๓ คือปริยัติสัทธรรมที่ประมวลไว้ซึ่งนวัคสัตตสุตสัจธรรมทั้งหมด เป็นปทัฏฐานให้เกิดปฏิบัติสัทธรรม คือศีล สมาธิ ปัญญา และนำไปสู่การบรรลุปฏิเวธสัทธรรม คือมรรค ผล นิพพานในที่สุด ดังนั้น จึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในทางพระพุทธศาสนา ดังพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ในคราวจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ความว่า

“พระไตรปิฎกเป็นพระคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระอรหันตสาวกได้รับการอุทิศสั่งสอนสืบต่อกันมา เป็นพระคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนา เท่ากับเป็นสัญลักษณ์ของพระบรมศาสดา พระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนผู้สนใจพระพุทธศาสนามีความจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้จากพระไตรปิฎก เพราะฉะนั้น คัมภีร์พระไตรปิฎกนี้พระเถรานุเถระแต่ปางก่อนจึงได้ช่วยกันรักษาสืบต่อกันมา ในการสร้างวัดวาอารามสมัยก่อนนั้น จะต้องสร้างหอไตรประจำวัด ซึ่งเป็นที่เก็บรักษาพระไตรปิฎกอันประกอบด้วยคัมภีร์ใบลาน พระภิกษุสามเณรผู้บวชในพระพุทธศาสนาจะเป็นศาสนทายาท ก็จำเป็นต้องศึกษาภาษาบาลีอันเป็นภาษาที่จารึกในคัมภีร์พระไตรปิฎก พร้อมทั้งอรรถกถาฎีกา โยชนา สัททวิเสส อันเป็นคัมภีร์ประกอบเพื่อให้เข้าใจเนื้อความพระไตรปิฎกนั้น พระมหากษัตริย์ทรงนับถือพระพุทธศาสนาในปางก่อน

จึงได้ให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ในพระไตรปิฎกนั้นๆ ให้แตกฉาน เพื่อนำเอาความรู้มาสั่งสอนแก่พุทธศาสนิกชน สำหรับในประเทศไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะมาตลอดสาย และได้ทรงให้พระภิกษุสงฆ์ได้ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมคือพระไตรปิฎกนี้ สืบต่อกันมา ทรงถือเป็นพระราชกิจสำคัญ มีการสอบพระปริยัติธรรมเพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้แสดงความรู้ที่ได้ศึกษาพระไตรปิฎกนั้นๆ และทรงปูนบำเหน็จความสามารถแก่พระภิกษุสามเณรผู้สอบไล่ได้พระปริยัติธรรม ซึ่งทุกวันนี้ได้ขยายวงกว้างออกมาเป็นการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลีสนามหลวง ตลอดจนพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ให้พระภิกษุสามเณรผู้ทรงความรู้ทำการสังคายนาพระไตรปิฎก ถือเป็นการทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอันยิ่งใหญ่...”

พระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทได้รับการนำสืบๆ กันมา ด้วยภาษามคธ หรือภาษาบาลี อันหมายถึงภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธพจน์ โดยวิธีมุขปาฐะหรือมุขบาฐ คือวิธีทรงจำนำสืบต่อ ๆ กันด้วยการสาธยายท่องจำกัน สั่งสอนกันจากปากสู่ปาก หรือวิธีบอกเล่ากล่าวสอนจากอาจารย์สู่ศิษย์โดยโวหารต่างๆ เป็นเวลาถึง ๔ พุทธศตวรรษ จึงได้รับการจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรลงในใบลานในคราวสังคายนาครั้งที่ ๕ ในประเทศศรีลังกา เมื่อพุทธศักราช ๔๓๓ ตลอดระยะเวลาดังกล่าวนี้ ถ้าในสมัยใดมีความพินเพื่อเลอะเลือนจำกันมาผิด มีข้อบกพร่องผิดพลาดอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีคำสอนของลัทธิอื่นเข้ามาปะปนในพระไตรปิฎก อันเป็นเหตุให้พระสงฆ์ประพฤติดิพลัทธิพระธรรมวินัย บรรดาพระอรหันต์หรือพระมหาเถระในยุคสมัยนั้นๆ ก็จะต้องถือเอาเป็นการธุระดำเนินการประชุมพระสงฆ์ทำสังคายนาเพื่อสอบทวนสวดรับรองความถูกต้องพร้อมกันเป็นครั้ง ๆ โดยประวัติการทำสังคายนานั้น สามครั้งแรกทำในประเทศอินเดีย ครั้งที่ ๔ และครั้งที่ ๕

ทำในประเทศศรีลังกา ซึ่งในการทำสังคายนาครั้งที่ ๕ นี้เอง พระเถระ
 สังคิติกจารย์ทั้งหลายได้คำนึงถึงว่า “ในอนาคต กุลบุตรคงมีศรัทธาน้อยลง
 และปัญญาที่จะทรงจำพระธรรมวินัยสืบอายุพระพุทธศาสนาคงน้อยลงด้วย
 ควรที่คณะสงฆ์จะสังคายนาพระธรรมวินัยแล้วลงบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์
 อักษร” เพราะประจักษ์ที่พวกทมิฬไม่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งปกครอง
 ประเทศศรีลังกาแล้วทำให้เกิดภัยพิบัติอย่างใหญ่หลวงต่อพระพุทธศาสนา
 เป็นเหตุให้พระภิกษุสาวกทั้งหลายต่างพากันปลีกตนไปอยู่ตามป่าเขาอย่าง
 ลำเค็ญ มีความผิดเคืองด้วยภิกษาหาร ต้องอดทนอยู่อย่างลำบากถึง ๑๒ ปี
 แต่ท่านเหล่านั้นหาคำนึกถึงความลำบากทางกายของตนไม่ ต่างช่วยกัน
 ทรงจำพระไตรปิฎกท่านละหนึ่งนิกายบ้าง สองนิกายบ้าง ถึงแม้ไม่มีอะไร
 จะฉันเป็นภัตตาหาร ก็ฉันใบไม้แทน เพื่อให้ร่างกายมีกำลังทรงอยู่เพียงเพื่อ
 สารถยาท่องบ่นทบทวนพระไตรปิฎกที่ทรงจำไว้นั้น ทั้งนี้เพื่อมิให้พระไตรปิฎก
 ที่ทรงจำไว้นั้นสูญไปพร้อมกับชีวิตของท่าน เพราะฉะนั้นพระภิกษุสาวกที่
 ทรงจำพระไตรปิฎกได้มีจำนวนน้อยเต็มที บางท่านเกิดเตโชธาตุในท้องกำเริบก็
 ต้องนอนเอาทรายกลบท้อง เพื่อให้ดูดความร้อนจากร่างกายแล้วสารถย
 ทบทวนพระไตรปิฎกนั้นมิให้ลืมนั่นสูญหายไป เมื่อได้ประจักษ์ชัดถึงการ
 ทรงจำพระไตรปิฎกด้วยวิธีมุขปาฐะว่าไม่อาจจะรักษาพระไตรปิฎกไว้ได้ต่อไป
 จึงได้มีมติจารึกพระไตรปิฎกลงในใบลานเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยภาษามคธ
 พร้อมทั้งจารึกอรรถกถา (คัมภีร์อธิบายความแห่งพระไตรปิฎก) ด้วยภาษา
 สิงหล แล้วนำสืบเผยแพร่ไปยังประเทศต่างๆ ที่นับถือพระพุทธศาสนา และ
 ต่อมาเมื่อวิทยาการด้านการพิมพ์เจริญขึ้น ได้มีการพิมพ์พระไตรปิฎกเป็น
 รูปเล่มหนังสือ โดยใช้อักษรของประเทศนั้น ๆ จึงปรากฏเป็นพระไตรปิฎก
 ฉบับอักษรสิงหล ฉบับอักษรเทวนาครี ฉบับอักษรพม่า ฉบับอักษรขอม
 ฉบับอักษรไทย ฉบับอักษรโรมัน ฉบับอักษรมอญ เป็นต้น และเมื่อจะจัด

พิมพ์หรือจัดสร้างซ้ำแต่ละครั้งเนื่องในวโรกาสสำคัญๆ ก็จะมีการสังคายนาตรวจชำระสอบทานเพื่อคงความบริสุทธิ์บริบูรณ์โดยการนำคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับอักษรต่าง ๆ มาเทียบเคียงกัน ตรวจสอบให้ลงกันสมกันเป็นสำคัญ โดยมีการจัดทำเครื่องหมายวรรคตอน จัดทำเชิงอรรถแสดงปาฐะที่ต่างกัน พร้อมทั้งจัดทำดัชนีคือปทานุกรม นามานุกรม คาถานุกรม และอัมมประเภทแสดงลำดับหมวดธรรม เพื่อสะดวกในการสืบค้นดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทย ได้นำพระไตรปิฎกจากประเทศศรีลังกามาสืบทอดศึกษาเล่าเรียนกันโดยลำดับ โดยในส่วนที่เกี่ยวกับการสังคายนาตรวจชำระสอบทานพระไตรปิฎกในประเทศไทย มีประวัติการดำเนินงานในแต่ละยุคสมัยที่พระบรมมหาราชวังไทยผู้ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ ทรงโปรดฯ รับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังปรากฏตามหลักฐานที่บันทึกไว้ ดังนี้

ในรัชสมัยของพระเจ้าติโลกราชแห่งเชียงใหม่ ได้มีการสังคายนาพระไตรปิฎกจารึกลงในใบลานด้วยอักษรธรรมล้านนาขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๐๒๐ ต่อมา ในสมัยกรุงธนบุรีเป็นราชธานี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภายหลังจากที่ทรงกู้อิสรภาพจัดการบ้านเมืองไทยเสร็จแล้ว ทรงใฝ่พระทัยในการพระพุทธานุศาสนเป็นอย่างยิ่ง ทรงปรารถนาว่าพระไตรปิฎกกระจัดกระจายเสียหายไปมาก จึงทรงโปรดฯ ให้อัญเชิญพระไตรปิฎกจากเมืองนครศรีธรรมราชซึ่งมีความสมบูรณ์มารวบรวมไว้ที่กรุงธนบุรี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๑๓

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๓๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ทรงโปรดฯ ให้รวบรวมคัมภีร์พระไตรปิฎกในส่วนที่กระจัดกระจายให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วทรงอาราธนาพระเถรานุเถระและเชษฐราชบัณฑิตผู้ทรงความรู้ ให้ทำการสังคายนาตรวจ

ชำระพระไตรปิฎก แล้วทรงโปรดฯ ให้ช่างคัดลอกจำลองพระไตรปิฎกพร้อมทั้งอรรถกถาและฎีกาจารึกด้วยอักษรขอมลงในใบลาน จำนวน ๓,๗๘๖ ผูกพร้อมทั้งปิดทองหีบ ปกหน้า ปกหลัง และกรอบ เรียกว่า พระไตรปิฎกฉบับทอง ต่อมา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงโปรดฯ ให้มีการซ่อมส่วนคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ชำรุดให้สมบูรณ์ และทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับรดน้ำแดง แม้ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎก ๕ ฉบับ มีฉบับรดน้ำเอก ฉบับเทพชุมนุมเป็นต้น พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้อาราธนาพระมหาเถระเข้าไปถวายพระธรรมเทศนาในพระบรมมหาราชวัง โดยให้เรียบเรียงพระไตรปิฎก อรรถกถา และฎีกา เป็นสำนวนพระธรรมเทศนา และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ขาดหายไปให้ครบสมบูรณ์ พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับล่องชาด

พระไตรปิฎกทั้ง ๔ รัชสมัยแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ดังกล่าวมานี้ยังเป็นภาษาบาลีอักษรขอม ดังนั้น ในปีพุทธศักราช ๒๔๓๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการสังคายนาชำระพระไตรปิฎกและปริวรรตบาลีอักษรขอมเป็นบาลีอักษรไทย และทรงโปรดฯ ให้จัดพิมพ์เป็นเล่มหนังสือขึ้นเป็นครั้งแรก จำนวน ๓๙ เล่ม รวม ๑,๐๐๐ ชุด เพื่อฉลองในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงมีพระราชประสงค์อุทิศพระราชกุศลถวายแด่พระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการตรวจชำระต้นฉบับที่ขาดหายไปเพิ่มอีกจากที่มีอยู่ ๓๙ เล่ม และจัดพิมพ์เป็น ๔๕ เล่ม จบบริบูรณ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพรรษาที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญ

พุทธกิจ การตรวจชำระพระไตรปิฎกครั้งนี้คณะสงฆ์กระทำอย่างโอฬารยิ่ง โดยปรับปรุงแก้ไขเครื่องหมายวรรคตอน ใช้เครื่องหมายพินทุแทนยามักการ เริ่มจัดทำตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๖๘ จนถึงปีพุทธศักราช ๒๔๗๓ จึงแล้วเสร็จ และเรียกชื่อพระไตรปิฎกฉบับนี้ว่า **สยามรณฺนสฺส เตปิฎกํ** : พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ พิมพ์จำนวน ๑,๕๐๐ ชุด ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ได้มีการจัดพิมพ์ คัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับอักษรไทยครบสมบูรณ์ และพระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐนี้ได้มีการพิมพ์ซ้ำสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม พระไตรปิฎกที่ได้รับการตรวจชำระและจัดพิมพ์ทั้งหมด นับแต่สมัยโบราณมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๗ เป็นภาษาบาลีหรือภาษามคธ แม้จะได้มีการแปลเป็นภาษาไทยมาช้านานแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่ก็ยังมิได้มีการแปลอย่างเป็นทางการในนามของคณะสงฆ์ จึงต่อมา ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๓ คณะสงฆ์โดยได้รับพระบรมราชูปถัมภ์จากพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ได้ประชุมกันดำเนินการแปลพระไตรปิฎกภาษาบาลีเป็นภาษาไทยบริบูรณ์และจัดพิมพ์เป็นครั้งแรก เรียกว่า **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง** โดยแปลตามความในพระไตรปิฎกภาษาบาลี แล้วพิมพ์เป็นเล่ม ๒,๕๐๐ ชุด ชุดละ ๔๐ เล่ม เพื่อให้เท่ากับจำนวนพระชนมายุของพระพุทธเจ้าส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งแปลเป็นสำนวนเทศนา โดยถือเอาพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐเป็นต้นฉบับ พิมพ์ลงในใบลาน ๑,๒๕๐ กัณฑ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพระอรหันตสาวกในครั้งพุทธกาลที่มาเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยมีนัยหมายเพื่อประชุมฟังพระโอวาทปาติโมกข์ในคราวจาตุรงคสันนิบาต ดิถีเพ็ญแห่งมาฆมาส อนึ่ง การแปลและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกครั้งนี้กระทำเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระพุทธศาสนาได้ดำรงมั่นมาครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ อีกส่วนหนึ่งด้วย

หมดอายุ 12/06/2566

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงนี้ คณะสงฆ์ได้ดำเนินการตรวจชำระจัดพิมพ์สืบต่อมาเนื่องในวโรกาสสำคัญอีก ๓ วาระ รวมเป็น ๔ วาระด้วยกัน

กล่าวคือ วาระที่ ๒ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๐๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด ชุดละ ๔๕ เล่ม วาระที่ ๓ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๐ จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด และวาระที่ ๔ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด เนื่องในวโรกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระราชดำริว่า พระพุทธทวณะอันเรียกว่าพระไตรปิฎกย่อมเป็นหนังสือที่ประมวลพระธรรมวินัยของสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งยังบริบูรณ์และตั้งมั่นอยู่ตราบใด ก็ย่อมเป็นหลักของพุทธบริษัทที่จะปฏิบัติให้เป็นสัมมาปฏิบัติ ถึงความงอกงามรุ่งเรืองอยู่ตราบนั่น จึงทรงมีพระราชศรัทธาเลื่อมใสพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ในการสังคายนาพระไตรปิฎกถวายตามที่สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ถวายพระพร เนื่องในมงคลดิถีที่มีพระชนมพรรษาจะบรรจบ ๕ รอบนักษัตร ในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ และมีพระบรมราชโองการประกาศขออาราธนาสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ พระสงฆ์เปรียญธรรมพร้อมด้วยศาสนบัณฑิต เป็นภาระธุระดำเนินการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพื่อความเจริญรุ่งเรืองสถาพรแห่งพระบวรพุทธศาสนาสืบไป

การสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกเนื่องในมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบนักษัตร ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ นี้ คณะสงฆ์ได้มอบให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศาสนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับสนองงานคณะสงฆ์ขณะนั้นเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โดยรัฐบาลซึ่งมี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็น

นายกรัฐมนตรีขณะนั้นได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุน และได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีพระฤกษ์ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วได้ดำเนินการสังคายนาตรวจชำระในรูปของคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการสังคีติการกสงฆ์ คณะกรรมการปาฬิวิโสธกะ คณะกรรมการการแห่งสังคีติการกสงฆ์ คณะกรรมการศาสนบัณฑิต ทั้งฝ่ายบรรพชิตและฝ่ายคฤหัสถ์ และคณะกรรมการดำเนินการและประสานงาน และมีสังฆานุมัติให้ใช้ตำหนักสมเด็จ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เป็นสถานที่ตรวจชำระ โดยนำพระไตรปิฎกที่ได้ดำเนินการจัดพิมพ์เป็นฉบับหลวงแล้วนั้นมาตรวจสอบให้มีความถูกต้องทั้งฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย กล่าวคือ ในส่วนของฉบับภาษาบาลี ได้ใช้ พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐ เป็นต้นฉบับสอบเทียบกับพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆ โดยได้ตั้งข้อ ย่อหน้า ยกหัวข้อสูตร หรือมาติกาให้เห็นชัดเจน และได้อ้างหน้าคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ ฉบับฉัฎฐสังคีติ (อักษรพม่า) ฉบับอักษรเทวนาครี และฉบับอักษรโรมัน ในบรรทัดแรกของหน้านั้นๆ เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้าของนักศึกษา รวมทั้งบอกเลขบรรทัดแต่ละหน้าของพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีนี้ไว้ด้วย สำหรับฉบับภาษาไทย ได้นำ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง มาเป็นต้นฉบับในการตรวจสอบพิจารณาสำนวนแปล

การดำเนินการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกตามที่กล่าวมานี้ได้แล้วเสร็จทันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบนักษัตริย์ และเรียกชื่อพระไตรปิฎกฉบับนี้ว่า ทศยรฎฐสุต สงคีติเตปิฎก ๒๕๓๐ พุทธวสุเส : พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ โดยจัดพิมพ์ฉบับภาษาบาลีจำนวน ๑,๐๐๐ ชุด และจัดพิมพ์ฉบับภาษาไทย จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด

หมดอายุ 12/06/2566

ต่อมา พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยดังกล่าวนี้ได้มีพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา

สร้างถวายเป็นวัดจนหมดลง โดยเหตุที่พระไตรปิฎกนั้นเป็นพระคัมภีร์ที่มีความสำคัญ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงเตรียมการที่จะจัดพิมพ์ซ้ำ แต่เพื่อให้เป็นไปตามประเพณีที่ทำกันมา คือก่อนจะจัดพิมพ์พระไตรปิฎกแต่ละครั้ง ต้องมีการประชุมสงฆ์ผู้ทรงความรู้และศาสนบัณฑิตตรวจชำระสอบทานความถูกต้องในเบื้องต้น กอปรกับได้พิจารณาเห็นว่าพระไตรปิฎกฉบับสังคายนาในส่วนภาษาบาลีนั้น แม้จะดำเนินการตรวจชำระจากคณะกรรมการสังคีตการกสงฆ์ในครั้งนั้นมาแล้ว แต่ก็ยังมีปาฐะที่บกพร่องผิดพลาดอยู่บ้างในบางเล่ม บางสูตร บางข้อ ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดด้านเวลาและขั้นตอนการจัดพิมพ์เป็นสำคัญ แม้ในส่วนฉบับภาษาไทยก็ปรากฏว่าสูตรเดียวกันซึ่งมีบทพระบาลีเหมือนกัน หรือข้อความพระบาลีอย่างเดียวกันแต่ปรากฏต่างที่กัน กลับมีข้อความสำนวนแปลที่ไม่ลงกันสมกัน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเกิดจากคณะกรรมการแปลมีหลายชุดจึงแปลสำนวนต่างกัน แต่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า พระไตรปิฎกนั้นเป็นพระคัมภีร์สำคัญในพระพุทธศาสนาสำหรับศึกษาค้นคว้าอ้างอิงของพุทธบริษัท หาใช่เป็นหนังสืออ่านทั่วไปไม่ แม้จะเป็นฉบับภาษาไทยก็ควรที่จะมีเอกภาพในด้านสำนวนคำแปลที่เป็นแบบอย่างและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของบัณฑิตชน ดังนั้น เพื่อให้การจัดพิมพ์พระไตรปิฎกเผยแพร่ในปัจจุบันมีข้อบกพร่องผิดพลาดน้อยที่สุด คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้มีฉันทานุมัติชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ทั้ง ๔๕ เล่ม เป็นอันดับแรก โดยกำหนดแนวทาง คือ ให้สอบทานคำแปลของพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาให้ถูกต้องสมบูรณ์ มิให้ตกหล่นคลาดเคลื่อนจากบทปาฐะในพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนา หากพบว่าตกหล่น ก็แปลเพิ่มให้สมบูรณ์ หากพบว่าคลาดเคลื่อน ก็แปลให้ถูกต้องตามนัยอรรถกถา และหากพบว่าสำนวนคำแปลของสูตรใด หรือข้อใดที่ปรากฏหลายที่ทั้งในเล่มเดียวกันหรือ

ต่างเล่มไม่ตรงกัน ซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับฉบับภาษาบาลีแล้วปรากฏว่ามีข้อความพระบาลีอย่างเดียวกัน ก็ปรับแก้สำนวนให้ตรงกัน เป็นต้น

คณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้เพียรพยายามดำเนินการตรวจสอบต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาสำเร็จเพียงขั้นตอนการสอบทานคำแปลมิให้ตกหล่นจากต้นฉบับภาษาบาลี โดยมีได้ปรับแก้สำนวนคำแปลที่ลักลั่นกันในบางสูตรให้ลงกันสมกัน จึงต่อมา คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้มีมติให้ พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต) วัดราชโอรสาราม รับเป็นภาระธุระดำเนินการสานต่อในขั้นตอนที่เหลือให้สำเร็จเรียบร้อย ซึ่งในเบื้องต้น พระธรรมกิตติวงศ์ ได้นำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ที่คณะกรรมการดังกล่าวได้สอบทานคำแปลกับฉบับภาษาบาลีไว้แล้วนั้นมา ให้คณะศิษย์ดำเนินการบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อให้เกิดความสะดวกในการปรับแก้สำนวนและการเชื่อมโยงข้อมูลแล้วได้ศึกษาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อที่จะได้ดำเนินการปรับแก้สำนวนคำแปลในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง อันเป็นการลดขั้นตอนที่ไม่ต้องพิมพ์ข้อมูลออกมาเป็นรูปเพื่อตรวจและสั่งแก้ ซึ่งช่วยประหยัดทั้งด้านเวลาและวัสดุประกอบการพิมพ์ พร้อมทั้งได้เตรียมรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระไตรปิฎกภาษาไทยจากแหล่งต่างๆ ที่พระโบราณจารย์ได้แปลไว้ เช่น พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงและฉบับอื่นๆ เพื่อจัดหามาเป็นอุปการะสอบทานเทียบเคียงประกอบการปรับแก้สำนวนคำแปล และที่สำคัญ ได้นำคัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่นายพร รัตนสุวรรณ ได้ประชุมศาสนบัณฑิตตรวจชำระและจัดพิมพ์อย่างครบบริบูรณ์มาเป็นอุปกรณ์ประกอบการปรับแก้สำนวนคำแปลให้ถูกต้องตามพุทธานุญาต นอกจากนี้ยังได้จัดหาซีดีรอมพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัยมหิดลจัดทำไว้มาสืบค้นข้อความพระบาลีที่ซ้ำกันเพื่อจะได้ปรับสำนวนคำแปลให้เป็นเอกภาพกันอีกด้วย เมื่อเสร็จขั้นตอนการบันทึกข้อมูลดังกล่าวแล้ว จึงได้ดำเนินการ

ปรับแก้ข้อมูลสำนวนคำแปลพระไตรปิฎกภาษาไทยในเครื่องคอมพิวเตอร์ไปตามลำดับเล่ม จนแล้วเสร็จทั้ง ๔๕ เล่ม พร้อมทั้งจะให้พิสูจน์อักษรก่อนเสนออนุมัติจัดพิมพ์ แต่ได้พิจารณาเห็นว่า พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงและฉบับสังคายนาที่พระโบราณจารย์ได้แปลและจัดทำไว้นั้น มิได้ทำเชิงอรรถคือคำอธิบายศัพท์หรือข้อความที่ยากต่อความเข้าใจไว้ ดังนั้น เพื่อเอื้อประโยชน์ ในการอ่านพระไตรปิฎกให้เข้าใจสำหรับประชาชนทั่วไปและสามารถเป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงที่ถูกต้องอันเหมาะสมแก่ยุคสมัยปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ จึงได้เพิ่มขั้นตอนการจัดทำเชิงอรรถขึ้นโดยกำหนดแนวทางในการจัดทำ คือทำคำอธิบายเฉพาะคำศัพท์วิชาการทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งแปลทับศัพท์ไว้หรือข้อความที่ยากต่อความเข้าใจ โดยตรวจดูคำอธิบายจากคัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาฯ ที่อธิบายหรือแยกประเภทศัพท์หรือข้อความแห่งพระบาลีนั้นๆ เป็นเบื้องต้นแล้วแปลสรุปความเป็นภาษาไทยที่กะทัดรัด พร้อมทั้งอ้างอิงคัมภีร์อรรถกถาเป็นอักษรย่อและบอกเล่มหรือหน้าไว้ในวงเล็บเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นอ้างอิงของผู้ต้องการหลักฐานอ้างอิงหรือต้องการศึกษาพระพุทธศาสนาชั้นสูง ในกรณีคำแปลภาษาไทยที่ไม่นิยมใช้ซึ่งเกรงว่าคนทั่วไปอ่านแล้วไม่เข้าใจและต้องเสียเวลาเปิดดูความหมายในพจนานุกรม โดยที่คัมภีร์อรรถกถาก็ไม่ได้ให้คำอธิบายไว้ เช่น คำว่า ทิม ซึ่งหมายถึงศาลาแถวหรือห้องแถวสำหรับเป็นที่พักหรือเก็บของ ก็ได้ทำเชิงอรรถไว้โดยอ้างที่มาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรืออธิบายเพิ่มเติมตามสมควร พร้อมทั้งบอกหน้ากำกับไว้เพื่อการสืบค้น เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนการจัดทำเชิงอรรถพร้อมทั้งจัดหน้าวรรคตอนนี้ได้อาศัยความละเอียดและใช้เวลาในการจัดทำเป็นอย่างมาก

การจัดทำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาฯ เพื่อเสนอจัดพิมพ์ดังกล่าวนี้ ได้ใช้เวลาในการดำเนินการจัดทำเป็นเวลานาน จึงแล้วเสร็จเป็นข้อมูลต้นฉบับอยู่ในคอมพิวเตอร์ ในส่วนของการจัดทำต้นฉบับ

พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนาฯ นั้นยังมิได้มีการตรวจชำระสอบทาน
แต่อย่างใด จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ประสงค์
เหตุที่พระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทรงดำรงอยู่ในฐานะองค์
เอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ พระราชกรณียกิจของพระ
มหากษัตริย์แต่ละพระองค์อันเกี่ยวเนื่องกับการพระพุทธรศาสนา นอกจากจะ
ทรงอุปถัมภ์พระสงฆ์ให้สามารถบริหารงานปกครอง งานการศึกษา
งานเผยแผ่ งานสาธารณูปการ งานสาธารณสงเคราะห์ และงานการศึกษา
สงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว พระราชกรณียกิจอันเกี่ยวเนื่องกับ
การอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธรศาสนาอีกส่วนหนึ่ง ก็คือทรงโปรดฯ ให้มีการ
ตรวจชำระจัดพิมพ์พระไตรปิฎก ซึ่งพระราชกรณียกิจส่วนนี้ได้อำนวยผลให้
พระสงฆ์และประชาชนมีหลักในการศึกษา ปฏิบัติ และเผยแผ่พระพุทธรศาสนา
อันก่อให้เกิดความดำรงมั่นคงแห่งพระพุทธรศาสนาคู่กับชาติไทยตราบเท่า
ทุกวันนี้ ดังนั้น ในมหามงคลโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา-
ภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช
บรมนาถบพิตร ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์แห่ง
ราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๕ นับเวลา
ถึงปัจจุบัน เป็นปีที่ ๖๐ สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารพระองค์ได้
เสด็จดำรงสยามรัฐสีมาราชอาณาจักร ทรงประพาดปฏิบัติพระองค์มั่นคงอยู่
ในทศพิธราชธรรมและจักรวรรดิวัตร ประสิทธิ์ประสาทความไพบูรณ์รุ่งเรือง
วัฒนาสถาพร ทรงพระมหากรุณาแก่พสกนิกรถ้วนหน้า คณะสงฆ์โดย
มหาเถรสมาคม สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อพสกนิกร ประเทศชาติ
และพระพุทธรศาสนา จึงมีมติให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและ
ฉบับภาษาไทย เพื่อเป็นการเฉลิมพระบุญญาธิการและเฉลิมพระเกียรติคุณ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเป็นการสืบสานพระไตรปิฎกให้เป็น

หลักสำคัญของพระพุทธศาสนาในการศึกษาสัมมาปฏิบัติของพุทธบริษัท ซึ่งกิจกรรมส่วนนี้นับเป็นหนึ่งในแปดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๗/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ มหาเถรสมาคมได้มีมติเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาดัชนีฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ ประกอบด้วยบรรพชิต ๔๐ รูป คฤหัสถ์ ๔ คน รวม ๔๔ รูป/คน โดยมี สมเด็จพระพุทธมอญจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ. ๙) วัดสระเกศ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานกรรมการ พระพรหมมุนี (จันท์ พรหมคฺคโต ป.ธ. ๙) วัดบวรนิเวศวิหาร พระพรหมเวที (สนิท ชวนปญฺโญ ป.ธ. ๙) วัดไตรมิตรวิทยาราม เป็นรองประธานกรรมการ และพระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตฺโต ป.ธ. ๙) วัดเทวราชกุญชร เป็นเลขานุการ ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙ คณะกรรมการ ฯ นี้ได้ประชุมพิจารณาแนวทางในการดำเนินงานจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาบาลีและภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ และได้ข้อสรุปเป็นแนวปฏิบัติว่า ในการดำเนินงานตรวจชำระพระไตรปิฎกภาษาบาลี ให้นำพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนา พุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นฉบับในการตรวจชำระ และให้นำพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆ มาเทียบเคียงโดยให้ทำเชิงอรรถในปาฐะที่ต่างกันไว้ ส่วนการตรวจชำระพระไตรปิฎกภาษาไทย ให้นำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาฯ ที่พระธรรมกิตติวงศ์และคณะได้จัดทำไว้แล้วตามมติมหาเถรสมาคม มาตรวจสอบคำแปลและจัดทำหัวข้อให้ตรงกันกับพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนาฯ ที่คณะกรรมการตรวจชำระแล้ว ทั้งนี้

หมดอายุ 12/06/2566

ประธานคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกองงานพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เป็น ๓ กอง คือ

๑. คณะทำงานกองงานพระวินัยปิฎก จำนวน ๒๕ รูป/คน มีพระธรรมคุณาภรณ์ (เอื้อน หาสธมฺโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) วัดสามพระยา เป็นประธาน

๒. คณะทำงานกองงานพระสุตตันตปิฎก จำนวน ๑๙ รูป มีพระวิสุทธีวงศาจารย์ (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ. ๙, พธ.ด. กิตติมศักดิ์) วัดปากน้ำ เป็นประธาน

๓. คณะทำงานกองงานพระอภิธรรมปิฎก จำนวน ๒๑ รูป/คน มีพระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) วัดพิชยญาติการาม เป็นประธาน

ในการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาบาลีนั้น ได้นำพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศมาเทียบเคียงตรวจสอบทำเชิงอรรถในปาฐะที่ต่างกัน จำนวน ๗ ฉบับ ประกอบด้วยพระไตรปิฎกบาลี อักษรไทย ๓ ฉบับ คือ (๑) ทวยราษฎร์สงฆ์ สงคิตติเตปิฎก (๒๕๓๐ พุทธวสุเส) (๒) สยามราษฎร์สงฆ์ เตปิฎก (๒๕๒๕ พุทธวสุเส) (๓) มหาจุฬาลงคปิฎก (อนุสรณีย์ ๒๕๐๐ พุทธวสุเส) และพระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างประเทศ ๔ ฉบับ คือ (๑) ฌฏฐสงคิตติเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรพม่า ฉบับฉัฐฐสังคายนา พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๔) (๒) อังคิลสงคิตติเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรโรมัน ฉบับสมาคมบาลีปกรณ์) (๓) สิทฺธิเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรสิงหล) (๔) นาลันทาทเวนาครีปาลิเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรเทวนาครี ฉบับมหาวิทยาลัยนาลันทา)

คณะทำงานแต่ละกองงานได้เพียรพยายามพิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นต้นมา จึงทำให้การพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

บัดนี้ การพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาบาลี และภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ได้บรรลุผลเสร็จสิ้นแล้ว นับว่าสำเร็จได้โดยอาศัยพระบารมีพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระมหากษัตริยาธิราช กอปรด้วยความวิริยะอุตสาหะอุทิศเวลาเป็นพุทธบูชาของคณะกรรมการ พระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตผู้ดำเนินการพิจารณาตรวจต้นฉบับและความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และอานุภาพแห่งกุศลเจตนาในการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งนี้ จงเป็นพลวปัจจัยดลบันดาลให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระบรมบพิตร พระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชโอรส พระราชธิดา พร้อมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน สถิตในไศวรราชสมบัติ ทั้งสุขโสมนัสสวัสดิ์จงเกิดมีในที่ทุกสถาน ขอให้รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจงประสบความสำเร็จในการบริหารราชการแผ่นดิน ขออาณาประชาราษฎร์และสรรพสัตว์ทุกหมู่เหล่าจงอยู่เย็นเป็นสุข ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร เจริญงอกงามในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดจิรัฏฐิตกาล เทอญ

สทา ทิปปตฺ สทฺธมฺโม ตถาคตปฺปเวทิตฺ

ทสฺเสนฺโต สพฺพลกสฺส อฺชมฺภคํ วิสุทฺธิยา.

ขอพระสังฆธรรมที่พระตถาคตเจ้าทรงประกาศไว้ แสดง
ทางตรงเพื่อความบริสุทธิ์แก่โลกทั้งปวง จงรุ่งเรืองทุกเมื่อ เทอญ.

THE PALI ALPHABET IN THAI AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

อ = a -า = ā อิ = i -ี = ī อุ = u -ู = ū เอ = e โ- = o

CONSONANTS WITH VOWEL “A”

ก = ka	ข = kha	ฅ = ga	ฆ = gha	ง = ṅa
จ = ca	ฉ = cha	ช = ja	ฌ = jha	ญ = ña
ฎ = ṭa	ฐ = ṭha	ฑ = ḍa	ฒ = ḍha	ณ = ṇa
ต = ta	ถ = tha	ด = da	ธ = dha	น = na
ป = pa	ผ = pha	บ = ba	ภ = bha	ม = ma

ย = ya ร = ra ล = la ว = va ส = sa ห = ha พ = ḷa ฌ = m̐

VOWELS IN COMBINATION

ก = ka กา = kā กิ = ki กี = kī กุ = ku กู = kū เก = ke โก = ko
 ข = kha ขา = khā ขิ = khi ขี = khī ขุ = khu ขู = khū เข = khe โข = kho

FIGURES

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

ทยุยรฏฺฐสฺส เตปิฏฺเฏ สงฺเกตวิญญापณํ

- อ. = อิงฺคฺลิสเตปิฏกํ
- จ. = จญฺจสงฺคีตเตปิฏกํ
- ทย. = ทยุยรฏฺฐสฺส สงฺคีตเตปิฏกํ (๒๕๓๐ พุทฺธวสฺส)
- เท. = นาลนฺทาเทวนาคริปาลิตเตปิฏกํ
- โป. = โปราณเตปิฏกํ
- มหา. = มหาจุฬาเตปิฏกํ (อนุสฺสรณียํ ๒๕๐๐ พุทฺธวสฺส)
- สี. = สีหพเตปิฏกํ
- สฺยา. = สฺยามรฏฺฐสฺส เตปิฏกํ (๒๕๒๕ พุทฺธวสฺส)

อภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีปาฐิยา กิตฺตฺนปฺตฺตํ

มํติกา

องฺเก

มํติกา

ติกมํติกา

๑

ทุกมํติกา ๔

เหตุโคจจกํ

๔

จุกนฺตรทุกํ

๕

อํสวโคจจกํ

๖

สญฺโฆชนโคจจกํ

๗

คณฺถโคจจกํ

๗

โอมโคจจกํ

๘

โยคโคจจกํ

๙

นํวรณโคจจกํ

๑๐

ปรํมาสโคจจกํ

๑๐

มฺหนฺตรทุกํ

๑๑

อุปาทานโคจจกํ

๑๓

กิลํสโคจจกํ

๑๓

ปิฎฺจิทุกํ

๑๔

สํตฺตนฺตํติกทุกมํติกา

๑๖

มัตติกา

องเก

๑. จิตตูปปาตทกณฺห์

๒๑

กามาวจรกุสลํ

๒๑

โกฏฐาสวาโร

๓๑

สญฺญตวาโร

๔๓

รูปาวจรกุสลํ

๕๓

จตุกกนโย

๕๓

ปญฺจนโย

๕๖

จตฺสโส ปฏฺิปปทา

๖๐

จตฺตาริ อารมฺมณานิ

๖๑

โสฬสขตฺตํ

๖๓

อฏฺฐกสิณํ โสฬสขตฺตํ

๖๗

อภิกายตณานิ ปริตฺตานิ

๖๗

จตฺสโส ปฏฺิปปทา

๖๘

เทว อารมฺมณานิ

๖๙

อฏฺฐกขตฺตํ

๗๐

อิทมฺปิ อฏฺฐกขตฺตํ

๗๓

อปปมณานิ

๗๓

จตฺสโส ปฏฺิปปทา

๗๔

เทว อารมฺมณานิ

๗๕

อปรมฺปิ อฏฺฐกขตฺตํ

๗๖

อิทมฺปิ อฏฺฐกขตฺตํ

๗๙

อภิกายตณานิ โสฬสขตฺตกานิ

๗๙

ตีณิ วิโมกฺขานิ โสฬสขตฺตกานิ

๘๐

มัตติกา

องเก

จตุตตาริ พุรหุมวิหารชุณานานิ โสฬสกุขตตุกานิ ๘๑

อสุภชุณานํ โสฬสกุขตตุกํ ๘๓

อรุปาวจรกุสลํ ๘๔

จตุตตาริ อรุปชุณานานิ ๘๕

เตญมิกกุสลํ ๘๕

กามาวจรกุสลํ ๘๕

รูปาวจรกุสลํ ๘๖

อรุปาวจรกุสลํ ๘๗

โลกุตตรกุสลํ ๘๙

สุทฺธิกปฏิปทา ๘๙

สุญญตํ ๑๐๓

สุญญตมุลกปฏิปทา ๑๐๓

อปฺปณฺหิตํ ๑๐๕

อปฺปณฺหิตมุลกปฏิปทา ๑๐๕

วีสติ มหานยา ๑๐๗

อริปติ ๑๐๘

ทฺวาทส อกุสลานิ ๑๑๐

อพฺยาคตวิปากานิ ๑๒๗

กุสลวิปากปญฺจวิญญานานิ ๑๒๗

กุสลวิปากมโนธาตุ ๑๓๒

กุสลวิปากมโนวิญญานธาตุ ๑๓๕

มัตติกา

องฺเก

โสมนสฺสสหคตา

๑๓๕

อุเปกฺขาสหคตา

๑๓๗

อฏฺฐ มหาวิปากา

๑๔๐

รูปาวจรวิปากา

๑๔๑

อรูปาวจรวิปากา

๑๔๒

โลกุตฺตรวิปาโก ปจฺมมคฺควิปากโก

๑๔๓

สุทฺธิกปฏฺธิปทา

๑๔๓

สุทฺธิกสุญฺญตํ

๑๔๕

สุญฺญตปฏฺธิปทา

๑๔๗

สุทฺธิกอปฺปณฺหิตํ

๑๔๙

อปฺปณฺหิตปฏฺธิปทา

๑๕๐

วีสติ มหานยา

๑๕๓

ฉนฺหาธิปเตยฺยสุทฺธิกปฏฺธิปทา

๑๕๔

ฉนฺหาธิปเตยฺยสุทฺธิกสุญฺญตา

๑๕๖

ปจฺมมคฺควิปากโก

๑๕๗

ทฺฐติยาทิมคฺควิปากโก

๑๖๔

อกุสฺสวิปากอพฺยาคตานิ

๑๖๖

อกุสฺสวิปากปญฺจวิญฺญาณานิ

๑๖๖

อกุสฺสวิปากมโนธาคู

๑๖๗

อกุสฺสวิปากมโนวิญฺญาณธาคู

๑๖๘

อเหตุกกิริยาอพฺยาคตานิ

๑๖๙

กิริยามโนธาคู

๑๖๙

กิริยามโนวิญฺญาณธาคูโสมนสฺสสหคตา

๑๗๐

มาติกา

องฺเก

กิริยามโนวิฌญาณธาตุอุเปกฺขาสหคตา

๑๗๒

สเหตุกา กามาวจรกิริยา

๑๗๓

รูปาวจรกิริยา

๑๗๔

อรุปาวจรกิริยา

๑๗๔

๒. รูปกณฺห์

อุทฺทเทโส

มาติกา

เอกกมาติกา

๑๗๖

ทูกมาติกา

๑๗๗

ติกมาติกา

๑๘๐

จตุกกมาติกา

๑๘๕

ปญฺจกมาติกา

๑๘๘

ฉกฺกมาติกา

๑๘๘

สตุตฺตกมาติกา

๑๘๙

อฏฺฐกมาติกา

๑๘๙

นวกมาติกา

๑๙๐

ทสกมาติกา

๑๙๐

เอกาทสกมาติกา

๑๙๐

รูปวิภตฺติ

เอกกนิทฺเทโส

๑๙๑

ทูกนิทฺเทโส

๑๙๑

อุปาทาภาชนียํ

๑๙๑

ติกนิทฺเทโส

๒๒๑

มาติกา

องฺเก

จตุกกนิตฺเตโส	๒๓๘
ปญฺจกนิตฺเตโส	๒๕๐
ฉกฺกนิตฺเตโส	๒๕๑
สตุตฺตกนิตฺเตโส	๒๕๑
อฏฺฐกนิตฺเตโส	๒๕๑
นวกนิตฺเตโส	๒๕๒
ทสกนิตฺเตโส	๒๕๒
เอกาทสกนิตฺเตโส	๒๕๓

๓. นิกฺขเปกณฺท์

ติกนิกฺขเโป	๒๕๕
ทูกนิกฺขเโป	๒๖๖
เหตุโคจฺจกํ	๒๖๖
จุพนฺตรโคจฺจกํ	๒๗๒
อาสวโคจฺจกํ	๒๗๖
สณฺโฆชนโคจฺจกํ	๒๗๙
คณฺถโคจฺจกํ	๒๘๔
โอฆโคจฺจกํ	๒๘๘
โยคโคจฺจกํ	๒๘๙
นัีวรณโคจฺจกํ	๒๘๙
ปฺรามาสโคจฺจกํ	๒๙๔
มหนฺตรทูกํ	๒๙๖
อุปาทานโคจฺจกํ	๒๙๙
กิเลสโคจฺจกํ	๓๐๓

มาติกา

องเก

ปิฎกาทิ

๓๑๐

สุตตนิคทุกนิกเชโป

๓๑๘

๔. อตถุทธารณกณ

ติกอตถุทธาร

๓๓๐

ทุกอตถุทธาร

๓๔๑

เหตุโคจก

๓๔๑

จุพนตรทุก

๓๔๔

อาสวโคจก

๓๔๕

สณโณชนโคจก

๓๔๘

คนถโคจก

๓๕๐

โอมโคจก

๓๕๓

โยคโคจก

๓๕๓

นีวณโคจก

๓๕๓

ปรามาสโคจก

๓๕๕

มหนตรทุก

๓๕๗

อุปาทานโคจก

๓๖๐

กิเลสโคจก

๓๖๒

ปิฎกาทิ

๓๖๕

อภิมมสงคณิมาติกา นิฎจिता.

ปทานุกโม

๓๗๓

ธมมปโปเกโท

๔๑๒

อภิธัมมปิฎก ธัมมสังคณีปาติ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

มาติกา

๑. ติกมาติกา

- [๑] กุสลา ฐมฺมา. (๑๖๓, ๕๘๕, ๑๓๘๔)
อกุสลา ฐมฺมา. (๓๖๕, ๔๒๗, ๕๘๖, ๑๓๘๕)
อพฺยากตา ฐมฺมา. (๔๓๑, ๕๘๓, ๕๘๗)
- [๒] สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฐมฺมา. (๕๘๘, ๑๓๘๗)
ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฐมฺมา. (๕๘๙, ๑๓๘๘)
อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา ฐมฺมา. (๕๙๐, ๑๓๘๙)
- [๓] วิปากา ฐมฺมา. (๕๙๑, ๑๓๙๐)
วิปากธมฺมฐมฺมา. (๕๙๒, ๑๓๙๑)
เนววิปากนวิปากธมฺมฐมฺมา. (๕๙๓, ๑๓๙๒)
- [๔] อุปาทินฺนุปาทานิยา^๑ ฐมฺมา. (๕๙๔, ๑๓๙๓)
อนุปาทินฺนุปาทานิยา ฐมฺมา. (๕๙๕, ๑๓๙๔)
อนุปาทินฺนานุปาทานิยา ฐมฺมา. (๕๙๖, ๑๓๙๕)

หมดอายุ 12/06/2563

^๑ ฉ., เท. อุปาทีณฺณ...เอวมุปริปี.

- [๕] สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา ทมฺมา. (๙๙๗, ๑๓๙๖)
 อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา ทมฺมา. (๙๙๘, ๑๓๙๗)
 อสงฺกิลิฏฺฐจาสงฺกิลีสิกา ทมฺมา. (๙๙๙, ๑๓๙๘)
- [๖] สวิตกฺกสวิจาราทมฺมา. (๑๐๐๐, ๑๓๙๙)
 อวิตกฺกวิจารมตฺตาทมฺมา. (๑๐๐๑, ๑๔๐๐)
 อวิตกฺกาวิจาราทมฺมา. (๑๐๐๒, ๑๔๐๑)
- [๗] ปิติสหคตาทมฺมา. (๑๐๐๓, ๑๔๐๒)
 สุขสหคตาทมฺมา. (๑๐๐๔, ๑๔๐๓)
 อุเปกฺขาสหคตาทมฺมา. (๑๐๐๕, ๑๔๐๔)
- [๘] ทสฺสเนน ปหาตพฺพาทมฺมา. (๑๐๐๖, ๑๔๐๕)
 ภาวนาย ปหาตพฺพาทมฺมา. (๑๐๐๗, ๑๔๐๖)
 เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพาทมฺมา. (๑๐๐๘, ๑๔๐๗)
- [๙] ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกาทมฺมา. (๑๐๐๙, ๑๔๐๘)
 ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกาทมฺมา. (๑๐๑๐, ๑๔๐๙)
 เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกาทมฺมา.
 (๑๐๑๑, ๑๔๑๐)
- [๑๐] อาจยคามิโน ทมฺมา. (๑๐๑๒, ๑๔๑๑)
 อปจยคามิโน ทมฺมา. (๑๐๑๓, ๑๔๑๒)
 เนวอาจยคามิโน นาปจยคามิโน ทมฺมา. (๑๐๑๔, ๑๔๑๓)
- [๑๑] เสกฺขาทมฺมา. (๑๐๑๕, ๑๔๑๔)
 อเสกฺขาทมฺมา. (๑๐๑๖, ๑๔๑๕)
 เนวเสกฺขานาเสกฺขา^๑ ทมฺมา. (๑๐๑๗, ๑๔๑๖)

- [๑๒] ปรีตตะ ฐมฺมา. (๑๐๒๖, ๑๔๑๗)
 มหาคฤดา ฐมฺมา. (๑๐๒๗, ๑๔๑๘)
 อปฺปมาณา ฐมฺมา. (๑๐๒๘, ๑๔๑๙)
- [๑๓] ปรีตตารมฺมณา ฐมฺมา. (๑๐๒๙, ๑๔๒๐)
 มหาคฤดารมฺมณา ฐมฺมา. (๑๐๓๐, ๑๔๒๑)
 อปฺปมานารมฺมณา ฐมฺมา. (๑๐๓๑, ๑๔๒๒)
- [๑๔] หีนา ฐมฺมา. (๑๐๓๒, ๑๔๒๓)
 มชฺฌิมา ฐมฺมา. (๑๐๓๓, ๑๔๒๔)
 ปณีตา ฐมฺมา. (๑๐๓๔, ๑๔๒๕)
- [๑๕] มิจฺจุตฺตนิยตา ฐมฺมา. (๑๐๓๕, ๑๔๒๖)
 สมฺมตฺตนิยตา ฐมฺมา. (๑๐๓๖, ๑๔๒๗)
 อนิยตา ฐมฺมา. (๑๐๓๗, ๑๔๒๘)
- [๑๖] มคฺการมฺมณา ฐมฺมา. (๑๐๓๘, ๑๔๒๙)
 มคฺคเหตุกา ฐมฺมา. (๑๐๓๙, ๑๔๓๐)
 มคฺคาธิปติโน ฐมฺมา. (๑๐๔๐, ๑๔๓๑)
- [๑๗] อุปฺปนฺนา ฐมฺมา. (๑๐๔๑, ๑๔๓๒)
 อนฺุปฺปนฺนา ฐมฺมา. (๑๐๔๒, ๑๔๓๓)
 อุปฺปาทีโน ฐมฺมา. (๑๐๔๓, ๑๔๓๔)
- [๑๘] อตีตา ฐมฺมา. (๑๐๔๔, ๑๔๓๕)
 อนาคตา ฐมฺมา. (๑๐๔๕, ๑๔๓๖)
 ปจฺจุปฺปนฺนา ฐมฺมา. (๑๐๔๖, ๑๔๓๗)

- [๑๙] อตีตารมมณา ทมมา. (๑๐๔๗, ๑๔๓๒)
 อนาคตารมมณา ทมมา. (๑๐๔๘, ๑๔๓๓)
 ปัจจุปปนฺนารมมณา ทมมา. (๑๐๔๙, ๑๔๓๔)
- [๒๐] อชฺฌตฺตา ทมมา. (๑๐๕๐, ๑๔๓๕)
 พหิทฺฐา ทมมา. (๑๐๕๑, ๑๔๓๕)
 อชฺฌตฺตพหิทฺฐา ทมมา. (๑๐๕๒, ๑๔๓๕)
- [๒๑] อชฺฌตฺตารมมณา ทมมา. (๑๐๕๓, ๑๔๓๖)
 พหิทฺฐารมมณา ทมมา. (๑๐๕๔, ๑๔๓๗)
 อชฺฌตฺตพหิทฺฐารมมณา ทมมา. (๑๐๕๕, ๑๔๓๗)
- [๒๒] สนิทฺสสนสฺสปฺปฏฺฐิชา ทมมา. (๑๐๕๖, ๑๔๓๘)
 อนิทฺสสนสฺสปฺปฏฺฐิชา ทมมา. (๑๐๕๗, ๑๔๓๙)
 อนิทฺสสนาปฺปฏฺฐิชา^๑ ทมมา. (๑๐๕๘, ๑๔๔๐)
- ติกมาติกา.
-

๒. ทุกมาติกา

เหตุโคจจกั

- [๑] เหตุ ทมมา. (๑๐๕๙, ๑๐๗๗, ๑๔๔๑)
 น เหตุ ทมมา. (๑๐๗๘, ๑๔๔๒)
- [๒] สเหตุกา ทมมา. (๑๐๗๙, ๑๔๔๓)
 อเหตุกา ทมมา. (๑๐๘๐, ๑๔๔๔)

- [๓] เหตุสมปยุตฺตา ฐมา. (๑๐๘๑, ๑๔๔๕)
เหตุวิปยุตฺตา ฐมา. (๑๐๘๒, ๑๔๔๖)
- [๔] เหตุ เจว ฐมา สเหตุกา จ. (๑๐๘๓, ๑๔๔๗)
สเหตุกา เจว ฐมา น จ เหตุ. (๑๐๘๔, ๑๔๔๘)
- [๕] เหตุ เจว ฐมา เหตุสมปยุตฺตา จ. (๑๐๘๕, ๑๔๔๙)
เหตุสมปยุตฺตา เจว ฐมา น จ เหตุ. (๑๐๘๖, ๑๔๕๐)
- [๖] น เหตุ โข ปน ฐมา สเหตุกาปิ. (๑๐๘๗, ๑๔๕๑)
อเหตุกาปิ. (๑๐๘๘, ๑๔๕๒)

เหตุโคจฺจกั.

ฉุฬนฺตรทุกั

- [๗] สปปจฺจยา ฐมา. (๑๐๘๙, ๑๔๕๓)
อปฺปจฺจยา ฐมา. (๑๐๙๐, ๑๔๕๔)
- [๘] สงฺขตา ฐมา. (๑๐๙๑, ๑๔๕๕)
อสงฺขตา ฐมา. (๑๐๙๒, ๑๔๕๖)
- [๙] สนิทฺสสนา ฐมา. (๑๐๙๓, ๑๔๕๗)
อนิทฺสสนา ฐมา. (๑๐๙๔, ๑๔๕๘)
- [๑๐] สปปฏฺฐิมา ฐมา. (๑๐๙๕, ๑๔๕๙)
อปฺปฏฺฐิมา ฐมา. (๑๐๙๖, ๑๔๖๐)
- [๑๑] รุปีโน ฐมา. (๑๐๙๗, ๑๔๖๑)
อรุปีโน ฐมา. (๑๐๙๘, ๑๔๖๒)

- [๑๒] โลเกียยา ชุมมา. (๑๐๙๙, ๑๔๖๓)
 โลเกตุตตรา ชุมมา. (๑๑๐๐, ๑๔๖๔)
- [๑๓] เกนจิ วิญญะยยา ชุมมา. (๑๑๐๑, ๑๔๖๕)
 เกนจิ น วิญญะยยา ชุมมา. (๑๑๐๑, ๑๔๖๕)

จุพนุตตรทุกิ

อาสวโคจจกั

- [๑๔] อาสวา ชุมมา. (๑๑๐๒, ๑๔๖๕)
 โน อาสวา ชุมมา. (๑๑๐๗, ๑๔๖๖)
- [๑๕] สาสวา ชุมมา. (๑๑๐๘, ๑๔๖๗)
 อนาสวา ชุมมา. (๑๑๐๙, ๑๔๖๘)
- [๑๖] อาสวสมุปยุตตะตา ชุมมา. (๑๑๑๐, ๑๔๖๙)
 อาสววิปยุตตะตา ชุมมา. (๑๑๑๑, ๑๔๗๐)
- [๑๗] อาสวา เจว ชุมมา สาสวา จ. (๑๑๑๒, ๑๔๗๑)
 สาสวา เจว ชุมมา โน จ อาสวา. (๑๑๑๓, ๑๔๗๒)
- [๑๘] อาสวา เจว ชุมมา อาสวสมุปยุตตะตา จ. (๑๑๑๔, ๑๔๗๓)
 อาสวสมุปยุตตะตา เจว ชุมมา โน จ อาสวา. (๑๑๑๕, ๑๔๗๔)
- [๑๙] อาสววิปยุตตะตา โข ปน ชุมมา สาสวาปิ. (๑๑๑๖, ๑๔๗๕)
 อนาสวาปิ. (๑๑๑๗, ๑๔๗๖)

อาสวโคจจกั

สญโฆชนโคจุจกั

- [๒๐] สญโฆชนา ฐมา. (๑๑๑๘, ๑๔๗๗)
โน สญโฆชนา ฐมา. (๑๑๒๙, ๑๔๗๘)
- [๒๑] สญโฆชนิยา ฐมา. (๑๑๓๐, ๑๔๗๙)
อสญโฆชนิยา ฐมา. (๑๑๓๑, ๑๔๘๐)
- [๒๒] สญโฆชนสมปยุตฺตา ฐมา. (๑๑๓๒, ๑๔๘๑)
สญโฆชนวิปฺปยุตฺตา ฐมา. (๑๑๓๓, ๑๔๘๒)
- [๒๓] สญโฆชนา เจว ฐมา สญโฆชนิยา จ. (๑๑๓๔, ๑๔๘๓)
สญโฆชนิยา เจว ฐมา โน จ สญโฆชนา. (๑๑๓๕, ๑๔๘๔)
- [๒๔] สญโฆชนา เจว ฐมา สญโฆชนสมปยุตฺตา จ. (๑๑๓๖, ๑๔๘๕)
สญโฆชนสมปยุตฺตา เจว ฐมา โน จ สญโฆชนา.
(๑๑๓๗, ๑๔๘๖)
- [๒๕] สญโฆชนวิปฺปยุตฺตา โข ปน ฐมา สญโฆชนิยาปิ.
(๑๑๓๘, ๑๔๘๗)
อสญโฆชนิยาปิ. (๑๑๓๙, ๑๔๘๘)

สญโฆชนโคจุจกั

คณฺถโคจุจกั

หมดอายุ 12/06/2566

- [๒๖] คณฺถา ฐมา. (๑๑๔๐, ๑๔๘๙)
โน คณฺถา ฐมา. (๑๑๔๕, ๑๔๙๐)

- [๒๗] คณฺณินิยา ชุมมา. (๑๑๔๖, ๑๔๙๑)
 อคณฺณินิยา ชุมมา. (๑๑๔๗, ๑๔๙๒)
- [๒๘] คณฺณสมปยุตฺตา ชุมมา. (๑๑๔๘, ๑๔๙๓)
 คณฺณวิปยุตฺตา ชุมมา. (๑๑๔๙, ๑๔๙๔)
- [๒๙] คณฺณา เจว ชุมมา คณฺณินิยา จ. (๑๑๕๐, ๑๔๙๕)
 คณฺณินิยา เจว ชุมมา โน จ คณฺณา. (๑๑๕๑, ๑๔๙๖)
- [๓๐] คณฺณา เจว ชุมมา คณฺณสมปยุตฺตา จ. (๑๑๕๒, ๑๔๙๗)
 คณฺณสมปยุตฺตา เจว ชุมมา โน จ คณฺณา. (๑๑๕๓, ๑๔๙๘)
- [๓๑] คณฺณวิปยุตฺตา โข ปน ชุมมา คณฺณินิยาปิ. (๑๑๕๔, ๑๔๙๙)
 อคณฺณินิยาปิ. (๑๑๕๕, ๑๕๐๐)

คณฺณโคจจกั

โอชโคจจกั

- [๓๒] โอชมา ชุมมา. (๑๑๕๖, ๑๕๐๑)
 โน โอชมา ชุมมา.
- [๓๓] โอชนินิยา ชุมมา.
 อโนชนินิยา ชุมมา.
- [๓๔] โอชสมปยุตฺตา ชุมมา.
 โอชวิปยุตฺตา ชุมมา.
- [๓๕] โอชมา เจว ชุมมา โอชนินิยา จ.
 โอชนินิยา เจว ชุมมา โน จ โอชมา.

- [๓๖] โอฆา เจว ฐมา โอฆสมปยุตฺตา จ.
โอฆสมปยุตฺตา เจว ฐมา โน จ โอฆา.
[๓๗] โอฆวิปฺปยุตฺตา โข ปน ฐมา โอฆนียาปิ.
อโนฆนียาปิ.

โอฆโคจจกั

โยคโคจจกั

- [๓๘] โยคา ฐมา. (๑๑๕๗, ๑๕๐๒)
โน โยคา ฐมา.
[๓๙] โยคนียา ฐมา.
อโยคนียา ฐมา.
[๔๐] โยคสมปยุตฺตา ฐมา.
โยควิปฺปยุตฺตา ฐมา.
[๔๑] โยคา เจว ฐมา โยคนียา จ.
โยคนียา เจว ฐมา โน จ โยคา.
[๔๒] โยคา เจว ฐมา โยคสมปยุตฺตา จ.
โยคสมปยุตฺตา เจว ฐมา โน จ โยคา.
[๔๓] โยควิปฺปยุตฺตา โข ปน ฐมา โยคนียาปิ.
อโยคนียาปิ.

โยคโคจจกั

นัรณคคจกั

- [๔๔] นัรณน ฐมมา. (๑๑๕๘, ๑๕๐๓)
 โน นัรณน ฐมมา. (๑๑๖๙, ๑๕๐๔)
- [๔๕] นัรณนินยา ฐมมา. (๑๑๗๐, ๑๕๐๕)
 อนัรณนินยา ฐมมา. (๑๑๗๑, ๑๕๐๖)
- [๔๖] นัรณนสมปยุตฺตา ฐมมา. (๑๑๗๒, ๑๕๐๗)
 นัรณนวิปยุตฺตา ฐมมา. (๑๑๗๓, ๑๕๐๘)
- [๔๗] นัรณน เจว ฐมมา นัรณนินยา จ. (๑๑๗๔, ๑๕๐๙)
 นัรณนินยา เจว ฐมมา โน จ นัรณน. (๑๑๗๕, ๑๕๑๐)
- [๔๘] นัรณน เจว ฐมมา นัรณนสมปยุตฺตา จ. (๑๑๗๖, ๑๕๑๑)
 นัรณนสมปยุตฺตา เจว ฐมมา โน จ นัรณน. (๑๑๗๗, ๑๕๑๒)
- [๔๙] นัรณนวิปยุตฺตา โข ปน ฐมมา นัรณนินยาปิ. (๑๑๗๘, ๑๕๑๓)
 อนัรณนินยาปิ. (๑๑๗๙, ๑๕๑๔)

นัรณนคคจกั.

ปรามาสคคจกั

- [๕๐] ปรามาสา ฐมมา. (๑๑๘๐, ๑๕๑๕)
 โน ปรามาสา ฐมมา. (๑๑๘๒, ๑๕๑๖)
- [๕๑] ปรามญฺจา ฐมมา. (๑๑๘๓, ๑๕๑๗)
 อปรามญฺจา ฐมมา. (๑๑๘๔, ๑๕๑๘)

- [๕๒] ปรามาสสมุပ္ปัตตา ฐมา. (๑๑๘๕, ๑๕๑๙)
 ปรามาสวิปปยัตตา ฐมา. (๑๑๘๖, ๑๕๒๐)
- [๕๓] ปรามาสา เจว ฐมา ปรามญฺจา จ. (๑๑๘๗, ๑๕๒๑)
 ปรามญฺจา เจว ฐมา โน จ ปรามาสา. (๑๑๘๘, ๑๕๒๒)
- [๕๔] ปรามาสวิปปยัตตา โข ปน ฐมา ปรามญฺจาปิ. (๑๑๘๙, ๑๕๒๓)
 อปรามญฺจาปิ. (๑๑๙๐, ๑๕๒๔)
- ปรามาสโคจจกั.
-

มหนฺตรทุกั

- [๕๕] สารมมณา ฐมา. (๑๑๙๑, ๑๕๒๕)
 อนารมมณา ฐมา. (๑๑๙๒, ๑๕๒๖)
- [๕๖] จิตฺตา ฐมา. (๑๑๙๓, ๑๕๒๗)
 โน จิตฺตา ฐมา. (๑๑๙๔, ๑๕๒๘)
- [๕๗] เจตสิกกา ฐมา. (๑๑๙๕, ๑๕๒๙)
 อเจตสิกกา ฐมา. (๑๑๙๖, ๑๕๓๐)
- [๕๘] จิตฺตสมุပ္ปัตตา ฐมา. (๑๑๙๗, ๑๕๓๑)
 จิตฺตวิปปยัตตา ฐมา. (๑๑๙๘, ๑๕๓๒)
- [๕๙] จิตฺตสํสญฺจา ฐมา. (๑๑๙๙, ๑๕๓๓)
 จิตฺตวิสํสญฺจา ฐมา. (๑๒๐๐, ๑๕๓๔)

พิมพ์หรือจัดสร้างซ้ำแต่ละครั้งเนื่องในวโรกาสสำคัญๆ ก็จะมีการสังคายนาตรวจชำระสอบทานเพื่อคงความบริสุทธิ์บริบูรณ์โดยการนำคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับอักษรต่าง ๆ มาเทียบเคียงกัน ตรวจสอบให้ลงกันสมกันเป็นสำคัญ โดยมีการจัดทำเครื่องหมายวรรคตอน จัดทำเชิงอรรถแสดงปาฐะที่ต่างกัน พร้อมทั้งจัดทำดัชนีคือปทานุกรม นามานุกรม คาทานุกรม และอัมมประเภทแสดงลำดับหมวดธรรม เพื่อสะดวกในการสืบค้นดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทย ได้นำพระไตรปิฎกจากประเทศศรีลังกามาสืบทอดศึกษาเล่าเรียนกันโดยลำดับ โดยในส่วนที่เกี่ยวกับการสังคายนาตรวจชำระสอบทานพระไตรปิฎกในประเทศไทย มีประวัติการดำเนินงานในแต่ละยุคสมัยที่พระบรมมหาราชวังหรือผู้ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ ทรงโปรดฯ รับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังปรากฏตามหลักฐานที่บันทึกไว้ ดังนี้

ในรัชสมัยของพระเจ้าติโลกราชแห่งเชียงใหม่ ได้มีการสังคายนาพระไตรปิฎกจารึกลงในใบลานด้วยอักษรธรรมล้านนาขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๐๒๐ ต่อมา ในสมัยกรุงธนบุรีเป็นราชธานี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภายหลังจากที่ทรงกู้เอกราชจัดการบ้านเมืองไทยเสร็จแล้ว ทรงใฝ่พระทัยในการพระพุทธานุศาสนเป็นอย่างยิ่ง ทรงปรารถนาว่าพระไตรปิฎกกระจัดกระจายเสียหายไปมาก จึงทรงโปรดฯ ให้อัญเชิญพระไตรปิฎกจากเมืองนครศรีธรรมราชซึ่งมีความสมบูรณ์มารวบรวมไว้ที่กรุงธนบุรี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๑๓

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๓๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ทรงโปรดฯ ให้รวบรวมคัมภีร์พระไตรปิฎกในส่วนที่กระจัดกระจายให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วทรงอาราธนาพระเถรานุเถระและเชษฐราชบัณฑิตผู้ทรงความรู้ ให้ทำการสังคายนาตรวจ

ชำระพระไตรปิฎก แล้วทรงโปรดฯ ให้ช่างคัดลอกจำลองพระไตรปิฎกพร้อมทั้งอรรถกถาและฎีกาจารึกด้วยอักษรขอมลงในใบลาน จำนวน ๓,๗๘๖ ผูก พร้อมทั้งปิดทองหีบ ปกหน้า ปกหลัง และกรอบ เรียกว่า พระไตรปิฎก ฉบับทอง ต่อมา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงโปรดฯ ให้มีการซ่อมส่วนคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ชำรุดให้สมบูรณ์ และทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับรดน้ำแดง แม้ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎก ๕ ฉบับ มีฉบับรดน้ำเอก ฉบับเทพขุมนุม เป็นต้น พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้อาราธนาพระมหาเถระเข้าไปถวายพระธรรมเทศนาในพระบรมมหาราชวัง โดยให้เรียบเรียงพระไตรปิฎก อรรถกถา และฎีกา เป็นสำนวนพระธรรมเทศนา และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ขาดหายไปให้ครบสมบูรณ์ พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับล่องชาด

พระไตรปิฎกทั้ง ๔ รัชสมัยแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ดังกล่าวมานี้ยังเป็นภาษาบาลีอักษรขอม ดังนั้น ในปีพุทธศักราช ๒๔๓๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการสังคายนาชำระพระไตรปิฎกและปวิวรรตบาลีอักษรขอมเป็นบาลีอักษรไทย และทรงโปรดฯ ให้จัดพิมพ์เป็นเล่มหนังสือขึ้นเป็นครั้งแรก จำนวน ๓๙ เล่ม รวม ๑,๐๐๐ ชุด เพื่อฉลองในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงมีพระราชประสงค์อุทิศพระราชกุศลถวายแด่พระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการตรวจชำระต้นฉบับที่ขาดหายไปเพิ่มอีกจากที่มีอยู่ ๓๙ เล่ม และจัดพิมพ์เป็น ๔๕ เล่ม จบบริบูรณ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพรรษาที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญ

- [๗๗] สงฺกิลิฏฺฐจา ชุมมา. (๑๒๔๙, ๑๕๖๙)
 อสงฺกิลิฏฺฐจา ชุมมา. (๑๒๕๐, ๑๕๗๐)
- [๗๘] กิเลสสมุပ္ပยุตฺตา ชุมมา. (๑๒๕๑, ๑๕๗๑)
 กิเลสวิปปยุตฺตา ชุมมา. (๑๒๕๒, ๑๕๗๒)
- [๗๙] กิเลสา เจว ชุมมา สงฺกิลิสิกกา จ. (๑๒๕๓, ๑๕๗๓)
 สงฺกิลิสิกกา เจว ชุมมา โน จ กิเลสา. (๑๒๕๔, ๑๕๗๔)
- [๘๐] กิเลสา เจว ชุมมา สงฺกิลิฏฺฐจา จ. (๑๒๕๕, ๑๕๗๕)
 สงฺกิลิฏฺฐจา เจว ชุมมา โน จ กิเลสา. (๑๒๕๖, ๑๕๗๖)
- [๘๑] กิเลสา เจว ชุมมา กิเลสสมุပ္ပยุตฺตา จ. (๑๒๕๗, ๑๕๗๗)
 กิเลสสมุပ္ပยุตฺตา เจว ชุมมา โน จ กิเลสา. (๑๒๕๘, ๑๕๗๘)
- [๘๒] กิเลสวิปปยุตฺตา โข ปน ชุมมา สงฺกิลิสิกกาปิ. (๑๒๕๙, ๑๕๗๙)
 อสงฺกิลิสิกกาปิ. (๑๒๖๐, ๑๕๘๐)

กิเลสโคจรกัม.

ปิฎกาทิ

- [๘๓] ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ชุมมา. (๑๒๖๑, ๑๕๘๑)
 น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ชุมมา. (๑๒๖๕, ๑๕๘๒)
- [๘๔] ภาวนาย ปหาตพฺพา ชุมมา. (๑๒๖๖, ๑๕๘๓)
 น ภาวนาย ปหาตพฺพา ชุมมา. (๑๒๖๗, ๑๕๘๔)

- [๘๕] ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฐมฺมา. (๑๒๖๘, ๑๕๘๕)
 น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฐมฺมา. (๑๒๗๒, ๑๕๘๖)
- [๘๖] ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฐมฺมา. (๑๒๗๓, ๑๕๘๗)
 น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ฐมฺมา. (๑๒๗๔, ๑๕๘๘)
- [๘๗] สวิตกฺกา ฐมฺมา. (๑๒๗๕, ๑๕๘๙)
 อวิตกฺกา ฐมฺมา. (๑๒๗๖, ๑๕๙๐)
- [๘๘] สวิจฺจรา ฐมฺมา. (๑๒๗๗, ๑๕๙๑)
 อวิจฺจรา ฐมฺมา. (๑๒๗๘, ๑๕๙๒)
- [๘๙] สปิฏิกกา ฐมฺมา. (๑๒๗๙, ๑๕๙๓)
 อปิฏิกกา ฐมฺมา. (๑๒๘๐, ๑๕๙๔)
- [๙๐] ปิตฺติสหคตา ฐมฺมา. (๑๒๘๑, ๑๕๙๕)
 น ปิตฺติสหคตา ฐมฺมา. (๑๒๘๒, ๑๕๙๖)
- [๙๑] สุขสหคตา ฐมฺมา. (๑๒๘๓, ๑๕๙๗)
 น สุขสหคตา ฐมฺมา. (๑๒๘๔, ๑๕๙๘)
- [๙๒] อุเปกฺขาสหคตา ฐมฺมา. (๑๒๘๕, ๑๕๙๙)
 น อุเปกฺขาสหคตา ฐมฺมา. (๑๒๘๖, ๑๖๐๐)
- [๙๓] กามาวจฺรา ฐมฺมา. (๑๒๘๗, ๑๖๐๑)
 น กามาวจฺรา ฐมฺมา. (๑๒๘๘, ๑๖๐๒)
- [๙๔] รูปาวจฺรา ฐมฺมา. (๑๒๘๙, ๑๖๐๓)
 น รูปาวจฺรา ฐมฺมา. (๑๒๙๐, ๑๖๐๔)
- [๙๕] อรูปาวจฺรา ฐมฺมา. (๑๒๙๑, ๑๖๐๕)
 น อรูปาวจฺรา ฐมฺมา. (๑๒๙๒, ๑๖๐๖)

- [๙๖] ปรียาปนุหา ชุมมา. (๑๒๙๓, ๑๖๐๗)
 อปรียาปนุหา ชุมมา. (๑๒๙๔, ๑๖๐๘)
- [๙๗] นียยานิกา ชุมมา. (๑๒๙๕, ๑๖๐๙)
 อนียยานิกา ชุมมา. (๑๒๙๖, ๑๖๑๐)
- [๙๘] นียตา ชุมมา. (๑๒๙๗, ๑๖๑๑)
 อนียตา ชุมมา. (๑๒๙๘, ๑๖๑๒)
- [๙๙] สอตุตตรา ชุมมา. (๑๒๙๙, ๑๖๑๓)
 อนตุตตรา ชุมมา. (๑๓๐๐, ๑๖๑๔)
- [๑๐๐] สรณา ชุมมา. (๑๓๐๑, ๑๖๑๕)
 อรณา ชุมมา. (๑๓๐๒, ๑๖๑๖)

ปิฎกจิรุกร.

อภิธรรมทุกมัตติกา.

สูตรตุนตีกทุกมัตติกา

- [๑๐๑] วิชฺชาภาคิโน ชุมมา. (๑๓๐๓)
 อวิชฺชาภาคิโน ชุมมา. (๑๓๐๔)
- [๑๐๒] วิชฺชูปมา ชุมมา. (๑๓๐๕)
 อวิชฺชูปมา ชุมมา. (๑๓๐๖)
- [๑๐๓] พาลา ชุมมา. (๑๓๐๗)
 ปณฺทิตา ชุมมา. (๑๓๐๘)

[๑๐๔] กณหา ฐมา. (๑๓๐๙)

สุกกา ฐมา. (๑๓๑๐)

[๑๐๕] ตปณียา ฐมา. (๑๓๑๑)

อตปณียา ฐมา. (๑๓๑๒)

[๑๐๖] อธิวณา ฐมา. (๑๓๑๓)

อธิวณปถา ฐมา. (๑๓๑๓)

[๑๐๗] นิรุตติ ฐมา. (๑๓๑๔)

นิรุตติปถา ฐมา. (๑๓๑๔)

[๑๐๘] ปณตติ ฐมา. (๑๓๑๕)

ปณตติปถา ฐมา. (๑๓๑๕)

[๑๐๙] นามญจ. (๑๓๑๖)

รูปญจ. (๑๓๑๗)

[๑๑๐] อวิชชา จ. (๑๓๑๘)

ภวตณหา จ. (๑๓๑๙)

[๑๑๑] ภวทิกฺขิ จ. (๑๓๒๐)

วิภวทิกฺขิ จ. (๑๓๒๑)

[๑๑๒] สสสทิกฺขิ จ. (๑๓๒๒)

อุจฺเจทิกฺขิ จ. (๑๓๒๓)

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๑๓] อนนฺตวาทิกฺขิ จ. (๑๓๒๔)

อนนฺตวาทิกฺขิ จ. (๑๓๒๕)

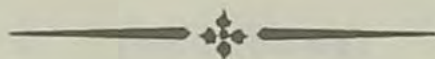
- [๑๑๔] ปุพฺพนันทานุทิกฺขิ จ. (๑๓๒๖)
 อปรนันทานุทิกฺขิ จ. (๑๓๒๗)
- [๑๑๕] อหิริกญฺจ. (๑๓๒๘)
 อโนตฺตปฺปญฺจ. (๑๓๒๙)
- [๑๑๖] หิริ จ. (๑๓๓๐)
 โอตฺตปฺปญฺจ. (๑๓๓๑)
- [๑๑๗] โทวจสฺสตา จ. (๑๓๓๒)
 ปาปมิตฺตตา จ. (๑๓๓๓)
- [๑๑๘] โสวจสฺสตา จ. (๑๓๓๔)
 กลฺยาณมิตฺตตา จ. (๑๓๓๕)
- [๑๑๙] อาปตฺติกุสฺสตา จ. (๑๓๓๖)
 อาปตฺติวุจฺจนกุสฺสตา จ. (๑๓๓๗)
- [๑๒๐] สமாปตฺติกุสฺสตา จ. (๑๓๓๘)
 สமாปตฺติวุจฺจนกุสฺสตา จ. (๑๓๓๙)
- [๑๒๑] ฐาตุกุสฺสตา จ. (๑๓๔๐)
 มนสิการกุสฺสตา จ. (๑๓๔๑)
- [๑๒๒] อายตฺนกุสฺสตา จ. (๑๓๔๒)
 ปฏิจฺจสมุปฺปาทกุสฺสตา จ. (๑๓๔๓)
- [๑๒๓] จานกุสฺสตา จ. (๑๓๔๔)
 อฏฺฐจานกุสฺสตา จ. (๑๓๔๕)
- [๑๒๔] อาชฺชวโจ จ. (๑๓๔๖)
 มทฺทวโจ จ. (๑๓๔๗)

- [๑๒๕] ขนฺติ จ. (๑๓๔๘)
โสรจฺจณฺจ. (๑๓๔๙)
- [๑๒๖] สาขลฺยณฺจ. (๑๓๕๐)
ปฏิสนฺถาโร จ. (๑๓๕๑)
- [๑๒๗] อินฺทริเยสฺส อคฺคตฺตทวารตา จ. (๑๓๕๒)
โกชเน อมตฺตณฺณตา จ. (๑๓๕๓)
- [๑๒๘] อินฺทริเยสฺส คฺคตฺตทวารตา จ. (๑๓๕๔)
โกชเน มตฺตณฺณตา จ. (๑๓๕๕)
- [๑๒๙] มุฏฺฐจฺจณฺจ. (๑๓๕๖)
อสมปฺชณฺณณฺจ. (๑๓๕๗)
- [๑๓๐] สติ จ. (๑๓๕๘)
สมปฺชณฺณณฺจ. (๑๓๕๙)
- [๑๓๑] ปฏิสงฺขานพลฺยจ. (๑๓๖๐)
ภาวนาพลฺยจ. (๑๓๖๑)
- [๑๓๒] สมโถ จ. (๑๓๖๒)
วิปสฺสนา จ. (๑๓๖๓)
- [๑๓๓] สมณินิมิตฺตณฺจ. (๑๓๖๔)
ปคฺคาหนิมิตฺตณฺจ. (๑๓๖๕)
- [๑๓๔] ปคฺคาโห จ. (๑๓๖๖)
อวิกุเขโป จ. (๑๓๖๗)
- [๑๓๕] สึลวิปตฺติ จ. (๑๓๖๘)
ทิกฺขวิปตฺติ จ. (๑๓๖๙)

- [๑๓๖] สีสสมุปทา จ. (๑๓๗๐)
ทิกฺขุจิสมุปทา จ. (๑๓๗๑)
- [๑๓๗] สีสวิสสุทฺธิ จ. (๑๓๗๒)
ทิกฺขุจิวิสสุทฺธิ จ. (๑๓๗๓)
- [๑๓๘] ทิกฺขุจิวิสสุทฺธิ โข ปน. (๑๓๗๔)
ยถาทิกฺขุจิสฺส จ ปธานํ. (๑๓๗๕)
- [๑๓๙] สัมเวโก จ สัมเวชนิเยสุ^๑ จาเนสุ. (๑๓๗๖)
สัมวิคคสฺส จ โยนิโส ปธานํ. (๑๓๗๗)
- [๑๔๐] อสนนฺตญฺจิตา จ กุสเลสุ ชมฺเมสุ. (๑๓๗๘)
อปปปฏิวานิตา จ ปธานสฺมี. (๑๓๗๙)
- [๑๔๑] วิชฺชา จ. (๑๓๘๐)
วิมุตฺติ จ. (๑๓๘๑)
- [๑๔๒] ขเย ฅาณํ. (๑๓๘๒)
อนุปฺปาเท ฅาณนฺติ. (๑๓๘๓)

สุตฺตนฺติกทุกฺกมาติกา.

มาติกา นิญฺจิตา.

๑. จิตตูปปาตกณฑ์

กามาวจรกุสล

ปทภาษณีย์

[๑] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจร กุสล จิตตํ
อุปปันนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ฌาณสมุပ္ปัตตํ รูปารมมณํ वा
สัททการมมณํ वा คันธารมมณํ वा รสารมมณํ वा โผฏฐัพพารมมณํ
วา ฐमारมมณํ वा ยํ ยํ वा ปนารพฺภา; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตตํ โหติ,
วิตกโก โหติ, วิจาโร โหติ, ปีติ โหติ, สุขํ โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา
โหติ; สทฺธินฺทริยํ โหติ, วีริยนฺทริยํ โหติ, สตินฺทริยํ โหติ,
สมาธินฺทริยํ โหติ, ปญฺณินฺทริยํ โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, โสมนสฺสสินฺทริยํ
โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ; สมมาทิฏฺฐิ โหติ, สมมาสงฺกปโป โหติ,
สมมาวาयाโม โหติ, สมมาสติ โหติ, สมมาสมาธิ โหติ, สทฺธาพลํ
โหติ, วีริยพลํ โหติ, สติพลํ โหติ, สมาธิพลํ โหติ, ปญฺญาพลํ
โหติ, หิริพล^๑ โหติ, โอตฺตปฺปพลํ โหติ, อโลโก โหติ, อโทโส โหติ,
อโมโห โหติ; อนภิชฺฐา โหติ, อพฺยาปาโท โหติ, สมมาทิฏฺฐิ โหติ;
หิริ โหติ, โอตฺตปฺป โหติ, กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ, จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ
โหติ; กายลหฺตฺตา โหติ, จิตฺตลหฺตฺตา โหติ; กายมฺหฺตฺตา โหติ,
จิตฺตมฺหฺตฺตา โหติ; กายกมฺมณฺณตฺตา โหติ, จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา โหติ;
กายปาคุณฺณตฺตา โหติ, จิตฺตปาคุณฺณตฺตา โหติ; กายชุกฺตา โหติ,
จิตฺตชุกฺตา โหติ; สติ โหติ, สมฺปชฺฌณํ โหติ; สมโถ โหติ,
วิปสฺสนา โหติ; ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป โหติ; เย वा ปน

^๑ ฉ. หิริพล. เอวฺมุปริป. อ. หิริยพล

ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิมะ
ฐมา กุสลา.

[๒] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย ผสฺโส
ผุสฺสา สมฺผุสฺสา^๑ สมฺผุสฺสิตตฺตํ;^๒ อยํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ.

[๓] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
ตฺทฺชาวมโนวิญญาณธาดุสมฺผสฺสชฺชํ เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ
เจโตสมฺผสฺสชฺชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาตา สุขา
เวทนา; อยํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ.

[๔] กตมา ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ตฺทฺชาวมโนวิญญาณธาดุสมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ;
อยํ ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ.

[๕] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ตฺทฺชาวมโนวิญญาณธาดุสมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ;^๓
อยํ ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ.

[๖] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ
มโน มานสํ หทยํ ปณฺหารํ มโน มนายตํ มนินฺทริยํ วิญญาณํ
วิญญาณกฺขนุโร ตฺทฺชาวมโนวิญญาณธาดุ; อิทํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ
โหติ.

[๗] กตโม ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ. โย ตสฺมี สมเย
ตกฺโก วิตกฺโก สงกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา
สมฺมาสงกปฺโป; อยํ ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ.

[๘] กตโม ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ. โย ตสฺมี

สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตตสฺส อนุสนฺนตา^๑
อนุเปกฺขนตา; อยํ ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ.

[๙] กตมา ตสฺมี สมเย ปีติ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปีติ
ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาสो ปหาโส วิตติ โอทคฺยํ
อตฺตมนตา จิตตสฺส; อยํ ตสฺมี สมเย ปีติ โหติ.

[๑๐] กตมํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ
สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺพสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทียตํ เจโตสมฺพสฺสชา
สาตา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ.

[๑๑] กตมา ตสฺมี สมเย จิตตสฺสเสกฺกคฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย จิตตสฺส จิตฺติ สกฺกจฺจิตฺติ อวฺกจฺจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป
อวิสาหฺมมานสตา สมโธ สมาชินฺทุริยํ สมาชิพลํ สมฺมาสมาชิ; อยํ
ตสฺมี สมเย จิตตสฺสเสกฺกคฺคตา โหติ.

[๑๒] กตมํ ตสฺมี สมเย สทฺธินฺทุริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
สทฺธา สทฺทหนา โอภปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทุริยํ
สทฺธาพลํ; อิทํ ตสฺมี สมเย สทฺธินฺทุริยํ โหติ.

[๑๓] กตมํ ตสฺมี สมเย วีริยนฺทุริยํ โหติ. โย ตสฺมี สมเย
เจตสิโก วีริยารมฺโภ นิกกโม ปรกกโม อุกฺกยาโม วายาโม อุกฺกสาโห
อุกฺกโสฬสํ ภาโม ฐิตี อสฺสิจฺฉปฺรกกมตา อนิกฺกขิตฺตจฺจนฺทตา^๒ อนิกฺกขิตฺต-
ฐรตา ฐรสมฺปคฺคาโห วีริยํ วีริยนฺทุริยํ วีริยพลํ สมฺมาวาयाโม; อิทํ
ตสฺมี สมเย วีริยนฺทุริยํ โหติ.

[๑๔] กตมํ ตสฺมี สมเย สตินฺทุริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สติ
อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปีลาปนตา อสมฺมุสนตา
สติ สตินฺทุริยํ สติพลํ สมฺมาสติ; อิทํ ตสฺมี สมเย สตินฺทุริยํ โหติ.

^๑ จ. อนุสนฺนทานตา. เอมฺปฺริปิ.

^๒ จ. อนิกฺกขิตฺตจฺจนฺทตา. เอมฺปฺริปิ.

[๑๕] กตมํ ตสฺมี สมเย สมาธินุทริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจฺจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏฺฐมานสตา สมโธ สมาธินุทริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ; อิทํ ตสฺมี สมเย สมาธินุทริยํ โหติ.

[๑๖] กตมํ ตสฺมี สมเย ปญฺณินุทริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย สลฺลภฺขณา อุลภฺขณา ปจฺจุพลภฺขณา ปญฺทิจฺจุํ โกสฺสลํ เนปฺပญฺญํ เวทฺทพฺยา จินฺตา อฺุปปริกฺขา ภูริ เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺณินุทริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตุฏฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อิทํ ตสฺมี สมเย ปญฺณินุทริยํ โหติ.

[๑๗] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินุทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปญฺฑริ มโน มนายตน์ มนินุทริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโท ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ; อิทํ ตสฺมี สมเย มนินุทริยํ โหติ.

[๑๘] กตมํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสินุทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ สาทํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺพสฺสชฺชํ สาทํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺพสฺสชา สาทา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสินุทริยํ โหติ.

[๑๙] กตมํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินุทริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปีนํ ฌมฺมานํ อายุ จิตฺติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินุทริยํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินุทริยํ โหติ.

หมตอายุ 12/0 [๒๐] กตมา ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย สลฺลภฺขณา

อุปลักขณา ปจฺจุปลกฺขณา ปณฺธิจํ โกสลลํ เนปฺปญฺญํ เวทพฺยา
 จินฺตา อุปปริกฺษา ฐีรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมปชฌญํ
 ปโตโท ปณฺญา ปณฺณินฺทริยํ ปณฺญาพลํ ปณฺญาสตุฏฺฐํ ปณฺญาปาสาโท
 ปณฺญาอาโลโก ปณฺญาโอภาโส ปณฺญาปชฺโชโต ปณฺญารตนํ อโมโห
 รมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ อัยํ ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ; โหติ.

[๒๑] กตโม ตสฺมี สมเย สมฺมาสงฺกปโป โหติ. โย ตสฺมี
 สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา
 สมฺมาสงฺกปโป; อัยํ ตสฺมี สมเย สมฺมาสงฺกปโป โหติ.

[๒๒] กตโม ตสฺมี สมเย สมฺมาวายาโม โหติ. โย ตสฺมี
 สมเย เจตสีโก วีริยารมฺโห นิกกโม ปรกกโม อญฺยาโม วายาโม
 อุตฺตาโห อุตฺโตพฺพิ ธาโม ฐิตี อสฺสิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺทตา
 อนิกฺขิตตจฺจรตา ฐรสมฺปคฺคาโห วีริยํ วีริยินฺทริยํ วีริยพลํ สมฺมาวายาโม;
 อัยํ ตสฺมี สมเย สมฺมาวายาโม โหติ.

[๒๓] กตมา ตสฺมี สมเย สมฺมาสติ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 สติ อนุสฺสติ ปฏฺฐิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปฺปลาปนตา
 อสมฺมุสนตา สติ สตินฺทริยํ สติพลํ สมฺมาสติ; อัยํ ตสฺมี สมเย
 สมฺมาสติ โหติ.

[๒๔] กตโม ตสฺมี สมเย สมฺมาสมาธิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺนจิตฺติ อวญฺจจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหญฺมานสตา
 สมโธ สมาธินฺทริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ; อัยํ ตสฺมี สมเย
 สมฺมาสมาธิ โหติ.

[๒๕] กตมํ ตสฺมี สมเย สทฺธาพลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 สทฺธา สทฺทหฺนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทริยํ
 สทฺธาพลํ; อิทํ ตสฺมี สมเย สทฺธาพลํ โหติ.

[๒๖] กตมํ ตสฺมี สมเย วิริยพลํ โหติ. โย ตสฺมี สมเย เจตสีโก วิริยารมฺโห นิกฺกโม ปรกกฺกโม อุกฺกยาโม วายาโม อุกฺกสาโห อุกฺกโสฬหิ ฌาโม ฐิติ อสฺสิจฺฉปฺรกกฺกมตา อนิกฺกขิตฺตจฺจนฺทตา อนิกฺกขิตฺตฐรฺรตา ฐรฺรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทริยํ วิริยพลํ สมฺมาวายาโม; อิทํ ตสฺมี สมเย วิริยพลํ โหติ.

[๒๗] กตมํ ตสฺมี สมเย สติพลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏฺฐิสฺสติ สติ สรณฺตา ธารณฺตา อปฺปลาปนฺตา อสมฺมุสนฺตา สติ สตินฺทริยํ สติพลํ สมฺมาสติ; อิทํ ตสฺมี สมเย สติพลํ โหติ.

[๒๘] กตมํ ตสฺมี สมเย สมาธิพลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺนจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺกเขโป อวิสาหฺภฺมานสฺตา สมฺโถ สมาธิินฺทริยํ สมาธิพลํ สมฺมาสมาธิ; อิทํ ตสฺมี สมเย สมาธิพลํ โหติ.

[๒๙] กตมํ ตสฺมี สมเย ปญฺญาพลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปญฺญา ปชานฺนา วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย สลฺลภฺกฺขณฺา อุลฺลภฺกฺขณฺา ปจฺจุพลฺกฺขณฺา ปณฺทิจฺจุจํ โกสฺลํ เนปฺปญฺญํ เวทฺทปฺปยา จินฺตา อฺปปปริกฺขา ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสณา สมฺปชฺจญํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺณินฺทริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตุฏฺํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อิทํ ตสฺมี สมเย ปญฺญาพลํ โหติ.

[๓๐] กตมํ ตสฺมี สมเย หิริพลํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย หิริยติ หิริยิตฺตพฺเพน หิริยติ ปาปกาณํ อุกฺกสฺสานํ ฌมฺมานํ สฺมาปตฺติยา; อิทํ ตสฺมี สมเย หิริพลํ โหติ.

[๓๑] กตมํ ตสฺมี สมเย โอตฺตปฺปพลํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย โอตฺตปฺปปฺติ โอตฺตปฺปิตฺตพฺเพน โอตฺตปฺปติ ปาปกาณํ อุกฺกสฺสานํ ฌมฺมานํ สฺมาปตฺติยา; อิทํ ตสฺมี สมเย โอตฺตปฺปพลํ โหติ.

[๓๒] กตโม ตสฺมี สมเย อโลโก โหติ. โย ตสฺมี สมเย
อโลโก อลุพฺภานา อลุพฺภิตตตํ อสाराโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตตํ
อนภิชฺฌมา อโลโก กุสลมฺมูลํ; อयํ ตสฺมี สมเย อโลโก โหติ.

[๓๓] กตโม ตสฺมี สมเย อโทโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
อโทโส อทฺฐสนา^๑ อทฺฐสิตตตํ^๑ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมฺมูลํ;
อยํ ตสฺมี สมเย อโทโส โหติ.

[๓๔] กตโม ตสฺมี สมเย อโมโห โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุลฺลกฺขณา
ปจฺจุพลกฺขณา ปณฺทิจจํ โกสลฺลํ เนปฺปญฺญํ เวทฺทปฺยา จินฺตา อฺุปปริกฺขา
ภฺฐี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสุสนา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท ปญฺญา
ปณฺณินทฺริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตุถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก
ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ อโมโห ฌมฺมวิจโย
สมฺมาทิฏฺฐิ อโมโห กุสลมฺมูลํ; อยํ ตสฺมี สมเย อโมโห โหติ.

[๓๕] กตมา ตสฺมี สมเย อนภิชฺฌมา โหติ. โย ตสฺมี สมเย
อโลโก อลุพฺภานา อลุพฺภิตตตํ อสाराโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตตํ
อนภิชฺฌมา อโลโก กุสลมฺมูลํ; อยํ ตสฺมี สมเย อนภิชฺฌมา โหติ.

[๓๖] กตโม ตสฺมี สมเย อพฺยาปาโท โหติ. โย ตสฺมี สมเย
อโทโส อทฺฐสนา อทฺฐสิตตตํ^๑ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมฺมูลํ;
อยํ ตสฺมี สมเย อพฺยาปาโท โหติ.

[๓๗] กตมา ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย สลฺลกฺขณา อุลฺลกฺขณา

ปัจจุปลกฺขณา ปณฺธิจฺจำ โกสลฺลํ เนปฺยุณํ เวภฺพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา
 ภูรี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสนา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท ปญฺญา
 ปณฺณินฺทริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตุถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก
 ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตฺนํ อโมโห ธรรมวิจโย
 สมฺมาทิฏฺฐิ; อโย ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ.

[๓๘] กตมา ตสฺมี สมเย หิริ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย หิริยติ
 หิริยิตพฺเพน หิริยติ ปาปกาณํ อกุสลาณํ ธรรมานํ समाปตฺติยา; อโย
 ตสฺมี สมเย หิริ โหติ.

[๓๙] กตมํ ตสฺมี สมเย โอตตปฺปํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 โอตตปฺปติ โอตตปฺปิตพฺเพน โอตตปฺปติ ปาปกาณํ อกุสลาณํ ธรรมานํ
 समाปตฺติยา; อิทํ ตสฺมี สมเย โอตตปฺปํ โหติ.

[๔๐] กตมา ตสฺมี สมเย กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 เวทนาภฺขณฺธสฺส สญฺญาภฺขณฺธสฺส สงฺขารภฺขณฺธสฺส ปสฺสทฺธิ ปฏฺธิป-
 ปสฺสทฺธิ^๑ ปสฺสมภฺนา ปฏฺธิปฺปสฺสมภฺนา ปฏฺธิปฺปสฺสมภฺตตฺตํ; อโย ตสฺมี
 สมเย กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ.

[๔๑] กตมา ตสฺมี สมเย จิตตปฺปสฺสทฺธิ โหติ. ยา ตสฺมี
 สมเย วิญฺญาณภฺขณฺธสฺส ปสฺสทฺธิ ปฏฺธิปฺปสฺสทฺธิ ปสฺสมภฺนา ปฏฺธิป-
 ปสฺสมภฺนา ปฏฺธิปฺปสฺสมภฺตตฺตํ; อโย ตสฺมี สมเย จิตตปฺปสฺสทฺธิ โหติ.

[๔๒] กตมา ตสฺมี สมเย กายลหฺตฺตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 เวทนาภฺขณฺธสฺส สญฺญาภฺขณฺธสฺส สงฺขารภฺขณฺธสฺส ลหฺตฺตา ลหฺตฺตปริณามตา
 อทฺทณฺตา อวิตฺถนตา; อโย ตสฺมี สมเย กายลหฺตฺตา โหติ.

^๑ น. ปฏิปสฺสทฺธิ. เอวมฺปิ.

[๔๓] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตลหฺตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย วิญญาณกฺขนฺธสฺส ลหฺตา ลหฺปริณามตา อทฺทนต์ตา อวิตฺถนตา; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตลหฺตา โหติ.

[๔๔] กตมา ตสฺมี สมเย กายมฺหฺตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส มฺหฺตา มหฺทวตา อกฺกขพฺตา^๑ อกฺกนิตฺตา; อยํ ตสฺมี สมเย กายมฺหฺตา โหติ.

[๔๕] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตมฺหฺตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย วิญญาณกฺขนฺธสฺส มฺหฺตา มหฺทวตา อกฺกขพฺตา อกฺกนิตฺตา; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตมฺหฺตา โหติ.

[๔๖] กตมา ตสฺมี สมเย กายกมฺมญฺตฺตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส กมฺมญฺตฺตา กมฺมญฺตฺตํ กมฺมญฺตฺตาโว; อยํ ตสฺมี สมเย กายกมฺมญฺตฺตา โหติ.

[๔๗] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตกมฺมญฺตฺตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย วิญญาณกฺขนฺธสฺส กมฺมญฺตฺตา กมฺมญฺตฺตํ กมฺมญฺตฺตาโว; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตกมฺมญฺตฺตา โหติ.

[๔๘] กตมา ตสฺมี สมเย กายปาคฺคญฺตฺตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย เวทนากฺขนฺธสฺส สญฺญากฺขนฺธสฺส สงฺขารกฺขนฺธสฺส ปคฺคญฺตฺตา ปคฺคญฺตฺตํ ปคฺคญฺตฺตาโว; อยํ ตสฺมี สมเย กายปาคฺคญฺตฺตา โหติ.

[๔๙] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตปาคฺคญฺตฺตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย วิญญาณกฺขนฺธสฺส ปคฺคญฺตฺตา ปคฺคญฺตฺตํ ปคฺคญฺตฺตาโว; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตปาคฺคญฺตฺตา โหติ.

^๑ อ. อกฺกขลตา.

[๕๐] กตมา ตสฺมี สมเย กายุชฺชกตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย เวทนาภวนุสฺส สณฺเฑนาภวนุสฺส สงฺขารภวนุสฺส อฺชฺชกตา อฺชฺชกตา อหิมฺหตา อวํกตา อกุกฺกิลตา; อยํ ตสฺมี สมเย กายุชฺชกตา โหติ.

[๕๑] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตฺชฺชกตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย วิญญาณภวนุสฺส อฺชฺชกตา อฺชฺชกตา อหิมฺหตา อวํกตา อกุกฺกิลตา; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตฺชฺชกตา โหติ.

[๕๒] กตมา ตสฺมี สมเย สติ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณฺตา ธารณฺตา อปิลापฺนตา อสมฺมุสนฺตา สติ สตินุทฺทริยํ สติพฺลํ สมฺมาสติ; อยํ ตสฺมี สมเย สติ โหติ.

[๕๓] กตมํ ตสฺมี สมเย สมฺปชฺฌณํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย สลฺลภฺขณา อฺปลภฺขณา ปจฺจุปลภฺขณา ปณฺทิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺปญฺณํ เวทฺทปฺยา จินฺตา อฺปปริกฺขา ญฺฐี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสณา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺณินุทฺทริยํ ปญฺญาพฺลํ ปญฺญาสตุถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตฺนํ อโมโห ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อิทํ ตสฺมี สมเย สมฺปชฺฌณํ โหติ.

[๕๔] กตโม ตสฺมี สมเย สมฺโถ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺนจิตฺติ อวญฺจจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหญฺमानสตา สมฺโถ สมฺมาธิณุทฺทริยํ สมฺมาธิพฺลํ สมฺมาสมาธิ; อยํ ตสฺมี สมเย สมฺโถ โหติ.

[๕๕] กตมา ตสฺมี สมเย วิปสฺสณา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปญฺญา ปชานนา วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย สลฺลภฺขณา อฺปลภฺขณา ปจฺจุปลภฺขณา ปณฺทิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺปญฺณํ เวทฺทปฺยา จินฺตา อฺปปริกฺขา ญฺฐี เมธา ปริณายิกา วิปสฺสณา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺณินุทฺทริยํ ปญฺญาพฺลํ ปญฺญาสตุถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญา-

รตนํ อโมโห ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อโยํ ตสฺมี สมเย วิปสฺสนา โหติ.

[๕๖] กตโม ตสฺมี สมเย ปคฺคาโห โหติ. โยํ ตสฺมี สมเย เจตสิโก วิริยารมฺโภ นิฏฺกโม ปรฏฺกโม อโยยาโม วายาโม อสฺสาโห อสฺโสพุทฺธิ ธาโม ฐิติ อสิถิลปรฏฺกมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺทตา อนิกฺขิตตฐรตา ฐรสมฺปคฺคาโห วิริยํ วิริยินฺทริยํ วิริยพลํ สมฺมาวาयाโม; อโยํ ตสฺมี สมเย ปคฺคาโห โหติ.

[๕๗] กตโม ตสฺมี สมเย อวิกฺเขโป โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺฺจติ อวฺภูจติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏฺฏมานสตา สมโธ สมานินฺทริยํ สมานิพลํ สมฺมาสมานิ; อโยํ ตสฺมี สมเย อวิกฺเขโป โหติ.

เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมฺปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิเม ฌมฺมา กุสลา.

ปทภาชนียํ นิฏฺฐิตํ.

ปจฺมภาณวาโร.

โกฏฺฐาสาโร

[๕๘] ตสฺมี โย ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหณฺติ, ทฺวายตนา นิ โหณฺติ, เทว ชาติโย โหณฺติ, ตโย อาหารา โหณฺติ, อฏฺฐินฺทริยานิ โหณฺติ, ปญฺจกิกํ ฌานํ โหติ, ปญฺจกิกโก มคฺโค โหติ สดฺต พลา นิ โหณฺติ, ตโย เหตุ โหณฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ, เอกา เวทนา โหติ, เอกา สญฺญา โหติ, เอกา เจตนา โหติ, เอกํ จิตฺตํ โหติ, เอโก เวทนาภฺขนฺโห โหติ, เอโก สญฺญาภฺขนฺโห โหติ, เอโก สงฺขารภฺขนฺโห โหติ, เอโก วิญฺญาณภฺขนฺโห โหติ, เอกํ มนายตนํ โหติ, เอกํ มนินฺทริยํ โหติ, เอกา มโนวิญฺญาณธาคู โหติ, เอกํ ฌมฺมายตนํ โหติ, เอกา ฌมฺมธาคู โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมฺปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิเม ฌมฺมา กุสลา.

[๕๙] กตมเ ตสฺมี สมเย จตฺตารอ ขนฺธา โหติ. เวทนาภฺขนฺโห สญฺญาภฺขนฺโห สงฺขารภฺขนฺโห วิญฺญาณภฺขนฺโห.

[๖๐] กตโม ตสฺมี สมเย เวทนาภฺขนฺโห โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ สาทํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺพสฺสชํ สาทํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺพสฺสชา สาทา สุขา เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนาภฺขนฺโห โหติ.

[๖๑] กตโม ตสฺมี สมเย สญฺญาภฺขนฺโห โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สญฺญา สญฺขานนา สญฺขานิตตตํ; อयํ ตสฺมี สมเย สญฺญาภฺขนฺโห โหติ.

[๖๒] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารภฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร ปิติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา, สทฺธินฺทฺริยํ วีริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมာธินฺทฺริยํ ปญฺณินฺทฺริยํ, ชีวิตินฺทฺริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ, สทฺธัพฺลํ วีริยพฺลํ สติพฺลํ สมာธิพฺลํ ปญฺญาพฺลํ หิริพฺลํ โอตตปฺปพฺลํ, อโลโก อโทโส อโมโห, อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท สมฺมาทิฏฺฐิ, หิริ โอตตปฺป, กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ, กายลหฺตฺตา จิตฺตลหฺตฺตา, กายมฺหฺตฺตา จิตฺตมฺหฺตฺตา, กายกมฺมณฺณตฺตา, จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา, กายปาคุณฺณตฺตา จิตฺตปาคุณฺณตฺตา, กายชฺชกฺตา จิตฺตชฺชกฺตา, สติ สมฺปชฺฌณํ, สมโถ วิปสฺสนา, ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมฺมา จเปตฺวา เวทนาภฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญาภฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณภฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารภฺขนฺโห โหติ.

[๖๓] กตโม ตสฺมี สมเย วิญฺญาณภฺขนฺโห โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทฺริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณภฺขนฺโห ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ; อยํ ตสฺมี สมเย วิญฺญาณภฺขนฺโห โหติ.

อิมะ ตสฺมี สมเย จตุตถาโร ขนฺธา โหณฺติ.

[๖๔] กตมานิ ตสฺมี สมเย ทวายตนาณิ โหณฺติ. มนายตณํ
ธมฺมายตณํ.

[๖๕] กตมํ ตสฺมี สมเย มนายตณํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตณํ มนินฺทริยํ
วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโท ตชฺชามโนวิญฺญาณธาคู; อิทํ ตสฺมี สมเย
มนายตณํ โหติ.

[๖๖] กตมํ ตสฺมี สมเย ธมฺมายตณํ โหติ. เวทนากฺขนฺโท
สญฺญากฺขนฺโท สงฺขารกฺขนฺโท; อิทํ ตสฺมี สมเย ธมฺมายตณํ โหติ.

อิมานิ ตสฺมี สมเย ทวายตนาณิ โหณฺติ.

[๖๗] กตมา ตสฺมี สมเย เทว ธาคูโย โหณฺติ. มโนวิญฺญาณธาคู
ธมฺมธาคู.

[๖๘] กตมา ตสฺมี สมเย มโนวิญฺญาณธาคู โหติ. ยํ ตสฺมี
สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตณํ มนินฺทริยํ
วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโท ตชฺชามโนวิญฺญาณธาคู; อयํ ตสฺมี สมเย
มโนวิญฺญาณธาคู โหติ.

[๖๙] กตมา ตสฺมี สมเย ธมฺมธาคู โหติ. เวทนากฺขนฺโท
สญฺญากฺขนฺโท สงฺขารกฺขนฺโท; อयํ ตสฺมี สมเย ธมฺมธาคู โหติ.

อิมานิ ตสฺมี สมเย เทว ธาคูโย โหณฺติ.

[๗๐] กตเม ตสฺมี สมเย ตโย อาหารา โหณฺติ. ผสฺสาหาโร
มโนสญฺเจตนาหาโร วิญฺญาณหาโร.

[๗๑] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺสาหาโร โหติ. โย ตสฺมี

สมเย ผสฺโส ผุสฺนา สมฺผุสฺนา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย
ผสฺสาหาโร โหติ.

[๗๒] กตโม ตสฺมี สมเย มโนสญฺเจตนาหาโร โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย
มโนสญฺเจตนาหาโร โหติ.

[๗๓] กตโม ตสฺมี สมเย วิญญาณาหาโร โหติ. ยํ ตสฺมี
สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺหริ มโน มนายตฺนํ มนินฺหุริยํ
วิญญาณํ วิญญาณกฺขณฺโห ตชฺชามโนวิญญาณธาตุ; อยํ ตสฺมี สมเย
วิญญาณาหาโร โหติ.

อิเม ตสฺมี สมเย ตโย อาหารา โหนฺติ.

[๗๔] กตมานิ ตสฺมี สมเย อฏฺฐินฺหุริยานิ โหนฺติ. สทฺธินฺหุริยํ
วีริยนฺหุริยํ สตินฺหุริยํ สมากฺคินฺหุริยํ ปณฺณินฺหุริยํ มนินฺหุริยํ โสมนสฺสินฺหุริยํ
ชีวิตินฺหุริยํ.

[๗๕] กตมํ ตสฺมี สมเย สทฺธินฺหุริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
สทฺธา สทฺทหฺนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺหุริยํ
สทฺธาพลํ; อิทํ ตสฺมี สมเย สทฺธินฺหุริยํ โหติ.

[๗๖] กตมํ ตสฺมี สมเย วีริยนฺหุริยํ โหติ. โย ตสฺมี สมเย
เจตสีโก วีริยารมฺภโก นิกฺกโม ปรกกฺกโม อฺยุยาโม วายาโม อฺสุสาโห
อฺสุโสฬหี ธาโม ฐิติ อสฺสิลปรกกฺกมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺทตา อนิกฺขิตต-
ฐรฺตา ฐรฺสมปฺคคาโห วีริยํ วีริยนฺหุริยํ วีริยพลํ สมฺมาวายาโม; อิทํ
ตสฺมี สมเย วีริยนฺหุริยํ โหติ.

หมดอายุ*12/06/2566

[๗๗] กตมํ ตสฺมี สมเย สตินฺหุริยํ โหติ. ยา ตสฺมี

สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏฺฐิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลापนตา
อสมมุสนตา สติ สตินุทฺริยํ สติพฺลํ สมฺมาสติ; อิทํ ตสฺมี สมเย
สตินุทฺริยํ โหติ.

[๗๘] กตมํ ตสฺมี สมเย สมาริณุทฺริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏฺฐมานสตา
สมโถ สมาริณุทฺริยํ สมาริพฺลํ สมฺมาสมาธิ; อิทํ ตสฺมี สมเย
สมาริณุทฺริยํ โหติ.

[๗๙] กตมํ ตสฺมี สมเย ปญฺณินุทฺริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ปญฺญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย, สลฺลกฺขณา อุลลกฺขณา
ปจฺจุปลกฺขณา, ปญฺทิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺพญํ, เวทฺทปฺยา จินฺตา
อุปปริกฺขา, ภูริ เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสณา สมฺปชฺญญํ ปโตโท,
ปญฺญา ปญฺณินุทฺริยํ ปญฺญาพฺลํ, ปญฺญาสตุฏฺฐํ ปญฺญาปาสาโท
ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ, อโมโห
ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อิทํ ตสฺมี สมเย ปญฺณินุทฺริยํ โหติ.

[๘๐] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินุทฺริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปญฺฑริ มโน มนายตนํ มนินุทฺริยํ
วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโท ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ; อิทํ ตสฺมี สมเย
มนินุทฺริยํ โหติ.

[๘๑] กตมํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสินุทฺริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
เจตสิกํ สาทํ, เจตสิกํ สุขํ, เจโตสมฺพสฺสชฺ สาทํ สุขํ เวทียิตํ,
เจโตสมฺพสฺสชา สาดา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสินุทฺริยํ
โหติ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๘๒] กตมํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินุทฺริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปินํ

ชมนานํ อายุ จิตฺติ, ยปนา ยาปนา, อิริยนา วตฺตนา ปาลนา, ชีวิตํ
ชีวิตินฺทริยํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ.

อิมานิ ตสฺมี สมเย อฏฺฐินฺทริยานิ โหหนฺติ.

[๘๓] กตมํ ตสฺมี สมเย ปญฺจกิกํ ฌานํ โหติ. วิตกฺโก
วิจาโร ปีติ สุขํ จิตฺตสฺเสกคฺคตา.

[๘๔] กตโม ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ. โย ตสฺมี สมเย
ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา
สมฺมาสงฺกปโป; อयํ ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ.

[๘๕] กตโม ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ. โย ตสฺมี สมเย จาโร
วิจาโร อนุวิจาโร อูปวิจาโร, จิตฺตสฺส อนุสนฺขนตา อนุเปกฺขนตา;
ออยํ ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ.

[๘๖] กตมา ตสฺมี สมเย ปีติ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปีติ
ปาโมชฺชํ, อาโมทนา ปโมทนา; หาสฺส ปหาสฺส, วิตฺติ โอทกฺยํ
อตฺตมนตา จิตฺตสฺส; ออยํ ตสฺมี สมเย ปีติ โหติ.

[๘๗] กตมํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ
สาตํ, เจตสิกํ สุขํ, เจโตสมฺมุสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทียิตํ, เจโตสมฺมุสฺสชา
สาตา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ.

[๘๘] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺจิตฺติ อวฏฺฐจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป
อวิสาหณฺมานสตา, สมโธ สมาชินฺทริยํ สมาชิพลํ สมฺมาสมาชิ; ออยํ
ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ.

อิทํ ตสฺมี สมเย ปญฺจกิกํ ฌานํ โหติ.

[๘๙] กตโม ตสฺมี สมเย ปณฺจจฺโก มคฺโค โหติ. สมฺมาทิฏฺฐิ
สมฺมาสงฺกปโป, สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ.

[๙๐] กตมา ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ปณฺหา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย, สลฺลภฺขณา อุลฺลภฺขณา
ปจฺจุปลภฺขณา, ปณฺทิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺพณํ, เวทฺทปฺยา จินฺตา
อุปปริกฺขา, ฐีรี เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท,
ปณฺหา ปณฺณินฺทริยํ ปณฺหาพลํ, ปณฺหาสตุถํ ปณฺหาปาสาโท
ปณฺหาอาโลโก ปณฺหาโอภาโส ปณฺหาปชฺโชโต ปณฺหารตนฺ, อโมโห
ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อयํ ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ.

[๙๑] กตโม ตสฺมี สมเย สมฺมาสงฺกปโป โหติ. โย ตสฺมี
สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปโป, อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส
อภินิโรปนา สมฺมาสงฺกปโป; อยํ ตสฺมี สมเย สมฺมาสงฺกปโป โหติ.

[๙๒] กตโม ตสฺมี สมเย สมฺมาวายาโม โหติ. โย ตสฺมี
สมเย เจตสีโก วีริยารมฺโม นิกฺกโม ปรกกฺโม, อุกฺกยาโม วายาโม,
อุสฺสาโห อุสฺโสพฺพหิ, ธาโม ธิติ, อสิถิลปรกกมฺตา อนิกฺขิตตจฺจนฺทตา
อนิกฺขิตตฐรฺตา ฐรสมฺปคฺคาโห, วีริยํ วีริยินฺทริยํ วีริยพลํ สมฺมาวายาโม;
อยํ ตสฺมี สมเย สมฺมาวายาโม โหติ.

[๙๓] กตมา ตสฺมี สมเย สมฺมาสติ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
สติ อนุสฺสติ ปฏฺฐิสฺสติ, สติ สรณฺตา, ฐารณฺตา อปีลาปนฺตา
อสมฺมุสนฺตา, สติ สตินฺทริยํ สติพลํ สมฺมาสติ; อยํ ตสฺมี สมเย
สมฺมาสติ โหติ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๙๔] กตโม ตสฺมี สมเย สมฺมาสมาธิ โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺจิติ อวฏฺฐิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป

อวิสาหภูมิมาณสตา, สมโถ สมานินทริยัม สมานิพลัม สมมาสมาธิ; อัย
ตสฺมี สมเย สมมาสมาธิ โหติ.

อัย ตสฺมี สมเย ปญจกโก มคโค โหติ.

[๙๕] กตมานิ ตสฺมี สมเย สุตต พลานิ โหนติ. สหุชาพลัม
วิริยพลัม สติพลัม สมานิพลัม ปญญาพลัม หิริพลัม โอตตปปพลัม.

[๙๖] กตมํ ตสฺมี สมเย สหุชาพลัม โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
สหุชา สหุทหนา, โอกปปนา อภิปปสาโท, สหุชา สหุชินทริยัม
สหุชาพลัม; อิทํ ตสฺมี สมเย สหุชาพลัม โหติ.

[๙๗] กตมํ ตสฺมี สมเย วิริยพลัม โหติ. โย ตสฺมี สมเย
เจตสิโก วิริยารมโก นิกกโม ปรกกโม, อุกฺกยาโม วายาโม, อุกฺกสาโ
อุกฺกโสพุทฺธิ, ธาโม ฐิติ อสิถิลปรกกมตา อนิกฺกขิตตจฺจนฺทตา
อนิกฺกขิตตฐรตา ฐรสมฺปคฺคาโ, วิริยํ วิริยินทริยัม วิริยพลัม สมมาวาयाโม;
อิทํ ตสฺมี สมเย วิริยพลัม โหติ.

[๙๘] กตมํ ตสฺมี สมเย สติพลัม โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สติ
อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ, สติ สรณฺดา, ธารณฺดา อปฺลาปนฺตา อสมฺมุสนฺตา,
สติ สตินทริยัม สติพลัม สมมาสติ; อิทํ ตสฺมี สมเย สติพลัม โหติ.

[๙๙] กตมํ ตสฺมี สมเย สมานิพลัม โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
จิตตสฺส จิตฺติ สณฺนจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหภูมิมาณสตา,
สมโถ สมานินทริยัม สมานิพลัม สมมาสมาธิ; อิทํ ตสฺมี สมเย
สมานิพลัม โหติ.

[๑๐๐] กตมํ ตสฺมี สมเย ปญญาพลัม โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย ปญญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฐมฺมวิจโย, สลฺลกฺขณา

อุปลักขณา ปจฺจุปลกฺขณา, ปณฺหิจจํ โกสลลํ เนปฺปญฺญํ, เวภพฺยา
 จินฺตา อุปปริกฺขา, ฐวี เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฺฌญํ
 ปโตโท, ปญฺญา ปณฺณินฺทริยํ ปญฺญาพลํ, ปญฺญาสตุฏฺฐิ ปญฺญาปาสาโท
 ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ, อโมโห
 ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อิํ ทสฺมี สมเย ปญฺญาพลํ โหติ.

[๑๐๑] กตมํ ทสฺมี สมเย หิริพลํ โหติ. ยํ ทสฺมี สมเย
 หิริยติ หิริยิตพฺเพน, หิริยติ ปาปกานํ อกุสลานํ ฌมฺมานํ สฺมาปตฺติยา;
 อิํ ทสฺมี สมเย หิริพลํ โหติ.

[๑๐๒] กตมํ ทสฺมี สมเย โอตตปฺปพลํ โหติ. ยํ ทสฺมี สมเย
 โอตตปฺปติ โอตตปฺปิตพฺเพน, โอตตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลานํ ฌมฺมานํ
 สฺมาปตฺติยา; อิํ ทสฺมี สมเย โอตตปฺปพลํ โหติ.

อิมานิ ทสฺมี สมเย สตุตฺต พฺลานิ โหนฺติ.

[๑๐๓] กตเม ทสฺมี สมเย ตโย เหตุ โหนฺติ. อโลโก อโทโส
 อโมโห.

[๑๐๔] กตโม ทสฺมี สมเย อโลโก โหติ. โย ทสฺมี สมเย
 อโลโก อลฺลพฺภนา อลฺลพฺภิตตฺตํ, อสाराโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ
 อนภิชฺฌา, อโลโก กุสลมฺมูลํ; อยํ ทสฺมี สมเย อโลโก โหติ.

[๑๐๕] กตโม ทสฺมี สมเย อโทโส โหติ. โย ทสฺมี สมเย
 อโทโส อทฺฐนา อทฺฐิตตฺตํ, อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช, อโทโส
 กุสลมฺมูลํ; อยํ ทสฺมี สมเย อโทโส โหติ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๐๖] กตโม ทสฺมี สมเย อโมโห โหติ. ยา ทสฺมี สมเย
 ปญฺญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย, สลฺลกฺขณา อุปลกฺขณา

ปัจจุปลกฺขณา, ปณฺทิจจํ โกสลลํ เนปฺพณํ, เวทพฺยา จินฺตา
 อุปปริกฺขา, ภูริ เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท
 ปณฺณา ปณฺณินฺทริยํ ปณฺณพลํ ปณฺณาสตถํ ปณฺณาปาสาโท
 ปณฺณาอาโลโก ปณฺณาโอภาโส ปณฺณาปชฺโชโต ปณฺณารตนํ, อโมโห
 ธรรมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ, อโมโห กุสลมฺมูล;^๑ อยํ ตสฺมี สมเย อโมโห
 โหติ.

อิเม ตสฺมี สมเย ดโย เหตุ โหนฺติ.

[๑๐๗] กตโม ตสฺมี สมเย เอโก ผลโส โหติ. โย ตสฺมี
 สมเย ผลโส ผุสฺสา สมฺผุสฺสา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย เอโก
 ผลโส โหติ.

[๑๐๘] กตมา ตสฺมี สมเย เอกา เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี
 สมเย เจตสิกํ สาทํ, เจตสิกํ สุขํ, เจโตสมฺผุสฺสชฺ สาทํ สุขํ เวทยิตํ,
 เจโตสมฺผุสฺสชา สาทา สุขา เวทนา; อยํ ตสฺมี สมเย เอกา เวทนา
 โหติ.^๒

[๑๐๙] กตมา ตสฺมี สมเย เอกา สญฺญา โหติ. ยา ตสฺมี
 สมเย สญฺญา สญฺขานนา สญฺขานิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย เอกา
 สญฺญา โหติ.^๓

[๑๑๐] กตมา ตสฺมี สมเย เอกา เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี
 สมเย เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย เอกา
 เจตนา โหติ.^๔

^๑ ฉ. ม. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^{๒, ๓, ๔} อิมานิ ปทภาษานานิ ปุริเมหิ น สเมนฺติ ๕ ตตฺถ หิ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาทูสมฺผุสฺสชนฺติ
 จ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาทูสมฺผุสฺสชาติ จ ทิสฺสติ ๕ ตสฺมา ตตฺถ อติเรกํ วา อิธ อุนํ วา ลียา.

[๑๑๑] กตมํ ตสฺมี สมเย เอกํ จิตฺตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺหริ มโน มนายตํ มนินฺทริยํ วิญญาณํ วิญญาณกฺขนฺโห ตชฺชามโนวิญญาณชาตุ; อิทํ ตสฺมี สมเย เอกํ จิตฺตํ โหติ.

[๑๑๒] กตโม ตสฺมี สมเย เอโก เวทนากฺขนฺโห โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ สาตํ, เจตสิกํ สุขํ, เจโตสมฺพสฺสชํ สาตํ สุขํ เวทยิตํ, เจโตสมฺพสฺสชา สาตา สุขา เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เอโก เวทนากฺขนฺโห โหติ.

[๑๑๓] กตโม ตสฺมี สมเย เอโก สญฺญากฺขนฺโห โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตตํ; อयํ ตสฺมี สมเย เอโก สญฺญากฺขนฺโห โหติ.

[๑๑๔] กตโม ตสฺมี สมเย เอโก สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา, สทฺธินฺทริยํ วีริยนฺทริยํ สตินฺทริยํ สมาธินฺทริยํ ปญฺณินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ, สทฺธาพลํ วีริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิริพลํ โอตฺตปฺปพลํ, อโลโก อโทโส อโมโห, อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท สมฺมาทิฏฺฐิ, หิริ โอตฺตปฺป, กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ, กายลหฺตฺตา จิตฺตลหฺตฺตา, กายมฺหฺตฺตา จิตฺตมฺหฺตฺตา, กายกมฺมณฺณตฺตา จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา, กายปาคฺคณฺณตฺตา จิตฺตปาคฺคณฺณตฺตา, กายชฺชุกตฺตา จิตฺตชฺชุกตฺตา, สติ สมฺปชฺฌณํ สมโธ วิปสฺสนา, ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมฺบุตฺตนา อรูปโน ฐมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญญาณกฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย เอโก สงฺขารกฺขนฺโห โหติ.

[๑๑๕] กตโม ตสฺมี สมเย เอโก วิญญาณกฺขนุโห โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทุริยํ วิญญาณํ วิญญาณกฺขนุโห ตชฺชามโนวิญญาณธาคู; อयํ ตสฺมี สมเย เอโก วิญญาณกฺขนุโห โหติ.

[๑๑๖] กตมํ ตสฺมี สมเย เอกํ มนายตฺนํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทุริยํ วิญญาณํ วิญญาณกฺขนุโห ตชฺชามโนวิญญาณธาคู; อิํ ตสฺมี สมเย เอกํ มนายตฺนํ โหติ.

[๑๑๗] กตมํ ตสฺมี สมเย เอกํ มนินฺทุริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทุริยํ วิญญาณํ วิญญาณกฺขนุโห ตชฺชามโนวิญญาณธาคู; อิํ ตสฺมี สมเย เอกํ มนินฺทุริยํ โหติ.

[๑๑๘] กตมา ตสฺมี สมเย เอกา มโนวิญญาณธาคู โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ, หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทุริยํ วิญญาณํ วิญญาณกฺขนุโห ตชฺชามโนวิญญาณธาคู; อयํ ตสฺมี สมเย เอกา มโนวิญญาณธาคู โหติ.

[๑๑๙] กตมํ ตสฺมี สมเย เอกํ ฐมฺมายตฺนํ โหติ. เวทนา กฺขนุโห สญฺญา กฺขนุโห สงฺขาร กฺขนุโห; อิํ ตสฺมี สมเย เอกํ ฐมฺมายตฺนํ โหติ.

[๑๒๐] กตมา ตสฺมี สมเย เอกา ฐมฺมธาคู โหติ. เวทนา กฺขนุโห สญฺญา กฺขนุโห สงฺขาร กฺขนุโห; อยํ ตสฺมี สมเย เอกา ฐมฺมธาคู โหติ.

เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปปนฺหา
อรูปิโน ฐมา; อิมะ ฐมา กุสลา.

โกฏฺฐาสาโร.

สญฺญตวาโร.

[๑๒๑] ตสฺมี โข ปน สมเย ฐมา โหนฺติ, ขนฺธา โหนฺติ,
อายตนาณิ โหนฺติ, ชาติโย โหนฺติ, อาหารา โหนฺติ, อินฺทฺริยานิ
โหนฺติ, ฌานํ โหติ, มคฺโค โหติ, พลาณิ โหนฺติ, เหตุ โหนฺติ,
ผลโส โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ,
เวทนาภฺขนฺโห โหติ, สญฺญาภฺขนฺโห โหติ, สงฺขารภฺขนฺโห โหติ,
วิญฺญาณภฺขนฺโห โหติ, มนายตน์ โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ,
มโนวิญฺญาณชาติ โหติ, ฐมายตน์ โหติ, ฐมฺมชาติ โหติ. เย วา
ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปปนฺหา อรูปิโน ฐมา;
อิมะ ฐมา กุสลา.

[๑๒๒] กตเม ตสฺมี สมเย ฐมา โหนฺติ. เวทนาภฺขนฺโห
สญฺญาภฺขนฺโห สงฺขารภฺขนฺโห วิญฺญาณภฺขนฺโห; อิมะ ตสฺมี สมเย
ฐมา โหนฺติ.

[๑๒๓] กตเม ตสฺมี สมเย ขนฺธา โหนฺติ. เวทนาภฺขนฺโห
สญฺญาภฺขนฺโห สงฺขารภฺขนฺโห วิญฺญาณภฺขนฺโห; อิมะ ตสฺมี สมเย
ขนฺธา โหนฺติ.

[๑๒๔] กตมานิ ตสฺมี สมเย อายตนาณิ โหนฺติ. มนายตน์
ฐมายตน์; อิมานิ ตสฺมี สมเย อายตนาณิ โหนฺติ.

[๑๒๕] กตมา ตสฺมี สมเย ชาติโย โหนติ. มโนวิญญาณธาตุ ฐมฺมธาตุ; อีมา ตสฺมี สมเย ชาติโย โหนติ.

[๑๒๖] กตเม ตสฺมี สมเย อาหารา โหนติ. ผสฺสาหาโร มโนสญฺเจตนาหาโร วิญญาณาหาโร; อีเม ตสฺมี สมเย อาหารา โหนติ.

[๑๒๗] กตมานิ ตสฺมี สมเย อินฺทฺริยานิ โหนติ. สทฺธิอินฺทฺริยํ วิริยอินฺทฺริยํ สติอินฺทฺริยํ สมာธิอินฺทฺริยํ ปญฺณินฺทฺริยํ มนินฺทฺริยํ โสมนสฺสอินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ; อิมานิ ตสฺมี สมเย อินฺทฺริยานิ โหนติ.

[๑๒๘] กตมํ ตสฺมี สมเย ฌานํ โหติ. วิตกฺโก วิจาโร ปิตี ฐํ จิตตสฺสเสกคฺคตา; อิทํ ตสฺมี สมเย ฌานํ โหติ.

[๑๒๙] กตโม ตสฺมี สมเย มคฺโค โหติ. สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปโป สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ; อयํ ตสฺมี สมเย มคฺโค โหติ.

[๑๓๐] กตมานิ ตสฺมี สมเย พลานิ โหนติ. สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมာธิพลํ ปญฺญาพลํ หิริพลํ โอตตปฺปพลํ; อิมานิ ตสฺมี สมเย พลานิ โหนติ.

[๑๓๑] กตเม ตสฺมี สมเย เหตุ โหนติ. อโลโก อโทโส อโมโห; อีเม ตสฺมี สมเย เหตุ โหนติ.

[๑๓๒] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. ฅเปฯ อयํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ.

[๑๓๓] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ฅเปฯ อยํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ.

[๑๓๔] กตมา ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ. ฯเปฯ อयํ ตสฺมี
สมเย สญฺญา โหติ.

[๑๓๕] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ฯเปฯ อยํ ตสฺมี
สมเย เจตนา โหติ.

[๑๓๖] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ. ฯเปฯ อิํ ตสฺมี สมเย
จิตฺตํ โหติ.

[๑๓๗] กตโม ตสฺมี สมเย เวทนาภฺขนฺโห โหติ. ฯเปฯ อยํ
ตสฺมี สมเย เวทนาภฺขนฺโห โหติ.

[๑๓๘] กตโม ตสฺมี สมเย สญฺญาภฺขนฺโห โหติ. ฯเปฯ อยํ
ตสฺมี สมเย สญฺญาภฺขนฺโห โหติ.

[๑๓๙] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารภฺขนฺโห โหติ. ฯเปฯ อยํ
ตสฺมี สมเย สงฺขารภฺขนฺโห โหติ.

[๑๔๐] กตโม ตสฺมี สมเย วิญฺญาณภฺขนฺโห โหติ. ฯเปฯ อยํ
ตสฺมี สมเย วิญฺญาณภฺขนฺโห โหติ.

[๑๔๑] กตมํ ตสฺมี สมเย มนายตํ โหติ. ฯเปฯ อิํ ตสฺมี
สมเย มนายตํ โหติ.

[๑๔๒] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ. ฯเปฯ อิํ ตสฺมี
สมเย มนินฺทริยํ โหติ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๔๓] กตมา ตสฺมี สมเย มโนวิญฺญาณชาตฺ โหติ. ฯเปฯ อยํ
ตสฺมี สมเย มโนวิญฺญาณชาตฺ โหติ.

[๑๔๔] กตมํ ตสฺมี สมเย ชมฺมายตํ โหติ. เวทนาภฺขนฺโห สญฺญาภฺขนฺโห สงฺขารภฺขนฺโห; อิทํ ตสฺมี สมเย ชมฺมายตํ โหติ.

[๑๔๕] กตมา ตสฺมี สมเย ชมฺมชาติํ โหติ. เวทนาภฺขนฺโห สญฺญาภฺขนฺโห สงฺขารภฺขนฺโห; อयํ ตสฺมี สมเย ชมฺมชาติํ โหติ.

เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ชมฺมา อิมะ ชมฺมา กุสลา.

สฺสญฺญตวาโร.

ปจฺมํ จิตฺตํ.

[๑๔๖] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสทฺทํ ฅาณสมฺปยุตฺตํ สสงฺขารเณ รุปารมฺมณํ วา ๕เปยฺ ชมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลสฺโส โหติ ๕เปยฺ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปยฺ อิมะ ชมฺมา กุสลา.

ทฺฤติยํ จิตฺตํ.

[๑๔๗] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสทฺทํ ฅาณวิปฺปยุตฺตํ รุปารมฺมณํ วา สทฺทการมฺมณํ วา คณฺฐการมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพการมฺมณํ วา ชมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลสฺโส โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ, ปิตี โหติ, สุขํ โหติ, จิตฺตสฺสเสกคฺคตา โหติ, สทฺธิณฺทริยํ โหติ, วิริยิณฺทริยํ โหติ, สติณฺทริยํ โหติ, สมาธิณฺทริยํ โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, โสมนสฺสสินฺทริยํ โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ;

สมุมาสงฺกปโป โหติ, สมุมาวายาโม โหติ, สมุมาสติ โหติ, สมุมาสมาธิ
 โหติ; สทฺธาพลํ โหติ, วีริยพลํ โหติ, สติพลํ โหติ, สมาธิพลํ โหติ,
 หิริพลํ โหติ, โอตฺตปปพลํ โหติ; อโลโก โหติ, อโทโส โหติ;
 อนภิชฺฌา โหติ, อพฺยาปาโท โหติ; หิริ โหติ, โอตฺตปป โหติ;
 กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ, จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ โหติ, กายลหฺตฺตา โหติ, จิตฺตลหฺตฺตา
 โหติ; กายมฺหฺตฺตา โหติ, จิตฺตมฺหฺตฺตา โหติ; กายกมฺมณฺณตฺตา โหติ,
 จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา โหติ; กายปาคฺคณฺณตฺตา โหติ จิตฺตปาคฺคณฺณตฺตา โหติ
 กายชฺชกฺตา โหติ จิตฺตชฺชกฺตา โหติ สติ โหติ สมโย โหติ ปคฺคาโห
 โหติ, อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อณฺเณปิ อตฺถิ
 ปฏฺิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิมे ฌมฺมา กุสลา ฯเปฯ.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารो ขนฺธา โหหนฺติ, ทฺวายตฺตานิ
 โหหนฺติ, เทว ชาติโย โหหนฺติ, ตโย อาหารา โหหนฺติ, สตฺติณฺทฺริยานิ
 โหหนฺติ, ปญฺจกิกํ ฌานํ โหติ, จตฺตฺรํคิโก มคฺโค โหติ, จ พฺลานิ
 โหหนฺติ, เทว เหตุ โหหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
 ฌมฺมายตฺนํ โหติ, เอกา ฌมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อณฺเณปิ อตฺถิ ปฏฺิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิมे ฌมฺมา กุสลา
 ฯเปฯ.

[๑๔๘] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส
 เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร ปิตี จิตฺตสฺสเอกคฺคตา, สทฺธิณฺทฺริยํ วีริยณฺทฺริยํ
 สติณฺทฺริยํ สมาธิณฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ, สมุมาสงฺกปโป สมุมาวายาโม
 สมุมาสติ สมุมาสมาธิ, สทฺธาพลํ วีริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ หิริพลํ
 โอตฺตปปพลํ อโลโก อโทโส, อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท, หิริ โอตฺตปป,
 กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ, กายลหฺตฺตา จิตฺตลหฺตฺตา, กายมฺหฺตฺตา

จิตตมุกตา, กายกมฺมญฺญตา จิตตกมฺมญฺญตา, กายปาคุญฺญตา
จิตตปาคุญฺญตา, กายชุกตา จิตตชุกตา, สติ สมโธ, ปคฺคาโห
อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา
อรูปีโน ชมฺมา จเปตฺวา เวทนาภฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญาภฺขนฺธํ
จเปตฺวา วิญฺญาณภฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารภฺขนฺโห โหติ
ฯเปฯ อิมะ ชมฺมา กุสลา.

ตติยํ จิตตํ.

[๑๔๙] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจรํ กุสลํ
จิตตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ฌาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขารเณ
รูปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ชมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมะ ชมฺมา กุสลา.

จตุตฺถํ จิตตํ.

[๑๕๐] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจรํ กุสลํ
จิตตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ฌาณสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา
สทฺถารมฺมณํ วา คณฺฐารมฺมณํ วา รสธารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ
วา ชมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ; เจตนา โหติ, จิตตํ โหติ;
วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ, อุเปกฺขา โหติ, จิตตสฺเสกคฺคตา โหติ;
สทฺธินฺทริยํ โหติ, วีริยินฺทริยํ โหติ, สตินฺทริยํ โหติ, สมာธินฺทริยํ
โหติ, ปญฺณินฺทริยํ โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, อุเปกฺขินฺทริยํ โหติ,
ชีวิตินฺทริยํ โหติ; สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ, สมฺมาสงฺกปโป โหติ, สมฺมาวายาโม

โหติ, สมุมาสติ โหติ, สมุมาสมาธิ โหติ; สทุธัพพลํ โหติ, วีริยพลํ
โหติ, สติพลํ โหติ, สมาธิพลํ โหติ, ปญญาพลํ โหติ, หิริพลํ โหติ,
โอตตปปพลํ โหติ; อโลโก โหติ, อโทโส โหติ, อโมโห โหติ;
อนภิชฌา โหติ, อพฺยาปาโท โหติ, สมมาทิฏฺฐิ โหติ; หิริ โหติ,
โอตตปป โหติ; กายปปสฺสทฺธิ โหติ, จิตฺตปปสฺสทฺธิ โหติ; กายลหฺตฺตา
โหติ, จิตฺตลหฺตฺตา โหติ; กายมฺหฺตฺตา โหติ, จิตฺตมฺหฺตฺตา โหติ;
กายกมฺมณฺณตฺตา โหติ, จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา, โหติ; กายปาคุณฺณตฺตา
โหติ, จิตฺตปาคุณฺณตฺตา โหติ; กายชฺชุกตฺตา โหติ, จิตฺตชฺชุกตฺตา โหติ,
สติ โหติ, สมฺปชฌณํ โหติ; สมโถ โหติ, วิปสฺสนา โหติ; ปคฺคาโ
โหติ, อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อณฺเณปิ อตฺถิ
ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา กุสลา.

[๑๕๑] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
ผสฺโส ผุสฺสา สมฺผุสฺสา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ.

[๑๕๒] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
ตชฺชามนโนวียนฺณธาตฺตสมฺผสฺสชฺ เจตสิกํ เนว สาทํ^๑ นาสาทํ, เจโต-
สมฺผสฺสชฺ อทุกฺขมสฺสชฺ เวทียิตํ, เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสฺสา เวทนา;
อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ ฯเปฯ.

[๑๕๓] กตมา ตสฺมี สมเย อุเปกฺขา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ, เจโตสมฺผสฺสชฺ อทุกฺขมสฺสชฺ เวทียิตํ,
เจโตสมฺผสฺสชา อทุกฺขมสฺสา เวทนา; อยํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺขา
โหติ ฯเปฯ.

[๑๕๔] กตมํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺขินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ, เจโตสมฺผสฺสชฺ อทุกฺขมสฺสชฺ เวทียิตํ,

^๑ สฺยา. เนวสาทํ. เอวมฺปรีติ.

เจโตสมุพสฺสชา อทุกขมสฺสา เวทนา; อิํ ตสฺมี สมเย อูปะกัชฺชนฺทริยํ
โหติ ฯเปฯ

เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุပ္ปนฺนา
อรูปีโน ฐมา; อิม ฐมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตฺตานิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, อญฺฉินฺทริยานิ
โหนฺติ, จตฺตารุคิกํ ฌานํ โหติ; ปญฺจกฺโข มคฺโข โหติ, สตฺต พฺลานิ
โหนฺติ, ตโย เหตุ โหนฺติ, เอโก ผลโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
ฐมมายตฺนํ โหติ, เอกา ฐมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุပ္ปนฺนา อรูปีโน ฐมา; อิม ฐมา กุสลา
ฯเปฯ

[๑๕๕] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลโส
เจตนา, วิตกฺโข วิจาโร จิตฺตสฺสเอกคฺคตา, สทฺธินฺทริยํ วิริยินฺทริยํ
สตินฺทริยํ สมาธินฺทริยํ ปญฺณินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, สมฺมาทิฏฺฐิ
สมฺมาสงฺกปโป, สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ, สทฺธาพลํ
วิริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิริพลํ โอตฺตปฺปพลํ, อโลโก
อโทโส อโมโห, อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท สมฺมาทิฏฺฐิ, หิริ โอตฺตปฺป,
กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ, กายลหฺตฺตา จิตฺตลหฺตฺตา, กายมฺหฺตฺตา
จิตฺตมฺหฺตฺตา กายกมฺมณฺณตฺตา จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา, กายปาคุณฺณตฺตา
จิตฺตปาคุณฺณตฺตา, กายชฺชกฺตา จิตฺตชฺชกฺตา, สติ สมฺปชฺฌณํ, สมโธ
วิปสฺสนา, ปคฺคาโห อวิกฺเขโป.

หมตอายุ 12/06/2566
เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุပ္ปนฺนา อรูปีโน
ฐมา จเปตฺวา เวทฺนากฺขนฺธิ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธิ จเปตฺวา

วิญญานกฺขนฺธํ, อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโ หิติ ฯเปฯ อิเม
 ฐมา กุสลา.

ปณฺจมํ จิตฺตํ.

[๑๕๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจโร กุสล
 จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ หิติ อฺเปกฺขาสหคตํ ฌานสมฺปยุตฺตํ สสงฺขารเน
 ฐปารมฺมณํ วา ฯเปฯ ฐมมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี
 สมเย ผลโส หิติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป หิติ ฯเปฯ อิเม ฐมา กุสลา.

ฉฏฺฐํ จิตฺตํ.

[๑๕๗] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจโร กุสล
 จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ หิติ อฺเปกฺขาสหคตํ ฌานวิปฺปยุตฺตํ ฐปารมฺมณํ วา
 สทฺฐการมฺมณํ วา คณฺฐารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ
 วา ฐมมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลโส หิติ,
 เวทนา หิติ, สญฺญา หิติ, เจตนา หิติ, จิตฺตํ หิติ; วิตกฺโก หิติ,
 วิจาโร หิติ, อฺเปกฺขา หิติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา หิติ, สทฺธินฺทุริยํ
 หิติ, วีริยินฺทุริยํ หิติ, สตินฺทุริยํ หิติ, สมาธินฺทุริยํ หิติ,
 มนินฺทุริยํ หิติ, อฺเปกฺขินฺทุริยํ หิติ, ชีวิตินฺทุริยํ หิติ; สมฺมาสงฺกปโป
 หิติ, สมฺมาวายาโม หิติ, สมฺมาสติ หิติ, สมฺมาสมาธิ หิติ;
 สทฺฐาพฺลํ หิติ, วีริยพฺลํ หิติ, สติพฺลํ หิติ, สมาธิพฺลํ หิติ, หิริพฺลํ
 หิติ, โอตฺตปฺปพฺลํ หิติ; อโลโก หิติ, อโทโส หิติ, อนภิชฺฌา หิติ,
 อพฺยาปาโท หิติ, หิริ หิติ, โอตฺตปฺป หิติ; กายปฺปสฺสทฺธิ หิติ,
 จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ หิติ; กายลหฺตฺตา หิติ, จิตฺตลหฺตฺตา หิติ; กายมฺหฺตฺตา
 หิติ, จิตฺตมฺหฺตฺตา หิติ; กายกมฺมณฺณตฺตา หิติ, จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา หิติ;
 กายปาคุณฺณตฺตา หิติ, จิตฺตปาคุณฺณตฺตา หิติ; กายชฺชุกตฺตา หิติ, จิตฺตชฺชุกตฺตา

โหติ; สติ โหติ, สมโถ โหติ, ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป โหติ; เย
 วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน
 ฅมฺมา; อีเม ฅมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารอ ฆนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตฺตานิ
 โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, สตฺติณฺทฺริยานิ
 โหนฺติ, จตฺตฺรํคิกํ ฅมานํ โหติ, จตฺตฺรํคิโก มคฺโค โหติ, จ พฺลานิ
 โหนฺติ, เทว เหตุ โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
 ฅมฺมายตฺนํ โหติ, เอกา ฅมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฅมฺมา; อีเม ฅมฺมา กุสลา
 ฯเปฯ

[๑๕๘] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส
 เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺสเอกคฺคตา, สทฺธิณฺทฺริยํ วิริยณฺทฺริยํ
 สติณฺทฺริยํ สมာธิณฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ, สมฺมาสงกฺกโป สมฺมาวายาโม
 สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ, สทฺธาพลํ วิริยพลํ สติพลํ สมာธิพลํ หิริพลํ
 โอตฺตปฺปพลํ, อโลโก อโทโส, อนภิชฺฅมา อพฺยาปาโท, หิริ โอตฺตปฺป,
 กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ, กายลหฺตฺตา จิตฺตลหฺตฺตา, กายมฺหฺตฺตา
 จิตฺตมฺหฺตฺตา, กายกมฺมณฺณตฺตา จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา, กายปาคุณฺณตฺตา
 จิตฺตปาคุณฺณตฺตา, กายชฺชกฺตา จิตฺตชฺชกฺตา, สติ สมโถ, ปคฺคาโห
 อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา
 อรูปิโน ฅมฺมา จเปตฺวา เวทฺนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สณฺณากฺขนฺธํ
 จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ
 ฯเปฯ อีเม ฅมฺมา กุสลา.

สตฺตมํ จิตฺตํ.

หมตอายุ 12/06/2566 [๑๕๙] กตเม ฅมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจรี กุสลํ
 จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ อุปฺเปกฺขาสหคตํ ฅาณวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขารเณ

รูปารมมณํ วา ๔เปฯ ฌมมารมมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี
สมเย ผลโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อิเม ฌมา กุสลา.

อฏฺฐมํ จิตฺตํ.

อฏฺฐ กามาวจรมหากุสลจิตฺตานิ.

ทุตฺติยภาณวาโร.

รูปาวจรกุศล จตฺตกฺกนโย

[๑๖๐] กตเม ฌมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตฺตติยา มคฺคํ
ภาเวติ วิวิจฺเจว กามเหติ วิวิจฺจ อกุสเลติ ฌมฺเมติ สวิตกฺกํ สวิจาร์
วิเวกชํ ปิติสฺสํ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปจฺวิกฺสิณฺ; ตสฺมี
สมเย ผลโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อิเม ฌมา กุสลา.

[๑๖๑] กตเม ฌมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตฺตติยา มคฺคํ
ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ รูปสฺมา อชฺฌตฺตํ สมฺปสาทนํ เจตโส
เอโกทิภาวํ อวิตกฺกํ อวิจาร์ สมาชิชํ ปิติสฺสํ ทุตฺติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหฺรติ ปจฺวิกฺสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ, เวทนา โหติ, สมฺญา
โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, ปิติ โหติ, สฺสํ โหติ,
จิตฺตสฺสเกกฺคตา โหติ, สทฺธินฺทฺริยํ โหติ, วีริยฺนฺทฺริยํ โหติ, สตินฺทฺริยํ
โหติ, สมาชินฺทฺริยํ โหติ, ปญฺณินฺทฺริยํ โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ,
โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ, ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ, สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ,
สมฺมาวายาโม โหติ ๔เปฯ ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป โหติ; เย วา
ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจฺจสมฺปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมา;
อิเม ฌมา กุสลา ๔เปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหณฺติ, ทฺวายตฺตานิ
โหณฺติ, เทว ชาติโย โหณฺติ, ตโย อาหารา โหณฺติ, อฏฺฐินฺทฺริยานิ
โหณฺติ, ติวงฺคิกํ ฌานํ โหติ, จตฺตฺรํคิโก มคฺโค โหติ, สตฺต พฺลานิ

โหนดิ, ตโย เหตุ โหนดิ, เอโก ผลโส โหติ ฯเปฯ เอกั
 ฌมมายตน์ โหติ, เอกา ฌมมชาตุ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฌมมา; อิมะ ฌมมา กุสลา
 ฯเปฯ

[๑๖๒] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลโส
 เจตนา, ปิติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา, สทฺธินฺทฺริยํ วิริยิณฺทฺริยํ สติณฺทฺริยํ
 สมาริณฺทฺริยํ ปญฺณิณฺทฺริยํ, ชีวิตินฺทฺริยํ, สมมาทิฏฺฐิ สมมาวายาโม
 ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ
 ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฌมมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา
 สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญานกฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห
 โหติ ฯเปฯ อิมะ ฌมมา กุสลา.

[๑๖๓] กตเม ฌมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ฐูปฺปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, ปิตฺติยา จ วิราคา อูปฺเปกฺขโก จ วิหฺรติ สโต จ สมฺปชาโน,
 สุขญฺจ กาเยน ปฏิสฺสเวเทติ, ยนฺตํ อริยา อาจิกฺขนฺติ "อูปฺเปกฺขโก
 สติมา สุขวิหฺรติ ติ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปจฺจวิกฺสิณฺ; ตสฺมี
 สมเย ผลโส โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ,
 จิตฺตํ โหติ, สฺขํ โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ, สทฺธินฺทฺริยํ โหติ,
 วิริยิณฺทฺริยํ โหติ, สติณฺทฺริยํ โหติ, สมาริณฺทฺริยํ โหติ, ปญฺณิณฺทฺริยํ
 โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ, โสมนสฺสสินฺทฺริยํ โหติ, ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ,
 สมมาทิฏฺฐิ โหติ, สมมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ,
 อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ
 ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฌมมา; อิมะ ฌมมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาโร ขนฺธา โหนดิ, ทฺวายตฺตานิ
 โหนดิ, เทว ชาติโย โหนดิ, ตโย อาหารา โหนดิ, อญฺจินฺทฺริยานิ
 โหนดิ, ทฺวงฺกิกํ ฌานํ โหติ, จตฺตฺรํคิโก มคฺโค โหติ, สตฺต พฺลานิ

โหนดิ, ตโย เหตุ โหนดิ, เอโก ผลโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
 ฌมมายตํ โหติ, เอกา ฌมมฐาตุ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปปนฺหา อรูปิโน ฌมมา; อิมํ ฌมมา กุสลา
 ฯเปฯ

[๑๖๔] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลโส เจตนา
 จิตฺตสฺเสกคฺคตา, สทฺธินฺทฺริยํ วิริยิณฺทฺริยํ สติณฺทฺริยํ สมာธิณฺทฺริยํ
 ปญฺณิณฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ, สมมาทิกฺกุจิ สมมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห
 อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปปนฺหา
 อรูปิโน ฌมมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ
 จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อयํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ
 ฯเปฯ อิมํ ฌมมา กุสลา.

[๑๖๕] กตเม ฌมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ฐูปฺปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, สุขสฺส จ ปหานา ทุกฺขสฺส จ ปหานา ปุพฺพเพว
 โสมนสฺสโทมนสฺसानํ อตฺถงฺกมา อทุกฺขมสฺสํ อูเปกฺขาสติปาริสฺสทฺธิ
 จตฺตตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผลโส
 โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ,
 อูเปกฺขา โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ, สทฺธินฺทฺริยํ โหติ, วิริยิณฺทฺริยํ
 โหติ, สติณฺทฺริยํ โหติ, สมာธิณฺทฺริยํ โหติ, ปญฺณิณฺทฺริยํ โหติ,
 มนินฺทฺริยํ โหติ, อูเปกฺขินฺทฺริยํ โหติ, ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ, สมมาทิกฺกุจิ
 โหติ, สมมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป โหติ;
 เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปปนฺหา อรูปิโน
 ฌมมา; อิมํ ฌมมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมี โห ปน สมเย จตฺตารอ ขนฺธา โหนดิ ทฺวายตฺตานิ
 โหนดิ, เทว ฐาตุโย โหนดิ, ตโย อาหารา โหนดิ, อญฺฺจินฺทฺริยานิ
 โหนดิ, ทฺวงฺคิกํ ฌานํ โหติ, จตฺตฺรํคิกโก มคฺโค โหติ, สตฺต พฺลานิ

โหนดิ, ตโย เหตุ โหนดิ, เอโก ผลโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
 ฌมมายตน์ โหติ, เอกา ฌมมชาตุ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฌมฺมา; อิมะ ฌมฺมา กุสลา
 ฯเปฯ

[๑๖๖] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลโส
 เจตนา, จิตฺตสฺเสกคฺคตา, สทฺธินฺทฺริยํ วิริยิณฺทฺริยํ สติณฺทฺริยํ สมากิณฺทฺริยํ
 ปญฺณิณฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ, สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห
 อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา
 อรูปิโน ฌมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ
 จเปตฺวา วิญฺญานกฺขนฺธํ; อयํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ
 ฯเปฯ อิมะ ฌมฺมา กุสลา.

จตุกฺกนโย.

ปญฺจกนโย

[๑๖๗] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺตติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ
 อิมะ ฌมฺมา กุสลา.

[๑๖๘] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺตติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อวิตกฺกํ วิจารมตฺตํ สมากิณฺทฺริยํ ปิตฺติสฺสํ ทฺตฺติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหฺรติ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ,
 เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิจาโร โหติ, ปิตฺติ โหติ, สฺสํ โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา
 โหติ, สทฺธินฺทฺริยํ โหติ, วิริยิณฺทฺริยํ โหติ, สติณฺทฺริยํ โหติ, สมากิณฺทฺริยํ
 โหติ, ปญฺณิณฺทฺริยํ โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ, โสมนสฺสสินฺทฺริยํ โหติ, ชีวิตินฺทฺริยํ

โหติ, สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ, สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ,
อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ
ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา; อิมะ ฐมา กุสลา. ฯเปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตฺตานิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, อญฺฺจินฺทฺรียานิ
โหนฺติ, จตฺตฺรคฺคิํ ฌานํ โหติ, จตฺตฺรคฺคิโก มคฺโค โหติ, สตฺต พฺลานิ
โหนฺติ, ตโย เหตุ โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
ฐมฺมายตํ โหติ, เอกา ฐมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา; อิมะ ฐมา กุสลา
ฯเปฯ

[๑๖๙] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส
เจตนา, วิจาโร ปิตี จิตฺตสฺเสกคฺคตา, สทฺธินฺทฺรียํ วิริยินฺทฺรียํ
สตินฺทฺรียํ สมานินฺทฺรียํ ปญฺณินฺทฺรียํ ชีวิตินฺทฺรียํ, สมฺมาทิฏฺฐิ
สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา จเปตฺวา เวทฺนากฺขนฺธํ
จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อयํ ตสฺมี สมเย
สงฺขารกฺขนฺโห โหติ ฯเปฯ อิมะ ฐมา กุสลา.

[๑๗๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิตกฺกวิจารานํ รูปสฺมา ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหฺรติ ปจฺวิกฺสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทฺนา โหติ, สญฺญา
โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, ปิตี โหติ, สุขํ โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา
โหติ, สทฺธินฺทฺรียํ โหติ, วิริยินฺทฺรียํ โหติ, สตินฺทฺรียํ โหติ, สมานินฺทฺรียํ
โหติ, ปญฺณินฺทฺรียํ โหติ, มนินฺทฺรียํ โหติ, โสมนสฺสสินฺทฺรียํ โหติ, ชีวิตินฺทฺรียํ
โหติ, สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ, สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ ปคฺคาโห โหติ,

อวิกุเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ
ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิมะ ฐมา กุสลา ๗เปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหณฺติ, ทฺวายตฺตานิ
โหณฺติ, เทว ชาติโย โหณฺติ, ตโย อาหารา โหณฺติ, อญฺจินฺทฺรียานิ
โหณฺติ, ติวํกิกํ ฌานํ โหติ, จตฺตฺรํคิโก มคฺโค โหติ, สตฺต พฺลานิ
โหณฺติ, ตโย เหตุ โหณฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ๗เปฯ เอกํ
ฐมฺมายตํ โหติ, เอกา ฐมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิมะ ฐมา กุสลา
๗เปฯ

[๑๗๑] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส
เจตนา, ปิตฺติ จิตฺตสฺสเอกคฺคตา, สทฺธิณฺทฺรียํ วัริยิณฺทฺรียํ สติณฺทฺรียํ
สมาทินฺทฺรียํ ปณฺณิณฺทฺรียํ ชีวิตินฺทฺรียํ, สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาวายาโม
๗เปฯ ปคฺคาโห อวิกุเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ
ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา จเปตฺวา เวทฺนากฺขนฺธํ จเปตฺวา
สณฺณากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห
โหติ ๗เปฯ อิมะ ฐมา กุสลา.

[๑๗๒] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, ปิตฺติยา จ วัริคา ๗เปฯ จตฺตตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ปจฺจวิกฺสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทนา โหติ, สณฺณา โหติ,
เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, สฺขํ โหติ, จิตฺตสฺสเอกคฺคตา โหติ,
สทฺธิณฺทฺรียํ โหติ, วัริยิณฺทฺรียํ โหติ, สติณฺทฺรียํ โหติ, สมฺมาทิฏฺฐิ
โหติ, ปณฺณิณฺทฺรียํ โหติ, มนินฺทฺรียํ โหติ, โสมนสฺสสินฺทฺรียํ โหติ, ชีวิตินฺทฺรียํ
โหติ, สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ, สมฺมาวายาโม โหติ ๗เปฯ ปคฺคาโห โหติ,

อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ
ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฌมฺมา; อิม ฌมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ; ทฺวายตฺตานิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, อฏฺฐินฺทฺรียานิ
โหนฺติ, ทฺวงฺกิกํ ฌานํ โหติ, จตฺตฺรํคิโก มคฺโค โหติ, สดฺต พฺลานิ
โหนฺติ, ตโย เหตุ โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
ฌมฺมายตฺนํ โหติ, เอกา ฌมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฌมฺมา; อิม ฌมฺมา กุสลา
ฯเปฯ

[๑๗๓] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส
เจตนา, จิตฺตสฺสํกคฺคตา, สทฺธิทฺทฺรียํ วิริยทฺทฺรียํ สติทฺทฺรียํ สมာธิทฺทฺรียํ
ปญฺณทฺทฺรียํ ชีวิตินฺทฺรียํ, สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห
อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา
อรูปิโน ฌมฺมา จเปตฺวา เวทฺนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ
จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อयํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ
ฯเปฯ อิม ฌมฺมา กุสลา.

[๑๗๔] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ ปญฺจํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ปจฺจวิกฺสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทฺนา โหติ, สญฺญา โหติ,
เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, อุกฺกฺขา โหติ, จิตฺตสฺสํกคฺคตา โหติ,
สทฺธิทฺทฺรียํ โหติ, วิริยทฺทฺรียํ โหติ, สติทฺทฺรียํ โหติ, สมာธิทฺทฺรียํ
โหติ, ปญฺณทฺทฺรียํ โหติ, มนินฺทฺรียํ โหติ, อุกฺกฺขินฺทฺรียํ โหติ,
ชีวิตินฺทฺรียํ โหติ, สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ, สมฺมาวายาโม โหติ ฯเปฯ
ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ
อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฌมฺมา; อิม ฌมฺมา กุสลา ฯเปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารอ ชนฺธา โหนฺติ ทฺวายนฺตานิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, อฏฺฐินฺทฺรียานิ
โหนฺติ, ทฺวํจิกํ ฌานํ โหติ, จตฺตฺรจิกโก มคฺโค โหติ, สตฺต พฺลานิ
โหนฺติ, ตโย เหตุ โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ฌมฺมายตฺนํ
โหติ, เอกา ฌมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ
อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา;อิเม ฌมฺมา กุสลา ฯเปฯ

[๑๗๕] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ. ผสฺโส
เจตนา, จิตฺตสฺเสกคฺคตา, สทฺธิทฺธิทฺธิ วัริยิณฺทฺธิ สติณฺทฺธิ สมาสฺธิทฺธิ
ปญฺณินฺทฺธิ ชีวิตฺธิทฺธิ, สมฺมาทิกฺกจิ สมฺมาวายาโม ฯเปฯ ปคฺคาโห
อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา
อรูปิโน ฌมฺมา จเปตฺวา เวทนาทฺธิ จเปตฺวา สญฺญาทฺธิ
จเปตฺวา วิญฺญาณทฺธิ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ
ฯเปฯ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

ปญฺจกนโย.

จตสฺโส ปฏิปทา

[๑๗๖] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทฺถกฺขาปฏิปทํ^๑ ทนฺธาภินฺถํ ปจฺจวิกฺสิณฺ, ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

[๑๗๗] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทฺถกฺขาปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ ปจฺจวิกฺสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

^๑ ฉ. ทฺถกฺขาปฏิปทํ. เอมฺมปริปิ.

[๑๗๘] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รฐปปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
สุขาปปฏิปท^๑ ทนฺธาภินฺถํ ปจฺวิกสิณํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
อวิกุเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๑๗๙] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รฐปปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
สุขาปปฏิปท^๑ ชิปฺปาภินฺถํ ปจฺวิกสิณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
อวิกุเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา กุสลา อเปฯ

[๑๘๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รฐปปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา อเปฯ ทุตฺติยํ ฌานํ อเปฯ ตติยํ
ฌานํ อเปฯ จตฺตตฺถํ ฌานํ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปปฏิปท^๑ ทนฺธาภินฺถํ ปจฺวิกสิณํ อเปฯ
ทุกฺขาปปฏิปท^๑ ชิปฺปาภินฺถํ ปจฺวิกสิณํ อเปฯ สุขาปปฏิปท^๑ ทนฺธาภินฺถํ
ปจฺวิกสิณํ อเปฯ สุขาปปฏิปท^๑ ชิปฺปาภินฺถํ ปจฺวิกสิณํ; ตสฺมี สมเย
ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกุเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา กุสลา.

จตฺสโส ปปฏิปทา.

จตฺตาริ อารมฺมณานิ.

[๑๘๑] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รฐปปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ปริตฺตํ ปริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
อวิกุเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา กุสลา.

^๑ จ. สุขปปฏิปท. เอมฺมปริปิ.

[๑๘๒] กตเม ทมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ปฺริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
อวิกุเขโป โหติ อเปฯ อิมะ ทมมา กุสลา.

[๑๘๓] กตเม ทมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
อปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
อวิกุเขโป โหติ อเปฯ อิมะ ทมมา กุสลา.

[๑๘๔] กตเม ทมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
อเปฯ อวิกุเขโป โหติ อเปฯ อิมะ ทมมา กุสลา.

[๑๘๕] กตเม ทมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิตกฺกวิจฺจารานํ ฐปฺสมา อเปฯ ทฺติยํ ฌานํ อเปฯ ตฺติยํ
ฌานํ อเปฯ จตฺตุถฺมํ ฌานํ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปฺริตฺตํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ อเปฯ ปฺริตฺตํ
อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ; อเปฯ อปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ
ปจฺวิกสิณํ อเปฯ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกุเขโป โหติ อเปฯ อิมะ ทมมา กุสลา.

จตฺตารี อารมฺมณานิ.

โสฬสกุขตตุกํ

[๑๘๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทุกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิญฺญํ ปฺริตฺตํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺกสิณํ; ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิมะ ฐมา กุสลา.

[๑๘๗] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทุกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิญฺญํ ปฺริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺกสิณํ;
ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิมะ ฐมา
กุสลา.

[๑๘๘] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทุกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิญฺญํ อปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺกสิณํ;
ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิมะ ฐมา
กุสลา.

[๑๘๙] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทุกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิญฺญํ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺกสิณํ;
ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิมะ ฐมา
กุสลา.

[๑๙๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทุกฺขาปฏฺปิทํ ขิปฺปาภิญฺญํ ปฺริตฺตํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺกสิณํ;

ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมะ ธมฺมา
 กุสลา.

[๑๙๑] กตเม ธมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ฐูปฺปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ชิปฺปาภินฺณํ ปฺริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺสิณฺ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมะ ธมฺมา
 กุสลา.

[๑๙๒] กตเม ธมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ฐูปฺปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺสิณฺ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมะ ธมฺมา
 กุสลา.

[๑๙๓] กตเม ธมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ฐูปฺปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺสิณฺ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมะ ธมฺมา
 กุสลา.

[๑๙๔] กตเม ธมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ฐูปฺปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 สุกฺขาปฏฺิปปทํ ทนฺหาภินฺณํ ปฺริตฺตํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺสิณฺ; ตสฺมี
 สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมะ ธมฺมา
 กุสลา.

พิมพ์ 12/06/2566

[๑๙๕] กตเม ธมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ฐูปฺปตฺติยา มคฺคํ

ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สุขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภิญฺญํ ปริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี
 สมเย ผลฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ฐมฺมา
 กุสลา.

[๑๙๖] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สุขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภิญฺญํ อปฺปมาณํ ปริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี
 สมเย ผลฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ฐมฺมา
 กุสลา.

[๑๙๗] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สุขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภิญฺญํ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณฺ;
 ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ฐมฺมา
 กุสลา.

[๑๙๘] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สุขาปฏฺฐิพทํ ขิปปาภิญฺญํ ปริตฺตํ ปริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี
 สมเย ผลฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ฐมฺมา
 กุสลา.

[๑๙๙] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สุขาปฏฺฐิพทํ ขิปปาภิญฺญํ ปริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี
 สมเย ผลฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ฐมฺมา
 กุสลา.

[๒๐๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
สุขาปฺปฏิปทํ ฌิปปาภินฺณํ ๑ปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ; ตสฺมี
สมเย ผลฺโส โหติ ๔เปฯ ๑วิกฺกเขโป โหติ ๔เปฯ ๑เม ฐมา
กุสลา.

[๒๐๑] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
สุขาปฺปฏิปทํ ฌิปปาภินฺณํ ๑ปฺปมาณํ ๑ปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ;
ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ๔เปฯ ๑วิกฺกเขโป โหติ ๔เปฯ ๑เม ฐมา
กุสลา.

[๒๐๒] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิตฺกุกวิจารานํ ๑ปฺสมา ๔เปฯ ทฺตฺติยํ ฌานํ ๔เปฯ ตฺตฺติยํ
ฌานํ ๔เปฯ จตฺตฺตํ ฌานํ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ ๔เปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
๑ปฺสมฺปชฺช วิหฺรติ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺหาภินฺณํ ปฺริตฺตํ ปฺริตฺตารมฺมณํ
ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺหาภินฺณํ ปฺริตฺตํ ๑ปฺปมาณารมฺมณํ
ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺหาภินฺณํ ๑ปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ
ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺหาภินฺณํ ๑ปฺปมาณํ
๑ปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ฌิปปาภินฺณํ ปฺริตฺตํ
ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ฌิปปาภินฺณํ ปฺริตฺตํ
๑ปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ฌิปปาภินฺณํ
๑ปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ฌิปปาภินฺณํ
๑ปฺปมาณํ ๑ปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺหาภินฺณํ
ปฺริตฺตํ ปฺริตฺตารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺหาภินฺณํ
๑ปฺปมาณํ ๑ปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกฺกิตฺตํ ๔เปฯ ๑กฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺหาภินฺณํ ๑ปฺปมาณํ

ปริตตารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ อเปยฺ สุขาปฏฺปิทํ ทนฺธธาภิณฺณํ อปฺปมาณํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ อเปยฺ สุขาปฏฺปิทํ ชิปปาภิณฺณํ ปริตฺตํ
 ปริตตารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ อเปยฺ สุขาปฏฺปิทํ ชิปปาภิณฺณํ ปริตฺตํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ อเปยฺ สุขาปฏฺปิทํ ชิปปาภิณฺณํ อปฺปมาณํ
 ปริตตารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ อเปยฺ สุขาปฏฺปิทํ ชิปปาภิณฺณํ อปฺปมาณํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ ปจฺวิกสิณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺ
 อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺ อิเม ฐมฺมา กุสลา.

โสฬสกุขตฺตํ.

อฏฺฐกสิณํ โสฬสกุขตฺตํ

[๒๐๓] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รฐปฺปตฺตติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 อาโปกสิณํ อเปยฺ เตโชกสิณํ อเปยฺ วาโยกสิณํ อเปยฺ นีลกสิณํ
 อเปยฺ ปิตกสิณํ อเปยฺ โลหิตกสิณํ อเปยฺ โอทาทกสิณํ; ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺ อิเม ฐมฺมา กุสลา.

อฏฺฐกสิณํ โสฬสกุขตฺตํ.

อภิกายตนาหิ ปริตฺตานิ

[๒๐๔] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รฐปฺปตฺตติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรฐฺปสณฺณํ พหิทฺฐา รฐฺปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ,
 ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป
 โหติ อเปยฺ อิเม ฐมฺมา กุสลา.

[๒๐๕] กตเม ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปรีตฺตานิ,
ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิตกฺกวิจฺจํ รุปสฺมา อเปย
ทฺติยํ ฌานํ อเปย ตฺติยํ ฌานํ อเปย จตฺตํ ฌานํ อเปย ปจฺม
ฌานํ อเปย ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
โหติ อเปย อวิกฺเขโป โหติ อเปย อิม ฐมมา กุสลา.

จตสฺโส ปฏิปทา

[๒๐๖] กตเม ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปรีตฺตานิ,
ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปย ปจฺม
ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏิปทํ ทนฺหาภินฺนํ; ตสฺมี สมเย
ผสฺโส โหติ อเปย อวิกฺเขโป โหติ อเปย อิม ฐมมา กุสลา.

[๒๐๗] กตเม ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปรีตฺตานิ,
ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปย ปจฺม
ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏิปทํ ขิปฺปาภินฺนํ; ตสฺมี สมเย
ผสฺโส โหติ อเปย อวิกฺเขโป โหติ อเปย อิม ฐมมา กุสลา.

[๒๐๘] กตเม ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปรีตฺตานิ,
ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปย ปจฺม
ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สฺกฺขาปฏิปทํ ทนฺหาภินฺนํ; ตสฺมี สมเย
ผสฺโส โหติ อเปย อวิกฺเขโป โหติ อเปย อิม ฐมมา กุสลา.

[๒๐๙] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสตี ปริตฺตานิ,
ตานิ อภิกฺขุยุย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปยฺ ปจฺมํ
ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรตี สุขาปฏฺิปปทํ ชีปฺปาภิกฺขณํ; ตสฺมี สมเย
ผลฺโส โหติ ๕เปยฺ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปยฺ อิมे ฐมา กุสลา.

[๒๑๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสตี ปริตฺตานิ,
ตานิ อภิกฺขุยุย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิตฺถกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา ๕เปยฺ
ทฺติยํ ฌานํ ๕เปยฺ ตติยํ ฌานํ ๕เปยฺ จตฺตมํ ฌานํ ๕เปยฺ ปจฺมํ
ฌานํ ๕เปยฺ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรตี ทฺกฺขาปฏฺิปปทํ
ทนฺธาภิกฺขณํ ๕เปยฺ ทฺกฺขาปฏฺิปปทํ ชีปฺปาภิกฺขณํ ๕เปยฺ สุขาปฏฺิปปทํ
ทนฺธาภิกฺขณํ ๕เปยฺ สุขาปฏฺิปปทํ ชีปฺปาภิกฺขณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส
โหติ ๕เปยฺ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปยฺ อิมे ฐมา กุสลา.

จตฺสโส ปฏฺิปปทา.

เทว อารมฺมณานิ

[๒๑๑] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสตี ปริตฺตานิ,
ตานิ อภิกฺขุยุย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปยฺ ปจฺมํ
ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรตี ปริตฺตํ ปริตฺตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส
โหติ ๕เปยฺ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปยฺ อิมे ฐมา กุสลา.

[๒๑๒] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสตี ปริตฺตานิ,

ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ อปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺ อิม ฅมฺมา กุสลา.

[๒๑๓] กตเม ฅมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณิ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปฺริตฺตานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจฺจารณํ รุปสฺมา อเปย
 ทฺติยํ ฌานํ อเปยฺ ตติยํ ฌานํ อเปยฺ จตฺตณฺ ฌานํ อเปยฺ ปจฺม
 ฌานํ อเปยฺ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปฺริตฺตํ ปฺริตฺตารมฺมณํ
 อเปยฺ อปฺปมาณํ ปฺริตฺตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปย
 อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺ อิม ฅมฺมา กุสลา.

เทว อารมฺมณานิ.

อฏฺฐกฺขตฺตํ

[๒๑๔] กตเม ฅมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณิ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปฺริตฺตานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ ปฺริตฺตํ
 ปฺริตฺตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ
 อเปยฺ อิม ฅมฺมา กุสลา.

[๒๑๕] กตเม ฅมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณิ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปฺริตฺตานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ อปฺปมาณํ

ปริตตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา.

[๒๑๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ,
 ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ ปริตฺตํ
 ปริตตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา.

[๒๑๗] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ,
 ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปมาณํ
 ปริตตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา.

[๒๑๘] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ,
 ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สุขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ ปริตฺตํ
 ปริตตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา.

[๒๑๙] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ,
 ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ

ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ สุขาปปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ อปฺปมาณํ
 ปริตฺตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ทมฺมา กุสลา.

[๒๒๐] กตเม ทมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามิตี วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ สุขาปปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ ปริตฺตํ
 ปริตฺตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ทมฺมา กุสลา.

[๒๒๑] กตเม ทมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามิตี วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ สุขาปปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปมาณํ
 ปริตฺตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ทมฺมา กุสลา.

[๒๒๒] กตเม ทมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปริตฺตานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามิตี วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา ฯเปฯ
 ทฺตียํ ฌานํ ฯเปฯ ตตฺถิยํ ฌานํ ฯเปฯ จตฺตํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺม
 ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปปฏิปทํ
 ทนฺธาภินฺณํ ปริตฺตํ ปริตฺตารมฺมณํ ฯเปฯ ทุกฺขาปปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ
 อปฺปมาณํ ปริตฺตารมฺมณํ ฯเปฯ ทุกฺขาปปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ ปริตฺตํ
 ปริตฺตารมฺมณํ ฯเปฯ ทุกฺขาปปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปมาณํ ปริตฺตารมฺมณํ
 ฯเปฯ สุขาปปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ ปริตฺตํ ปริตฺตารมฺมณํ ฯเปฯ สุขาปปฏิปทํ

ทณฺธาภินฺทํ อปฺปมาณํ ปรีตตารมฺมณํ อเปฯ สุขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺทํ
 ปรีตตํ ปรีตตารมฺมณํ อเปฯ สุขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺทํ อปฺปมาณํ
 ปรีตตารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 อเปฯ อิเม ฐมฺมา กุสลา.

อฏฺฐกฺขตตฺถกํ.

อิทมฺปิ อฏฺฐกฺขตตฺถกํ

[๒๒๓] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปรีตตานิ
 สุวณฺณทฺพพณฺณานิ, ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว
 กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
 โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ฐมฺมา กุสลา.

[๒๒๔] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ ปรีตตานิ
 สุวณฺณทฺพพณฺณานิ, ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจฺจารานํ
 รุปสฺมา อเปฯ ทฺถิยํ ฌานํ อเปฯ ตติยํ ฌานํ อเปฯ จตฺตยํ ฌานํ
 อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี
 สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ฐมฺมา กุสลา.

อิทมฺปิ อฏฺฐกฺขตตฺถกํ.

อปฺปมาณานิ

หมดอายุ 12/06/2566

[๒๒๕] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,

ตานิ อภิภูย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ๔เปฯ อีเม ฐมา กุสลา.

[๒๒๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิภูย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจฺจานํ รุปฺปมา ๔เปฯ
 ทฺติยํ ฌานํ ๔เปฯ ตฺติยํ ฌานํ ๔เปฯ จตฺตํ ฌานํ ๔เปฯ ปจฺม
 ฌานํ ๔เปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
 โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อีเม ฐมา กุสลา.

จตฺสโส ปฏิปทา

[๒๒๗] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิภูย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏิปทํ ทนฺธาภินฺณํ; ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อีเม ฐมา กุสลา.

[๒๒๘] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิภูย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺณํ; ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อีเม ฐมา กุสลา.

[๒๒๙] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิภูย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺม

ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ สุขापปฏิปทํ ทนฺธาทิณฺณํ; ตสฺมี สมเย
ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๓๐] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปุปฺปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
ตานิ อภิกฺขุยุ "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมहि ฯเปฯ ปจฺมํ
ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ สุขापปฏิปทํ ชิปฺปาทิณฺณํ; ตสฺมี สมเย
ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๓๑] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปุปฺปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
ตานิ อภิกฺขุยุ "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิตกฺกวิจารานํ วูปสฺมา ฯเปฯ
ทฺตียํ ฌานํ ฯเปฯ ตตฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตฺตตฺตํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ
ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปปฏิปทํ
ทนฺธาทิณฺณํ ฯเปฯ ทุกฺขาปปฏิปทํ ชิปฺปาทิณฺณํ ฯเปฯ สุขापปฏิปทํ
ทนฺธาทิณฺณํ ฯเปฯ สุขापปฏิปทํ ชิปฺปาทิณฺณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส
โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

จตฺสฺโส ปฏิปทา.

เทว อารมฺมณานิ

[๒๓๒] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปุปฺปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
ตานิ อภิกฺขุยุ "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมहि ฯเปฯ ปจฺมํ
ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ ปริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย
ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๓๓] กตเม ฐมา กุสลา. ยสมี สมเย รุปุปตติยา มคคั
ภาเวติ, อชตตตํ อรูปสณณิ พหิททา รูปานิ ปสสติ อปุปมาณานิ,
ตานิ อภิภุยุย "ชานามิ ปสสามีติ วิวิจเจว กาเมหิ ะเปย ปจม
ณานํ อุปสมปชช วิหริติ อปุปมาณํ อปุปมาณารมมณํ; ตสมี สมเย
ผลโส โหติ ะเปย อวิกเขโป โหติ ะเปย อิม ฐมา กุสลา.

[๒๓๔] กตเม ฐมา กุสลา. ยสมี สมเย รุปุปตติยา มคคั
ภาเวติ, อชตตตํ อรูปสณณิ พหิททา รูปานิ ปสสติ อปุปมาณานิ,
ตานิ อภิภุยุย "ชานามิ ปสสามีติ วิตกุกวิจารานํ รุปสมา ะเปย
ทุตติยํ ฌานํ ะเปย ตติยํ ฌานํ ะเปย จตตตํ ฌานํ ะเปย ปจม
ณานํ ะเปย ปญจม ฌานํ อุปสมปชช วิหริติ ปริตตํ อปุป-
มาณารมมณํ ะเปย อปุปมาณํ อปุปมาณารมมณํ; ตสมี สมเย
ผลโส โหติ ะเปย อวิกเขโป โหติ ะเปย อิม ฐมา กุสลา.

เทว อารมมณานิ.

อปรมปิ อฏฐกชตตัก

[๒๓๕] กตเม ฐมา กุสลา. ยสมี สมเย รุปุปตติยา มคคั
ภาเวติ, อชตตตํ อรูปสณณิ พหิททา รูปานิ ปสสติ อปุปมาณานิ,
ตานิ อภิภุยุย "ชานามิ ปสสามีติ วิวิจเจว กาเมหิ ะเปย ปจม
ณานํ อุปสมปชช วิหริติ ทุกุขาปฐิปปทํ ทนุทธาภินณํ ปริตตํ
อปุปมาณารมมณํ; ตสมี สมเย ผลโส โหติ ะเปย อวิกเขโป โหติ
ะเปย อิม ฐมา กุสลา.

[๒๓๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสมี สมเย รุปุปตติยา มคคั
ภาเวติ, อชตตตํ อรูปสณณิ พหิททา รูปานิ ปสสติ อปุปมาณานิ,
ตานิ อภิภุยุย "ชานามิ ปสสามีติ วิวิจเจว กาเมหิ ะเปย ปจม

ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภินฺถํ อปฺปมาณํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๓๗] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิกฺขุยฺย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ชิปฺปาภินฺถํ ปรีตฺตํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๓๘] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิกฺขุยฺย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ชิปฺปาภินฺถํ อปฺปมาณํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๓๙] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิกฺขุยฺย "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ สุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภินฺถํ ปรีตฺตํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

หมดอายุ 12/06/2566

[๒๔๐] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,

ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สุขาปฏฺิพทํ ทนฺหาภินฺถํ อปฺปมาณํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมะ ชมฺมา กุสลา.

[๒๔๑] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ ปรีตฺตํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมะ ชมฺมา กุสลา.

[๒๔๒] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ อปฺปมาณํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมะ ชมฺมา กุสลา.

[๒๔๓] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสติ อปฺปมาณานิ,
 ตานิ อภิภูยฺย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจฺจารณํ รูปสฺมา ฯเปฯ
 ทฺตฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตตฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตฺตตฺตํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ
 ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺหาภินฺถํ
 ปรีตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ฯเปฯ ทฺกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺหาภินฺถํ อปฺปมาณํ
 อปฺปมาณารมฺมณํ ฯเปฯ ทฺกฺขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ ปรีตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ
 ฯเปฯ ทฺกฺขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ

ฯเปฯ สุขาปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ ปริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ฯเปฯ
 สุขาปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ ฯเปฯ
 สุขาปฏิปทํ ขิปฺปาภินฺถํ ปริตฺตํ อปฺปมาณารมฺมณํ ฯเปฯ สุขาปฏิปทํ
 ขิปฺปาภินฺถํ อปฺปมาณํ อปฺปมาณารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ
 ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา.

อปรมฺปิ อฏฺฐกฺขตฺตํ.

อิทมฺปิ อฏฺฐกฺขตฺตํ

[๒๔๔] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสตี อปฺปมาณานิ
 สฺวณฺณทฺพพณฺณานิ, ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิวิจฺเจว
 กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส
 โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา.

[๒๔๕] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รุปานิ ปสฺสตี อปฺปมาณานิ
 สฺวณฺณทฺพพณฺณานิ, ตานิ อภิกฺขุย "ชานามิ ปสฺสามีติ วิตกฺกวิจารานํ
 รุปสฺมา ฯเปฯ ทฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ ฯเปฯ จตฺตํ ฌานํ
 ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ; ตสฺมี
 สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา.

อิทมฺปิ อฏฺฐกฺขตฺตํ.

อภิกายตนาหิ โสฬสกฺขตฺตกาหิ

[๒๔๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา

มคฺคํ ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ นีลานิ
 นีลวณฺณานิ นีลนิตฺตสฺสณานิ นีลนิกาสานิ, ตานิ อภิกฺขุยุย "ชานามิ
 ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปยฺ ปรจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปยฺ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปยฺ อิม ฌมฺมา
 กุสลา.

[๒๔๗] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ ปิตานิ
 ปิตวณฺณานิ ปิตนิตฺตสฺสณานิ ปิตนิกาสานิ ๔เปยฺ โลหิตกานิ
 โลหิตกาวณฺณานิ โลหิตกนิตฺตสฺสณานิ โลหิตกนิกาสานิ ๔เปยฺ โอทาทานิ
 โอทาทวณฺณานิ โอทาทนิตฺตสฺสณานิ โอทาทนิกาสานิ, ตานิ อภิกฺขุยุย
 "ชานามิ ปสฺสสามีติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปยฺ ปรจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหฺรติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปยฺ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปยฺ อิม
 ฌมฺมา กุสลา.

อิมานิปี อภิกายตณานิ โสฬสกุขตตฺตกานิ.

ตีถิ วิโมกฺขานิ โสฬสกุขตตฺตกานิ

[๒๔๘] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, รูปิ รูปานิ ปสฺสติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปยฺ ปรจฺมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปยฺ อวิกฺเขโป โหติ
 ๔เปยฺ อิม ฌมฺมา กุสลา.

[๒๔๙] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ, อชฺฌตฺตํ อรูปสณฺณํ พหิทฺธา รูปานิ ปสฺสติ วิวิจฺเจว
 กาเมหิ ๔เปยฺ ปรจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
 โหติ ๔เปยฺ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปยฺ อิม ฌมฺมา กุสลา.

[๒๕๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, สุภนฺติ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิม
ฐมา กุสลา.

อิมานิปี ตีณิ วิโมกฺขานิ โสฬสภทฺตตฺถกานิ.

จตตาริ พุรหุมวิหารชฺฌมานานิ โสฬสภทฺตตฺถกานิ

[๒๕๑] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
เมตฺตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ
๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๕๒] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิตกฺกวิจฺจารานํ วูปสฺมา ๕เปฯ ทฺตียํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหริติ เมตฺตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๕๓] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, ปิตียา จ วิราคา ๕เปฯ ตตฺตียํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
เมตฺตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ
๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๕๔] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
เมตฺตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ
๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๕๕] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, อวิตกํ วิจามตฺตํ สมาริํ ปิติสฺขํ ทฺติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหริติ เมตฺตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๕๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิตกฺกวิจารานํ รูปสมา ๕เปฯ ตติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหริติ เมตฺตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๕๗. กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, ปิตติยา จ วิราคา ๕เปฯ จตฺตํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
เมตฺตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ
๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๕๘] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
กรุณาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ
อิม ฐมา กุสลา.

[๒๕๙] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิตกฺกวิจารานํ รูปสมา ๕เปฯ ทฺติยํ ฌานํ ๕เปฯ ตติยํ
ฌานํ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ ๕เปฯ จตฺตํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
กรุณาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ
อิม ฐมา กุสลา.

[๒๖๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รูปุปตติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ

มุกิตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ
อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๖๑] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิตกฺกวิจารานํ รูปสฺมา ฯเปฯ ทฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตฺติยํ
ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ จตฺตถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
มุกิตาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ
อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๖๒] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตฺตถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
อุเปกฺขาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

จตฺตาริ พุรหฺมวิหารชฺฌานานิ โสฬสภฺยตฺตูกานิ.

อสุภชฺฌานํ โสฬสภฺยตฺตูกํ

[๒๖๓] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
อุทฺตฺรมาตกสญฺญาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป
โหติ ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา กุสลา.

[๒๖๔] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ, วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
วินีลกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ วิปฺพพฺพกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ วิจฺฉินฺทก-
สญฺญาสหคตํ ฯเปฯ วิกฺขายิตกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ วิกฺขิตฺตกสญฺญาสหคตํ
ฯเปฯ หตฺตวิกฺขิตฺตกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ โลหิตกสญฺญาสหคตํ ฯเปฯ

ปุพฺพวกสญฺญาสหคตํ ๕เปฯ อญฺฺจิกสญฺญาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

อสุภชฺฌานํ โสฬสกฺขตตฺถกํ.

ธูปาวจรกุสลํ

ธูปาวจรกุสลํ

จตุตตาริ ธูปชฺฌานานิ โสฬสกฺขตตฺถกานิ

[๒๖๕] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ธูปูปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ สพฺพโส ฐปสญฺญานํ สมตฺติกฺกมา ปฏฺฐิมสญฺญานํ อตฺถงฺคมา
นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อากาसानญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส
จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ อุปฺเปกฺขาสหคตํ;
ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา
กุสลา.

[๒๖๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ธูปูปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ สพฺพโส อากาसानญฺจายตนํ สมตฺติกฺกมม วิญฺญาณญฺจายตน-
สญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหริติ อุปฺเปกฺขาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๖๗] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย ธูปูปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตนํ สมตฺติกฺกมม อากิณฺณญฺจายตน-
สญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหริติ ๑๒/๐๕/๒๕๖๑ อุปฺเปกฺขาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๒๖๘] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย อรูปปตฺติยา มคฺคํ
ภาเวติ สพฺพโส อากิญจณฺณายตนํ สมตฺติกุมม. เนาสณฺณา-
นาสณฺณายตนสณฺณาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๔เปฯ จตฺตํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหริติ อูปะกฺขาสหคตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ
อวิกุเขโป โหติ ๔เปฯ อิมะ ฐมา กุสลา.

จตฺตาริ อรูปชฺฌานานิ โสฬสภทฺตํ.

อรูปาวจรกุสล.

เตภูมิกกุสล^๑ กามาวจรกุสล

[๒๖๙] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจริ กุสลํ
จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ฌานสมฺปยุตฺตํ หีนํ ๔เปฯ
มชฺฌิมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ จนฺทาทิปเตยฺยํ ๔เปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ
๔เปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ วิมฺสาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ จนฺทาทิปเตยฺยํ
หีนํ ๔เปฯ มชฺฌิมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ
มชฺฌิมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌิมํ ๔เปฯ
ปณฺีตํ ๔เปฯ วิมฺสาธิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌิมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ; ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกุเขโป โหติ ๔เปฯ อิมะ ฐมา กุสลา.

[๒๗๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย กามาวจริ กุสลํ
จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ฌานสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาราเรน ๔เปฯ
โสมนสฺสสหคตํ ฌานวิปฺปยุตฺตํ ๔เปฯ โสมนสฺสสหคตํ ฌานวิปฺปยุตฺตํ
สสงฺขาราเรน ๔เปฯ อูปะกฺขาสหคตํ ฌานสมฺปยุตฺตํ ๔เปฯ อูปะกฺขาสหคตํ

^๑ ฉ., เท. เตภูมิกกุสล.

ฌาณสมุปยุตต์ สสงฺขารเณ อเปยฺ อุเปกฺขาสหคตํ ฌาณวิปฺปยุตต์
 อเปยฺ อุเปกฺขาสหคตํ ฌาณวิปฺปยุตต์ สสงฺขารเณ หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ
 อเปยฺ ปณฺธีตํ อเปยฺ จนฺหาธิปเตยฺยํ อเปยฺ วัริยาธิปเตยฺยํ อเปยฺ
 จิตฺตาทิปเตยฺยํ อเปยฺ จนฺหาธิปเตยฺยํ หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ อเปยฺ
 ปณฺธีตํ อเปยฺ วัริยาธิปเตยฺยํ หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ อเปยฺ ปณฺธีตํ อเปยฺ
 จิตฺตาทิปเตยฺยํ หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ อเปยฺ ปณฺธีตํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส
 โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺ อิเม ทมฺมา กุสลา.

กามาวจรกุสลํ.

รูปาวจรกุสลํ

[๒๗๑] กตเม ทมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ วิวิจุเจว กามเมหิ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ปจฺวิกสิณํ หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ อเปยฺ ปณฺธีตํ อเปยฺ จนฺหาธิปเตยฺยํ
 อเปยฺ วัริยาธิปเตยฺยํ อเปยฺ จิตฺตาทิปเตยฺยํ อเปยฺ วัมฺสาธิปเตยฺยํ
 อเปยฺ จนฺหาธิปเตยฺยํ หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ อเปยฺ ปณฺธีตํ อเปยฺ
 วัริยาธิปเตยฺยํ หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ อเปยฺ ปณฺธีตํ อเปยฺ จิตฺตาทิปเตยฺยํ
 หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ อเปยฺ ปณฺธีตํ อเปยฺ วัมฺสาธิปเตยฺยํ หีนํ อเปยฺ
 มชฺฌิมํ อเปยฺ ปณฺธีตํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป
 โหติ อเปยฺ อิเม ทมฺมา กุสลา.

[๒๗๒] กตเม ทมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ วิตกฺกวิจารานํ รุปฺปสมา อเปยฺ ทฺติยํ ฌานํ อเปยฺ ตติยํ
 ฌานํ อเปยฺ จตฺตถฺถํ ฌานํ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อเปยฺ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปจฺวิกสิณํ หีนํ อเปยฺ มชฺฌิมํ อเปยฺ ปณฺธีตํ
 อเปยฺ จนฺหาธิปเตยฺยํ อเปยฺ วัริยาธิปเตยฺยํ อเปยฺ จิตฺตาทิปเตยฺยํ

ฯเปฯ วิมฺสาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ จนฺทาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ
 ฯเปฯ ปณฺีตํ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณฺีตํ
 ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณฺีตํ ฯเปฯ
 วิมฺสาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณฺีตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
 โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฅมฺมา กุสลา.

รूपาวจรกุสล.

อรูปาวจรกุสล

[๒๗๓] กตเม ฅมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย อรูปุปฺปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ สพฺพโส รุปสญฺญานํ สมตฺติกฺกมา ปฏฺิขสญฺญานํ อตฺถงฺกมา
 นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อากาसानญฺจายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส
 จ ปหานา ฯเปฯ จตฺตํ ฅมานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ หีนํ ฯเปฯ
 มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณฺีตํ ฯเปฯ จนฺทาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ
 ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ วิมฺสาธิปเตยฺยํ ฯเปฯ จนฺทาธิปเตยฺยํ
 หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณฺีตํ ฯเปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ
 มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณฺีตํ ฯเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ
 ฯเปฯ ปณฺีตํ ฯเปฯ วิมฺสาธิปเตยฺยํ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณฺีตํ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฅมฺมา
 กุสลา.

[๒๗๔] กตเม ฅมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย อรูปุปฺปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ สพฺพโส อากาसानญฺจายตนํ สมตฺติกฺกมฺม วิญฺญาณญฺ-
 จายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ฯเปฯ จตฺตํ ฅมานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหริติ หีนํ ฯเปฯ มชฺฌิมํ ฯเปฯ ปณฺีตํ ฯเปฯ

จนฺทาทิปเตยฺยํ ๔เปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ จิตฺตาทิปเตยฺยํ ๔เปฯ
 วมํสาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ จนฺทาทิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ
 ปณฺีตํ ๔เปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ
 จิตฺตาทิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ วมํสาธิปเตยฺยํ
 หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อิเม ฐมา กุสลา.

[๒๗๕] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย อรูปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ สพฺพโส วิญฺญาณญายตฺนํ สมตฺติกมฺม อากิณฺจณฺญายตฺน-
 สณฺณาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๔เปฯ จตฺตํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหริติ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ จนฺทาทิปเตยฺยํ ๔เปฯ
 วีริยาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ จิตฺตาทิปเตยฺยํ ๔เปฯ วมํสาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ
 จนฺทาทิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ
 หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ จิตฺตาทิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ
 มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ วมํสาธิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ
 ๔เปฯ ปณฺีตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ
 อิเม ฐมา กุสลา.

[๒๗๖] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย อรูปฺปปตฺติยา มคฺคํ
 ภาเวติ สพฺพโส อากิณฺจณฺญายตฺนํ สมตฺติกมฺม เนวสณฺณา-
 นาสณฺญายตฺนสณฺณาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๔เปฯ จตฺตํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหริติ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ
 จนฺทาทิปเตยฺยํ ๔เปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ จิตฺตาทิปเตยฺยํ ๔เปฯ
 วมํสาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ จนฺทาทิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ
 ปณฺีตํ ๔เปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ
 ๔เปฯ จิตฺตาทิปเตยฺยํ หีนํ ๔เปฯ มชฺฌมํ ๔เปฯ ปณฺีตํ ๔เปฯ

วิมฺสาธิปเตยฺยํ หีนํ อเปฯ มชฺฌิมํ อเปฯ ปณฺีตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา กุสลา.

อรุปาวจรกุสล.

โลกุตตรกุสล สุตฺธิกปฏฺิปปทา

[๒๗๗] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตร ฌานํ
ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺม ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ทนฺธาภิชฺฌนํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทนา โหติ,
สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิจาโร
โหติ, ปิตี โหติ, สุขํ โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ, สทฺธินฺทฺริยํ
โหติ, วีริยนฺทฺริยํ โหติ, สตินฺทฺริยํ โหติ, สมာธินฺทฺริยํ โหติ,
ปญฺณินฺทฺริยํ โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ, โสมนสฺสินฺทฺริยํ โหติ, ชีวิตินฺทฺริยํ
โหติ, อนนฺยฌาตณฺณสฺสามิตินฺทฺริยํ โหติ, สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ,
สมฺมาสงฺกปโป โหติ, สมฺมาวาจา โหติ, สมฺมากมฺมฺนโต โหติ,
สมฺมาอาชีโว โหติ, สมฺมาวายาโม โหติ, สมฺมาสติ โหติ, สมฺมาสมาธิ
โหติ, สทฺธาพลํ โหติ, วีริยพลํ โหติ, สติพลํ โหติ, สมာธิพลํ โหติ,
ปญฺญาพลํ โหติ, หิริพลํ โหติ, โอตฺตปฺปพลํ โหติ, อโลโก โหติ,
อโทโส โหติ, อโมโห โหติ, อนภิชฺฌมา โหติ, อพฺยาปาโท โหติ,
สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ, หิริ โหติ, โอตฺตปฺป โหติ, กายปฺปสฺสทฺธิ
โหติ, จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ โหติ, กายลหฺตฺตา โหติ, จิตฺตลหฺตฺตา โหติ,
กายมฺหฺตฺตา โหติ, จิตฺตมฺหฺตฺตา โหติ, กายกมฺมณฺณตฺตา โหติ,
จิตฺตกมฺมณฺณตฺตา โหติ, กายปาคุณฺณตฺตา โหติ, จิตฺตปาคุณฺณตฺตา โหติ,

กายุชุกตา โหติ, จิตตुชุกตา โหติ, สติ โหติ, สมุปชฌณํ โหติ, สมโถ โหติ, วิปัสสนา โหติ, ปคคาโห โหติ, อวิกเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ทมฺมา; อีเม ทมฺมา กุสลา.

[๒๗๘] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย ผสฺโส ผุสฺนา สมฺผุสฺนา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ.

[๒๗๙] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย ตชฺชามโนวิญญาณธาตุมฺผสฺสํ เจตสิกํ สาทํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺผสฺสํ สาทํ สุขํ เวยยิตํ เจโตสมฺผสฺสา สาทา สุขา เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ.

[๒๘๐] กตมา ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ตชฺชามโนวิญญาณธาตุมฺผสฺสา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ.

[๒๘๑] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ตชฺชามโนวิญญาณธาตุมฺผสฺสา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ.

[๒๘๒] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสิํ หทยํ ปณฺหํ มโน มนายตน์ มนินฺทริยํ วิญญาณํ วิญญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญญาณธาตฺ; อิทํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ.

[๒๘๓] กตโม ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ. โย ตสฺมี สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงกปฺโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา สมฺมาสงกปฺโป มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อยํ ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ.

[๒๘๔] กตโม ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ. โย ตสฺมี สมเย จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนุสนฺนตา อนุเปกฺขนตา; อयํ ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ.

[๒๘๕] กตมา ตสฺมี สมเย ปีติ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปีติ ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาสฺส ปหาสฺส วิตฺติ โอทกฺยํ อตฺตมนตา จิตฺตสฺส ปีติสมฺโพชฺฌนฺโค; อयํ ตสฺมี สมเย ปีติ โหติ.

[๒๘๖] กตมํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ สาทํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺพลสฺสํ สาทํ สุขํ เวทียิตํ เจโตสมฺพลสฺสา สาทา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ.

[๒๘๗] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเสกคฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺจิติ อวฺภูจิติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฺญมานสตา สมโถ สมานินฺทริยํ สมานิพลํ สมฺมาสมานิ สมานิสมฺโพชฺฌนฺโค มคฺคํคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเสกคฺคตา โหติ.

[๒๘๘] กตมํ ตสฺมี สมเย สทฺธินฺทริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิปฺปสาโท สทฺธา สทฺธินฺทริยํ สทฺธาพลํ; อิทํ ตสฺมี สมเย สทฺธินฺทริยํ โหติ.

[๒๘๙] กตมํ ตสฺมี สมเย วีริยนฺทริยํ โหติ. โย ตสฺมี สมเย เจตสิโก วีริยารมฺภो นิกฺกโม ปรกกฺกโม อุกฺกยาโม วายาโม อุกฺกสาโห อุกฺกโสฬหี ธาโม ฐิติ อสิถิลปรกกฺกมตา อนิกฺกขิตฺตจฺจนฺทตา อนิกฺกขิตฺตฐรตา ฐรสมฺปคฺคาโห วีริยํ วีริยนฺทริยํ วีริยพลํ สมฺมาวายาโม วีริยสมฺโพชฺฌนฺโค มคฺคํคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิทํ ตสฺมี สมเย วีริยนฺทริยํ โหติ.

[๒๕๐] กตมํ ตสฺมี สมเย สตินฺทริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ สรณตา ธารณตา อปิลापนตา อสมมุสนตา สติ สตินฺทริยํ สติพลํ สมมาสติ สติสมโพชฌงฺโค มคฺคกํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิทํ ตสฺมี สมเย สตินฺทริยํ โหติ.

[๒๕๑] กตมํ ตสฺมี สมเย สมาธิฺทริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏฺฏมานสตา สมโธ สมาธิฺทริยํ สมาธิพลํ สมมาสมาธิ สมาธิสมโพชฌงฺโค มคฺคกํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิทํ ตสฺมี สมเย สมาธิฺทริยํ โหติ.

[๒๕๒] กตมํ ตสฺมี สมเย ปญฺณินฺทริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปญฺญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย, สลฺลภฺขณา อุลฺลภฺขณา ปจฺจุปลภฺขณา, ปณฺทิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺปญฺญํ, เวทฺทปฺยา จินฺตา อฺุปปริกฺขา, ภูริ เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสณา สมฺปชฌณํ ปโตโท, ปญฺญา ปญฺณินฺทริยํ ปญฺญาพลํ ปญฺญาสตุฏฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ, อโมโห ฌมฺมวิจโย, สมมาทิฏฺฐิ ฌมฺมวิจยสมโพชฌงฺโค, มคฺคกํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ปญฺณินฺทริยํ โหติ.

[๒๕๓] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ ททยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตุ; อิทํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ.

[๒๕๔] กตมํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ สาทํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺมุสฺสชฺช สาทํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺมุสฺสชา สาดา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสินฺทริยํ โหติ.

[๒๙๕] กตมํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปินํ
 ฌมฺมานํ อายุ จิตฺติ ยปฺนา ยาปฺนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ
 ชีวิตินฺทริยํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ.

[๒๙๖] กตมํ ตสฺมี สมเย อนนฺดาตณฺณสฺสามิตินฺทริยํ โหติ.
 ยา เตสํ ฌมฺมานํ อนนฺดาตานิ อธิฏฺฐาน^๑ อปฺปตฺตานํ อวิทิตานํ
 อสจฺจิกตานิ สจฺจิกิริยาย ปณฺญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย,
 สลฺลภฺขณา อุปลภฺขณา ปจฺจุพลภฺขณา, ปณฺทิจจํ โกสลฺลํ เนปฺปญฺญํ,
 เวทฺทปฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา, ภูรี เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา
 สมฺปชฌณํ ปโตโท, ปณฺญา ปณฺณินฺทริยํ ปณฺญาพลํ, ปณฺญาสตุถํ
 ปณฺญาปาสาโท ปณฺญาอาโลโก ปณฺญาโอภาโส ปณฺญาปชฺโชโต
 ปณฺญารตนํ, อโมโห ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ฌมฺมวิจยสมฺโพชฺฌนฺโค,
 มคฺคญฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิทํ ตสฺมี สมเย อนนฺดาตณฺณสฺสามิตินฺทริยํ
 โหติ.

[๒๙๗] กตมา ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 ปณฺญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย, สลฺลภฺขณา อุปลภฺขณา
 ปจฺจุพลภฺขณา, ปณฺทิจจํ โกสลฺลํ เนปฺปญฺญํ, เวทฺทปฺยา จินฺตา
 อุปปริกฺขา, ภูรี เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฌณํ ปโตโท,
 ปณฺญา ปณฺณินฺทริยํ ปณฺญาพลํ ปณฺญาสตุถํ ปณฺญาปาสาโท
 ปณฺญาอาโลโก ปณฺญาโอภาโส ปณฺญาปชฺโชโต ปณฺญารตนํ, อโมโห
 ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ฌมฺมวิจยสมฺโพชฺฌนฺโค มคฺคญฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ;
 อยํ ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ.

[๒๙๘] กตโม ตสฺมี สมเย สมฺมาสงฺกปโป โหติ. โย ตสฺมี
 สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา

^๑ สยา. อธิฏฺฐาน

สมมาสงกปโป มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อโย ตสฺมี สมเย
สมมาสงกปโป โหติ.

[๒๙๙] กตมา ตสฺมี สมเย สมมาวาจา โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย จตฺตฺติ วจฺจฺจฺจเรเตหิ อารตฺติ วิรตฺติ ปฏฺวิรตฺติ เวรมณฺี, อกิริยา
อกรณฺ์ อนชฺฅมาปตฺติ เวลาอนตฺติทุกโม, เสตฺตฺตฺมาโต สมมาวาจา, มคฺคํ
มคฺคปริยาปนฺนํ; อโย ตสฺมี สมเย สมมาวาจา โหติ.

[๓๐๐] กตโม ตสฺมี สมเย สมมากมฺมนโต โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย ตีหิ กายทฺจฺจเรเตหิ อารตฺติ วิรตฺติ ปฏฺวิรตฺติ เวรมณฺี, อกิริยา
อกรณฺ์, อนชฺฅมาปตฺติ เวลาอนตฺติทุกโม, เสตฺตฺตฺมาโต สมมากมฺมนโต,
มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อโย ตสฺมี สมเย สมมากมฺมนโต โหติ.

[๓๐๑] กตโม ตสฺมี สมเย สมมาอาชีโว โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย มิจฺฌาอาชีวา อารตฺติ วิรตฺติ ปฏฺวิรตฺติ เวรมณฺี, อกิริยา อกรณฺ์,
อนชฺฅมาปตฺติ เวลาอนตฺติทุกโม, เสตฺตฺตฺมาโต สมมาอาชีโว, มคฺคํ
มคฺคปริยาปนฺนํ; อโย ตสฺมี สมเย สมมาอาชีโว โหติ.

[๓๐๒] กตโม ตสฺมี สมเย สมมาวายาโม โหติ. โย ตสฺมี
สมเย เจตสฺสโก วิริยารมฺโม, นิกฺกโม ปรกกฺกโม อุกฺกยาโม วายาโม,
อุสฺสาโห อุสฺโสฬหฺหิ, ภาโม ฐิตฺติ, อสฺสิลปรรกฺกมตา อนิกฺกขิตฺตจฺจนฺทตา
อนิกฺกขิตฺตจฺจรตา ฐรสมฺปคฺคาโห, วิริยํ วิริยินฺทฺริยํ วิริยพลฺล์, สมมาวายาโม
วิริยสมฺโพชฺฌณฺุโค, มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อโย ตสฺมี สมเย
สมมาวายาโม โหติ.

[๓๐๓] กตมา ตสฺมี สมเย สมมาสตี โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
สตี อนุสฺสตี ปฏฺฐิสฺสตี, สตี สรณฺตา, ธารณฺตา อปฺปลาปนฺตา

อสมมุสนตา, สติ สตินุทริยํ สติพลํ, สมุมาสติ สติสมโพชฌงโค, มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อयํ ตสฺมี สมเย สมุมาสติ โหติ.

[๓๐๔] กตโม ตสฺมี สมเย สมุมาสมาธิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฺภูมานสตา, สมโถ สมาธิ­นุทริยํ สมาธิ­พลํ, สมุมาสมาธิ สมาธิ­สมโพชฌงโค, มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อยํ ตสฺมี สมเย สมุมาสมาธิ โหติ.

[๓๐๕] กตมํ ตสฺมี สมเย สทฺธาพลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สทฺธา สทฺทหนา โอกปฺปนา อภิ­ปฺปสาโท, สทฺธา สทฺธิ­นุทริยํ สทฺธา­พลํ; อิํ ตสฺมี สมเย สทฺธา­พลํ โหติ.

[๓๐๖] กตมํ ตสฺมี สมเย วีริย­พลํ โหติ. โย ตสฺมี สมเย เจต­สสิโก วีริยา­รมฺโโก นิ­กฺกโม ป­ร­กฺกโม, อฺยุยาโม วา­ยาโม อฺสุ­สา­โห อฺสุ­โส­พ­หิ ภา­โม ธิ­ติ อ­สิ­ถิ­ล­ป­ร­กฺก­ม­ตา อ­นิ­กฺขิ­ต­ต­จ­ณ­น­ท­ตา อ­นิ­กฺขิ­ต­ต­ร­ร­ตา รุ­ร­ส­ม­ป­ค­คา­โห วี­ริ­ยํ วี­ริ­ย­นุ­ทริ­ยํ วี­ริ­ย­พลํ ส­ม­มา­วา­ยา­โม วี­ริ­ย­ส­ม­โพ­ช­ฌ­ง­โค มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิํ ตสฺมี สมเย วีริย­พลํ โหติ.

[๓๐๗] กตมํ ตสฺมี สมเย สติ­พลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สติ อ­นุ­ส­ส­ติ ป­ภฺวิ­ส­ส­ติ, สติ ส­ร­ณ­ตา, ฐา­ร­ณ­ตา อ­ป­ิ­ลา­ปน­ตา อ­ส­ม­มุ­ส­น­ตา, สติ สติ­นุ­ทริ­ยํ สติ­พลํ, ส­ม­มา­ส­ติ สติ­ส­ม­โพ­ช­ฌ­ง­โค, มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิํ ตสฺมี สมเย สติ­พลํ โหติ.

[๓๐๘] กตมํ ตสฺมี สมเย สมา­ธิ­พลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฺภูมานสตา, สมโถ สมาธิ­นุทริยํ สมาธิ­พลํ, สมุมาสมาธิ สมาธิ­สมโพชฌงโค, มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิํ ตสฺมี สมเย สมา­ธิ­พลํ โหติ.

[๓๐๙] กตมํ ตสฺมี สมเย ปญฺญา­พลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย

ปญญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมมวิจโย, สลลกฺขณา อุลลกฺขณา
 ปจฺจุปลกฺขณา, ปณฺทิจฺจํ โกสลลํ เนปฺพญํ, เวภพฺยา จินฺตา
 อฺอุปฺริกฺขา, ภูริ เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท,
 ปญญา ปณฺณินฺทริยํ ปญญาพลํ, ปญญาสตุฏฺถํ ปญญาปาสาโท
 ปญญาอาโลโก ปญญาโอภาโส ปญญาปชฺโชโต ปญญารตนํ, อโมโห
 ฌมมวิจโย, สมฺมาทิฏฺฐิ ฌมมวิจยสมฺโพชฺฌณฺโค, มคฺคกํ มคฺคปริยาปนฺนํ;
 อิํ ทสฺมี สมเย ปญญาพลํ โหติ.

[๓๑๐] กตมํ ทสฺมี สมเย หิริพลํ โหติ. ยํ ทสฺมี สมเย
 หิริยติ หิริยิตพฺเพน, หิริยติ ปาปกาณํ อกฺกุสลาณํ ฌมฺมาณํ สฺมาปตฺติยา;
 อิํ ทสฺมี สมเย หิริพลํ โหติ.

[๓๑๑] กตมํ ทสฺมี สมเย โอตตฺตปฺพลํ โหติ. ยํ ทสฺมี สมเย
 โอตตฺตปฺปติ โอตตฺตปฺปิตพฺเพน, โอตตฺตปฺปติ ปาปกาณํ อกฺกุสลาณํ ฌมฺมาณํ
 สฺมาปตฺติยา; อิํ ทสฺมี สมเย โอตตฺตปฺพลํ โหติ.

[๓๑๒] กตโม ทสฺมี สมเย อโลโก โหติ. โย ทสฺมี สมเย
 อโลโก อลฺลพฺภานา อลฺลพฺภิตตฺตํ, อสाराโค อสารชฺชานา อสารชฺชิตตฺตํ
 อนภิชฺฌา, อโลโก กุสลฺมุลํ; อยํ ทสฺมี สมเย อโลโก โหติ.

[๓๑๓] กตโม ทสฺมี สมเย อโทโส โหติ. โย ทสฺมี สมเย
 อโทโส อทฺฐสนา อทฺฐสิตตฺตํ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช, อโทโส
 กุสลฺมุลํ; อยํ ทสฺมี สมเย อโทโส โหติ.

[๓๑๔] กตโม ทสฺมี สมเย อโมโห โหติ. ยา ทสฺมี สมเย
 ปญญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมมวิจโย, สลลกฺขณา อุลลกฺขณา
 ปจฺจุปลกฺขณา, ปณฺทิจฺจํ โกสลลํ เนปฺพญํ, เวภพฺยา จินฺตา
 อฺอุปฺริกฺขา, ภูริ เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฺฌณํ ปโตโท,
 ปญญา ปณฺณินฺทริยํ ปญญาพลํ, ปญญาสตุฏฺถํ ปญญาปาสาโท
 ปญญาอาโลโก ปญญาโอภาโส ปญญาปชฺโชโต ปญญารตนํ,

อโมโห ฌมฺมวិโย, สมฺมาทิฏฺฐิ ฌมฺมวិยสมฺโพชฌงฺโก, มคฺคํคํ
มคฺคปริยาปนฺนํ; อยํ ตสฺมี สมเย อโมโห โหติ.

[๓๑๕] กตมา ตสฺมี สมเย อนภิชฺฌา โหติ. โย ตสฺมี สมเย
อโลโก อลฺลภฺภนา อลฺลภฺภิตตฺตํ อสาราโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ
อนภิชฺฌา อโลโก กุสลมฺมฺลํ; อยํ ตสฺมี สมเย อนภิชฺฌา โหติ.

[๓๑๖] กตโม ตสฺมี สมเย อพฺยาปาโท โหติ. โย ตสฺมี สมเย
อโทโส อทฺฐนา อทฺฐิตตฺตํ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺช, อโทโส
กุสลมฺมฺลํ; อยํ ตสฺมี สมเย อพฺยาปาโท โหติ.

[๓๑๗] กตมา ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ปญฺญา ปชานนา, วิโย ปวิโย ฌมฺมวิโย, สลฺลภฺภนา อฺปลภฺภนา
ปจฺจุปลภฺภนา, ปณฺทิจจํ โกสลลํ เนปฺพณฺณํ, เวทพฺยา จินฺตา
อฺปปริกฺขา, ฐี เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฺฌณฺณํ ปโตโท,
ปญฺญา ปณฺณินฺทริยํ ปญฺญาพลํ, ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท
ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺชโต ปญฺญารตนํ, อโมโห
ฌมฺมวิโย สมฺมาทิฏฺฐิ ฌมฺมวิยสมฺโพชฌงฺโก, มคฺคํคํ มคฺคปริยาปนฺนํ;
อยํ ตสฺมี สมเย สมฺมาทิฏฺฐิ โหติ.

[๓๑๘] กตมา ตสฺมี สมเย หิริ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย หิริยติ
หิริยิตพฺเพน, หิริยติ ปาปกาณํ อกุสลานํ ฌมฺมานํ สฺมาปตฺติยา; อยํ
ตสฺมี สมเย หิริ โหติ.

[๓๑๙] กตมํ ตสฺมี สมเย โอตฺตปฺปํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน, โอตฺตปฺปติ ปาปกาณํ อกุสลานํ ฌมฺมานํ
สฺมาปตฺติยา; อิํ ตสฺมี สมเย โอตฺตปฺปํ โหติ.

[๓๒๐] กตมา ตสฺมี สมเย กายปฺปสฺสทฺธิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
เวทนาภฺขนฺธสฺส สญฺญาภฺขนฺธสฺส สงฺขารภฺขนฺธสฺส ปสฺสทฺธิ ปฏฺฐิปปสฺสทฺธิ

ปัสสัสมณานา ปฏิปัสสัสมณานา ปฏิปัสสัสมณัตตัตตัม ปัสสัสมณัตตัมโพชฌงโก;
 อัยมํ ตสฺมี สมนเย กายปปัสสัสมณัตตัม โหติ.

[๓๒๑] กตมา ตสฺมี สมนเย จิตตูปปัสสัสมณัตตัม โหติ. ยถา ตสฺมี
 สมนเย วิญญาณกฺขนฺธสฺส ปัสสัสมณัตตัม ปฏิปัสสัสมณัตตัม ปัสสัสมณานา
 ปฏิปัสสัสมณานา ปฏิปัสสัสมณัตตัตตัม ปัสสัสมณัตตัมโพชฌงโก; อัยมํ ตสฺมี
 สมนเย จิตตูปปัสสัสมณัตตัม โหติ.

[๓๒๒] กตมา ตสฺมี สมนเย กายลหุตา โหติ. ยถา ตสฺมี สมนเย
 เวทนาภกฺขนฺธสฺส สญฺญาภกฺขนฺธสฺส สงฺขารภกฺขนฺธสฺส ลหุตา ลหุปรินามตา
 อทนฺธนตา อวิตถณฺตนา; อัยมํ ตสฺมี สมนเย กายลหุตา โหติ.

[๓๒๓] กตมา ตสฺมี สมนเย จิตตลหุตา โหติ. ยถา ตสฺมี สมนเย
 วิญญาณกฺขนฺธสฺส ลหุตา ลหุปรินามตา อทนฺธนตา อวิตถณฺตนา; อัยมํ
 ตสฺมี สมนเย จิตตลหุตา โหติ.

[๓๒๔] กตมา ตสฺมี สมนเย กายมฺหุตา โหติ. ยถา ตสฺมี สมนเย
 เวทนาภกฺขนฺธสฺส สญฺญาภกฺขนฺธสฺส สงฺขารภกฺขนฺธสฺส มฺหุตา มทฺทวตา
 อกฺกขพฺพตา อกฺกนิตนา; อัยมํ ตสฺมี สมนเย กายมฺหุตา โหติ.

[๓๒๕] กตมา ตสฺมี สมนเย จิตตมฺหุตา โหติ. ยถา ตสฺมี
 สมนเย วิญญาณกฺขนฺธสฺส มฺหุตา มทฺทวตา อกฺกขพฺพตา อกฺกนิตนา;
 อัยมํ ตสฺมี สมนเย จิตตมฺหุตา โหติ.

[๓๒๖] กตมา ตสฺมี สมนเย กายกมฺมณฺณตนา โหติ. ยถา ตสฺมี
 สมนเย เวทนาภกฺขนฺธสฺส สญฺญาภกฺขนฺธสฺส สงฺขารภกฺขนฺธสฺส กมฺมณฺณตนา
 กมฺมณฺณตตตัม กมฺมณฺณตภาโว; อัยมํ ตสฺมี สมนเย กายกมฺมณฺณตนา โหติ.

[๓๒๗] กตมา ตสฺมี สมนเย จิตตกมฺมณฺณตนา โหติ. ยถา ตสฺมี
 สมนเย วิญญาณกฺขนฺธสฺส กมฺมณฺณตนา กมฺมณฺณตตตัม กมฺมณฺณตภาโว;
 อัยมํ ตสฺมี สมนเย จิตตกมฺมณฺณตนา โหติ.

[๓๒๘] กตมา ตสฺมี สมเย กายปาคุญญตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย เวทนาภขนฺธสฺส สญฺญาภขนฺธสฺส สงฺขารภขนฺธสฺส ปคุณตา ปคุณตตํ ปคุณภาโว; อयํ ตสฺมี สมเย กายปาคุญญตา โหติ.

[๓๒๙] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตปาคุญญตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย วิญฺญาณภขนฺธสฺส ปคุณตา ปคุณตตํ ปคุณภาโว; อयํ ตสฺมี สมเย จิตฺตปาคุญญตา โหติ.

[๓๓๐] กตมา ตสฺมี สมเย กายชุกตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย เวทนาภขนฺธสฺส สญฺญาภขนฺธสฺส สงฺขารภขนฺธสฺส อุชฺฐา อุชฺฐกตา อชิเมหตา อวํกตา อกุฏฺฐิตา; อยํ ตสฺมี สมเย กายชุกตา โหติ.

[๓๓๑] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตชุกตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย วิญฺญาณภขนฺธสฺส อุชฺฐา อุชฺฐกตา อชิเมหตา อวํกตา อกุฏฺฐิตา; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตชุกตา โหติ.

[๓๓๒] กตมา ตสฺมี สมเย สติ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย สติ อนุสฺสติ ปฏฺฐิสฺสติ, สติ สรณตา, ธารณตา อปีลาปนตา อสมมุสนตา, สติ สตินุทริยํ สติพลํ, สมมาสติ สติสมโพชฌงฺโก, มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนํ; อยํ ตสฺมี สมเย สติ โหติ.

[๓๓๓] กตมํ ตสฺมี สมเย สมฺปชฌณํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปญฺญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฌมฺมวิจโย, สลฺลภขณา อุปลภขณา ปจฺจุพลภขณา, ปณฺทิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺปญฺณํ, เวทพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา, ภูริ เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฌณํ ปโตโท, ปญฺญา ปญฺณินุทริยํ ปญฺญาพลํ, ปญฺญาสตถิํ ปญฺญาปาสาโท

ปณฺณาลโลโก ปณฺณาลอภาส ปณฺณาลชฺชโต ปณฺณารตฺนํ, อโมโห
 ฌมฺมวិโย สมฺมาทิฏฺฐิ ฌมฺมวិยสมฺโพชฌมฺโก, มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ;
 อิํ ตสฺมี สมเย สมฺปชฌณํ โหติ.

[๓๓๔] กตโม ตสฺมี สมเย สมโถ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหารอ วิกฺเขโป อวิสาหฏฺฏมานสตา,
 สมโถ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาทิพฺปํ, สมฺมาสมาธิ สมฺมาสมฺโพชฌมฺโก,
 มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อยํ ตสฺมี สมเย สมโถ โหติ.

[๓๓๕] กตมา ตสฺมี สมเย วิปสฺสนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 ปณฺณํ ปชานนา, วิโย ปวิโย ฌมฺมวิโย, สลฺลภขณา อุลฺลภขณา
 ปจฺจุพลฺลภขณา, ปณฺทิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺปณฺณํ, เวทฺทปฺปํ จินฺตา
 อฺปปริกฺขา, ฐี เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฌณํ ปโตโท,
 ปณฺณํ ปณฺณินฺทริยํ ปณฺณาทฺตํ, ปณฺณาสตฺถํ ปณฺณาลาสาโท
 ปณฺณาลโลโก ปณฺณาลอภาส ปณฺณาลชฺชโต ปณฺณารตฺนํ, อโมโห
 ฌมฺมวิโย สมฺมาทิฏฺฐิ ฌมฺมวิยสมฺโพชฌมฺโก, มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ;
 อยํ ตสฺมี สมเย วิปสฺสนา โหติ.

[๓๓๖] กตโม ตสฺมี สมเย ปคฺคาโห โหติ. โย ตสฺมี สมเย
 เจตฺตสิโก วีริยารมฺภโก นิกกโม ปรรกฺกโม, อญฺญาโม วายาโม อสฺสสาโห
 อสฺสสพฺพหี, ถาโม ธิติ อสฺสิลปรรกฺกมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺทตา
 อนิกฺขิตตจฺจรตา ฐรสมฺปคฺคาโห วีริยํ วีริยินฺทริยํ วีริยพฺปํ สมฺมาวายาโม
 วีริยสมฺโพชฌมฺโก, มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อยํ ตสฺมี สมเย
 ปคฺคาโห โหติ.

[๓๓๗] กตโม ตสฺมี สมเย อวิกฺเขโป โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหารอ วิกฺเขโป อวิสาหฏฺฏมานสตา,
 สมโถ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาทิพฺปํ สมฺมาสมาธิ สมฺมาสมฺโพชฌมฺโก,
 มคฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อยํ ตสฺมี สมเย อวิกฺเขโป โหติ.

เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา
อรูปีโน ฐมา; อิมะ ฐมา กุสลา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหณฺติ, ทฺวายตฺตานิ
โหณฺติ, เทว ชาติโย โหณฺติ, ตโย อาหารา โหณฺติ, นวฺินฺทฺริยานิ
โหณฺติ, ปญฺจกิกํ ฌานํ โหติ, อฏฺฐจฺจิกโก มคฺโค โหติ, สตฺต พฺลานิ
โหณฺติ, ตโย เหตุ โหณฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ, เอกา เวทนา โหติ,
एका สญฺญา โหติ, เอกา เจตนา โหติ, เอกํ จิตฺตํ โหติ, เอโก
เวทฺณากฺขนฺโห โหติ, เอโก สญฺญากฺขนฺโห โหติ, เอโก สงฺขารกฺขนฺโห
โหติ, เอโก วิญฺญาณกฺขนฺโห โหติ, เอกํ มนฺายตฺนํ โหติ, เอกํ
มณฺินฺทฺริยํ โหติ, เอกา มโนวิญฺญาณชาติ โหติ, เอกํ ฐมาตฺนํ
โหติ, เอกา ฐมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี
อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปีโน ฐมา; อิมะ ฐมา กุสลา ฯ

[๓๓๘] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส เจตนา
วิตกโก วิจาร์ ปิติ จิตฺตสฺสเอกคฺคตา, สทฺธินฺทฺริยํ วีริยนฺทฺริยํ
สติดฺธินฺทฺริยํ สมาริณฺทฺริยํ ปญฺณินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ อนนฺดญฺาตญฺส-
สามิตินฺทฺริยํ, สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมฺโต
สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ, สทฺธาพลํ วีริยพลํ
สติพลํ สมาริพลํ ปญฺญาพลํ หิริพลํ โอตฺตปฺปพลํ, อโลโก อโทโส
อโมโห, อนภิชฺฌา อพฺยาปาโท สมฺมาทิฏฺฐิ, หิริ โอตฺตปฺป, กายปฺปสฺสทฺธิ
จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ, กายลหฺตฺตา จิตฺตลหฺตฺตา, กายมฺุทฺตา จิตฺตมฺุทฺตา,
กายกมฺมญฺตฺตา จิตฺตกมฺมญฺตฺตา, กายปาคุญฺญตฺตา จิตฺตปาคุญฺญตฺตา,
กายชฺุทฺตา จิตฺตชฺุทฺตา, สติ สมฺปชฺญณํ, สมโธ วิปสฺสนา, ปคฺคาโห
อวิกุเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา
อรูปีโน ฐมา จเปตฺวา เวทฺณากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ
จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ
ฯ อิมะ ฐมา กุสลา.

กตเม^๑ ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ
 นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา ปตฺติยา
 วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวักขาปฏฺธิปทํ
 ทนฺธาภิณฺณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ
 อิมะ ฐมมา กุสลา.^๑

[๓๓๙] กตเม ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทฺวักขาปฏฺธิปทํ ฌิปปาภิณฺณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อิมะ ฐมมา กุสลา.

[๓๔๐] กตเม ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 สฺวักขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ๔เปฯ อิมะ ฐมมา กุสลา.

[๓๔๑] กตเม ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 สฺวักขาปฏฺธิปทํ ฌิปปาภิณฺณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ๔เปฯ อิมะ ฐมมา กุสลา.

[๓๔๒] กตเม ฐมมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา

ปตฺติยา วิตกฺกวิจารณ์ํ รูปสฺมา อเปฯ ทฺติยํ ฌานํ อเปฯ ตฺติยํ
 ฌานํ อเปฯ จตฺตํ ฌานํ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ อเปฯ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ
 ขิปฺปาภิณฺณํ อเปฯ สฺสาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ อเปฯ สฺสาปฺปฏิปทํ
 ขิปฺปาภิณฺณํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ
 อิเม ฌมฺมา กุสลา.

สฺพุทฺธิกปฺปฏิปทา.

สฺสณฺณตํ

[๓๔๓] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 สฺสณฺณตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ
 อิเม ฌมฺมา กุสลา.

[๓๔๔] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิตกฺกวิจารณ์ํ รูปสฺมา อเปฯ ทฺติยํ ฌานํ อเปฯ ตฺติยํ
 ฌานํ อเปฯ จตฺตํ ฌานํ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สฺสณฺณตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

สฺสณฺณตํ.

หมดอายุ 12/06/2566

สฺสณฺณตมฺมูลกปฺปฏิปทา

[๓๔๕] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ

ภาเวติ นียยานิกัง อปจยคามิ ทิฏฐิจิตตานัง ปหานาย ปจมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เป๔ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 ทุกฺขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เป๔
 อวิกฺเขโป โหติ ๔เป๔ อิมะ ฌมฺมา กุสลา.

[๓๔๖] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียยานิกัง อปจยคามิ ทิฏฐิจิตตานัง ปหานาย ปจมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เป๔ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 ทุกฺขาปฏฺธิปทํ ขิปฺปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เป๔
 อวิกฺเขโป โหติ ๔เป๔ อิมะ ฌมฺมา กุสลา.

[๓๔๗] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียยานิกัง อปจยคามิ ทิฏฐิจิตตานัง ปหานาย ปจมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เป๔ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สฺสขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เป๔
 อวิกฺเขโป โหติ ๔เป๔ อิมะ ฌมฺมา กุสลา.

[๓๔๘] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียยานิกัง อปจยคามิ ทิฏฐิจิตตานัง ปหานาย ปจมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เป๔ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สฺสขาปฏฺธิปทํ ขิปฺปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เป๔
 อวิกฺเขโป โหติ ๔เป๔ อิมะ ฌมฺมา กุสลา.

[๓๔๙] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียยานิกัง อปจยคามิ ทิฏฐิจิตตานัง ปหานาย ปจมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา, วิตฺถกฺกวจารานํ ฐปฺสมา ๔เป๔ ทฺตติยํ ฌานํ ๔เป๔ ตติยํ
 ฌานํ ๔เป๔ จตฺตตฺถํ ฌานํ ๔เป๔ ปจมํ ฌานํ ๔เป๔ ปญฺจมํ

ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภินฺถํ สุกฺกมํ อเปย
 ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ชิปปาภินฺถํ สุกฺกมํ อเปย สุขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภินฺถํ
 สุกฺกมํ อเปย สุขาปฏฺฐิพํ ชิปปาภินฺถํ สุกฺกมํ; ตสฺมีํ สมเย ผสฺโส
 โหติ อเปย อวิกฺเขโป โหติ อเปย อิมे ฌมา กุสลา.

สูกฺกมตมฺมลกปฏฺฐิพทา.

อปปณฺหิต

[๓๕๐] กตเม ฌมา กุสลา. ยสฺมีํ สมเย โลกุตฺตร ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปย ปจฺม ฌานํ อุปสมปชฺช วิหริติ
 อปปณฺหิตํ; ตสฺมีํ สมเย ผสฺโส โหติ อเปย อวิกฺเขโป โหติ อเปย
 อิมे ฌมา กุสลา.

[๓๕๑] กตเม ฌมา กุสลา. ยสฺมีํ สมเย โลกุตฺตร ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา, วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา อเปย ทฺตติยํ ฌานํ อเปย ตฺตติยํ
 ฌานํ อเปย จตฺตตฺตํ ฌานํ อเปย ปจฺม ฌานํ อเปย ปญฺจม ฌานํ
 อุปสมปชฺช วิหริติ อปปณฺหิตํ; ตสฺมีํ สมเย ผสฺโส โหติ อเปย
 อวิกฺเขโป โหติ อเปย อิมे ฌมา กุสลา.

อปปณฺหิต.

อปปณฺหิตตมฺมลกปฏฺฐิพทา

[๓๕๒] กตเม ฌมา กุสลา. ยสฺมีํ สมเย โลกุตฺตร ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา

ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุคฺคาปปฏิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
 อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ชมฺมา กุสลา.

[๓๕๓] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุคฺคาปปฏิปทํ ชิปฺปาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
 อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ชมฺมา กุสลา.

[๓๕๔] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 สฺฐาปปฏิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ชมฺมา กุสลา.

[๓๕๕] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 สฺฐาปปฏิปทํ ชิปฺปาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิเม ชมฺมา กุสลา.

[๓๕๖] กตเม ชมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา, วิตกฺกวิจฺจารานํ ฐูปสฺมา อเปฯ ทุตฺติยํ ฌานํ อเปฯ ตติยํ
 ฌานํ อเปฯ จตฺตุถฺถํ ฌานํ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุคฺคาปปฏิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ อเปฯ

ทุกขาปฏิปทํ ขิปฺปาภิญญํ อปฺปณฺหิตํ ๕เปฯ สุขาปฏิปทํ ทนฺธาภิญญํ
 อปฺปณฺหิตํ ๕เปฯ สุขาปฏิปทํ ขิปฺปาภิญญํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

อปฺปณฺหิตมฺลกปฏิปทา.

วีสติ มหานยา

[๓๕๗] กตเม ฌมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ มคฺคํ
 ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ สติปญฺ्ञานํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ
 สมฺมปฺปชานํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตฺตรํ อินฺทริยํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ พลํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตฺตรํ โพชฺฌณฺคํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ สจฺจํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตฺตรํ สมถํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ ฌมฺมํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตฺตรํ ขนฺธํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ อายตนํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตฺตรํ ธาตุ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ อาหารํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตฺตรํ ผสฺสํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ เวทนํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตฺตรํ สญฺญํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตฺตรํ เจตนํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตฺตรํ จิตฺตํ ภาเวติ นียยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตตานํ ปหานาย
 ปจฺมาย ญฺมมียา ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ
 อฺปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกขาปฏิปทํ ทนฺธาภิญญํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
 โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิเม ฌมฺมา กุสลา.

วีสติ มหานยา.

อริปติ

[๓๕๘] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทฺกฺขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ จนฺหาธิปเตยฺยํ อเปฯ วิริยาธิปเตยฺยํ
อเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ อเปฯ วิมฺสาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๓๕๙] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา, วิตฺกฺกวิจฺจารณํ รูปสฺมา อเปฯ ทฺตฺติยํ ฌานํ อเปฯ ตตฺติยํ
ฌานํ อเปฯ จตฺตฺตํ ฌานํ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ จนฺหาธิปเตยฺยํ อเปฯ
วิริยาธิปเตยฺยํ อเปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ อเปฯ วิมฺสาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา กุสลา.

[๓๖๐] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ มคฺคํ
ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ สติปฏฺจฺจํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ
สมฺมปฺปชฺชํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ
อินฺทฺริยํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ พลํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ
โพชฺฌนํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ สจฺจํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ
สมถํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ ฐมํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ ขนฺธํ
ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ อายตน์ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ ธาตุํ
ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ อาหารํ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ ผสฺสํ
ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ เวทน์ ภาเวติ อเปฯ โลกุตฺตรํ สญฺญํ

ภาเวติ ๔เปฯ โลกุตตร เจตนํ ภาเวติ ๔เปฯ โลกุตตร จิตตํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิ ทิฏฺฐิจิตตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กามะหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺฐิปปํ ทนฺธาภิณฺณํ จนฺหาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ วีริยาธิปเตยฺยํ
 ๔เปฯ จิตฺตาธิปเตยฺยํ ๔เปฯ วิมฺสาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
 ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อิมะ ฐมฺมา กุสลา.

อธิปติ.

ปจฺโม มคฺโค.

[๓๖๑] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตตร ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิ กามราคพฺยาปาทานํ ตณฺหาวาย ทุตฺติยา
 ภูมียา ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กามะหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺฐิปปํ ทนฺธาภิณฺณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ
 อณฺณินฺทริยํ โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อิมะ ฐมฺมา กุสลา.

ทุตฺติโย มคฺโค.

[๓๖๒] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตตร ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิ กามราคพฺยาปาทานํ อนวเสสปปหานาย
 ตตฺติยาย ภูมียา ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กามะหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺฐิปปํ ทนฺธาภิณฺณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
 โหติ ๔เปฯ อณฺณินฺทริยํ โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อิมะ
 ฐมฺมา กุสลา.

หมดอายุ 12/06/2566

ตตฺติโย มคฺโค.

[๓๖๓] กตเม ฐมา กุสลา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียยานิกํ อปจยคามิ ฐปราคอรุปราคมานอทุทจจอวิฐชาย
อนวเสสปปหานาย จตฺตถาย ฐมียา ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กาเมหิ
ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิปปํ ทนฺธาภินฺณํ;
ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺหุริยํ โหติ ฯเปฯ อวิกุเขโป
โหติ ฯเปฯ อิมะ ฐมา กุสลา.

[๓๖๔] กตมํ ตสฺมี สมเย อญฺญินฺหุริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
เตสํ ฐมานํ ฌาตานํ ทิฏฺฐานํ ปตฺตานํ วิทิตานํ สจฺฉิกิตานํ
สจฺฉิกิริยาย ปญฺญา ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฐมฺมวิจโย, สลฺลภฺขณา
อุปลภฺขณา ปจฺจุปลภฺขณา, ปณฺหิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺพญํ, เวทฺทปฺยา
จินฺตา อุปปริกฺขา, ฐรี เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฺฌญํ
ปโตโท, ปญฺญา ปญฺญินฺหุริยํ ปญฺญาพลํ, ปญฺญาสตถิํ ปญฺญาปาสาโท
ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนํ, อโมโห
ฐมฺมวิจโย, สมฺมาทิฏฺฐิ ฐมฺมวิจยสมฺโพชฺฌมฺโก มคฺคจฺจํ มคฺคปริยาปนฺนํ;
อิทํ ตสฺมี สมเย อญฺญินฺหุริยํ โหติ ฯเปฯ อวิกุเขโป โหติ ฯเปฯ
เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺญเปิ อตฺถิ ปฏฺฐิจฺจสมฺปฺปนฺนา อรูปิโน
ฐมา อิมะ ฐมา กุสลา.

จตฺตโต มคฺโค.

โลกุตฺตรํ จิตฺตํ.

ทวาทส อกุสลานิ

[๓๖๕] กตเม ฐมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสทฺคตํ ทิฏฺฐิจิตตสมฺปยุตฺตํ ฐปรามมฺณ วา
สทฺทการมฺมณํ วา คนฺธการมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพการมฺมณํ
วา ฐมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส

โหติ, เวทนา โหติ, สญญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตตํ โหติ;
 วิตกโก โหติ, วิชาโร โหติ, ปิตี โหติ, สุขํ โหติ, จิตตสเสกคคตา
 โหติ, วีรียนุทริยํ โหติ, สมาธิनुทริยํ โหติ, มนินุทริยํ โหติ,
 โสมนสฺสสินุทริยํ โหติ, ชีวิตินุทริยํ โหติ, มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ,
 มิจฺฉาสงกปโป โหติ, มิจฺฉาวายาโม โหติ, มิจฺฉาสมาธิ โหติ,
 วีรยพลํ โหติ, สมาธิพลํ โหติ, อหิริกพลํ โหติ, อนนตตปฺปพลํ โหติ,
 โลโก โหติ, โมโห โหติ, อภิชฺฌา โหติ, มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ, อหิริกํ
 โหติ, อนนตตปฺปํ โหติ, สมโถ โหติ, ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป
 โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺวิจฺจสมุปฺปนฺนา
 อรูปิโน ฌมฺมา; อีเม ฌมฺมา อกุลลา.

[๓๖๖] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส ผุสฺสา สมฺผุสฺสา สมฺผุสฺสิตตตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ.

[๓๖๗] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 ตชฺชามโนวิญญาณธาทุสมฺผสฺสชํ เจตสิกํ สาทํ เจตสิกํ สุขํ,
 เจโตสมฺผสฺสชํ สาทํ สุขํ เวทยิตํ, เจโตสมฺผสฺสชา สาทา สุขา
 เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ.

[๓๖๘] กตมา ตสฺมี สมเย สญญา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 ตชฺชามโนวิญญาณธาทุสมฺผสฺสชา สญญา สญฺชานนา สญฺชานิตตตํ;
 อยํ ตสฺมี สมเย สญญา โหติ.

[๓๖๙] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 ตชฺชามโนวิญญาณธาทุสมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตตํ;
 อยํ ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ.

[๓๗๐] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตตํ

มโน มานสิ หทยํ ปณฺหริ มโน มนายตํ มนินฺหุริยํ วิญญาณํ
 วิญญาณกฺขนุโร ตชฺชามโนวิญญาณธาตุ; อิํ ทสฺมี สมเย จิตฺตํ
 โหติ.

[๓๗๑] กตโม ทสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ. โย ทสฺมี สมเย
 ตกฺโก วิตกฺโก สงกปโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา,
 มิจฺฉาสงกปโป; อยํ ทสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ.

[๓๗๒] กตโม ทสฺมี สมเย วิจาโร โหติ. โย ทสฺมี สมเย
 จาโร วิจาโร อนุวิจาโร อุปฺวิจาโร, จิตฺตสฺส อนุสฺสณฺตา อนุเปกฺขณตา;
 อยํ ทสฺมี สมเย วิจาโร โหติ.

[๓๗๓] กตมา ทสฺมี สมเย ปีติ โหติ. ยา ทสฺมี สมเย ปีติ
 ปาโมชฺชํ, อาโมทนา ปโมทนา, หาส ปหาโส, วิตติ โอทกฺยํ
 อตฺตมณฺตา จิตฺตสฺส; อยํ ทสฺมี สมเย ปีติ โหติ.

[๓๗๔] กตมํ ทสฺมี สมเย สุขํ โหติ. ยํ ทสฺมี สมเย เจตสิกํ
 สาดํ เจตสิกํ สุขํ, เจโตสมฺพสฺสชํ สาดํ สุขํ เวทยิตํ, เจโตสมฺพสฺสชา
 สาดา สุขา เวทนา; อิํ ทสฺมี สมเย สุขํ โหติ.

[๓๗๕] กตมา ทสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเอกกุตตา โหติ. ยา ทสฺมี
 สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺนจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป
 อวิสาหฏฺฏมานสตา, สมโธ สมาชินฺหุริยํ สมาธิพลํ มิจฺฉาสมาธิ; อยํ
 ทสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเอกกุตตา โหติ.

[๓๗๖] กตมํ ทสฺมี สมเย วีริยินฺหุริยํ โหติ. โย ทสฺมี สมเย
 เจตสีโก วีริยารมฺโโก นิกกโม พรกฺกโม, อฺยุยาโม วายาโม, อฺสุสาโห
 อฺสุโสพฺหิ, ธาโม ฐิติ, อสิถิลปรกฺกมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺหตา
 อนิกฺขิตตจฺจรตา ฐรสมฺปคฺคาโห, วีริยํ วีริยินฺหุริยํ วีริยพลํ มิจฺฉาวายาโม;
 อิํ ทสฺมี สมเย วีริยินฺหุริยํ โหติ.

[๓๗๗] กตมํ ตสฺมี สมเย สมาริณฺทริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจฺติ; อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหญฺฆมานสตา, สมโถ สมาริณฺทริยํ สมาริพลํ มิจฺฉาสมาชิ; อิทํ ตสฺมี สมเย สมาริณฺทริยํ โหติ.

[๓๗๘] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตน์ มนินฺทริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตฺ; อิทํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ.

[๓๗๙] กตมํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ สาทํ เจตสิกํ สุขํ, เจโตสมฺพสฺสขํ สาทํ สุขํ เวทยิตํ, เจโตสมฺพสฺสชา สาดา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสินฺทริยํ โหติ.

[๓๘๐] กตมํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปีเน ฌมฺมานํ อายุ จิตฺติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา, ชีวิตํ ชีวิตินฺทริยํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ.

[๓๘๑] กตมา ตสฺมี สมเย มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิจิตฺตํ ทิฏฺฐิจิหฺนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺพนทิตํ ทิฏฺฐิสณฺโณชฺชนํ, คาโห ปฏฺฐิกคาโห,^๑ อภินิเวโส ปรามาโส, กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ, มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตน์ วิปริเยสคฺคาโห;^๒ อยํ ตสฺมี สมเย มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ.

[๓๘๒] กตโม ตสฺมี สมเย มิจฺฉาสงกฺกโป โหติ. โย ตสฺมี

^๑ ฉ. ปตฺติฏฺฐาโห.

^๒ ฉ.,เท.,ม. วิปริยาสคฺคาโห, เอวมฺปฺริปิ.

สมเย ตกโก วิตกโก สงกปโป, อปปนา พยุปปนา เจตโส
อภินิโรปนา มิจฺฉาสงกปโป; อโย ตสฺมี สมเย มิจฺฉาสงกปโป โหติ.

[๓๘๓] กตโม ตสฺมี สมเย มิจฺฉาวายาโม โหติ. โย ตสฺมี
สมเย เจตสีโก วัริยารมฺโม นิกฺกโม ปรกกฺกโม, อุกฺกยาโม วายาโม,
อุสฺสาโห อุสฺโสพฺพหิ, ธาโม ฐิติ, อสฺสิลปรรกกมฺมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺตตา
อนิกฺขิตตจฺจรฺรตา จฺจรฺรสมฺปคฺคาโห, วัริยํ วัริยนิทฺธิยํ วัริยผลํ มิจฺฉาวายาโม;
อโย ตสฺมี สมเย มิจฺฉาวายาโม โหติ.

[๓๘๔] กตโม ตสฺมี สมเย มิจฺฉาสมาธิ โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺกเขโป
อวิสาหญฺฆมานสฺตา, สมโถ สมานินฺทฺธิยํ สมาธิผลํ มิจฺฉาสมาธิ; อโย
ตสฺมี สมเย มิจฺฉาสมาธิ โหติ.

[๓๘๕] กตมํ ตสฺมี สมเย วัริยผลํ โหติ. โย ตสฺมี สมเย
เจตสีโก วัริยารมฺโม นิกฺกโม ปรกกฺกโม, อุกฺกยาโม วายาโม, อุสฺสาโห
อุสฺโสพฺพหิ, ธาโม ฐิติ, อสฺสิลปรรกกมฺมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺตตา
อนิกฺขิตตจฺจรฺรตา จฺจรฺรสมฺปคฺคาโห, วัริยํ วัริยนิทฺธิยํ วัริยผลํ มิจฺฉาวายาโม;
อิทํ ตสฺมี สมเย วัริยผลํ โหติ.

[๓๘๖] กตมํ ตสฺมี สมเย สมาธิผลํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺกเขโป อวิสาหญฺฆมานสฺตา,
สมโถ สมานินฺทฺธิยํ สมาธิผลํ มิจฺฉาสมาธิ; อิทํ ตสฺมี สมเย
สมาธิผลํ โหติ.

[๓๘๗] กตมํ ตสฺมี สมเย อหิริกผลํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย น
หิริยติ หิริยิตพฺเพน, น หิริยติ ปาปกาณํ อกฺกุสลาณํ ฐมฺมานํ
สมาปตฺติยา, อิทํ ตสฺมี สมเย อหิริกผลํ โหติ.

[๓๘๘] กตมํ ตสฺมี สมเย อโนตตปฺปพฺลํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย น โอตตปฺปติ โอตตปฺปิตพฺเพน, น โอตตปฺปติ ปาปกาณํ อกุสลานิ ฐมฺมานํ สમાปตฺติยา; อิทํ ตสฺมี สมเย อโนตตปฺปพฺลํ โหติ.

[๓๘๙] กตโม ตสฺมี สมเย โลโก โหติ. โย ตสฺมี สมเย โลโก ลุพฺภนา ลุพฺภิตตตํ, สาราโค สารชฺชนา สารชฺชิตตตํ อภิชฺฌา, โลโก อกุสลมฺมลํ; อयํ ตสฺมี สมเย โลโก โหติ.

[๓๙๐] กตโม ตสฺมี สมเย โมโห โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย อญฺญาณํ อทสฺสนํ, อนภิสมโย อนนุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปปฏิเวธ, อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา, อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา อปฺปจฺจกฺขมมํ, ทมฺเมชฺฌมํ พาลยํ อสมปฺชณฺณํ, โมโห ปโมโห สมฺโมโห, อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชาปรียฺญฺจําณํ อวิชฺชาลงฺคิ, โมโห อกุสลมฺมลํ; อยํ ตสฺมี สมเย โมโห โหติ.

[๓๙๑] กตมา ตสฺมี สมเย อภิชฺฌา โหติ. โย ตสฺมี สมเย โลโก ลุพฺภนา ลุพฺภิตตตํ, สาราโค สารชฺชนา สารชฺชิตตตํ อภิชฺฌา, โลโก อกุสลมฺมลํ; อยํ ตสฺมี สมเย อภิชฺฌา โหติ.

[๓๙๒] กตมา ตสฺมี สมเย มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิจตํ ทิฏฺฐิจหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺธายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺพนฺทิตํ ทิฏฺฐิสณฺโณชนํ, คาโห ปฏฺฐิคคาโห, อภินิเวโส ปรามาโส, กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโธ, มิจฺฉตตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ ตสฺมี สมเย มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ.

[๓๙๓] กตมํ ตสฺมี สมเย อหิริกํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย น หิริยติ หิริยิตพฺเพน, น หิริยติ ปาปกาณํ อกุสลานิ ฐมฺมานํ สમાปตฺติยา; อิทํ ตสฺมี สมเย อหิริกํ โหติ.

[๓๙๔] กตมํ ตสฺมี สมเย อนนตตปฺปํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย น โอตตปฺปติ โอตตปฺปิตพฺเพน, น โอตตปฺปติ ปาปกานํ อกุสลาณํ ฐมฺมานํ สમાปตฺติยา; อิทํ ตสฺมี สมเย อนนตตปฺปํ โหติ.

[๓๙๕] กตโม ตสฺมี สมเย สมโถ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฏฺฐจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏฺฐมานสตา, สมโถ สมารินฺทริยํ สมาริพลํ มิจฺฉาสมาธิ; อयํ ตสฺมี สมเย สมโถ โหติ.

[๓๙๖] กตโม ตสฺมี สมเย ปคฺคาโห โหติ. โย ตสฺมี สมเย เจตสีโก วัริยารมฺโม นิกกโม ปรรกกโม, อญฺยาโม วายาโม, อุสฺสาโห อุสฺโสพฺพหิ, ธาโม ฐิติ อสิถิลปรรกกมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺทตา อนิกฺขิตตจฺจรรตา ชุรสมฺปคฺคาโห, วัริยํ วัริยินฺทริยํ วัริยพลํ มิจฺฉาวายาโม; อयํ ตสฺมี สมเย ปคฺคาโห โหติ.

[๓๙๗] กตโม ตสฺมี สมเย อวิกฺเขโป โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺณจิตฺติ อวฏฺฐจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏฺฐมานสตา, สมโถ สมารินฺทริยํ สมาริพลํ มิจฺฉาสมาธิ; อยํ ตสฺมี สมเย อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺวิจฺจสมฺบุปฺปนา อรูปิโน ฐมฺมา; อิมะ ฐมฺมา อกุสลา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ชนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตนา นิ โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ปณฺจินฺทริยานิ โหนฺติ, ปณฺจจฺกิกํ ฌานํ โหติ, จตฺตารฺกโก มคฺโค โหติ, จตฺตาริ พลานิ โหนฺติ; เทว เหตุ โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ฐมฺมายตน์ โหติ เอกา ฐมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺวิจฺจสมฺบุปฺปนา อรูปิโน ฐมฺมา; อิมะ ฐมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

[๓๙๘] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขณฺโห โหติ. ผลฺโส
 เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร ปีติ จิตฺตสฺเสกคฺคตา, วีริยนฺทฺริยํ สมานินฺทฺริยํ
 ชีวิตินฺทฺริยํ, มิจฺฉาทิฏฺฐิ มิจฺฉาสงฺกปโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ,
 วีริยพลํ สมာธิพลํ อหิริกพลํ อนนฺตตปฺปพลํ, โลโภ โมโห, อภิชฺฌา
 มิจฺฉาทิฏฺฐิ, อหิริกํ อนนฺตตปฺป, สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา
 ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา
 จเปตฺวา เวทนาภฺกฺขณฺธํ จเปตฺวา สญฺญาภฺกฺขณฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณภฺกฺขณฺธํ;
 อयํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขณฺโห โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา อกุสลา.

[๓๙๙] กตเม ฐมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
 อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺฐิจิตฺตสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ
 วา ฯเปฯ ฐมารมฺมณํ วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย
 ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา อกุสลา.

[๔๐๐] กตเม ฐมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
 อุปฺปนฺนํ โหติ โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา
 สทฺทการมฺมณํ วา กนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ
 วา ฐมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส
 โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ,
 วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ, ปีติ โหติ, สุขํ โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา
 โหติ, วีริยนฺทฺริยํ โหติ, สมานินฺทฺริยํ โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ,
 โสมนสฺสสินฺทฺริยํ โหติ, ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ, มิจฺฉาสงฺกปโป โหติ,
 มิจฺฉาวายาโม โหติ, มิจฺฉาสมาธิ โหติ, วีริยพลํ โหติ, สมာธิพลํ โหติ,
 อหิริกพลํ โหติ, อนนฺตตปฺปพลํ โหติ, โลโภ โหติ, โมโห โหติ, อภิชฺฌา
 โหติ, อหิริกํ โหติ, อนนฺตตปฺป โหติ, สมโถ โหติ, ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป

โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺหา
อรูปีโน ฐมา; อิม ฐมา อกุสลา ฯเปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตนาณิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ปญฺจินฺทริยานิ
โหนฺติ, ปญฺจกิกิ ฌานํ โหติ, ติวงฺคิโก มคฺโค โหติ, จตฺตาริ
พลานิ โหนฺติ, เทว เหตุ โหนฺติ, เอโก ผลโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
ฐมา ยตฺนํ โหติ, เอกา ฐมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺหา อรูปีโน ฐมา; อิม ฐมา
อกุสลา ฯเปฯ

[๔๐๑] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ. ผลโส
เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร ปิตี จิตฺตสฺส เอกคฺคตา, วีริยินฺทริยํ สมากินฺทริยํ
ชีวิตินฺทริยํ, มิจฺจาสกฺกโป มิจฺจาวายาโม มิจฺจาสมาธิ, วีริยพลํ
สมาธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ, โลภो โมโห, อภิชฺฌา, อหิริกํ
อโนตฺตปฺปํ, สมโธ, ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺหา อรูปีโน ฐมา จเปตฺวา เวทนา กฺขนฺธํ
จเปตฺวา สญฺฌา กฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณ กฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย
สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา อกุสลา.

[๔๐๒] กตเม ฐมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
อุปฺปนฺนํ โหติ โส मनสฺส สหคตํ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ
วา ฯเปฯ ฐมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภา; ตสฺมี สมเย
ผลโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา อกุสลา.

[๔๐๓] กตเม ฐมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺฐิจิตฺตสมฺปยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา
สทฺทการมฺมณํ วา กนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา

ธมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ,
 เวทนา โหติ, สมฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกโก
 โหติ, วิชาโร โหติ, อุเปกฺขา โหติ, จิตฺตสฺสเอกคฺคตา โหติ,
 วิริยนฺทริยํ โหติ, สมာธินฺทริยํ โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, อุเปกฺخينฺทริยํ
 โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ, มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ, มิจฺฉาสงกปโป โหติ,
 มิจฺฉาวายาโม โหติ, มิจฺฉาสมาธิ โหติ, วิริยพลํ โหติ, สมာธิพลํ
 โหติ, อหิริกพลํ โหติ, อนนฺตตปฺปพลํ โหติ โลโภ โหติ, โมห
 โหติ, อภิชฺฌา โหติ, มิจฺฉาทิฏฺฐิ โหติ, อหิริกํ โหติ, อนนฺตตปฺป
 โหติ, สมโถ โหติ, ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน
 ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา; อิม
 ธมฺมา อกุลล.

[๔๐๔] กตโม ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
 ผลฺโส พุสฺสา สมฺพุสฺสา สมฺพุสฺสิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ.

[๔๐๕] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 ตชฺชามนโนวิญญาณธาตฺสสมฺผลฺสขํ เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ
 เจโตสมฺผลฺสขํ อทุกฺขมสฺขํ เวทียิदํ เจโตสมฺผลฺสชา อทุกฺขมสฺซา
 เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ ฯเปฯ

[๔๐๖] กตมา ตสฺมี สมเย อุเปกฺขา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ เจโตสมฺผลฺสขํ อทุกฺขมสฺขํ เวทียิदํ
 เจโตสมฺผลฺสชา อทุกฺขมสฺซา เวทนา; อยํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺขา
 โหติ ฯเปฯ

[๔๐๗] กตมํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺخينฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ เจโตสมฺผลฺสขํ อทุกฺขมสฺขํ เวทียิदํ
 เจโตสมฺผลฺสชา อทุกฺขมสฺซา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺخينฺทริยํ

โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา
อรูปีโน ฐมา; อิม ฐมา อกุสลา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหณฺติ, ทฺวายตนาณิ
โหณฺติ, เทว ชาติโย โหณฺติ, ตโย อาหารา โหณฺติ, ปญฺจินฺทริยานิ
โหณฺติ, จตฺตาริกิ ฌานํ โหติ, จตฺตาริกิโก มคฺโค โหติ, จตฺตาริ
พลานิ โหณฺติ, เทว เหตุ โหณฺติ, เอโก ผลโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
ฐมา ยตํ โหติ, เอกา ฐมา ชาติโย โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปีโน ฐมา; อิม ฐมา
อกุสลา ฯเปฯ

[๔๐๘] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลโส
เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺส เอกคฺคตา, วีริยํ ทริยํ สมากิณฺทริยํ
ชีวิตินฺทริยํ, มิจฺฉาทิฏฺฐิ มิจฺฉาสกฺกปโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ,
วีริยพลํ สมากิณฺทริยํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺพลํ, โลโก โมโห, อภิชฺฌา
มิจฺฉาทิฏฺฐิ, อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ, สมโธ, ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา
ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปีโน ฐมา
จเปตฺวา เวทนา กฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญา กฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ;
อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา อกุสลา.

[๔๐๙] กตเม ฐมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
อุปฺปन्नํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺฐิ คตสมฺปยุตฺตํ สสงฺขาเรน รูปารมฺมณํ
วา ฯเปฯ ฐมา รมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย
ผลโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา อกุสลา.

[๔๑๐] กตเม ฐมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
อุปฺปन्नํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺฐิ คตวิปฺยุตฺตํ รูปารมฺมณํ วา
สทฺทารมฺมณํ วา คนฺธารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ วา

ธมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ,
 เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก
 โหติ, วิชาโร โหติ, อุเปกฺขา โหติ, จิตฺตสฺสเอกคฺคตา โหติ,
 วีริยนฺทริยํ โหติ, สมာธินฺทริยํ โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, อุเปกฺขินฺทริยํ
 โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ, มิจฺฉาสงฺกปฺโป โหติ, มิจฺฉาวายาโม โหติ,
 มิจฺฉาสมาธิ โหติ, วีริยพลํ โหติ, สมာธิพลํ โหติ, อหิริกพลํ โหติ,
 อโนตฺตปฺปพลํ โหติ, โลภो โหติ, โมหो โหติ, อภิชฺฌา โหติ,
 อหิริกํ โหติ, อโนตฺตปฺปํ โหติ, สมโถ โหติ, ปคฺคาโห โหติ,
 อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ
 ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา; อิมे ธมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารो ขนฺธา โหหนฺติ, ทวายตนาณิ
 โหหนฺติ, เทว ชาติโย โหหนฺติ, ตโย อาหารา โหหนฺติ, ปญฺจินฺทริยานิ
 โหหนฺติ, จตฺตารํ ฌานํ โหติ, ติวํกฺโก มคฺโค โหติ, จตฺตาริ พลาณิ
 โหหนฺติ, เทว เหตุ โหหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ
 ธมฺมายตนํ โหติ, เอกา ธมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา; อิมे ธมฺมา
 อกุสลา ฯเปฯ

[๔๑๑] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ. ผสฺโส
 เจตนา, วิตกฺโก วิชาโร จิตฺตสฺสเอกคฺคตา, วีริยนฺทริยํ สมာธินฺทริยํ
 ชีวิตินฺทริยํ, มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ, วีริยพลํ
 สมာธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ, โลภो โมหो, อภิชฺฌา อหิริกํ
 อโนตฺตปฺปํ, สมโถ, ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ธมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ
 จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อयํ ตสฺมี สมเย
 สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิมे ธมฺมา อกุสลา.

[๔๑๒] กตเม ทมมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตตํ
 อุปฺปนํ โหติ อฺเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺยตฺตํ สสงฺขารเณ รุปารมมณํ
 วา ๔เปย ทมมารมมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย
 ผลโส โหติ ๔เปย อวิกฺเขโป โหติ ๔เปย อิมะ ทมมา อกุสลา.

[๔๑๓] กตเม ทมมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตตํ
 อุปฺปนํ โหติ โทมนสฺสสหคตํ ปฏฺิขมฺปยุตฺตํ รุปารมมณํ วา
 สทฺทการมมณํ วา คนฺธารมมณํ วา รสสารมมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมมณํ
 วา ทมมารมมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลโส
 โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตตํ โหติ,
 วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ, ทุกฺขํ โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ,
 วีริยนฺทริยํ โหติ, สมากฺขินฺทริยํ โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, โทมนสฺสินฺทริยํ
 โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ, มิจฺฉาสงกปโป โหติ, มิจฺฉาวายาโม โหติ,
 มิจฺฉาสมาชิ โหติ, วีริยพลํ โหติ, สมากฺขิพลํ โหติ, อหิริกพลํ โหติ,
 อโนตฺตปฺปพลํ โหติ, โทโส โหติ, โมโห โหติ, พฺยาปาโท โหติ,
 อหิริกํ โหติ, อโนตฺตปฺปิ โหติ, สมโถ โหติ, ปคฺคาโห โหติ,
 อวิกฺเขโป โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ
 ปฏิจฺจสมฺบุตฺตนา อรูปิโน ทมมา; อิมะ ทมมา อกุสลา.

[๔๑๔] กตโม ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
 ผลโส ผุสฺสนา สมฺผุสฺสนา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผลโส
 โหติ.

[๔๑๕] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 ตชฺชชามโนวิญญาณธาตฺตสมฺผลสฺสํ เจตสิกํ อสาดํ เจตสิกํ ทุกฺขํ

เจโตสมฺพสฺสชํ อสาดํ ทุกฺขํ เวทยิตํ เจโตสมฺพสฺสชา อสาดตา ทุกฺขา
เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ ฯเปฯ

[๔๑๖] กตมํ ตสฺมี สมเย ทุกฺขํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ
อสาดํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺพสฺสชํ อสาดํ ทุกฺขํ เวทยิตํ
เจโตสมฺพสฺสชา อสาดตา ทุกฺขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย ทุกฺขํ
โหติ ฯเปฯ

[๔๑๗] กตมํ ตสฺมี สมเย โทมนสฺสินฺหุทฺริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี
สมเย เจตสิกํ อสาดํ เจตสิกํ ทุกฺขํ เจโตสมฺพสฺสชํ อสาดํ ทุกฺขํ
เวทยิตํ เจโตสมฺพสฺสชา อสาดตา ทุกฺขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย
โทมนสฺสินฺหุทฺริยํ โหติ ฯเปฯ

[๔๑๘] กตโม ตสฺมี สมเย โทโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโห
ปฏฺวิโรโห จณฺทิกุกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส; อयํ ตสฺมี สมเย
โทโส โหติ ฯเปฯ

[๔๑๙] กตโม ตสฺมี สมเย พฺยาปาโท โหติ. โย ตสฺมี สมเย
โทโส ทูสนา ทูสิตตฺตํ พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโห
ปฏฺวิโรโห จณฺทิกุกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส; อยํ ตสฺมี สมเย
พฺยาปาโท โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ
ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมฺมา; อิมะ ฐมฺมา อกุสลา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ, ทวายตนา นิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ปณฺจินฺทฺริยานิ โหนฺติ,
จตุรํคิกํ ฌานํ โหติ, ติวํคิกโก มคฺโค โหติ, จตฺตาริ พฺลานิ โหนฺติ,
เทว เหตุ โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกํ ฐมฺมายตนํ

โหติ, เอกา ชมมฐาตุ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ
 อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ชมฺมา; อิมे ชมฺมา อกุสลา ฯเปฯ

[๔๒๐] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลฺโส
 เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺสเอกคฺคตา, วีริยนฺทริยํ สมာธินฺทริยํ
 ชีวิตินฺทริยํ, มิจฺจาสกฺกปโป มิจฺจาวายาโม มิจฺจาสมาธิ, วีริยพลํ
 สมาธิพลํ อหิริกพลํ อนนฺตตปฺปพลํ, โทโส โมโห, พยาปาโท, อหิริกํ
 อนนฺตตปฺปํ, สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ชมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ
 จเปตฺวา สณฺณากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญานกฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย
 สงฺขารกฺขนฺโห โหติ ฯเปฯ อิมे ชมฺมา อกุสลา.

[๔๒๑] กตเม ชมฺมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
 อุปฺปนฺนํ โหติ โทมนสฺสสหคตํ ปฏิชฺสมปฺยุตฺตํ สสงฺขาราเน รุปารมฺมณํ
 วา ฯเปฯ ชมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย
 ผลฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ชมฺมา อกุสลา
 ฯเปฯ

[๔๒๒] กตเม ชมฺมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
 อุปฺปนฺนํ โหติ อุเปกฺขาสหคตํ วิจิกิจฺจาสมปฺยุตฺตํ รุปารมฺมณํ วา
 สทฺฐการมฺมณํ วา คณฺฐารมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ
 วา ชมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ,
 เวทนา โหติ, สณฺณา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ,
 วิจาโร โหติ, อุเปกฺขา โหติ, จิตฺตสฺสเอกคฺคตา โหติ, วีริยนฺทริยํ
 โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, อุเปกฺขินฺทริยํ โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ,
 มิจฺจาสกฺกปโป โหติ, มิจฺจาวายาโม โหติ, วีริยพลํ โหติ, อหิริกพลํ
 โหติ, อนนฺตตปฺปพลํ โหติ, วิจิกิจฺจา โหติ, โมโห โหติ, อหิริกํ

โหติ, อโนตตปโป โหติ, ปคคาโห โหติ, อวิกเขโป;^๑ โหติ^๑ เย วา
ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา;
อิเม ฌมฺมา อกุสลา.

[๔๒๓] กตโม ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย ผลฺโส
มุสฺสา สมมุสฺสา สมมุสฺสิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ๗เปฯ

[๔๒๔] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ ๗เปฯ

[๔๒๕] กตมา ตสฺมี สมเย วิจิกิจฺฉา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
กฺขฺชา กฺขฺชายนา กฺขฺชายิตตฺตํ วิมตฺติ วิจิกิจฺฉา เทวพฺพหํ เทวธาปโถ
สํสโย อเนกํสคฺคาโห อาสปปนา ปริสปปนา อปริโยคาหนา ฌมฺมิตตฺตํ
จิตฺตสฺส มโนวิเลโข; อยํ ตสฺมี สมเย วิจิกิจฺฉา โหติ ๗เปฯ เย วา
ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา;
อิเม ฌมฺมา อกุสลา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหณฺติ, ทวายตนาณิ
โหณฺติ, เทว ชาติโย โหณฺติ, ตโย อาหารา โหณฺติ, จตฺตาริ
อินฺทฺริยานิ โหณฺติ, จตฺตฺรํคิํ ฌานํ โหติ, ทวํคิโก มคฺโค โหติ,
ตฺถิ พลานิ โหณฺติ, เอโก เหตุ โหติ, เอโก ผลฺโส โหติ ๗เปฯ
เอกํ ฌมฺมายตน์ โหติ, เอกา ฌมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี
สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิเม ฌมฺมา
อกุสลา ๗เปฯ

[๔๒๖] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลฺโส
เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา, วีริยอินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ,

หมดอายุ 12/06/2566

มิจฺฉาสงกปโป มิจฺฉาวายาโม, วีริยพลํ อหิริกพลํ อโนตตปฺปพลํ,
 วิจิกิจฺฉา โมโห, อหิริกํ อโนตตปฺป, ปคฺคาโห; เย วา ปน ตสฺมี
 สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมฺมา จเปตฺวา
 เวทนาภฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญาภฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณภฺขนฺธํ; อยํ
 ตสฺมี สมเย สงฺขารภฺขนฺโธ โหติ ฯเปฯ อิม ฐมฺมา อกุสลา.

[๔๒๗] กตเม ฐมฺมา อกุสลา. ยสฺมี สมเย อกุสลํ จิตฺตํ
 อุปฺปนฺนํ โหติ อุกฺกุขาสหคตํ อุกฺกุขจฺจสมฺปยุตฺตํ ฐปารมฺมณํ วา
 สทฺทการมฺมณํ วา คณฺฐการมฺมณํ วา รสารมฺมณํ วา โผฏฺฐพฺพการมฺมณํ
 วา ฐมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส
 โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ,
 วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ, อุกฺกุขา โหติ, จิตฺตสฺสเอกคฺคตา โหติ,
 วีริยนฺทริยํ โหติ, สมာธินฺทริยํ โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, อุกฺกุخينฺทริยํ
 โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ, มิจฺฉาสงกปโป โหติ, มิจฺฉาวายาโม โหติ,
 มิจฺฉาสมาธิ โหติ, วีริยพลํ โหติ, สมာธิพลํ โหติ, อหิริกพลํ โหติ,
 อโนตตปฺปพลํ โหติ, อุกฺกุขจํ โหติ, โมโห โหติ, อหิริกํ โหติ,
 อโนตตปฺป โหติ, สมโถ โหติ, ปคฺคาโห โหติ, อวิกฺเขโป โหติ; เย
 วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน
 ฐมฺมา; อิม ฐมฺมา อกุสลา.

[๔๒๘] กตโม ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
 ผลฺโส พุสฺสา สมฺพุสฺสา สมฺพุสฺสิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ
 ฯเปฯ

[๔๒๙] กตมํ ตสฺมี สมเย อุกฺกุขจํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 จิตฺตสฺส อุกฺกุขจํ อวฺอุปสโม เจตโส วิกฺเขโป ภาณตตฺตํ จิตฺตสฺส; อิํ
 ตสฺมี สมเย อุกฺกุขจํ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ

อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา อกุสลา ๕เปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ; ทฺวายตฺตานิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ปญฺจินฺทฺริยานิ
โหนฺติ, จตฺตํคิกํ ฌานํ โหติ, ติวํคิกโก มคฺโค โหติ, จตฺตาริ พฺลานิ
โหนฺติ, เอโก เหตุ โหติ, เอโก ผลโส โหติ ๕เปฯ เอกํ ฐมา ยตฺนํ
โหติ, เอกา ฐมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ
อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา อกุสลา ๕เปฯ

[๔๓๐] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลโส
เจตนา, วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺสเอกคฺคตา, วีริยิณฺทฺริยํ สมာธิณฺทฺริยํ
ชีวิติณฺทฺริยํ, มิจฺจาสกฺกปโป มิจฺจาวายาโม มิจฺจาสมาธิ, วีริยพลํ
สมาธิพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ, อุกฺกจจํ โมโห, อหิริกํ อโนตฺตปฺป,
สมโถ ปคฺคาโห อวิกฺเขโป; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ
ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา
สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห
โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา อกุสลา.

ทฺวาทส อกุสลจิตฺตานิ.

อพฺยากตวิปากานิ

กุสลวิปากปญฺจวิญฺญาณานิ

[๔๓๑] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย กามาวจรสฺส
กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปฺจิตตฺตา วิปากํ จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปนฺนํ
โหติ อุกฺกขาสหคตํ รูปารมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ, เวทนา
โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, อุกฺกขา โหติ,

จิตตสเสกคฤคตา โหติ, มนินฺหุทริยํ โหติ, อุเปกฺขินฺหุทริยํ โหติ, ซีวิตินฺหุทริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา; อิมะ ฐมา อพฺยากตา.

[๔๓๒] กตโม ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย ผลฺโส ผุสฺนา สมฺผุสฺนา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ.

[๔๓๓] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย ตชฺชาจกฺขุวิญญาณธาทูสมฺผลฺสขํ เจตสิกํ เหนว สาทํ นาสาทํ เจโตสมฺผลฺสขํ อทฺกขมฺสฺขํ เวทียิตํ เจโตสมฺผลฺสขา อทฺกขมฺสฺขา เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ.

[๔๓๔] กตมา ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ตชฺชาจกฺขุวิญญาณธาทูสมฺผลฺสขา สญฺญา สญฺขานนา สญฺขานิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ.

[๔๓๕] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ตชฺชาจกฺขุวิญญาณธาทูสมฺผลฺสขา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ.

[๔๓๖] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺหริ มโน มนายตน์ มนินฺหุทริยํ วิญญาณํ วิญญาณกฺขนฺโธ ตชฺชาจกฺขุวิญญาณธาทู; อิทํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ.

[๔๓๗] กตมา ตสฺมี สมเย อุเปกฺขา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ เหนว สาทํ นาสาทํ เจโตสมฺผลฺสขํ อทฺกขมฺสฺขํ เวทียิตํ เจโตสมฺผลฺสขา อทฺกขมฺสฺขา เวทนา; อยํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺขา โหติ.

พิมพ์ที่ 12/06/2566

[๔๓๘] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสเสกคฤคตา โหติ. ยา

ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเสกคฺคตา โหติ.

[๔๓๙] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มาณสํ หทยํ ปณฺธรํ มโน มนายนฺตํ มนินฺทริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโท ตชฺชาจกฺขุวิญฺญาณธาคฺค; อิทํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ.

[๔๔๐] กตมํ ตสฺมี สมเย อูเปกฺขินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ เจโตสมฺปฺปสฺสชฺชํ อทฺทกฺขมสฺสชฺชํ เวทยิตฺตํ เจโตสมฺปฺปสฺสชา อทฺทกฺขมสฺสชา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย อูเปกฺขินฺทริยํ โหติ.

[๔๔๑] กตมํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปีเน ฐมฺมานํ อายุ จิตฺติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทริยํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ. เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปีเน ฐมฺมา; อิมे ฐมฺมา อพฺยากตา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตนา นิ โหนฺติ, เทว ธาคฺคโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ตีณินฺทริยานิ โหนฺติ, เอโก ผลสฺส โหติ ๕เป๕ เอกา จกฺขุวิญฺญาณธาคฺค โหติ, เอกํ ฐมฺมายตํ โหติ, เอกา ฐมฺมธาคฺค โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปีเน ฐมฺมา; อิมे ฐมฺมา อพฺยากตา ๕เป๕

[๔๔๒] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโท โหติ. ผลสฺส เจตนา จิตฺตสฺสเสกคฺคตา ชีวิตินฺทริยํ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปีเน ฐมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา

สญญากุขนุหิ จเปตวา วิญญาณกุขนุหิ; อยิ ตสฺมี สมเย สงฺขารกุขนุหิ
โหติ ๫เปฯ อิม ฌมมา อพฺยาคตา.

[๔๔๓] กตเม ฌมมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย กามาวจรสฺส
กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปฺจิตตฺตา วิปากิ โสตวิญญาณิ อุปฺปนฺน
โหติ อุปฺเปกฺขาสหคตํ สทฺทการมฺมณิ ๫เปฯ ฌานวิญญาณิ อุปฺปนฺน
โหติ อุปฺเปกฺขาสหคตํ คนฺธารมฺมณิ ๫เปฯ ชิวฺหาวิญญาณิ อุปฺปนฺน
โหติ อุปฺเปกฺขาสหคตํ รสสารมฺมณิ ๫เปฯ กายวิญญาณิ อุปฺปนฺน โหติ
สฺขสหคตํ โผฏฺฐพฺพการมฺมณิ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทนา โหติ,
สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, สฺขํ โหติ, จิตฺตสฺสเอกกฺกตฺตา
โหติ, มนินฺทริยํ โหติ, สฺชินฺทริยํ โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ; เย วา
ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุပ္ฺปนฺนา อรูปิโน ฌมมา;
อิม ฌมมา อพฺยาคตา.

[๔๔๔] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสิตตฺตํ; อยิ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ.

[๔๔๕] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
ตชฺชากายวิญญาณธาทูสมฺผสฺสชฺชํ กายิกํ สาดํ กายิกํ สฺขํ กายสมฺผสฺสชฺชํ
สาดํ สฺขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา สาดา สฺขา เวทนา; อยิ ตสฺมี
สมเย เวทนา โหติ.

[๔๔๖] กตมา ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ตชฺชากายวิญญาณธาทูสมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตฺตํ;
อยิ ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ.

[๔๔๗] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ตชฺชากายวิญญาณธาทูสมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ; อยิ

ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ.

[๔๔๘] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตณฺ มนินฺทริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชากายวิญฺญาณธาตฺ; อิทํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ.

[๔๔๙] กตมํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย กายิกํ สาทํ กายิกํ สุขํ กายสมฺพสฺสชฺ สาทํ สุขํ เวทียิตํ กายสมฺพสฺสชา สาทา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ.

[๔๕๐] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺเสกกฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ; อयํ ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺเสกกฺคตา โหติ.

[๔๕๑] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตณฺ มนินฺทริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชากายวิญฺญาณธาตฺ; อิทํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ.

[๔๕๒] กตมํ ตสฺมี สมเย สุขินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย กายิกํ สาทํ กายิกํ สุขํ กายสมฺพสฺสชฺ สาทํ สุขํ เวทียิตํ กายสมฺพสฺสชา สาทา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย สุขินฺทริยํ โหติ.

[๔๕๓] กตมํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปินํ ฌมฺมานํ อายุ จิตฺติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทริยํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิมे ฌมฺมา อพฺยากตา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารอ ชนฺธา โหฺนติ, ทฺวายนฺธานิ
โหฺนติ, เทว ชาติโย โหฺนติ, ตโย อาหารา โหฺนติ, ตินฺนทฺริยานิ
โหฺนติ, เอโก ผสฺโส โหฺติ ฯเปฯ เอกา กายวิญญานชาติ โหฺติ,
เอกํ ฐมฺมายตน์ โหฺติ, เอกา ฐมฺมชาติ โหฺติ; เย วา ปน ตสฺมี
สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมฺมา; อิมะ ฐมฺมา
อพฺยาคตา ฯเปฯ

[๔๕๔] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขณโร โหฺติ. ผสฺโส เจตนา
จิตฺตสฺสเอกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี
อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขณํ
จเปตฺวา สญฺญากฺขณํ จเปตฺวา วิญญานกฺขณํ; อยํ ตสฺมี สมเย
สงฺขารกฺขณโร โหฺติ ฯเปฯ อิมะ ฐมฺมา อพฺยาคตา.

กุสลวิปากานิ ปญฺจ วิญญานานิ.

กุสลวิปากมโนธาตุ

[๔๕๕] กตเม ฐมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย กามาวจรสฺส
กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปฺจิตตฺตา วิปากา มโนธาตุ อุปฺปन्นา
โหฺติ อุกฺกุขาสหคฺตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา
วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภา; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหฺติ, เวทนา โหฺติ,
สญฺญา โหฺติ, เจตนา โหฺติ, จิตฺตํ โหฺติ, วิตกฺโก โหฺติ, วิจาโร
โหฺติ, อุกฺกุขา โหฺติ, จิตฺตสฺสเอกคฺคตา โหฺติ, มนินฺทฺริยํ โหฺติ,
อุกฺกุขินฺทฺริยํ โหฺติ, ชีวิตินฺทฺริยํ โหฺติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมฺมา; อิมะ ฐมฺมา อพฺยาคตา.

หมดอายุ 15/6/2561 [๔๕๖] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหฺติ. โย ตสฺมี สมเย
ผสฺโส ผุสฺสนา สมฺผุสฺสนา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหฺติ.

[๔๕๗] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย ตชฺชามโนธาตฺตสมฺพสฺสชํ เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ. เจโตสมฺพสฺสชํ อทุกฺขมสฺสํ เวทียิตํ เจโตสมฺพสฺสชา อทุกฺขมสฺสา เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ.

[๔๕๘] กตมา ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ตชฺชามโนธาตฺตสมฺพสฺสชา สญฺญา สญฺชานนา สญฺชานิตตตํ; อयํ ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ.

[๔๕๙] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ตชฺชามโนธาตฺตสมฺพสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตตํ; อยํ ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ.

[๔๖๐] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปญฺหารํ มโน มนายตน์ มนินฺทริยํ วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนโร ตชฺชามโนธาตฺ; อิทํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ.

[๔๖๑] กตโม ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ. โย ตสฺมี สมเย ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา; อยํ ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ.

[๔๖๒] กตโม ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ. โย ตสฺมี สมเย จาโร วิจาโร อนฺุวิจาโร อุปฺวิจาโร จิตฺตสฺส อนฺุสนฺฺชนตา อนฺุเปกฺขนตา; อยํ ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ.

[๔๖๓] กตมา ตสฺมี สมเย อุเปกฺขา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ เนว สาตํ นาสาตํ เจโตสมฺพสฺสชํ อทุกฺขมสฺสํ เวทียิตํ เจโตสมฺพสฺสชา อทุกฺขมสฺสา เวทนา; อยํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺขา โหติ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๔๖๔] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเสกคฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเสกคฺคตา โหติ.

[๔๖๕] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน มาณสํ หทยํ ปญฺฑริ มโน มนายตน์ มนินฺทริยํ วิญญาณํ วิญญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนธาคู; อิทํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ.

[๔๖๖] กตมํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺขินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ เจโตสมฺพสฺสชฺชํ อทุกฺขมสฺสชฺชํ เวทยิตฺตํ เจโตสมฺพสฺสชา อทุกฺขมสฺสชา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย อุเปกฺขินฺทริยํ โหติ.

[๔๖๗] กตมํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปีเน ฐมาเน อายุ จิตฺติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทริยํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปีเน ฐมา; อิมะ ฐมา อพฺยากตา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตนา นิ โหนฺติ, เทว ธาตุโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ตีณินฺทริยานิ โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ๕เปยฺ เอกา มโนธาคู โหติ, เอกํ ฐมา ยตน์ โหติ, เอกา ฐมฺมธาคู โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปีเน ฐมา; อิมะ ฐมา อพฺยากตา ๕เปยฺ

[๔๖๘] กตมํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ. ผสฺโส เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺสเอกกุตฺตา ชีวิตินฺทริยํ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปีเน ฐมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญญาณกฺขนฺธํ; อयํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโธ โหติ ๕เปยฺ อิมะ ฐมา อพฺยากตา.

กุสลวิปากมโนวิญญานธาตุ

โสมนสฺสสหคตา

[๔๖๙] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย กามาวจรสฺส
กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญญานธาตุ
อุปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคตา รูปารมฺมณา วา ๕เปฯ ฐมารมฺมณา
วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทนา โหติ,
สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิชาโร
โหติ, ปิตี โหติ, สุขํ โหติ, จิตฺตสฺสเอกคฺคตา โหติ, มนินฺทริยํ โหติ,
โสมนสฺสินฺทริยํ โหติ, ชีวิตินฺทริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิมะ ฐมา
อพฺยาคตา.

[๔๗๐] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
ผสฺโส ผุสฺสา สมฺผุสฺสา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ.

[๔๗๑] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
ตฺทฺชามโนวิญญานธาตุสมฺผสฺสชํ เจตสิกํ สาทํ เจตสิกํ สุขํ
เจโตสมฺผสฺสชํ สาทํ สุขํ เวทยิตํ เจโตสมฺผสฺสชา สาทา สุขา
เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ.

[๔๗๒] กตมา ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ตฺทฺชามโนวิญญานธาตุสมฺผสฺสชา สญฺญา สญฺชานฺนา สญฺชานิตตฺตํ;
อยํ ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ.

[๔๗๓] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
ตฺทฺชามโนวิญญานธาตุสมฺผสฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ;
อยํ ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ.

[๔๗๔] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ มโน

มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทุริยํ วิญญานํ
วิญญานกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญญานธาตฺวํ; อิทํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ
โหติ.

[๔๗๕] กตโม ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ. โย ตสฺมี สมเย
ตกฺโก วิตกฺโก สงฺกปโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา;
อยํ ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ.

[๔๗๖] กตโม ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ. โย ตสฺมี สมเย
จาโร วิจาโร อนฺนวิจาโร อุปวิจาโร จิตฺตสฺส อนฺนสฺสชฺชนตา อนฺนเปกฺขนตา;
อยํ ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ.

[๔๗๗] กตมา ตสฺมี สมเย ปิตติ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย ปิตติ
ปาโมชฺชํ อาโมทนา ปโมทนา หาสो ปหาโส วิตฺติ โอทกฺยํ
อตฺตมมฺนตา จิตฺตสฺส; อยํ ตสฺมี สมเย ปิตติ โหติ.

[๔๗๘] กตมํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย เจตสิกํ
สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺมสฺสชฺชํ สาตํ สุขํ เวทียิตํ เจโตสมฺมสฺสชา
สาตา สุขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย สุขํ โหติ.

[๔๗๙] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเสกคฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ; อยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเสกคฺคตา โหติ.

[๔๘๐] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินฺทุริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทุริยํ
วิญญานํ วิญญานกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญญานธาตฺวํ; อิทํ ตสฺมี สมเย
มนินฺทุริยํ โหติ.

[๔๘๑] กตมํ ตสฺมี สมเย โสมนสฺสสินฺทุริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี
สมเย เจตสิกํ สาตํ เจตสิกํ สุขํ เจโตสมฺมสฺสชฺชํ สาตํ สุขํ เวทียิตํ

เจโตสมฺผลสฺสา สาทา สุขา เวทนา; อิํ ทสฺมี สมเย โสมนสฺสินฺทริยํ
โหติ.

[๔๘๒] กตมํ ทสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปินํ
ทฺมมานํ อายุ จิตฺติ ยปฺนา ยาปฺนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ
ชีวิตินฺทริยํ อิํ ทสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ; เย วา ปน ทสฺมี
สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปินํ ทฺมมา; อิมํ ทฺมมา
อพฺยากตา.

ทสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตฺตานิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ตีณินฺทริยานิ
โหนฺติ, เอโก ผลสฺโส โหติ ๕เปยฺ เอกา มโนวิญฺญาณธาตุ โหติ,
เอกํ ทฺมมายตน์ โหติ, เอกา ทฺมมธาตุ โหติ; เย วา ปน ทสฺมี
สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปินํ ทฺมมา; อิมํ ทฺมมา
อพฺยากตา ๕เปยฺ

[๔๘๓] กตโม ทสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลสฺโส เจตนา
วิตกฺโก วิจาโร ปิตฺติ จิตฺตสฺสเสกคฺคตา ชีวิตินฺทริยํ; เย วา ปน ทสฺมี
สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปินํ ทฺมมา จเปตฺวา
เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สณฺณากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อยํ
ทสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ ๕เปยฺ อิมํ ทฺมมา อพฺยากตา.

กุสฺลวิปากา โสมนสฺสสหคฺตา มโนวิญฺญาณธาตุ.

กุสฺลวิปากมโนวิญฺญาณธาตุ

อุเปกฺขาสหคฺตา

หมดอายุ 12/06/2566

[๔๘๔] กตเม ทฺมมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย กามาวจรสฺส
กุสฺลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปฺจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ

อุปฺปนฺนา โหติ อุปฺเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ ฐมฺมารมฺมณา
 วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ, เวทนา โหติ,
 สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิจาโร
 โหติ, อุปฺเปกฺขา โหติ, จิตฺตสฺเสกฺกคฺคตา โหติ, มนินฺทริยํ โหติ,
 อุปฺเปกฺขินฺทริยํ โหติ, ซีวิตินฺทริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมฺมา; อีเม ฐมฺมา
 อพฺยาคตา.

[๔๘๕] กตโม ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
 ผลฺโส ผุสฺสา สมฺผุสฺสา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ.

[๔๘๖] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตฺสมฺผลฺสขํ เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ
 เจโตสมฺผลฺสขํ อทุกฺขมสฺขํ เวทียิตํ เจโตสมฺผลฺสชา อทุกฺขมสฺสา
 เวทนา; อयํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ.

[๔๘๗] กตมา ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตฺสมฺผลฺสชา สญฺญา สญฺขานนา สญฺขานิตตฺตํ;
 อยํ ตสฺมี สมเย สญฺญา โหติ.

[๔๘๘] กตมา ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
 ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตฺสมฺผลฺสชา เจตนา สญฺเจตนา สญฺเจตยิตตฺตํ;
 อยํ ตสฺมี สมเย เจตนา โหติ.

[๔๘๙] กตมํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ
 มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตํ มนินฺทริยํ วิญฺญาณํ
 วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตฺ; อิทํ ตสฺมี สมเย จิตฺตํ
 โหติ.

[๔๙๐] กตโม ตสฺมี สมเย วิตกฺโก โหติ. โย ตสฺมี สมเย

ตฺกโก วิตฺกโก สงฺกปโป อปฺปนา พฺยปฺปนา เจตโส อภินิโรปนา;
 อโย ตสฺมี สมเย วิตฺกโก โหติ.

[๔๙๑] กตโม ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ. โย ตสฺมี สมเย
 จาโร วิจาโร อนฺวิจาโร อฺปวิจาโร จิตฺตสฺส อนฺนุสฺนฺชตา อนฺนุเปกฺขนตา;
 อโย ตสฺมี สมเย วิจาโร โหติ.

[๔๙๒] กตมา ตสฺมี สมเย อฺเปกฺขา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ เจโตสมฺพสฺสชํ อทฺกฺขมสฺสํ เวทียิตํ
 เจโตสมฺพสฺสชา อทฺกฺขมสฺสชา เวทนา; อโย ตสฺมี สมเย อฺเปกฺขา
 โหติ.

[๔๙๓] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเลกคฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี
 สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ; อโย ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺสเลกคฺคตา โหติ.

[๔๙๔] กตมํ ตสฺมี สมเย มนินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 จิตฺตํ มโน มานสํ หทยํ ปณฺฑรํ มโน มนายตฺนํ มนินฺทริยํ
 วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ ตชฺชามโนวิญฺญาณธาตฺวํ; อิทํ ตสฺมี สมเย
 มนินฺทริยํ โหติ.

[๔๙๕] กตมํ ตสฺมี สมเย อฺเปกฺขินฺทริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย
 เจตสิกํ เนว สาทํ นาสาทํ เจโตสมฺพสฺสชํ อทฺกฺขมสฺสํ เวทียิตํ
 เจโตสมฺพสฺสชา อทฺกฺขมสฺสชา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย อฺเปกฺขินฺทริยํ
 โหติ.

[๔๙๖. กตมํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ. โย เตสํ อรูปีเน
 ฐมาเน อายุ จิตฺติ ยปนา ยาปนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ
 ชีวิตินฺทริยํ; อิทํ ตสฺมี สมเย ชีวิตินฺทริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี
 สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปีเน ฐมา; อิมะ ฐมา
 อพฺยากตา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารอ ชนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตฺตานิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ตีณฺนทฺริยานิ
โหนฺติ, เอก โส โส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนวิญญานธาตฺว โหติ,
เอกํ ฐมฺมายตฺนํ โหติ, เอกา ฐมฺมธาตฺว โหติ; เย วา ปน ตสฺมี
สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมฺมา; อิม ฐมฺมา
อพฺยากตา ฯเปฯ

[๔๙๗] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส เจตนา
วิตกโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ; เย วา ปน ตสฺมี
สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมฺมา จเปตฺวา
เวทฺนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญญานกฺขนฺธํ; อัย
ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ ฯเปฯ อิม ฐมฺมา อพฺยากตา.

กุสลวิปากา อูปฺเปกฺขาสหคฺตา มโนวิญญานธาตฺว.

อฏฺฐ มหาวิปากา

[๔๙๘] กตเม ฐมฺมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย กามาวจรสฺส
กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อูปจิตตฺตา วิปากา มโนวิญญานธาตฺว
อูปฺปนฺนา โหติ โสมนสฺสสหคฺตา ฌานสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ โสมนสฺสสหคฺตา
ฌานสมฺปยุตฺตา สสงฺขารเณ ฯเปฯ โสมนสฺสสหคฺตา ฌานวิปฺปยุตฺตา
ฯเปฯ โสมนสฺสสหคฺตา ฌานวิปฺปยุตฺตา สสงฺขารเณ ฯเปฯ อูปฺเปกฺขาสหคฺตา
ฌานสมฺปยุตฺตา ฯเปฯ อูปฺเปกฺขาสหคฺตา ฌานสมฺปยุตฺตา สสงฺขารเณ
ฯเปฯ อูปฺเปกฺขาสหคฺตา ฌานวิปฺปยุตฺตา ฯเปฯ อูปฺเปกฺขาสหคฺตา
ฌานวิปฺปยุตฺตา สสงฺขารเณ รุปารมฺมณา วา ฯเปฯ ฐมฺมารมฺมณา
วา ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
ฯเปฯ อิม ฐมฺมา อพฺยากตา ฯเปฯ อโลโก อพฺยากตมฺมัลลํ ฯเปฯ

อโทโส อพฺยํกตมฺลํ ๕เปฯ อโมโห อพฺยํกตมฺลํ ๕เปฯ อิมํ ฅมฺมา
อพฺยํกตา.

อฏฺฐ มหาวิปํกา.

รूपาวจรวิปํกา

[๔๙๙] กตเม ฅมฺมา อพฺยํกตา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา
มคฺคํ ภาเวติ วิวิจฺเจว กามะหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฅนํ อุปสมฺปชฺช
วิหฺรติ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ
๕เปฯ อิมํ ฅมฺมา กุสลา. ตสฺเสว รุปฺปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส
กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปํกํ วิวิจฺเจว กามะหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฅนํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ
อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิมํ ฅมฺมา อพฺยํกตา.

[๕๐๐] กตเม ฅมฺมา อพฺยํกตา. ยสฺมี สมเย รุปฺปปตฺติยา
มคฺคํ ภาเวติ วิตกฺกวิจํจํ รุปฺปสมา ๕เปฯ ทฺติยํ ฅนํ ๕เปฯ
ตฺติยํ ฅนํ ๕เปฯ จตฺตํ ฅนํ ๕เปฯ ปจฺมํ ฅนํ ๕เปฯ ปญฺจํ
ฅนํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ
อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิมํ ฅมฺมา กุสลา. ตสฺเสว รุปฺปาวจรสฺส
กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปํกํ สุขสฺส จ ปหํ
๕เปฯ ปญฺจํ ฅนํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี สมเย
ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิมํ ฅมฺมา อพฺยํกตา.

รूपาวจรวิปํกา.

อรุปาวจรวิปากา

[๕๐๑] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย อรูปฺปปตฺติยา
มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส รุปสณฺณานํ สมตฺติกฺกมา ปฏิฆสณฺณานํ
อตฺถงฺกมา นานตฺตสณฺณานํ อมนสิการา อากาसानญฺจายตน-
สณฺณาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถิ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิม
ฐมา กุสลา. ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา
อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส รุปสณฺณานํ สมตฺติกฺกมา ปฏิฆสณฺณานํ
อตฺถงฺกมา นานตฺตสณฺณานํ อมนสิการา อากาसानญฺจายตน-
สณฺณาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถิ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิม
ฐมา อพฺยากตา.

[๕๐๒] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย อรูปฺปปตฺติยา
มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากาसानญฺจายตน์ สมตฺติกฺกมฺม
วิญฺญาณญฺจายตนสณฺณาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถิ
ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส
กมฺมสฺส กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส อากาसानญฺจายตน์
สมตฺติกฺกมฺม วิญฺญาณญฺจายตนสณฺณาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ
จตฺตถิ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ๕เปฯ
อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๐๓] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย อรูปฺปปตฺติยา
มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส วิญฺญาณญฺจายตน์ สมตฺติกฺกมฺม
อากิณฺณญฺจายตนสณฺณาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถิ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ

อิเม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา
 อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส วิญญานญายตน์. สมตฺตีกุมฺม
 อากิณฺณญายตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ๕เปฯ อิเม ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๐๔] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย อรูปูปตฺติยา
 มคฺคํ ภาเวติ สพฺพโส อากิณฺณญายตน์ สมตฺตีกุมฺม เนวสญฺญานา-
 สญฺญาตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ จตฺตถํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ๕เปฯ อิเม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว อรูปาวจรสฺส กุสลสฺส กมฺมสฺส
 กตตฺตา อุปจิตตฺตา วิปากํ สพฺพโส อากิณฺณญายตน์ สมตฺตีกุมฺม
 เนวสญฺญานาสญฺญาตนสญฺญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา ๕เปฯ
 จตฺตถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิเม ฐมา อพฺยาคตา.

อรูปาวจรวิปากา.

โลกุตฺตรวิปาโก ปจฺจมคฺควิปาโก

สุทฺธิกปฺปิปทา

[๕๐๕] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจฺยคามิ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 ทุกฺขาปฺปิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิเม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส
 ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฺปิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ สญฺญตํ; ตสฺมี

สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺหุริยํ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมะ ฐมา อพฺยาจตา.

[๕๐๖] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมะ ฐมา กุสลา. ตสฺสเวว โลกุตฺตรสฺส
 กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ
 ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ อนิมีตตํ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺหุริยํ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ฯเปฯ อิมะ ฐมา อพฺยาจตา.

[๕๐๗] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมะ ฐมา กุสลา. ตสฺสเวว โลกุตฺตรสฺส
 กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ
 ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิญฺญํ อปฺปณฺนิหิตํ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญินฺหุริยํ^๑ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ฯเปฯ อิมะ ฐมา อพฺยาจตา.

[๕๐๘] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺตติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา ฯเปฯ ทฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ ฌานํ

^๑ สฺยา. ปญฺญินฺหุริยํ.

๕เปฯ จตฺตถํ ฌานํ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ ๕เปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวฺหาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิณฺณนฺติ กุสลํ ๕เปฯ
 ทฺวฺหาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตฺนฺติ วิปาโก ๕เปฯ ทฺวฺหาปฏฺธิปทํ
 ทนฺธาภิณฺณนฺติ กุสลํ ๕เปฯ ทฺวฺหาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ อนิมนฺตตฺนฺติ
 วิปาโก ๕เปฯ ทฺวฺหาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิณฺณนฺติ กุสลํ ๕เปฯ ทฺวฺหาปฏฺธิปทํ
 ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปนฺนิหิตนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สมนฺเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิมํ ฌมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๐๙] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมนฺเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทฺวฺหาปฏฺธิปทํ ชิปฺปาภิณฺณํ ๕เปฯ สฺวหาปฏฺธิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ ๕เปฯ
 สฺวหาปฏฺธิปทํ ชิปฺปาภิณฺณํ ๕เปฯ ทฺตฺติยํ ฌานํ ๕เปฯ ตตฺติยํ ฌานํ
 ๕เปฯ จตฺตถํ ฌานํ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ ๕เปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สฺวหาปฏฺธิปทํ ชิปฺปาภิณฺณนฺติ กุสลํ ๕เปฯ สฺวหาปฏฺธิปทํ
 ชิปฺปาภิณฺณํ สฺสณฺณตฺนฺติ วิปาโก ๕เปฯ สฺวหาปฏฺธิปทํ ชิปฺปาภิณฺณนฺติ
 กุสลํ ๕เปฯ สฺวหาปฏฺธิปทํ ชิปฺปาภิณฺณํ อนิมนฺตตฺนฺติ วิปาโก ๕เปฯ
 สฺวหาปฏฺธิปทํ ชิปฺปาภิณฺณนฺติ กุสลํ ๕เปฯ สฺวหาปฏฺธิปทํ ชิปฺปาภิณฺณํ
 อปฺปนฺนิหิตนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สมนฺเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ๕เปฯ อิมํ ฌมฺมา อพฺยาคตา.

สฺวทฺธิกปฏฺธิปทา.

สฺวทฺธิกสฺสณฺณตํ

[๕๑๐] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมนฺเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ

สญฺญตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ
 อิมे ฐมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา
 ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหริติ สญฺญตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๑๑] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สญฺญตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ
 อิมे ฐมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา
 ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหริติ อนิมิตฺตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๑๒] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 สญฺญตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ
 อิมे ฐมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา
 ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหริติ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ฯเปฯ อิมे ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๑๓] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิทกฺกวิจฺจารานํ ฐปฺสมา ฯเปฯ ทุตฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตุตฺติยํ
 ฌานํ ฯเปฯ จตฺตุตฺติ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ

อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สฺสญฺณตฺถนฺติ กุสฺลํ ๔เปฯ สฺสญฺณตฺถนฺติ วิปาโก
 ๔เปฯ สฺสญฺณตฺถนฺติ กุสฺลํ ๔เปฯ อนิฺมิตฺตนฺติ วิปาโก ๔เปฯ สฺสญฺณตฺถนฺติ
 กุสฺลํ ๔เปฯ อปฺปณฺนิหิตนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส ्हติ ๔เปฯ
 อวิกฺเขโป ्हติ ๔เปฯ อิเม ฐมา อพฺยาคตา.

สฺพุทฺธิกสฺสญฺณตํ.

สฺสญฺณตปฏฺิปปทา

[๕๑๔] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ทนฺธาภิญฺญํ สฺสญฺณตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส ्हติ ๔เปฯ
 อวิกฺเขโป ्हติ ๔เปฯ อิเม ฐมา กุสฺลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส
 กุสฺลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ
 ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ทนฺธาภิญฺญํ สฺสญฺณตํ;
 ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส ्हติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป ्हติ ๔เปฯ อิเม ฐมา
 อพฺยาคตา.

[๕๑๕] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ทนฺธาภิญฺญํ สฺสญฺณตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส ्हติ ๔เปฯ
 อวิกฺเขโป ्हติ ๔เปฯ อิเม ฐมา กุสฺลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส
 กุสฺลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ
 ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ทนฺธาภิญฺญํ อนิฺมิตฺตํ;
 ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส ्हติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป ्हติ ๔เปฯ อิเม ฐมา
 อพฺยาคตา.

[๕๑๖] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทฺกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ
อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา กุสลา. ตสฺสว โลกุตฺตรสฺส
กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ
ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺธิทํ;
ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิม ฐมา
อพฺยาจตา.

[๕๑๗] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ รุปสมา อเปฯ ทฺติยํ ฌานํ อเปฯ ตฺติยํ
ฌานํ อเปฯ จตฺตํ ฌานํ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตฺตํ กุสลํ
อเปฯ ทฺกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตฺตํ วิปาโก อเปฯ
ทฺกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตฺตํ กุสลํ อเปฯ ทฺกฺขาปฏฺปิทํ
ทนฺธาภิณฺณํ อนิมิตฺตตฺตํ วิปาโก อเปฯ ทฺกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ
สฺสณฺณตฺตํ กุสลํ อเปฯ ทฺกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺธิทตฺตํ
วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิม
ฐมา อพฺยาจตา.

[๕๑๘] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทฺกฺขาปฏฺปิทํ ชิปฺปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ อเปฯ สฺสาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ
สฺสณฺณตํ อเปฯ สฺสาปฏฺปิทํ ชิปฺปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ อเปฯ ทฺติยํ ฌานํ

๕เปฯ ตติยํ ฌานํ ๕เปฯ จตุตถํ ฌานํ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ ๕เปฯ
 ปญจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภิญฺณํ สฺญณฺตนฺตํ
 กุสลํ ๕เปฯ สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภิญฺณํ สฺญณฺตนฺตํ วิปาโก ๕เปฯ
 สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภิญฺณํ สฺญณฺตนฺตํ กุสลํ ๕เปฯ สุขาปฏฺิพทํ
 ขิปปาภิญฺณํ อนิมิตฺตนฺตํ วิปาโก ๕เปฯ สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภิญฺณํ
 สฺญณฺตนฺตํ กุสลํ ๕เปฯ สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภิญฺณํ อปฺปนฺนิตนฺตํ
 วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิเม
 ฌมฺมา อพฺยาคตา.

สฺญณฺตปฏฺิพทา.

สฺพุทฺธิกอปฺปนฺนิตํ

[๕๑๙] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจฺจตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 อปฺปนฺนิตํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ
 อิเม ฌมฺมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา
 ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหฺรติ อปฺปนฺนิตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ
 ๕เปฯ อิเม ฌมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๒๐] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจฺจตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 อปฺปนฺนิตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิเม
 ฌมฺมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา

ภาวิตตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหฺรติ อนิมิตฺตํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ
 อเปยฺ อิมํ ฌมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๒๑] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺ
 อิมํ ฌมฺมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา
 ภาวิตตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหฺรติ สุกฺกตํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ
 อเปยฺ อิมํ ฌมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๒๒] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา อเปยฺ ทุตฺติยํ ฌานํ อเปยฺ ตตฺติยํ
 ฌานํ อเปยฺ จตฺตตฺตํ ฌานํ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อเปยฺ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ อปฺปณฺหิตนฺติ กุสลํ อเปยฺ อปฺปณฺหิตนฺติ วิปาโก
 อเปยฺ อปฺปณฺหิตนฺติ กุสลํ อเปยฺ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก อเปยฺ
 อปฺปณฺหิตนฺติ กุสลํ อเปยฺ สุกฺกตนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
 โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺ อิมํ ฌมฺมา อพฺยาคตา.

สทฺฐิกอปฺปณฺหิตํ.

อปฺปณฺหิตปฏิปทา

[๕๒๓] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช

วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส
 โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว
 โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว
 กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺปิทํ
 ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๒๔] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจฺยคามิํ ทิฏฺฐิจฺจตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ
 ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว
 โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว
 กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺปิทํ
 ทนฺธาภิณฺณํ อนิมนฺตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๒๕] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจฺยคามิํ ทิฏฺฐิจฺจตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺปิทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ
 ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว
 โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว
 กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺปิทํ
 ทนฺธาภิณฺณํ สุกฺกตํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ฯเปฯ อิม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๒๖] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ รุปสฺมา ๔เปฯ ทฺติยํ ฌานํ ๔เปฯ ตฺติยํ
ฌานํ ๔เปฯ จตฺตํ ฌานํ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ ๔เปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺถํ อปฺปณฺหิตนฺติ กุสฺลํ
๔เปฯ ทฺกฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺถํ อปฺปณฺหิตนฺติ วิปาโก ๔เปฯ
ทฺกฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺถํ อปฺปณฺหิตนฺติ กุสฺลํ ๔เปฯ ทฺกฺขาปฏฺฐิพทํ
ทนฺหาภินฺถํ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ๔เปฯ ทฺกฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺถํ
อปฺปณฺหิตนฺติ กุสฺลํ ๔เปฯ ทฺกฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺถํ สฺสณฺณนฺติ
วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๔เปฯ อิมะ
ฐมา อพฺยาจตา.

[๕๒๗] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทฺกฺขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ อปฺปณฺหิตํ ๔เปฯ สฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺถํ
อปฺปณฺหิตํ ๔เปฯ สฺขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ อปฺปณฺหิตํ ๔เปฯ ทฺติยํ
ฌานํ ๔เปฯ ตฺติยํ ฌานํ ๔เปฯ จตฺตํ ฌานํ ๔เปฯ ปจฺมํ ฌานํ
๔เปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สฺขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ
อปฺปณฺหิตนฺติ กุสฺลํ ๔เปฯ สฺขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ อปฺปณฺหิตนฺติ
วิปาโก ๔เปฯ สฺขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ อปฺปณฺหิตนฺติ กุสฺลํ ๔เปฯ
สฺขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ อนิมิตฺตนฺติ วิปาโก ๔เปฯ สฺขาปฏฺฐิพทํ
ชิปปาภินฺถํ อปฺปณฺหิตนฺติ กุสฺลํ ๔เปฯ สฺขาปฏฺฐิพทํ ชิปฺปาภินฺถํ
สฺสณฺณนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๔เปฯ อวิกฺเขโป โหติ
๔เปฯ อิมะ ฐมา อพฺยาจตา.

วีสติ มหานยา

[๕๒๘] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ มคฺคํ
 ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ สติปญฺจานํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ
 สมฺมปฺปชานํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ ฯเปฯ
 โลกุตฺตรํ อินฺทริยํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ พละ ภาเวติ ฯเปฯ
 โลกุตฺตรํ โพชฺฌงฺกํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ สจฺจํ ภาเวติ ฯเปฯ
 โลกุตฺตรํ สมถํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ ฐมํ ภาเวติ ฯเปฯ
 โลกุตฺตรํ ขนฺธํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ อายตนํ ภาเวติ ฯเปฯ
 โลกุตฺตรํ ธาตุํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ อาหารํ ภาเวติ ฯเปฯ
 โลกุตฺตรํ ผสฺสํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ เวทนํ ภาเวติ ฯเปฯ
 โลกุตฺตรํ สญฺญํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ เจตนํ ภาเวติ ฯเปฯ
 โลกุตฺตรํ จิตฺตํ ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย
 ปจฺมาย ญฺมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺิปปทํ ทนฺธาภิญฺญํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส
 โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา ตสฺสเวว
 โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส^๑ กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว
 กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺิปปทํ
 ทนฺธาภิญฺญํ สญฺญตํ ฯเปฯ อนิมิตฺตํ ฯเปฯ อปฺปณฺหิตํ; ตสฺมี
 สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา
 อพฺยากตา.

วีสติ มหานยา.

จนฺทาทิปปเตยฺยสุทฺธิกปฏีปทา

[๕๒๙] กตเม ฐมฺมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อปฺเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวฺหาปฏีปทํ ทนฺธาภินฺถํ จนฺทาทิปปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ อปฺเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อปฺเปฯ อิมํ ฐมฺมา กุสลา. ตสฺสฺว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ อปฺเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวฺหาปฏีปทํ ทนฺธาภินฺถํ สฺสณฺตํ จนฺทาทิปปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ อปฺเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อปฺเปฯ อิมํ ฐมฺมา อพฺยากตา.

[๕๓๐] กตเม ฐมฺมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อปฺเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวฺหาปฏีปทํ ทนฺธาภินฺถํ จนฺทาทิปปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ อปฺเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อปฺเปฯ อิมํ ฐมฺมา กุสลา. ตสฺสฺว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ อปฺเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวฺหาปฏีปทํ ทนฺธาภินฺถํ อนิมิตฺตํ จนฺทาทิปปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ อปฺเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อปฺเปฯ อิมํ ฐมฺมา อพฺยากตา.

[๕๓๑] กตเม ฐมฺมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อปฺเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวฺหาปฏีปทํ ทนฺธาภินฺถํ จนฺทาทิปปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผลฺโส โหติ อปฺเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อปฺเปฯ อิมํ ฐมฺมา กุสลา. ตสฺสฺว

โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว
 กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺิพทํ
 ทนฺธาภินฺณํ อปฺปณฺ्हิตํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ฌสฺโส โหติ
 อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิม ฌมฺมา อพฺยากตา.

[๕๓๒] กตเม ฌมฺมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาวเตติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺตติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสมฺมา อเปฯ ทฺตียํ ฌานํ อเปฯ ตตฺตียํ
 ฌานํ อเปฯ จตฺตฺตํ ฌานํ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยนฺติ
 กุสลํ อเปฯ ทุกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ สฺสณฺณตํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยนฺติ
 วิปาโก อเปฯ ทุกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยนฺติ กุสลํ
 อเปฯ ทุกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ อนิฺมิตฺตํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยนฺติ วิปาโก
 อเปฯ ทุกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยนฺติ กุสลํ อเปฯ
 ทุกฺขาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ อปฺปณฺ्हิตํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยนฺติ วิปาโก;
 ตสฺมี สมเย ฌสฺโส โหติ อเปฯ อวิกฺเขโป โหติ อเปฯ อิม ฌมฺมา
 อพฺยากตา.

[๕๓๓] กตเม ฌมฺมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาวเตติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺิพทํ ชิปปาภินฺณํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยํ อเปฯ สฺสาปฏฺิพทํ ทนฺธาภินฺณํ
 ฌนฺทาทิปปเตยฺยํ อเปฯ สฺสาปฏฺิพทํ ชิปปาภินฺณํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยํ อเปฯ
 ทฺตียํ ฌานํ อเปฯ ตตฺตียํ ฌานํ อเปฯ จตฺตฺตํ ฌานํ อเปฯ
 ปจฺมํ ฌานํ อเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สฺสาปฏฺิพทํ
 ชิปปาภินฺณํ ฌนฺทาทิปปเตยฺยนฺติ กุสลํ อเปฯ สฺสาปฏฺิพทํ ชิปปาภินฺณํ

สญฺญตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ๕เปฯ สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภินฺณํ
 จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ๕เปฯ สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภินฺณํ อนิมิตฺตํ
 จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ๕เปฯ สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภินฺณํ
 จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ๕เปฯ สุขาปฏฺิพทํ ขิปปาภินฺณํ อปฺปณฺิหิตํ
 จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อีเม ฐมฺมา อพฺยาคตา.

จนฺหาธิปเตยฺยสุทฺธิกปฏฺิพทา.

จนฺหาธิปเตยฺยสุทฺธิกสญฺญตา

[๕๓๔] กตเม ฐมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ
 สญฺญตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ๕เปฯ อีเม ฐมฺมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส
 ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ สญฺญตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อีเม ฐมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๓๕] กตเม ฐมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ
 สญฺญตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ๕เปฯ อีเม ฐมฺมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส
 ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ
 ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ อนิมิตฺตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย

ผสฺสโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๓๖] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กามะหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
สุญฺญตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺสโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป
โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา กุสลา. ตสฺสเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส
ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กามะหิ ฯเปฯ ปจฺมํ
ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ อปฺปณฺหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย
ผสฺสโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๓๗] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
ปตฺตติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา ฯเปฯ ทฺตยํ ฌานํ ฯเปฯ ตตฺติยํ
ฌานํ ฯเปฯ จตฺตยํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สุญฺญตํ จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ กุสลํ ฯเปฯ สุญฺญตํ
จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุญฺญตํ จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ กุสลํ
ฯเปฯ อนิมิตฺตํ จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุญฺญตํ
จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ กุสลํ ฯเปฯ อปฺปณฺหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ วิปาโก;
ตสฺมี สมเย ผสฺสโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมे ฐมา
อพฺยาคตา.

จนฺหาธิปเตยฺยสุทฺธิกสุญฺญตา.

ปจฺมมคฺควิปาโก

หมดอายุ 12/06/2566

[๕๓๘] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย

ภูมียา ปตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช
 วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺนํ สฺสณฺณตํ ฌนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมึ
 สมเย ผลฺโส Һิติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป Һิติ ๕เปฯ อิมे ฐมฺมา กุสลา.
 ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ
 วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺฐิพทํ
 ทนฺหาภินฺนํ สฺสณฺณตํ ฌนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมึ สมเย ผลฺโส Һิติ
 ๕เปฯ อวิกฺเขโป Һิติ ๕เปฯ อิมे ฐมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๓๙] กตเม ฐมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺนํ สฺสณฺณตํ ฌนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมึ สมเย
 ผลฺโส Һิติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป Һิติ ๕เปฯ อิมे ฐมฺมา กุสลา.
 ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ
 วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺฐิพทํ
 ทนฺหาภินฺนํ อนิमितฺตํ ฌนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมึ สมเย ผลฺโส Һิติ
 ๕เปฯ อวิกฺเขโป Һิติ ๕เปฯ อิมे ฐมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๔๐] กตเม ฐมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมึ สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
 ปตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ
 ทุกฺขาปฏฺฐิพทํ ทนฺหาภินฺนํ สฺสณฺณตํ ฌนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมึ สมเย
 ผลฺโส Һิติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป Һิติ ๕เปฯ อิมे ฐมฺมา กุสลา.
 ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ
 วิวิจฺเจว กาเมหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหฺรติ ทุกฺขาปฏฺฐิพทํ
 ทนฺหาภินฺนํ^{๑๖} อปฺปณฺหิตํ ฌนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมึ สมเย ผลฺโส Һิติ
 ๕เปฯ อวิกฺเขโป Һิติ ๕เปฯ อิมे ฐมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๔๑] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิตกฺกวิจารานํ รูปสฺมา อเปยฺ ทุตฺติยํ ฌานํ อเปยฺ ตตฺติยํ
 ฌานํ อเปยฺ จตฺตตฺถิ ฌานํ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อเปยฺ ปญฺจมํ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวักขาปฏฺฐิพทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ
 กุสลํ อเปยฺ ทฺวักขาปฏฺฐิพทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ
 วิปาโก อเปยฺ ทฺวักขาปฏฺฐิพทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ
 กุสลํ อเปยฺ ทฺวักขาปฏฺฐิพทํ ทนฺธาภิณฺณํ อนิมิตฺตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ
 วิปาโก อเปยฺ ทฺวักขาปฏฺฐิพทํ ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ
 กุสลํ อเปยฺ ทฺวักขาปฏฺฐิพทํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺนิหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ
 วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺ อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺ อิม
 ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๔๒] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
 ทฺวักขาปฏฺฐิพทํ ชิปปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ อเปยฺ สฺวักขาปฏฺฐิพทํ
 ทนฺธาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ อเปยฺ สฺวักขาปฏฺฐิพทํ ชิปปาภิณฺณํ
 สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ อเปยฺ ทุตฺติยํ ฌานํ อเปยฺ ตตฺติยํ ฌานํ อเปยฺ
 จตฺตตฺถิ ฌานํ อเปยฺ ปจฺมํ ฌานํ อเปยฺ ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
 วิหฺรติ สฺวักขาปฏฺฐิพทํ ชิปปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ
 อเปยฺ สฺวักขาปฏฺฐิพทํ ชิปปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก
 อเปยฺ สฺวักขาปฏฺฐิพทํ ชิปปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ
 อเปยฺ สฺวักขาปฏฺฐิพทํ ชิปปาภิณฺณํ อนิมิตฺตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ วิปาโก
 อเปยฺ สฺวักขาปฏฺฐิพทํ ชิปปาภิณฺณํ สฺสณฺณตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ กุสลํ
 อเปยฺ สฺวักขาปฏฺฐิพทํ ชิปปาภิณฺณํ อปฺปณฺนิหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยนฺติ

วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม
 ฐมา อพฺยาจตา.

[๕๔๓] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 อปฺปณฺหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส
 กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ
 ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ อปฺปณฺหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี
 สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา
 อพฺยาจตา.

[๕๔๔] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 อปฺปณฺหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส
 กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ
 ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ อนิमितฺตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา อพฺยาจตา.

[๕๔๕] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมียา
 ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
 อปฺปณฺหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ
 อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส
 กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ

ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สฺสณฺณํ ฌนฺทาทิปเตยฺยํ; ตสฺมี สฺมเย
ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมํ ฌมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๔๖] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ รุปสฺมา ฯเปฯ ทฺตฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตตฺติยํ
ฌานํ ฯเปฯ จตฺตํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ อปฺปณฺหิตํ ฌนฺทาทิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ
อปฺปณฺหิตํ ฌนฺทาทิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ อปฺปณฺหิตํ
ฌนฺทาทิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ อนิมนฺตํ ฌนฺทาทิปเตยฺยนฺติ วิปาโก
ฯเปฯ อปฺปณฺหิตํ ฌนฺทาทิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ สฺสณฺณํ
ฌนฺทาทิปเตยฺยนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ
อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมํ ฌมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๔๗] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทฺกฺขาปฏฺธิปํ ทนฺทาทิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ ฌนฺทาทิปเตยฺยํ; ตสฺมี สฺมเย
ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมํ ฌมฺมา กุสลา.
ตสฺสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ
วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฏฺธิปํ
ทนฺทาทิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ ฌนฺทาทิปเตยฺยํ; ตสฺมี สฺมเย ผสฺโส โหติ
ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิมํ ฌมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๔๘] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สฺมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นียฺยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ญฺมียา
ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช

วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา กุสลา.
ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ
วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ
ทนฺธาภิณฺณํ อนิมนฺตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๔๙] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมียา
ปตฺติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย
ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา กุสลา.
ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ
วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ
ทนฺธาภิณฺณํ สุกฺกณฺตํ จนฺหาธิปเตยฺยํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
ฯเปฯ อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๕๐] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจมาย ภูมียา
ปตฺติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา ฯเปฯ ทุตฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตติยํ
ฌานํ ฯเปฯ จตฺตุถฺตํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ
จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ กุสลํ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ
จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ วิปากํ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ
จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ กุสลํ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภิณฺณํ อนิมนฺตํ
จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ วิปากํ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภิณฺณํ อปฺปณฺหิตํ
จนฺหาธิปเตยฺยณฺติ กุสลํ ฯเปฯ ทุกฺขาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภิณฺณํ สุกฺกณฺตํ

ฉนฺทาทิปเตยฺยนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ
อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๕๑] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา
ปตฺตติยา วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ
ทุกฺขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปณฺ्हิตํ ฉนฺทาทิปเตยฺยํ ฯเปฯ สุขาปฏฺิพทํ
ทนฺธาภินฺณํ อปฺปณฺ्हิตํ ฉนฺทาทิปเตยฺยํ ฯเปฯ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ
อปฺปณฺ्हิตํ ฉนฺทาทิปเตยฺยํ ฯเปฯ ทุตฺติยํ ฌานํ ฯเปฯ ตตฺติยํ ฌานํ
ฯเปฯ จตฺตตฺถํ ฌานํ ฯเปฯ ปจฺมํ ฌานํ ฯเปฯ ปญฺจมํ ฌานํ
อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปณฺ्हิตํ
ฉนฺทาทิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปณฺ्हิตํ
ฉนฺทาทิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปณฺ्हิตํ
ฉนฺทาทิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ อนิมนฺตํ
ฉนฺทาทิปเตยฺยนฺติ วิปาโก ฯเปฯ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ อปฺปณฺ्हิตํ
ฉนฺทาทิปเตยฺยนฺติ กุสลํ ฯเปฯ สุขาปฏฺิพทํ ชิปฺปาภินฺณํ สุกฺกณฺตํ
ฉนฺทาทิปเตยฺยนฺติ วิปาโก; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ
อวิกฺเขโป โหติ ฯเปฯ อิเม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๕๒] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ มคฺคํ
ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ สติปญฺ्ञานํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ
สมมฺปปฺปชานํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ อิทฺธิปาทํ ภาเวติ ฯเปฯ
โลกุตฺตรํ อินฺทริยํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ พลํ ภาเวติ ฯเปฯ
โลกุตฺตรํ โพชฺฌณฺคํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ สจฺจํ ภาเวติ ฯเปฯ
โลกุตฺตรํ สมถํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ ฐมํ ภาเวติ ฯเปฯ
โลกุตฺตรํ ขนฺธํ ภาเวติ ฯเปฯ โลกุตฺตรํ อายตนํ ภาเวติ ฯเปฯ

โลกุตตรํ ชาติํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตตรํ อาหารํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตตรํ ผสฺสํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตตรํ เวทนํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตตรํ สมฺมํ ภาเวติ ๕เปฯ โลกุตตรํ เจตนํ ภาเวติ ๕เปฯ
 โลกุตตรํ จิตฺตํ ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ ทิฏฺฐิจิตฺตํ ปหานาย
 ปจมาย ภูมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กามะหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ
 อุปสมฺมปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปปฏิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ ฌนฺทาทิปเตยฺยํ; ตสฺมี
 สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิมะ ฐมฺมา กุสลา.
 ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ
 วิวิจฺเจว กามะหิ ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปปฏิปทํ
 ทนฺธาภิณฺณํ สุกฺกมตํ ๕เปฯ อนิมิตฺตํ ๕เปฯ อปฺปนฺนํ ฌนฺทาทิปเตยฺยํ
 ๕เปฯ วิริยาทิปเตยฺยํ ๕เปฯ จิตฺตาทิปเตยฺยํ ๕เปฯ วิมฺสาทิปเตยฺยํ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิมะ ฐมฺมา
 อพฺยาคตา.

ปจฺมมคฺควิปาโก.

ทุตฺติยาทิมคฺควิปาโก

[๕๕๓] กตเม ฐมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌานํ
 ภาเวติ นิยุยานิกํ อปจยคามิํ กามราคพฺยาปาทานํ ตณฺหาวย ทุตฺติยาย
 ภูมียา ปตฺติยา ๕เปฯ กามราคพฺยาปาทานํ อนวเสสปปหานาย
 ตติยาย ภูมียา ปตฺติยา ๕เปฯ รูปราคอรูปราคมานอหฺมจฺจอวิชฺชา
 อนวเสสปปหานาย จตฺตถาย ภูมียา ปตฺติยา, วิวิจฺเจว กามะหิ
 ๕เปฯ ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺมปชฺช วิหริติ ทุกฺขาปปฏิปทํ ทนฺธาภิณฺณํ;
 ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ๕เปฯ อณฺณินฺทริยํ โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ๕เปฯ อิมะ ฐมฺมา กุสลา. ตสฺเสว โลกุตฺตรสฺส กุสลสฺส

ฌานสฺส กตตฺตา ภาวิตตฺตา วิปากํ วิวิจฺเจว กาเมหิ ฯเปฯ ปจฺม
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ทฺวหาปฏฺฐิพํ ทนฺธาภินฺนํ สฺสณฺณตํ; ตสฺมี
 สมเย ผสฺโส โหติ ฯเปฯ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ โหติ ฯเปฯ อวิกฺเขโป
 โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจฺจสมุปฺปนฺนา
 อรูปิโน ฌมฺมา; อิม ฌมฺมา อพฺยาคตา.

[๕๕๔] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย
 ผสฺโส ผุสฺสา สมฺผุสฺสา สมฺผุสฺสิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
 ฯเปฯ

[๕๕๕] กตมํ ตสฺมี สมเย อญฺญาตาวินฺทฺริยํ โหติ. ยา เตสํ
 อญฺญาตาวินํ ฌมฺมานํ อญฺญา ปญฺญา ปชานฺนา วิจโย ปวิจโย
 ฌมฺมวิจโย สลฺลภฺขณฺา อุปลภฺขณฺา ปจฺจุปลภฺขณฺา ปณฺทิจฺจํ โกสลฺล
 เนปฺปญฺญํ เวภพฺยา จินฺตา อุปปริกฺขา ฐฺวี เมธา ปริณายิกา
 วิปสฺสฺสา สมฺปชฺฌณฺํ ปโตโท ปญฺญา ปญฺณินฺทฺริยํ ปญฺญาพลํ
 ปญฺญาสตฺถํ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส
 ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตฺนํ อโมโห ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ
 ฌมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโก มคฺคงฺคํ มคฺคปริยาปนฺนํ; อิทํ ตสฺมี สมเย
 อญฺญาตาวินฺทฺริยํ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ
 อตฺถิ ปฏฺิจฺจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิม ฌมฺมา อพฺยาคตา.

ทฺติยาทิมคฺควิปาโก.

โลกุตฺตรวิปาโก.

อกุสลวิปากอพฺยาการต์

อกุสลวิปากปญจวิญญานานิ

[๕๕๖] กตเม ฐมา อพฺยาการตา. ยสฺมี สมเย อกุสลสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อฺปจิตตฺตา วิปากํ จกฺขวิญญานํ อฺปฺปนฺนํ โหติ อฺเปกฺขาสหคตํ ฐปารมฺมณํ ๔เปฯ โสตวิญญานํ อฺปฺปนฺนํ โหติ อฺเปกฺขาสหคตํ สทฺทการมฺมณํ ๔เปฯ ฆานวิญญานํ อฺปฺปนฺนํ โหติ อฺเปกฺขาสหคตํ กนฺธการมฺมณํ ๔เปฯ ชิวหาวิญญานํ อฺปฺปนฺนํ โหติ อฺเปกฺขาสหคตํ รสารมฺมณํ ๔เปฯ กายวิญญานํ อฺปฺปนฺนํ โหติ ทฺกฺขสหคตํ โผฏฐพฺพการมฺมณํ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, ทฺกฺขํ โหติ, จิตฺตสฺสเอกคฺคตา โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ, ทฺกฺขินฺทฺริยํ โหติ, ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อณฺเณปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิมะ ฐมา อพฺยาการตา.

[๕๕๗] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย ผสฺโส ผุสนา สมฺผุสนา สมฺผุสสิตตฺตํ; อยํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ.

[๕๕๘] กตมา ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย ตชฺชากายวิญญานธาตฺตสมฺผสฺสชฺชํ กายิกํ อสาตํ กายิกํ ทฺกฺขํ กายสมฺผสฺสชฺชํ อสาตํ ทฺกฺขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทฺกฺขา เวทนา; อยํ ตสฺมี สมเย เวทนา โหติ ๔เปฯ

[๕๕๙] กตมํ ตสฺมี สมเย ทฺกฺขํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย กายิกํ อสาตํ กายิกํ ทฺกฺขํ กายสมฺผสฺสชฺชํ อสาตํ ทฺกฺขํ เวทยิตํ กายสมฺผสฺสชา อสาตา ทฺกฺขา เวทนา; อิทํ ตสฺมี สมเย ทฺกฺขํ โหติ ๔เปฯ

[๕๖๐] กตมํ ตสฺมี สมเย ทุกฺขินฺหุริยํ โหติ. ยํ ตสฺมี สมเย กายิกํ อสาดํ กายิกํ ทุกฺขํ กายสมฺพสฺสชฺชํ อสาดํ ทุกฺขํ เวทยิตํ กายสมฺพสฺสชา อสาดา ทุกฺขา เวทนา; อิหํ ตสฺมี สมเย ทุกฺขินฺหุริยํ โหติ ฯเปฯ เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิมे ฌมฺมา อพฺยาคตา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารอ ฆนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตฺตานานิ โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ตีณินฺหุริยานิ โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา กายวิญฺญาณชาติ โหติ, เอกํ ฌมฺมายตฺนํ โหติ, เอกา ฌมฺมชาติ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา; อิมे ฌมฺมา อพฺยาคตา ฯเปฯ

[๕๖๑] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส เจตนา จิตฺตสฺสเอกกคฺคตา ซีวิตินฺหุริยํ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฌมฺมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สณฺณากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อयํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ ฯเปฯ อิมे ฌมฺมา อพฺยาคตา.

อกุสฺสวิปากปณฺจวิญฺญาณานิ.

อกุสฺสวิปากมโนธาตุ

[๕๖๒] กตเม ฌมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย อกุสฺสสฺส กมฺมสฺส กตตฺตา อุปฺจิตตฺตา วิปากา มโนธาตุ อุปฺปนฺนา โหติ อูปেকฺขาสหคฺคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภา; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทนา โหติ, สณฺณา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ, อูปেকฺขา โหติ, จิตฺตสฺสเอกกคฺคตา โหติ, มนินฺหุริยํ โหติ, อูปেকฺขินฺหุริยํ

โหติ, ชีวิตินุทริย โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ
 ปฏิจฺจสมุปฺปนฺหา อรูปิโน ทมฺมา; อิมะ ทมฺมา อพฺยาคตา ๫เปย
 ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตาริ ขนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตนาณิ โหนฺติ,
 เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ตีณินุทริยานิ โหนฺติ,
 เอโก ผสฺโส โหติ ๫เปย เอกา มโนธาตุ โหติ, เอกํ ทมฺมายตนํ
 โหติ, เอกา ทมฺมธาตุ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี
 อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺหา อรูปิโน ทมฺมา; อิมะ ทมฺมา อพฺยาคตา
 ๫เปย

[๕๖๓] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนุโห โหติ. ผสฺโส เจตนา
 วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินุทริย; เย วา ปน ตสฺมี
 สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺหา อรูปิโน ทมฺมา จเปตฺวา
 เวทนากฺขนุํ จเปตฺวา สณฺณากฺขนุํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนุํ; อัย
 ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนุโห โหติ ๫เปย อิมะ ทมฺมา อพฺยาคตา.

อกุสลวิปากา มโนธาตุ.

อกุสลวิปากมโนวิญฺญาณธาตุ

[๕๖๔] กตเม ทมฺมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย อกุสลสฺส
 กมฺมสฺส กตตฺตา อุปฺจิตตฺตา วิปากา มโนวิญฺญาณธาตุ อุปฺปนฺหา
 โหติ อุปฺเปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ๫เปย ทมฺมารมฺมณา วา, ยํ
 ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ, เวทนา โหติ, สณฺญา
 โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ,
 อุปฺเปกฺขา โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ, มนินุทริยํ โหติ, อุปฺเปกฺชินุทริยํ
 โหติ, ชีวิตินุทริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ
 ปฏิจฺจสมุปฺปนฺหา อรูปิโน ทมฺมา; อิมะ ทมฺมา อพฺยาคตา ๫เปย

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารอ ชนฺธา โหนฺติ, ทฺวายตนาณิ
โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ตีณฺนทฺริยานิ
โหนฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯเปฯ เอกา มโนวิญญาณชาตฺ โหติ,
เอกํ ฐมฺมายตน์ โหติ, เอกา ฐมฺมชาตฺ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี
สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมฺมา; อิมะ ฐมฺมา
อพฺยากตา ฯเปฯ

[๕๖๕] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผสฺโส เจตนา
วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ; เย วา ปน ตสฺมี
สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมฺมา จเปตฺวา
เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อยํ
ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ ฯเปฯ อิมะ ฐมฺมา อพฺยากตา.

อกุสลวิปากา มโนวิญญาณชาตฺ.

วิปากา อพฺยากตา.

อเหตุกกิริยาอพฺยากตานี^๑

กิริยามโนธาตฺ

[๕๖๖] กตเม ฐมฺมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย มโนธาตฺ
อุปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา
อุปกฺขาสหคตา รูปารมฺมณา วา ฯเปฯ โผฏฺฐพฺพารมฺมณา วา, ยํ
ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ; เวทนา โหติ,
สญฺญา โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิจาโร
โหติ, อุกฺกมฺมตา โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ,

^๑ ฉ. อพฺยากตํ.

อุเปกขินุทริยํ โหติ, ชีวิตินุทริยํ โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา
 อพฺยากตา ๕เปฯ

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารอ ชนฺธา โหนฺติ ทฺวายนฺตานิ
 โหนฺติ, เทว ชาติโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ตินฺนุทริยานิ
 โหนฺติ, เอโก ผลโส โหติ ๕เปฯ เอกา มโนธาตฺว โหติ, เอกํ
 ฐมมายตน์ โหติ, เอกา ฐมฺมธาตฺว โหติ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย
 อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา
 อพฺยากตา ๕เปฯ

[๕๖๗] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลโส เจตนา
 วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา ชีวิตินุทริยํ; เย วา ปน ตสฺมี
 สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา จเปตฺวา
 เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ จเปตฺวา วิญฺญาณกฺขนฺธํ; อัย
 ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา อพฺยากตา.

กิริยามโนธาตฺว.

กิริยามโนวิญฺญาณธาตฺวโสมนสฺสสทคตา

[๕๖๘] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย มโนวิญฺญาณธาตฺว
 อุปฺปन्นา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา
 โสมนสฺสสทคตา รุปารมฺมณา วา ๕เปฯ ฐมฺมารมฺมณา วา, ยํ ยํ
 วา ปนารพฺภา; ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา
 โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ,
 ๖๖ ปีติ โหติ, สุขํ โหติ, จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ, วีริยินุทริยํ โหติ,
 สมารินุทริยํ โหติ, มนินุทริยํ โหติ, โสมนสฺสสินุทริยํ โหติ,

ชีวิตินฺทริยํ โหติ, เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ
ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา อพฺยากตา.

[๕๖๙] กตโม ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ. โย ตสฺมี สมเย ผสฺโส
มุสนา สมมุสนา สมมุสสิตตฺตํ; อयํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ ฯ

[๕๗๐] กตมา ตสฺมี สมเย จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ. ยา ตสฺมี
สมเย จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป
อวิสาหฏฺมานสตา สมโถ สมาชินฺทริยํ สมาธิพลํ; อยํ ตสฺมี สมเย
จิตฺตสฺเสกคฺคตา โหติ.

[๕๗๑] กตมํ ตสฺมี สมเย วีรียินฺทริยํ โหติ. โย ตสฺมี สมเย
เจตสีโก วีรียารมฺโภ นิกกโม ปรกกโม อุกฺกยาโม วายาโม อุกฺกสาโห
อุกฺกโสพุทฺธี ธาโม ฐิตี อสฺสิลปรกกมตา อนิกฺขิตตจฺจนฺทตา
อนิกฺขิตตจฺจรตา ฐรสฺมปคฺคาโห วีรียํ วีรียินฺทริยํ วีรียพลํ; อิทํ ตสฺมี
สมเย วีรียินฺทริยํ โหติ.

[๕๗๒] กตมํ ตสฺมี สมเย สมาชินฺทริยํ โหติ. ยา ตสฺมี สมเย
จิตฺตสฺส จิตฺติ สณฺจิตฺติ อวฺภูจิตฺติ อวิสาหาโร อวิกฺเขโป อวิสาหฏฺมานสตา
สมโถ สมาชินฺทริยํ สมาธิพลํ; อิทํ ตสฺมี สมเย สมาชินฺทริยํ โหติ
ฯ

เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา
อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา อพฺยากตา.

ตสฺมี โข ปน สมเย จตฺตารो ขนฺธา โหณฺติ, ทฺวายตฺตานิ
โหณฺติ, เทว ชาติโย โหณฺติ, ตโย อาหารา โหณฺติ, ปณฺจินฺทริยานิ
โหณฺติ, เอโก ผสฺโส โหติ ฯ

เอกา มโนวิญญาณชาติโย โหติ,
เอกํ ฐมฺมายตฺนํ โหติ, เอกา ฐมฺมชาติโย โหติ; เย วา ปน ตสฺมี
สมเย อญฺเฌปิ อตฺถิ ปฏิจฺจสมุปฺปन्นา อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา
อพฺยากตา ฯ

[๕๗๓] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลสฺโส
 เจตนา วิตกฺโก วิจาโร ปิติ จิตฺตสฺเสกกคฺตา วีริยนฺทฺริยํ สมานินฺทฺริยํ
 ชีวิตินฺทฺริยํ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา
 อรูปิโน ฐมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ
 จเปตฺวา วิญฺญานกฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ
 ๕เปฯ อิม ฐมา อพฺยาคตา.

กิริยามโนวิญฺญานธาตฺว โสมนสฺสสหคตา.

กิริยามโนวิญฺญานธาตฺวอุเปกฺขาสหคตา

[๕๗๔] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย มโนวิญฺญานธาตฺว
 อุปปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา
 อุเปกฺขาสหคตา ฐปารมฺมณา วา ๕เปฯ ฐมมารมฺมณา วา, ยํ ยํ
 วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลสฺโส โหติ, เวทนา โหติ, สญฺญา
 โหติ, เจตนา โหติ, จิตฺตํ โหติ, วิตกฺโก โหติ, วิจาโร โหติ,
 อุเปกฺขา โหติ, จิตฺตสฺเสกกคฺตา โหติ, วีริยนฺทฺริยํ โหติ, สมานินฺทฺริยํ
 โหติ, มนินฺทฺริยํ โหติ, อุเปกฺخينฺทฺริยํ โหติ, ชีวิตินฺทฺริยํ โหติ; เย
 วา ปน ตสฺมี สมเย อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน
 ฐมา; อิม ฐมา อพฺยาคตา ๕เปฯ

ตสฺมี โห ปน สมเย จตฺตารอ ขนฺธา โหนฺติ, ทฺวยตฺตานนิ
 โหนฺติ, เทว ธาตฺวโย โหนฺติ, ตโย อาหารา โหนฺติ, ปญฺจินฺทฺริยานิ
 โหนฺติ, เอโก ผลสฺโส โหติ ๕เปฯ เอกา มโนวิญฺญานธาตฺว โหติ,
 เอกํ ฐมมายตน์ โหติ, เอกา ฐมฺมธาตฺว โหติ; เย วา ปน ตสฺมี
 สมเย ๑๒/๑๑ อญฺเฌปี อตฺถิ ปฏฺิจจสมุปฺปนฺนา อรูปิโน ฐมา; อิม ฐมา
 อพฺยาคตา ๕เปฯ

[๕๗๕] กตโม ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ. ผลโส
 เจตนา วิตกฺโก วิจาโร จิตฺตสฺเสกคฺคตา วีริยนฺทฺริยํ. สมานินฺทฺริยํ
 ชีวิตินฺทฺริยํ; เย วา ปน ตสฺมี สมเย อณฺเณปิ อตฺถิ ปฏิจฺจุสมฺบุตฺตนา
 อรูปิโน ฐมา จเปตฺวา เวทนากฺขนฺธํ จเปตฺวา สญฺญากฺขนฺธํ
 จเปตฺวา วิญฺญานกฺขนฺธํ; อยํ ตสฺมี สมเย สงฺขารกฺขนฺโห โหติ
 ๕เปฯ อิม ฐมา อพฺยากตา.

กิริยา มโนวิญฺญานธาตฺ อูปฺเภฯสหคตา.
 อเหตุกา กิริยา อพฺยากตา.

สเหตุกา กามาวจรกิริยา

[๕๗๖] กตเม ฐมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย มโนวิญฺญานธาตฺ
 อูปฺปนฺนา โหติ กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา
 โสมนสฺสสหคตา ฅาณสมฺปยุตฺตา ๕เปฯ โสมนสฺสสหคตา
 ฅาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขารเณ ๕เปฯ โสมนสฺสสหคตา ฅาณวิปฺปยุตฺตา
 ๕เปฯ โสมนสฺสสหคตา ฅาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขารเณ ๕เปฯ
 อูปฺเภฯสหคตา ฅาณสมฺปยุตฺตา ๕เปฯ อูปฺเภฯสหคตา
 ฅาณสมฺปยุตฺตา สสงฺขารเณ ๕เปฯ อูปฺเภฯสหคตา ฅาณวิปฺปยุตฺตา
 ๕เปฯ อูปฺเภฯสหคตา ฅาณวิปฺปยุตฺตา สสงฺขารเณ รูปารมฺมณา วา
 ๕เปฯ ฐมารมฺมณา วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ; ตสฺมี สมเย ผลโส
 โหติ ๕เปฯ อวิกฺเขโป โหติ ๕เปฯ อิม ฐมา อพฺยากตา ๕เปฯ
 อโลโก อพฺยากตมฺลํ ๕เปฯ อโทโส อพฺยากตมฺลํ ๕เปฯ อิม ฐมา
 อพฺยากตา.

สเหตุกา กามาวจรกิริยา.

รูปาวจรกิริยา

[๕๗๗] กตเม ชุมมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย รูปาวจรํ ฌานํ
ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐชฺชุมฺมสุขวิหารํ
วิวิจฺเจว กาเมหิ อเปยฺย ปจฺมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ ปจฺวิกสิณฺ;
ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺย อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺย อิมะ ชุมมา
อพฺยากตา.

[๕๗๘] กตเม ชุมมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย รูปาวจรํ ฌานํ
ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ ทิฏฺฐชฺชุมฺมสุขวิหารํ
วิตกฺกวิจฺจารานํ รูปสฺมา อเปยฺย ทฺตฺติยํ ฌานํ อเปยฺย ตฺตฺติยํ ฌานํ อเปยฺย
จตุตฺถํ ฌานํ อเปยฺย ปจฺมํ ฌานํ อเปยฺย ปญฺจมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช
วิหฺรติ ปจฺวิกสิณฺ; ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺย อวิกฺเขโป โหติ
อเปยฺย อิมะ ชุมมา อพฺยากตา.

รูปาวจรกิริยา

อรูปาวจรกิริยา

[๕๗๙] กตเม ชุมมา อพฺยากตา. ยสฺมี สมเย อรูปาวจรํ
ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กมฺมวิปากํ
ทิฏฺฐชฺชุมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส รูปสญฺญานํ สมตฺติกกฺมา ปฏฺิษสญฺญานํ
อตฺถงฺกมา นานตฺตสญฺญานํ อมนสิการา อากาसानญฺจายตนสญฺญา-
สทฺคตํ สุขสฺส จ ปหานา อเปยฺย จตุตฺถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหฺรติ;
ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อเปยฺย อวิกฺเขโป โหติ อเปยฺย อิมะ ชุมมา
อพฺยากตา.

[๕๘๐] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย อรูปาวจรํ
 ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กम्मวิปากํ
 ทิฏฐธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส อากาसानญายตํ. สมตฺกุกम्म
 วิญญาณญายตณฺสญญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา อเปยฺย จตฺตถิ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ อเปยฺย อวิกฺเขโป
 โหติ อเปยฺย อิมะ ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๘๑] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย อรูปาวจรํ
 ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กम्मวิปากํ
 ทิฏฐธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส วิญญาณญายตํ สมตฺกุกम्म
 อากิณฺจญญายตณฺสญญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา อเปยฺย จตฺตถิ
 ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ อเปยฺย อวิกฺเขโป
 โหติ อเปยฺย อิมะ ฐมา อพฺยาคตา.

[๕๘๒] กตเม ฐมา อพฺยาคตา. ยสฺมี สมเย อรูปาวจรํ
 ฌานํ ภาเวติ กิริยํ เนว กุสลํ นากุสลํ น จ กम्मวิปากํ
 ทิฏฐธมฺมสุขวิหารํ สพฺพโส อากิณฺจญญายตํ สมตฺกุกम्म เนวสญฺญานา-
 สญฺญายตณฺสญญาสหคตํ สุขสฺส จ ปหานา อเปยฺย จตฺตถิ ฌานํ
 อุปสมฺปชฺช วิหริติ; ตสฺมี สมเย ผลโส โหติ อเปยฺย อวิกฺเขโป โหติ
 อเปยฺย อิมะ ฐมา อพฺยาคตา อเปยฺย อโลโก อพฺยาคตมฺหํ อเปยฺย
 อโทโส อพฺยาคตมฺหํ อเปยฺย อโมโห อพฺยาคตมฺหํ อเปยฺย อิมะ ฐมา
 อพฺยาคตา.

อรูปาวจรกิริยา.

กิริยา อพฺยาคตา.

๒. รูปกณฑ์

อุทฺเทโส

[๕๘๓] กตเม ฐมา อพฺยาจตา. กุสลากุสลาณํ ฐมานํ
วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนาภฺนุโ
สญฺญาภฺนุโ สงฺขารภฺนุโ วิญฺญาณภฺนุโ; เย จ ฐมา กิริยา
เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา; สพฺพํ จ รูปํ อสงฺขตา
จ ชาติ; อิมะ ฐมา อพฺยาจตา.

เอกกมมัตติกา

[๕๘๔] ตตฺถ กตมํ สพฺพํ รูปํ. จตฺตารอ จ มหาภูตา จตฺตุนํ
จ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ; อิทํ วุจฺจติ สพฺพํ รูปํ. สพฺพํ รูปํ น
เหตุ อเหตุกํ เหตุวิปฺปยุตฺตํ สปฺปจฺจยํ สงฺขตํ รูปํ โลเกยฺ สาสวํ
สญฺโฆชนียํ คณฺถนียํ โธมฺมณียํ โยคณียํ นีวรณียํ ปรามภฺจํ อุปาทานียํ
สงฺกิเลสิกํ อพฺยาจตํ อนารมฺมณํ อเจตสิกํ จิตฺตวิปฺปยุตฺตํ เนววิปาก-
นวิปากฐมฺมฐมฺมํ อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิกํ น สวิตกฺกสวิจาร์ น
อวิตกฺกวิจารมตฺตํ อวิตกฺกอวิจาร์ น ปิติสหคตํ น สุขสหคตํ น
อุเปกฺขาสหคตํ เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพํ เนว
ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกํ เนว อาจยคามิ น อปจยคามิ
เนวเสกฺขนาเสกฺขํ ปรีตตํ กามาวจรํ น รูปาวจรํ น อรูปาวจรํ
ปริยาปนฺนํ โน อปริยาปนฺนํ อนียตํ อนียยานิกํ อุปฺปนฺนํ จहि
วิญฺญาณเหหิ วิญฺญेยฺยํ อนิจฺจํ ชราภฺยวตฺ.

เอวํ เอกวิเชน รูปสงฺคโ.

เอกกมมัตติกา.

ทุกมคติกา

ทวิเรน รูปสงคโห:

อตฺถิ รูปํ อฺปาทา, อตฺถิ รูปํ โน อฺปาทา.

อตฺถิ รูปํ อฺปาทินฺนํ, อตฺถิ รูปํ อนฺปาทินฺนํ.

อตฺถิ รูปํ อฺปาทินฺนฺปาทานิยํ, อตฺถิ รูปํ อนฺปาทินฺนฺปาทานิยํ.

อตฺถิ รูปํ สนิทฺสสนฺ, อตฺถิ รูปํ อนิทฺสสนฺ.

อตฺถิ รูปํ สปฺปฏฺฐิ, อตฺถิ รูปํ อปฺปฏฺฐิ.

อตฺถิ รูปํ อินฺทฺริยํ, อตฺถิ รูปํ น อินฺทฺริยํ.

อตฺถิ รูปํ มหาภูตํ, อตฺถิ รูปํ น มหาภูตํ.

อตฺถิ รูปํ วิญญตฺติ, อตฺถิ รูปํ น วิญญตฺติ.

อตฺถิ รูปํ จิตฺตสมฺภูจฺจํ, อตฺถิ รูปํ น จิตฺตสมฺภูจฺจํ.

อตฺถิ รูปํ จิตฺตสทฺทํ, อตฺถิ รูปํ น จิตฺตสทฺทํ.

อตฺถิ รูปํ จิตฺตานุปฺริวตฺติ, อตฺถิ รูปํ น จิตฺตานุปฺริวตฺติ.

อตฺถิ รูปํ อชฺฌตฺติกํ, อตฺถิ รูปํ พาหิรํ.

อตฺถิ รูปํ โยพาริกํ, อตฺถิ รูปํ สุขุมํ.

อตฺถิ รูปํ ทฺวเร, อตฺถิ รูปํ สนฺติเก.

อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺภสฺสสฺส วตฺถุ, อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺภสฺสสฺส

น วตฺถุ.

อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺพสฺสชาเย เวทนาย ๕เปยฺ สณฺณาย ๕เปยฺ
เจตนาย ๕เปยฺ จกฺขุวิญญานสฺส วตฺถุ, อตฺถิ รูปํ จกฺขุวิญญานสฺส
น วตฺถุ.

อตฺถิ รูปํ โสตสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ ฆานสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ
ชีวหาสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ กายสมฺพสฺสสฺส วตฺถุ, อตฺถิ รูปํ กายสมฺพสฺสสฺส
น วตฺถุ. อตฺถิ รูปํ กายสมฺพสฺสชาเย เวทนาย ๕เปยฺ สณฺณาย
๕เปยฺ เจตนาย ๕เปยฺ กายวิญญานสฺส วตฺถุ, อตฺถิ รูปํ
กายวิญญานสฺส น วตฺถุ.

อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺพสฺสสฺส อารมฺมณํ, อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺพสฺสสฺส
น อารมฺมณํ. อตฺถิ รูปํ จกฺขุสมฺพสฺสชาเย เวทนาย ๕เปยฺ สณฺณาย
๕เปยฺ เจตนาย ๕เปยฺ จกฺขุวิญญานสฺส อารมฺมณํ, อตฺถิ รูปํ
จกฺขุวิญญานสฺส น อารมฺมณํ.

อตฺถิ รูปํ โสตสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ ฆานสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ
ชีวหาสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ กายสมฺพสฺสสฺส อารมฺมณํ, อตฺถิ รูปํ
กายสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ. อตฺถิ รูปํ กายสมฺพสฺสชาเย เวทนาย
๕เปยฺ สณฺณาย ๕เปยฺ เจตนาย ๕เปยฺ กายวิญญานสฺส อารมฺมณํ,
อตฺถิ รูปํ กายวิญญานสฺส น อารมฺมณํ.

อตฺถิ รูปํ จกฺขายตฺถํ, อตฺถิ รูปํ น จกฺขายตฺถํ. อตฺถิ รูปํ
โสตายตฺถํ, ๕เปยฺ ฆานายตฺถํ ๕เปยฺ ชิวหายตฺถํ ๕เปยฺ กายายตฺถํ,
อตฺถิ รูปํ น กายายตฺถํ.

อตฺถิ รูปํ รูปายตฺถํ, อตฺถิ รูปํ น รูปายตฺถํ. อตฺถิ รูปํ
สทฺทายตฺถํ ๕เปยฺ คณฺธายตฺถํ ๕เปยฺ รสายตฺถํ ๕เปยฺ โผฏฺฐพฺพายตฺถํ,
อตฺถิ รูปํ น โผฏฺฐพฺพายตฺถํ.

อตฺถิ รูปํ จกฺขุชาตฺถุ, อตฺถิ รูปํ น จกฺขุชาตฺถุ. อตฺถิ รูปํ
โสตชาตฺถุ ๕เปยฺ ฆานชาตฺถุ ๕เปยฺ ชิวหาชาตฺถุ ๕เปยฺ กายชาตฺถุ, อตฺถิ

รูปํ น กายชาตํ.

อตฺถิ รูปํ รูปชาตํ, อตฺถิ รูปํ น รูปชาตํ. อตฺถิ รูปํ สทฺทชาตํ
ขเปยฺย คณฺฐชาตํ ขเปยฺย รสชาตํ ขเปยฺย โผฏฺฐพฺพชาตํ, อตฺถิ รูปํ น
โผฏฺฐพฺพชาตํ.

อตฺถิ รูปํ จกฺขณฺทริยํ, อตฺถิ รูปํ น จกฺขณฺทริยํ. อตฺถิ รูปํ
โสตฺถินฺทริยํ ขเปยฺย ฆานินฺทริยํ ขเปยฺย ชิวฺหินฺทริยํ ขเปยฺย กายินฺทริยํ,
อตฺถิ รูปํ น กายินฺทริยํ.

อตฺถิ รูปํ อิตฺถินฺทริยํ, อตฺถิ รูปํ น อิตฺถินฺทริยํ.

อตฺถิ รูปํ ปุริสินฺทริยํ, อตฺถิ รูปํ น ปุริสินฺทริยํ.

อตฺถิ รูปํ ชีวิตินฺทริยํ, อตฺถิ รูปํ น ชีวิตินฺทริยํ.

อตฺถิ รูปํ กายวิมฺบตฺติ, อตฺถิ รูปํ น กายวิมฺบตฺติ.

อตฺถิ รูปํ วจีวิมฺบตฺติ, อตฺถิ รูปํ น วจีวิมฺบตฺติ.

อตฺถิ รูปํ อากาสชาตํ, อตฺถิ รูปํ น อากาสชาตํ.

อตฺถิ รูปํ อาโปชาตํ, อตฺถิ รูปํ น อาโปชาตํ.

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส ลหฺตฺตา, อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น ลหฺตฺตา.

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส มุทฺตฺตา, อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น มุทฺตฺตา.

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา, อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น กมฺมณฺณตฺตา.

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส อุปฺจโย, อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น อุปฺจโย.

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส สนฺตติ, อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น สนฺตติ.

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส ชรตฺตา, อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น ชรตฺตา.

อตฺถิ รูปํ รูปสฺส อนิจฺจตฺตา, อตฺถิ รูปํ รูปสฺส น อนิจฺจตฺตา.

อตฺถิ รูปํ กพฺพิการโ^๑ อาหาโร, อตฺถิ รูปํ น กพฺพิการโ
อาหาโร.

เอวํ ทฺวิเรน รูปสงคโห.

ทุกฺกมาตिका.

ติกฺกมาตिका

ติวิเรน รูปสงคโห

[๕๘๕] ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ อุปาทา, ยนฺตํ รูปํ พาหิรํ ตํ
อตฺถิ อุปาทา, อตฺถิ โน อุปาทา.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ อุปาทินฺนํ, ยนฺตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ
อุปาทินฺนํ, อตฺถิ อนฺุปาทินฺนํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ, ยนฺตํ รูปํ พาหิรํ
ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนุปาทานิยํ, อตฺถิ อนฺุปาทินฺนุปาทานิยํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ อนิทฺสสนํ, ยนฺตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ
สนิทฺสสนํ, อตฺถิ อนิทฺสสนํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ สปฺปฏฺฐิณํ, ยนฺตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ
สปฺปฏฺฐิณํ, อตฺถิ อปฺปฏฺฐิณํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ อินฺทฺริยํ, ยนฺตํ รูปํ พาหิรํ ตํ อตฺถิ
อินฺทฺริยํ, อตฺถิ น อินฺทฺริยํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น มหาภูตํ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ
 อตฺถิ มหาภูตํ, อตฺถิ น มหาภูตํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น วิญญตฺติ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ
 อตฺถิ วิญญตฺติ, อตฺถิ น วิญญตฺติ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น จิตฺตสมฺภูจํ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ
 ตํ อตฺถิ จิตฺตสมฺภูจํ, อตฺถิ น จิตฺตสมฺภูจํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น จิตฺตสทฺทํ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ
 อตฺถิ จิตฺตสทฺทํ, อตฺถิ น จิตฺตสทฺทํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น จิตฺตานุปฺริวตฺติ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ
 ตํ อตฺถิ จิตฺตานุปฺริวตฺติ, อตฺถิ น จิตฺตานุปฺริวตฺติ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ โอปาริกํ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ อตฺถิ
 โอปาริกํ, อตฺถิ สุขมํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ สนฺติเก, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ อตฺถิ
 ทฺวเร, อตฺถิ สนฺติเก.

ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ จกฺขสมฺภสฺสส น วตฺถุ, ยนฺตํ รูปํ
 อชฺฌตฺตํ ตํ อตฺถิ จกฺขสมฺภสฺสส วตฺถุ, อตฺถิ จกฺขสมฺภสฺสส น
 วตฺถุ.

ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ อตฺถิ^๑ จกฺขสมฺภสฺสชาเย เวทนาย ฯเปฯ
 สญฺญาย ฯเปฯ เจตนาย ฯเปฯ จกฺขวิญญานสฺส น วตฺถุ, ยนฺตํ

^๑ ฉ., เท. อตฺถิ อิทํ นตฺถิ.

รูป อชฺฌตฺติกํ ตํ อตฺถิ จกฺขุวิญญาณสฺส วตฺถุ, อตฺถิ จกฺขุวิญญาณสฺส
น วตฺถุ.

ยนฺตํ รูปํ พาทิรํ ตํ โสตสมฺพสฺสสฺส อเปฯ ฆานสมฺพสฺสสฺส
อเปฯ ชิวหาสมฺพสฺสสฺส อเปฯ กายสมฺพสฺสสฺส น วตฺถุ, ยนฺตํ รูปํ
อชฺฌตฺติกํ ตํ อตฺถิ กายสมฺพสฺสสฺส วตฺถุ, อตฺถิ กายสมฺพสฺสสฺส น
วตฺถุ. ยนฺตํ รูปํ พาทิรํ ตํ กายสมฺพสฺสชาย เวทนาย อเปฯ
สญฺญาย อเปฯ เจตนาย อเปฯ กายวิญญาณสฺส น วตฺถุ, ยนฺตํ
รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อตฺถิ กายวิญญาณสฺส วตฺถุ, อตฺถิ กายวิญญาณสฺส
น วตฺถุ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ จกฺขุสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ, ยนฺตํ
รูปํ พาทิรํ ตํ อตฺถิ จกฺขุสมฺพสฺสสฺส อารมฺมณํ, อตฺถิ จกฺขุสมฺพสฺสสฺส
น อารมฺมณํ. ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ จกฺขุสมฺพสฺสชาย เวทนาย
อเปฯ สญฺญาย อเปฯ เจตนาย อเปฯ จกฺขุวิญญาณสฺส น
อารมฺมณํ, ยนฺตํ รูปํ พาทิรํ ตํ อตฺถิ จกฺขุวิญญาณสฺส อารมฺมณํ,
อตฺถิ จกฺขุวิญญาณสฺส น อารมฺมณํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ โสตสมฺพสฺสสฺส อเปฯ ฆานสมฺพสฺสสฺส
อเปฯ ชิวหาสมฺพสฺสสฺส อเปฯ กายสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ, ยนฺตํ
รูปํ พาทิรํ ตํ อตฺถิ กายสมฺพสฺสสฺส อารมฺมณํ, อตฺถิ กายสมฺพสฺสสฺส
น อารมฺมณํ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ กายสมฺพสฺสชาย เวทนาย อเปฯ สญฺญาย
อเปฯ เจตนาย อเปฯ กายวิญญาณสฺส น อารมฺมณํ, ยนฺตํ รูปํ
พาทิรํ ตํ อตฺถิ กายวิญญาณสฺส อารมฺมณํ, อตฺถิ กายวิญญาณสฺส
น อารมฺมณํ.

ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ น จกฺขายตฺถ^๑, ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ
 อตฺถิ จกฺขายตฺถ, อตฺถิ น จกฺขายตฺถ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ น
 โสตายตฺถ ฯเปฯ น ฆานายตฺถ ฯเปฯ น ชิวฺหายตฺถ ฯเปฯ น
 กายายตฺถ, ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อตฺถิ กายายตฺถ, อตฺถิ น
 กายายตฺถ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น รูปายตฺถ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ
 อตฺถิ รูปายตฺถ, อตฺถิ น รูปายตฺถ. ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น
 สทฺทายตฺถ ฯเปฯ น กนฺธายตฺถ ฯเปฯ น รสายตฺถ ฯเปฯ น
 โผฏฺฐพฺพายตฺถ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ อตฺถิ โผฏฺฐพฺพายตฺถ, อตฺถิ น
 โผฏฺฐพฺพายตฺถ.

ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ น จกฺขุชาตฺถ, ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ
 อตฺถิ จกฺขุชาตฺถ, อตฺถิ น จกฺขุชาตฺถ. ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ น
 โสตฺธาตฺถ ฯเปฯ น ฆานธาตฺถ ฯเปฯ น ชิวฺหาธาตฺถ ฯเปฯ น
 กายธาตฺถ, ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ อตฺถิ กายธาตฺถ, อตฺถิ น
 กายธาตฺถ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น รูปธาตฺถ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ
 อตฺถิ รูปธาตฺถ, อตฺถิ น รูปธาตฺถ. ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ น
 สทฺทธาตฺถ ฯเปฯ น กนฺธธาตฺถ ฯเปฯ น รสธาตฺถ ฯเปฯ น
 โผฏฺฐพฺพธาตฺถ, ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ อตฺถิ โผฏฺฐพฺพธาตฺถ, อตฺถิ น
 โผฏฺฐพฺพธาตฺถ.

ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ น จกฺขุณฺทริยํ, ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ ตํ
 อตฺถิ จกฺขุณฺทริยํ, อตฺถิ น จกฺขุณฺทริยํ. ยนฺตํ รูปํ พหิริํ ตํ

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ ฉ., เท. น จกฺขายตฺถ, เหวมฺปฺริปี.

น โสติดินุทริยํ ๗เป๗ น ฆานินุทริยํ ๗เป๗ น ชิวหินุทริยํ ๗เป๗ น
กายินุทริยํ, ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ อตฺถิ กายินุทริยํ, อตฺถิ น
กายินุทริยํ.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น อิตฺถินุทริยํ, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ ตํ
อตฺถิ อิตฺถินุทริยํ, อตฺถิ น อิตฺถินุทริยํ.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น ปุริสินุทริยํ, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ ตํ
อตฺถิ ปุริสินุทริยํ, อตฺถิ น ปุริสินุทริยํ.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น ชีวิตินุทริยํ, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ ตํ
อตฺถิ ชีวิตินุทริยํ, อตฺถิ น ชีวิตินุทริยํ.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น กายวิญญตฺติ, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ
ตํ อตฺถิ กายวิญญตฺติ, อตฺถิ น กายวิญญตฺติ.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น วจีวิญญตฺติ, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ ตํ
อตฺถิ วจีวิญญตฺติ, อตฺถิ น วจีวิญญตฺติ.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น อากาสชาตฺ, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ ตํ
อตฺถิ อากาสชาตฺ, อตฺถิ น อากาสชาตฺ.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น อาโปชาตฺ, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ ตํ
อตฺถิ อาโปชาตฺ, อตฺถิ น อาโปชาตฺ.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ รูปสฺส น ลหฺตฺตา, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ
ตํ อตฺถิ รูปสฺส ลหฺตฺตา, อตฺถิ รูปสฺส น ลหฺตฺตา.

ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ รูปสฺส น มฺหฺตฺตา, ยนุตํ รูปํ พาหิรํ
ตํ อตฺถิ รูปสฺส มฺหฺตฺตา, อตฺถิ รูปสฺส น มฺหฺตฺตา.

หมตอายุ 12/06/2564 ยนุตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ รูปสฺส น กมฺมณฺณตฺตา, ยนุตํ รูปํ
พาหิรํ ตํ อตฺถิ รูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา, อตฺถิ รูปสฺส น กมฺมณฺณตฺตา.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ รูปสฺส น อุปจโย, ยนฺตํ รูปํ พหิริ
 ตํ อตฺถิ รูปสฺส อุปจโย, อตฺถิ รูปสฺส น อุปจโย.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ รูปสฺส น สนฺตติ, ยนฺตํ รูปํ พหิริ
 ตํ อตฺถิ รูปสฺส สนฺตติ, อตฺถิ รูปสฺส น สนฺตติ.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ รูปสฺส น ชรตา, ยนฺตํ รูปํ พหิริ
 ตํ อตฺถิ รูปสฺส ชรตา, อตฺถิ รูปสฺส น ชรตา.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ รูปสฺส น อนิจฺจตา, ยนฺตํ รูปํ
 พหิริ ตํ อตฺถิ รูปสฺส อนิจฺจตา, อตฺถิ รูปสฺส น อนิจฺจตา.

ยนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ ตํ น กพฺพีการโ อหาโร, ยนฺตํ รูปํ
 พหิริ ตํ อตฺถิ กพฺพีการโ อหาโร, อตฺถิ น กพฺพีการโ อหาโร.

เอวํ ติวิเชน รูปสงฺคโ.

ติกกมัตติกา.

จตุกกมัตติกา

จตุพฺพิเชน รูปสงฺคโ:

[๕๘๖] ยนฺตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนํ, อตฺถิ
 อนุปาตินฺนํ. ยนฺตํ รูปํ อนุปาทา^๑ ตํ อตฺถิ อุปาทินฺนํ, อตฺถิ
 อนุปาตินฺนํ.

^๑ ฉ., เท. โนอุปาทา, เอมุปริปิ. มหา. โนปาทา.

ยหุตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทีนฺนุปาทานิยํ, อตฺถิ
อนฺนุปาทีนฺนุปาทานิยํ. ยหุตํ รูปํ อนฺนุปาทา ตํ อตฺถิ อุปาทีนฺนุปาทานิยํ,
อตฺถิ อนฺนุปาทีนฺนุปาทานิยํ.

ยหุตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ สปปปฏิฆํ, อตฺถิ อปปปฏิฆํ. ยหุตํ
รูปํ อนฺนุปาทา ตํ อตฺถิ สปปปฏิฆํ, อตฺถิ อปปปฏิฆํ.

ยหุตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ โอพาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ. ยหุตํ รูปํ
อนฺนุปาทา ตํ อตฺถิ โอพาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ.

ยหุตํ รูปํ อุปาทา ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สหฺตฺติเก. ยหุตํ รูปํ
อนฺนุปาทา ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สหฺตฺติเก.

ยหุตํ รูปํ อุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ สนิทฺสสนฺ, อตฺถิ อนิทฺสสนฺ.
ยหุตํ รูปํ อนฺนุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ สนิทฺสสนฺ, อตฺถิ อนิทฺสสนฺ.

ยหุตํ รูปํ อุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ สปปปฏิฆํ, อตฺถิ อปปปฏิฆํ. ยหุตํ
รูปํ อนฺนุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ สปปปฏิฆํ, อตฺถิ อปปปฏิฆํ.

ยหุตํ รูปํ อุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ, อตฺถิ น มหาภูตํ.
ยหุตํ รูปํ อนฺนุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ, อตฺถิ น มหาภูตํ.

ยหุตํ รูปํ อุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ โอพาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ. ยหุตํ
รูปํ อนฺนุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ โอพาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ.

ยหุตํ รูปํ อุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สหฺตฺติเก. ยหุตํ รูปํ
อนฺนุปาทีนฺนํ ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สหฺตฺติเก.

ยหุตํ รูปํ อุปาทีนฺนุปาทานิยํ ตํ อตฺถิ สนิทฺสสนฺ, อตฺถิ
อนิทฺสสนฺ. ยหุตํ รูปํ อนฺนุปาทีนฺนุปาทานิยํ ตํ อตฺถิ สนิทฺสสนฺ, อตฺถิ
อนิทฺสสนฺ.

ยนฺตํ รูปํ อูปาทินฺนูปาทานียํ ตํ อตฺถิ สปปปฏิฆํ, อตฺถิ
 อปปปฏิฆํ. ยนฺตํ รูปํ อนุูปาทินฺนูปาทานียํ ตํ อตฺถิ สปปปฏิฆํ, อตฺถิ
 อปปปฏิฆํ.

ยนฺตํ รูปํ อูปาทินฺนูปาทานียํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ, อตฺถิ น
 มหาภูตํ. ยนฺตํ รูปํ อนุูปาทินฺนูปาทานียํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ, อตฺถิ น
 มหาภูตํ.

ยนฺตํ รูปํ อูปาทินฺนูปาทานียํ ตํ อตฺถิ โอปาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ.
 ยนฺตํ รูปํ อนุูปาทินฺนูปาทานียํ ตํ อตฺถิ โอปาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ.

ยนฺตํ รูปํ อูปาทินฺนูปาทานียํ ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สนฺติเก.
 ยนฺตํ รูปํ อนุูปาทินฺนูปาทานียํ ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สนฺติเก.

ยนฺตํ รูปํ สปปปฏิฆํ ตํ อตฺถิ อินฺทริยํ, อตฺถิ น อินฺทริยํ. ยนฺตํ
 รูปํ อปปปฏิฆํ ตํ อตฺถิ อินฺทริยํ, อตฺถิ น อินฺทริยํ.

ยนฺตํ รูปํ สปปปฏิฆํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ, อตฺถิ น มหาภูตํ.
 ยนฺตํ รูปํ อปปปฏิฆํ ตํ อตฺถิ มหาภูตํ, อตฺถิ น มหาภูตํ.

ยนฺตํ รูปํ อินฺทริยํ ตํ อตฺถิ โอปาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ. ยนฺตํ รูปํ
 น อินฺทริยํ ตํ อตฺถิ โอปาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ.

ยนฺตํ รูปํ อินฺทริยํ ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สนฺติเก. ยนฺตํ รูปํ
 น อินฺทริยํ ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สนฺติเก.

ยนฺตํ รูปํ มหาภูตํ ตํ อตฺถิ โอปาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ. ยนฺตํ รูปํ
 น มหาภูตํ ตํ อตฺถิ โอปาริกํ, อตฺถิ สุขุมํ.

หมดอายุ 12/06/2566

ยนฺตํ รูปํ มหาภูตํ ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สนฺติเก. ยนฺตํ รูปํ
 น มหาภูตํ ตํ อตฺถิ ทูเร, อตฺถิ สนฺติเก.

ทัญจํ สุตํ มุตํ วิญญาตํ รูปํ.

เอวํ จตฺตพฺพิเชน รูปสงฺคโห.

จตฺตกุกมาตिका.

ปญจกมาตिका

ปญฺจวิเชน รูปสงฺคโห:

[๕๘๗] ปจวีธาตฺว อโปธาตฺว เตโชธาตฺว วาโยธาตฺว, ยณฺจ รูปํ
อุปาหา.

เอวํ ปญฺจวิเชน รูปสงฺคโห.

ปญจกมาตिका.

จกุกมาตिका

จพฺพพิเชน รูปสงฺคโห:

[๕๘๘] จกฺขุวิญญฺเอยํ รูปํ โสตฺตวิญญฺเอยํ รูปํ ฆานวิญญฺเอยํ
รูปํ ชิวหาวิญญฺเอยํ รูปํ กายวิญญฺเอยํ รูปํ มโนวิญญฺเอยํ รูปํ.

เอวํ จพฺพพิเชน รูปสงฺคโห.

จกุกมาตिका.

สตฺตกมฺมาติกา

สตฺตวิเชน รุปสงคโห:

[๕๘๙] จกฺขุวิญญฺเอยํ รูปํ โสตฺตวิญญฺเอยํ รูปํ ฆานวิญญฺเอยํ
รูปํ ชิวหาวิญญฺเอยํ รูปํ กายวิญญฺเอยํ รูปํ มโนธาทูวิญญฺเอยํ รูปํ
มโนวิญญฺเอยํ ธาตฺตวิญญฺเอยํ รูปํ.

เอวํ สตฺตวิเชน รุปสงคโห.

สตฺตกมฺมาติกา.

อฏฺฐกมฺมาติกา

อฏฺฐวิเชน รุปสงคโห:

[๕๙๐] จกฺขุวิญญฺเอยํ รูปํ โสตฺตวิญญฺเอยํ รูปํ ฆานวิญญฺเอยํ
รูปํ ชิวหาวิญญฺเอยํ รูปํ กายวิญญฺเอยํ รูปํ อตฺถิ สุขสมฺพสฺสํ อตฺถิ
ทุกฺขสมฺพสฺสํ มโนธาทูวิญญฺเอยํ รูปํ มโนวิญญฺเอยํ ธาตฺตวิญญฺเอยํ รูปํ.

เอวํ อฏฺฐวิเชน รุปสงคโห.

อฏฺฐกมฺมาติกา.

นวกมัตติกา

นวกวิเชน รูปสงคโท:

[๕๙๑] จกขุณหุริยํ โสติณหุริยํ ฆานินุหุริยํ ชิวหิณหุริยํ กายินุหุริยํ
อิตฺติณหุริยํ ปุริสินุหุริยํ ชีวิตินุหุริยํ, ยญจ รูปํ น อินุหุริยํ.

เอวํ นวกวิเชน รูปสงคโท.

นวกมัตติกา.

ทสกมัตติกา

ทสวิเชน รูปสงคโท:

[๕๙๒] จกขุณหุริยํ โสติณหุริยํ ฆานินุหุริยํ ชิวหิณหุริยํ กายินุหุริยํ
อิตฺติณหุริยํ ปุริสินุหุริยํ ชีวิตินุหุริยํ, น อินุหุริยํ รูปํ อตฺถิ สปปปฏิฆํ
อตฺถิ อปปปฏิฆํ.

เอวํ ทสวิเชน รูปสงคโท.

ทสกมัตติกา

เอกาทสกมัตติกา

เอกาทสวิเชน รูปสงคโท:

[๕๙๓] จกขายตฺถํ โสตายตฺถํ ฆานายตฺถํ ชิวหายตฺถํ กายายตฺถํ
รูปายตฺถํ สทฺทหายตฺถํ คณฺธายตฺถํ รสายตฺถํ โผฏฺฐพฺพายตฺถํ, ยญจ
รูปํ อนินทสฺสนํ อปปปฏิฆํ ฐมฺมายตฺถนปริยาปนฺนํ.

เอวํ เอกาทสวิเชน รูปสงคโท.

เอกาทสกมัตติกา.

รูปวิภคติ เอกกนิทฺเทโส

[๕๙๔] สพฺพํ รูปํ น เหตุเมว อเหตุเมว เหตุวิปฺปยุตฺตเมว
 สปปจฺจยเมว สงฺขตเมว รูปเมว โลกียเมว สาสวเมว สญฺโฆชนียเมว
 คณฺถนียเมว โอฆนียเมว โยคนียเมว นีวรณียเมว ปฺรามญฺจเมว
 อุปาทานียเมว สงฺกิลेสิกเมว อพฺยาคตเมว อนารมฺมณเมว อเจตสิกเมว
 จิตฺตวิปฺปยุตฺตเมว เนววิปากนวิปากมฺมมฺมเมว อสงฺกิลิฏฺจสงฺกิลेสิกเมว
 น สวิตกฺกสฺวิจารเมว น อวิตกฺกวิچارมตฺตเมว อวิตกฺกอวิچارเมว น
 ปิติสหคตเมว น สุขสหคตเมว น อุเปกฺขาสหคตเมว เนว ทสฺสเนน
 น ภาวนาย ปหาตพฺพเมว เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพ-
 เหตุกเมว เนว อาจยคามิ น อปจยคามิเมว เนวเสกฺขนาเสกฺขเมว
 ปริตฺตเมว กามาวจรเมว น รูปาวจรเมว น อรูปาวจรเมว ปรียาปนฺนเมว
 โน อปรียาปนฺนเมว อนียตเมว อนียยานิกเมว อุปฺปนฺนํ จหิ
 วิญญาเณหิ วิญญेยฺยเมว อนิจฺจเมว ชราภิกฺขตเมว.

เอวํ เอกวิเชน รูปสงฺคโห.

เอกกนิทฺเทโส.

ทุกนิทฺเทโส อุปาทาภาชนียํ

[๕๙๕] กตมฺนตํ รูปํ อุปาทา. จกฺขายตฺนํ โสตายตฺนํ ฆานายตฺนํ
 ชิวฺหายตฺนํ ภายายตฺนํ รูปายตฺนํ สทฺทฺทายตฺนํ คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ
 อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ กายวิญญตฺติ วจฺจิตฺติ
 อากาสธาตํ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส

อุปจโย รูปสส สนฺตติ รูปสส ชรตา รูปสส อนิจฺจตา กพฺพิกาโร
อาหาโร.

[๕๕๖] กตมนฺตํ รูปํ จกฺขายตฺตํ. ยํ จกฺขํ^๑ จตฺตุนฺนํ มหาวุฏฺฏานํ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทฺตสฺสโน สปปปฏิโม, เยน
จกฺขฺนา อนิทฺตสฺสเนน สปปปฏิเมเนน รูปํ สนิทฺตสฺสนํ สปปปฏิมํ ปสฺสํ ภา
ปสฺสตี ภา ปสฺสํสสตี ภา ปสฺเส ภา, จกฺขุเปตํ จกฺขายตฺตํเปตํ
จกฺขุชาตฺตฺเปสา จกฺขุขุทฺธิยํเปตํ โลโกเปโส ทวาราเปสา สมฺภูโทเปโส
ปณฺฑรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ เนตฺตํเปตํ นยฺนํเปตํ โอริมนฺตํเปตํ
สุญฺโฆ คาโมเปโส. อิทฺตํ รูปํ จกฺขายตฺตํ.

[๕๕๗] กตมนฺตํ รูปํ จกฺขายตฺตํ. ยํ จกฺขํ จตฺตุนฺนํ มหาวุฏฺฏานํ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทฺตสฺสโน สปปปฏิโม, ยมฺหิ
จกฺขฺมฺหิ อนิทฺตสฺสนมฺหิ สปปปฏิมมฺหิ รูปํ สนิทฺตสฺสนํ สปปปฏิมํ ปฏิหณฺณิ
ภา ปฏิหณฺณตี ภา ปฏิหณฺณิสฺสตี ภา, ปฏิหณฺณเภา ภา, จกฺขุเปตํ
จกฺขายตฺตํเปตํ จกฺขุชาตฺตฺเปสา จกฺขุขุทฺธิยํเปตํ โลโกเปโส ทวาราเปสา
สมฺภูโทเปโส ปณฺฑรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ เนตฺตํเปตํ นยฺนํเปตํ
โอริมนฺตํเปตํ สุญฺโฆ คาโมเปโส. อิทฺตํ รูปํ จกฺขายตฺตํ.

[๕๕๘] กตมนฺตํ รูปํ จกฺขายตฺตํ. ยํ จกฺขํ จตฺตุนฺนํ มหาวุฏฺฏานํ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทฺตสฺสโน สปปปฏิโม, ยํ
จกฺขํ อนิทฺตสฺสนํ สปปปฏิมํ รูปมฺหิ สนิทฺตสฺสนมฺหิ สปปปฏิมมฺหิ ปฏิหณฺณิ
ภา ปฏิหณฺณตี ภา ปฏิหณฺณิสฺสตี ภา ปฏิหณฺณเภา ภา, จกฺขุเปตํ

จกฺขายตณฺเปตํ จกฺขุชาตฺตเปสํ จกฺขุขุทฺธิยํเปตํ โลโกเปโส ทวาราเปสํ
สมฺมุทฺโทเปโส ปณฺฑิตฺเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุํเปตํ เนตฺตํเปตํ นยณฺเปตํ
โอริมนฺตฺรํเปตํ สฺสญฺโณ คามโเปโส. อิทนํ ภูมิ จกฺขายตณฺ.

[๕๙๙] กตมมุตฺตํ รูปํ จกฺขายตณฺโณ. ยํ จกฺขํ จตฺตุนฺนํ มหาวฏฺฏานํ
 อุกฺปาทาย ปสฺสาทิ อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทฺสสฺสโน สปปปฏิโม, ยํ
 จกฺขํ นิสฺสาย รูปํ อารพฺภ จกฺขุสมฺผสฺสโส อุกฺปชฺชติ वा อุกฺปชฺชติ
 वा อุกฺปชฺชติสฺสติ वा อุกฺปชฺชเช वा อปฺเปย ยํ จกฺขํ นิสฺสาย รูปํ
 อารพฺภ จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา อปฺเปย สญฺญา อปฺเปย เจตนา อปฺเปย
 จกฺขุวิญฺญาณํ อุกฺปชฺชติ वा อุกฺปชฺชติ वा อุกฺปชฺชติสฺสติ वा
 อุกฺปชฺชเช वा อปฺเปย ยํ จกฺขํ นิสฺสาย รูปารมฺมโณ จกฺขุสมฺผสฺสโส
 อุกฺปชฺชติ वा อุกฺปชฺชติ वा อุกฺปชฺชติสฺสติ वा อุกฺปชฺชเช वा อปฺเปย
 ยํ จกฺขํ นิสฺสาย รูปารมฺมณา จกฺขุสมฺผสฺสชา เวทนา อปฺเปย สญฺญา
 อปฺเปย เจตนา อปฺเปย จกฺขุวิญฺญาณํ อุกฺปชฺชติ वा อุกฺปชฺชติ वा
 อุกฺปชฺชติสฺสติ वा อุกฺปชฺชเช वा, จกฺขุเปตํ จกฺขายตณฺโณเปตํ จกฺขุชฺชาตฺตฺเปสฺสา
 จกฺขุนฺทริยํเปตํ โลโกเปสฺส ทวาราชฺาเปสฺส สมฺมทฺโทเปสฺส ปณฺฑิตฺโรเปตํ
 เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ เนตฺตํเปตํ นยณฺเปตํ โอริมนฺติริเปตํ สุกฺกโณ
 คาโมเปสฺส. อิทนฺตํ รูปํ จกฺขายตณฺโณ.

[๒๐๐] กตมนต์ รูป โสตายตนํ. ยํ โสต้ จตฺตุนํ มหาภูตานํ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนโน อนิทสฺสนโน สปปปฏิโม, เยน
โสเตน อนิทสฺสเนน สปปปฏิเมเนน สทฺทํ อนิทสฺสนํ สปปปฏิมํ สุณิ วา
สุณาติ วา สุณิสฺสติ วา สุณเ วา, โสต้เปตํ โสตายตนํเปตํ
โสตราตฺตูปเสา โสตินุทฺริยํเปตํ โลโกเปโส ทวาราเปเสา สมฺมทฺโทเปโส
ปณฺฑรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุํเปตํ โอริมนฺตึรํเปตํ สุญฺญโ คามเปโส.
อิทมนต์ รูป โสตายตนํ.

[๖๐๑] กตมนต์ รูป โสตายตนฺ. ยํ โสต้ จตฺตุนฺ มหาวุทฺตํ
 อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนโน อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิม, ยมฺหิ
 โสตมฺหิ อนิทฺตฺสนมฺหิ สปปฏฺฐิมมฺหิ สทฺโท อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิม
 ปฏฺฐิหณฺณิ วา ปฏฺฐิหณฺณติ วา ปฏฺฐิหณฺณิสฺสติ วา ปฏฺฐิหณฺณเ วา,
 โสต้เปตํ โสตายตนฺเปตํ โสตธาตฺตฺเปสสา โสตฺติณฺทริยํเปตํ โลโกเปสโส
 ทวารราเปสสา สมฺมทฺโทเปสโส ปณฺฑรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถํเปตํ
 โอริมนฺตํเปตํ สฺสญฺโฆ กาโมเปสโส. อิทฺตํ รูป โสตายตนฺ.

[๖๐๒] กตมนต์ รูป โสตายตนฺ. ยํ โสต้ จตฺตุนฺ มหาวุทฺตํ
 อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนโน อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิม, ยํ
 โสต้ อนิทฺตฺสนํ สปปฏฺฐิม สทฺทมฺหิ อนิทฺตฺสนมฺหิ สปปฏฺฐิมมฺหิ
 ปฏฺฐิหณฺณิ วา ปฏฺฐิหณฺณติ วา ปฏฺฐิหณฺณิสฺสติ วา ปฏฺฐิหณฺณเ วา,
 โสต้เปตํ โสตายตนฺเปตํ โสตธาตฺตฺเปสสา โสตฺติณฺทริยํเปตํ โลโกเปสโส
 ทวารราเปสสา สมฺมทฺโทเปสโส ปณฺฑรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถํเปตํ
 โอริมนฺตํเปตํ สฺสญฺโฆ กาโมเปสโส. อิทฺตํ รูป โสตายตนฺ.

[๖๐๓] กตมนต์ รูป โสตายตนฺ. ยํ โสต้ จตฺตุนฺ มหาวุทฺตํ
 อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนโน อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิม, ยํ
 โสต้ นิสฺสาย สทฺทํ อารพฺภ โสตฺตสมฺมสฺสโส อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ
 วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปฯ ยํ โสต้ นิสฺสาย สทฺทํ
 อารพฺภ โสตฺตสมฺมสฺสชา เวทฺนา อเปฯ สญฺญา อเปฯ เจตฺนา อเปฯ
 โสตฺตวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช
 วา อเปฯ ยํ โสต้ นิสฺสาย สทฺทการมฺมโน โสตฺตสมฺมสฺสโส อุปฺปชฺชติ
 วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปฯ ยํ โสต้
 นิสฺสาย สทฺทการมฺมณา โสตฺตสมฺมสฺสชา เวทฺนา อเปฯ สญฺญา อเปฯ
 เจตฺนา อเปฯ โสตฺตวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติสฺสติ

วา อุปปชฺเช วา, โสตํเปตํ โสตายตณฺเปตํ โสตธาตูปเสา โสตินฺทริยํเปตํ
โลโกเปโส ทวาราเปเสา สมฺมทฺโทเปโส ปณฺทฺรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุํเปตํ
โอริมนฺตํเปตํ สฺสญฺโฆ คาโมเปโส. อิทนฺตํ รูปํ โสตายตณฺ.

[๖๐๔] กตมณฺตํ รูปํ ฆานายตณฺ. ยํ ฆานํ จตฺตุนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปปฏฺฏิโฆ, เยน
ฆาเนน อนิทสฺสเนน สปปฏฺฏิฆเนน คนฺธํ อนิทสฺสนํ สปปฏฺฏิฆมฺ ฆายิ วา
ฆายติ วา ฆายิสฺสติ วา ฆาเย วา, ฆานํเปตํ ฆานายตณฺเปตํ
ฆานธาตูปเสา ฆานินฺทริยํเปตํ โลโกเปโส ทวาราเปเสา สมฺมทฺโทเปโส
ปณฺทฺรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุํเปตํ โอริมนฺตํเปตํ สฺสญฺโฆ คาโมเปโส;
อิทนฺตํ รูปํ ฆานายตณฺ.

[๖๐๕] กตมณฺตํ รูปํ ฆานายตณฺ. ยํ ฆานํ จตฺตุนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปปฏฺฏิโฆ, ยมฺหิ
ฆานมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปปฏฺฏิฆมฺหิ คนฺโธ อนิทสฺสโน สปปฏฺฏิโฆ
ปฏฺฏิหฺนฺยติ วา ปฏฺฏิหฺนฺยติ วา ปฏฺฏิหฺนฺยติสฺสติ วา ปฏฺฏิหฺนฺยเ วา,
ฆานํเปตํ ฆานายตณฺเปตํ ฆานธาตูปเสา ฆานินฺทริยํเปตํ โลโกเปโส
ทวาราเปเสา สมฺมทฺโทเปโส ปณฺทฺรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุํเปตํ
โอริมนฺตํเปตํ สฺสญฺโฆ คาโมเปโส; อิทนฺตํ รูปํ ฆานายตณฺ.

[๖๐๖] กตมณฺตํ รูปํ ฆานายตณฺ. ยํ ฆานํ จตฺตุนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสโน สปปฏฺฏิโฆ, ยํ
ฆานํ อนิทสฺสนํ สปปฏฺฏิฆมฺ คนฺธมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปปฏฺฏิฆมฺหิ
ปฏฺฏิหฺนฺยติ วา ปฏฺฏิหฺนฺยติ วา ปฏฺฏิหฺนฺยติสฺสติ วา ปฏฺฏิหฺนฺยเ วา,
ฆานํเปตํ ฆานายตณฺเปตํ ฆานธาตูปเสา ฆานินฺทริยํเปตํ โลโกเปโส
ทวาราเปเสา สมฺมทฺโทเปโส ปณฺทฺรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุํเปตํ
โอริมนฺตํเปตํ สฺสญฺโฆ คาโมเปโส, อิทนฺตํ รูปํ ฆานายตณฺ.

[๖๐๗] กตมนต์ รูป ฌานายตน์. ยัม ฌานัม จตุนัน มหาภูตานัม
 อุปาทาย ปสาโท อตตภาวปริยาปนโน อนิทสฺสนโน สปปฏฺฐิโม, ยัม
 ฌานัม นิสฺสาย คณฺหํ อารพฺภ ฌานสมฺพลสฺส อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ
 วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยัม ฌานัม นิสฺสาย คณฺหํ
 อารพฺภ ฌานสมฺพลสฺสชา เวทนา อเปยฺ สญฺญา อเปยฺ เจตนา อเปยฺ
 ฌานวิญฺญานํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา
 อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยัม ฌานัม นิสฺสาย คณฺหารมฺมโน ฌานสมฺพลสฺส
 อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ
 ยัม ฌานัม นิสฺสาย คณฺหารมฺมณา ฌานสมฺพลสฺสชา เวทนา อเปยฺ
 สญฺญา อเปยฺ เจตนา อเปยฺ ฌานวิญฺญานํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ
 วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา, ฌานัมเปตํ ฌานายตน์เปตํ
 ฌานธาทูปเสสา ฌานินฺหุทฺธิยัมเปตํ โลโกเปสฺส ทวาราเปสสา สมฺมุตฺโตเปสโส
 ปณฺฑิตฺเปตํ เขตตํเปตํ วตถุเปตํ โอริมนฺตึรเปตํ สฺสญฺโณ คาโมเปสโส;
 อิทนฺตํ รูป ฌานายตน์.

[๖๐๘] กตมนต์ รูป ชิวฺหายตน์. ยา ชิวฺหา จตุนัน มหาภูตานัม
 อุปาทาย ปสาโท อตตภาวปริยาปนโน อนิทสฺสนโน สปปฏฺฐิโม, ยาย
 ชิวฺหาย อนิทสฺสนาย สปปฏฺฐิฌาย รสํ อนิทสฺสนํ สปปฏฺฐิฌํ สายิ วา
 สายติ วา สายิสฺสติ วา สาเย วา, ชิวฺหาเปสสา ชิวฺหายตน์เปตํ
 ชิวฺหาธาทูปเสสา ชิวฺหินฺหุทฺธิยัมเปตํ โลโกเปสฺส ทวาราเปสสา สมฺมุตฺโตเปสโส
 ปณฺฑิตฺเปตํ เขตตํเปตํ วตถุเปตํ โอริมนฺตึรเปตํ สฺสญฺโณ คาโมเปสโส;
 อิทนฺตํ รูป ชิวฺหายตน์.

[๖๐๙] กตมนต์ รูป ชิวฺหายตน์. ยา ชิวฺหา จตุนัน มหาภูตานัม
 อุปาทาย ปสาโท อตตภาวปริยาปนโน อนิทสฺสนโน สปปฏฺฐิโม, ยาย
 ชิวฺหาย อนิทสฺสนาย สปปฏฺฐิฌาย รสํ อนิทสฺสนโน สปปฏฺฐิโม ปฏฺฐิณฺณ
 วา ปฏฺฐิณฺณติ วา ปฏฺฐิณฺณิสฺสติ วา ปฏฺฐิณฺณเย วา, ชิวฺหาเปสสา
 ชิวฺหายตน์เปตํ ชิวฺหาธาทูปเสสา ชิวฺหินฺหุทฺธิยัมเปตํ โลโกเปสฺส ทวาราเปสสา

สมุทฺโทเปโส ปณฺฑรฺเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ โอริมนฺตํรฺเปตํ สฺญโณ
คาโมเปโส; อิทนฺตํ รูปํ ชิวฺหายตณฺ.

[๖๑๐] กตมนฺตํ รูปํ ชิวฺหายตณฺ. ยา ชิวฺหา จตฺตุนฺนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทฺสฺสนํ สปปฏฺฐิโฆ, ยา
ชิวฺหา อนิทฺสฺสนา สปปฏฺฐิฆา รสมฺหิ อนิทฺสฺสนมฺหิ สปปฏฺฐิฆมฺหิ
ปฏฺฐิหณฺณิ วา ปฏฺฐิหณฺณติ วา ปฏฺฐิหณฺณิสฺสติ วา ปฏฺฐิหณฺณเ วา,
ชิวฺหาเปสา ชิวฺหายตณฺเปตํ ชิวฺหาธาตฺเปสา ชิวฺหิณฺทริยํเปตํ โลโกเปโส
ทวาราเปสา สมุทฺโทเปโส ปณฺฑรฺเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ
โอริมนฺตํรฺเปตํ สฺญโณ คาโมเปโส; อิทนฺตํ รูปํ ชิวฺหายตณฺ.

[๖๑๑] กตมนฺตํ รูปํ ชิวฺหายตณฺ. ยา ชิวฺหา จตฺตุนฺนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทฺสฺสนํ สปปฏฺฐิโฆ, ยํ
ชิวฺหํ นิสฺสาย รสํ อารพฺภ ชิวฺหาสมฺพลฺโส อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ
วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยํ ชิวฺหํ นิสฺสาย รสํ
อารพฺภ ชิวฺหาสมฺพลฺสชา เวทนา อเปยฺ สญฺญา อเปยฺ เจตนา
อเปยฺ ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา
อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยํ ชิวฺหํ นิสฺสาย รสารมฺมโณ ชิวฺหาสมฺพลฺโส
อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ
ยํ ชิวฺหํ นิสฺสาย รสารมฺมณา ชิวฺหาสมฺพลฺสชา เวทนา อเปยฺ
สญฺญา อเปยฺ เจตนา อเปยฺ ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ
วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา, ชิวฺหาเปสา ชิวฺหายตณฺเปตํ
ชิวฺหาธาตฺเปสา ชิวฺหิณฺทริยํเปตํ โลโกเปโส ทวาราเปสา สมุทฺโทเปโส
ปณฺฑรฺเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ โอริมนฺตํรฺเปตํ สฺญโณ คาโมเปโส;
อิทนฺตํ รูปํ ชิวฺหายตณฺ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๖๑๒] กตมนฺตํ รูปํ กายายตณฺ. โย กาโย จตฺตุนฺนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทฺสฺสนํ สปปฏฺฐิโฆ, เยน กาเยน

อนิทสฺสเนน สปปฏฺฐิเมว โผฏฺฐพฺพํ อนิทสฺสนํ สปปฏฺฐิณํ ผุสฺสิ วา ผุสฺสติ
วา ผุสฺสิสฺสติ วา ผุสฺเส วา, กาโยเปโส กายายตนํเปตํ กายธาดุเปสํ
กายินฺหุริยํเปตํ โลโกเปโส ทวารธาดุเปสํ สมุทฺโทเปโส ปณฺฑรํเปตํ
เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ โอริมนฺตํเปตํ สฺสณฺโณ คามิเปโส; อิทนฺตํ รูปํ
กายายตนํ.

[๖๑๓] กตมนฺตํ รูปํ กายายตนํ. โย กาโย จตฺตุนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสนํ สปปฏฺฐิณํ, ยมฺหิ
กายมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปปฏฺฐิณมฺหิ โผฏฺฐพฺพํ อนิทสฺสนํ สปปฏฺฐิณํ
ปฏฺฐิณณฺณิ วา ปฏฺฐิณณฺณติ วา ปฏฺฐิณณฺณิสฺสติ วา ปฏฺฐิณณฺเณ วา
กาโยเปโส กายายตนํเปตํ กายธาดุเปสํ กายินฺหุริยํเปตํ โลโกเปโส
ทวารธาดุเปสํ สมุทฺโทเปโส ปณฺฑรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ
โอริมนฺตํเปตํ สฺสณฺโณ คามิเปโส อิทนฺตํ รูปํ กายายตนํ.

[๖๑๔] กตมนฺตํ รูปํ กายายตนํ. โย กาโย จตฺตุนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสนํ สปปฏฺฐิณํ โย
กาโย อนิทสฺสนํ สปปฏฺฐิณํ โผฏฺฐพฺพมฺหิ อนิทสฺสนมฺหิ สปปฏฺฐิณมฺหิ
ปฏฺฐิณณฺณิ วา ปฏฺฐิณณฺณติ วา ปฏฺฐิณณฺณิสฺสติ วา ปฏฺฐิณณฺเณ วา,
กาโยเปโส กายายตนํเปตํ กายธาดุเปสํ กายินฺหุริยํเปตํ โลโกเปโส
ทวารธาดุเปสํ สมุทฺโทเปโส ปณฺฑรํเปตํ เขตฺตํเปตํ วตฺถุเปตํ
โอริมนฺตํเปตํ สฺสณฺโณ คามิเปโส; อิทนฺตํ รูปํ กายายตนํ.

[๖๑๕] กตมนฺตํ รูปํ กายายตนํ. โย กาโย จตฺตุนํ มหาภูตานิ
อุปาทาย ปสาโท อตฺตภาวปริยาปนฺโน อนิทสฺสนํ สปปฏฺฐิณํ, ยํ
กายํ นิสฺสาย โผฏฺฐพฺพํ อารพฺภํ กายสมฺพสฺสํ อุปฺปชฺชติ วา
อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ๔เปยฺ ยํ กายํ
นิสฺสาย โผฏฺฐพฺพํ อารพฺภํ กายสมฺพสฺสชา เวทนา ๔เปยฺ สณฺณฯ
๔เปยฺ เจตนา ๔เปยฺ กายวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา

อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา อเปฯ ยํ กายํ นิสฺสาย
 โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ กายสมฺผลสฺส อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา
 อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา อเปฯ ยํ กายํ นิสฺสาย
 โผฏฺฐพฺพารมฺมณา กายสมฺผลสฺสา เวทนา อเปฯ สญฺญา อเปฯ
 เจตนา อเปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ
 วา อุปฺปชฺเช วา, กาโยเปโส กายายตนํเปตํ กายธาตูปเสา
 กายินฺทริยํเปตํ โลโกเปโส ทวารธาปเสา สมฺภูโตเปโส ปณฺทรํเปตํ
 เขตฺตํเปตํ วตฺถุํเปตํ โอริมนฺตํเปตํ สญฺโฆ คาโมเปโส; อิทนฺตํ รูปํ
 กายายตนํ.

[๖๑๖] กตมนฺตํ รูปํ รูปายตนํ. ยํ รูปํ จตฺตุนํ มหาภูตानํ
 อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทฺสสนํ สปปปฏิฆํ นีลํ पीตํ โลหิตํ โอทาตํ
 กาฬํ มณฺเดญฺจกํ^๑ หริ^๒ หริวณฺณํ อมฺพงฺกุรวณฺณํ^๓ ทีฆํ รสฺสํ อณฺุ
 ญฺลํ วฏฺฐํ ปริมณฺทลํ จตฺตฺรํ^๔ จฬํ^๕ อฏฺฐจํ^๕ โสฬสํ^๕ นิมนํ ถลํ
 ฉายา อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ฐโม รโซ
 จนฺทมนฺทลสฺส วณฺณนิภา สุริยมณฺทลสฺส^๕ วณฺณนิภา ตารกฺรูปานํ
 วณฺณนิภา อาทาสมนฺทลสฺส วณฺณนิภา มณฺสิสงฺขมฺตฺตาเวพุริยสฺส
 วณฺณนิภา ชาตฺรปรชตฺสส วณฺณนิภา, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ รูปํ
 จตฺตุนํ มหาภูตानํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทฺสสนํ สปปปฏิฆํ, ยํ รูปํ
 สนิทฺสสนํ สปปปฏิฆํ จกฺขฺหา อนิทฺสสนนํ สปปปฏิฆนํ ปสฺสิ วา
 ปสฺสติ วา ปสฺสิสฺสติ วา ปสฺเส วา รูปํเปตํ รูปายตนํเปตํ
 รูปธาตูปเสา; อิทนฺตํ รูปํ รูปายตนํ.

^๑ จ.,เท. มณฺธิญฺจกํ, เอวมฺปริปิ.^๒ อ. หริติ น ทิสฺสติ.^๓ อ. องฺกุรวณฺณ.^๔ ส.,เท. จตฺตฺรํ.^๕ จ. สุริยมณฺทลสฺส, เอวมฺปริปิ.

[๖๑๗] กตมนต์ รูป รূปายตน์. ยัม รูป จตุหนัม มหาภูตานัม
 อุปาทาย วณณนิภา สนิทสสนัม สปปปฏิฆัม นีลัม ปิตกัม โลหิตกัม โอทาทัม
 กาฬกัม มณฺเชฏฐกัม หริ หริวณณัม อมพงฺกุรวณณัม ทีฆัม รสสํ อญฺ
 ญลัม วฏฺฐัม ปริมณฑลัม จตุรัสสํ จฬสํ อฏฺฐสํ โสฬสสํ นิหฺนัม ถลัม ฉายา
 อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ฐโม รโซ จนฺทมนฺทลสฺส
 วณณนิภา สุริยมณฺทลสฺส วณณนิภา ตารกฺรฺพานัม วณณนิภา
 อาทาสมนฺทลสฺส วณณนิภา มณิสงฺขมุตฺตาเวพุริยสฺส วณณนิภา
 ชาตฺรฺปรชตสฺส วณณนิภา ยัม วา ปนณณมปิ อตฺถิ รูป จตุหนัม
 มหาภูตานัม อุปาทาย วณณนิภา สนิทสสนัม สปปปฏิฆัม, ยมฺหิ รูปมฺหิ
 สนิทสสนมฺหิ สปปปฏิฆมฺหิ จกฺขุมฺหิ อนิทสสนัม สปปปฏิฆัม ปฏิหณฺณิ วา
 ปฏิหณฺณติ วา ปฏิหณฺณิสฺสติ วา ปฏิหณฺณเ วา, รูปเปตัม รূปายตน์เปตัม
 รูปฐาตฺุเปสสา; อิทนฺตัม รูป รূปายตน์.

[๖๑๘] กตมนต์ รูป รূปายตน์. ยัม รูป จตุหนัม มหาภูตานัม
 อุปาทาย วณณนิภา สนิทสสนัม สปปปฏิฆัม นีลัม ปิตกัม โลหิตกัม โอทาทัม
 กาฬกัม มณฺเชฏฐกัม หริ หริวณณัม อมพงฺกุรวณณัม ทีฆัม รสสํ อญฺ
 ญลัม วฏฺฐัม ปริมณฑลัม จตุรัสสํ จฬสํ อฏฺฐสํ โสฬสสํ นิหฺนัม ถลัม ฉายา
 อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ฐโม รโซ จนฺทมนฺทลสฺส
 วณณนิภา สุริยมณฺทลสฺส วณณนิภา ตารกฺรฺพานัม วณณนิภา
 อาทาสมนฺทลสฺส วณณนิภา มณิสงฺขมุตฺตาเวพุริยสฺส วณณนิภา
 ชาตฺรฺปรชตสฺส วณณนิภา, ยัม วา ปนณณมปิ อตฺถิ รูป จตุหนัม
 มหาภูตานัม อุปาทาย วณณนิภา สนิทสสนัม สปปปฏิฆัม, ยัม รูป
 สนิทสสนัม สปปปฏิฆัม จกฺขุมฺหิ อนิทสสนมฺหิ สปปปฏิฆมฺหิ ปฏิหณฺณิ
 วา ปฏิหณฺณติ วา ปฏิหณฺณิสฺสติ วา ปฏิหณฺณเ วา รูปเปตัม
 รূปายตน์เปตัม รูปฐาตฺุเปสสา; อิทนฺตัม รูป รূปายตน์.

[๖๑๙] กตมฺหํตํ รูปํ รูปายตฺนํ. ยํ รูปํ จตฺตุนฺนํ มหาภูตानํ
 อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทฺสสนํ สปปปฏิฆํ นีลํ पीตํ โลหิตํ โอทาทํ
 กาฬํ มณฺเชฏฺฐกํ หริ หริวณฺณํ อมฺพงฺกุรวณฺณํ ทิฆํ รสฺสํ อญฺ
 ญลํ วัฏฺฐํ ปริมณฺทลํ จตฺตริสํ จฬํสํ อฏฺฐจํสํ โสฬสํสํ นินฺนํ ถลํ ฉายา
 อาตโป อาโลโก อนฺธกาโร อพฺภา มหิกา ฐโม รโซ จนฺทมนฺทลสฺส
 วณฺณนิภา สุริยมณฺทลสฺส วณฺณนิภา ตารกฺรูปานํ วณฺณนิภา
 อาทาสมนฺทลสฺส วณฺณนิภา มณฺสิขมฺตฺตาเวพุริยสฺส วณฺณนิภา
 ชาตฺรปรชตฺสส วณฺณนิภา, ยํ วา ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จตฺตุนฺนํ
 มหาภูตानํ อุปาทาย วณฺณนิภา สนิทฺสสนํ สปปปฏิฆํ, ยํ รูปํ
 อารพฺภ จกฺขุํ นิสฺสาย จกฺขุสมฺผลฺโส อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา
 อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา อปฺเปยฺ ยํ รูปํ อารพฺภ จกฺขุํ นิสฺสาย
 จกฺขุสมฺผลฺสชา เวทฺหา อปฺเปยฺ สญฺญา อปฺเปยฺ เจตฺหา อปฺเปยฺ
 จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา
 อุปฺปชฺเช วา อปฺเปยฺ ยํ รูปารมฺมโณ จกฺขุํ นิสฺสาย จกฺขุสมฺผลฺโส
 อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา อปฺเปยฺ
 ยํ รูปารมฺมณา จกฺขุํ นิสฺสาย จกฺขุสมฺผลฺสชา เวทฺหา อปฺเปยฺ สญฺญา
 อปฺเปยฺ เจตฺหา อปฺเปยฺ จกฺขุวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา
 อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา, รูปํเปตํ รูปายตฺนํเปตํ รูปธาตฺตฺเปสํ;
 อิทฺถํตํ รูปํ รูปายตฺนํ.

[๖๒๐] กตมฺหํตํ รูปํ สทฺทายตฺนํ. โย สทฺโท จตฺตุนฺนํ มหาภูตानํ
 อุปาทาย อนิทฺสสนํ สปปปฏิฆํ เภริสทฺโท มุทิงฺคสทฺโท^๑ สงฺขสทฺโท
 ปณฺวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท สดฺตานํ
 นิกฺโขมฺสสทฺโท ธาตฺตุนํ สนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท อุทกสทฺโท

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ อ. มุติงคสทฺโท.

มนุสฺสสทฺโท อมนุสฺสสทฺโท โย วา ปนญฺโณปิ อตฺถิ สทฺโท จตฺตุนฺ
 มหาภูตानํ อุปาทาย อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิโฆ, ยํ สทฺทํ อนิทฺตฺสนํ
 สปปฏฺฐิฆํ โสเตน อนิทฺตฺสเนน สปปฏฺฐิฆเนน สุณิ วา สุณฺนาติ วา
 สุณิสฺสติ วา สุณฺเน วา, สทฺโทเปโส สทฺทายตฺตํเปตํ สทฺทชาตฺตฺเปเส;
 อิทฺตํ รูปํ สทฺทายตฺตํ.

[๒๒๑] กตมนฺตํ รูปํ สทฺทายตฺตํ. โย สทฺโท จตฺตุนฺ มหาภูตानํ
 อุปาทาย อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิโฆ เภริสทฺโท มุทฺติงฺกสทฺโท สงฺขสทฺโท
 ปณฺวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท สตฺตานํ
 นิคุฆเสสทฺโท ชาติฺตุนํ สนนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท อุทกสทฺโท
 มนุสฺสสทฺโท อมนุสฺสสทฺโท; โย วา ปนญฺโณปิ อตฺถิ สทฺโท จตฺตุนฺ
 มหาภูตानํ อุปาทาย อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิโฆ, ยมฺหิ สทฺทมฺหิ
 อนิทฺตฺสนมฺหิ สปปฏฺฐิฆมฺหิ โสตํ อนิทฺตฺสนํ สปปฏฺฐิฆํ ปฏฺฏิหณฺณิ วา
 ปฏฺฏิหณฺณติ วา ปฏฺฏิหณฺณิสฺสติ วา ปฏฺฏิหณฺณเ วา, สทฺโทเปโส
 สทฺทายตฺตํเปตํ สทฺทชาตฺตฺเปเส; อิทฺตํ รูปํ สทฺทายตฺตํ.

[๒๒๒] กตมนฺตํ รูปํ สทฺทายตฺตํ. โย สทฺโท จตฺตุนฺ
 มหาภูตानํ อุปาทาย อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิโฆ เภริสทฺโท มุทฺติงฺกสทฺโท
 สงฺขสทฺโท ปณฺวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท
 สตฺตานํ นิคุฆเสสทฺโท ชาติฺตุนํ สนนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท อุทกสทฺโท
 มนุสฺสสทฺโท อมนุสฺสสทฺโท, โย วา ปนญฺโณปิ อตฺถิ สทฺโท จตฺตุนฺ
 มหาภูตानํ อุปาทาย อนิทฺตฺสโน สปปฏฺฐิโฆ, โย สทฺโท อนิทฺตฺสโน
 สปปฏฺฐิโฆ โสตมฺหิ อนิทฺตฺสนมฺหิ สปปฏฺฐิฆมฺหิ ปฏฺฏิหณฺณิ วา ปฏฺฏิหณฺณติ
 วา ปฏฺฏิหณฺณิสฺสติ วา ปฏฺฏิหณฺณเ วา, สทฺโทเปโส สทฺทายตฺตํเปตํ
 สทฺทชาตฺตฺเปเส; อิทฺตํ รูปํ สทฺทายตฺตํ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๒๒๓] กตมนฺตํ รูปํ สทฺทายตฺตํ. โย สทฺโท จตฺตุนฺ

มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ เภริสทฺโท มุทฺติงคสทฺโท
 สงฺขสทฺโท ปณฺวสทฺโท คีตสทฺโท วาทิตสทฺโท สมฺมสทฺโท ปาณิสทฺโท
 สดฺดตฺตานํ นิคฺโขสสทฺโท ธาตฺตุนํ สนนฺนิฆาตสทฺโท วาตสทฺโท อุทกสทฺโท
 มนุสฺสสทฺโท อมฺนุสฺสสทฺโท, โย วา ปนฺณโณปิ อตฺถิ สทฺโท จตฺตุนํ
 มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ, ยํ สทฺทํ อารพฺภ สโต
 นิสฺสาย สโตสมฺผลฺโส อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา
 อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยํ สทฺทํ อารพฺภ สโต นิสฺสาย สโตสมฺผลฺสชา
 เวทฺหา อเปยฺ สญฺญา อเปยฺ เจตฺหา อเปยฺ สโตวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ
 วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยํ
 สทฺทการมฺมโน สโต นิสฺสาย สโตสมฺผลฺโส อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ
 วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยํ สทฺทการมฺมณา สโต
 นิสฺสาย สโตสมฺผลฺสชา เวทฺหา อเปยฺ สญฺญา อเปยฺ เจตฺหา อเปยฺ
 สโตวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช
 วา, สทฺโทเปโส สทฺทายตฺตํเปตํ สทฺทธาตฺตฺเปสา อิทฺถํ รุปํ
 สทฺทายตฺตํ.

[๖๒๔] กตฺตมนฺตํ รูปํ คนฺธายตฺตํ. โย คนฺธโร จตฺตุนํ มหาภูตานํ
 อุปาทาย อนิทสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ มฺูลคนฺธโร สารคนฺธโร ตจคนฺธโร
 ปตฺตคนฺธโร ปุพฺผคนฺธโร ผลคนฺธโร อามคนฺธโร^๑ วิสฺสคนฺธโร สุกคนฺธโร
 ทฺกคนฺธโร, โย วา ปนฺณโณปิ อตฺถิ คนฺธโร จตฺตุนํ มหาภูตานํ
 อุปาทาย อนิทสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ, ยํ คนฺธํ อนิทสฺสนํ สปปฏฺฐิฆํ
 ฆาเนน อนิทสฺสเนน สปปฏฺฐิเฆน ฆายิ วา ฆายติ วา ฆายิสฺสติ วา
 ฆายเ วา, คนฺธโรเปโส คนฺธายตฺตํเปตํ คนฺธธาตฺตฺเปสา; อิทฺถํ รูปํ
 คนฺธายตฺตํ.

หมตอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,สี. อามกคนฺธโร, เอวฺมฺปริปี.

[๒๒๕] กตมนุตัม รูปุญฺญายตนัง โย กนฺโห จตฺตุนํ มหาภูตานิ
 อุปาทาย อนิทฺตสโน สปปญฺญิโม มฺลกนฺโห สารกนฺโห ตจกนฺโห
 ปตฺตตกนฺโห ปุพฺผกนฺโห ผลกนฺโห อามกนฺโห วิสฺสกนฺโห สุกนฺโห
 ทฺถกนฺโห, โย วา ปนญฺเอยปิ อตฺถิ กนฺโห จตฺตุนํ มหาภูตานิ
 อุปาทาย อนิทฺตสโน สปปญฺญิโม, ยมฺหิ กนฺธมฺหิ อนิทฺตสนมฺหิ
 สปปญฺญิมฺหิ ฆานํ อนิทฺตสนํ สปปญฺญิฆํ ปญฺนิหฺนฺวติ วา ปญฺนิหฺนฺวติ วา
 ปญฺนิหฺนฺวติสฺสติ วา ปญฺนิหฺนฺวเ วา, กนฺโหเปโส กนฺธายตนํเปตํ
 กนฺธธาตฺตฺเปสํ; อิทนุตัม รูปุญฺญายตนัง.

[๖๒๖] กตมนุตฺตํ รูปํ คนฺธายตฺตํ. โย คนฺโธ จตฺตุนฺหิ มหาภูตานิ
 อุปาทาย อนิทฺตสฺสโน สปปปฏิโม มूलคนฺโธ สารคนฺโธ ตจคนฺโธ
 ปตฺตคนฺโธ ปุพฺผคนฺโธ ผลคนฺโธ อามคนฺโธ วิสฺสคนฺโธ สุกคนฺโธ
 ทุกคนฺโธ, โย วา ปนฺณโยปิ อตฺถิ คนฺโธ จตฺตุนฺหิ มหาภูตานิ
 อุปาทาย อนิทฺตสฺสโน สปปปฏิโม, โย คนฺโธ อนิทฺตสฺสโน สปปปฏิโม
 ฆานมฺหิ อนิทฺตสนมฺหิ สปปปฏิฆมฺหิ ปฏิหณฺยิ วา ปฏิหณฺยติ วา
 ปฏิหณฺยิสฺสติ วา ปฏิหณฺเย วา, คนฺโธเปโส คนฺธายตฺตํเปตฺตํ
 คนฺธธาตฺตํเปสํ; อิทฺตํ รูปํ คนฺธายตฺตํ.

[๖๒๗] กตมนุตัม รุปํ คนฺธายตณฺ. โย คนฺโธ จตฺตุนฺหิ มหาวุฏฏานํ
 อุกฺพาทาย อนิทฺสสโน สปะปฏฺวิโฆ มฺมุลคนฺโธ สารคนฺโธ ตจคนฺโธ
 ปตฺตคนฺโธ ปุပ္ผคนฺโธ ผลคนฺโธ อามคนฺโธ วิสฺสคนฺโธ สุกคนฺโธ
 ทุกคนฺโธ, โย วา ปนญฺโฆปิ อตฺถิ คนฺโธ จตฺตุนฺหิ มหาวุฏฏานํ
 อุกฺพาทาย อนิทฺสสโน สปะปฏฺวิโฆ ยํ คนฺธํ อารพฺภ ฆานํ นิสฺสาย
 ฆานสมฺมผลสฺส อุกฺปะชฺชติ วา อุกฺปะชฺชติ วา อุกฺปะชฺชิสฺสติ วา อุกฺปะชฺเช วา
 ยะเปยฺ ยํ คนฺธํ อารพฺภ ฆานํ นิสฺสาย ฆานสมฺมผลสฺสา เวทนา ยะเปยฺ
 สญฺญา ยะเปยฺ เจตนา ยะเปยฺ ฆานวิญฺญานํ อุกฺปะชฺชติ วา อุกฺปะชฺชติ วา

อุปฺปชฺชิสฺสติ वा อุปฺปชฺเช वा अपेฯ ยं कन्धारम्मणे ञानं
 निस्सาย ञानम्मผลो उपฺपชฺชิ वा उपฺपชฺชति वा उपฺपชฺชิสฺसति वा
 उपฺपชฺเช वा अपेฯ ยं कन्धारम्मणा ञानं निस्सาย ञानम्मผลस्स
 वेทนา अपेฯ सण्णा अपेฯ जेत्ता अपेฯ ञानविद्यमानं उपฺपชฺชิ
 वा उपฺपชฺชति वा उपฺपชฺชिसฺसति वा उपฺपชฺเช वा, कन्धोपेโส
 कन्धायतनंपेत्तं कन्धत्तात्पेसा; อิहन्तं रूपं कन्धायतनं.

[๖๒๘] กตมฺหํตํ รูปํ รสายตनํ. โย รโส จตุหนํ มหาวุฏฏานํ
 อุปาทาย อนิทฺสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ มุลฺลโร ขนฺธโร ตจฺจโร ปตฺตโร
 ปุพฺผโร ผลโร อมฺพิลฺลํ มจฺจุํ ติตฺตํ กญฺจํ โลณิกํ ขาริกํ ลมฺพิลฺลํ^๑
 กสาโว สาทุ อสาทุ โย वा ปนฺณโณปิ อตฺถิ รโส จตุหนํ
 มหาวุฏฏานํ อุปาทาย อนิทฺสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ, ยํ รสํ อนิทฺสฺสนํ
 สปปฏฺฐิฆํ ชิวฺหาย อนิทฺสฺสนาย สปปฏฺฐิฆาย สายิ वा สายติ वा
 สยิสฺสติ वा สายเ วา, รโสเปโส รสายตนंपेत्तํ รสत्तात्पेसा;
 อิहन्तํ रूपํ รสายตनํ.

[๖๒๙] กตมฺหํตํ รูปํ รสายตนํ. โย รโส จตุหนํ มหาวุฏฏานํ
 อุปาทาย อนิทฺสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ มุลฺลโร ขนฺธโร ตจฺจโร ปตฺตโร
 ปุพฺผโร ผลโร อมฺพิลฺลํ มจฺจุํ ติตฺตํ กญฺจํ โลณิกํ ขาริกํ ลมฺพิลฺลํ
 กสาโว สาทุ อสาทุ, โย वा ปนฺณโณปิ อตฺถิ รโส จตุหนํ
 มหาวุฏฏานํ อุปาทาย อนิทฺสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ, ยมฺหิ รสมฺหิ อนิทฺสฺสนมฺหิ
 สปปฏฺฐิฆมฺหิ ชิวฺหา อนิทฺสฺสนา สปปฏฺฐิฆา ปฏฺฐิหณฺณิ वा ปฏฺฐิหณฺณติ
 वा ปฏฺฐิหณฺณิสฺสติ वा ปฏฺฐิหณฺเ วา, รโสเปโส รสายตนंपेत्तํ
 รสत्तात्पेसा; อิหन्तํ रूपํ รสายตนํ.

[๖๓๐] กตมฺหํตํ รูปํ รสายตนํ. โย รโส จตุหนํ มหาวุฏฏานํ
 อุปาทาย อนิทฺสฺสโน สปปฏฺฐิโฆ มุลฺลโร ขนฺธโร ตจฺจโร ปตฺตโร

^๑ ส. ลปิลกํ, อ. ลปิลํ, เหวมฺพริปิ.

ปุပ္พรโส ผลรโส อมฺพิลฺ มธุริํ ติตฺตํ กฏฺกํ โลณิกํ ขาริกํ ลมฺพิลฺ
 กสาโว สาทุ อสาทุ, โย วา ปนญฺโณปิ อตฺถิ รโส จตฺตุนํ
 มหาภูตानํ อฺปาทาย อนิทฺสฺสนํ สปฺปฏฺธิมฺ, โย รโส อนิทฺสฺสนํ
 สปฺปฏฺธิมฺ ชิวฺหาย อนิทฺสฺสนาย สปฺปฏฺธิขาย ปฏฺธิหณฺณิ วา ปฏฺธิหณฺณติ
 วา ปฏฺธิหณฺณิสฺสติ วา ปฏฺธิหณฺณเ วา, รโสเปโส รสายตน์เปตํ
 รสชาติฺเปสา; อิทนฺตํ รุปํ รสายตน์.

[๒๓๑] กตมนต์ รูป รสายตน. โย รโส จตฺตุนํ มหาภูตานํ
 อุปาทาย อนิทฺสฺสโน สปปฏฺฏิโฆ มฺลฺลรโส ขนฺธรโส ตจฺรโส ปตฺตฺรโส
 ปุพฺผรโส ผลรโส อมฺพิลํ มธฺรํ ติตฺตํ กฏฺฏํ โลณิกํ ขาริกํ ลมฺพิลํ
 กสาโว สาธุ อสาธุ, โย วา ปนฺณโณปิ อตฺถิ รโส จตฺตุนํ
 มหาภูตานํ อุปาทาย อนิทฺสฺสโน สปปฏฺฏิโฆ, ยํ รสํ อารพฺภ ชิวฺหํ
 นิสุสาย ชิวฺหาสมฺผลโส อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา
 อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยํ รสํ อารพฺภ ชิวฺหํ นิสุสาย ชิวฺหาสมฺผลสฺสา
 เวทฺณา อเปยฺ สญฺญา อเปยฺ เจตฺตา อเปยฺ ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ
 วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยํ
 รสํ อารพฺภ ชิวฺหํ นิสุสาย ชิวฺหาสมฺผลโส อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ
 วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา อุปฺปชฺชเช วา อเปยฺ ยํ รสํ อารพฺภ ชิวฺหํ
 นิสุสาย ชิวฺหาสมฺผลสฺสา เวทฺณา อเปยฺ สญฺญา อเปยฺ เจตฺตา อเปยฺ
 ชิวฺหาวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิสฺสติ วา
 อุปฺปชฺชเช วา, รโสเปโส รสายตนเปตํ รสชาติอุเปสสา; อิทฺถํ รูปํ รสายตน.

[๖๓๒] กตมนุตัม รุปํ อิตฺถินฺทริยํ. ยํ อิตฺถิยา อิตฺถีลึงค์^๑
อิตฺถีนิมิตฺตํ อิตฺถีกุตุตฺตํ อิตฺถากาโป อิตฺถิตตํ อิตฺถีภาโว; อิทฺนุตัม
รูปํ อิตฺถินฺทริยํ.

๑ - ๑ จ.,เพ.,อ. อิตฺถิลิงค์, อิตฺถินิมิตฺตํ, อิตฺถิกุตุตฺตํ, อิตฺถิกาโว, เอวमुปฺปริป.

[๖๓๓] กตมนฺตํ รูปํ ปุริสินฺทริยํ. ยํ ปุริสสฺส ปุริสสิงคํ
 ปุริสนิมิตฺตํ ปุริสกุตฺตํ ปุริสากปโป ปุริสตฺตํ ปุริสภาโว; อิทนฺตํ รูปํ
 ปุริสินฺทริยํ.

[๖๓๔] กตมนฺตํ รูปํ ชีวิตินฺทริยํ. โย เตสํ รูปีนํ ฐมฺมานํ อายุ
 จิตฺติ ยปนา ยาบนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทริยํ;
 อิทนฺตํ รูปํ ชีวิตินฺทริยํ.

[๖๓๕] กตมนฺตํ รูปํ กายวิญญตฺติ. ยา กุสลจิตฺตสฺส วา
 อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยากตจิตฺตสฺส วา อภิกุกฺกมนฺตสฺส วา
 ปฏิกุกฺกมนฺตสฺส วา อาโลเกนฺตสฺส วา วิโลเกนฺตสฺส วา สมฺมิยฺเชนฺตสฺส^๑
 วา ปสาเรนฺตสฺส วา กายสฺส ญมฺภานา สนฺถมฺภานา สนฺถมฺภิตตฺตํ
 วิญญตฺติ วิญญาปนา วิญญาปิตตฺตํ; อิทนฺตํ รูปํ กายวิญญตฺติ.

[๖๓๖] กตมนฺตํ รูปํ วจีวิญญตฺติ. ยา กุสลจิตฺตสฺส วา
 อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยากตจิตฺตสฺส วา วาจา คิรา พฺยปโป
 อุทฺธิรณํ โฆโส โฆสกมฺมํ วาจา วจีเภาโท; อयํ วุจฺจติ วาจา. ยา
 ตาย วาจา ย วิญญตฺติ วิญญาปนา วิญญาปิตตฺตํ; อิทนฺตํ รูปํ
 วจีวิญญตฺติ.

[๖๓๗] กตมนฺตํ รูปํ อากาสชาตฺ. โย อากาโส อากาสคตํ
 อณฺมํ อณฺมคตํ วิวโร วิวรคตํ อสมฺมุฏฺจํ จตฺตฺติ มหาภูเตหิ; อิทนฺตํ รูปํ
 อากาสชาตฺ.

[๖๓๘] กตมนฺตํ รูปํ รูปสฺส ลหฺตฺตา. ยา รูปสฺส ลหฺตฺตา
 ลหฺปฺริณามตา อทฺทฺชนตา อวิตฺถนตา; อิทนฺตํ รูปํ รูปสฺส ลหฺตฺตา.

^๑ ฉ., เท. สมฺมิยฺเชนฺตสฺส.

[๖๓๙] กตมนุตัม รุปัม รุปสฺส มุทุตา. ยา รุปสฺส มุทุตา มทุทวตา อกกขพตา อกถินตา; อิทนุตัม รุปัม รุปสฺส มุทุตา.

[๖๔๐] กตมนุตัม รุปัม รุปสฺส กมฺมณฺณตา. ยา รุปสฺส กมฺมณฺณตา กมฺมณฺณตตัม กมฺมณฺณภาโว; อิทนุตัม รุปัม รุปสฺส กมฺมณฺณตา.

[๖๔๑] กตมนุตัม รุปัม รุปสฺส อุปฺปโย. โย อายตนาณํ อายโยโส รุปสฺส อุปฺปโย; อิทนุตัม รุปัม รุปสฺส อุปฺปโย.

[๖๔๒] กตมนุตัม รุปัม รุปสฺส สนฺตติ. โย รุปสฺส อุปฺปโย สา รุปสฺส สนฺตติ; อิทนุตัม รุปัม รุปสฺส สนฺตติ.

[๖๔๓] กตมนุตัม รุปัม รุปสฺส ชรตา. ยา รุปสฺส ชรา ชีรณตา ขณฺทิจํ ปาลิจํ วลิตฺตจตา อายุโน สํหาณิ อินฺทริยานํ ปริปาโก; อิทนุตัม รุปัม รุปสฺส ชรตา.

[๖๔๔] กตมนุตัม รุปัม รุปสฺส อนิจฺจตา. โย รุปสฺส ขโย วโย เภโท ปริเภโท อนิจฺจตา อนฺตรธานํ; อิทนุตัม รุปัม รุปสฺส อนิจฺจตา.

[๖๔๕] กตมนุตัม รุปัม กพฺพีกาโร อาหาโร. โอทโน กุมฺมาโส สตฺตํ มจฺโจ มํสํ ขีรํ ทริ สปิ นวณฺตี เตลํ มธุ ผาณิตํ, ยํ วา ปณฺณมฺปิ อตฺถิ รุปัม ยมฺหิ ยมฺหิ ชนฺปเท เตสํ เตสํ สตฺตานํ มุขาสิยํ ทนฺตวิขาทณํ คลชฺโฆหรณิยํ กุจฺฉิวิตฺถมฺภณํ ยาย โอชาย สตฺตา ยาเปณฺติ; อิทนุตัม รุปัม กพฺพีกาโร อาหาโร.

อิทนต์ รูป อุปาทา.

อุปาทาภาชนีย.

รูปกณฺเฑ ปจฺมภาณวาโร.^๑

[๖๔๖] กตมนฺตํ รูปํ โน อุปาทา. โสภณพฺพายตน์ อาโปชาตฺ.

[๖๔๗] กตมนฺตํ รูปํ โสภณพฺพายตน์. ปจฺวีชาตฺ เตโชชาตฺ
วาโยชาตฺ กกฺขพํ มุทฺกํ สณฺหํ ผรฺสํ สุขสมฺมผลํ ทุกฺขสมฺมผลํ จรฺกํ
ลหฺกํ, ยํ โสภณพฺพํ อนิทฺสสนํ สปปฏฺฐิณํ กาเยน อนิทฺสสเนน
สปปฏฺฐิณเณ ผุสํ วา ผุสติ วา ผุสิสฺสติ วา ผุเส วา, โสภณพฺพโปเปโส
โสภณพฺพายตน์เปตํ โสภณพฺพชาตฺเปสา; อิทนต์ รูปํ โสภณพฺพายตน์.

[๖๔๘] กตมนฺตํ รูปํ โสภณพฺพายตน์. ปจฺวีชาตฺ เตโชชาตฺ
วาโยชาตฺ กกฺขพํ มุทฺกํ สณฺหํ ผรฺสํ สุขสมฺมผลํ ทุกฺขสมฺมผลํ จรฺกํ
ลหฺกํ, ยมฺหิ โสภณพฺพมฺหิ อนิทฺสสนมฺหิ สปปฏฺฐิมฺหิ กาโย อนิทฺสสโน
สปปฏฺฐิโณ ปฏฺฐิณฺณํ วา ปฏฺฐิณฺณติ วา ปฏฺฐิณฺณิสฺสติ วา
ปฏฺฐิณฺณเณ วา, โสภณพฺพโปเปโส โสภณพฺพายตน์เปตํ โสภณพฺพชาตฺเปสา;
อิทนต์ รูปํ โสภณพฺพายตน์.

[๖๔๙] กตมนฺตํ รูปํ โสภณพฺพายตน์. ปจฺวีชาตฺ เตโชชาตฺ
วาโยชาตฺ กกฺขพํ มุทฺกํ สณฺหํ ผรฺสํ สุขสมฺมผลํ ทุกฺขสมฺมผลํ จรฺกํ
ลหฺกํ, โย โสภณพฺพโป อนิทฺสสโน สปปฏฺฐิโณ กายมฺหิ อนิทฺสสนมฺหิ
สปปฏฺฐิมฺหิ ปฏฺฐิณฺณํ วา ปฏฺฐิณฺณติ วา ปฏฺฐิณฺณิสฺสติ วา
ปฏฺฐิณฺณเณ วา, โสภณพฺพโปเปโส โสภณพฺพายตน์ เปตํ โสภณพฺพชาตฺเปสา;
อิทนต์ รูปํ โสภณพฺพายตน์.

^๑ ปุริมภาณวารโต สมฺพนฺธคณฺณาย สตฺตมํ ภวิตพฺพ.

[๖๕๐] กตมนุตัม รูปํ โผฏฐัพพายตน์. ปจวีธาทุ เตโธธาทุ วาโยธาทุ กกขพัม มุทุกัม สณ्हัม ผรุสํ สุขสมมุสสํ ทุกขสมมุสสํ ครุกัม ลหุกัม, ยัม โผฏฐัพพัม อารพุก กายัม นิสฺสาย กายสมมุสสโธ อุปฺปชฺชิตฺวา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิตฺตสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ๔เปฯ ยัม โผฏฐัพพัม อารพุก กายัม นิสฺสาย กายสมมุสสชา เวทนา ๔เปฯ สญฺญา ๔เปฯ เจตนา ๔เปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิตฺวา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิตฺตสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ๔เปฯ ยัม โผฏฐัพพารมฺมโณ กายัม นิสฺสาย กายสมมุสสโธ อุปฺปชฺชิตฺวา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิตฺตสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา ๔เปฯ ยัม โผฏฐัพพารมฺมณา กายัม นิสฺสาย กายสมมุสสชา เวทนา ๔เปฯ สญฺญา ๔เปฯ เจตนา ๔เปฯ กายวิญฺญาณํ อุปฺปชฺชิตฺวา อุปฺปชฺชติ วา อุปฺปชฺชิตฺตสฺสติ วา อุปฺปชฺเช วา, โผฏฐัพพโอบะโส โผฏฐัพพายตน์เปตํ โผฏฐัพพธาทุเปสา; อิทนุตัม รูปํ โผฏฐัพพายตน์.

[๖๕๑] กตมนุตัม รูปํ อาโปธาทุ. ยัม อาโป อาโปคตัม สินะโห สินะหคตัม พนฺธนตตัม รูปสฺส; อิทนุตัม รูปํ อาโปธาทุ.

อิทนุตัม รูปํ โน อุปาทา.

[๖๕๒] กตมนุตัม รูปํ อุปาทีนํ. จกฺขายตน์ โสธายตน์ ฆณายตน์ ชิวฺหายตน์ กายายตน์ อิตฺถินฺทริยํ ปุริสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, ยัม วา ปนญฺญมปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมุสฺส กตตฺตา รูปายตน์ กนฺธายตน์ รสายตน์ โผฏฐัพพายตน์ อากาสธาทุ อาโปธาทุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รูปํ อุปาทีนํ.

หมดอายุ 12/01/2564 [๖๕๓] กตมนุตัม รูปํ อนฺุปาทีนํ. สทฺทายตน์ กายวิญฺญตฺติ วจฺจิวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส กมฺมุญฺญตฺตา รูปสฺส

ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส
กตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสชาตฺตํ
อาโปชาตฺตํ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ อหาโร;
อิทฺหนตฺตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ.

[๖๕๔] กตฺมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺนฺปาทานิยํ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ
กายายตฺนํ อิตฺถินฺทริยํ ปฺริสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ
อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสชาตฺตํ อาโปชาตฺตํ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ
กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺหนตฺตํ รูปํ อุปาทินฺนฺปาทานิยํ.

[๖๕๕] กตฺมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺนฺปาทานิยํ. สทฺทฺทายตฺนํ
กายวิญฺญตฺตํ วจฺจิตฺตํ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส
กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ
อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ [๑] คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสชาตฺตํ อาโปชาตฺตํ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ
กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺหนตฺตํ รูปํ อนุปาทินฺนฺปาทานิยํ.

[๖๕๖] กตฺมนฺตํ รูปํ สนิทฺสสนฺ. รูปายตฺนํ; อิทฺหนตฺตํ รูปํ
สนิทฺสสนฺ.

[๖๕๗] กตฺมนฺตํ รูปํ อนิทฺสสนฺ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ กพฺพีการโ
อาหาโร; อิทฺหนตฺตํ รูปํ อนิทฺสสนฺ.

[๖๕๘] กตฺมนฺตํ รูปํ สปปปฏิฆํ. จกฺขายตฺนํ โสตายตฺนํ ฆานายตฺนํ
ชีวฺหฺายตฺนํ กายายตฺนํ รูปายตฺนํ สทฺทฺทายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺหนตฺตํ รูปํ สปปปฏิฆํ.

[๑] สยา., อิ. สทฺทฺทายตฺนํ.

[๖๕๙] กตมนุตัม รุปํ อปฺปฏฺฐิณฺหํ. อิตฺถินฺหุทฺธิยํ ๔เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถนฺตํ รุปํ อปฺปฏฺฐิณฺหํ.

[๖๖๐] กตมนุตัม รุปํ อินฺหุทฺธิยํ. จกฺขุณฺหุทฺธิยํ โสติณฺหุทฺธิยํ ฆานินฺหุทฺธิยํ ชิวฺหินฺหุทฺธิยํ กายินฺหุทฺธิยํ อิตฺถินฺหุทฺธิยํ ปุริสินฺหุทฺธิยํ ชีวิตินฺหุทฺธิยํ; อิทฺถนฺตํ รุปํ อินฺหุทฺธิยํ.

[๖๖๑] กตมนุตัม รุปํ น อินฺหุทฺธิยํ. รุปายตฺนํ ๔เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถนฺตํ รุปํ น อินฺหุทฺธิยํ.

[๖๖๒] กตมนุตัม รุปํ มหาภูตํ. โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อาโปธาคฺคํ; อิทฺถนฺตํ รุปํ มหาภูตํ.

[๖๖๓] กตมนุตัม รุปํ น มหาภูตํ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถนฺตํ รุปํ น มหาภูตํ.

[๖๖๔] กตมนุตัม รุปํ วิญฺญตฺตํ. กายวิญฺญตฺตํ วจฺจิตฺตํ; อิทฺถนฺตํ รุปํ วิญฺญตฺตํ.

[๖๖๕] กตมนุตัม รุปํ น วิญฺญตฺตํ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถนฺตํ รุปํ น วิญฺญตฺตํ.

[๖๖๖] กตมนุตัม รุปํ จิตฺตสมฺภูจฺจํ. กายวิญฺญตฺตํ วจฺจิตฺตํ, ยํ วา ปณฺณมฺปิ อตฺถิ รุปํ จิตฺตชฺชํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รุปายตฺนํ สทฺทายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสธาคฺคํ อาโปธาคฺคํ รุปสฺส ลหฺตฺตา รุปสฺส มุทฺตฺตา รุปสฺส กมฺมณฺณตฺตา รุปสฺส อุปฺจโย รุปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถนฺตํ รุปํ จิตฺตสมฺภูจฺจํ.

[๖๖๗] กตมนุตัม รุปํ น จิตฺตสมฺภูจฺจํ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ กายายตฺนํ อิตฺถินฺหุทฺธิยํ ปุริสินฺหุทฺธิยํ ชีวิตินฺหุทฺธิยํ รุปสฺส ฐรตฺตา รุปสฺส

อนิจฺจตา, ยํ วา ปณณฺณมปิ อตฺถิ รูปํ น จิตฺตञ्ชํ น จิตฺตเหตุกํ
 น จิตฺตสมุฏฺฐานํ รูปายตน์ สทฺทายตน์ คนฺธายตน์ รสายตน์
 โผฏฺฐพฺพายตน์ อากาสธาตุ อาโปธาตุ รูปสฺส ลหฺตํ รูปสฺส มฺหฺตํ
 รูปสฺส กมฺมณฺณตํ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ
 อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ น จิตฺตสมุฏฺฐานํ.

[๖๖๘] กตมฺนตํ รูปํ จิตฺตสทฺท. กายวิณฺณตฺติ วจฺจิวิณฺณตฺติ;
 อิทนฺตํ รูปํ จิตฺตสทฺท.

[๖๖๙] กตมฺนตํ รูปํ น จิตฺตสทฺท. จกฺขายตน์ อฺเปย
 กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ น จิตฺตสทฺท.

[๖๗๐] กตมฺนตํ รูปํ จิตฺตานุปริวตฺติ. กายวิณฺณตฺติ วจฺจิวิณฺณตฺติ;
 อิทนฺตํ รูปํ จิตฺตานุปริวตฺติ.

[๖๗๑] กตมฺนตํ รูปํ น จิตฺตานุปริวตฺติ. จกฺขายตน์ อฺเปย
 กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ น จิตฺตานุปริวตฺติ.

[๖๗๒] กตมฺนตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ. จกฺขายตน์ อฺเปย กายายตน์;
 อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ.

[๖๗๓] กตมฺนตํ รูปํ พาหิรํ. รูปายตน์ อฺเปย กพฺพีการโ
 อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พาหิรํ.

[๖๗๔] กตมฺนตํ รูปํ โอิพาริกํ. จกฺขายตน์ อฺเปย โผฏฺฐพฺพายตน์;
 อิทนฺตํ รูปํ โอิพาริกํ.

[๖๗๕] กตมฺนตํ รูปํ สุขุมํ. อิตฺถินฺทฺริยํ อฺเปย กพฺพีการโ
 อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ สุขุมํ.

[๖๗๖] กตมนต์ รูปี ทูเร. อิตฺติณฺทริยํ ๕เปฯ กพฺพีกาโร
อาหาโร; อิทฺนํ รูปี ทูเร.

[๖๗๗] กตมนต์ รูปี สนฺติเก. จกฺขายตฺนํ ๕เปฯ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ;
อิทฺนํ รูปี สนฺติเก.

[๖๗๘] กตมนต์ รูปี จกฺขุสมฺผลฺสฺสฺส วตฺถุ. จกฺขายตฺนํ; อิทฺนํ
รูปี จกฺขุสมฺผลฺสฺสฺส วตฺถุ.

[๖๗๙] กตมนต์ รูปี จกฺขุสมฺผลฺสฺสฺส น วตฺถุ. โสตายตฺนํ
๕เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺนํ รูปี จกฺขุสมฺผลฺสฺสฺส น วตฺถุ.

[๖๘๐] กตมนต์ รูปี จกฺขุสมฺผลฺสฺสฺสชาเย เวทนาย ๕เปฯ สณฺณาย
๕เปฯ เจตนาย ๕เปฯ จกฺขุวิญญาณฺสฺส วตฺถุ. จกฺขายตฺนํ; อิทฺนํ
รูปี จกฺขุวิญญาณฺสฺส วตฺถุ.

[๖๘๑] กตมนต์ รูปี จกฺขุวิญญาณฺสฺส น วตฺถุ. โสตายตฺนํ
๕เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺนํ รูปี จกฺขุวิญญาณฺสฺส น วตฺถุ.

[๖๘๒] กตมนต์ รูปี โสตสมฺผลฺสฺสฺส ๕เปฯ ฌานสมฺผลฺสฺสฺส
๕เปฯ ฐิวิหาสมฺผลฺสฺสฺส ๕เปฯ กายสมฺผลฺสฺสฺส วตฺถุ. กายายตฺนํ;
อิทฺนํ รูปี กายสมฺผลฺสฺสฺส วตฺถุ.

[๖๘๓] กตมนต์ รูปี กายสมฺผลฺสฺสฺส น วตฺถุ. จกฺขายตฺนํ
๕เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺนํ รูปี กายสมฺผลฺสฺสฺส น วตฺถุ.

[๖๘๔] กตมนต์ รูปี กายสมฺผลฺสฺสฺสชาเย เวทนาย ๕เปฯ สณฺณาย
๕เปฯ เจตนาย ๕เปฯ กายวิญญาณฺสฺส วตฺถุ. กายายตฺนํ; อิทฺนํ
รูปี กายวิญญาณฺสฺส วตฺถุ.

[๖๘๕] กตมนฺตํ รูปํ กายวิญญาณสฺส น วตฺถุ. จกฺขายตํ
 ๔เป๔ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ กายวิญญาณสฺส น วตฺถุ.

[๖๘๖] กตมนฺตํ รูปํ จกฺขุสมฺผลสฺสส อารมฺมณํ. รูปายตํ;
 อิทนฺตํ รูปํ จกฺขุสมฺผลสฺสส อารมฺมณํ.

[๖๘๗] กตมนฺตํ รูปํ จกฺขุสมฺผลสฺสส น อารมฺมณํ. จกฺขายตํ
 ๔เป๔ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ จกฺขุสมฺผลสฺสส น
 อารมฺมณํ.

[๖๘๘] กตมนฺตํ รูปํ จกฺขุสมฺผลสฺสชา ย เวทนาย ๔เป๔ สญฺญาย
 ๔เป๔ เจตนาย ๔เป๔ จกฺขุวิญญาณสฺส อารมฺมณํ. รูปายตํ; อิทนฺตํ
 รูปํ จกฺขุวิญญาณสฺส อารมฺมณํ.

[๖๘๙] กตมนฺตํ รูปํ จกฺขุวิญญาณสฺส น อารมฺมณํ. จกฺขายตํ
 ๔เป๔ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ จกฺขุวิญญาณสฺส น
 อารมฺมณํ.

[๖๙๐] กตมนฺตํ รูปํ โสตสมฺผลสฺสส ๔เป๔ ฆานสมฺผลสฺสส
 ๔เป๔ ชิวหาสมฺผลสฺสส ๔เป๔ กายสมฺผลสฺสส อารมฺมณํ.
 โผฏฺฐพฺพายตํ; อิทนฺตํ รูปํ กายสมฺผลสฺสส อารมฺมณํ.

[๖๙๑] กตมนฺตํ รูปํ กายสมฺผลสฺสส น อารมฺมณํ. จกฺขายตํ
 ๔เป๔ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ กายสมฺผลสฺสส น
 อารมฺมณํ.

[๖๙๒] กตมนฺตํ รูปํ กายสมฺผลสฺสชา ย เวทนาย ๔เป๔ สญฺญาย
 ๔เป๔ เจตนาย ๔เป๔ กายวิญญาณสฺส อารมฺมณํ. โผฏฺฐพฺพายตํ;
 อิทนฺตํ รูปํ กายวิญญาณสฺส อารมฺมณํ.

[๖๙๓] กตมนฺตํ รูปํ กายวิญญาณสฺส น อารมฺมณํ. จกฺขายตํ
 ๔เป๔ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ กายวิญญาณสฺส น อารมฺมณํ.

[๖๙๔. กตมมุตฺตํ รูปํ จกฺขายตฺตํ. ยํ จกฺขํ จตฺตุนํ มหาภูตानํ
อูปาทาย ปสาโท ๕เปฯ สฺสญฺโฆ คาโมเปโส; อิทฺตํ รูปํ จกฺขายตฺตํ.

[๖๙๕] กตมมุตฺตํ รูปํ น จกฺขายตฺตํ. โสตายตฺตํ ๕เปฯ
กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺตํ รูปํ น จกฺขายตฺตํ.

[๖๙๖] กตมมุตฺตํ รูปํ โสตายตฺตํ ๕เปฯ ฌานายตฺตํ ๕เปฯ
ชีวฺหยาตฺตํ ๕เปฯ กายายตฺตํ. โย กาโย จตฺตุนํ มหาภูตानํ
อูปาทาย ปสาโท ๕เปฯ สฺสญฺโฆ คาโมเปโส; อิทฺตํ รูปํ กายายตฺตํ.

[๖๙๗] กตมมุตฺตํ รูปํ น กายายตฺตํ. จกฺขายตฺตํ ๕เปฯ
กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺตํ รูปํ น กายายตฺตํ.

[๖๙๘] กตมมุตฺตํ รูปํ รูปายตฺตํ. ยํ รูปํ จตฺตุนํ มหาภูตानํ
อูปาทาย วรรณนิภา ๕เปฯ รูปชาติุเปสา; อิทฺตํ รูปํ รูปายตฺตํ.

[๖๙๙] กตมมุตฺตํ รูปํ น รูปายตฺตํ. จกฺขายตฺตํ ๕เปฯ
กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺตํ รูปํ น รูปายตฺตํ.

[๗๐๐] กตมมุตฺตํ รูปํ สทฺทายตฺตํ ๕เปฯ คนฺธายตฺตํ ๕เปฯ
รสายตฺตํ ๕เปฯ โสณฺฑพฺพายตฺตํ. ปจฺวีชาตฺตํ ๕เปฯ โสณฺฑพฺพชาติุเปสา;
อิทฺตํ รูปํ โสณฺฑพฺพายตฺตํ.

[๗๐๑] กตมมุตฺตํ รูปํ น โสณฺฑพฺพายตฺตํ จกฺขายตฺตํ ๕เปฯ
กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺตํ รูปํ น โสณฺฑพฺพายตฺตํ.

[๗๐๒] กตมมุตฺตํ รูปํ จกฺขุชาติุ. จกฺขายตฺตํ; อิทฺตํ รูปํ
จกฺขุชาติุ.

[๗๐๓] กตมฺนํตํ รูปํ น จกฺขุชาตฺ. โสตายตฺนํ อปฺเปฯ กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนํตํ รูปํ น จกฺขุชาตฺ.

[๗๐๔] กตมฺนํตํ รูปํ โสตฺธาตฺ อปฺเปฯ ฆานฺธาตฺ อปฺเปฯ ชิวฺหาธาตฺ อปฺเปฯ กายธาตฺ. กายายตฺนํ; อิทนํตํ รูปํ กายธาตฺ.

[๗๐๕] กตมฺนํตํ รูปํ น กายธาตฺ. จกฺขายตฺนํ อปฺเปฯ กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนํตํ รูปํ น กายธาตฺ.

[๗๐๖] กตมฺนํตํ รูปํ รูปฺธาตฺ. รูปายตฺนํ; อิทนํตํ รูปํ รูปฺธาตฺ.

[๗๐๗] กตมฺนํตํ รูปํ น รูปฺธาตฺ. จกฺขายตฺนํ อปฺเปฯ กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนํตํ รูปํ น รูปฺธาตฺ.

[๗๐๘] กตมฺนํตํ รูปํ สทฺทฺธาตฺ อปฺเปฯ คณฺธธาตฺ อปฺเปฯ รสธาตฺ อปฺเปฯ โผฏฺฐพฺพธาตฺ. โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทนํตํ รูปํ โผฏฺฐพฺพธาตฺ.

[๗๐๙] กตมฺนํตํ รูปํ น โผฏฺฐพฺพธาตฺ. จกฺขายตฺนํ อปฺเปฯ กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนํตํ รูปํ น โผฏฺฐพฺพธาตฺ.

[๗๑๐] กตมฺนํตํ รูปํ จกฺขุณฺทฺริยํ. ยํ จกฺขุํ จตฺตุนฺนํ มหาภูตानํ อุปาทาย ปสาโท อปฺเปฯ สฺสณฺโณ คามเปโส; อิทนํตํ รูปํ จกฺขุณฺทฺริยํ.

[๗๑๑] กตมฺนํตํ รูปํ น จกฺขุณฺทฺริยํ. โสตายตฺนํ อปฺเปฯ กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนํตํ รูปํ น จกฺขุณฺทฺริยํ.

[๗๑๒] กตมฺนํตํ รูปํ โสติณฺทฺริยํ อปฺเปฯ ฆานินฺทฺริยํ อปฺเปฯ ชิวฺหิณฺทฺริยํ อปฺเปฯ กายินฺทฺริยํ. โย กาโย จตฺตุนฺนํ มหาภูตानํ อุปาทาย ปสาโท อปฺเปฯ สฺสณฺโณ คามเปโส; อิทนํตํ รูปํ กายินฺทฺริยํ.

[๗๑๓] กตมนุตัม รุปํ น กายินฺหุทริยํ. จกฺขายตณฺ ๔เปยฺย
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺหนตัม รุปํ น กายินฺหุทริยํ.

[๗๑๔] กตมนุตัม รุปํ อิตฺถินฺหุทริยํ. ยํ อิตฺถียา อิตฺถิลิงคํ
อิตฺถินิมิตฺตํ อิตฺถีกุตฺตํ อิตฺถากปโป อิตฺถิตตํ อิตฺถีภาโว; อิทฺหนตัม รุปํ
อิตฺถินฺหุทริยํ.

[๗๑๕] กตมนุตัม รุปํ น อิตฺถินฺหุทริยํ. จกฺขายตณฺ ๔เปยฺย
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺหนตัม รุปํ น อิตฺถินฺหุทริยํ.

[๗๑๖] กตมนุตัม รุปํ ปุริสินฺหุทริยํ. ยํ ปุริสสฺส ปุริสลิงคํ
ปุริสนิมิตฺตํ ปุริสกุตฺตํ ปุริสากปโป ปุริสตตํ ปุริสภาโว; อิทฺหนตัม รุปํ
ปุริสินฺหุทริยํ.

[๗๑๗] กตมนุตัม รุปํ น ปุริสินฺหุทริยํ. จกฺขายตณฺ ๔เปยฺย
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺหนตัม รุปํ น ปุริสินฺหุทริยํ.

[๗๑๘] กตมนุตัม รุปํ ชีวิตินฺหุทริยํ. โย เตสํ รุปีนํ ฐมฺมานํ อายุ
จิตฺติ ยปฺนา ยาปฺนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺหุทริยํ;
อิทฺหนตัม รุปํ ชีวิตินฺหุทริยํ.

[๗๑๙] กตมนุตัม รุปํ น ชีวิตินฺหุทริยํ. จกฺขายตณฺ ๔เปยฺย
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺหนตัม รุปํ น ชีวิตินฺหุทริยํ.

[๗๒๐] กตมนุตัม รุปํ กายวิญญตฺติ. ยา กุสลจิตฺตสฺส วา
อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยยากตจิตฺตสฺส วา อภิกฺกมฺมตฺตสฺส วา
ปฏิกฺกมฺมตฺตสฺส วา อาโลเกนฺตสฺส วา วิโลเกนฺตสฺส วา สมฺมิญฺเชนฺตสฺส
วา ปสาเรนฺตสฺส วา กายสฺส ญมฺภานา สนฺถมฺภานา สนฺถมฺภิตตตํ
วิญญตฺติ วิญญาปนา วิญญาปิตตตํ; อิทฺหนตัม รุปํ กายวิญญตฺติ.

[๗๒๑] กตมนฺต์ รูปํ น กายวิมุตติ. จกฺขายตฺถํ ๔เป๔
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺนฺตํ รูปํ น กายวิมุตติ.

[๗๒๒] กตมนฺต์ รูปํ วจีวิมุตติ. ยา กุสลจิตฺตสฺส วา
อกุสลจิตฺตสฺส วา อพฺยาคตจิตฺตสฺส วา วาจา คิรา พฺยปฺปโย
อุทฺทเรณฺ ฌโมโส ฌมสกมฺมํ วาจา วจีเกโท; อยํ วุจฺจติ วาจา.. ยา
ตาย วาจา ย วิมุตติ วิมฺวาปนา วิมฺวาปิตตฺตํ; อิทฺนฺตํ รูปํ
วจีวิมุตติ.

[๗๒๓] กตมนฺต์ รูปํ น วจีวิมุตติ. จกฺขายตฺถํ ๔เป๔
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺนฺตํ รูปํ น วจีวิมุตติ.

[๗๒๔] กตมนฺต์ รูปํ อากาสธาตฺ. โย อากาโส อากาสคตฺ
อหฺมํ อหฺมคตํ วิวโร วิวรคตํ อสมฺมุจฺจํ จตุหิ มหาภูเตหิ; อิทฺนฺตํ รูปํ
อากาสธาตฺ.

[๗๒๕] กตมนฺต์ รูปํ น อากาสธาตฺ. จกฺขายตฺถํ ๔เป๔
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺนฺตํ รูปํ น อากาสธาตฺ.

[๗๒๖] กตมนฺต์ รูปํ อาโปธาตฺ. ยํ อาโป อาโปคตํ สินฺเนโห
สินฺเนหคตํ พนฺชนตฺตํ รูปสฺส; อิทฺนฺตํ รูปํ อาโปธาตฺ.

[๗๒๗] กตมนฺต์ รูปํ น อาโปธาตฺ. จกฺขายตฺถํ ๔เป๔
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺนฺตํ รูปํ น อาโปธาตฺ.

[๗๒๘] กตมนฺต์ รูปํ รูปสฺส ลหฺตฺตา. ยา รูปสฺส ลหฺตฺตา
ลหฺตฺตปริณามตา อทฺนฺชนตา อวิตฺถนตา; อิทฺนฺตํ รูปํ รูปสฺส ลหฺตฺตา.

หมดอายุ 12/06/2566

[๗๒๙] กตมนฺต์ รูปํ รูปสฺส น ลหฺตฺตา. จกฺขายตฺถํ ๔เป๔
กพฺพีการโ อาหาโร; อิทฺนฺตํ รูปํ รูปสฺส น ลหฺตฺตา.

[๗๓๐] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส มฺหุตฺตา. ยา รูปสฺส มฺหุตฺตา มหุตฺวาตา อกฺกขพฺพตา อกฺกนิตา; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส มฺหุตฺตา.

[๗๓๑] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส น มฺหุตฺตา. จกฺขายตฺถํ ๔เปยฺย กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส น มฺหุตฺตา.

[๗๓๒] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส กมฺมณฺณตา. ยา รูปสฺส กมฺมณฺณตา กมฺมณฺณตฺตํ กมฺมณฺณภาโว; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส กมฺมณฺณตา.

[๗๓๓] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส น กมฺมณฺณตา. จกฺขายตฺถํ ๔เปยฺย กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส น กมฺมณฺณตา.

[๗๓๔] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส อฺปจโย. โย อายตฺถานํ อจโย, โส รูปสฺส อฺปจโย; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส อฺปจโย.

[๗๓๕] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส น อฺปจโย. จกฺขายตฺถํ ๔เปยฺย กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส น อฺปจโย.

[๗๓๖] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส สนฺตติ. โย รูปสฺส อฺปจโย, สา รูปสฺส สนฺตติ; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส สนฺตติ.

[๗๓๗] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส น สนฺตติ. จกฺขายตฺถํ ๔เปยฺย กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส น สนฺตติ.

[๗๓๘] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส ชรตา. ยา รูปสฺส ชรา ชีรณตา ขณฺทิจฺจํ ปาลิจฺจํ วลิตฺตจตา อายุโน สํหานิ อินฺทฺริยานํ ปริปาโก; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส ชรตา.

[๗๓๙] กตมนุตัม รุปํ รูปสฺส น ชรตา. จกฺขายตฺถํ ๔เปยฺย กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺหนฺตัม รุปํ รูปสฺส น ชรตา.

[๗๔๐] กตมนฺตํ รูปํ รูปสฺส อนิจฺจตา. โย รูปสฺส ขโย วโย
เภโท ปริเภโท อนิจฺจตา อนฺตรธานํ; อิทนฺตํ รูปํ รูปสฺส อนิจฺจตา.

[๗๔๑] กตมนฺตํ รูปํ รูปสฺส น อนิจฺจตา. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ
กพฺพีการโ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ รูปสฺส น อนิจฺจตา.

[๗๔๒] กตมนฺตํ รูปํ กพฺพีการโ อหาโร. โอทโน กุมฺมาโส
สตุตฺตํ มจฺझे มํสํ ขีรํ ทฺธิ สบฺปิ นวนีตํ เตสํ มรฺุ ผาณิตํ, ยํ วา
ปณฺณมฺปิ อตฺถิ รูปํ ยมฺหิ ยมฺหิ ชนฺปะเท เตสํ เตสํ สตุตฺตานํ
มุขาสิยํ ทนฺตวิชาทนํ คลชฺโฆหรณิยํ กุจฺฉิวิตฺถมฺภนํ ยาย โอชาย
สตุตฺตา ยาเปนฺติ; อิทนฺตํ รูปํ กพฺพีการโ อหาโร.

[๗๔๓] กตมนฺตํ รูปํ น กพฺพีการโ อหาโร. จกฺขายตฺนํ
๔เปฯ รูปสฺส อนิจฺจตา; อิทนฺตํ รูปํ น กพฺพีการโ อหาโร.

เอวํ ทฺวเเรน รูปสงฺคโ.

ทฺกนิทฺเทโส นิฏฺฐิตโ.

ดิกนิทฺเทโส

[๗๔๔] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อุปาทา. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ
กายายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อุปาทา.

[๗๔๕] กตมนฺตํ รูปํ พาหิรํ อุปาทา. รูปายตฺนํ ๔เปฯ
กพฺพีการโ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พาหิรํ อุปาทา.

หมดอายุ 12/06/2566

[๗๔๖] กตมนฺตํ รูปํ พาหิรํ โน อุปาทา. โผฏฺฐพฺพายตฺนํ
อาโปธาทู; อิทนฺตํ รูปํ พาหิรํ โน อุปาทา.

[๗๔๗] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺตํ อฺปาทินฺนํ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ กายายตฺนํ; อิทฺนํ รุปํ อชฺฌตฺตํ อฺปาทินฺนํ.

[๗๔๘] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ อฺปาทินฺนํ. อิตฺถินฺทริยํ ปฺริสฺสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ รุปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รุปายตฺนํ คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสธาคฺคํ อาโปธาคฺคํ รุปสฺส อฺปจโย รุปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺนํ รุปํ พาหิรํ อฺปาทินฺนํ.

[๗๔๙] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ อฺปาทินฺนํ. สทฺทายตฺนํ กายวิญญตฺติ วจฺจิตฺตํ รุปสฺส ลหฺตํ รุปสฺส มุทฺตํ รุปสฺส กมฺมณฺณตํ รุปสฺส ชรตํ รุปสฺส อนิจฺจตํ, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ รุปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รุปายตฺนํ [๑] คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสธาคฺคํ อาโปธาคฺคํ รุปสฺส อฺปจโย รุปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺนํ รุปํ พาหิรํ อฺปาทินฺนํ.

[๗๕๐] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺตํ อฺปาทินฺนํ อฺปาทานิยํ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ กายายตฺนํ; อิทฺนํ รุปํ อชฺฌตฺตํ อฺปาทินฺนํ อฺปาทานิยํ.

[๗๕๑] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ อฺปาทินฺนํ อฺปาทานิยํ. อิตฺถินฺทริยํ ปฺริสฺสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ รุปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รุปายตฺนํ คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสธาคฺคํ อาโปธาคฺคํ รุปสฺส อฺปจโย รุปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺนํ รุปํ พาหิรํ อฺปาทินฺนํ อฺปาทานิยํ.

[๗๕๒] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ อฺปาทินฺนํ อฺปาทานิยํ. สทฺทายตฺนํ

กายวิณฺณตฺติ วจฺวิณฺณตฺติ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส
 กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส ชฺรตฺตา รูปสฺส อนิจฺจตฺตา, ยํ วา ปนณฺณมฺปิ
 อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ
 โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสชาตฺตฺวาโปชาตฺตฺวา รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ
 กพฺพีการโ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ อนุปาทินฺนฺปาทานิยํ.

[๗๕๓] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อนิทสฺสนํ. จกฺขายตฺนํ ๔เป๔
 กายายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อนิทสฺสนํ.

[๗๕๔] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ สนิทสฺสนํ. รูปายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ
 พหิริ สนิทสฺสนํ.

[๗๕๕] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ อนิทสฺสนํ. สทฺทายตฺนํ ๔เป๔
 กพฺพีการโ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ อนิทสฺสนํ.

[๗๕๖] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ สปปฏฺฐิณฺม. จกฺขายตฺนํ ๔เป๔
 กายายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ สปปฏฺฐิณฺม.

[๗๕๗] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ สปปฏฺฐิณฺม. รูปายตฺนํ ๔เป๔
 โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ สปปฏฺฐิณฺม.

[๗๕๘] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ อปปฏฺฐิณฺม. อิตฺถินฺทฺริยํ ๔เป๔
 กพฺพีการโ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ อปปฏฺฐิณฺม.

[๗๕๙] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อินฺทฺริยํ. จกฺขณฺทฺริยํ ๔เป๔
 กายินฺทฺริยํ; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ อินฺทฺริยํ.

[๗๖๐] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ อินฺทฺริยํ. อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ
 ชีวิตินฺทฺริยํ; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ อินฺทฺริยํ.

[๗๖๑] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ น อินฺทริยํ. รุปายตน์ ชฺเปย กพพีกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ น อินฺทริยํ.

[๗๖๒] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น มหาภูตํ. จกฺขายตน์ ชฺเปย กายายตน์; อิทนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น มหาภูตํ.

[๗๖๓] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ มหาภูตํ. โผฏฺฐพฺพายตน์ อาโปธาคฺค; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ มหาภูตํ.

[๗๖๔] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ น มหาภูตํ. รุปายตน์ ชฺเปย กพพีกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ น มหาภูตํ.

[๗๖๕] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น วิญญตฺติ. จกฺขายตน์ ชฺเปย กายายตน์; อิทนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น วิญญตฺติ.

[๗๖๖] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ วิญญตฺติ. กายวิญญตฺติ วจฺจิวิญญตฺติ; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ วิญญตฺติ.

[๗๖๗] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ น วิญญตฺติ. รุปายตน์ ชฺเปย กพพีกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ น วิญญตฺติ.

[๗๖๘] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น จิตฺตสมฺภูจฺจํ. จกฺขายตน์ ชฺเปย กายายตน์; อิทนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น จิตฺตสมฺภูจฺจํ.

[๗๖๙] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ จิตฺตสมฺภูจฺจํ. กายวิญญตฺติ วจฺจิวิญญตฺติ, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ อตฺถิ รุปํ จิตฺตชฺชํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมฺภูจฺจํ รุปายตน์ สทฺทายตน์ คณฺธายตน์ รสายตน์ โผฏฺฐพฺพายตน์ อากาสธาคฺค อาโปธาคฺค รุปสฺส ลหฺตุตา รุปสฺส มุหฺตุตา รุปสฺส กมฺมณฺณตฺตา รุปสฺส อุปฺจโย รุปสฺส สนฺตติ กพพีกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ จิตฺตสมฺภูจฺจํ.

[๗๗๐] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ น จิตตสมฺภูจํ. อิตฺถินฺทริยํ
 ปุริสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ รูปสฺส ชรตา รูปสฺส อนิจฺจตา, ยํ วา
 ปนญฺณมปิ อตฺถิ รูปํ น จิตฺตชํ น จิตฺตเหตุกํ น จิตตสมฺภูจํ
 รูปายตน์ สทฺทายตน์ คณฺธายตน์ รสายตน์ โผฏฺฐพฺพายตน์ อากาสชาตฺ
 อาโปชาตฺ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส กมฺมญฺณตฺตา รูปสฺส
 อุปฺจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ น
 จิตตสมฺภูจํ.

[๗๗๑] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จิตฺตสทฺท. จกฺขายตน์
 ฅเปฯ กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จิตฺตสทฺท.

[๗๗๒] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ จิตฺตสทฺท. กายวิญฺญตฺติ
 วจฺจิวิญฺญตฺติ; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ จิตฺตสทฺท.

[๗๗๓] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ น จิตฺตสทฺท. รูปายตน์ ฅเปฯ
 กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ น จิตฺตสทฺท.

[๗๗๔] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จิตฺตานุปฺปวตฺติ. จกฺขายตน์
 ฅเปฯ กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จิตฺตานุปฺปวตฺติ.

[๗๗๕] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ จิตฺตานุปฺปวตฺติ. กายวิญฺญตฺติ
 วจฺจิวิญฺญตฺติ; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ จิตฺตานุปฺปวตฺติ.

[๗๗๖] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ น จิตฺตานุปฺปวตฺติ. รูปายตน์
 ฅเปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ น จิตฺตานุปฺปวตฺติ.

[๗๗๗] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ โอปาริกํ. จกฺขายตน์ ฅเปฯ
 กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ โอปาริกํ.

[๗๗๘] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ โอปาริกํ. รูปายตน์ ยเปย
โผฏฐพพายตน์; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ โอปาริกํ.

[๗๗๙] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ สุขุมํ. อิตฺถินทฺธิยํ ยเปย
กพพิกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ สุขุมํ.

[๗๘๐] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ สนฺติเก. จกฺขายตน์ ยเปย
กายายตน์; อิทนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ สนฺติเก.

[๗๘๑] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ ทูเร. อิตฺถินทฺธิยํ ยเปย
กพพิกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ ทูเร.

[๗๘๒] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ สนฺติเก. รูปายตน์ ยเปย
โผฏฐพพายตน์; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ สนฺติเก.

[๗๘๓] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ จกฺขุสมฺภสฺสสฺส น วตฺถุ.
รูปายตน์ ยเปย กพพิกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ
จกฺขุสมฺภสฺสสฺส น วตฺถุ.

[๗๘๔] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺภสฺสสฺส วตฺถุ.
จกฺขายตน์; อิทนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺภสฺสสฺส วตฺถุ.

[๗๘๕] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺภสฺสสฺส น วตฺถุ.
โสตายตน์ ยเปย กายายตน์; อิทนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุสมฺภสฺสสฺส
น วตฺถุ.

[๗๘๖] กตมนุตัม รุปํ พาทิรํ จกฺขุสมฺภสฺสชาย เวทนาย ยเปย
สญฺญาย ยเปย เจตนาย ยเปย จกฺขุวิญญายนฺสฺส น วตฺถุ. รูปายตน์
ยเปย กพพิกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รุปํ พาทิรํ จกฺขุวิญญายนฺสฺส น
วตฺถุ.

[๗๘๗] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ จกฺขุวิญญาณสฺส วตฺถุ.
จกฺขายตฺนํ; อิทฺถตฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ จกฺขุวิญญาณสฺส วตฺถุ.

[๗๘๘] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ จกฺขุวิญญาณสฺส น วตฺถุ.
โสตายตฺนํ ๕เปยฺ กายายตฺนํ; อิทฺถตฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ จกฺขุวิญญาณสฺส
น วตฺถุ.

[๗๘๙] กตมนฺตํ รูปํ พาหิรํ โสตสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ
จฺฆานสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ ชิวฺหาสมฺพสฺสสฺส ๕เปยฺ กายสมฺพสฺสสฺส น
วตฺถุ. รูปายตฺนํ ๕เปยฺ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถตฺตํ รูปํ พาหิรํ
กายสมฺพสฺสสฺส น วตฺถุ.

[๗๙๐] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายสมฺพสฺสสฺส วตฺถุ.
กายายตฺนํ; อิทฺถตฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายสมฺพสฺสสฺส วตฺถุ.

[๗๙๑] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายสมฺพสฺสสฺส น วตฺถุ.
จกฺขายตฺนํ ๕เปยฺ ชิวฺหายตฺนํ; อิทฺถตฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายสมฺพสฺสสฺส
น วตฺถุ.

[๗๙๒] กตมนฺตํ รูปํ พาหิรํ กายสมฺพสฺสชาย เวทนาย ๕เปยฺ
สญฺญาย ๕เปยฺ เจตนาย ๕เปยฺ กายวิญญาณสฺส น วตฺถุ. รูปายตฺนํ
๕เปยฺ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถตฺตํ รูปํ พาหิรํ กายวิญญาณสฺส น
วตฺถุ.

[๗๙๓] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายวิญญาณสฺส วตฺถุ.
กายายตฺนํ; อิทฺถตฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายวิญญาณสฺส วตฺถุ.

[๗๙๔] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายวิญญาณสฺส น วตฺถุ.

จกขายตนะ ๔เปะ ขิวหายตนะ; อิทนุตัม รูปํ อชฺฌตฺติกัม กายวิญญาณสฺส
น วตฺตฺวํ.

[๗๙๕] กตมณฺตัม รูปํ อชฺฌตฺติกัม จกฺขุสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ.
จกขายตนะ ๔เปะ กายายตนะ; อิทนุตัม รูปํ อชฺฌตฺติกัม จกฺขุสมฺพสฺสสฺส
น อารมฺมณํ.

[๗๙๖] กตมณฺตัม รูปํ พาทิรํ จกฺขุสมฺพสฺสสฺส อารมฺมณํ.
รูปายตนะ; อิทนุตัม รูปํ พาทิรํ จกฺขุสมฺพสฺสสฺส อารมฺมณํ.

[๗๙๗] กตมณฺตัม รูปํ พาทิรํ จกฺขุสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ.
สทฺทายตนะ ๔เปะ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รูปํ พาทิรํ
จกฺขุสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ.

[๗๙๘] กตมณฺตัม รูปํ อชฺฌตฺติกัม จกฺขุสมฺพสฺสชาย เวทนาย
๔เปะ สญฺญาย ๔เปะ เจตนาย ๔เปะ จกฺขุวิญญาณสฺส น
อารมฺมณํ. จกขายตนะ ๔เปะ กายายตนะ; อิทนุตัม รูปํ อชฺฌตฺติกัม
จกฺขุวิญญาณสฺส น อารมฺมณํ.

[๗๙๙] กตมณฺตัม รูปํ พาทิรํ จกฺขุวิญญาณสฺส อารมฺมณํ.
รูปายตนะ; อิทนุตัม รูปํ พาทิรํ จกฺขุวิญญาณสฺส อารมฺมณํ.

[๘๐๐] กตมณฺตัม รูปํ พาทิรํ จกฺขุวิญญาณสฺส น อารมฺมณํ.
สทฺทายตนะ ๔เปะ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนุตัม รูปํ พาทิรํ
จกฺขุวิญญาณสฺส น อารมฺมณํ.

หมตอายุ 120642566 [๘๐๑] กตมณฺตัม รูปํ อชฺฌตฺติกัม โสตสมฺพสฺสสฺส ๔เปะ
ฆานสมฺพสฺสสฺส ๔เปะ ขิวหาสมฺพสฺสสฺส ๔เปะ กายสมฺพสฺสสฺส น

อารมณ์. จกฺขายตฺนํ ๔เปยฺ กายายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ
กายสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ.

[๘๐๒] กตมฺนตฺตํ รูปํ พหิริ กายสมฺพสฺสสฺส อารมฺมณํ.
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ กายสมฺพสฺสสฺส อารมฺมณํ.

[๘๐๓] กตมฺนตฺตํ รูปํ พหิริ กายสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ.
รูปายตฺนํ ๔เปยฺ กพฺพีการโ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ
กายสมฺพสฺสสฺส น อารมฺมณํ.

[๘๐๔] กตมฺนตฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายสมฺพสฺสชาย เวทนาย
๔เปยฺ สญฺณาย ๔เปยฺ เจตนาย ๔เปยฺ กายวิญฺญาณสฺส น
อารมณ์. จกฺขายตฺนํ ๔เปยฺ กายายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ
กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ.

[๘๐๕] กตมฺนตฺตํ รูปํ พหิริ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ.
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ กายวิญฺญาณสฺส อารมฺมณํ.

[๘๐๖] กตมฺนตฺตํ รูปํ พหิริ กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ.
รูปายตฺนํ ๔เปยฺ กพฺพีการโ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ
กายวิญฺญาณสฺส น อารมฺมณํ.

[๘๐๗] กตมฺนตฺตํ รูปํ พหิริ น จกฺขายตฺนํ. รูปายตฺนํ ๔เปยฺ
กพฺพีการโ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ น จกฺขายตฺนํ.

[๘๐๘] กตมฺนตฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ จกฺขายตฺนํ. ยํ จกฺขํ จตฺตุนํ
มหาภูตานิ อุปาทาย ปสาโท ๔เปยฺ สญฺโณ คาโมเปโส; อิทนฺตํ รูปํ
อชฺฌตฺตํ จกฺขายตฺนํ.

[๘๐๙] กตมนต์ รูป อชฺฌตฺติกํ น จกฺขายตฺนํ. โสตายตฺนํ
 ๔เปฯ กายายตฺนํ; อิทนฺตํ รูป อชฺฌตฺติกํ น จกฺขายตฺนํ.

[๘๑๐] กตมนต์ รูป พาทิรํ น โสตายตฺนํ ๔เปฯ น
 ฌานายตฺนํ ๔เปฯ น ชิวฺหายตฺนํ ๔เปฯ น กายายตฺนํ. รูปายตฺนํ
 ๔เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูป พาทิรํ น กายายตฺนํ.

[๘๑๑] กตมนต์ รูป อชฺฌตฺติกํ กายายตฺนํ. โย กาโย จตุหนฺ
 มหาภูตานิ อุปาทาย ปสาโท ๔เปฯ สฺสญฺโณ คาโมเปโส; อิทนฺตํ รูป
 อชฺฌตฺติกํ กายายตฺนํ.

[๘๑๒] กตมนต์ รูป อชฺฌตฺติกํ น กายายตฺนํ. จกฺขายตฺนํ
 ๔เปฯ ชิวฺหายตฺนํ; อิทนฺตํ รูป อชฺฌตฺติกํ น กายายตฺนํ.

[๘๑๓] กตมนต์ รูป อชฺฌตฺติกํ น รูปายตฺนํ. จกฺขายตฺนํ
 ๔เปฯ กายายตฺนํ; อิทนฺตํ รูป อชฺฌตฺติกํ น รูปายตฺนํ.

[๘๑๔] กตมนต์ รูป พาทิรํ รูปายตฺนํ. ยํ รูป จตุหนฺ
 มหาภูตานิ อุปาทาย วณฺณนิภา ๔เปฯ รูปธาตฺุเปสํ; อิทนฺตํ รูป
 พาทิรํ รูปายตฺนํ.

[๘๑๕] กตมนต์ รูป พาทิรํ น รูปายตฺนํ. สทฺททายตฺนํ ๔เปฯ
 กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูป พาทิรํ น รูปายตฺนํ.

[๘๑๖] กตมนต์ รูป อชฺฌตฺติกํ น สทฺททายตฺนํ ๔เปฯ น
 คนฺธทายตฺนํ ๔เปฯ น รสทายตฺนํ ๔เปฯ น โสณฺฑพฺพทายตฺนํ. จกฺขายตฺนํ
 ๔เปฯ กายายตฺนํ; อิทนฺตํ รูป อชฺฌตฺติกํ น โสณฺฑพฺพทายตฺนํ.

[๘๑๗] กตมนต์ รูป พาทิรํ โสณฺฑพฺพทายตฺนํ. ปจฺวีธาตฺุ ๔เปฯ
 โสณฺฑพฺพธาตฺุเปสํ; อิทนฺตํ รูป พาทิรํ โสณฺฑพฺพทายตฺนํ.

[๘๑๘] กตมฺนํตํ รูปํ พหิริํ น โผฏฺฐพฺพายตฺนํ. รูปายตฺนํ
 ๔เปฯ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺนํตํ รูปํ พหิริํ น โผฏฺฐพฺพายตฺนํ.

[๘๑๙] กตมฺนํตํ รูปํ พหิริํ น จกฺขุชาตฺ. รูปายตฺนํ ๔เปฯ
 กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺนํตํ รูปํ พหิริํ น จกฺขุชาตฺ.

[๘๒๐] กตมฺนํตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุชาตฺ. จกฺขายตฺนํ; อิทฺนํตํ
 รูปํ อชฺฌตฺติกํ จกฺขุชาตฺ.

[๘๒๑] กตมฺนํตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จกฺขุชาตฺ. โสตายตฺนํ
 ๔เปฯ กายายตฺนํ; อิทฺนํตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น จกฺขุชาตฺ.

[๘๒๒] กตมฺนํตํ รูปํ พหิริํ น โสตฺชาตฺ ๔เปฯ น ฌานชาตฺ
 ๔เปฯ น ชิวฺหาชาตฺ ๔เปฯ น กายชาตฺ. รูปายตฺนํ ๔เปฯ
 กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺนํตํ รูปํ พหิริํ น กายชาตฺ.

[๘๒๓] กตมฺนํตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายชาตฺ. กายายตฺนํ; อิทฺนํตํ
 รูปํ อชฺฌตฺติกํ กายชาตฺ.

[๘๒๔] กตมฺนํตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น กายชาตฺ. จกฺขายตฺนํ
 ๔เปฯ ชิวฺหายตฺนํ; อิทฺนํตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น กายชาตฺ.

[๘๒๕] กตมฺนํตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น รูปชาตฺ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ
 กายายตฺนํ; อิทฺนํตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น รูปชาตฺ.

[๘๒๖] กตมฺนํตํ รูปํ พหิริํ รูปชาตฺ. รูปายตฺนํ; อิทฺนํตํ รูปํ
 พหิริํ รูปชาตฺ.

[๘๒๗] กตมฺนํตํ รูปํ พหิริํ น รูปชาตฺ. สทฺทายตฺนํ ๔เปฯ
 กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺนํตํ รูปํ พหิริํ น รูปชาตฺ.

[๘๒๘] กตมนุตัมมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น สทฺทฐาตุ ๕เปย น
คณฺฐฐาตุ ๕เปย น รสฐาตุ ๕เปย น โผฏฐพฺพฐาตุ. จกฺขายตฺนํ
๕เปย กายายตฺนํ; อิทฺนุตัมมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น โผฏฐพฺพฐาตุ.

[๘๒๙] กตมนุตัมมํ รูปํ พาหิรํ โผฏฐพฺพฐาตุ. โผฏฐพฺพายตฺนํ;
อิทฺนุตัมมํ รูปํ พาหิรํ โผฏฐพฺพฐาตุ.

[๘๓๐] กตมนุตัมมํ รูปํ พาหิรํ น โผฏฐพฺพฐาตุ. รูปายตฺนํ ๕เปย
กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺนุตัมมํ รูปํ พาหิรํ น โผฏฐพฺพฐาตุ.

[๘๓๑] กตมนุตัมมํ รูปํ พาหิรํ น จกฺขนฺทริยํ. รูปายตฺนํ ๕เปย
กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺนุตัมมํ รูปํ พาหิรํ น จกฺขนฺทริยํ.

[๘๓๒] กตมนุตัมมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ จกฺขนฺทริยํ. ยํ จกฺขํ จตฺตุนํ
มหาภูตานิ อฺปาทาย ปสาโท ๕เปย สฺสโม เคาโมเปโส; อิทฺนุตัมมํ รูปํ
อชฺฌตฺตํ จกฺขนฺทริยํ.

[๘๓๓] กตมนุตัมมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น จกฺขนฺทริยํ. โสตายตฺนํ
๕เปย กายายตฺนํ; อิทฺนุตัมมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น จกฺขนฺทริยํ.

[๘๓๔] กตมนุตัมมํ รูปํ พาหิรํ น โสติณฺทริยํ ๕เปย น
ฆานินฺทริยํ ๕เปย น ชิวฺหินฺทริยํ ๕เปย น กายินฺทริยํ. รูปายตฺนํ
๕เปย กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺนุตัมมํ รูปํ พาหิรํ น กายินฺทริยํ.

[๘๓๕] กตมนุตัมมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ กายินฺทริยํ. โย กาโย จตฺตุนํ
มหาภูตานิ อฺปาทาย ปสาโท ๕เปย สฺสโม เคาโมเปโส; อิทฺนุตัมมํ รูปํ
อชฺฌตฺตํ กายินฺทริยํ.

[๘๓๖] กตมนุตัมมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น กายินฺทริยํ. จกฺขายตฺนํ
๕เปย ชิวฺหายตฺนํ; อิทฺนุตัมมํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น กายินฺทริยํ.

[๘๓๗] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น อิตฺถินฺทริยํ. จกฺขายตฺนํ
 ๕เปฯ กายายตฺนํ; อิทฺถตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น อิตฺถินฺทริยํ.

[๘๓๘] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ อิตฺถินฺทริยํ. ยํ อิตฺถิยา อิตฺถิลิงคํ
 อิตฺถินิมิตฺตํ อิตฺถีกุตฺตํ อิตฺถากปโป อิตฺถิตตํ อิตฺถิภาโว; อิทฺถตํ รูปํ
 พหิริ อิตฺถินฺทริยํ.

[๘๓๙] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ น อิตฺถินฺทริยํ. รูปายตฺนํ ๕เปฯ
 กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถตํ รูปํ พหิริ น อิตฺถินฺทริยํ.

[๘๔๐] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น ปุริสินฺทริยํ. จกฺขายตฺนํ
 ๕เปฯ กายายตฺนํ; อิทฺถตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น ปุริสินฺทริยํ.

[๘๔๑] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ ปุริสินฺทริยํ. ยํ ปุริสสฺส ปุริสลิงคํ
 ปุริสนิมิตฺตํ ปุริสกุตฺตํ ปุริสากปโป ปุริสิตตํ ปุริสภาโว; อิทฺถตํ รูปํ
 พหิริ ปุริสินฺทริยํ.

[๘๔๒] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ น ปุริสินฺทริยํ. รูปายตฺนํ ๕เปฯ
 กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถตํ รูปํ พหิริ น ปุริสินฺทริยํ.

[๘๔๓] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น ชีวิตินฺทริยํ. จกฺขายตฺนํ
 ๕เปฯ กายายตฺนํ; อิทฺถตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น ชีวิตินฺทริยํ.

[๘๔๔] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ ชีวิตินฺทริยํ. โย เตสํ รูปีนํ
 ฌมฺมานํ อายุ จิตฺติ ยปฺนา ยาปฺนา อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ
 ชีวิตินฺทริยํ; อิทฺถตํ รูปํ พหิริ ชีวิตินฺทริยํ.

[๘๔๕] กตมนฺตํ รูปํ พหิริ น ชีวิตินฺทริยํ. รูปายตฺนํ ๕เปฯ
 กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถตํ รูปํ พหิริ น ชีวิตินฺทริยํ.

[๘๔๖] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น กายวิญญตฺติ. จกฺขายตฺนํ
 ๔เปยฺย กายายตฺนํ; อิทฺนตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น กายวิญญตฺติ.

[๘๔๗] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ กายวิญญตฺติ. ยา กุสฺลจิตฺตสฺส
 วา อกุสฺลจิตฺตสฺส วา อพฺยาगतจิตฺตสฺส วา อภิกฺกมฺนตฺสฺส วา
 ปฏิกฺกมฺนตฺสฺส วา อาโลเกนตฺสฺส วา วิโลเกนตฺสฺส วา สมฺมิฏฺเฐนตฺสฺส
 วา ปสาเรนตฺสฺส วา กายสฺส ฅมฺภานา สนฺถมฺภานา สนฺถมฺภิตตตฺตํ
 วิญญตฺติ วิญญาปนา วิญญาปิตตตฺตํ; อิทฺนตัม รุปํ พาหิรํ กายวิญญตฺติ.

[๘๔๘] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ น กายวิญญตฺติ. รุปายตฺนํ ๔เปยฺย
 กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺนตัม รุปํ พาหิรํ น กายวิญญตฺติ.

[๘๔๙] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น วจฺจิวิญญตฺติ. จกฺขายตฺนํ
 ๔เปยฺย กายายตฺนํ; อิทฺนตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น วจฺจิวิญญตฺติ.

[๘๕๐] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ วจฺจิวิญญตฺติ. ยา กุสฺลจิตฺตสฺส วา
 อกุสฺลจิตฺตสฺส วา อพฺยาगतจิตฺตสฺส วา วาจา คิรา พุยฺยปโป
 อุทฺธิรณํ โฆโส โฆสกมฺมํ วาจา วจฺเจโก โย วุจฺจติ วาจา. ยา
 ตาย วาจา วิญญตฺติ วิญญาปนา วิญญาปิตตตฺตํ; อิทฺนตัม รุปํ
 พาหิรํ วจฺจิวิญญตฺติ.

[๘๕๑] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ น วจฺจิวิญญตฺติ. รุปายตฺนํ ๔เปยฺย
 กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺนตัม รุปํ พาหิรํ น วจฺจิวิญญตฺติ.

[๘๕๒] กตมนุตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น อากาสชาตฺตุ. จกฺขายตฺนํ
 ๔เปยฺย กายายตฺนํ; อิทฺนตัม รุปํ อชฺฌตฺติกํ น อากาสชาตฺตุ.

[๘๕๓] กตมนุตัม รุปํ พาหิรํ อากาสชาตฺตุ. โย อากาโส
 อากาสคตฺตํ อหํ อหคตฺตํ วิวโร วิวรคตฺตํ อสมฺมุฏฺจํ จตฺตฺติ มหาภูเตหิ;
 อิทฺนตัม รุปํ พาหิรํ อากาสชาตฺตุ.

[๘๕๔] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ น อากาสชาตฺ. รูปายตน์ ๔เปย
กพพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ น อากาสชาตฺ.

[๘๕๕] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น อาโปชาตฺ. จกฺขายตน์
๔เปย กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ น อาโปชาตฺ.

[๘๕๖] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ อาโปชาตฺ. ยํ อาโป อาโปคตํ
สิเนโห สิเนหคตํ พนฺธนตตํ รูปสฺส; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ อาโปชาตฺ.

[๘๕๗] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ น อาโปชาตฺ. รูปายตน์ ๔เปย
กพพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ น อาโปชาตฺ.

[๘๕๘] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น ลหฺตฺตา. จกฺขายตน์
๔เปย กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น ลหฺตฺตา.

[๘๕๙] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ รูปสฺส ลหฺตฺตา. ยา รูปสฺส ลหฺตฺตา
ลหฺปฺริณามตา อทฺนฺธตา อวิตฺถนตา; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ รูปสฺส
ลหฺตฺตา.

[๘๖๐] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ รูปสฺส น ลหฺตฺตา. รูปายตน์
๔เปย กพพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ รูปสฺส น ลหฺตฺตา.

[๘๖๑] กตมนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น มฺหฺตฺตา. จกฺขายตน์
๔เปย กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺติกํ รูปสฺส น มฺหฺตฺตา.

[๘๖๒] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ รูปสฺส มฺหฺตฺตา. ยา รูปสฺส มฺหฺตฺตา
มฺหฺทฺหวตา อกฺกฺขพฺตา อกฺกฺชินตา; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ รูปสฺส มฺหฺตฺตา.

[๘๖๓] กตมนฺตํ รูปํ พหิริํ รูปสฺส น มฺหฺตฺตา. รูปายตน์
๔เปย กพพีกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พหิริํ รูปสฺส น มฺหฺตฺตา.

[๘๖๔] กตมนุตัม รูปํ อชฺชตฺตํ รูปสฺส น กมฺมณฺณตา. จกฺขายตฺนํ อปฺเปยฺ กายายตฺนํ; อิทนุตัม รูปํ อชฺชตฺตํ รูปสฺส น กมฺมณฺณตา.

[๘๖๕] กตมนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส กมฺมณฺณตา. ยา รูปสฺส กมฺมณฺณตา กมฺมณฺณตตํ กมฺมณฺณภาโว; อิทนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส กมฺมณฺณตา.

[๘๖๖] กตมนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น กมฺมณฺณตา. รูปายตฺนํ อปฺเปยฺ กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น กมฺมณฺณตา.

[๘๖๗] กตมนุตัม รูปํ อชฺชตฺตํ รูปสฺส น อุปฺจโย. จกฺขายตฺนํ อปฺเปยฺ กายายตฺนํ; อิทนุตัม รูปํ อชฺชตฺตํ รูปสฺส น อุปฺจโย.

[๘๖๘] กตมนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส อุปฺจโย. โย อายตฺนํ อจโย โส รูปสฺส อุปฺจโย; อิทนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส อุปฺจโย.

[๘๖๙] กตมนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น อุปฺจโย. รูปายตฺนํ อปฺเปยฺ กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น อุปฺจโย.

[๘๗๐] กตมนุตัม รูปํ อชฺชตฺตํ รูปสฺส น สนฺตติ. จกฺขายตฺนํ อปฺเปยฺ กายายตฺนํ; อิทนุตัม รูปํ อชฺชตฺตํ รูปสฺส น สนฺตติ.

[๘๗๑] กตมนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส สนฺตติ. โย รูปสฺส อุปฺจโย สา รูปสฺส สนฺตติ; อิทนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส สนฺตติ.

[๘๗๒] กตมนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น สนฺตติ. รูปายตฺนํ อปฺเปยฺ กพฺพีการโ อาหาโร; อิทนุตัม รูปํ พาหิรํ รูปสฺส น สนฺตติ.

[๘๗๓] กตมนุตัม รูปํ อชฺชตฺตํ รูปสฺส น ชรตา. จกฺขายตฺนํ

ขเปย กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ รูปสฺส น ชรตา.

[๘๗๔] กตมฺนฺตํ รูปํ พาทิรํ รูปสฺส ชรตา. ยา รูปสฺส ชรา
ชรีรณตา ขณฺธิจํ ปาลิจํ วลิตฺตจตา อายุโน สํหานิ อินฺทฺริยานํ
ปรีปาโก; อิทนฺตํ รูปํ พาทิรํ รูปสฺส ชรตา.

[๘๗๕] กตมฺนฺตํ รูปํ พาทิรํ รูปสฺส น ชรตา. รูปายตน์
ขเปย กพฺพีการอ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พาทิรํ รูปสฺส น ชรตา.

[๘๗๖] กตมฺนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ รูปสฺส น อนิจฺจตา.
จกฺขายตน์ ขเปย กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ รูปสฺส น
อนิจฺจตา.

[๘๗๗] กตมฺนฺตํ รูปํ พาทิรํ รูปสฺส อนิจฺจตา. โย รูปสฺส ขโย
วโย เกโท ปรีเกโท อนิจฺจตา อนฺตรธานํ; อิทนฺตํ รูปํ พาทิรํ
รูปสฺส อนิจฺจตา.

[๘๗๘] กตมฺนฺตํ รูปํ พาทิรํ รูปสฺส น อนิจฺจตา. รูปายตน์
ขเปย กพฺพีการอ อหาโร; อิทนฺตํ รูปํ พาทิรํ รูปสฺส น อนิจฺจตา.

[๘๗๙] กตมฺนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น กพฺพีการอ อหาโร.
จกฺขายตน์ ขเปย กายายตน์; อิทนฺตํ รูปํ อชฺฌตฺตํ น กพฺพีการอ
อหาโร.

[๘๘๐] กตมฺนฺตํ รูปํ พาทิรํ กพฺพีการอ อหาโร. โอทโน
กุมฺมาโส สตฺตํ มจฺฉํ มํสํ ชีรํ ทริ สปิ นวนีตํ เตลํ มธุ ผาณิตํ,
ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ รูปํ ยมฺหิ ยมฺหิ ชนฺปเท เตสํ เตสํ
สตฺตํ มุขาสิยํ ทนฺตฺวิขาทน์ คลชฺโฆหรณิยํ กุจฺฉิวิตฺถมฺภนํ ยาย
โอชาย สตฺตา ยาเปนฺติ; อิทนฺตํ รูปํ พาทิรํ กพฺพีการอ อหาโร.

[๘๘๑] กตมฺนฺตํ รูปํ พาทิรํ น กพฺพีการอ อหาโร.

รูปายตนํ ๔เป๔ รูปสฺส อนิจฺจตา; อิทนฺตํ รูปํ พหิริ น กพฺพีกาโร
อาหาโร.

เอวํ ติวิเชน รูปสงฺคโห.
ติกนิทุเทโส.

จตุกกนิทุเทโส

[๘๘๒] กตมนฺตํ รูปํ อุปาทา อุปาทีนฺนํ. จกฺขายตนํ ๔เป๔
กายายตนํ อิตฺถินฺทริยํ ปุริสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ
อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ
อากาศธาตฺ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร;
อิทนฺตํ รูปํ อุปาทา อุปาทีนฺนํ.

[๘๘๓] กตมนฺตํ รูปํ อุปาทา อนฺุปาทีนฺนํ. สทฺทายตนํ
กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส
กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส ชรตฺตา รูปสฺส อนิจฺจตา, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ
อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ
อากาศธาตฺ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร;
อิทนฺตํ รูปํ อุปาทา อนฺุปาทีนฺนํ.

[๘๘๔] กตมนฺตํ รูปํ โน อุปาทา อุปาทีนฺนํ. กมฺมสฺส กตตฺตา
โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตฺ; อิทนฺตํ รูปํ โน อุปาทา อุปาทีนฺนํ.

[๘๘๕] กตมนฺตํ รูปํ โน อุปาทา อนฺุปาทีนฺนํ. น กมฺมสฺส
กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตนํ อาโปธาตฺ; อิทนฺตํ รูปํ โน อุปาทา
อนฺุปาทีนฺนํ.

หมตอายุ 12/06/2559 [๘๘๖] กตมนฺตํ รูปํ อุปาทา อุปาทีนฺนฺุปาทานิยํ. จกฺขายตนํ
๔เป๔ กายายตนํ, อิตฺถินฺทริยํ ปุริสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ

อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ อากาสชาตฺตํ
 รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺนํ รูปํ
 อุปาทา อุปาทีนฺนุปาทานิยํ.

[๘๘๗] กตมฺนํ รูปํ อุปาทา อุปาทีนฺนุปาทานิยํ. สทฺทายตฺนํ
 กายวิภคตติ วจฺวิภคตติ รูปสฺส ลหฺตา รูปสฺส มฺหฺตา รูปสฺส
 กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส ชรตฺตา รูปสฺส อนิจฺจตฺตา, ยํ วา ปนณฺณมฺปิ
 อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ
 อากาสชาตฺตํ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ อหาโร;
 อิทฺนํ รูปํ อุปาทา อุปาทีนฺนุปาทานิยํ.

[๘๘๘] กตมฺนํ รูปํ โน อุปาทา อุปาทีนฺนุปาทานิยํ. กมฺมสฺส
 กตตฺตา โสภณฺจพฺพายตฺนํ อาโปธตฺตํ; อิทฺนํ รูปํ โน อุปาทา
 อุปาทีนฺนุปาทานิยํ.

[๘๘๙] กตมฺนํ รูปํ โน อุปาทา อุปาทีนฺนุปาทานิยํ. น
 กมฺมสฺส กตตฺตา โสภณฺจพฺพายตฺนํ อาโปธตฺตํ; อิทฺนํ รูปํ โน
 อุปาทา อุปาทีนฺนุปาทานิยํ.

[๘๙๐] กตมฺนํ รูปํ อุปาทา สปฺปฏฺธิมฺ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ
 รสายตฺนํ; อิทฺนํ รูปํ อุปาทา สปฺปฏฺธิมฺ.

[๘๙๑] กตมฺนํ รูปํ อุปาทา อปฺปฏฺธิมฺ. อิตฺถินฺทริยํ ๔เปฯ
 กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺนํ รูปํ อุปาทา อปฺปฏฺธิมฺ.

[๘๙๒] กตมฺนํ รูปํ โน อุปาทา สปฺปฏฺธิมฺ. โสภณฺจพฺพายตฺนํ;
 อิทฺนํ รูปํ โน อุปาทา สปฺปฏฺธิมฺ.

[๘๙๓] กตมฺนํ รูปํ โน อุปาทา อปฺปฏฺธิมฺ. อาโปธตฺตํ; อิทฺนํ
 รูปํ โน อุปาทา อปฺปฏฺธิมฺ.

[๘๙๔] กตมนุตัมมํ รูปํ อุปาทา โอฬาริกํ. จกฺขายตณฺ्हํ ๗เป๗
รสายตณฺ्हํ; อิทฺถนุตัมมํ รูปํ อุปาทา โอฬาริกํ.

[๘๙๕] กตมนุตัมมํ รูปํ อุปาทา สุขุมํ อิตฺถินุทริยํ ๗เป๗
กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺถนุตัมมํ รูปํ อุปาทา สุขุมํ.

[๘๙๖] กตมนุตัมมํ รูปํ โน อุปาทา โอฬาริกํ. โผฏฺฐพฺพายตณฺ्हํ
อิทฺถนุตัมมํ รูปํ โน อุปาทา โอฬาริกํ.

[๘๙๗] กตมนุตัมมํ รูปํ โน อุปาทา สุขุมํ. อาโปธาคฺคํ; อิทฺถนุตัมมํ
รูปํ โน อุปาทา สุขุมํ.

[๘๙๘] กตมนุตัมมํ รูปํ อุปาทา ทูเร. อิตฺถินุทริยํ ๗เป๗
กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺถนุตัมมํ รูปํ อุปาทา ทูเร.

[๘๙๙] กตมนุตัมมํ รูปํ อุปาทา สนฺติเก. จกฺขายตณฺ्हํ ๗เป๗
รสายตณฺ्हํ; อิทฺถนุตัมมํ รูปํ อุปาทา สนฺติเก.

[๙๐๐] กตมนุตัมมํ รูปํ โน อุปาทา ทูเร. อาโปธาคฺคํ; อิทฺถนุตัมมํ
รูปํ โน อุปาทา ทูเร.

[๙๐๑] กตมนุตัมมํ รูปํ โน อุปาทา สนฺติเก. โผฏฺฐพฺพายตณฺ्हํ;
อิทฺถนุตัมมํ รูปํ โน อุปาทา สนฺติเก.

[๙๐๒] กตมนุตัมมํ รูปํ อุปาทินฺนํ สนิทฺสสนฺนํ. กมฺมสฺส กตตฺตา
รูปายตณฺ्हํ; อิทฺถนุตัมมํ รูปํ อุปาทินฺนํ สนิทฺสสนฺนํ.

[๙๐๓] กตมนุตัมมํ รูปํ อุปาทินฺนํ อนิทฺสสนฺนํ. จกฺขายตณฺ्हํ ๗เป๗
ภายายตณฺ्हํ, อิตฺถินุทริยํ ปุริสินุทริยํ ชีวิตินุทริยํ ยํ วา ปนญฺณมฺปิ อตฺถิ
รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา คณฺธายตณฺ्हํ รสายตณฺ्हํ โผฏฺฐพฺพายตณฺ्हํ อากาสธาคฺคํ

อาโปธาดุ รูปสฺส อุปัจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร;
อิทฺหนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ อนิทฺสสนฺ.

[๕๐๔] กตมฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ สนิทฺสสนฺ. น กมฺมสฺส
กตตฺตา รูปายตฺนํ; อิทฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ สนิทฺสสนฺ.

[๕๐๕] กตมฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ อนิทฺสสนฺ. สทฺททายตฺนํ
กายวิญฺญตฺติ วจฺจิวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส
กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส ชรตฺตา รูปสฺส อนิจฺจตฺตา, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ
อตฺติ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ
อากาสธาดุ อาโปธาดุ รูปสฺส อุปัจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร
อาหาโร; อิทฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ อนิทฺสสนฺ.

[๕๐๖] กตมฺหนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ สปปฏฺฐิ. จกฺขายตฺนํ ๔เปฯ
กายายตฺนํ, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺติ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ
คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺหนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ สปปฏฺฐิ.

[๕๐๗] กตมฺหนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ อปปฏฺฐิ. อิตฺถินฺทริยํ ปุริสินฺทริยํ
ชีวิตินฺทริยํ, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺติ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา
อากาสธาดุ อาโปธาดุ รูปสฺส อุปัจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร
อาหาโร; อิทฺหนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ อปปฏฺฐิ.

[๕๐๘] กตมฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ สปปฏฺฐิ. สทฺททายตฺนํ, ยํ วา
ปนฺณณมฺปิ อตฺติ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คณฺธายตฺนํ
รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ สปปฏฺฐิ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๕๐๙] กตมฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ อปปฏฺฐิ. กายวิญฺญตฺติ
วจฺจิวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส

ชรรตา รูปสส อนิจจตา, ยํ วา ปนญญมปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส
กตตฺตา อากาสชาตฺถุ อาโปชาตฺถุ รูปสส อุปฺจโย รูปสส สนฺตติ
กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺหนตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ อปฺปฏฺธิ.

[๕๑๐] กตฺมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺนํ มหาภูตํ. กมฺมสฺส กตตฺตา
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อาโปชาตฺถุ; อิทฺหนตํ รูปํ อุปาทินฺนํ มหาภูตํ.

[๕๑๑] กตฺมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺนํ น มหาภูตํ. จกฺขายตฺนํ ๔เป๔
กายายตฺนํ, อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ซีวิตินฺทฺริยํ, ยํ วา ปนญญมปิ
อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ
อากาสชาตฺถุ รูปสส อุปฺจโย รูปสส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร;
อิทฺหนตํ รูปํ อุปาทินฺนํ น มหาภูตํ.

[๕๑๒] กตฺมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ มหาภูตํ. น กมฺมสฺส
กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อาโปชาตฺถุ; อิทฺหนตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ มหาภูตํ.

[๕๑๓] กตฺมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ น มหาภูตํ. สทฺทายตฺนํ
กายวิญญตฺติ วิจฺฉิณฺณตฺติ รูปสส ลหฺตฺตา รูปสส มุทฺตฺตา รูปสส
กมฺมญฺญตฺตา รูปสส ชรรตา รูปสส อนิจจตา, ยํ วา ปนญญมปิ
อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ
อากาสชาตฺถุ รูปสส อุปฺจโย รูปสส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร;
อิทฺหนตํ รูปํ อนุปาทินฺนํ น มหาภูตํ.

[๕๑๔] กตฺมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺนํ โอฬาริกํ. จกฺขายตฺนํ ๔เป๔
กายายตฺนํ, ยํ วา ปนญญมปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ
คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺหนตํ รูปํ อุปาทินฺนํ โอฬาริกํ.

[๕๑๕] กตฺมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺนํ สุขุมํ. อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ
ซีวิตินฺทฺริยํ, ยํ วา ปนญญมปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสชาตฺถุ

อาโปธาคู รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ อาหาโร;
อิทฺหนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ สุขุมํ.

[๕๑๖] กตฺมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ โอพาริกํ. สทฺททายตฺนํ, ยํ วา
ปนฺณณฺมปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตฺตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ
รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ โอพาริกํ.

[๕๑๗] กตฺมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ สุขุมํ. กายวิภคตฺติ วจฺจิวิภคตฺติ
รูปสฺส ลหฺตุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส ชรตฺตา
รูปสฺส อนิจฺจตฺตา, ยํ วา ปนฺณณฺมปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตฺตตฺตา
อากาสธาคู อาโปธาคู รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ
อาหาโร, อิทฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ สุขุมํ.

[๕๑๘] กตฺมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ ทฺวเร. อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ
ชีวิตินฺทฺริยํ, ยํ วา ปนฺณณฺมปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตฺตตฺตา
อากาสธาคู อาโปธาคู รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ
อาหาโร; อิทฺหนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ ทฺวเร.

[๕๑๙] กตฺมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ สนฺติเก. จกฺขายตฺนํ ฅเปยฺ
กายายตฺนํ, ยํ วา ปนฺณณฺมปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตฺตตฺตา รูปายตฺนํ
คนฺธายตฺนํ รสชาติตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺหนฺตํ รูปํ อุปาทินฺหนํ สนฺติเก.

[๕๒๐] กตฺมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ ทฺวเร. กายวิภคตฺติ วจฺจิวิภคตฺติ
รูปสฺส ลหฺตุตา รูปสฺส มุทุตา รูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส ชรตฺตา
รูปสฺส อนิจฺจตฺตา, ยํ วา ปนฺณณฺมปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตฺตตฺตา
อากาสธาคู อาโปธาคู รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ
อาหาโร; อิทฺหนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺหนํ ทฺวเร.

[๕๒๑] กตมนุตฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺติเก. สหฺตฺตายนฺตํ, ยํ วา ปนญญมฺปิ อตฺตํ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺติเก.

[๕๒๒] กตมนุตฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ. กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ; อิทฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ.

[๕๒๓] กตมนุตฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ. จกฺขายตฺนํ ฅฺเปฯ กายายตฺนํ, อิตฺตํ อนุตฺตํ ปุริสํ อนุตฺตํ, ยํ วา ปนญญมฺปิ อตฺตํ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสธฺตํ อาโปธฺตํ รูปสฺส อนุตฺตํ สหฺตฺติ กพฺพีการํ อหฺการํ; อิทฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ.

[๕๒๔] กตมนุตฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ. น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ; อิทฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ.

[๕๒๕] กตมนุตฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ. สหฺตฺตายนฺตํ กายวิญญตฺตํ วิจฺจวิญญตฺตํ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มหฺตฺตา รูปสฺส กมฺมญญตฺตา รูปสฺส ชรตฺตา รูปสฺส อนุตฺตํ, ยํ วา ปนญญมฺปิ อตฺตํ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อากาสธฺตํ อาโปธฺตํ รูปสฺส อนุตฺตํ สหฺตฺติ กพฺพีการํ อหฺการํ; อิทฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ.

[๕๒๖] กตมนุตฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ. จกฺขายตฺนํ ฅฺเปฯ กายายตฺนํ, ยํ วา ปนญญมฺปิ อตฺตํ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คณฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺตํ รูปํ อนุปาทีนุสนฺตํ สหฺตฺตายนฺตํ.

[๕๒๗] กตมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อปฺปปฏิฆํ. อิตฺถินฺทริยํ
ปฺริสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ. รูปํ กมฺมสฺส
กตตฺตา อากาสชาตฺถํ อาโปชาตฺถํ รูปสฺส อุจฺจโย. รูปสฺส สนฺตติ
กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺถํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ อปฺปปฏิฆํ.

[๕๒๘] กตมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ สปฺปปฏิฆํ. สทฺทายตฺนํ,
ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ. รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ
คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺถํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ
สปฺปปฏิฆํ.

[๕๒๙] กตมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ อปฺปปฏิฆํ. กายวิญฺญตฺติ
วจฺจิตฺติ รูปสฺส ลหฺตา รูปสฺส มฺหฺตา รูปสฺส กมฺมณฺดา รูปสฺส
ชฺรตา รูปสฺส อนิจฺจตา, ยํ วา ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ. รูปํ น กมฺมสฺส
กตตฺตา อากาสชาตฺถํ อาโปชาตฺถํ รูปสฺส อุจฺจโย. รูปสฺส สนฺตติ
กพฺพีการโ อหาโร; อิทฺถํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ อปฺปปฏิฆํ.

[๕๓๐] กตมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ มหาภูตํ. กมฺมสฺส
กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อาโปชาตฺถํ; อิทฺถํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ
มหาภูตํ.

[๕๓๑] กตมนฺตํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ น มหาภูตํ. จกฺขายตฺนํ
ฯเปฯ กายายตฺนํ อิตฺถินฺทริยํ ปฺริสินฺทริยํ ชีวิตินฺทริยํ, ยํ วา
ปนฺณณมฺปิ อตฺถิ. รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ
รสายตฺนํ อากาสชาตฺถํ รูปสฺส อุจฺจโย. รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีการโ
อาหาโร; อิทฺถํ รูปํ อุปาทินฺนุปาทานิยํ น มหาภูตํ.

[๕๓๒] กตมนฺตํ รูปํ อนุปาทินฺนุปาทานิยํ มหาภูตํ. น
กมฺมสฺส กตตฺตา โผฏฺฐพฺพายตฺนํ อาโปชาตฺถํ; อิทฺถํ รูปํ
อนุปาทินฺนุปาทานิยํ มหาภูตํ.

[๙๓๓] กตมนุตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม น มหาภูตัม. สหุทายตณัม กายวิณฺณตตติ วจฺจวิณฺณตตติ ฐูปสฺส ลหฺตฺตา ฐูปสฺส มฺหฺตฺตา ฐูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา ฐูปสฺส ชรตฺตา ฐูปสฺส อนิจฺจตฺตา, ยัม วา ปนณฺณมฺปิ อตฺถิ ฐูปิ น กมฺมสฺส กตตฺตา ฐูปายตณัม คณฺชายตณัม รสายตณัม อากาสชาตฺ ฐูปสฺส อุปฺจโย ฐูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺนตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม น มหาภูตัม.

[๙๓๔] กตมนุตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม โอฬาริกัม. จกฺขายตณัม ฅฺเปฯ กายายตณัม, ยัม วา ปนณฺณมฺปิ อตฺถิ ฐูปิ กมฺมสฺส กตตฺตา ฐูปายตณัม คณฺชายตณัม รสายตณัม โผฏฺฐพฺพายตณัม; อิทฺนตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม โอฬาริกัม.

[๙๓๕] กตมนุตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม สุขุมํ. อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ; ยัม วา ปนณฺณมฺปิ อตฺถิ ฐูปิ กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสชาตฺ อาโปชาตฺ ฐูปสฺส อุปฺจโย ฐูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺนตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม สุขุมํ.

[๙๓๖] กตมนุตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม โอฬาริกัม. สหุทายตณัม, ยัม วา ปนณฺณมฺปิ อตฺถิ ฐูปิ น กมฺมสฺส กตตฺตา ฐูปายตณัม คณฺชายตณัม รสายตณัม โผฏฺฐพฺพายตณัม; อิทฺนตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม โอฬาริกัม.

[๙๓๗] กตมนุตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม สุขุมํ. กายวิณฺณตตติ วจฺจวิณฺณตตติ ฐูปสฺส ลหฺตฺตา ฐูปสฺส มฺหฺตฺตา ฐูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา ฐูปสฺส ชรตฺตา ฐูปสฺส อนิจฺจตฺตา, ยัม วา ปนณฺณมฺปิ อตฺถิ ฐูปิ น กมฺมสฺส กตตฺตา อากาสชาตฺ อาโปชาตฺ ฐูปสฺส อุปฺจโย ฐูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺนตัม ฐูปิ ออนุปาทีนุอนุปาทานิยัม สุขุมํ.

[๕๓๘] กตมนฺตํ รูปํ อุปาทีนฺนฺปาทานิยํ ทฺวเร. อิตฺถินฺทฺริยํ
ปฺริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส
กตตฺตา อากาสชาตฺถุ อาโปชาตฺถุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ
กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถํ รูปํ อุปาทีนฺนฺปาทานิยํ ทฺวเร.

[๕๓๙] กตมนฺตํ รูปํ อุปาทีนฺนฺปาทานิยํ สนฺติเก จกฺขายตฺนํ
ชฺเชยฺย กายายตฺนํ, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ อตฺถิ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา
รูปายตฺนํ คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺถํ รูปํ
อุปาทีนฺนฺปาทานิยํ สนฺติเก.

[๕๔๐] กตมนฺตํ รูปํ อนุปาทีนฺนฺปาทานิยํ ทฺวเร. กายวิญฺญตฺติ
วจฺจิวิญฺญตฺติ รูปสฺส ลหฺตฺตา รูปสฺส มุทฺตฺตา รูปสฺส กมฺมณฺณตฺตา รูปสฺส
ชรตฺตา รูปสฺส อนิจฺจตฺตา, ยํ วา ปนญฺณมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส
กตตฺตา อากาสชาตฺถุ อาโปชาตฺถุ รูปสฺส อุปจโย รูปสฺส สนฺตติ
กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺถํ รูปํ อนุปาทีนฺนฺปาทานิยํ ทฺวเร.

[๕๔๑] กตมนฺตํ รูปํ อนุปาทีนฺนฺปาทานิยํ สนฺติเก. สทฺทฺทายตฺนํ,
ยํ วา ปนญฺณมฺปิ อตฺถิ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา รูปายตฺนํ
คนฺธายตฺนํ รสายตฺนํ โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺถํ รูปํ อนุปาทีนฺนฺปาทานิยํ
สนฺติเก.

[๕๔๒] กตมนฺตํ รูปํ สปปปฏิฆํ อินฺทฺริยํ. จกฺขณฺทฺริยํ ชฺเชยฺย
กายินฺทฺริยํ; อิทฺถํ รูปํ สปปปฏิฆํ อินฺทฺริยํ.

[๕๔๓] กตมนฺตํ รูปํ สปปปฏิฆํ น อินฺทฺริยํ. รูปายตฺนํ ชฺเชยฺย
โผฏฺฐพฺพายตฺนํ; อิทฺถํ รูปํ สปปปฏิฆํ น อินฺทฺริยํ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๕๔๔] กตมนฺตํ รูปํ อปปปฏิฆํ อินฺทฺริยํ. อิตฺถินฺทฺริยํ ปฺริสินฺทฺริยํ
ชีวิตินฺทฺริยํ; อิทฺถํ รูปํ อปปปฏิฆํ อินฺทฺริยํ.

[๙๔๕] กตมนต์ รูป อปฺปปฏิขัม น อินฺทริยํ. กายวิญญตฺติ
 ๔เปฯ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ อปฺปปฏิขัม น อินฺทริยํ.

[๙๔๖] กตมนต์ รูปํ สปฺปปฏิขัม มหาภูตํ. โผฏฺฐพฺพายตณฺ;
 อิทนฺตํ รูปํ สปฺปปฏิขัม มหาภูตํ.

[๙๔๗] กตมนต์ รูปํ สปฺปปฏิขัม น มหาภูตํ. จกฺขายตณฺ ๔เปฯ
 รสายตณฺ; อิทนฺตํ รูปํ สปฺปปฏิขัม น มหาภูตํ.

[๙๔๘] กตมนต์ รูปํ อปฺปปฏิขัม มหาภูตํ. อาโปธาทู; อิทนฺตํ
 รูปํ อปฺปปฏิขัม มหาภูตํ.

[๙๔๙] กตมนต์ รูปํ อปฺปปฏิขัม น มหาภูตํ. อิตฺถินฺทริยํ ๔เปฯ
 กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ อปฺปปฏิขัม น มหาภูตํ.

[๙๕๐] กตมนต์ รูปํ อินฺทริยํ โอปาริกํ. จกฺขนฺทริยํ ๔เปฯ
 กายินฺทริยํ; อิทนฺตํ รูปํ อินฺทริยํ โอปาริกํ.

[๙๕๑] กตมนต์ รูปํ อินฺทริยํ สุขุมํ. อิตฺถินฺทริยํ ปุริสินฺทริยํ
 ซีวิตินฺทริยํ; อิทนฺตํ รูปํ อินฺทริยํ สุขุมํ.

[๙๕๒] กตมนต์ รูปํ น อินฺทริยํ โอปาริกํ. รูปายตณฺ ๔เปฯ
 โผฏฺฐพฺพายตณฺ; อิทนฺตํ รูปํ น อินฺทริยํ โอปาริกํ.

[๙๕๓] กตมนต์ รูปํ น อินฺทริยํ สุขุมํ. กายวิญญตฺติ
 วจฺจิวิญญตฺติ ๔เปฯ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทนฺตํ รูปํ น อินฺทริยํ
 สุขุมํ.

[๙๕๔] กตมนต์ รูปํ อินฺทริยํ ทูเร. อิตฺถินฺทริยํ ปุริสินฺทริยํ
 ซีวิตินฺทริยํ; อิทนฺตํ รูปํ อินฺทริยํ ทูเร.

[๕๕๕] กตมนฺตํ รูปํ อินฺทริยํ สนฺติเก. จกฺขณฺทริยํ ๗เปฯ กายินฺทริยํ; อิทฺตํ รูปํ อินฺทริยํ สนฺติเก.

[๕๕๖] กตมนฺตํ รูปํ น อินฺทริยํ ทฺวเร. กายวิมฺภคตติ ๗เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺตํ รูปํ น อินฺทริยํ ทฺวเร.

[๕๕๗] กตมนฺตํ รูปํ น อินฺทริยํ สนฺติเก. รูปายตน์ ๗เปฯ โสภณพฺพายตน์; อิทฺตํ รูปํ น อินฺทริยํ สนฺติเก.

[๕๕๘] กตมนฺตํ รูปํ มหาภูตํ โสฬาริกํ. โสภณพฺพายตน์; อิทฺตํ รูปํ มหาภูตํ โสฬาริกํ.

[๕๕๙] กตมนฺตํ รูปํ มหาภูตํ สุขุมํ. อาโปธาดู; อิทฺตํ รูปํ มหาภูตํ สุขุมํ.

[๕๖๐] กตมนฺตํ รูปํ น มหาภูตํ โสฬาริกํ. จกฺขายตน์ ๗เปฯ รสายตน์; อิทฺตํ รูปํ น มหาภูตํ โสฬาริกํ.

[๕๖๑] กตมนฺตํ รูปํ น มหาภูตํ สุขุมํ. อิตฺถินฺทริยํ ๗เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺตํ รูปํ น มหาภูตํ สุขุมํ.

[๕๖๒] กตมนฺตํ รูปํ มหาภูตํ ทฺวเร. อาโปธาดู; อิทฺตํ รูปํ มหาภูตํ ทฺวเร.

[๕๖๓] กตมนฺตํ รูปํ มหาภูตํ สนฺติเก. โสภณพฺพายตน์; อิทฺตํ รูปํ มหาภูตํ สนฺติเก.

[๕๖๔] กตมนฺตํ รูปํ น มหาภูตํ ทฺวเร. อิตฺถินฺทริยํ ๗เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺตํ รูปํ น มหาภูตํ ทฺวเร.

[๙๖๕] กตมนุตัมมํ รูปํ น มหาภูตัม สนฺตํเก. จกฺขายตฺตํ ๗เปฯ รสายตฺตํ; อิทฺตํ รูปํ น มหาภูตัม สนฺตํเก.

[๙๖๖] รูปายตฺตํ ทิฏฺฐํ, สทฺทายตฺตํ สุตํ, คณฺธายตฺตํ รสายตฺตํ โผฏฺฐพฺพายตฺตํ มุตฺตํ; สพฺพํ รูปํ มนฺสา วิญฺญาตํ รูปํ.

เอวํ จตฺตพฺพิเชน รูปสงฺคโห.

จตฺตกุกฺกนิทฺเทโส.

ปญฺจกุกฺกนิทฺเทโส

[๙๖๗] กตมนุตัมมํ รูปํ ปจฺจวึชาตฺ. ยํ กกฺขพฺพิ ๗รคตํ กกฺขพตฺตํ กกฺขพภาโว อชฺฌตฺตํ वा พหิทฺธา वा อุปาทินฺนํ वा อนฺุปาทินฺนํ वा; อิทฺตํ รูปํ ปจฺจวึชาตฺ.

[๙๖๘] กตมนุตัมมํ รูปํ อาโปชาตฺ. ยํ อาโป อาโปคตํ สินฺเนโห สินฺเนหคตํ พนฺธนตฺตํ รูปสฺส อชฺฌตฺตํ वा พหิทฺธา वा อุปาทินฺนํ वा อนฺุปาทินฺนํ वा; อิทฺตํ รูปํ อาโปชาตฺ.

[๙๖๙] กตมนุตัมมํ รูปํ เตโชชาตฺ. ยํ เตโช เตโชคตํ อุสฺมา อุสฺมาคตํ อุสฺมํ อุสฺมคตํ อชฺฌตฺตํ वा พหิทฺธา वा อุปาทินฺนํ वा อนฺุปาทินฺนํ वा; อิทฺตํ รูปํ เตโชชาตฺ.

[๙๗๐] กตมนุตัมมํ รูปํ วาโยชาตฺ. ยํ วาโย วาโยคตํ ฌมฺภิตตฺตํ รูปสฺส อชฺฌตฺตํ वा พหิทฺธา वा อุปาทินฺนํ वा อนฺุปาทินฺนํ वा; อิทฺตํ รูปํ วาโยชาตฺ.

หมดอายุ 12/16/2566 [๙๗๑] กตมนุตัมมํ รูปํ อุปาทา. จกฺขายตฺตํ ๗เปฯ กพฺพิกาโร อาหาโร; อิทฺตํ รูปํ อุปาทา.

เอวํ ปณฺจวิเชน รูปสงฺคโห.

ปณฺจกนิทฺเทโส.

จกฺกนิทฺเทโส

[๙๗๒] รูปายตน์ จกฺขุวิญญะยํ รูปํ, สทฺทายตน์ โสตฺวิญญะยํ
รูปํ, คนฺธายตน์ ฆานวิญญะยํ รูปํ, รสายตน์ ชิวหาวิญญะยํ รูปํ,
โผฏฺฐพฺพายตน์ กายวิญญะยํ รูปํ; สพฺพํ รูปํ มโนวิญญะยํ รูปํ.

เอวํ จพฺพิเชน รูปสงฺคโห.

จกฺกนิทฺเทโส.

สตุตฺกนิทฺเทโส

[๙๗๓] รูปายตน์ จกฺขุวิญญะยํ รูปํ, สทฺทายตน์ โสตฺวิญญะยํ
รูปํ, คนฺธายตน์ ฆานวิญญะยํ รูปํ, รสายตน์ ชิวหาวิญญะยํ รูปํ,
โผฏฺฐพฺพายตน์ กายวิญญะยํ รูปํ, รูปายตน์ สทฺทายตน์ คนฺธายตน์
รสายตน์ โผฏฺฐพฺพายตน์ มโนธาตุวิญญะยํ รูปํ; สพฺพํ รูปํ
มโนวิญญานธาตุวิญญะยํ รูปํ.

เอวํ สตุตฺติเชน รูปสงฺคโห.

สตุตฺกนิทฺเทโส.

อฏฺฐกนิทฺเทโส

[๙๗๔] รูปายตน์ จกฺขุวิญญะยํ รูปํ, สทฺทายตน์ โสตฺวิญญะยํ
รูปํ, คนฺธายตน์ ฆานวิญญะยํ รูปํ, รสายตน์ ชิวหาวิญญะยํ รูปํ,
มนาปิโย โผฏฺฐพฺโพ สุขสมฺผสฺโส กายวิญญะยํ รูปํ, อมนาปิโย

โผฏฐัพพะ ทุกขสมุผลโส กายวิญญेเยยं รูปं, รูปายตน์ สหุทายตน์
 คนุทายตน์ รสายตน์ โผฏฐัพพะายตน์ มโนธาตุวิญญेเยยं รูป; สัพพ
 รูปं มโนวิญญาณธาตุวิญญेเยยं รูป.

เอวี่ อฏฺจวิเชน รูปสงฺคโห.

อภฺจกนิตฺเตโส.

หมวดนิติเวช

[๙๗๕] กตมนต์ รูป จกขุนทริย. ยิ จกขุ จตุนัน มหาภูตานัน
อุปาทาย ปสาโท ฯเปฯ สุธโม คามิเปโส; อิทนนต์ รูป จกขุนทริย.

[๙๗๖] กตมन्द รุป โสติดนุทริยํ ๔เปย ฆานินุทริยํ ๔เปย
 ชิวหินุทริยํ ๔เปย กายินุทริยํ ๔เปย อิตถินุทริยํ ๔เปย ปุริสสินุทริยํ
 ๔เปย ชีวิตินุทริยํ. โย เตสํ รูปีนํ ฅมฺมานํ อายุ จิตฺติ ยปนา ยาปนา
 อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินุทริยํ; อิทนํ รุปํ ชีวิตินุทริยํ.

[๙๗๗] กตมมุตฺตํ รูปํ น อินฺทฺริยํ. รูปายตनํ ๕เปยฺย กพฺพิกาโร
อาหาโร; อิทมมุตฺตํ รูปํ น อินฺทฺริยํ.

เอวี่ นววิเรน รูปสงคโห.

นวกนิตุเทโส.

ทสกนิตุเทโส

๒๕๖๕ [๕๗๘] กตมนต์ รูป จกขุณหุริยํ. ยํ จกขุํ จตฺตุนํ มหาภูตานํ
อูปาทาย ปสาโท ๕เปยฺ สฺสณฺโณ คาโมเปโส; อิทนํตํ รูป จกขุณหุริยํ.

[๕๗๙] กตมนฺตํ รูปํ โสติณฺทริยํ ๔เปฯ ฆานินฺทริยํ ๔เปฯ
 ชิวฺหินฺทริยํ ๔เปฯ กายินฺทริยํ ๔เปฯ อิตฺถินฺทริยํ ๔เปฯ ปุริสินฺทริยํ
 ๔เปฯ ชีวิตินฺทริยํ. โย เตสํ รูปีนํ ฅมฺมานํ อายุ จิตฺติ ยปฺนา ยาปฺนา
 อิริยนา วตฺตนา ปาลนา ชีวิตํ ชีวิตินฺทริยํ; อิทฺทนต์ํ รูปํ ชีวิตินฺทริยํ.

[๕๘๐] กตมนฺตํ รูปํ น อินฺทริยํ สปปปฏิฆํ. รูปายตน์ ๔เปฯ
 โผฏฺฐพฺพายตน์; อิทฺทนต์ํ รูปํ น อินฺทริยํ สปปปฏิฆํ.

[๕๘๑] กตมนฺตํ รูปํ น อินฺทริยํ อปปปฏิฆํ. กายวิญญตฺติ
 ๔เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺทนต์ํ รูปํ น อินฺทริยํ อปปปฏิฆํ.

เอวํ ทสฺวิเชน รูปสงฺคโห.

ทสกนิทฺเทโส.

เอกาทสกนิทฺเทโส

[๕๘๒] กตมนฺตํ รูปํ จกฺขายตน์. ยํ จกฺขุํ จตฺตุนํ มหาภูตานิ
 อุปาทาย ปสาโท ๔เปฯ สฺสญฺโฆ คาโมเปโส; อิทฺทนต์ํ รูปํ จกฺขายตน์.

[๕๘๓] กตมนฺตํ รูปํ โสตายตน์ ๔เปฯ ฆานายตน์ ๔เปฯ
 ชิวฺหายตน์ ๔เปฯ กายายตน์ ๔เปฯ รูปายตน์ ๔เปฯ สทฺทายตน์
 ๔เปฯ คนฺธายตน์ ๔เปฯ รสายตน์ ๔เปฯ โผฏฺฐพฺพายตน์. ปจฺจวิชาตฺ
 ๔เปฯ โผฏฺฐพฺพชาตฺเปสา; อิทฺทนต์ํ รูปํ โผฏฺฐพฺพายตน์.

[๕๘๔] กตมนฺตํ รูปํ อนินฺทสฺสนํ อปปปฏิฆํ ฅมฺมายตน์ปริยาปนํ.
 อิตฺถินฺทริยํ ๔เปฯ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิทฺทนต์ํ รูปํ อนินฺทสฺสนํ
 อปปปฏิฆํ ฅมฺมายตน์ปริยาปนํ.

เอวํ เอกาทสวิธเณ รูปสํสฺสโคโห.

เอกาทสกนินิทฺเตโส.

อฏฺฐโม ภาณวารो.^๑

รูปวิภตฺติ.

รูปกณฺฑํ นิฏฺฐจิตํ.

^๑รูปกณฺฑเต ทุตฺติยํ ภวิตพฺพํ. อติเรกณภาณวารํ จิตฺตูปฺปาทกณฺฑํ อติเรกทวิภาณวารํ รูปกณฺฑํ
ติมฺมตฺตภาณวารํ นิฏฺเฐปกณฺฑํ ทฺวิมฺมตฺตภาณวารํ อตฺถกฺกทฺวารกณฺฑํ อิติ อติเรกเตรสมตฺตภาณ-
วารํ สกัลลํ ชมฺมสังคณิปฺปกรณํ วิตุถาริยามานํ อนนฺตปริมาณํ โหตีติ อฏฺฐสาลินิยํ นโย. อิมินา
ปน นเยน กุสฺลธมฺเม เทว อกุสฺลธมฺเม เทว อพฺยายกเต จิตฺตสํสฺสโคเห เทวติ จิตฺตูปฺปาทกณฺฑเต
น อิทฺ เทวติ อฏฺฐ ภาณวาราท ฏฺฐพฺพาท. อิติ จิตฺตูปฺปาทกณฺฑเต ภาณวารโต สมฺพนฺธคณฺณาย
อิธเว อฏฺฐมํ โหติ.

๓. นิกุเชปภณฺทํ

ติกนิกุเชโป

[๔๘๕] กตเม ฐมฺมา กุสลา. ตีณิ กุสลมฺมูลานิ อโลโก อโทโส อโมโห, ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ, ตํสมฺมูจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ; อิมे ฐมฺมา กุสลา.

[๔๘๖] กตเม ฐมฺมา อกุสลา. ตีณิ อกุสลมฺมูลานิ โลโก โทโส โมโห, ตเทกฺกฺจ จ กิเลสา. ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ, ตํสมฺมูจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ; อิมे ฐมฺมา อกุสลา.

[๔๘๗] กตเม ฐมฺมา อพฺยากตา. กุสลากุสลาณํ ฐมฺมานํ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปรียาปนฺนา เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ, เย จ ฐมฺมา กิริยา เนว กุสลา นาकुสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมे ฐมฺมา อพฺยากตา.

[๔๘๘] กตเม ฐมฺมา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา. สุขญฺมียํ กามาวจเร รูปาวจเร อปรียาปนฺเน สุขํ เวทน์ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ; อิมे ฐมฺมา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา.

[๔๘๙] กตเม ฐมฺมา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา. ทุกฺขญฺมียํ กามาวจเร ทุกฺขํ เวทน์ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ; อิมे ฐมฺมา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา.

[๔๙๐] กตเม ชุมมา อทุกขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา. อทุกขมสุขภูมิยํ กามาวจรเ รุปาวจรเ อรูปาวจรเ อปฺริยาปนฺเน อทุกขมสุขํ เวทนํ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโท สงฺขารกฺขนฺโท วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมเ ชุมมา อทุกขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา.

[๔๙๑] กตเม ชุมมา วิปากา. กุสลากุสลานํ ชุมมานํ วิปากา กามาวจรา รุปาวจรา อรูปาวจรา อปฺริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโท ๕เปยฺย วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมเ ชุมมา วิปากา.

[๔๙๒] กตเม ชุมมา วิปากมฺมชฺชมา. กุสลากุสลา ชุมมา กามาวจรา รุปาวจรา อรูปาวจรา อปฺริยาปนฺนา เวทนากฺขนฺโท ๕เปยฺย วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมเ ชุมมา วิปากมฺมชฺชมา.

[๔๙๓] กตเม ชุมมา เนววิปากนวิปากมฺมชฺชมา. เย จ ชุมมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมเ ชุมมา เนววิปากนวิปากมฺมชฺชมา.

[๔๙๔] กตเม ชุมมา อุปาทีนฺนุปาทานิยา. สาสวา กุสลากุสลานํ ชุมมานํ วิปากา กามาวจรา รุปาวจรา อรูปาวจรา เวทนากฺขนฺโท ๕เปยฺย วิญฺญาณกฺขนฺโท, ยญฺจ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา; อิมเ ชุมมา อุปาทีนฺนุปาทานิยา.

[๔๙๕] กตเม ชุมมา อนุปาทีนฺนุปาทานิยา. สาสวา กุสลากุสลา ชุมมา กามาวจรา รุปาวจรา อรูปาวจรา เวทนากฺขนฺโท ๕เปยฺย วิญฺญาณกฺขนฺโท, เย จ ชุมมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา, ยญฺจ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา; อิมเ ชุมมา อนุปาทีนฺนุปาทานิยา.

หมดอายุ 12/06/2566

[๔๙๖] กตเม ชุมมา อนุปาทีนฺนุปาทานิยา. อปฺริยาปนฺนา

มคฺคา จ มคฺคผลลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิมํ ฐมฺมา อนฺุปาทินฺุหฺนา-
ปาทานิยา.

[๙๙๗] กตเม ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา. ตีณิ อฺกุสลมฺมฺลานิ
โลโภ โทโส โมโห, ตเทกฏฺฐา จ กิลีเสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโท
ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโท, ตํสมฺมฺจฺจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ;
อิมํ ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา.

[๙๙๘] กตเม ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา. สาสวา กุสลาพฺยากตา
ฐมฺมา กามาวจรา รุปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโท เวทนากฺขนฺโท
สญฺญากฺขนฺโท สงฺขารกฺขนฺโท วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมํ ฐมฺมา
อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา.

[๙๙๙] กตเม ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา. อปริยาปนฺหา
มคฺคา จ มคฺคผลลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิมํ ฐมฺมา
อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา.

[๑๐๐๐] กตเม ฐมฺมา สวิตกฺกสฺวิจฺจารา. สวิตกฺกสฺวิจฺจารญฺมียํ
กามาวจเร รุปาวจเร อปริยาปนฺเเน วิตกฺกวิจฺจเร จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต
เวทนากฺขนฺโท ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมํ ฐมฺมา สวิตกฺกสฺวิจฺจารา.

[๑๐๐๑] กตเม ฐมฺมา อวิตกฺกวิจฺจารมตฺตา. อวิตกฺกวิจฺจารมตฺตญฺมียํ
รูปาวจเร อปริยาปนฺเเน วิจาร์ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโท
ฯเปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมํ ฐมฺมา อวิตกฺกวิจฺจารมตฺตา.

[๑๐๐๒] กตเม ฐมฺมา อวิตกฺกาวิจฺจารา. อวิตกฺกาวิจฺจารญฺมียํ
กามาวจเร รุปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเเน เวทนากฺขนฺโท ฯเปฯ
วิญฺญาณกฺขนฺโท สพฺพญฺจ รุปํ อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิมํ ฐมฺมา
อวิตกฺกาวิจฺจารา.

[๑๐๐๓] กตเม ฐมา ปิติสหคตา. ปิติฐมียิ กามาวจเร
รูปาวจเร อปริยาปนเน ปิตี จเปตวา ตัมมปยุตโต เวทนาภนุโ
ฯเปฯ วิญญาณภนุโ; อิม ฐมา ปิติสหคตา.

[๑๐๐๔] กตเม ฐมา สุขสหคตา. สุขฐมียิ กามาวจเร
รูปาวจเร อปริยาปนเน สุขิ จเปตวา ตัมมปยุตโต สญญาภนุโ
สงขารภนุโ วิญญาณภนุโ; อิม ฐมา สุขสหคตา.

[๑๐๐๕] กตเม ฐมา อุเปกขาสหคตา. อุเปกขาฐมียิ กามาวจเร
รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนเน อุเปกขิ จเปตวา ตัมมปยุตโต
สญญาภนุโ สงขารภนุโ วิญญาณภนุโ; อิม ฐมา
อุเปกขาสหคตา.

[๑๐๐๖] กตเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา. ตีณิ สญโยชนานิ
สกุทายทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปฺปามาโส.

[๑๐๐๗] ตตฺถ กตมา สกุทายทิฏฺฐิ. อิท อสฺสุตวา ปุณฺณชฺชน
อริยานํ อทสฺสาวิ อริยชฺชมสฺส อโกวิโท อริยชฺชมเม อวินีโต สปปุริสาณํ
อทสฺสาวิ สปปุริสชฺชมสฺส อโกวิโท สปปุริสชฺชมเม อวินีโต รูปํ
อตฺตโต สมนุปสฺสติ, รูปวณฺตํ วา อตฺตานํ, อตฺตนิ วา รูปํ, รูปสมิ
วา อตฺตานํ. เวทณํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ, เวทณวณฺตํ วา อตฺตานํ,
อตฺตนิ วา เวทณํ, เวทนาย วา อตฺตานํ. สญญํ อตฺตโต
สมนุปสฺสติ, สญญวณฺตํ วา อตฺตานํ, อตฺตนิ วา สญญํ, สญญาย
วา อตฺตานํ. สงฺขารํ อตฺตโต สมนุปสฺสติ, สงฺขารวณฺตํ วา อตฺตานํ,
อตฺตนิ วา สงฺขารํ, สงฺขารํสุ วา อตฺตานํ. วิญญาณํ อตฺตโต
สมนุปสฺสติ, วิญญาณวณฺตํ วา อตฺตานํ, อตฺตนิ วา วิญญาณํ,
วิญญาณสมิ วา อตฺตานํ. ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ
ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺพนํทิตํ ทิฏฺฐิสญโยชนํ คาโ

ปฏิกุคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโธ มิจฺฉตฺตํ
 ติตฺถายตน์ วิปริเยสคฺคาโห; อัย วุจฺจติ สกฺกายทิกฺขุจิ.

[๑๐๐๘] ตตฺถ กตฺมา วิจิกิจฺฉา. สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ
 ฐมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, สงฺฆเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, สิग्ฆาย กงฺขติ
 วิจิกิจฺฉติ, ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ,
 ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, อิทปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ
 ฐมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ. ยา เอวฺรฺฐา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ
 วมติ วิจิกิจฺฉา เทวพฺพหํ เทวธาปโธ สํสโย อนนฺทํสคฺคาโห อาสปฺปนา
 ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา ฅมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข; อัย
 วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา.

[๑๐๐๙] ตตฺถ กตฺโม สิลพฺพตปฺรามาโส. อิตฺโต พหิทฺธา
 สมณพฺรหฺมณานํ "สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สิลพฺพเตน สุทฺธิติ. ยา
 เอวฺรฺฐา ทิกฺขุจิ ทิกฺขุจิกตํ ทิกฺขุจิกหนํ ทิกฺขุจิกนฺตาโร ทิกฺขุจิวิสฺสุกายิกํ
 ทิกฺขุจิวิปฺพนฺทิตํ ทิกฺขุจิสยฺโยชนํ คาโห ปฏิกุคาโห อภินิเวโส ปรามาโส
 กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโธ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตน์ วิปริเยสคฺคาโห; อัย
 วุจฺจติ สิลพฺพตปฺรามาโส.

[๑๐๑๐] อิมานิ ตีนฺนิ สยฺโยชนานิ ตเทกฺกฺจ จ กิเลสา
 ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโท ๔เปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโท, ตํสมฺมฺจฺจจํ
 กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ; อิเม ฐมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา.

[๑๐๑๑] กตฺเม ฐมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา. อวเสโส โลโก
 โทโส โมโห, ตเทกฺกฺจ จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโท
 ๔เปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโท, ตํสมฺมฺจฺจจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ;
 อิเม ฐมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา.

[๑๐๑๒] กตเม ฐมา เหนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา. กุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รุปาวจรา อรูปาวจรา อปฺริยาปนฺนา เวทนาภฺขนฺโต ๕เปฯ วิญญานภฺขนฺโต, สพฺพญจ รูปี อสงฺขตา จ ธาตุ; อีเม ฐมา เหนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา.

[๑๐๑๓] กตเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา. ตีณิ สยโยชนานิ สกฺกายทิกฺขุจิ วิจิกิจฺจา สีลพฺพตปฺรามาโส.

[๑๐๑๔] ตตฺถ กตมา สกฺกายทิกฺขุจิ ๕เปฯ อัย วุจฺจติ สกฺกายทิกฺขุจิ.

[๑๐๑๕] ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺจา ๕เปฯ อัย วุจฺจติ วิจิกิจฺจา.

[๑๐๑๖] ตตฺถ กตโม สีลพฺพตปฺรามาโส ๕เปฯ อัย วุจฺจติ สีลพฺพตปฺรามาโส.

[๑๐๑๗] อีมานิ ตีณิ สยโยชนานิ, ตเทกฺกฺกา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺขนฺโต ๕เปฯ วิญญานภฺขนฺโต, ตํสมฺมฺจฺจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ; อีเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา. ตีณิ สยโยชนานิ สกฺกายทิกฺขุจิ วิจิกิจฺจา สีลพฺพตปฺรามาโส; อีเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา. ตเทกฺกฺกฺจ โลโก โทโส โมโห; อีเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุ. ตเทกฺกฺกา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺขนฺโต ๕เปฯ วิญญานภฺขนฺโต; ตํสมฺมฺจฺจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ; อีเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา.

[๑๐๑๘] กตเม ฐมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา. อวเสโส โลโก โทโส โมโห, อีเม ฐมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุ. ตเทกฺกฺกา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺขนฺโต ๕เปฯ วิญญานภฺขนฺโต, ตํสมฺมฺจฺจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ; อีเม ฐมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา.

[๑๐๑๙] กตเม ฐมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา. เต ฐมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปฺริยาปนฺนา เวทนาภฺขนฺโต สยฺยาภฺขนฺโต สงฺขารภฺขนฺโต วิญฺญาณภฺขนฺโต สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา.

[๑๐๒๐] กตเม ฐมฺมา อายฺยคามิโน. สาสฺวา กุสลากุสลา ฐมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา เวทนาภฺขนฺโต อปฺเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺโต; อีเม ฐมฺมา อายฺยคามิโน.

[๑๐๒๑] กตเม ฐมฺมา อปฺจยคามิโน. จตฺตาริ มคฺคา อปฺริยาปนฺนา; อีเม ฐมฺมา อปฺจยคามิโน.

[๑๐๒๒] กตเม ฐมฺมา เนวอายฺยคามิโน นอปฺจยคามิโน. กุสลากุสลาณํ ฐมฺมาณํ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปฺริยาปนฺนา เวทนาภฺขนฺโต อปฺเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺโต; เย จ ฐมฺมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ กมฺมวิปากา สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมฺมา เนว อายฺยคามิ น อปฺจยคามิโน.

[๑๐๒๓] กตเม ฐมฺมา เสกฺขา. จตฺตาริ มคฺคา อปฺริยาปนฺนา เหฏฺฐิมานิ จ ตีณิ สามญฺญผลานิ; อีเม ฐมฺมา เสกฺขา.

[๑๐๒๔] กตเม ฐมฺมา อเสกฺขา. อฺปฺริฏฺฐิมํ อรหตฺตผลํ; อีเม ฐมฺมา อเสกฺขา.

[๑๐๒๕] กตเม ฐมฺมา เนวเสกฺขานาเสกฺขา. เต ฐมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา เวทนาภฺขนฺโต อปฺเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺโต สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมฺมา เนวเสกฺขานาเสกฺขา.

[๑๐๒๖] กตเม ทมมา ปริตฺตา. สพฺเพว กามาวจรา
กุสลากุสลาพฺยากตา ทมมา รูปกฺขนฺโธ ๕เปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ; อิม
ทมมา ปริตฺตา.

[๑๐๒๗] กตเม ทมมา มหคฺคตา. รูปาวจรา อรูปาวจรา
กุสลาพฺยากตา ทมมา เวทนากฺขนฺโธ ๕เปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ; อิม
ทมมา มหคฺคตา.

[๑๐๒๘] กตเม ทมมา อปฺปมาณา. อปรียาปนฺนา มคฺคา จ
มคฺคผลาณี จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ทมมา อปฺปมาณา.

[๑๐๒๙] กตเม ทมมา ปริตฺตารมฺมณา. ปริตฺเต ทมฺเม
อารพฺภา เย อูปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺติกา ทมมา; อิม ทมมา
ปริตฺตารมฺมณา.

[๑๐๓๐] กตเม ทมมา มหคฺคตารมฺมณา. มหคฺคเต ทมฺเม
อารพฺภา เย อูปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺติกา ทมมา; อิม ทมมา
มหคฺคตารมฺมณา.

[๑๐๓๑] กตเม ทมมา อปฺปมาณารมฺมณา. อปฺปมาเณ ทมฺเม
อารพฺภา เย อูปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺติกา ทมมา; อิม ทมมา
อปฺปมาณารมฺมณา.

[๑๐๓๒] กตเม ทมมา หีนา. ตีณิ อกุสลมฺูลาณี โลภो โทโส
โมโห, ตเทกฺกฺกา จ กิเลสา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโธ ๕เปฯ
วิญญาณกฺขนฺโธ, ตํสมฺมฺุจฺจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ; อิม
ทมมา หีนา.

[๑๐๓๓] กตเม ทมมา มชฺฌิมา. สาสวา กุสลาพฺยากตา
ทมมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโธ ๕เปฯ
วิญญาณกฺขนฺโธ; อิม ทมมา มชฺฌิมา.

[๑๐๓๔] กตเม ฐมา ปณฺเฑา. อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา ปณฺเฑา.

[๑๐๓๕] กตเม ฐมา มิจฺจตฺตนิยตา. ปญฺจ กมฺมานิ อานนฺตริกานิ ยา จ มิจฺจาทิฏฺฐิ นียตา; อิม ฐมา มิจฺจตฺตนิยตา.

[๑๐๓๖] กตเม ฐมา สมฺมตฺตนิยตา. จตฺตาริ มคฺคา อปริยาปนฺนา; อิม ฐมา สมฺมตฺตนิยตา.

[๑๐๓๗] กตเม ฐมา อนฺนียตา. เต ฐมา จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา เวทนาภฺขนฺโห ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโห, สพฺพญฺจ รูป อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา อนฺนียตา.

[๑๐๓๘] กตเม ฐมา มคฺการมฺมณา. อริยมคฺคํ อารพฺภา เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺติกา ฐมา; อิม ฐมา มคฺการมฺมณา.

[๑๐๓๙] กตเม ฐมา มคฺคเหตุกา. อริยมคฺคสมฺภุสฺส มคฺคณฺคานิ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺขนฺโห ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโห; อิม ฐมา มคฺคเหตุกา. อริยมคฺคสมฺภุสฺส สมฺมาทิฏฺฐิ มคฺโค เจว เหตุ จ, สมฺมาทิฏฺฐิ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺขนฺโห ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโห; อิม ฐมา มคฺคเหตุกา. อริยมคฺคสมฺภุสฺส อโลโก อโทโส อโมโห; อิม ฐมา มคฺคเหตุ. ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺขนฺโห ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโห; อิม ฐมา มคฺคเหตุกา.

[๑๐๔๐] กตเม ฐมา มคฺคาธิปฺติโน. อริยมคฺคํ อธิปฺตํ กริตฺวา เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺติกา ฐมา; อิม ฐมา มคฺคาธิปฺติโน. อริยมคฺคสมฺภุสฺส วิมฺสาธิปเตยฺยํ มคฺคํ ภาวยนฺตสฺส วิมฺสํ จเปตฺวา ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺขนฺโห ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโห; อิม ฐมา มคฺคาธิปฺติโน.

[๑๐๔๑] กตเม ทมมา อุปปนฺหา. เย ทมมา ชาตา ภูตา
 สยฺชาตา นิพฺพตฺตา อนินิพฺพตฺตา ปาตฺตภูตา อุปปนฺหา สมุปปนฺหา
 อญฺฺจिता สมุญฺจिता อุปปนฺหา อุปปนฺนํเสน สงฺคหิตา รูปา^๑ เวทนา
 สยฺเฌา สงฺขารา วิญฺญาณํ; อิมะ ทมมา อุปปนฺหา.

[๑๐๔๒] กตเม ทมมา อนฺุปปนฺหา. เย ทมมา อชาตา อภูตา
 อสยฺชาตา อนิพฺพตฺตา อนนินิพฺพตฺตา อปาตฺตภูตา อนฺุปปนฺหา
 อสมุปปนฺหา อนฺุญฺจिता อสมุญฺจिता อนฺุปปนฺหา อนฺุปปนฺนํเสน สงฺคหิตา
 รูปา เวทนา สยฺเฌา สงฺขารา วิญฺญาณํ; อิมะ ทมมา อนฺุปปนฺหา.

[๑๐๔๓] กตเม ทมมา อุปฺปาทีโน. กุสลากุสลานํ ทมมานํ
 อวิปฺกฺกวิปาگانํ^๒ วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
 อปริยาปนฺหา เวทนาภฺขนฺโธ ๗เป๗ วิญฺญาณภฺขนฺโธ, ยญฺจ รูปํ
 กมฺมสฺส กตตฺตา อุปฺปชฺชิสฺสตี; อิมะ ทมมา อุปฺปาทีโน.

[๑๐๔๔] กตเม ทมมา อตีตา. เย ทมมา อตีตา นินฺรุทฺธา
 วิคฺตา วิปริณฺตา อตฺถงฺคตา อพฺภตฺถงฺคตา อุปฺปชฺชิตฺวา วิคฺตา
 อตีตา อตีตํเสน สงฺคหิตา รูปา เวทนา สยฺเฌา สงฺขารา วิญฺญาณํ;
 อิมะ ทมมา อตีตา.

[๑๐๔๕] กตเม ทมมา อนาคตา. เย ทมมา อชาตา อภูตา
 อสยฺชาตา อนิพฺพตฺตา อนนินิพฺพตฺตา อปาตฺตภูตา อนฺุปปนฺหา
 อสมุปปนฺหา อนฺุญฺจिता อสมุญฺจिता อนาคตา อนาคตํเสน สงฺคหิตา
 รูปา เวทนา สยฺเฌา สงฺขารา วิญฺญาณํ; อิมะ ทมมา อนาคตา.

[๑๐๔๖] กตเม ทมมา ปจฺจุปปนฺหา. เย ทมมา ชาตา ภูตา

^๑ ฉ., เท. รูปี, เอวมุปริปิ.

^๒ ม.,อิ. อัย ปาโร น ทิสฺสตี.

สยฺชาตา นิพฺพตฺตา อภินิพฺพตฺตา ปาตุญฺจตา อุปฺปนฺนา สมฺปฺปนฺนา
อฺภูจิตฺตา สมฺภูจิตฺตา ปจฺจุปฺปนฺนา ปจฺจุปฺปนฺนํเสน สงฺคหิตา รูปา
เวทนา สยฺยา สงฺขารา วิญฺญาณํ; อิมํ ฐมา ปจฺจุปฺปนฺนา.

[๑๐๔๗] กตเม ฐมา อตฺตารมฺมณา. อตฺเต ฐเม อารพฺภ
เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺตสิกา ฐมา; อิมํ ฐมา อตฺตารมฺมณา.

[๑๐๔๘] กตเม ฐมา อนาคตารมฺมณา. อนาคเต ฐเม
อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺตสิกา ฐมา; อิมํ ฐมา
อนาคตารมฺมณา.

[๑๐๔๙] กตเม ฐมา ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา. ปจฺจุปฺปนฺเน
ฐเม อารพฺภ เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺตสิกา ฐมา; อิมํ ฐมา
ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณา.

[๑๐๕๐] กตเม ฐมา อชฺฌตฺตา. เย ฐมา เตสํ เตสํ
สตุตฺตํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นียกา ปาฏิปฺปคฺคสิกา อุปาทินฺนา รูปา
เวทนา สยฺยา สงฺขารา วิญฺญาณํ; อิมํ ฐมา อชฺฌตฺตา.

[๑๐๕๑] กตเม ฐมา พหิทฺธา. เย ฐมา เตสํ เตสํ
ปรสตุตฺตํ ปรปฺปคฺกลาณํ อชฺฌตฺตํ ปจฺจตฺตํ นียกา ปาฏิปฺปคฺคสิกา
อุปาทินฺนา รูปา เวทนา สยฺยา สงฺขารา วิญฺญาณํ; อิมํ ฐมา
พหิทฺธา.

[๑๐๕๒] กตเม ฐมา อชฺฌตฺตพหิทฺธา. ตทฺถายํ; อิมํ ฐมา
อชฺฌตฺตพหิทฺธา.

[๑๐๕๓] กตเม ฐมา อชฺฌตฺตารมฺมณา. อชฺฌตฺเต ฐเม
อารพฺภ หมดอายุ 12/06/2566 เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺตสิกา ฐมา; อิมํ ฐมา
อชฺฌตฺตารมฺมณา.

[๑๐๕๔] กตเม ฐมา พหิทฺธารมมณา. พหิทฺธา ฐเม
อารพฺภา เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺตสิกา ฐมา; อิม ฐมา
พหิทฺธารมมณา.

[๑๐๕๕] กตเม ฐมา อชฺฌตฺตพหิทฺธารมมณา. อชฺฌตฺตพหิทฺธา
ฐเม อารพฺภา เย อุปฺปชฺชนฺติ จิตฺตเจตฺตสิกา ฐมา; อิม ฐมา
อชฺฌตฺตพหิทฺธารมมณา.

[๑๐๕๖] กตเม ฐมา สนิทฺสฺสนสฺสปฺปฏิมา. รุปรายตน์; อิม
ฐมา สนิทฺสฺสนสฺสปฺปฏิมา.

[๑๐๕๗] กตเม ฐมา อนิทฺสฺสนสฺสปฺปฏิมา. จกฺขายตน์ โสตายตน์
ฆานายตน์ ชิวฺหายตน์ กายายตน์, สทฺทหายตน์ คนฺธายตน์ รสายตน์
โผฏฺฐพฺพายตน์; อิม ฐมา อนิทฺสฺสนสฺสปฺปฏิมา.

[๑๐๕๘] กตเม ฐมา อนิทฺสฺสนาปฺปฏิมา. เวทนากฺขณฺโ
สญฺญากฺขณฺโ สงฺขารกฺขณฺโ วิญฺญานกฺขณฺโ, ยณฺจ รูปํ อนิทฺสฺสนํ
อปฺปฏิขํ ฐมา ยตฺนปริยาปฺนํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา
อนิทฺสฺสนาปฺปฏิมา.

ติกนิกุเขโป.

ทุกนิกุเขโป
เหตุโคจจกํ

[๑๐๕๙] กตเม ฐมา เหตุ. ตโย กุสฺลเหตุ, ตโย อกุสฺลเหตุ,
ตโย อพฺยาगतเหตุ, นว กามาวจรเหตุ, จ รูปาวจรเหตุ, จ
อรูปาวจรเหตุ, จ อปริยาปฺนเหตุ.

หมตอ 12/06/2566

[๑๐๖๐] ตตฺถ กตเม ตโย กุสฺลเหตุ. อโลโก อโทโส อโมโห.

[๑๐๖๑] ตตฺถ กตโม อโลโก. โย อโลโก อลฺลพฺภนา
 อลฺลพฺภิตตฺตํ อสाराโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตฺตํ อนภิชฺชมา อโลโก
 กุสลมฺมัลลํ; อयํ วุจฺจติ อโลโก.

[๑๐๖๒] ตตฺถ กตโม อโทโส. โย อโทโส อทฺฐสฺนา อทฺฐิตตฺตํ
 เมตฺติ เมตฺตายนนา เมตฺตายิตตฺตํ อนฺนทฺทา^๑ อนฺนทฺทายนนา อนฺนทฺทายิตตฺตํ^๑
 หิเตสิตา อนฺนํปา อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมฺมัลลํ; อยํ
 วุจฺจติ อโทโส.

[๑๐๖๓] ตตฺถ กตโม อโมโห. ทุกฺกเช ฌาณํ, ทุกฺกชสมฺมุตฺเต
 ฌาณํ, ทุกฺกชนิโรธ ฌาณํ, ทุกฺกชนิโรธคามินิยา ปฏิปทา ฌาณํ,
 ปุพฺพนฺต ฌาณํ อปรนฺต ฌาณํ, ปุพฺพนฺตปรนฺต ฌาณํ,
 อิทปฺปจฺจยตาปฺปิจฺจสมฺมปฺปนฺเนสุ ฐมฺเมสุ ฌาณํ. ยา เอวฺรฺฐปา ปณฺณ
 ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฐมฺมวิจโย, สลฺลกฺขณา อฺปลกฺขณา
 ปจฺจุปลกฺขณา, ปณฺทิจฺจํ โกสลลํ เนปฺปณฺณํ, เวทฺตพฺยา จินฺตา
 อฺปปริกฺขา, ภูริ เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชจณํ ปโตโท,
 ปณฺณ ปณฺณินฺทริยํ ปณฺณพลล์, ปณฺณาสตฺถํ ปณฺณาปาสาโท
 ปณฺณาอาโลโก ปณฺณาโอภาโส ปณฺณาปชฺโชโต ปณฺณารตฺนํ, อโมโห
 ฐมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ อโมโห. อิม ติโย กุสลเหตุ.

[๑๐๖๔] ตตฺถ กตเม ติโย อกุสลเหตุ. โลโก โทโส โมโห.

[๑๐๖๕] ตตฺถ กตโม โลโก. โย ราโค สาราโค, อนฺนโย
 อนฺนโรธ, นนฺทึ นนฺทึราโค,^๒ จิตฺตสฺส สาราโค, อิจฺฉา มุจฺฉา

อชฺโฆसानํ, เคะโ, ปลิเคโ, สงฺโก ปงฺโก, เอชา มายา, ชนิกา
 สยฺชนนี, สัพฺพินี^๑ ชาลินี, สริตา วิสตุตฺติกา สุตฺตํ วิสฺฐา, อายุหนิ^๒
 ทุตฺติยา ปณฺธิ ภวเนตฺติ, วณฺ วนฺโถ, สนฺถโว สินฺเห, อเปกฺขา
 ปฏฺวิพฺนุ, อาสา อาสีสนา^๓ อาสีสิตตฺตํ^๓, ฐาปาสา สทฺทาสา คณฺธาสา
 รสาสา ไผฏฺจพฺพาสา ลาภาสา ธนาสา ปุตฺตาสา ชีวิตาสา, ชปฺปา
 ปชปฺปา อภิชปฺปา, ชปฺปา ชปฺปนา ชปฺปิตตฺตํ, โลลฺลุปฺป โลลฺลุปฺปายนา
 โลลฺลุปฺปายิตตฺตํ, ปุณฺณจิกตา^๔ สาธุกมฺยตา, อธมฺมราโค วิสมโลโก,
 นิกฺกนฺติ นิกามนา, ปตฺถนา ปิหนา สมฺปตฺถนา, กามตฺถนา ภวตฺถนา
 วิภวตฺถนา, รูปตฺถนา อรูปตฺถนา, นิโรธตฺถนา, รูปตฺถนา
 สทฺทตฺถนา คณฺธตฺถนา รสตฺถนา ไผฏฺจพฺพตฺถนา ทมฺมตฺถนา,
 โอโฆ โยโค คณฺโถ อุปาทานํ, อวฺรณํ นีวฺรณํ, ฉาหนํ พนฺธนํ,
 อุปกฺกิลโส อนุสโย ปริยฺญาณํ, ลตา เววิจฺจํ, ทุกฺขมฺลํ ทุกฺขนิทานํ
 ทุกฺขปฺปภโว, มารปาโส มารพลิสํ มารวิสโย, ตณฺหานํ ตณฺหาชาลํ
 ตณฺหาคทฺทลํ ตณฺหาสมุทฺโท อภิขฺเฆมา, โลโก อกฺกุสลมฺลํ; อยํ วุจฺจติ
 โลโก.

[๑๐๖๖] ตตฺถ กตโม โทโส. "อนตฺถํ เม อจฺริตี อาฆาโต
 ชายติ, "อนตฺถํ เม จรตีตี อาฆาโต ชายติ, "อนตฺถํ เม จริสฺสตีตี
 อาฆาโต ชายติ, "ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจฺริ อเปฯ อนตฺถํ
 จรตี อเปฯ อนตฺถํ จริสฺสตีตี อาฆาโต ชายติ, "อปฺปิยสฺส เม
 มนาปสฺส อตฺถํ อจฺริ อเปฯ อตฺถํ จรตี อเปฯ "อตฺถํ จริสฺสตีตี
 อาฆาโต ชายติ, อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ. โย เอวฺรูป
 จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏฺฐิมาโต ปฏฺฐิณํ ปฏฺฐิวิโรโห, โกโป ปโกโป

^๑ ส. สัพฺพินี.
 เอวมฺพริปิ.

^๒ ฉ., เท. อ. อายุหนิ, เอวมฺพริปิ.

^{๓ - ๓} ฉ., เท. อาสีสนา อาสีสิตตฺตํ,

^๔ ฉ., เท. ปุณฺณจิกตา, เอวมฺพริปิ. ส. ปุณฺณจิกตา.

สมฺปโกโป, โทโส ปโทโส สมฺปโทโส, จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส,
โกโร กุชฺฌนา กุชฺฌิตตตํ, โทโส ทฺฐนา ทฺฐิตตตํ, พฺยาปตฺติ
พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตตํ, วิโรโร ปฏฺวิโรโร, จณฺทิกุกั อสุโรโป
อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส; อยํ วุจฺจติ โทโส.

[๑๐๖๗] ตตฺถ กตโม โมโห. ทุกฺเข อญฺญาณํ, ทุกฺขสมฺมทเย
อญฺญาณํ, ทุกฺขนิโรธอ อญฺญาณํ, ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย
อญฺญาณํ, ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ, อปรนฺเต อญฺญาณํ, ปุพฺพนฺตาปรนฺเต
อญฺญาณํ, อิทปฺปจฺยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ฐมฺเมสุ อญฺญาณํ. ยํ
เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมฺโย อนนฺุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปฏฺวิโร
อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา
อปฺปจฺจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลยํ อสมฺปชฌณํ โมโห ปโมโห
สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺชโสม อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย อวิชฺชา-
ปรียุจฺจํ อวิชฺชาลงฺคิ โมโห อกุสลมุลํ; อยํ วุจฺจติ โมโห.

อิมเ ตโย อกุสลเหตุ.

[๑๐๖๘] ตตฺถ กตเม ตโย อพฺยาगतเหตุ. กุสฺลนํ วา
ฐมฺมานํ วิปากโต กิริยาพฺยาगतํ วา ฐมฺเมสุ อโลโก อโทโส
อโมโห; อิมเ ตโย อพฺยาगतเหตุ.

[๑๐๖๙] ตตฺถ กตเม นว กามาวจรเหตุ. ตโย กุสฺลเหตุ, ตโย
อกุสลเหตุ, ตโย อพฺยาगतเหตุ; อิมเ นว กามาวจรเหตุ.

[๑๐๗๐] ตตฺถ กตเม ฉ รูปาวจรเหตุ. ตโย กุสฺลเหตุ, ตโย
อพฺยาगतเหตุ; อิมเ ฉ รูปาวจรเหตุ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๐๗๑] ตตฺถ กตเม ฉ อรูปาวจรเหตุ. ตโย กุสฺลเหตุ, ตโย
อพฺยาगतเหตุ; อิมเ ฉ อรูปาวจรเหตุ.

[๑๐๗๒] ตตถ กตเม จ อปรียาปนฺนเหตุ. ตโย กุสลเหตุ,
ตโย อพฺยากตเหตุ; อิมे จ อปรียาปนฺนเหตุ.

[๑๐๗๓] ตตถ กตเม ตโย กุสลเหตุ. อโลโก อโทโส อโมโห.

[๑๐๗๔] ตตถ กตโม อโลโก. โย อโลโก อลฺลพฺภนา
อลฺลพฺภิตตํ อสाराโค อสารชฺชนา อสารชฺชิตตํ อนภิชฺชมา อโลโก
กุสลมฺมลํ; อยํ วุจฺจติ อโลโก.

[๑๐๗๕] ตตถ กตโม อโทโส. โย อโทโส อหุสฺสนา อหุสิตตํ
ฯเปฯ อพฺยาปาโท อพฺยาปชฺโช อโทโส กุสลมฺมลํ; อยํ วุจฺจติ อโทโส.

[๑๐๗๖] ตตถ กตโม อโมโห ทุกฺขเข ฅาณํ, ทุกฺขสมุทฺทเย
ฅาณํ, ทุกฺขนิโรธ ฅาณํ, ทุกฺขนิโรธคามินียา ปฏิปทาย ฅาณํ,
ปฺพพฺพนฺเต ฅาณํ, อปรนฺเต ฅาณํ, ปฺพพฺพนฺตาปรนฺเต ฅาณํ,
อิทปฺปจฺยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺนํ ฐมฺเมสุ ฅาณํ, ยา เอวฺรฺฐปา ปญฺญา
ปชานนา, วิจโย ปวิจโย ฐมฺมวิจโย, สลฺลภฺขณา อฺปลภฺขณา
ปจฺจุปลภฺขณา, ปญฺทิจฺจํ โกสลฺลํ เนปฺญณํ, เวทฺทพฺยา จินฺดา
อฺปปริกฺขา, ฐวี เมธา ปริณายิกา, วิปสฺสนา สมฺปชฺฅณํ ปโตโท,
ปญฺญา ปญฺณินฺทริยํ ปญฺญาพลํ, ปญฺญาสตุฏฺฐิ ปญฺญาปาสาโท
ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาโอภาโส ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตฺนํ, อโมโห
ฐมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ ฐมฺมวิจยสมฺโพชฺฌณฺโค มคฺคญฺคํ มคฺคปฺริยาปนฺนํ;
อยํ วุจฺจติ อโมโห. อิมे ตโย กุสลเหตุ.

[๑๐๗๗] ตตถ กตเม ตโย อพฺยากตเหตุ. กุสลานํ ฐมฺมานํ
วิปากโต อโลโก อโทโส อโมโห; อิมे ตโย อพฺยากตเหตุ. อิมे จ
อปรียาปนฺนเหตุ อิมे ฐมฺมา เหตุ.

[๑๐๗๘] กตเม ฐมา น เหตุ. เต ฐเม จเปตฺวา อวเสสา
 กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
 อปริยาปนฺนา เวทนาภฺขนฺโต อเปย วิญญาณภฺขนฺโต สัพพญจ รูป
 อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา น เหตุ.

[๑๐๗๙] กตเม ฐมา สเหตุกา. เตหิ ฐเมหิ เป ฐมา
 สเหตุกา เวทนาภฺขนฺโต อเปย วิญญาณภฺขนฺโต; อิม ฐมา
 สเหตุกา.

[๑๐๘๐] กตเม ฐมา อเหตุกา. เตหิ ฐเมหิ เป ฐมา
 อเหตุกา เวทนาภฺขนฺโต อเปย วิญญาณภฺขนฺโต สัพพญจ รูป
 อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา อเหตุกา.

[๑๐๘๑] กตเม ฐมา เหตุสมฺปยุตฺตา. เตหิ ฐเมหิ เป
 ฐมา สมฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโต อเปย วิญญาณภฺขนฺโต; อิม
 ฐมา เหตุสมฺปยุตฺตา.

[๑๐๘๒] กตเม ฐมา เหตุวิปฺปยุตฺตา. เตหิ ฐเมหิ เป
 ฐมา วิปฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโต อเปย วิญญาณภฺขนฺโต สัพพญจ
 รูป อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา เหตุวิปฺปยุตฺตา.

[๑๐๘๓] กตเม ฐมา เหตุ เจว สเหตุกา จ. โลโก โมเห
 เหตุ เจว สเหตุโก จ, โมโห โลภณ เหตุ เจว สเหตุโก จ, โทโส
 โมเห เหตุ เจว สเหตุโก จ, โมโห โทเสน เหตุ เจว สเหตุโก
 จ, อโลโก อโทโส อโมโห, เต อญฺญมญฺญํ เหตุ เจว สเหตุกา จ,
 อิม ฐมา เหตุ เจว สเหตุกา จ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๐๘๔] กตเม ฐมา สเหตุกา เจว น จ เหตุ. เตหิ
 ฐเมหิ เป ฐมา สเหตุกา, เต ฐเม จเปตฺวา เวทนาภฺขนฺโต

ฯเปฯ วิญญาณกฺขณฺโห; อิมะ ชมฺมา สเหตุกา เจว น จ เหตุ.

[๑๐๘๕] กตเม ชมฺมา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ. โลโก
โมเหณ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ, โมโห โลเกณ เหตุ เจว
เหตุสมฺปยุตฺโต จ, โทโส โมเหณ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ,
โมโห โทเสน เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺโต จ, อโลโก อโทโส อโมโห,
เต อญฺญมญฺญิ เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ; อิมะ ชมฺมา เหตุ
เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๐๘๖] กตเม ชมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตุ. เตหิ
ชมฺเมหิ เย ชมฺมา สมฺปยุตฺตา, เต ชมฺเม จเปตฺวา เวทนา กฺขณฺโห
ฯเปฯ วิญญาณกฺขณฺโห; อิมะ ชมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ
เหตุ.

[๑๐๘๗] กตเม ชมฺมา น เหตุ สเหตุกา. เตหิ ชมฺเมหิ เย
ชมฺมา น เหตุ สเหตุกา เวทนา กฺขณฺโห ฯเปฯ วิญญาณกฺขณฺโห;
อิมะ ชมฺมา น เหตุ สเหตุกา.

[๑๐๘๘] กตเม ชมฺมา น เหตุ อเหตุกา. เตหิ ชมฺเมหิ เย
ชมฺมา น เหตุ อเหตุกา เวทนา กฺขณฺโห ฯเปฯ วิญญาณกฺขณฺโห
สพฺพญจ รูปิ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ ชมฺมา น เหตุ อเหตุกา.
เหตุโคจฺจกํ.

ฉุฬฺหตรทุกิ

[๑๐๘๙] กตเม ชมฺมา สปปจฺจยา. ปญฺจกฺขณฺธา; รูปกฺขณฺโห
เวทนา กฺขณฺโห สญฺญา กฺขณฺโห สงฺขารกฺขณฺโห วิญญาณกฺขณฺโห; อิมะ
ชมฺมา สปปจฺจยา.

[๑๐๙๐] กตเม ฐมา อปฺปจฺยา. อสงฺขตา ชาติ; อิม ฐมา อปฺปจฺยา.

[๑๐๙๑] กตเม ฐมา สงฺขตา. เยว เต ฐมา สปฺปจฺยา, เตว เต ฐมา สงฺขตา.

[๑๐๙๒] กตเม ฐมา อสงฺขตา. โย เอว โส ฐโม อปฺปจฺโย, โส เอว โส ฐโม อสงฺขโต.

[๑๐๙๓] กตเม ฐมา สนิทฺสสนา. รุปายตน์; อิม ฐมา สนิทฺสสนา.

[๑๐๙๔] กตเม ฐมา อนิทฺสสนา. จกฺขายตน์ ๔เปฯ ไผฏฺฐพฺพายตน์, เวทนาภฺขนฺโท ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโท, ยณฺจ รุปํ อนิทฺสสนํ อปฺปฏฺฐิํ ฐมา ยตฺนปริยาปณฺณํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา อนิทฺสสนา.

[๑๐๙๕] กตเม ฐมา สปฺปฏฺฐิมา. จกฺขายตน์ ๔เปฯ ไผฏฺฐพฺพายตน์; อิม ฐมา สปฺปฏฺฐิมา.

[๑๐๙๖] กตเม ฐมา อปฺปฏฺฐิมา. เวทนาภฺขนฺโท ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโท, ยณฺจ รุปํ อนิทฺสสนํ อปฺปฏฺฐิํ ฐมา ยตฺนปริยาปณฺณํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา อปฺปฏฺฐิมา.

[๑๐๙๗] กตเม ฐมา รูปิโน. จตฺตาริ จ มหาภูตา จตฺตุนํ จ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปิ; อิม ฐมา รูปิโน.

[๑๐๙๘] กตเม ฐมา อรูปิโน. เวทนาภฺขนฺโท ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโท อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา อรูปิโน.

[๑๐๙๙] กตเม ทมฺมา โลเกีย. สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา
 ทมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา รูปกฺขนฺโท ๔เป๕
 วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมะ ทมฺมา โลเกีย.

[๑๑๐๐] กตเม ทมฺมา โลกุตฺตรา. อปริยาปนฺนา มคฺคา จ
 มคฺคผลาณิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ ทมฺมา โลกุตฺตรา.

[๑๑๐๑] กตเม ทมฺมา เกณจิ วิญฺเฌยฺยา เกณจิ น วิญฺเฌยฺยา.
 เย เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา ฆานวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา ฆานวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา ชิวฺหาวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา ชิวฺหาวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา กายวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา กายวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา ฆานวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา ฆานวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา ชิวฺหาวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา ชิวฺหาวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา กายวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา กายวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา จกฺขุวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา โสตวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ทมฺมา ฆานวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา ชิวฺหาวิญฺเฌยฺยา,
 เย วา ปน เต ทมฺมา ชิวฺหาวิญฺเฌยฺยา, น เต ทมฺมา ฆานวิญฺเฌยฺยา.

เย เต ธมฺมา อานวิญญเญยา, น เต ธมฺมา กายวิญญเญยา,
 เย วา ปน เต ธมฺมา กายวิญญเญยา, น เต ธมฺมา อานวิญญเญยา.

เย เต ธมฺมา อานวิญญेเยया, น เต ธมฺมา จกฺขวิญญेเยया,
 เย वा ปน เต ธมฺมา จกฺขวิญญेเยया, น เต ธมฺมา อานวิญญेเยया.

เย เต ธมฺมา จ्ञานวิญญเญยยา, น เต ธมฺมา โสตวิญญเญยยา,
 เย วา ปน เต ธมฺมา โสตวิญญเญยยา, น เต ธมฺมา จ्ञานวิญญเญยยา.

เย เต ธมฺมา ชิวหาวิญญเญยา, น เต ธมฺมา กายวิญญเญยา,
 เย วา ปน เต ธมฺมา กายวิญญเญยา, น เต ธมฺมา ชิวหาวิญญเญยา.

เย เต ธมฺมา ชิวหาวิญญเญยา, น เต ธมฺมา จกฺขวิญญเญยา,
 เย วา ปน เต ธมฺมา จกฺขวิญญเญยา, น เต ธมฺมา ชิวหาวิญญเญยา.

เย เต ฐมา ชิวหาวิญญเญยา, น เต ฐมา โสตวิญญเญยา,
 เย วา ปน เต ฐมา โสตวิญญเญยา, น เต ฐมา ชิวหาวิญญเญยา.

เย เต ธมฺมา ชิวหาวิญญेเยยา, น เต ธมฺมา จ्ञานวิญญेเยยา,
 เย วา ปน เต ธมฺมา จ्ञานวิญญेเยยา, น เต ธมฺมา ชิวหาวิญญेเยยา.

ເຢ ເຕ ຣຸມມາ ກາຍວິໄນເພຍຸຍາ, ນ ເຕ ຣຸມມາ ຈກຸໜຸວິໄນເພຍຸຍາ,
 ເຢ ວາ ປນ ເຕ ຣຸມມາ ຈກຸໜຸວິໄນເພຍຸຍາ, ນ ເຕ ຣຸມມາ ກາຍວິໄນເພຍຸຍາ.

เย เต ธมฺมา กายวิญญเญยา, น เต ธมฺมา โสตวิญญเญยา,
 เย วา ปน เต ธมฺมา โสตวิญญเญยา, น เต ธมฺมา กายวิญญเญยา.

เย เต ธมฺมา กายวิญญेเยया, น เต ธมฺมา จ्ञานวิญญेเยया,
 เย वा ปน เต ธมฺมา จ्ञานวิญญेเยया, น เต ธมฺมา กายวิญญेเยया.

เย เต ธมฺมา กายวิญญเญยา, น เต ธมฺมา จีวหาวิญญเญยา,
 เย वा पन् ते ธममा जीवहाविण्णय्या, न ते धम्मा कायविण्णय्या.

อิมเมจ ธรรมา เกนจิ วิญญูเขยยา, เกนจิ น วิญญูเขยยา.

อาสวโคจกัม

[๑๑๐๒] กตเม ฐมา อาสวา. จตฺตารอ อาสวา; กามาสโว
ภวาสโว ทิฏฺฐาสาโว อวิชฺชาสาโว.

[๑๑๐๓] ตตฺถ กตโม กามาสโว. โย กามะสุ กามจฺจนฺโท
กามราโค กามนฺนํทํ กามตณฺหา กามสิเนหो^๑ กามปริพาโห
กามมฺจุฉา กามชฺฌเณสํ; อโย วุจฺจติ กามาสโว.

[๑๑๐๔] ตตฺถ กตโม ภวาสโว. โย ภเวสุ ภวจฺจนฺโท
ภวราโค ภวนฺนํทํ ภวตณฺหา ภวสิเนหะ ภวปริพาโห ภวมฺจุฉา
ภวชฺฌเณสํ; อโย วุจฺจติ ภวาสโว.

[๑๑๐๕] ตตฺถ กตโม ทิฏฺฐาสาโว. "สสฺสโต โลโกติ วา,
"อสสฺสโต โลโกติ วา, "อนฺตวา โลโกติ วา, "อนนฺตวา โลโกติ วา,
"ตํ ชีวํ ตํ สรีรํทํ วา, "อณฺณํ ชีวํ อณฺณํ สรีรํทํ วา, "โหติ
ตถาคโต ปรมฺมรณาทิ วา, "น โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณาทิ วา,
"โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณาทิ วา, "เนว โหติ น
น โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณาทิ วา, ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิฉตํ
ทิฏฺฐิฉนํ ทิฏฺฐิกนฺตารอ ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺพนํทํ ทิฏฺฐิสณฺโณชนํ
คาโห ปฏฺฐิคคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมคโค มิฉนฺนปโป
มิฉนฺนตํ ติตฺถายตํ วิปริเยสคคาโห; อโย วุจฺจติ ทิฏฺฐาสาโว. สพฺพาปิ
มิฉนฺนาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐาสาโว.

[๑๑๐๖] ตตฺถ กตโม อวิชฺชาสาโว. ทุกฺขะ อณฺณณํ,
ทุกฺขสมุทฺเต^๒ อณฺณณํ, ทุกฺขนิโรธะ อณฺณณํ, ทุกฺขนิโรธคามินิยา

^๑ อ. กามปิปาโส

^๒ อ. ทุกฺขทฺเต.

ปฏฺฐิตาย อญฺญาณํ, ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ, อปรนฺเต อญฺญาณํ,
 ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ, อิทปฺปจฺยตาปฏฺฐิตสมฺปฺปนฺนํ, ฐมฺเมสุ
 อญฺญาณํ, ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสมฺโย, อนนฺุโพทฺธ
 อสมฺโพทฺธ อปฺปฏฺฐิเวทฺธ อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา
 อปฺปจฺจเวกฺขนา อปฺปจฺจกฺขมมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลยํ อสมปฺชฌณํ
 โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชทฺธ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานฺุสโย
 อวิชฺชาปริยฺญาณํ อวิชฺชาลงฺคิ โมโห อกฺุสลมฺมลํ; อยํ วุจฺจติ อวิชฺชาสโว.

อิมํ ฐมฺมา อาสวา.

[๑๑๐๗] กตเม ฐมฺมา โน อาสวา. เต ฐมฺเม จเปตฺวา
 อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
 อปริยาปนฺนา เวทนาภฺขนฺุทฺธ อเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺุทฺธ, สพฺพณฺุจ รูปํ
 อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิมํ ฐมฺมา โน อาสวา.

[๑๑๐๘] กตเม ฐมฺมา สาสวา. สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา
 ฐมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺขนฺุทฺธ อเปยฺย
 วิญฺญาณภฺขนฺุทฺธ; อิมํ ฐมฺมา สาสวา.

[๑๑๐๙] กตเม ฐมฺมา อนาสวา. อปริยาปนฺนา มคฺคา จ
 มคฺคผลาณิ จ อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิมํ ฐมฺมา อนาสวา.

[๑๑๑๐] กตเม ฐมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา. เตหิ ฐมฺเมหิ เป
 ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺุทฺธ อเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺุทฺธ; อิมํ
 ฐมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา.

[๑๑๑๑] กตเม ฐมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา. เตหิ ฐมฺเมหิ เป
 ฐมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺุทฺธ อเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺุทฺธ, สพฺพณฺุจ
 รูปํ อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิมํ ฐมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา.

[๑๑๑๒] กตเม ทมฺมา อาสวา เจว สาสวา จ. เตเยว
 อาสวา อาสวา เจว สาสวา จ.

[๑๑๑๓] กตเม ทมฺมา สาสวา เจว โน จ อาสวา. เตหิ
 ทมฺเมหิ เป ทมฺมา สาสวา, เต ทมฺเม จเปตฺวา อวเสสา สาสวา
 กุสลากุสลาพฺยากตา ทมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา,
 รูปกฺขนฺโธ อเปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ; อิมะ ทมฺมา สาสวา เจว โน จ
 อาสวา.

[๑๑๑๔] กตเม ทมฺมา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ. กามาสโว
 อวิชฺชาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ, อวิชฺชาสโว กามาสเวน
 อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ, ภวาสโว อวิชฺชาสเวน อาสโว เจว
 อาสวสมฺปยุตฺโต จ, อวิชฺชาสโว ภวาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต
 จ, ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ, อวิชฺชาสโว
 ทิฏฺฐาสเวน อาสโว เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ; อิมะ ทมฺมา อาสวา เจว
 อาสวสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๑๑๕] กตเม ทมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา.
 เตหิ ทมฺเมหิ เป ทมฺมา สมฺปยุตฺตา, เต ทมฺเม จเปตฺวา เวทนา-
 กฺขนฺโธ อเปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ; อิมะ ทมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว
 โน จ อาสวา.

[๑๑๑๖] กตเม ทมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา. เตหิ ทมฺเมหิ
 เป ทมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ทมฺมา กามาวจรา
 รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปกฺขนฺโธ อเปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ; อิมะ
 ทมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา.

[๑๑๑๗] กตเม ฐมา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา. อปริยาปณฺนา
มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ, อีเม ฐมา
อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา.

นิกฺเขปกณฺเท ปจฺมภาณวาโร.

สยโฆชนโคจจกั

[๑๑๑๘] กตเม ฐมา สยโฆชนา. ทส สยโฆชนานิ:
กามราคสยโฆชนํ ปฏฺวิสยโฆชนํ มาณสยโฆชนํ ทิฏฺฐิสยโฆชนํ
วิจิกิจฺจาสยโฆชนํ สีลพฺพตปฺปราคสยโฆชนํ ภวราคสยโฆชนํ
อิสฺสาสยโฆชนํ มจฺจนฺตริยสยโฆชนํ อวิชฺชาสยโฆชนํ.

[๑๑๑๙] ตตฺถ กตมํ กามราคสยโฆชนํ. โย กาเมสุ กามจฺจนฺโท
กามราโค กามนฺนํทํ กามตณฺหา กามสิเนโห กามปริพาโห กามมฺจุจฺจา
กามชฺโณสํ; อิทํ วุจฺจติ กามราคสยโฆชนํ.

[๑๑๒๐] ตตฺถ กตมํ ปฏฺวิสยโฆชนํ. "อนตฺถํ เม อจฺริตี
อาฆาโต ชายติ, "อนตฺถํ เม จรตีตี อาฆาโต ชายติ, "อนตฺถํ เม
จริสฺสตีตี อาฆาโต ชายติ, "ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจฺริ
ฯเปฯ อนตฺถํ จรติ ฯเปฯ อนตฺถํ จริสฺสตีตี อาฆาโต ชายติ,
"อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อนตฺถํ อจฺริ ฯเปฯ อนตฺถํ จรติ ฯเปฯ
อนตฺถํ จริสฺสตีตี อาฆาโต ชายติ, อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต
ชายติ, โย เอวํรูปํ จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏฺวิฆาโต ปฏฺวิฆํ ปฏฺวิโรโร โกโป
ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ

มนโปกโธโส โกโธ กุชฌนา กุชฌิตตตัม โทโส ทุสนา ทุสิตตตัม
 พยาปตติ พยาปชชนา พยาปชชิตตตัม วิโรโธ ปฏิวิโรโธ จณฺหิภกํ
 อสุโรโป อนตตมมตา จิตฺตสฺส; อิํ วุจฺจติ ปฏิฆสฺสโยเชนํ.

[๑๑๒๑] ตตฺถ กตมํ มานสฺสโยเชนํ. "เสยฺโยหฺมสฺมิติ มาโน,
 "สทิสฺสอหฺมสฺมิติ มาโน, "หีนฺอหฺมสฺมิติ มาโน; โย เอวฺรุโป มาโน
 มณฺณนา มณฺณิตตตัม อุนฺณติ^๑ อุนฺณาโม^๒ ธฺช สมนฺนคฺคาโห
 เกตุกมฺมตา จิตฺตสฺส; อิํ วุจฺจติ มานสฺสโยเชนํ.

[๑๑๒๒] ตตฺถ กตมํ ทิฏฺฐิสฺสโยเชนํ. "สสฺสโต โลโกติ วา,
 "อสฺสสโต โลโกติ วา, "อนฺตวา โลโกติ วา, "อนนฺตวา โลโกติ วา,
 "ตํ ชีวํ ตํ สรรนฺติ วา, "อณฺณํ ชีวํ อณฺณํ สรรนฺติ วา, "โหติ
 ตถาคโต ปรมฺมรณฺนาติ วา, "น โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนาติ วา,
 "โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนาติ วา, "เนว โหติ น
 น โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนาติ วา, ยา เอวฺรฺปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิจตํ
 ทิฏฺฐิจนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺสนฺทิตํ ทิฏฺฐิสฺสโยเชนํ
 คาคาโห ปฏิกฺคาคาโห อภินิเวส ปรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺจปาโธ
 มิจฺจตตํ ติตฺถายตณํ วิปริเยสคฺคาโห; อิํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิสฺสโยเชนํ.
 จเปตฺวา สิลฺลพฺพตปรามาสสฺสโยเชนํ สพฺพปาปิ มิจฺจาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิสฺสโยเชนํ.

[๑๑๒๓] ตตฺถ กตมํ วิจิกิञฺจาสฺสโยเชนํ. สตฺถริ กงฺขติ
 วิจิกิञฺจติ, ธมฺเม กงฺขติ วิจิกิञฺจติ, สงฺฆे กงฺขติ วิจิกิञฺจติ, สิกฺขาย
 กงฺขติ วิจิกิञฺจติ, ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิञฺจติ, อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิञฺจติ,
 ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิञฺจติ, อิํปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุทฺตปฺนเนสฺสุ

ธมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิจฺจติ. ยา เอวฺรฺฐา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตตํ
 วมติ วิจิกิจฺจา เทวพฺพหํ เทวธาปโถ สํสโย อนํกํสคฺคาโห อาสปฺปนา
 ปริสปฺปนา อปฺริโยคาหนา ธมฺมิตตตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข; อิํ
 วุจฺจติ วิจิกิจฺจาสยฺมโฆชนํ.

[๑๑๒๔] ตตฺถ กตมํ สีลพฺพตปฺปามาสยฺมโฆชนํ. อิตฺโต พหิทฺฐา
 สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธิติ. ยา
 เอวฺรฺฐา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิจตํ ทิฏฺฐิจหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ
 ทิฏฺฐิวิปฺสนฺทิตํ ทิฏฺฐิสยฺมโฆชนํ คาโห ปฏฺฐิคคาโห อภินิเวโส ปฺปามาโส
 กุมฺมคโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตตํ ติตฺถายตฺนํ วิปริเยสคฺคาโห; อิํ
 วุจฺจติ สีลพฺพตปฺปามาสยฺมโฆชนํ.

[๑๑๒๕] ตตฺถ กตมํ ภาวราคสยฺมโฆชนํ. โย ภเวสฺส ภาวจฺจนโท
 ภาวราโค ภาวนฺทึ ภาวตณฺหา ภาวสิเนโห ภาวปรีพาโห ภาวมุจฺฉา
 ภาวชฺเฌसानํ; อิํ วุจฺจติ ภาวราคสยฺมโฆชนํ.

[๑๑๒๖] ตตฺถ กตมํ อิสฺสาสยฺมโฆชนํ. ยา ปฺรลาภสกฺการครุการ-
 มานนฺวทฺทนปฺปชฺชนาสุ อิสฺสา อิสฺสายนา อิสฺสายิตตตํ อฺสฺสยา^๑ อฺสฺสยนา
 อฺสฺสยิตตตํ;^๒ อิํ วุจฺจติ อิสฺสาสยฺมโฆชนํ.

[๑๑๒๗] ตตฺถ กตมํ มจฺฉริยสยฺมโฆชนํ. ปญฺจ มจฺฉริยานิ:
 อาวาสมจฺฉริยํ กุลมจฺฉริยํ ลาภมจฺฉริยํ วณฺณมจฺฉริยํ ธมฺมมจฺฉริยํ.
 ยํ เอวฺรฺฐํ มจฺฉเร มจฺฉรายนา มจฺฉรายิตตตํ เววิจฺฉํ กทริยํ
 กฏฺฏกณฺฏจุกตา^๒ อคฺคหิตตตํ จิตฺตสฺส; อิํ วุจฺจติ มจฺฉริยสยฺมโฆชนํ.

๑-๑ ม. อฺสฺสยา อฺสฺสยนา อฺสฺสยิตตตํ. อ. อฺสฺสยา อฺสฺสยนา อฺสฺสยิตตตํ.

๒ อ. กฏฺฏกณฺฏจุกตา.

[๑๑๒๘] ตตฺถ กตมํ อวิชฺชาสญฺโฆชนํ. ทุกฺขเ อญฺญาณํ, ทุกฺขสมุทเย อญฺญาณํ, ทุกฺขนิโรธเ อญฺญาณํ, ทุกฺขนิโรธคามินียา ปฏิปทาย อญฺญาณํ, ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ, อปรนฺเต อญฺญาณํ, ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺญาณํ, อิทฺปปจฺเจตฺตาปฏิจฺจสมุပ္ฺปนฺเนสุ ชมฺเมสุ อญฺญาณํ. ยํ เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ อนภิสสมโย อนนฺุโพโธ อสมฺโพโธ อปฺปฏฺิเวโธ อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺเจวเกกฺขนา อปฺปจฺเจกฺขกมฺมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลยํ อสมปฺชฌณํ โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺโชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานฺุสโย อวิชฺชาปรียฺญฺจํ อวิชฺชาลงฺคิ โมโห อกฺุสลมฺมลํ; อิทํ วุจฺจติ อวิชฺชาสญฺโฆชนํ. อิเม ชมฺมา สญฺโฆชนา.

[๑๑๒๙] กตเม ชมฺมา โน สญฺโฆชนา. เต ชมฺเม จเปตฺวา อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ชมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนฺนา, เวทนาภฺขนฺโธ ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ, สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิเม ชมฺมา โน สญฺโฆชนา.

[๑๑๓๐] กตเม ชมฺมา สญฺโฆชนินฺยา. สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ชมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺขนฺโธ ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ; อิเม ชมฺมา สญฺโฆชนินฺยา.

[๑๑๓๑] กตเม ชมฺมา อสญฺโฆชนินฺยา. อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิเม ชมฺมา อสญฺโฆชนินฺยา.

[๑๑๓๒] กตเม ชมฺมา สญฺโฆชนสมฺปยุตฺตา. เตหิ ชมฺเมหิ เป ชมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโธ ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ; อิเม ชมฺมา สญฺโฆชนสมฺปยุตฺตา.

[๑๑๓๓] กตเม ชมฺมา สญฺโฆชนวิปฺปยุตฺตา. เตหิ ชมฺเมหิ เป ชมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโธ ๔เปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ, สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิเม ชมฺมา สญฺโฆชนวิปฺปยุตฺตา.

[๑๑๓๔] กตเม ฐมา สยฺโฆชนา เจว สยฺโฆชนินิยา จ.
 ตาเนว สยฺโฆชนานิ สยฺโฆชนา เจว สยฺโฆชนินิยา จ.

[๑๑๓๕] กตเม ฐมา สยฺโฆชนินิยา เจว โน จ สยฺโฆชนา.
 เตหิ ฐเมหิ เป ฐมา สยฺโฆชนินิยา, เต ฐเม จเปตฺวา อวเสสา
 สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รุปาวจรา อรุปาวจรา,
 รูปกฺขนฺโท ๕เป๕ วิญญานกฺขนฺโท; อิม ฐมา สยฺโฆชนินิยา เจว
 โน จ สยฺโฆชนา.

[๑๑๓๖] กตเม ฐมา สยฺโฆชนา เจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตา จ.
 กามราคสยฺโฆชนํ อวิชฺชาสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชน-
 สมฺปยุตฺตญฺจ, อวิชฺชาสยฺโฆชนํ กามราคสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว
 สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, ปฏฺฐิสยฺโฆชนํ อวิชฺชาสยฺโฆชนเณ
 สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, อวิชฺชาสยฺโฆชนํ
 ปฏฺฐิสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, มานสยฺโฆชนํ
 อวิชฺชาสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, อวิชฺชา-
 สยฺโฆชนํ มานสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ,
 ทิฏฺฐิสยฺโฆชนํ อวิชฺชาสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อวิชฺชาสยฺโฆชนํ ทิฏฺฐิสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชน-
 สมฺปยุตฺตญฺจ, วิจิกิจฺฉาสยฺโฆชนํ อวิชฺชาสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว
 สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, อวิชฺชาสยฺโฆชนํ วิจิกิจฺฉาสยฺโฆชนเณ
 สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, สิลพฺพตปฺรามาสสยฺโฆชนํ
 อวิชฺชาสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, อวิชฺชา-
 สยฺโฆชนํ สิลพฺพตปฺรามาสสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชน-
 สมฺปยุตฺตญฺจ, ภาวราคสยฺโฆชนํ อวิชฺชาสยฺโฆชนเณ สยฺโฆชนญฺเจว
 สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, อวิชฺชาสยฺโฆชนํ ภาวราคสยฺโฆชนเณ
 สยฺโฆชนญฺเจว สยฺโฆชนสมฺปยุตฺตญฺจ, อวิชฺชาสยฺโฆชนํ อวิชฺชา-

สญโฆชนเนน สญโฆชนญเจว สญโฆชนสมปยุตตญจ, อวิชชาสญโฆชนํ
 อีสสาสญโฆชนเนน สญโฆชนญเจว สญโฆชนสมปยุตตญจ, มจฺจนริย-
 สญโฆชนํ อวิชชาสญโฆชนเนน สญโฆชนญเจว สญโฆชนสมปยุตตญจ,
 อวิชชาสญโฆชนํ มจฺจนริยสญโฆชนเนน สญโฆชนญเจว สญโฆชน-
 สมปยุตตญจ; อีเม ฐมา สญโฆชนา เจว สญโฆชนสมปยุตตา จ.

[๑๑๓๗] กตเม ฐมา สญโฆชนสมปยุตตา เจว โน จ
 สญโฆชนา. เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา สมปยุตตา, เต ฐเม
 จเปตฺวา เวทนากุขนฺโธ ๕เป๕ วิญญานกุขนฺโธ; อีเม ฐมา
 สญโฆชนสมปยุตตา เจว โน จ สญโฆชนา.

[๑๑๓๘] กตเม ฐมา สญโฆชนวิปฺปยุตตา สญโฆชนินยา.
 เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปฺปยุตตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา
 ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปกุขนฺโธ ๕เป๕ วิญญานกุ-
 ขนฺโธ; อีเม ฐมา สญโฆชนวิปฺปยุตตา สญโฆชนินยา.

[๑๑๓๙] กตเม ฐมา สญโฆชนวิปฺปยุตตา อสญโฆชนินยา.^๑
 อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม
 ฐมา สญโฆชนวิปฺปยุตตา อสญโฆชนินยา.

คณฺถโคจจกํ

[๑๑๔๐] กตเม ฐมา คณฺธา. จตฺตาริ คณฺธา; อภิชฌา
 กายคณฺโถ พฺยาปาโท กายคณฺโถ สีลพฺพตปฺรามาโส กายคณฺโถ อิหํ
 สจฺจาภินิเวโส กายคณฺโถ.

[๑๑๔๑] ตตฺถ กตโม อภิชฌา กายคณฺโถ. โย ราโค สาราโค

^๑ อี. สญโฆชนินยา.

อนฺนโย อนฺโรโร นนฺที นนฺทีราโค จิตฺตสฺส สาราโค อิจฺฉา มุจฺฉา
 อชฺโณสํณํ เคะโร ปลิเคโร สงฺโค ปงฺโก เอชา มายา ชนิกา
 สยฺชนนี สิพฺพินี ชาลีนี สริตา วิสฺตติกา สุตฺตํ วิสฺฐา อายุหนิ
 ทุติยา ปณฺธิ ภาวนะตฺติ วณฺํ วณฺโถ สนฺถโว สินฺโห อเปกฺขา
 ปฏฺวิพนฺธุ อาสา อาสีสฺนา อาสีสิตตฺตํ ฐาปสา สทฺทาสา คณฺธาสา
 รสาสา โผฏฺฐพฺพาสา ลาภาสา ธนาสา ปุตฺตาสา ชีวิตาสา ชปฺปา
 ปชปฺปา อภิชปฺปา ชปฺปา ชปฺปนา ชปฺปิตตฺตํ โลลุปฺป โลลุปฺปายนา
 โลลุปฺปายิตตฺตํ ปุณฺณจิกตา สารุกฺกมฺยตา อธมฺมราโค วิสมโลโก นิกนฺติ
 นิกามนา ปตฺถนา ปิหนา สมฺปตฺถนา กามตณฺหา ภาวตณฺหา
 วิภวตณฺหา รูปตณฺหา อรูปตณฺหา นิโรธตณฺหา รูปตณฺหา
 สทฺทตณฺหา คณฺธตณฺหา รสตณฺหา โผฏฺฐพฺพตณฺหา ธมฺมตณฺหา
 โอโฆ โยโค คณฺโถ อุปาทานํ อารณฺํ นีวรณฺํ จาหนํ พนฺธนํ
 อุปกฺกิลโส อนฺสโย ปริยฺญฺจํ ลตา เววิจฺจํ ทุกฺขมฺลํ ทุกฺขนิทานํ
 ทุกฺขปฺปภโว มารปาโส มารพลิสํ มารวิสโย ตณฺหานที^๑ ตณฺหาชาลํ
 ตณฺหากทฺทลํ ตณฺหาสมฺมุทโท อภิชฺฌา โลโก อกฺุสลมฺลํ; อยํ วุจฺจติ
 อภิชฺฌา กายคณฺโถ.

[๑๑๔๒] ตตฺถ กตโม พฺยาปาโท กายคณฺโถ. "อนตฺถํ เม
 อจรี ติ อาฆาโต ชายติ, "อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ,
 "อนตฺถํ เม จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ, "ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ
 อจรี อเปฯ อนตฺถํ จรติ อเปฯ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ,
 "อปฺปิยสฺส เม อมนาปสฺส อตฺถํ อจรี อเปฯ อตฺถํ จรติ อเปฯ
 อตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ, อญฺจําเน วา ปน อาฆาโต ชายติ.
 โย เอวํรูป จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏฺฐาโต ปฏฺฐํ ปฏฺฐิวิโรโร โกโป

^๑ อ. ตณฺหา นนฺทีตณฺหา.

ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ
มโนปโทโส โกโร กุชฺฌนา กุชฺฌิตตํ โทโส ทูสนา ทูสิตตํ
พฺยาปตฺติ พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตํ วิโรโร ปฏฺวิโรโร จณฺทิกุกํ
อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส; อยํ วุจฺจติ พฺยาปาโท กายคณฺโณ.

[๑๑๔๓] ตตฺถ กตโม สีสฺสพฺพตฺตปฺรามาโส กายคณฺโณ. อิตฺโต
พหิทฺธา สมณพฺราหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ, วเตน สุทฺธิ, สีสฺสพฺพเตน
สุทฺธิติ. ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิจตํ ทิฏฺฐิชนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร
ทิฏฺฐิวิสุทฺธายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺสนฺทิตํ ทิฏฺฐิสณฺโณชนํ คาโห ปฏฺฐิกคาโห
อภินิเวโส ปฺรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโธ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตฺนํ
วิปริเยสคฺคาโห; อยํ วุจฺจติ สีสฺสพฺพตฺตปฺรามาโส กายคณฺโณ.

[๑๑๔๔] ตตฺถ กตโม อิทํสจฺจาภินิเวโส กายคณฺโณ. "สสฺสโต
โลโก, อิทเมว สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, "อสสฺสโต โลโก, อิทเมว
สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, "อนฺตวา โลโก อิทเมว สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ
วา, "อนนฺตวา โลโก, อิทเมว สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, "ตํ ชีวํ ตํ
สรีรํ, อิทเมว สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, "อณฺณํ ชีวํ อณฺณํ สรีรํ,
อิทเมว สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, "โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนา, อิทเมว
สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, "น โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนา, อิทเมว
สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, "โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนา,
อิทเมว สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, "เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต
ปรมฺมรณฺนา, อิทเมว สจฺจํ โมขมณฺณนฺติ วา, ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิจตํ
ทิฏฺฐิชนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺธายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺสนฺทิตํ ทิฏฺฐิสณฺโณชนํ
คาโห ปฏฺฐิกคาโห อภินิเวโส ปฺรามาโส กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโธ มิจฺฉตฺตํ
ติตฺถายตฺนํ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ วุจฺจติ อิทํสจฺจาภินิเวโส กายคณฺโณ.
จเปตฺวา สีสฺสพฺพตฺตปฺรามาสํ กายคณฺณํ สพฺพปาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ อิทํสจฺจาภินิเวโส

กายคณฺโถ. อีเม ฐมา คณฺถา.

[๑๑๔๕] กตเม ฐมา โน คณฺถา. เต ฐมา จเปตฺวา
อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
อปฺริยาปนฺนา, เวทนาภฺขนฺโต อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโต, สพฺพญจ รูป
อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา โน คณฺถา.

[๑๑๔๖] กตเม ฐมา คณฺถนียา. สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา
ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺขนฺโต อเปฯ
วิญฺญาณภฺขนฺโต; อีเม ฐมา คณฺถนียา.

[๑๑๔๗] กตเม ฐมา อคณฺถนียา. อปฺริยาปนฺนา มคฺคา จ
มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา อคณฺถนียา.

[๑๑๔๘] กตเม ฐมา คณฺถสมฺปยุตฺตา. เตหิ ฐเมหิ เป
ฐมา สมฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโต อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโต; อีเม
ฐมา คณฺถสมฺปยุตฺตา.

[๑๑๔๙] กตเม ฐมา คณฺถวิปฺปยุตฺตา. เตหิ ฐเมหิ เป
ฐมา วิปฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโต อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโต, สพฺพญจ
รูป อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา คณฺถวิปฺปยุตฺตา.

[๑๑๕๐] กตเม ฐมา คณฺถา เจว คณฺถนียา จ. เตว คณฺถา
คณฺถา เจว คณฺถนียา จ.

[๑๑๕๑] กตเม ฐมา คณฺถนียา เจว โน จ คณฺถา. เตหิ
ฐเมหิ เป ฐมา คณฺถนียา, เต ฐมา จเปตฺวา อวเสสา สาสวา
กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺขนฺโต
อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโต; อีเม ฐมา คณฺถนียา เจว โน จ คณฺถา.

[๑๑๕๒] กตเม ชุมมา คณฺถา เจว คณฺถสมฺปยุตฺตา จ. สีสัพพตปรามาโส กายคณฺโถ อภิชฺฌมากายคณฺถเณ คณฺโถ เจว คณฺถสมฺปยุตฺโต จ, อภิชฺฌมากายคณฺโถ สีสัพพตปรามาสกายคณฺถเณ คณฺโถ เจว คณฺถสมฺปยุตฺโต จ, อิทฺสจฺจาภินิเวโส กายคณฺโถ อภิชฺฌมากายคณฺถเณ คณฺโถ เจว คณฺถสมฺปยุตฺโต จ, อภิชฺฌมากายคณฺโถ อิทฺสจฺจาภินิเวเสน กายคณฺถเณ คณฺโถ เจว คณฺถสมฺปยุตฺโต จ; อิเม ชุมมา คณฺถา เจว คณฺถสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๑๕๓] กตเม ชุมมา คณฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คณฺถา. เตหิ ชุมเมหิ เป ชุมมา สมฺปยุตฺตา, เต ชุมเม จเปตฺวา เวทนาภฺขนฺโธ อเปย วิญญาณภฺขนฺโธ; อิเม ชุมมา คณฺถสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คณฺถา.

[๑๑๕๔] กตเม ชุมมา คณฺถวิปฺปยุตฺตา คณฺถนียา. เตหิ ชุมเมหิ เป ชุมมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยาภิตา ชุมมา กามาวจฺรา รูปาวจฺรา อรูปาวจฺรา, รูปภฺขนฺโธ อเปย วิญญาณภฺขนฺโธ; อิเม ชุมมา คณฺถวิปฺปยุตฺตา คณฺถนียา.

[๑๑๕๕] กตเม ชุมมา คณฺถวิปฺปยุตฺตา อคณฺถนียา. อปรียาปนฺนามคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิเม ชุมมา คณฺถวิปฺปยุตฺตา อคณฺถนียา.

โอฆโคจจกํ

[๑๑๕๖] กตเม ชุมมา โอฆา. อเปย

โยคโคจกํ

[๑๑๕๗] กตเม ฐมา โยคา. ๕เปฯ

นีวรณโคจกํ

[๑๑๕๘] กตเม ฐมา นีวรณา. จ นีวรณานิ:^๑ กามจจนฺท-
นีวรณํ พุยาปาทนีวรณํ ถีนมิทฺฐนีวรณํ^๒ อุทฺทจจกุกุกุจจนีวรณํ
วิจิกิจฺจานีวรณํ อวิชฺชานีวรณํ.

[๑๑๕๙] ตตฺถ กตมํ กามจจนฺทนีวรณํ. โย กาเมสุ กามจจนฺโท
กามราโค กามนฺทํ กามตณฺหา กามสิเนโท กามปริพาโท กามมุจฺจา
กามชฺโณสํ; อิํ วุจฺจติ กามจจนฺทนีวรณํ.

[๑๑๖๐] ตตฺถ กตมํ พุยาปาทนีวรณํ. "อนตฺถํ เม อจฺริติ
อาฆาโต ชายติ, "อนตฺถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ, "อนตฺถํ เม
จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ, "ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตฺถํ อจฺริ
๕เปฯ อนตฺถํ จรติ ๕เปฯ อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ,
"อปฺปิยสฺส เม มมนาปสฺส อนตฺถํ อจฺริ ๕เปฯ อนตฺถํ จรติ ๕เปฯ
อนตฺถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ, อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต
ชายติ. โย เอวฺรุโป จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏฺฐิมาโต ปฏฺฐิํ ปฏฺฐิวิโรโร
โกโป ปโกโป สมฺปโกโป โทโส ปโทโส สมฺปโทโส จิตฺตสฺส
พุยาปตฺติ มโนปโทโส โกโร กุชฺฌนา กุชฺฌิตตฺตํ โทโส ทุสฺสา
ทุสฺสิตตฺตํ พุยาปตฺติ พุยาปชฺชนา พุยาปชฺชิตตฺตํ วิโรโร ปฏฺฐิวิโรโร
จณฺทิกํ อสุโรโป อนตฺตมนตา จิตฺตสฺส; อิํ วุจฺจติ พุยาปาทนีวรณํ.

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ.,เท.,ส. จ นีวรณา.^๒ จ.,เท.,ส. ถีนมิทฺฐนีวรณํ, เอวมฺปริปิ.

[๑๑๖๑] ตตฺถ กตมํ ถีนมิตฺตํ นีวรณํ. อตฺถิ ถีนํ, อตฺถิ มิตฺตํ.

[๑๑๖๒] ตตฺถ กตมํ ถีนํ. ยถา จิตฺตสฺส อกลฺยตา^๑ อกมฺมณฺณตา โอลียนา สลฺลียนา ถีนํ ลียนา ลียิตตตํ ถีนํ ถียนา ถียิตตตํ จิตฺตสฺส; อิทํ วุจฺจติ ถีนํ.

[๑๑๖๓] ตตฺถ กตมํ มิตฺตํ. ยถา กายสฺส อกลฺยตา อกมฺมณฺณตา โอนาโห ปริโยนาโห อนฺโตสโมโรโห มิตฺตํ โสปฺปํ ปจฺจายิกา โสปฺปํ สุปฺปา สุปิตตตํ; อิทํ วุจฺจติ มิตฺตํ. อิติ อิทญจ ถีนํ, อิทญจ มิตฺตํ; อิทํ วุจฺจติ ถีนมิตฺตํ นีวรณํ.

[๑๑๖๔] ตตฺถ กตมํ อุทฺทจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณํ. อตฺถิ อุทฺทจฺจํ, อตฺถิ กุกฺกุจฺจํ.

[๑๑๖๕] ตตฺถ กตมํ อุทฺทจฺจํ. ยํ จิตฺตสฺส อุทฺทจฺจํ อวฺวปสโม เจตโส วิกุเขโป ฆนตตตํ จิตฺตสฺส; อิทํ วุจฺจติ อุทฺทจฺจํ.

[๑๑๖๖] ตตฺถ กตมํ กุกฺกุจฺจํ. อกปฺปิเย กปฺปิยสณฺณิตา, กปฺปิเย อกปฺปิยสณฺณิตา, อวฺชเช วชฺชสณฺณิตา, วชฺเช อวฺชชสณฺณิตา ยํ เอวรूपํ กุกฺกุจฺจํ กุกฺกุจฺจายนา กุกฺกุจฺจายิตตตํ เจตโส วิปฺปฏฺฐิสาโร มโนวิเลป; อิทํ วุจฺจติ กุกฺกุจฺจํ. อิติ อิทญจ อุทฺทจฺจํ, อิทญจ กุกฺกุจฺจํ. อิทํ วุจฺจติ อุทฺทจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณํ.

[๑๑๖๗] ตตฺถ กตมํ วิจิกิจฺจนีวรณํ. สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺจติ, ฐมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺจติ, สงฺฆเม กงฺขติ วิจิกิจฺจติ, สีกฺขาย กงฺขติ วิจิกิจฺจติ, ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺจติ, อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺจติ, ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺจติ, อิทปฺปจฺจยตาปฏฺฐิจสมุปฺปนฺเนสุ

^๑ ฉ., เท., ส. อกลฺยตา, เอวฺมฺปฺริ.

ธมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิฉฺฉติ. ยา เอวรूपํ กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตํ
 วมติ วิจิกิฉฺฉา เทวพฺพหํ เทวธาปโธ สํสโย อนนํสคฺคํโห อาสปปนา
 ปริสปปนา อปฺริโยคาหนา ฅมฺภิตตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข; อิํ
 วุจฺจติ วิจิกิฉฺฉานีวณํ.

[๑๑๖๘] ตตฺถ กตมํ อวิชฺชานีวณํ. ทุกฺกเช อญฺเฌาณํ,
 ทุกฺกขสมฺภูตเย อญฺเฌาณํ, ทุกฺกขนิโรเช อญฺเฌาณํ, ทุกฺกขนิโรธคามินียา
 ปฏฺิปปทาย อญฺเฌาณํ, ปุพฺพนฺเต อญฺเฌาณํ, อปรนฺเต อญฺเฌาณํ,
 ปุพฺพนฺตาปรนฺเต อญฺเฌาณํ, อิํปฺปจฺจยตาปฏฺิจฺจสมฺปฺปนฺเนสุ ธมฺเมสุ
 อญฺเฌาณํ. ยํ เอวรूपํ อญฺเฌาณํ อทสฺสนํ อนนํสมโย อนนฺุโปโร
 อสมฺโปโร อปฺปฏฺิเวโร อสงฺคาหนา อปฺริโยคาหนา อสมเปกฺขนา
 อปฺปจฺจเวกฺขณา อปฺปจฺจกฺขมมํ ทุมฺเมชฺฌํ พาลุยํ อสมปชฌณํ
 โมโห ปโมโห สมฺโมโห อวิชฺชา อวิชฺชโฆ อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย
 อวิชฺชาปฺริยฺญฺจํ อวิชฺชาลงฺคิ โมโห อกฺกุสลมฺมลํ อิํ วุจฺจติ
 อวิชฺชานีวณํ. อีเม ธมฺมา นีวณา.

[๑๑๖๙] กตเม ธมฺมา โน นีวณา. เต ธมฺเม จเปตฺวา
 อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
 อปฺริยาปนฺนา, เวทนาภฺขนฺโธ ๔เป๔ วิญฺเฌาณภฺขนฺโธ, สพฺพญฺจ รูปํ
 อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ธมฺมา โน นีวณา.

[๑๑๗๐] กตเม ธมฺมา นีวณินียา. สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา
 ธมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺขนฺโธ ๔เป๔
 วิญฺเฌาณภฺขนฺโธ; อีเม ธมฺมา นีวณินียา.

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๑๗๑] กตเม ธมฺมา อนีวณินียา. อปฺริยาปนฺนา มคฺคา จ
 มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ธมฺมา อนีวณินียา.

[๑๑๗๒] กตเม ชมมา นีวรณสมปยุตฺตา. เตหิ ชมฺเมหิ เย
 ชมมา สมปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโธ ๕เปฯ วิญญาณภฺขนฺโธ; อิม
 ชมมา นีวรณสมปยุตฺตา.

[๑๑๗๓] กตเม ชมมา นีวรณวิปยุตฺตา. เตหิ ชมฺเมหิ เย
 ชมมา วิปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโธ ๕เปฯ วิญญาณภฺขนฺโธ, สพฺพญจ
 รุปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ชมมา นีวรณวิปยุตฺตา.

[๑๑๗๔] กตเม ชมมา นีวรณา เจว นีวรณียา จ. ตาเนว
 นีวรณานิ นีวรณา เจว นีวรณียา จ.

[๑๑๗๕] กตเม ชมมา นีวรณียา เจว โน จ นีวรณา. เตหิ
 ชมฺเมหิ เย ชมมา นีวรณียา, เต ชมฺเม จเปตฺวา อวเสสา สาสวา
 กุสลากุสลาพฺยากตา ชมมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา,
 รูปภฺขนฺโธ ๕เปฯ วิญญาณภฺขนฺโธ; อิม ชมมา นีวรณียา เจว โน
 จ นีวรณา.

[๑๑๗๖] กตเม ชมมา นีวรณา เจว นีวรณสมปยุตฺตา จ.
 กามจุณฺทนีวรณํ อวิชฺขานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 อวิชฺขานีวรณํ กามจุณฺทนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 พฺยาปาทนีวรณํ อวิชฺขานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 อวิชฺขานีวรณํ พฺยาปาทนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 ถีนมิตฺตนีวรณํ อวิชฺขานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 อวิชฺขานีวรณํ ถีนมิตฺตนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 อุกฺกจฺจนีวรณํ อวิชฺขานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 อวิชฺขานีวรณํ อุกฺกจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 กุกฺกจฺจนีวรณํ อวิชฺขานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,
 อวิชฺขานีวรณํ กุกฺกจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมปยุตฺตตฺตฺตจ,

วิจิกิจฺฉานีวรณํ อวิชฺชานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อวิชฺชานีวรณํ วิจิกิจฺฉานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 กามจฺจนฺทนีวรณํ อุตฺตจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อุตฺตจฺจนีวรณํ กามจฺจนฺทนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 พฺยาปาทนีวรณํ อุตฺตจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อุตฺตจฺจนีวรณํ พฺยาปาทนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 ถีนมิตฺตนีวรณํ อุตฺตจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อุตฺตจฺจนีวรณํ ถีนมิตฺตนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 กุกฺกุจฺจนีวรณํ อุตฺตจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อุตฺตจฺจนีวรณํ กุกฺกุจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 วิจิกิจฺฉานีวรณํ อุตฺตจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อุตฺตจฺจนีวรณํ วิจิกิจฺฉานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อวิชฺชานีวรณํ อุตฺตจฺจนีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อุตฺตจฺจนีวรณํ อวิชฺชานีวรณน นีวรณญฺเจว นีวรณสมฺปยุตฺตญฺจ,
 อิมํ ชมฺมา นีวรณา เจว นีวรณสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๑๗๗] กตเม ชมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณา.
 เตหิ ชมฺเมหิ เย ชมฺมา สมฺปยุตฺตา, เต ชมฺเม จเปตฺวา เวทนาภุ-
 ขนฺโธ อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ; อิมํ ชมฺมา นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว
 โน จ นีวรณา.

[๑๑๗๘] กตเม ชมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณียา. เตหิ
 ชมฺเมหิ เย ชมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลาพฺยากตา ชมฺมา
 กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺขนฺโธ อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ;
 อิมํ ชมฺมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณียา.

[๑๑๗๙] กตเม ฐมา นีวณวิปยุตฺตา อนีวณินยา.
 อปริยาปนฺหา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิม
 ฐมา นีวณวิปยุตฺตา อนีวณินยา.

ปรามาสโคจจกั

[๑๑๘๐] กตเม ฐมา ปรามาสา. ทิฏฺฐิปรามาโส.

[๑๑๘๑] ตตฺถ กตโม ทิฏฺฐิปรามาโส. สสฺสโต โลโกติ วา,
 อสสฺสโต โลโกติ วา, อนฺตวา โลโกติ วา, อนนฺตวา โลโกติ วา,
 ตํ ชีวํ ตํ สรีรนฺติ วา, อญฺญํ ชีวํ อญฺญํ สรีรนฺติ วา, โหติ
 ตถาคโต ปรมฺมรณาทิ วา, น โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณาทิ วา,
 โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณาทิ วา, เนว โหติ น น
 โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณาทิ วา. ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ
 ทิฏฺฐิคหณํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺพนฺทิตํ ทิฏฺฐิสณฺโณชนํ
 คาโห ปฏิกฺคาโห อภินิเวโส ปรามาสो กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโธ
 มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตนํ วิปริเยสคฺคาโห; อयํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิปรามาโส.
 สพฺพปาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิปรามาโส. อิม ฐมา ปรามาสา.

[๑๑๘๒] กตเม ฐมา โน ปรามาสา. เต ฐมา เจเปตฺวา
 อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจฺจา รูปาวจฺจา อรูปาวจฺจา
 อปริยาปนฺหา เวทนาภฺขนฺโต ๕เป๕ วิญฺญาณภฺขนฺโต, สพฺพญฺจ รูปํ
 อสงฺขตา จ ชาติฺ; อิม ฐมา โน ปรามาสา.

[๑๑๘๓] กตเม ฐมา ปรามญฺจา. สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา
 ฐมา กามาวจฺจา รูปาวจฺจา อรูปาวจฺจา, รูปภฺขนฺโต ๕เป๕
 วิญฺญาณภฺขนฺโต; อิม ฐมา ปรามญฺจา.

[๑๑๘๔] กตเม ฐมา อปฺรามญฺจา. อปริยาปนฺนา มคฺคา จ
มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา อปฺรามญฺจา.

[๑๑๘๕] กตเม ฐมา ปราสาทสมฺปยุตฺตา. เตหิ ฐเมหิ เย
ฐมา สมฺปยุตฺตา เวทนาภฺนฺโต อเปฯ วิญฺญาณภฺนฺโต; อิม
ฐมา ปราสาทสมฺปยุตฺตา.

[๑๑๘๖] กตเม ฐมา ปราสาทวิปฺยุตฺตา. เตหิ ฐเมหิ เย
ฐมา วิปฺยุตฺตา เวทนาภฺนฺโต อเปฯ วิญฺญาณภฺนฺโต, สพฺพณฺจ
รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา ปราสาทวิปฺยุตฺตา.

[๑๑๘๗] กตเม ฐมา ปราสาทา เจว ปรามญฺจา จ. เสว
ปราสาทํ ปราสาทํ เจว ปรามญฺโจ จ.

[๑๑๘๘] กตเม ฐมา ปรามญฺจา เจว โน จ ปราสาทา.
เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา ปรามญฺจา, เต ฐเม จเปตฺวา อวเสสา
สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา,
รูปภฺนฺโต อเปฯ วิญฺญาณภฺนฺโต; อิม ฐมา ปรามญฺจา เจว โน
จ ปราสาทา.

[๑๑๘๙] กตเม ฐมา ปราสาทวิปฺยุตฺตา ปรามญฺจา. เตหิ
ฐเมหิ เย ฐมา วิปฺยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา
กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺนฺโต อเปฯ วิญฺญาณภฺนฺโต;
อิม ฐมา ปราสาทวิปฺยุตฺตา ปรามญฺจา.

[๑๑๙๐] กตเม ฐมา ปราสาทวิปฺยุตฺตา อปฺรามญฺจา.
อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม
ฐมา ปราสาทวิปฺยุตฺตา อปฺรามญฺจา.

มหนฺตรทุกิ

[๑๑๕๑] กตเม ฐมา สารมมณา. เวทนาภุขนุโธ สญญาภุขนุโธ
สงฺขารภุขนุโธ วิญญาณภุขนุโธ; อิมะ ฐมา สารมมณา.

[๑๑๕๒] กตเม ฐมา อนารมมณา. สพฺพญจ รูปิ อสงฺขตา
จ ชาติ; อิมะ ฐมา อนารมมณา.

[๑๑๕๓] กตเม ฐมา จิตฺตา. จกฺขุวิญญาณิ โสตวิญญาณิ
ฆานวิญญาณิ ชิวหาวิญญาณิ กายวิญญาณิ มโนชาติ
มโนวิญญาณชาติ; อิมะ ฐมา จิตฺตา.

[๑๑๕๔] กตเม ฐมา โน จิตฺตา. เวทนาภุขนุโธ สญญาภุขนุโธ
สงฺขารภุขนุโธ, สพฺพญจ รูปิ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ ฐมา โน
จิตฺตา.

[๑๑๕๕] กตเม ฐมา เจตสิกกา. เวทนาภุขนุโธ สญญาภุขนุโธ
สงฺขารภุขนุโธ; อิมะ ฐมา เจตสิกกา.

[๑๑๕๖] กตเม ฐมา อเจตสิกกา. จิตฺตญจ สพฺพญจ รูปิ
อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ ฐมา อเจตสิกกา.

[๑๑๕๗] กตเม ฐมา จิตฺตสมฺปยุตฺตา. เวทนาภุขนุโธ
สญญาภุขนุโธ, สงฺขารภุขนุโธ; อิมะ ฐมา จิตฺตสมฺปยุตฺตา.

[๑๑๕๘] กตเม ฐมา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา. สพฺพญจ รูปิ อสงฺขตา
จ ชาติ; อิมะ ฐมา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา. จิตฺตํ น วตฺตพฺพํ; จิตฺเตน
สมฺปยุตฺตนฺตปิ, จิตฺเตน วิปฺปยุตฺตนฺตปิ.

[๑๑๕๙] กตเม ฐมา จิตฺตสํสฺสฺสา. เวทนาภุขนุโธ สญญาภุ
ขนุโธ, สงฺขารภุขนุโธ; อิมะ ฐมา จิตฺตสํสฺสฺสา.

[๑๒๐๐] กตเม ฐมา จิตฺตวิสฺสํญา. สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา จิตฺตวิสฺสํญา. จิตฺตํ น วตฺตพฺพํ; จิตฺเตน สํสฺสญฺจนฺตีปิ, จิตฺเตน วิสฺสํญฺจนฺตีปิ.

[๑๒๐๑] กตเม ฐมา จิตฺตสมฺมูจํ. เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ, กายวิญฺญตฺติ วจฺจิวิญฺญตฺติ, ยํ วา ปณฺณมฺปิ อตฺถิ รูปํ จิตฺตํ จิตฺตเหตุกํ จิตฺตสมฺมูจํ, รูปายตน์ สทฺทายตน์ คนฺธายตน์ รสายตน์^๑ โผฏฺฐพฺพายตน์, อากาสชาติ อโปชาติ, รูปสฺส ลหฺตา รูปสฺส มุทุตา, รูปสฺส กมฺมณฺญตา รูปสฺส อุกฺโข รูปสฺส สนฺตติ กพฺพีกาโร อาหาโร; อิม ฐมา จิตฺตสมฺมูจํ.

[๑๒๐๒] กตเม ฐมา โน จิตฺตสมฺมูจํ. จิตฺตญจ อวเสสญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา โน จิตฺตสมฺมูจํ.

[๑๒๐๓] กตเม ฐมา จิตฺตสทฺทโน. เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ, สงฺขารกฺขนฺโธ, กายวิญฺญตฺติ วจฺจิวิญฺญตฺติ; อิม ฐมา จิตฺตสทฺทโน.

[๑๒๐๔] กตเม ฐมา โน จิตฺตสทฺทโน. จิตฺตญจ อวเสสญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา โน จิตฺตสทฺทโน.

[๑๒๐๕] กตเม ฐมา จิตฺตานุปฺปวตฺติโน. เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ, กายวิญฺญตฺติ วจฺจิวิญฺญตฺติ; อิม ฐมา จิตฺตานุปฺปวตฺติโน.

[๑๒๐๖] กตเม ฐมา โน จิตฺตานุปฺปวตฺติโน. จิตฺตญจ อวเสสญจ^๑ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา โน จิตฺตานุปฺปวตฺติโน.

^๑ อ. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ.

[๑๒๐๗] กตเม ฐมา จิตตัสสัจจสมุฏฐานา. เวทนาภนุโ
สญญาภนุโ สงขารภนุโ; อิม ฐมา จิตตัสสัจจสมุฏฐานา.

[๑๒๐๘] กตเม ฐมา โน จิตตัสสัจจสมุฏฐานา. จิตตณจ
สพฺพณจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา โน จิตตัสสัจจสมุฏฐานา.

[๑๒๐๙] กตเม ฐมา จิตตัสสัจจสมุฏฐานสทฺทโน. เวทนาภนุโ
สญญาภนุโ สงขารภนุโ; อิม ฐมา จิตตัสสัจจสมุฏฐานสทฺทโน.

[๑๒๑๐] กตเม ฐมา โน จิตตัสสัจจสมุฏฐานสทฺทโน. จิตตณจ
สพฺพณจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา โน
จิตตัสสัจจสมุฏฐานสทฺทโน.

[๑๒๑๑] กตเม ฐมา จิตตัสสัจจสมุฏฐานานุปริวตฺติโน.
เวทนาภนุโ สญญาภนุโ สงขารภนุโ; อิม ฐมา
จิตตัสสัจจสมุฏฐานานุปริวตฺติโน.

[๑๒๑๒] กตเม ฐมา โน จิตตัสสัจจสมุฏฐานานุปริวตฺติโน.
จิตตณจ สพฺพณจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมา โน
จิตตัสสัจจสมุฏฐานานุปริวตฺติโน.

[๑๒๑๓] กตเม ฐมา อชฺฌตฺติกา. จกฺขายตํ ๔เปยฺ มนายตํ;
อิม ฐมา อชฺฌตฺติกา.

[๑๒๑๔] กตเม ฐมา พาหิรา. รูปายตํ ๔เปยฺ ฐมายตํ;
อิม ฐมา พาหิรา.

[๑๒๑๕] กตเม ฐมา อุปาทา. จกฺขายตํ ๔เปยฺ กพฺพีการो
อาหาโร; อิม ฐมา อุปาทา.

[๑๒๑๖] กตเม ฐมา โน อุปาทา. เวทนาภุขนุโธ สญฺญาภุขนุโธ
สงฺขารภุขนุโธ วิญฺญาณภุขนุโธ, จตฺตารอ จ มหาภูตํ อสงฺขตา จ
ธตฺต; อีเม ฐมา โน อุปาทา.

[๑๒๑๗] กตเม ฐมา อุปาทินฺนา. สาสวา กุสลากุสลาณํ ฐมานํ
วิปากา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, เวทนาภุขนุโธ ๕เป๕
วิญฺญาณภุขนุโธ, ยญฺจ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา; อีเม ฐมา อุปาทินฺนา.

[๑๒๑๘] กตเม ฐมา อนุปาทินฺนา. สาสวา กุสลากุสลา
ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, เวทนาภุขนุโธ ๕เป๕
วิญฺญาณภุขนุโธ, เย จ ฐมา กิริยา เนว กุสลา นากุสลา น จ
กมฺมวิปากา, ยญฺจ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา, อปรียาปนฺนา มคฺคา
จ มคฺคผลาณิ จ อสงฺขตา จ ธตฺต; อีเม ฐมา อนุปาทินฺนา.

อุปาทานโคจจกั

[๑๒๑๙] กตเม ฐมา อุปาทานา. จตฺตาริ อุปาทานานิ:
กามุปาทานํ^๑ ทิฏฐุปาทานํ สิลพพตฺตูปาทานํ อตฺตวาทูปาทานํ.^๑

[๑๒๒๐] ตตฺถ กตมํ กามุปาทานํ. โย กามสฺส กามจฺจนุโธ
กามราโค กามนฺนํทํ กามตณฺหา กามสิเนโห กามปริพาโห กามมฺจุฉา
กามชฺโณสํ; อิทํ วุจฺจติ กามุปาทานํ.

[๑๒๒๑] ตตฺถ กตมํ ทิฏฐุปาทานํ. นตฺถิ ทินฺนํ, นตฺถิ ยิฏฺฐํ,
นตฺถิ หุตํ, นตฺถิ สุกฺกทฺตฺกฺกฺกานํ กมฺมานํ ผลวิปาโก, นตฺถิ อัย โลโก,
นตฺถิ ปโร โลโก, นตฺถิ มาตา, นตฺถิ ปิตา, นตฺถิ สตฺตา โอปปาดิกา,

หมดอายุ 12/06/2566

๑ - ๑ ส. กามุปาทานํ ทิฏฐุปาทานํ สิลพพตฺตูปาทานํ อตฺตวาทูปาทานํ, เอวมฺปรีปิ.

นตฺถิ โลเก สมณพฺราหฺมณา สมฺมคฺคตา^๑ สมฺมาปฏฺิปนฺนา, เย
 อิมญฺจ โลกํ ปฺรยจฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺจิกตฺวา ปเวทนฺตฺติติ. ยา
 เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ
 ทิฏฺฐิวิปฺสนฺทิตํ ทิฏฺฐิสยฺมโฆชนํ คาโห ปฏฺิคฺคาโห อภินิเวโส ปฺรามาสฺ
 กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตฺนํ วิปฺริเยสคฺคาโห; อิทํ
 วุจฺจติ ทิฏฺฐุปาทานํ. จเปตฺวา สีสฺสพฺพตฺตฺปาทานญฺจ อตฺตฺวาทฺตฺปาทานญฺจ
 สพฺพปาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐุปาทานํ.

[๑๒๒๒] ตตฺถ กตมํ สีสฺสพฺพตฺตฺปาทานํ. อิตฺโต พหิทฺฐา
 สมณพฺราหฺมณานํ สีเลนํ สุทฺธิ, วเตนํ สุทฺธิ, สีสฺสพฺพเตนํ สุทฺธิติ.
 ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ทิฏฺฐิคหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ
 ทิฏฺฐิวิปฺสนฺทิตํ ทิฏฺฐิสยฺมโฆชนํ คาโห ปฏฺิคฺคาโห อภินิเวโส ปฺรามาสฺ
 กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโถ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตฺนํ วิปฺริเยสคฺคาโห; อิทํ
 วุจฺจติ สีสฺสพฺพตฺตฺปาทานํ.

[๑๒๒๓] ตตฺถ กตมํ อตฺตฺวาทฺตฺปาทานํ. อิทํ อสฺสุตฺวา ปุณฺณชฺโช
 อริยานํ อทฺธสฺสาวิ อริยทฺมมฺสฺส อโกวิโท อริยทฺมเม อวินีโต สปฺปฺริสฺสานํ
 อทฺธสฺสาวิ สปฺปฺริสฺสทฺมมฺสฺส อโกวิโท สปฺปฺริสฺสทฺมเม อวินีโต รูปํ อตฺตโต
 สมนฺุปฺสฺสติ, รูปวณฺฺตํ วา อตฺตตานํ, อตฺตนิ วา รูปํ, รูปสฺมี วา อตฺตตานํ.
 เวทนํ อตฺตโต สมนฺุปฺสฺสติ, เวทนาวณฺฺตํ วา อตฺตตานํ, อตฺตนิ วา
 เวทนํ, เวทนาย วา อตฺตตานํ. สยฺมํ อตฺตโต สมนฺุปฺสฺสติ, สยฺมวณฺฺตํ
 วา อตฺตตานํ, อตฺตนิ วา สยฺมํ, สยฺมาย วา อตฺตตานํ. สงฺขารํ อตฺตโต
 สมนฺุปฺสฺสติ, สงฺขารวณฺฺตํ วา อตฺตตานํ, อตฺตนิ วา สงฺขารํ, สงฺขารสฺสุ
 วา อตฺตตานํ. วิญฺญาณํ อตฺตโต สมนฺุปฺสฺสติ, วิญฺญาณวณฺฺตํ วา
 อตฺตตานํ, อตฺตนิ วา วิญฺญาณํ, วิญฺญาณสฺมี วา อตฺตตานํ. ยา

^๑ ฉ., เท. สมคฺคตา, เอวมฺปฺริปิ.

เอวรฐปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิฉตํ ทิฏฺฐิฉหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุกายิกํ
 ทิฏฺฐิวิปฺพนฺทิตํ ทิฏฺฐิสยโฆชนํ คาโห ปฏิกคาโห อภินิเวโส ปรามาสो
 กุมฺมคฺโค มิจฺฉาปโธ มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตน์ วิปริเยสคฺคาโห; อิทํ
 วุจฺจติ อตฺตวาทูปาทานํ. อีเม ฐมา อุปาทานา.

[๑๒๒๔] กตเม ฐมา โน อุปาทานา. เต ฐมา เจเปตฺวา
 อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
 อปริยาปณฺหา, เวทนาภฺชนฺโร ๔เปยฺ วิญฺญาณภฺชนฺโร, สพฺพญฺจ รูปํ
 อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา โน อุปาทานา.

[๑๒๒๕] กตเม ฐมา อุปาทานิยา. สาสวา กุสลากุสลา-
 พฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺชนฺโร ๔เปยฺ
 วิญฺญาณภฺชนฺโร; อีเม ฐมา อุปาทานิยา.

[๑๒๒๖] กตเม ฐมา อนุปาทานิยา. อปริยาปณฺหา มคฺคา จ
 มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา อนุปาทานิยา.

[๑๒๒๗] กตเม ฐมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา. เตหิ ฐมาหิ เย
 ฐมา สมฺปยุตฺตา เวทนาภฺชนฺโร ๔เปยฺ วิญฺญาณภฺชนฺโร; อีเม
 ฐมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา.

[๑๒๒๘] กตเม ฐมา อุปาทานวิปฺยุตฺตา. เตหิ ฐมาหิ เย
 ฐมา วิปฺยุตฺตา เวทนาภฺชนฺโร ๔เปยฺ วิญฺญาณภฺชนฺโร, สพฺพญฺจ
 รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา อุปาทานวิปฺยุตฺตา.

[๑๒๒๙] กตเม ฐมา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จ.
 ตาเนว อุปาทานานิ อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จ.

[๑๒๓๐] กตเม ชุมมา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา. เตหิ ชุมเมหิ เย ชุมมา อุปาทานิยา, เต ชุมเม จเปตวา อวเสสา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ชุมมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปกฺขนฺโห อเปยฺย วิญญานกฺขนฺโห; อิมะ ชุมมา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา.

[๑๒๓๑] กตเม ชุมมา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ. ทิฏฺฐอุปาทานํ กามุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ, กามุปาทานํ ทิฏฺฐอุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ, สีสัพพตฺอุปาทานํ กามุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ, กามุปาทานํ สีสัพพตฺอุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ, อตฺตวาทฺอุปาทานํ กามุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ, กามุปาทานํ อตฺตวาทฺอุปาทาเนน อุปาทานญฺเจว อุปาทานสมฺปยุตฺตญฺจ; อิมะ ชุมมา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๒๓๒] กตเม ชุมมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา. เตหิ ชุมเมหิ เย ชุมมา สมฺปยุตฺตา, เต ชุมเม จเปตวา เวทนากฺขนฺโห อเปยฺย วิญญานกฺขนฺโห; อิมะ ชุมมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา.

[๑๒๓๓] กตเม ชุมมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยา. เตหิ ชุมเมหิ เย ชุมมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา ชุมมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปกฺขนฺโห อเปยฺย วิญญานกฺขนฺโห; อิมะ ชุมมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อุปาทานิยา.

[๑๒๓๔] กตเม ชุมมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อนุปาทานิยา. อปริยาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ฐาตุ; อิมะ

ธมฺมา อูปาทานวิปฺปยุตฺตา อุนฺนูปาทานียา.

นิกฺเขปกณฺฺเท ทฺติยภาณวโร.

กิเลสโคจกํ

[๑๒๓๕] กตเม ธมฺมา กิเลสา. ทส กิเลสวตฺถุณี: โลภो โทโส
โมหो มาโน ทิฏฺฐิ วิจิกิञฺชา ถีนํ อุทฺทจฺจํ อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ.

[๑๒๓๖] ตตฺถ กตโม โลภो. โย ราโค สาราโค, อุนฺนโย
อุนฺนโรโร, นนฺทึ นนฺทึราโค จิตฺตสฺส สาราโค, อิจฺฉา มุจฺฉา
อชฺฌเณสํ, เคโร ปลิเคโร, สงฺโก ปงฺโก, เอชา มายา, ชนิกา
สญฺชนนี, สิพฺพินี ชาลินี, สริตา วิสตฺติกา สุตฺตํ วิสฺฐา, อายุหนึ
ทฺติยา ปณฺธิ ภาวนตฺติ, วนํ วนฺโถ, สนฺถโว สินฺโห, อเปกฺขา
ปฏฺิพนฺธ, อาสา อาสึสฺสา อาสึสิตตฺตํ, ฐาปสา สทฺทสา คณฺฐาสา
รสาสา โผฏฺฐพฺพสา, ลาภาสา ธนาสา ปุตฺตาสา ชีวิตาสา, ชปฺปา
ปชปฺปา อภิชปฺปา, ชปฺปา ชปฺปนา ชปฺปิตตฺตํ, โลลฺลปฺปํ โลลฺลปฺปายนา
โลลฺลปฺปายิตตฺตํ, ปุณฺณจิกตา สารุกมฺยตา, อธมฺมราโค วิสมโลภो,
นิกฺกนฺติ นิกามนา, ปตฺถนา ปิหนา สมฺปตฺถนา, กามตณฺหา ภวตณฺหา
วิภวตณฺหา, รูปตณฺหา อรูปตณฺหา, นิโรธตณฺหา, รูปตณฺหา
สทฺทตณฺหา คณฺธตณฺหา รสตณฺหา โผฏฺฐพฺพตณฺหา ธมฺมตณฺหา,
โอโฆ โยโค คณฺโถ อูปาทนํ, อาวรณํ นีวรณํ ฉาทนํ พนฺธนํ,
อุปกฺกิลโส อุนฺสโย ปริยฺญานํ, ลตา เววิจฺจํ, ทุกฺขมฺลํ ทุกฺขนิทานํ
ทุกฺขปฺปภาโว, มารปาโส มารพลิสํ มารวิสโย, ตณฺหานํ ตณฺหาชาลํ
ตณฺหากทฺทลํ ตณฺหาสมุทฺโท, อภิชฺฌา, โลภो อุกฺกสมฺลํ; อยํ วุจฺจติ
โลภो.

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๒๓๗] ตตฺถ กตโม โทโส. "อนตฺถํ เม อจฺริตี อาฆาโต

ชายติ, "อนตถํ เม จรตีติ อาฆาโต ชายติ, "อนตถํ เม จริสฺสตีติ
 อาฆาโต ชายติ, "ปิยสฺส เม มนาปสฺส อนตถํ อจริ ๕เปยฺ อนตถํ
 จรติ ๕เปยฺ อนตถํ จริสฺสตีติ อาฆาโต ชายติ, "อปปิยสฺส เม
 มนาปสฺส อตถํ อจริ ๕เปยฺ อตถํ จรติ ๕เปยฺ อตถํ จริสฺสตีติ
 อาฆาโต ชายติ, อฏฺฐาเน วา ปน อาฆาโต ชายติ. โย เอวรูป
 จิตฺตสฺส อาฆาโต ปฏฺฐาโต ปฏฺฐิํ ปฏฺฐิวิโรธ, โกโป ปโกโป
 สมฺปโกโป, โทโส ปโทโส สมฺปโทโส, จิตฺตสฺส พฺยาปตฺติ มโนปโทโส,
 โกธ กุซฺฉนา กุซฺฉิตตตํ, โทโส ทุสฺสา ทุสฺสิตตตํ, พฺยาปตฺติ
 พฺยาปชฺชนา พฺยาปชฺชิตตตํ, วิโรธ ปฏฺฐิวิโรธ, จณฺทิกุกํ อสุโรโป
 อนตฺตมณฺตา จิตฺตสฺส; อयํ วุจฺจติ โทโส.

[๑๒๓๘] ตตฺถ กตโม โมโห. ทุกฺเข อญฺญาณํ, ทุกฺขสมุทฺเท
 อญฺญาณํ, ทุกฺขนิโรธ อญฺญาณํ, ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย
 อญฺญาณํ, ปุพฺพนฺเต อญฺญาณํ; อปรนฺเต อญฺญาณํ, ปุพฺพนฺตาปรนฺเต
 อญฺญาณํ, อิทปฺปจฺยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ฐมฺเมสุ อญฺญาณํ. ยํ
 เอวรูปํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ, อนภิสมโย อนนฺุโพธ อสมฺุโพธ
 อปฺปฏฺฐิเวธ, อสงฺคาหนา อปริโยคาหนา อสมเปกฺขนา อปฺปจฺจเวกฺขณา
 อปฺปจฺจกฺขมมํ ทุมฺเมชฺฉํ พาลยํ อสมปชฺฉณํ โมโห ปโมโห
 สมฺโมโห, อวิชฺชา อวิชฺไชโหม อวิชฺชาโยโค อวิชฺชานุสโย
 อวิชฺชาปริยฺญาณํ อวิชฺชาลงฺคิ, โมโห อกฺุสลมฺูลํ; อยํ วุจฺจติ โมโห.

[๑๒๓๙] ตตฺถ กตโม มาโน. เสยฺโยหฺมสฺมีติ มาโน,
 สทิสฺสอหฺมสฺมีติ มาโน, ธีโนหฺมสฺมีติ มาโน. โย เอวรูปํ มาโน
 มณฺณนา มณฺณิตตตํ, อุนฺณติ อุนฺณาโม, ฐโช สมฺปคฺคาโห
 เกตฺกมฺยตา จิตฺตสฺส; อยํ วุจฺจติ มาโน.

[๑๒๔๐] ตตฺถ กตมา ทิฏฺฐิ. "สสฺสโต โลโกติ วา, "อสสฺสโต โลโกติ วา, "อนฺตวา โลโกติ วา, "อนนฺตวา โลโกติ วา, "ตํ ชีวํ ตํ สรีรณฺติ วา, "อณฺณํ ชีวํ อณฺณํ สรีรณฺติ วา, "โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนาติ วา, "น โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนาติ วา, "โหติ จ น จ โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนาติ วา, "เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรมฺมรณฺนาติ วา, ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิจตํ ทิฏฺฐิจหนํ ทิฏฺฐิกนฺตาโร ทิฏฺฐิวิสุทฺถายิกํ ทิฏฺฐิวิปฺพนํทิตํ ทิฏฺฐิสณฺโณชเน คาโห ปฏิกุคาโห อภินิเวโส ปรามาโส กุมฺมกโค มิจฺฉาปโย มิจฺฉตฺตํ ติตฺถายตเน วิปริเยสคฺคาโห; อयํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิ. สพฺพปาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิ.

[๑๒๔๑] ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา. สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, ฐมฺเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, สงฺฆเม กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, สิग्ฆาย กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, ปุพฺพนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, อปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, ปุพฺพนฺตาปรนฺเต กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ, อิทปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุปฺปนฺเนสุ ฐมฺเมสุ กงฺขติ วิจิกิจฺฉติ. ยา เอวรูปา กงฺขา กงฺขายนา กงฺขายิตตฺตํ วิมตี วิจิกิจฺฉา เทวพฺพหํ เทวธาปโย สํสโย อนนฺทํคคฺคาโห, อาสปฺปนา ปริสปฺปนา อปริโยคาหนา, ฅมฺภิตตฺตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข; อयํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา.

[๑๒๔๒] ตตฺถ กตมํ ถีนํ. ยา จิตฺตสฺส อกลฺยตา อกมฺมณฺณตา โอสิยนา สลฺลียนา ลีนํ ลียนา ลียิตตฺตํ ถีนํ ถียนา ถียิตตฺตํ จิตฺตสฺส; อิํ วุจฺจติ ถีนํ.

[๑๒๔๓] ตตฺถ กตมํ อุทฺทจฺจํ. ยํ จิตฺตสฺส อุทฺทจฺจํ อุวฺปสโม เจตโส วิกฺเขโป ฆนฺตตฺตํ จิตฺตสฺส; อิํ วุจฺจติ อุทฺทจฺจํ.

[๑๒๔๔] ตตฺถ กตมํ อหิริกํ. ยํ น หิริยติ หิริยิตพฺเพน,

น หิริยติ ปาปกาณํ อกุสลानํ ฐมฺมานํ สમાปตฺติยา; อิํ วุจฺจติ
อหิริกํ.

[๑๒๔๕] ตตฺถ กตมํ อโนตฺตปฺปํ. ยํ น โอตฺตปฺปติ
โอตฺตปฺปิตพฺเพน, น โอตฺตปฺปติ ปาปกาณํ อกุสลानํ ฐมฺมานํ
สมาปตฺติยา; อิํ วุจฺจติ อโนตฺตปฺปํ. อิมํ ฐมฺมา กิเลสํ.

[๑๒๔๖] กตเม ฐมฺมา โน กิเลสํ. เต ฐมฺเม จเปตฺวา
อวเสสํ กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
อปฺริยาปนฺนา, เวทนาภฺขนฺโต อปฺเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺโต, สพฺพพณฺจ รูปํ
อสงฺขตา จ ชาติ; อิมํ ฐมฺมา โน กิเลสํ.

[๑๒๔๗] กตเม ฐมฺมา สงฺกิเลสิกา. สาสวํ กุสลากุสลาพฺยากตา
ฐมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺขนฺโต อปฺเปยฺย
วิญฺญาณภฺขนฺโต; อิมํ ฐมฺมา สงฺกิเลสิกา.

[๑๒๔๘] กตเม ฐมฺมา อสงฺกิเลสิกา. อปฺริยาปนฺนา มคฺคา จ
มคฺคผลานํ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมํ ฐมฺมา อสงฺกิเลสิกา.

[๑๒๔๙] กตเม ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา. ตีณิ อกุสลมฺูลานํ: โลภो
โทโส โมหํ, ตเทกภูจํ จ กิเลสํ, ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺขนฺโต
อปฺเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺโต, ตํสมฺภูจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ;
อิมํ ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา.

[๑๒๕๐] กตเม ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐา. กุสลาพฺยากตา ฐมฺมา
กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปฺริยาปนฺนา, เวทนาภฺขนฺโต
อปฺเปยฺย วิญฺญาณภฺขนฺโต, สพฺพพณฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมํ
ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐา.

[๑๒๕๑] กตเม ฐมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา. เตหิ ฐมฺเมหิ เป
 ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโธ อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ; อิม
 ฐมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา.

[๑๒๕๒] กตเม ฐมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา. เตหิ ฐมฺเมหิ เป
 ฐมฺมา วิปฺปยุตฺตา เวทนาภฺขนฺโธ อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ, สพฺพญจ
 รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม ฐมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา.

[๑๒๕๓] กตเม ฐมฺมา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จ. เตว
 กิเลสา กิเลสา เจว สงฺกิเลสิกา จ.

[๑๒๕๔] กตเม ฐมฺมา สงฺกิเลสิกา เจว โน จ กิเลสา. เตหิ
 ฐมฺเมหิ เป ฐมฺมา สงฺกิเลสิกา, เต ฐมฺเม จเปตฺวา อวเสสา สาสวา
 กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมฺมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา,
 รูปภฺขนฺโธ อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ; อิม ฐมฺมา สงฺกิเลสิกา เจว โน
 จ กิเลสา.

[๑๒๕๕] กตเม ฐมฺมา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺฐา จ. เตว
 กิเลสา กิเลสา เจว สงฺกิลิฏฺฐา จ.

[๑๒๕๖] กตเม ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลสา. เตหิ
 ฐมฺเมหิ เป ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา, เต ฐมฺเม จเปตฺวา เวทนาภฺขนฺโธ
 อเปฯ วิญฺญาณภฺขนฺโธ; อิม ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา เจว โน จ กิเลสา.

[๑๒๕๗] กตเม ฐมฺมา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ.
 โลภो โมเหณ กิเลสो เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ, โมโห โลภณ
 กิเลสो เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต จ, โทโส โมเหณ กิเลสो เจว
 กิเลสสมฺปยุตฺโต จ, โมโห โทเสน กิเลสो เจว กิเลสสมฺปยุตฺโต

จ, มาโน โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ, โมโห มาเนน
 กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ, ทิฏฐิ โมเหน กิเลโส เจว
 กิเลสสมปยุตตา จ, โมโห ทิฏฐิยา กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ,
 วิจิกิจฉา โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตา, จ โมโห วิจิกิจฉาย
 กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ, ถีนี โมเหน กิเลโส เจว
 กิเลสสมปยุตตญจ, โมโห ถีนเนน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ,
 อุทฺทจจํ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ, โมโห อุทฺทจเจน
 กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ, อหิริกํ โมเหน กิเลโส เจว
 กิเลสสมปยุตตญจ, โมโห อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ,
 อนัตตปป์ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ, โมโห อนัตตปฺเปน
 กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต, จ โลภอ อุทฺทจเจน กิเลโส เจว
 กิเลสสมปยุตโต, จ อุทฺทจจํ โลภเนน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ,
 โทโส อุทฺทจเจน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ, อุทฺทจจํ โทเสน
 กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ, โมโห อุทฺทจเจน กิเลโส เจว
 กิเลสสมปยุตโต จ, อุทฺทจจํ โมเหน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ,
 มาโน อุทฺทจเจน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต, จ อุทฺทจจํ มาเนน
 กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ, ทิฏฐิ อุทฺทจเจน กิเลโส เจว
 กิเลสสมปยุตตา จ, อุทฺทจจํ ทิฏฐิยา กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ,
 วิจิกิจฉา อุทฺทจเจน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตา จ, อุทฺทจจํ
 วิจิกิจฉาย กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ, ถีนี อุทฺทจเจน
 กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ, อุทฺทจจํ ถีนเนน กิเลโส เจว
 กิเลสสมปยุตตญจ, อหิริกํ อุทฺทจเจน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ,
 อุทฺทจจํ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ, อนัตตปป์ อุทฺทจเจน
 กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตตญจ, อุทฺทจจํ อนัตตปฺเปน กิเลโส เจว
 กิเลสสมปยุตตญจ, โลภอ อหิริเกน กิเลโส เจว กิเลสสมปยุตโต จ,

อุทฺทจฺเจน กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญจ, อหิริกํ อโนตฺตปฺเปน
 กิเลโส เจว กิเลสสมฺปยุตฺตญจ, อโนตฺตปฺปํ อหิริเกน กิเลโส เจว
 กิเลสสมฺปยุตฺตญจ; อิมะ ทมฺมา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๒๕๘] กตเม ทมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา.
 เตหิ ทมฺเมหิ เย ทมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ทมฺเม จเปตฺวา
 เวทนาภฺขนฺโธ อเปย วิญฺญาณภฺขนฺโธ; อิมะ ทมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา
 เจว โน จ กิเลสา.

[๑๒๕๙] กตเม ทมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา. เตหิ
 ทมฺเมหิ เย ทมฺมา วิปฺปยุตฺตา สาสวา กุสลาพฺยากตา ทมฺมา
 กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปภฺขนฺโธ อเปย วิญฺญาณภฺขนฺโธ;
 อิมะ ทมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา.

[๑๒๖๐] กตเม ทมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา
 อปรียาปนฺนา มคฺคา จ มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ
 ทมฺมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา.

ปิฎกิทกํ

[๑๒๖๑] กตเม ทมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา. ตีณิ สญฺโฆชนานิ:
 สกฺกายทิฏฺฐิ วิจิกิจฺจา สิลพฺพตปฺรามาโส.

[๑๒๖๒] ตตฺถ กตมา สกฺกายทิฏฺฐิ. อิท อสฺสุตฺวา ปุณฺณชฺโช
 อริยานํ อทฺธสาวิ อริยทมฺมสฺส อโกวิโท อริยทมฺเม อวิณีโต สปฺปริสํ
 อทฺธสาวิ สปฺปริสทมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปริสทมฺเม อวิณีโต รุปํ
 อตฺตโต สมนุสฺสติ, รูปวนฺตํ วา อตฺตํ, อตฺตนิ วา รูปํ,
 รูปสฺมี วา อตฺตํ. เวทนํ อเปย สญฺญํ อเปย สงฺขารา อเปย

วิญญานํ อตฺตโต สมนุสฺสติ, วิญญาณวนฺตํ วา อตฺตานํ, อตฺตนิ
วา วิญญานํ, วิญญาณสฺมึ วา อตฺตานํ. ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ
ทิฏฺฐิจตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อयํ วุจฺจติ สกฺกายทิฏฺฐิ.

[๑๒๖๓] ตตฺถ กตฺมา วิจิกิฉฺชา. สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิฉฺชนติ
๔เปฯ ฅมฺภิตตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข; อยํ วุจฺจติ วิจิกิฉฺชา.

[๑๒๖๔] ตตฺถ กตฺโม สีลพฺพตปฺรามาโส. อิตฺโต พหิทฺธา
สมณพฺรหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ, สีลพฺพเตน สุทฺธิติ. ยา
เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิจตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ วุจฺจติ
สีลพฺพตปฺรามาโส.

อิมานิ ตีณิ สณฺโณชนานิ, ตเทกฺกฺจ จ กิเลสา, ตํสฺมปฺยฺตโต
เวทนากฺขนฺโธ ๔เปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ, ตํสฺมฺกฺจกฺกํ กายกมฺมํ วจฺจิกมฺมํ
มโนกมฺมํ, อิเม ฅมฺมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา.

[๑๒๖๕] กตฺเม ฅมฺมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา. เต ฅมฺเม
จเปตฺวา อวเสสา กุสลาकुสลาพฺยากตา ฅมฺมา กามาวจฺรา รูปาวจฺรา
อรูปาवจฺรา อปฺริยาปนฺนา, เวทนากฺขนฺโธ ๔เปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ,
สพฺพญฺจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิเม ฅมฺมา น ทสฺสเนน
ปหาตพฺพา.

[๑๒๖๖] กตฺเม ฅมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา. อวเสโส โลภो
โทโส โมห, ตเทกฺกฺจ จ กิเลสา, ตํสฺมปฺยฺตโต เวทนากฺขนฺโธ
๔เปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ, ตํสฺมฺกฺจกฺกํ กายกมฺมํ วจฺจิกมฺมํ มโนกมฺมํ;
อิเม ฅมฺมา ภาวนาย ปหาตพฺพา.

[๑๒๖๗] กตฺเม ฅมฺมา น ภาวนาย ปหาตพฺพา. เต ฅมฺเม
จเปตฺวา อวเสสา กุสลาकुสลาพฺยากตา ฅมฺมา กามาวจฺรา รูปาวจฺรา
อรูปาवจฺรา อปฺริยาปนฺนา, เวทนากฺขนฺโธ ๔เปฯ วิญญาณกฺขนฺโธ,

สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ธาตุ; อิมํ ฐมา น ภาวนา
ปหาตพฺพา.

[๑๒๖๘] กตเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา. ตีณิ
สญฺโฆชนานิ: สกฺกายทิกฺขุจิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปฺรามาโส.

[๑๒๖๙] ตตฺถ กตมา สกฺกายทิกฺขุจิ. อิทฺธ อสฺสุตฺวา ปุณฺณชฺโช
อริยานํ อทสฺสาวิ อริยธมฺมสฺส อโกวิโท อริยธมฺเม อวิเนโต สปฺปริสํ
อทสฺสาวิ สปฺปริสธมฺมสฺส อโกวิโท สปฺปริสธมฺเม อวิเนโต รูปํ
อตฺตโต สมฺนุปสฺสติ, รูปวนฺตํ วา อตฺตานํ, อตฺตนิ วา รูปํ, รูปสฺมี
วา อตฺตานํ. เวทนํ ๔เปฯ สญฺญํ ๔เปฯ สงฺขารํ ๔เปฯ วิญฺญาณํ
อตฺตโต สมฺนุปสฺสติ, วิญฺญาณวนฺตํ วา อตฺตานํ, อตฺตนิ วา
วิญฺญาณํ, วิญฺญาณสฺมี วา อตฺตานํ. ยา เอวรูปา ทิกฺขุจิ ทิกฺขุจิคตํ
๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ วุจฺจติ สกฺกายทิกฺขุจิ.

[๑๒๗๐] ตตฺถ กตมา วิจิกิจฺฉา. สตฺถริ กงฺขติ วิจิกิจฺจติ
๔เปฯ ฅมฺมิตตตํ จิตฺตสฺส มโนวิเลโข; อยํ วุจฺจติ วิจิกิจฺฉา.

[๑๒๗๑] ตตฺถ กตโม สีลพฺพตปฺรามาโส. อิตฺโต พหิทฺธา
สมณพฺรหฺมณานํ สีเลน สุทฺธิ วเตน สุทฺธิ สีลพฺพเตน สุทฺธิติ. ยา
เอวรูปา ทิกฺขุจิ ทิกฺขุจิคตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ วุจฺจติ
สีลพฺพตปฺรามาโส.

อิมานิ ตีณิ สญฺโฆชนานิ, ตเทกฺกฺกา จ กิเลสา, ตํสมฺปยุตฺโต
เวทนาภฺชนฺโห ๔เปฯ วิญฺญาณภฺชนฺโห, ตํสมฺกฺกฺจํ กายกมฺมํ วจิกมฺมํ
มโนกมฺมํ; อิมํ ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา. ตีณิ สญฺโฆชนานิ:
สกฺกายทิกฺขุจิ วิจิกิจฺฉา สีลพฺพตปฺรามาโส; อิมํ ฐมา ทสฺสเนน
ปหาตพฺพา. ตเทกฺกฺกฺจ โลโก โทโส โมโห; อิมํ ฐมา ทสฺสเนน
ปหาตพฺพเหตุ. ตเทกฺกฺกฺจา จ กิเลสา, ตํสมฺปยุตฺโต เวทนาภฺชนฺโห

๑๒๓๖. กตเม ฐมา อวิตกกา. อวิตกกฐมียิ กามาวจร
รูปาวจร อรูปาวจร อปรียาปนุเน, เวทนากุขนุโ ๕เปฯ วิณญาณก-
ขนุโ, วิตกโก จ สัพพณจ รูปิ อสงขตา จ ชาติ; อิเม ฐมา

อวิตกกา.

[๑๒๗๗] กตเม ทมมา สวิจารณ์. สวิจารณ์ิยํ กามาวจเร
 รูปาวจเร อปริยาปนฺเน, วิจาร์ จเปตฺวา, ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโท
 ๕เป๕ วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมะ ทมมา สวิจารณ์.

[๑๒๗๘] กตเม ทมมา อวิจารณ์. อวิจารณ์ิยํ กามาวจเร
 รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน, เวทนากฺขนฺโท ๕เป๕
 วิญฺญาณกฺขนฺโท, วิจาร์ จ สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ
 ทมมา อวิจารณ์.

[๑๒๗๙. กตเม ทมมา สปปิติกา. สปปิติกมฺมิมิยํ กามาวจเร
 รูปาวจเร [๑] อปริยาปนฺเน, ปิตี จเปตฺวา, ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโท
 ๕เป๕ วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมะ ทมมา สปปิติกา.

[๑๒๘๐] กตเม ทมมา อปปิติกา. อปปิติกมฺมิมิยํ กามาวจเร
 รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน, เวทนากฺขนฺโท ๕เป๕
 วิญฺญาณกฺขนฺโท, ปิตี จ สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ
 ทมมา อปปิติกา.

[๑๒๘๑] กตเม ทมมา ปิตีสหคตา. ปิตีมฺมิมิยํ กามาวจเร
 รูปาวจเร อปริยาปนฺเน, ปิตี จเปตฺวา, ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโท
 ๕เป๕ วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมะ ทมมา ปิตีสหคตา.

[๑๒๘๒] กตเม ทมมา น ปิตีสหคตา. น ปิตีมฺมิมิยํ กามาวจเร
 รูปาวจเร อรูปาวจเร อปริยาปนฺเน, เวทนากฺขนฺโท ๕เป๕ วิญฺญาณก-
 ขนฺโท, ปิตี จ สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ ทมมา น

ปีติสหคตา.

[๑๒๘๓] กตเม ฐมฺมา สุขสหคตา. สุขญฺมียํ กามาวจเร
รูปาวจเร อปรียาปนฺเน, สุขํ จเปตฺวา, ตํสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ
สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ; อิม ฐมฺมา สุขสหคตา.

[๑๒๘๔] กตเม ฐมฺมา น สุขสหคตา. น สุขญฺมียํ กามาวจเร
รูปาวจเร อรูปาวจเร อปรียาปนฺเน, เวทนากฺขนฺโธ ๕เป๕
วิญฺญาณกฺขนฺโธ, สุขญจ สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม
ฐมฺมา น สุขสหคตา.

[๑๒๘๕] กตเม ฐมฺมา อุเปกฺขาสหคตา. อุเปกฺขาญฺมียํ
กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร อปรียาปนฺเน, อุเปกฺขํ จเปตฺวา,
ตํสมฺปยุตฺโต สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ; อิม
ฐมฺมา อุเปกฺขาสหคตา.

[๑๒๘๖] กตเม ฐมฺมา น อุเปกฺขาสหคตา. น อุเปกฺขาญฺมียํ
กามาวจเร รูปาวจเร อปรียาปนฺเน, เวทนากฺขนฺโธ ๕เป๕
วิญฺญาณกฺขนฺโธ, อุเปกฺขา จ สพฺพญจ รูปํ อสงฺขตา จ ชาติ; อิม
ฐมฺมา น อุเปกฺขาสหคตา.

[๑๒๘๗] กตเม ฐมฺมา กามาวจรา. เหฏฺฐโต อวฺจินฺริยํ^๑
ปรียนฺตํ กริตฺวา, อุปฺริโต ปฺรนิมฺมิตตวสฺตติ เทเว^๒ อนฺโต กริตฺวา,
ยํ เอตสฺมี อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปฺรียาปนฺนา ขนฺธธาตฺถายตนา,
รูปา^๓ เวทนา สญฺญา สงฺขารา วิญฺญาณํ; อิม ฐมฺมา กามาวจรา.

[๑๒๘๘] กตเม ฐมฺมา น กามาวจรา. รูปาวจรา อรูปาวจรา

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ., เท. อวฺจินฺริย.

^๒ ส. ปฺรนิมฺมิตตวสฺตติเทเว. อ. ปฺรนิมฺมิต...

^๓ จ., เท. รูป.

อปปริยาปนฺนา; อิมะ ชุมมา น กามาวจรา.

[๑๒๘๙] กตเม ชุมมา รูปาวจรา. - เหฏฺฐโต พุรหุมโลกิ ปริยฺนตํ กริตฺวา, อูปริโต อกนิฏฺเฐ เทเว^๑ อนฺโต กริตฺวา, ยํ เอตสฺมี อนฺตเร เอตฺถาวจรา เอตฺถ ปริยาปนฺนา สમાปนฺนสฺส วา อูปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐชุมมสุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตฺติกา ชุมมา; อิมะ ชุมมา รูปาวจรา.

[๑๒๙๐] กตเม ชุมมา น รูปาวจรา. กามาวจรา อรูปาวจรา อปปริยาปนฺนา; อิมะ ชุมมา น รูปาวจรา.

[๑๒๙๑] กตเม ชุมมา อรูปาวจรา. เหฏฺฐโต อากาสา-
นญฺจายตฺตูปเค เทเว ปริยฺนตํ กริตฺวา, อูปริโต เวนฺสณฺณานา-
สณฺณายตฺตูปเค เทเว อนฺโต กริตฺวา, ยํ เอตสฺมี อนฺตเร เอตฺถาวจรา
เอตฺถ ปริยาปนฺนา สમાปนฺนสฺส วา อูปปนฺนสฺส วา ทิฏฺฐชุมม-
สุขวิหาริสฺส วา จิตฺตเจตฺติกา ชุมมา; อิมะ ชุมมา อรูปาวจรา.

[๑๒๙๒] กตเม ชุมมา น อรูปาวจรา. กามาวจรา รูปาวจรา
อปปริยาปนฺนา; อิมะ ชุมมา น อรูปาวจรา.

[๑๒๙๓] กตเม ชุมมา ปริยาปนฺนา. สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา
ชุมมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปกฺขนฺโท ๔เปฯ
วิญฺญาณกฺขนฺโท; อิมะ ชุมมา ปริยาปนฺนา.

[๑๒๙๔] กตเม ชุมมา อปปริยาปนฺนา. มคฺคา จ มคฺคผลานิ
จ อสงฺขตา จ ชาติ; อิมะ ชุมมา อปปริยาปนฺนา.

[๑๒๙๕] กตเม ฐมา นียยานิกา. จตฺตาริ มคฺคา
อปฺริยาปนฺนา; อีเม ฐมา นียยานิกา.

[๑๒๙๖] กตเม ฐมา อนียยานิกา. เต ฐมา เจเปตฺวา
อวเสสา กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
อปฺริยาปนฺนา, เวทนากฺขนฺโท ๔เปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโท, สพฺพญจ รูปิ
อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา อนียยานิกา.

[๑๒๙๗] กตเม ฐมา นียตา. ปญจ กมฺมานิ อานนฺตริกานิ,
ยา จ มิจฺฉาทิฏฺฐิ นียตา, จตฺตาริ มคฺคา อปฺริยาปนฺนา; อีเม
ฐมา นียตา.

[๑๒๙๘] กตเม ฐมา อนียตา. เต ฐมา เจเปตฺวา อวเสสา
กุสลากุสลาพฺยากตา ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา
อปฺริยาปนฺนา, เวทนากฺขนฺโท ๔เปฯ วิญฺญาณกฺขนฺโท, สพฺพญจ รูปิ
อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา อนียตา.

[๑๒๙๙] กตเม ฐมา สอฺตฺตฺรา. สาสวา กุสลากุสลาพฺยากตา
ฐมา กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา, รูปกฺขนฺโท ๔เปฯ
วิญฺญาณกฺขนฺโท; อีเม ฐมา สอฺตฺตฺรา.

[๑๓๐๐] กตเม ฐมา อนฺตฺตฺรา. อปฺริยาปนฺนา มคฺคา จ
มคฺคผลานิ จ อสงฺขตา จ ชาติ; อีเม ฐมา อนฺตฺตฺรา.

[๑๓๐๑] กตเม ฐมา สรณฺา. ตีณิ อกุสลมฺูลานิ: โลภ โทโส
โมโห, ตเทกญฺจา จ กิเลสฺา, ตํสมฺปยุตฺโต เวทนากฺขนฺโท ๔เปฯ
วิญฺญาณกฺขนฺโท, ตํสมฺภูจํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมํ; อีเม
ฐมา สรณฺา.

[๑๓๐๒] กตเม ฐมา อรณา. กุสลาพยากตา ฐมา
 กามาวจรา รูปาวจรา อรูปาวจรา อปริยาปนุหา, เวทนาทุกขนุ
 ๒เปฯ วิญญาณทุกขนุ, สัพพณจ รูปิ อสงขตา จ ชาติ; อิม
 ฐมา อรณา.

อภิธรรมทุกิ.

สุตตนุติกทุกนิกุเขป

[๑๓๐๓] กตเม ฐมา วิชชาภาคินิ. วิชชาเย สมปยุตตกา
 ฐมา; อิม ฐมา วิชชาภาคินิ.

[๑๓๐๔] กตเม ฐมา อวิชชาภาคินิ. อวิชชาเย สมปยุตตกา
 ฐมา; อิม ฐมา อวิชชาภาคินิ.

[๑๓๐๕] กตเม ฐมา วิชชูปมา. เหฏฐิเมสุ तीสุ อริยมคฺเคสุ
 ปญญา; อิม ฐมา วิชชูปมา.

[๑๓๐๖] กตเม ฐมา วชิรูปมา. อุปริฏฐิเม อรหตฺตมคฺเค
 ปญญา; อิม ฐมา วชิรูปมา.

[๑๓๐๗] กตเม ฐมา พาลา. อหิริกณจ อนินตฺตปฺปนจ; อิม
 ฐมา พาลา. สัพเพปิ อกุสลา ฐมา พาลา.

[๑๓๐๘] กตเม ฐมา ปณฺธิตา. หิริ จ โอตฺตปฺปนจ; อิม
 ฐมา ปณฺธิตา. สัพเพปิ กุสลา ฐมา ปณฺธิตา.

[๑๓๐๙] กตเม ฐมา กณฺหา. อหิริกณจ อนินตฺตปฺปนจ; อิม
 ฐมา กณฺหา. สัพเพปิ อกุสลา ฐมา กณฺหา.

หมดอายุ [๑๓๑๐] กตเม ฐมา สุกกา. หิริ จ โอตฺตปฺปนจ; อิม
 ฐมา สุกกา. สัพเพปิ กุสลา ฐมา สุกกา.

[๑๓๑๑] กตเม ฐมา ตปณียา.^๑ กายทฺจจริตฺ วจีทฺจจริตฺ
มโนทฺจจริตฺ; อิมะ ฐมา ตปณียา. สพฺเพปิ อกุสลา ฐมา ตปณียา.

[๑๓๑๒] กตเม ฐมา อตปณียา. กายสุจริตฺ วจีสฺสุจริตฺ
มโนสุจริตฺ; อิมะ ฐมา อตปณียา. สพฺเพปิ กุสลา ฐมา อตปณียา.

[๑๓๑๓] กตเม ฐมา อธิวจา. ยา เตสํ เตสํ ฐมานํ
สงฺขา สมณฺญา ปญฺญตฺติ โวหาโร นามํ นามกมฺมํ นามเชยฺยํ นิรุตฺติ
พฺยณฺชนํ อภิลาโป; อิมะ ฐมา อธิวจา. สพฺเพว ฐมา อธิวจนปถา.

[๑๓๑๔] กตเม ฐมา นิรุตฺติ. ยา เตสํ เตสํ ฐมานํ สงฺขา
สมณฺญา ปญฺญตฺติ โวหาโร นามํ นามกมฺมํ นามเชยฺยํ นิรุตฺติ
พฺยณฺชนํ อภิลาโป; อิมะ ฐมา นิรุตฺติ. สพฺเพว ฐมา นิรุตฺติปถา.

[๑๓๑๕] กตเม ฐมา ปญฺญตฺติ. ยา เตสํ เตสํ ฐมานํ
สงฺขา สมณฺญา ปญฺญตฺติ โวหาโร นามํ นามกมฺมํ นามเชยฺยํ
นิรุตฺติ พฺยณฺชนํ อภิลาโป; อิมะ ฐมา ปญฺญตฺติ. สพฺเพว ฐมา
ปญฺญตฺติปถา.

[๑๓๑๖] ตตฺถ กตมํ นามํ. เวทนาภฺขนฺโห สณฺเฑาภฺขนฺโห
สงฺขารภฺขนฺโห วิญฺญาณภฺขนฺโห อสงฺขตา จ ธาตุ; อิทํ วุจฺจติ นามํ.

[๑๓๑๗] ตตฺถ กตมํ รูปํ. จตฺตารโ จ มหาภูตา จตฺตุนฺนญจ
มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ; อิทํ วุจฺจติ รูปํ.

[๑๓๑๘] ตตฺถ กตมา อวิชฺชา. ยํ อญฺเฌาณํ อทสฺสนํ ฅเปยฺ
อวิชฺชาลงฺกิ โมโห อกุสลมฺมลํ; อยํ วุจฺจติ อวิชฺชา.

[๑๓๑๙] ตตฺถ กตมา ภาวตณฺหา. โย ภเวสฺส ภาวจฺจนฺโท ฅเปยฺ
ภาวชฺโณสํ; อยํ วุจฺจติ ภาวตณฺหา.

^๑ ฉ., เท. ตปณียา, เอมฺปริปิ.

[๑๓๒๐] ตตถ กตมา ภวทิกฺขิ. ภวิสฺสตี อตฺตา จ โลโก
 จาติ, ยา เอวรูปา ทิกฺขิ ทิกฺขิคตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ
 วุจฺจติ ภวทิกฺขิ.

[๑๓๒๑] ตตถ กตมา วิภวทิกฺขิ. น ภวิสฺสตี อตฺตา จ โลโก
 จาติ, ยา เอวรูปา ทิกฺขิ ทิกฺขิคตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ
 วุจฺจติ วิภวทิกฺขิ.

[๑๓๒๒] ตตถ กตมา สสฺสตีทิกฺขิ. สสฺสโต อตฺตา จ โลโก
 จาติ, ยา เอวรูปา ทิกฺขิ ทิกฺขิคตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ
 วุจฺจติ สสฺสตีทิกฺขิ.

[๑๓๒๓] ตตถ กตมา อุจฺเจตทิกฺขิ. อุจฺเจตฺตีสสตี อตฺตา จ
 โลโก จาติ, ยา เอวรูปา ทิกฺขิ ทิกฺขิคตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ
 วุจฺจติ อุจฺเจตทิกฺขิ.

[๑๓๒๔] ตตถ กตมา อนตฺวาทิกฺขิ. อนตฺวา อตฺตา จ โลโก
 จาติ, ยา เอวรูปา ทิกฺขิ ทิกฺขิคตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ
 วุจฺจติ อนตฺวาทิกฺขิ.

[๑๓๒๕] ตตถ กตมา อนนตฺวาทิกฺขิ. อนนตฺวา อตฺตา จ
 โลโก จาติ, ยา เอวรูปา ทิกฺขิ ทิกฺขิคตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ
 วุจฺจติ อนนตฺวาทิกฺขิ.

[๑๓๒๖] ตตถ กตมา ปุพฺพนฺตานทิกฺขิ. ปุพฺพนฺตํ อารพฺภ ยา
 อุปฺปชฺชติ ทิกฺขิ ทิกฺขิคตํ ๔เปฯ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ วุจฺจติ
 ปุพฺพนฺตานทิกฺขิ.

พ.๑๒๕ ๑๒/๐๖/๒๕๖

[๑๓๒๗] ตตถ กตมา อปรนฺตานทิกฺขิ. อปรนฺตํ อารพฺภ ยา

อุปฺปชฺชติ ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ๗เป๗ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ วุจฺจติ
อปฺรณฺตานุทิจฺฉิ.

[๑๓๒๘] ตตฺถ กตมํ อหิริกํ. ยํ น หิริยติ หิริยิตพฺเพน, น
หิริยติ ปาปกาณํ อกุสลาณํ ฌมฺมาณํ สฺมาปตฺติยา; อิทํ วุจฺจติ
อหิริกํ.

[๑๓๒๙] ตตฺถ กตมํ อโนตฺตปฺปํ. ยํ น โอตฺตปฺปติ
โอตฺตปฺปิตพฺเพน, น โอตฺตปฺปติ ปาปกาณํ อกุสลาณํ ฌมฺมาณํ
สฺมาปตฺติยา; อิทํ วุจฺจติ อโนตฺตปฺปํ.

[๑๓๓๐] ตตฺถ กตมา หิริ. ยํ หิริยติ หิริยิตพฺเพน, หิริยติ
ปาปกาณํ อกุสลาณํ ฌมฺมาณํ สฺมาปตฺติยา; อยํ วุจฺจติ หิริ.

[๑๓๓๑] ตตฺถ กตมํ โอตฺตปฺปํ. ยํ โอตฺตปฺปติ โอตฺตปฺปิตพฺเพน,
โอตฺตปฺปติ ปาปกาณํ อกุสลาณํ ฌมฺมาณํ สฺมาปตฺติยา; อิทํ วุจฺจติ
โอตฺตปฺปํ.

[๑๓๓๒] ตตฺถ กตมา โทวฺจสฺสตา. สหฌมฺมิเก วุจฺจมาเน
โทวฺจสฺสายํ โทวฺจสฺสียํ โทวฺจสฺสตา วิปฺปฏฺฐิกลคฺคาหิตา วิปฺจฺจนิกฺสาตตา
อนาทรียํ อนาทรตา อการวตา อปฺปฏฺฐิสฺสวตา; อยํ วุจฺจติ โทวฺจสฺสตา.

[๑๓๓๓] ตตฺถ กตมา ปาปมิตฺตตา. เย เต ปุคฺคลา อสฺสทฺฐา
ทฺฐสฺสีลา อปฺปสฺสฺฐา มจฺฉริโน ทฺฐปฺปณฺณา, ยา เตสํ เสวนา นิเสวนา
สํเสวนา ภาชนา สมฺภาชนา ภตฺติ สมฺภตฺติ ตํสฺมปวํกตา; อยํ วุจฺจติ
ปาปมิตฺตตา.

พิมพ์ที่ 12/06/2566

[๑๓๓๔] ตตฺถ กตมา โสวฺจสฺสตา. สหฌมฺมิเก วุจฺจมาเน
โสวฺจสฺสายํ โสวฺจสฺสียํ โสวฺจสฺสตา อปฺปฏฺฐิกลคฺคาหิตา อวิปฺจฺจนิกฺสาตตา

สคารวตา สาหริย์ สาหรรตา สปปฏิสฺสวตา; อยํ วุจฺจติ โสวจฺจสฺสตา.

[๑๓๓๕] ตตฺถ กตมา กลฺยาณมิตฺตตา. เย เต ปุคฺคลา สหฺจฺจา สีสฺวณฺโต พหุสฺสฺสตา จาคฺวณฺโต ปญฺจวณฺโต, ยา เตสํ เสวนา นิเสวนา สํเสวนา ภชฺชา สมภชฺชา ภตฺติ สมภตฺติ ตํสมปวํกตา; อยํ วุจฺจติ กลฺยาณมิตฺตตา.

[๑๓๓๖] ตตฺถ กตมา อาปตฺติกุสฺสตา. ปญฺจปี อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺติโย, สตฺตปี อาปตฺติกฺขนฺธา อาปตฺติโย. ยา ตาสํ อาปตฺตีนํ อาปตฺติกุสฺสตา ปญฺญา ปชานฺนา ๔เปฯ อโมโห ฌมฺมวិโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ อาปตฺติกุสฺสตา.

[๑๓๓๗] ตตฺถ กตมา อาปตฺติวุจฺจกฺกกุสฺสตา. ยา ตาหิ อาปตฺติหิ วุจฺจกฺกกุสฺสตา ปญฺญา ปชานฺนา ๔เปฯ อโมโห ฌมฺมวิโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ อาปตฺติวุจฺจกฺกกุสฺสตา.

[๑๓๓๘] ตตฺถ กตมา สฺมาปตฺติกุสฺสตา. อตฺถิ สฺวิตกฺกสฺวิจฺจาร สฺมาปตฺติ, อตฺถิ อฺวิตกฺกวิจฺจารมตฺตา สฺมาปตฺติ, อตฺถิ อฺวิตกฺกอฺวิจฺจาร สฺมาปตฺติ. ยา ตาสํ สฺมาปตฺตีนํ สฺมาปตฺติกุสฺสตา ปญฺญา ปชานฺนา ๔เปฯ อโมโห ฌมฺมวิโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ สฺมาปตฺติกุสฺสตา.

[๑๓๓๙] ตตฺถ กตมา สฺมาปตฺติวุจฺจกฺกกุสฺสตา. ยา ตาหิ สฺมาปตฺติหิ วุจฺจกฺกกุสฺสตา ปญฺญา ปชานฺนา ๔เปฯ อโมโห ฌมฺมวิโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ สฺมาปตฺติวุจฺจกฺกกุสฺสตา.

[๑๓๔๐] ตตฺถ กตมา ชาติกุสฺสตา. อญฺจารส ชาติโย: จกฺขฺชาติ รุปรชาติ จกฺขฺวิญญาณชาติ, โสตรชาติ สหฺจฺจชาติ โสตรวิญญาณชาติ, ฆานชาติ กนฺธชาติ ฆานวิญญาณชาติ, ชิวฺหาชาติ รสชาติ ชิวฺหาวิญญาณชาติ,

กายธาตุ โผฏฐัพพธาตุ กายวิญญาณธาตุ, มโนธาตุ ธรรมธาตุ
มโนวิญญาณธาตุ. ยา ตาสํ ชาตุนํ ชาตูกุสลตา ปญฺญา ปชานนา
ฯเปฯ อโมโห ธรรมวิจโย สมมาทิฏฺฐิ; อयํ วุจฺจติ ชาตูกุสลตา.

[๑๓๔๑] ตตฺถ กตมา มนสิการกุสลตา. ยา ตาสํ ชาตุนํ
มนสิการกุสลตา ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธรรมวิจโย
สมมาทิฏฺฐิ; อयํ วุจฺจติ มนสิการกุสลตา.

[๑๓๔๒] ตตฺถ กตมา อายตนกุสลตา. ทฺวาทสายนานิ:
จกฺขายตนํ รูปายตนํ, โสตายตนํ สทฺทายตนํ, ฆานายตนํ คนฺธายตนํ,
ชีวนายตนํ รสายตนํ, กายายตนํ โผฏฐัพพายตนํ, มนายนตนํ
ธมฺมายนตนํ. ยา เตสํ อายตนานํ อายตนกุสลตา ปญฺญา ปชานนา
ฯเปฯ อโมโห ธรรมวิจโย สมมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ อายตนกุสลตา.

[๑๓๔๓] ตตฺถ กตมา ปฏิจฺจุสมุปฺปาตกุสลตา. อวิชฺชาปจฺจุยา
สงฺขารํ, สงฺขารปจฺจุยา วิญญาณํ, วิญญาณปจฺจุยา นามรูปํ,
นามรูปปจฺจุยา สฬายตนํ, สฬายตนปจฺจุยา ผสฺโส, ผสฺสปจฺจุยา
เวทนา, เวทนาปจฺจุยา ตณฺหา, ตณฺหาปจฺจุยา อุปาทานํ,
อุปาทานปจฺจุยา ภโว, ภวปจฺจุยา ชาติ, ชาติปจฺจุยา ชรามรณํ
โสภปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสา สมภวนฺติ, เอเวเมตสฺส เกวลสฺส
ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมฺมตโย โหตีติ. ยา ตตฺถ ปญฺญา ปชานนา ฯเปฯ
อโมโห ธรรมวิจโย สมมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ ปฏิจฺจุสมุปฺปาตกุสลตา.

[๑๓๔๔] ตตฺถ กตมา จานกุสลตา. เย เย ธมฺมา เยสํ เยสํ
ธมฺมานํ เหตุ ปจฺจุยา อุปฺปาตํ ตํ ตํ จานนฺติ, ยา ตตฺถ ปญฺญา
ปชานนา ฯเปฯ อโมโห ธรรมวิจโย สมมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ
จานกุสลตา.

[๑๓๔๕] ตตถ กตมา อฏฺฐานกุสลตา. เย เย ชมฺมา เยสํ
 เยสํ ชมฺมานํ น เหตุ น ปจฺจยา อุปฺปาทย ตํ ตํ อฏฺฐานนฺติ, ยา
 ตตถ ปณฺญา ปชานนา ะเปฯ อโมโห ชมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อयํ
 วุจฺจติ อฏฺฐานกุสลตา.

[๑๓๔๖] ตตถ กตโม อาชฺชโว.^๑ ยา อาชฺชวตา อชิเมหตา
 อวํกตา อกุฏฺฐิตา; อยํ วุจฺจติ อาชฺชโว.

[๑๓๔๗] ตตถ กตโม มหฺตโว. ยา มุทฺตา มหฺตวตา
 อกฺกขพตา อกถินตา นิจฺจิตฺตตา; อยํ วุจฺจติ มหฺตโว.

[๑๓๔๘] ตตถ กตมา ชนฺติ. ยา ชนฺติ ชมนตา อธิวาสนตา
 อจณฺทิกุกํ อนสฺสโรโป อตฺตมนตา จิตฺตสฺส; อยํ วุจฺจติ ชนฺติ.

[๑๓๔๙] ตตถ กตมํ โสรัจฺจํ. โย กายิกอ อวฺธิกฺกโม, วาจสิโก
 อวฺธิกฺกโม; กายิกวาจสิโก อวฺธิกฺกโม อิทํ วุจฺจติ โสรัจฺจํ. สพุโปปิ
 สีสสฺวโร โสรัจฺจํ.

[๑๓๕๐] ตตถ กตมํ สาขลฺยํ. ยา สา วาจา อณฺทกา
 กกฺกสา ปรกฏฺฐกา ปราภิสชฺชนิ โกธสามนฺตา อสมาริสํวตฺตนิกา,
 ตถารูปี วาจํ ปหาเย ยา สา วาจา เนพา กณฺณสุขา เปมณียา^๒
 หทยงฺคมา โปรี พหุชนกนฺตา พหุชนมฺนาปา ตถารูปี วาจํ ภาสิตา
 โหติ, ยา ตตถ สณฺหวาจตา สขิลวาจตา อมฺรสุวาจตา; อิทํ วุจฺจติ
 สาขลฺยํ.

[๑๓๕๑] ตตถ กตโม ปฏฺิสนฺธถาโร. เทว ปฏฺิสนฺธถารา:
 อามิสปฏฺิสนฺธถาโร จ ชมฺมปฏฺิสนฺธถาโร จ. อิทฺเธกฺจ ปฏฺิสนฺธถาโร

^๑ ฉ., เท., อ. อาชฺชโว, เอวมฺปริปิ.

^๒ ฉ., เท. เปมณียา.

โหติ อามิสปฏิสนฺธาเรณ วา ธมฺมปฏิสนฺธาเรณ วา; อयํ วุจฺจติ
ปฏิสนฺธาโร.

[๑๓๕๒] ตตฺถ กตมา อินฺทฺริเยสุ อคฺคตฺตทวารตา. อิธกฺขจฺโจ
จกฺขณา รูปี ทิสฺวา นิมิตฺตคฺคาคี โหติ อนฺุพฺยณฺชนคฺคาคี.
ยตฺวาริกรณเมณฺ จกฺขณฺทฺริยํ อสํวตฺ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา
ปาปกา อกฺกุสลา ธมฺมา อนฺวาสสเวยฺยํ, ตสฺส สํวราย น ปฏฺวีปชฺชติ,
น รกฺขติ จกฺขณฺทฺริยํ, จกฺขณฺทฺริเย น สํวรํ อาปชฺชติ. โสเตน สทฺทํ
สุตฺวา ๕เปยฺ ฌาเนน คณฺธํ ฌายิตฺวา ๕เปยฺ ชิวฺหาย รสํ สายิตฺวา
๕เปยฺ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ๕เปยฺ มนฺสา ธมฺมํ วิญฺญาย
นิมิตฺตคฺคาคี โหติ อนฺุพฺยณฺชนคฺคาคี. ยตฺวาริกรณเมณฺ มนินฺทฺริยํ
อสํวตฺ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกฺกุสลา ธมฺมา
อนฺวาสสเวยฺยํ, ตสฺส สํวราย น ปฏฺวีปชฺชติ, น รกฺขติ มนินฺทฺริยํ,
มนินฺทฺริเย น สํวรํ อาปชฺชติ. ยา อิเมสํ จนฺนํ อินฺทฺริยานํ อคฺคตฺติ
อโคปนา อนารกฺโข อสํวโร; อยํ วุจฺจติ อินฺทฺริเยสุ อคฺคตฺตทวารตา.

[๑๓๕๓] ตตฺถ กตมา โภชเน อมตฺตณฺณตา. อิธกฺขจฺโจ
อปฺปฏิสงฺขา อโยนิโส อาหารํ อาหาเรติ ทวาย มทาย มณฺฑนนาย
วิภูสนาย. ยา ตตฺถ อสนฺตุฏฺฐจิตา อมตฺตณฺณตา อปฺปฏิสงฺขา โภชเน;
อยํ วุจฺจติ โภชเน อมตฺตณฺณตา.

[๑๓๕๔] ตตฺถ กตมา อินฺทฺริเยสุ คฺคตฺตทวารตา. อิธกฺขจฺโจ
จกฺขณา รูปี ทิสฺวา น นิมิตฺตคฺคาคี โหติ นานฺุพฺยณฺชนคฺคาคี.
ยตฺวาริกรณเมณฺ จกฺขณฺทฺริยํ อสํวตฺ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา
ปาปกา อกฺกุสลา ธมฺมา อนฺวาสสเวยฺยํ, ตสฺส สํวราย ปฏฺวีปชฺชติ,
รกฺขติ จกฺขณฺทฺริยํ, จกฺขณฺทฺริเย สํวรํ อาปชฺชติ. โสเตน สทฺทํ
สุตฺวา ๕เปยฺ ฌาเนน คณฺธํ ฌายิตฺวา ๕เปยฺ ชิวฺหาย รสํ สายิตฺวา
๕เปยฺ กาเยน โผฏฺฐพฺพํ ผุสิตฺวา ๕เปยฺ มนฺสา ธมฺมํ วิญฺญาย น

นิมิตตคฤคาหี โหติ นานุพยุชชนคฤคาหี. ยตวาทิกรณเมณํ มนินฺทริยํ
 อสฺสวํ วิหรนฺตํ อภิขุฉาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ฐมา
 อนฺวาสสเวยฺยํ, ตสฺส สํวราย ปฏิปชฺชติ, รกฺขติ มนินฺทริยํ, มนินฺทริเย
 สํวรํ อาปชฺชติ. ยา อิมํสํ จนฺนํ อินฺทริยานํ คฺคตฺติ โคปนา อารกฺโข
 สํวโร; อयํ วุจฺจติ อินฺทริเยสฺส คฺคตฺตทวารตา.

[๑๓๕๕] ตตฺถ กตมา โภชเน มตฺตตณฺณตา. อิธกจฺโจ
 ปฏิสงฺขา โยนิโส อาหารํ อาหาเรติ: เนว ทวาย น มทวายน
 มนุชฺชานาย น วิญฺญานาย ยาวเทว อิมสฺส กายสฺส จิตฺตยา ยาปนาย
 วิหีสฺสปรตฺติยา พุรหฺมจฺริยานคฺคทาย, อิตฺติ ปุรฺถณฺณจ เวทนํ ปฏิทฺงขามิ
 นวณฺจ เวทนํ น อุปฺปาเทสฺสามิ, ยาตฺรา จ เม ภวิสฺสติ อนวชฺชตา
 จ ผาสฺสวโร จาติ. ยา ตตฺถ สนฺตฺตจฺจิตฺตา มตฺตตณฺณตา ปฏิสงฺขา
 โภชเน; อयํ วุจฺจติ โภชเน มตฺตตณฺณตา.

[๑๓๕๖] ตตฺถ กตมํ มุฏฺฐจฺจจํ. ยา อสฺติ อนฺนสฺสติ อปฺปฏิสฺสติ
 อสฺติ อสรณฺตา อธารณฺตา ปิลาปนฺตา สมฺมุสนฺตา; อิทํ วุจฺจติ
 มุฏฺฐจฺจจํ.

[๑๓๕๗] ตตฺถ กตมํ อสมฺปชฺจณํ. ยํ อญฺญาณํ อทสฺสนํ
 ๔เป๔ อวิชฺชาลงฺกิ โมโห อกุสลมฺลํ; อิทํ วุจฺจติ อสมฺปชฺจณํ.

[๑๓๕๘] ตตฺถ กตมา สติ. ยา สติ อนฺนสฺสติ ปฏิสฺสติ สติ
 สรณฺตา ธารณฺตา อปิลาปนฺตา อสมฺมุสนฺตา สติ สตินฺทริยํ สติพลํ
 สมฺมาสติ; อยํ วุจฺจติ สติ.

[๑๓๕๙] ตตฺถ กตมํ สมฺปชฺจณํ. ยา ปญฺญา ปชานนา ๔เป๔
 อโมโห ฐมฺมวិโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อิทํ วุจฺจติ สมฺปชฺจณํ.

หมดอายุ [๑๓๖๐] ตตฺถ กตมํ ปฏิสงฺขานพลํ. ยา ปญฺญา ปชานนา
 ๔เป๔ อโมโห ฐมฺมวิโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อิทํ วุจฺจติ ปฏิสงฺขานพลํ.

[๑๓๖๑] ตตฺถ กตมํ ภาวนาพลํ. ยํ กุสลาณํ ฐมฺมานํ
อาเสวนา ภาวนา พหุลีกมฺมํ; อิทํ วุจฺจติ ภาวนาพลํ. สุตตปิ
โพชฌงฺกา ภาวนาพลํ.

[๑๓๖๒] ตตฺถ กตโม สมโธ. ยํ จิตฺตสฺส จิตฺติ อเปยฺย
สมฺมาสมาธิ; อयํ วุจฺจติ สมโธ.

[๑๓๖๓] ตตฺถ กตมา วิปสฺสนา. ยํ ปญฺญา ปชานนา อเปยฺย
อโมโห ฐมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ; อยํ วุจฺจติ วิปสฺสนา.

[๑๓๖๔] ตตฺถ กตมํ สมณนิมิตฺตํ. ยํ จิตฺตสฺส จิตฺติ อเปยฺย
สมฺมาสมาธิ; อิทํ วุจฺจติ สมณนิมิตฺตํ.

[๑๓๖๕] ตตฺถ กตมํ ปคฺคาหนิมิตฺตํ. โย เจตฺสโก วิริยารมฺภโก
อเปยฺย สมฺมาวายาโม; อิทํ วุจฺจติ ปคฺคาหนิมิตฺตํ.

[๑๓๖๖] ตตฺถ กตโม ปคฺคาโห. โย เจตฺสโก วิริยารมฺภโก
อเปยฺย สมฺมาวายาโม; อยํ วุจฺจติ ปคฺคาโห.

[๑๓๖๗] ตตฺถ กตโม อวิกฺเขโป. ยํ จิตฺตสฺส จิตฺติ อเปยฺย
สมฺมาสมาธิ; อยํ วุจฺจติ อวิกฺเขโป.

[๑๓๖๘] ตตฺถ กตมา สีลวิปตฺติ. โย กายิกโก วิตฺติกฺกโม,
วาจสีโก วิตฺติกฺกโม, กายิกวาจสีโก วิตฺติกฺกโม; อยํ วุจฺจติ สีลวิปตฺติ.
สพฺพมฺปิ ทุสฺสึลฺลยฺ^๑ สีลวิปตฺติ.

[๑๓๖๙] ตตฺถ กตมา ทิฏฺฐิวิปตฺติ. นตฺถิ ทินฺนํ นตฺถิ ยิฏฺฐํ,
นตฺถิ หุตํ, นตฺถิ สุกฺกทฺถกฺกฺกฺกานํ กมฺมานํ ผลวิปาโก,^๒ นตฺถิ อयํ
โลโก, นตฺถิ ปโร โลโก, นตฺถิ มาตา, นตฺถิ ปิตา, นตฺถิ สุตฺตา
โอปปาติกฺกา, นตฺถิ โลเก สมณพฺรหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมาปฏฺธิปนฺนา,

^๑ ฉ., เท., ส. ทุสฺสึลฺลยฺ.

^๒ ฉ. ผล วิปาโก, เอวฺมุปริปี.

เย อิมญจ โลกํ ปญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺจิกตฺวา ปเวทนฺตฺติติ.
 ยา เอวรูปา ทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิคตํ ๔เป๔ วิปริเยสคฺคาโห; อยํ วุจฺจติ
 ทิฏฺฐิวิปตฺติ. สพฺพปาปิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิวิปตฺติ.

[๑๓๗๐] ตตฺถ กตฺมา สีสสมฺปทา. โย กายิกโก อวீติกกโม,
 วาสสิกโก อวี่ติกกโม, กายิกวาสสิกโก อวี่ติกกโม; อยํ วุจฺจติ สีสสมฺปทา.
 สพฺพโปปิ สีสสํวโร สีสสมฺปทา.

[๑๓๗๑] ตตฺถ กตฺมา ทิฏฺฐิสมฺปทา. อตฺถิ ทินฺนํ, อตฺถิ ยิฏฺฐํ,
 อตฺถิ หุตํ, อตฺถิ สุกฺกทฺทุกฺกฺกฺกานํ กมฺมานํ ผลวิปาโก, อตฺถิ อยํ
 โลโก, อตฺถิ ปโร โลโก, อตฺถิ มาตา, อตฺถิ ปิตา, อตฺถิ สตฺตา
 โอปปาติกา, อตฺถิ โลเก สมณพฺรหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมาปฏฺฐิปนฺนา,
 เย อิมญจ โลกํ ปญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺจิกตฺวา ปเวทนฺตฺติติ.
 ยา เอวรูปา ปญฺญา ปชานฺนา ๔เป๔ อโมโห ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ;
 อยํ วุจฺจติ ทิฏฺฐิสมฺปทา. สพฺพปาปิ สมฺมาทิฏฺฐิ ทิฏฺฐิสมฺปทา.

[๑๓๗๒] ตตฺถ กตฺมา สีสวิสุตฺติ. โย กายิกโก อวี่ติกกโม, วาสสิกโก
 อวี่ติกกโม, กายิกวาสสิกโก อวี่ติกกโม, อยํ วุจฺจติ สีสวิสุตฺติ. สพฺพโปปิ
 สีสสํวโร สีสวิสุตฺติ.

[๑๓๗๓] ตตฺถ กตฺมา ทิฏฺฐิวิสุตฺติ. กมฺมสฺส กตฺตวณฺํ สจฺจํ นโลมิ-
 กวณฺํ มคฺคสมฺมตฺติสฺส ญานฺํ ผลสมฺมตฺติสฺส ญานฺํ.

[๑๓๗๔] ทิฏฺฐิวิสุตฺติ โข ปนาติ: ยา ปญฺญา ปชานฺนา ๔เป๔
 อโมโห ฌมฺมวิจโย สมฺมาทิฏฺฐิ.

[๑๓๗๕] ยถาทิฏฺฐิสฺส จ ปชานนฺติ: โย เจตสิกโก วีริยารมฺโม
 ๔เป๔ สมฺมาวายาโม.

หมดอายุ 1 [๑๓๗๖] สํเวโคติ: ชาตฺธิภยํ ชราภยํ พฺยาธิภยํ มรณภยํ.
 สํเวชนียํ จานนฺติ: ชาตฺติ ชรา พฺยาธิ มรณํ.

๔. อตฺตทุธารกณฺท์^๑

ติกอตฺตทุธารโ

[๑๓๘๔] กตเม ฌมฺมา กุสลา. จตุสฺส ญฺมึสฺส กุสลํ; อีเม ฌมฺมา กุสลา.

[๑๓๘๕] กตเม ฌมฺมา อกุสลา. ทฺวาทส อกุสลจิตฺตูปฺปาทา; อีเม ฌมฺมา อกุสลา.

[๑๓๘๖] กตเม ฌมฺมา อพฺยากตา. จตุสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสุ ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อีเม ฌมฺมา อพฺยากตา.

[๑๓๘๗] กตเม ฌมฺมา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา. กามาวจร-กุสโลโต จตฺตาโร โสมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสโลโต จตฺตาโร กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต จ กิริยโต จ ปญฺจ รูปาวจรติก-จตุกกขุณฺณา กุสโลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรติกจตุกกขุ-ณฺณา กุสโลโต จ วิปากโต จ, เอตฺถุปฺปนฺนํ สุขํ เวทนํ จเปตฺวา; อีเม ฌมฺมา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา.

[๑๓๘๘] กตเม ฌมฺมา ทฺกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา. เทว-โธมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, ทฺกฺขสหคตํ กายวิญฺญาณํ, เอตฺถุปฺปนฺนํ ทฺกฺขํ เวทนํ จเปตฺวา; อีเม ฌมฺมา ทฺกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา.

[๑๓๘๙] กตเม ฌมฺมา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตา. กามาวจรกุสโลโต จตฺตาโร อฺเปกฺขาสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสโลโต จ, กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ทส, อกุสลสฺส วิปากโต จ, กิริยโต จ, รูปาวจร จตฺตถิ ฌานํ กุสโลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ

หมดอายุ 12/06/2566

^๑ จ., เท. อฏฺฐกถากณฺท์.

จตุตตาริ อารุปปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตตริ
จตุตถิ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ, เอตถุปฺปนํ อทุกขมสุขํ
เวทนํ จเปตฺวา; อิมํ ฌมฺมา อทุกขมสุขาย เวทนายํ สมฺปยุตฺตา.

ติสฺสํ จ เวทนา, รูปญจ นินฺพฺพานญจ; อิมํ ฌมฺมา น วตฺตพฺพา:
สุขาย เวทนายํ สมฺปยุตฺตาติปิ, ทุกฺขาย เวทนายํ สมฺปยุตฺตาติปิ,
อทุกขมสุขาย เวทนายํ สมฺปยุตฺตาติปิ.

[๑๓๕๐] กตเม ฌมฺมา วิปากา. จตุสสุ ภูมีสสุ วิปาโก; อิมํ
ฌมฺมา วิปากา.

[๑๓๕๑] กตเม ฌมฺมา วิปากฌมฺมฌมฺมา. จตุสสุ ภูมีสสุ กุสลํ
อกุสลํ; อิมํ ฌมฺมา วิปากฌมฺมฌมฺมา.

[๑๓๕๒] กตเม ฌมฺมา เนววิปากนวิปากฌมฺมฌมฺมา. ติสฺสํ ภูมีสสุ
กิริยาพฺยาकर्ตํ รูปญจ นินฺพฺพานญจ; อิมํ ฌมฺมา เนววิปาก-
นวิปากฌมฺมฌมฺมา.

[๑๓๕๓] กตเม ฌมฺมา อุปาทีนฺนุปาทานิยา. ติสฺสํ ภูมีสสุ วิปาโก,
ยญจ รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา; อิมํ ฌมฺมา อุปาทีนฺนุปาทานิยา.

[๑๓๕๔] กตเม ฌมฺมา อนฺนุปาทีนฺนุปาทานิยา. ติสฺสํ ภูมีสสุ กุสลํ
อกุสลํ, ติสฺสํ ภูมีสสุ กิริยาพฺยาकर्ตํ, ยญจ รูปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา;
อิมํ ฌมฺมา อนฺนุปาทีนฺนุปาทานิยา.

[๑๓๕๕] กตเม ฌมฺมา อนฺนุปาทีนฺนุปาทานิยา. จตุตตาริ
มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตุตตาริ จ สามญฺญผลานิ นินฺพฺพานญจ; อิมํ
ฌมฺมา อนฺนุปาทีนฺนุปาทานิยา.

[๑๓๙๖] กตเม ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสสิกา. ทฺวาทสา
อฺกุสฺสจิตฺตูปฺปาทา; อิม ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสสิกา.

[๑๓๙๗] กตเม ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสสิกา. ตีสุ ฐมฺมึสุ กุสฺลํ,
ตีสุ ฐมฺมึสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมฺมึสุ กิริยาพฺยาการํ, สพฺพญจ รูปํ; อิม
ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสสิกา.

[๑๓๙๘] กตเม ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิลีสสิกา. จตฺตารโ มคฺคา
อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ; อิม ฐมฺมา
อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิลีสสิกา.

[๑๓๙๙] กตเม ฐมฺมา สวิตกฺกสฺวิจจารา. กามาวจรกุสฺลํ อฺกุสฺลํ,
กามาวจรกุสฺลสฺส วิปากโต เอกาทส จิตฺตูปฺปาทา, อฺกุสฺลสฺส วิปากโต
เทว, กิริยโต เอกาทส, รูปาวจรํ ปจฺมํ ฌานํ กุสฺลโต จ วิปากโต
จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรํ ปจฺมํ ฌานํ กุสฺลโต จ วิปากโต จ,
เอตฺตูปฺปนฺเน วิตกฺกวิจจเร จเปตฺวา; อิม ฐมฺมา สวิตกฺกสฺวิจจารา.

[๑๔๐๐] กตเม ฐมฺมา อวิตกฺกวิจจารมตฺตา. รูปาวจรปญฺจกนฺเย
ทฺุติยํ ฌานํ กุสฺลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรปญฺจกนฺเย
ทฺุติยํ ฌานํ กุสฺลโต จ วิปากโต จ, เอตฺตูปฺปนฺนํ วิจจารํ จเปตฺวา
วิตกฺโก จ; อิม ฐมฺมา อวิตกฺกวิจจารมตฺตา.

[๑๔๐๑] กตเม ฐมฺมา อวิตกฺกาวิจจารา. เทว ปญฺจวิญฺญานานิ,
รูปาวจรติกติกขุฌานา กุสฺลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตารโ
อารูปา กุสฺลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรติกติกขุฌานา
กุสฺลโต จ วิปากโต จ ปญฺจกนฺเย ทฺุติเย ฌาเน อุปฺปนฺโน จ
วิจจารโ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิม ฐมฺมา อวิตกฺกาวิจจารา. วิตกฺก-
สหชาโต วิจจารโ น วตฺตพฺโพ สวิตกฺกสฺวิจจโรตฺธิป, อวิตกฺกวิจจาร-

มตฺโตติปิ, อวิตกฺกาวิจาร์ติปิ.

[๑๔๐๒] กตเม ฌมฺมา ปีติสหคตา. กามาวจรกุสลโต จตฺตารโ
โสมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสลโต จตฺตารโ, กามาวจรกุสลสฺส
วิปากโต ปญฺจ, กิริยโต ปญฺจ, รูปาวจรทุกฺติกขุณฺนา กุสลโต จ
วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรทุกฺติกขุณฺนา กุสลโต จ วิปากโต
จ, เอตฺถูปฺปนฺนํ ปีติํ จเปตฺวา; อิมํ ฌมฺมา ปีติสหคตา.

[๑๔๐๓] กตเม ฌมฺมา สุขสหคตา. กามาวจรกุสลโต จตฺตารโ
โสมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา,^๑ อกุสลโต จตฺตารโ, กามาวจรกุสลสฺส
วิปากโต จ, กิริยโต ปญฺจ, รูปาวจรตฺติกจตฺตูกฺขุณฺนา กุสลโต จ
วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรตฺติกจตฺตูกฺขุณฺนา กุสลโต จ
วิปากโต จ, เอตฺถูปฺปนฺนํ สุขํ จเปตฺวา; อิมํ ฌมฺมา สุขสหคตา.

[๑๔๐๔] กตเม ฌมฺมา อุเปกฺขาสหคตา. กามาวจรกุสลโต
จตฺตารโ อุเปกฺขาสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสลโต จ, กามาวจรกุสลสฺส
วิปากโต ทส, อกุสลสฺส วิปากโต จ, กิริยโต จ, รูปาวจรํ จตฺตํ
ณํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตารโ อารูปา
กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรํ จตฺตํ ณํ กุสลโต
จ วิปากโต จ, เอตฺถูปฺปนฺนํ อุเปกฺขํ จเปตฺวา; อิมํ ฌมฺมา
อุเปกฺขาสหคตา.

ปีติ น ปีติสหคตา สุขสหคตา, น อุเปกฺขาสหคตา. สุขํ น
สุขสหคตํ, สียา ปีติสหคตํ, น อุเปกฺขาสหคตํ, สียา น วตฺตพฺพํ

^๑ จ. โสมนสฺสสหคตจิตฺตูปฺปาทา, เวมุปริปิ.

ปีติสหคตनुติ. เทว โทมนสสุสสหคตา จิตตูปปาทา, ทุกฺขสหคตํ
กายวิมฺภวณํ, ยา จ เวทนา อุเปกฺขา, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิม
ธมฺมา น วตฺตพฺพา ปีติสหคตาติปิ สุขสหคตาติปิ อุเปกฺขาสหคตาติปิ.

[๑๔๐๕] กตเม ฌมมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา. จตุตาโร
ทิกฺขจิตตสมปยุตฺตา จิตฺตูปปาทา, วิจิกิञฺฌาสหคโต จิตฺตูปปาโท; อิม
ฌมมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา.

[๑๔๐๖] กตเม ฐมา ภาวนาย ปหาตพพา. อุทฺธจฺจสฺสทโต
จิตฺตูปฺปาโท; อิม ฐมา ภาวนาย ปหาตพพา.

จตุตถาโร ทิฏฐิจิตตวิปปยุตตโลภสหคตา จิตตูปปาทา, เทว
โถมนัสสหคตา จิตตูปปาทา; อิมะ ชมมา สียา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา
สียา ภาวนาย ปหาตพฺพา.

[๑๔๐๗] กตเม ฐมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺพา.
 จตุสฺส ฐมีสฺส กุสลํ, จตุสฺส ฐมีสฺส วิปาโก, ตีสฺส ฐมีสฺส กิริยาพฺยาकर्ตํ,
 รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิมे ฐมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย
 ปหาตพฺพา.

[๑๔๐๘] กตเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา. จตุตฺตารโ
ทิกฺขจิกตสมปยุตฺตา จิตฺตูปปาทา, วิจิกิจฺจาสหคโต จิตฺตูปปาโท,
เอตฺถูปปन्नํ โมหํ จเปตฺวา; อิมะ ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา.

[๑๔๐๕] กตเม ฐมา ภาวนาย ปหาตพพเหตุกา.
อุทฐจสทคโต จิตตูปปาโท, เอตถูปปนัน โมหं จเปตวา; อิม
มตอายุ 12/06/2566
ฐมา ภาวนาย ปหาตพพเหตุกา.

จตุตฺตารุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, เทว
โทมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา; อิมํ ฐมฺมา สียา ทสฺสเนน
ปฺหัตพฺพเหตุกา, สียา ภาวนาย ปฺหัตพฺพเหตุกา.

[๑๔๑๐] กตเม ฐมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย
ปฺหัตพฺพเหตุกา. วิจิกิจฺจาสหคโต โมโห, อุทฺทจฺจสหคโต โมโห,
จตุสฺส ญฺมึสฺส กุสฺลํ, จตุสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ,
รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิมํ ฐมฺมา เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย
ปฺหัตพฺพเหตุกา.

[๑๔๑๑] กตเม ฐมฺมา อายยคามิโน. ตีสฺส ญฺมึสฺส กุสฺลํ, อกุสฺลํ;
อิมํ ฐมฺมา อายยคามิโน.

[๑๔๑๒] กตเม ฐมฺมา อปฺจยคามิโน. จตุตฺตารุ มคฺคา
อปฺริยาปนฺนา; อิมํ ฐมฺมา อปฺจยคามิโน.

[๑๔๑๓] กตเม ฐมฺมา เนวายยคามิโน นาปฺจยคามิโน. จตุสฺส
ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิมํ
ฐมฺมา เนวายยคามิโน นาปฺจยคามิโน.

[๑๔๑๔] กตเม ฐมฺมา เสกฺขา. จตุตฺตารุ มคฺคา อปฺริยาปนฺนา,
เหฏฺฐิมานิ จ ตีณิ สามญฺณผลานิ; อิมํ ฐมฺมา เสกฺขา.

[๑๔๑๕] กตเม ฐมฺมา อเสกฺขา. อุปฺริมํ อรหตฺตผลํ; อิมํ
ฐมฺมา อเสกฺขา.

[๑๔๑๖] กตเม ฐมฺมา เนวเสกฺขานาเสกฺขา. ตีสฺส ญฺมึสฺส กุสฺลํ,
อกุสฺลํ, ตีสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ, รูปญฺจ
นิพฺพานญฺจ; อิมํ ฐมฺมา เนวเสกฺขานาเสกฺขา.

[๑๔๑๗] กตเม ชมฺมา ปรีตฺตา. กามาวจรกุสลํ, อกุสลํ, สพุโป กามาวจรสฺส วิปาโก, กามาวจรกิริยาพฺยาการํ, สพุพฺพจ รูปํ; อิมะ ชมฺมา ปรีตฺตา.

[๑๔๑๘] กตเม ชมฺมา มหคฺคตา. รูปาวจรา อรูปาวจรา กุสลาพฺยาการา; อิมะ ชมฺมา มหคฺคตา.

[๑๔๑๙] กตเม ชมฺมา อปฺปมาณา. จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามณฺณผลานิ, นิพฺพานญฺจ; อิมะ ชมฺมา อปฺปมาณา.

[๑๔๒๐] กตเม ชมฺมา ปรีตฺตารมฺมณา. สพุโป กามาวจรสฺส วิปาโก, กิริยามโนธาทู, กิริยาเหตุกา มโนวิญญานธาทู โสมนสฺส-สหคตา; อิมะ ชมฺมา ปรีตฺตารมฺมณา.

[๑๔๒๑] กตเม ชมฺมา มหคฺคตารมฺมณา. วิญญานญฺจายตน์, เนวสณฺณานาสณฺณายตน์; อิมะ ชมฺมา มหคฺคตารมฺมณา.

[๑๔๒๒] กตเม ชมฺมา อปฺปมาณารมฺมณา. จตฺตาโร มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามณฺณผลานิ; อิมะ ชมฺมา อปฺปมาณารมฺมณา.

กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร ฌาณวิปฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, กิริยโต จตฺตาโร ฌาณวิปฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, สพุพฺ อกุสลํ; อิมะ ชมฺมา สียา ปรีตฺตารมฺมณา, สียา มหคฺคตารมฺมณา, น อปฺปมาณารมฺมณา, สียา น วตฺตพฺพา ปรีตฺตารมฺมณาติปิ มหคฺคตารมฺมณาติปิ. กามาวจรกุสลโต จตฺตาโร ฌาณสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, กิริยโต จตฺตาโร ฌาณสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, รูปาวจริ จตฺตถิ ฌาณ กุสลโต จ กิริยโต จ, กิริยาเหตุกา มโนวิญญานธาทู อฺเปกฺขาสหคตา; อิมะ ชมฺมา สียา ปรีตฺตารมฺมณา, สียา มหคฺคตารมฺมณา, สียา

อปปมาณารมมณา, สียา น วตฺตพฺพา ปริตฺตารมมณาติปิ
 มหคฺคตารมมณาติปิ อปปมาณารมมณาติปิ. รูปาวจรตีกจตุกกชฌานา
 กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตถสฺส ฌานสฺส วิปาโก,
 อากาसानญายตน์, อากิณฺณญายตน์; อีเม ฐมฺมา น วตฺตพฺพา
 ปริตฺตารมมณาติปิ, มหคฺคตารมมณาติปิ, อปปมาณารมมณาติปิ.
 รูปญจ นิพฺพานญจ อนารมมณา.

[๑๔๒๓] กตเม ฐมฺมา หีนา. ทฺวาทส อกุสลจิตฺตูปฺปาทา;
 อีเม ฐมฺมา หีนา.

[๑๔๒๔] กตเม ฐมฺมา มชฺฌิมา. ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ, ตีสุ ภูมีสุ
 วิปาโก, ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยาภตํ, สพฺพญจ รูปํ; อีเม ฐมฺมา
 มชฺฌิมา.

[๑๔๒๕] กตเม ฐมฺมา ปณีตา. จตฺตาริ มคฺคา อปรียาปนฺนา,
 จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ, นิพฺพานญจ; อีเม ฐมฺมา ปณีตา.

[๑๔๒๖] กตเม ฐมฺมา มิจฺจตฺตนิยตา. จตฺตาริ ทิฏฺฐิจิต-
 สมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, เทว โทมนสฺสสหคฺตา จิตฺตูปฺปาทา; อีเม
 ฐมฺมา สียา มิจฺจตฺตนิยตา, สียา อนิยตา.

[๑๔๒๗] กตเม ฐมฺมา สมฺมตฺตนิยตา.^๑ จตฺตาริ มคฺคา
 อปรียาปนฺนา; อีเม ฐมฺมา สมฺมตฺตนิยตา.

[๑๔๒๘] กตเม ฐมฺมา อนิยตา. จตฺตาริ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺต-
 โลภสหคฺตา จิตฺตูปฺปาทา, วิจิกิฉฺฉาสหคฺโต จิตฺตูปฺปาโท, อุทฺทจฺจสหคฺโต
 จิตฺตูปฺปาโท, ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ, จตฺตสุ ภูมีสุ วิปาโก, ตีสุ ภูมีสุ
 กิริยาพฺยาภตํ, รูปญจ นิพฺพานญจ; อีเม ฐมฺมา อนิยตา.

^๑ อ. สมฺปตฺตนิยตา, เหวมฺปริปิ.

[๑๔๒๙] กตเม ฐมา มคฺการมฺมณา. กามาวจรกุสลโต จตฺตารอ ฅาณสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, กิริยโต จตฺตารอ ฅาณสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา; อิม ฐมา สียา มคฺการมฺมณา, น มคฺคเหตุกา, สียา มคฺคาธิปฺติโน, สียา น วตฺตพฺพา มคฺการมฺมณาติปิ, มคฺคาธิปฺติโนติปิ. จตฺตารอ อริยมคฺคา น มคฺการมฺมณา, มคฺคเหตุกา, สียา มคฺคาธิปฺติโน, สียา น วตฺตพฺพา มคฺคาธิปฺติโนติ. รูปาวจร จตฺตํ ฅานํ กุสลโต จ กิริยโต จ, กิริยาเหตุกา มโนวิญญาณธาตุ อฺเปกฺขาสหคฺตา; อิม ฐมา สียา มคฺการมฺมณา, น มคฺคเหตุกา, น มคฺคาธิปฺติโน, สียา น วตฺตพฺพา มคฺการมฺมณาติ. กามาวจรกุสลโต จตฺตารอ ฅาณวิปฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, สพฺพํ อกุสลํ, สพฺโว กามาวจรสฺส วิปาโก, กิริยโต จ จิตฺตูปฺปาทา, รูปาวจรตฺกจตฺตํกฺขณาณา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตสฺส ฅานสฺส วิปาโก, จตฺตารอ อารูปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตาริ จ สามญฺณผลานิ; อิม ฐมา น วตฺตพฺพา มคฺการมฺมณาติปิ, มคฺคเหตุกาติปิ, มคฺคาธิปฺติโนติปิ. รูปญจ นิพฺพานญจ อนารมฺมณา.

[๑๔๓๐] กตเม ฐมา อฺปฺปนฺนา. จตฺตํ ฅานํ วิปาโก, ยญจ รูปํ กมฺมสฺส กตฺตฺตา; อิม ฐมา สียา อฺปฺปนฺนา, สียา อฺปฺปาทีโน, น วตฺตพฺพา อนฺปฺปนฺนาติ. จตฺตํ ฅานํ กุสลํ, อกุสลํ, ติสฺส ฅานํ กิริยาพฺยาภตํ, ยญจ รูปํ น กมฺมสฺส กตฺตฺตา; อิม ฐมา สียา อฺปฺปนฺนา, สียา อนฺปฺปนฺนา, น วตฺตพฺพา อฺปฺปาทีโนติ. นิพฺพานํ น วตฺตพฺพํ อฺปฺปนฺนติปิ, อนฺปฺปนฺนติปิ, อฺปฺปาทีติปิ.

[๑๔๓๑] นิพฺพานํ จเปตฺวา สพฺเพ ฐมา สียา อตฺตฺตา, สียา อนาคตฺตา, สียา ปจฺจุปฺปนฺนา. นิพฺพานํ น วตฺตพฺพํ อตฺตฺนติปิ, อนาคตฺนติปิ, ปจฺจุปฺปนฺนติปิ.

[๑๔๓๒] กตเม ฐมา อตีตารมมณา. วิญญาณญายตน์,
เนวสญญานาสญญายตน์; อีเม ฐมา อตีตารมมณา.

[๑๔๓๓] นิโยคา อนาคตารมมณา นตฺถิ.

[๑๔๓๔] กตเม ฐมา ปจฺจุปปนฺนารมมณา. เทว ปญฺจ-
วิญญาณานิ, ติสฺโส จ มโนชาตฺตโย; อีเม ฐมา ปจฺจุปปนฺนารมมณา.
กามาวจรกุสฺลสฺส วิปากโต ทส จิตฺตูปปาทา, อกุสฺลสฺส วิปากโต
มโนวิญญาณชาตฺต อูปะกฺขาสหคตา, กิริยาเหตุกา มโนวิญญาณชาตฺต
โสมนสฺสสหคตา; อีเม ฐมา สียา อตีตารมมณา, สียา
อนาคตารมมณา, สียา ปจฺจุปปนฺนารมมณา. กามาวจรกุสฺลํ, อกุสฺลํ,
กิริยโต นว^๑ จิตฺตูปปาทา, รูปาวจร จตฺตถํ ฌานํ กุสฺลโต จ กิริยโต
จ; อีเม ฐมา สียา อตีตารมมณา, สียา อนาคตารมมณา, สียา
ปจฺจุปปนฺนารมมณา, สียา น วตฺตพฺพา อตีตารมมณาติปิ,
อนาคตารมมณาติปิ, ปจฺจุปปนฺนารมมณาติปิ. รูปาวจรติกจตฺตกุขฺฆานา
กุสฺลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตถสฺส ฌานสฺส วิปากโก,
อากาसानญายตน์ อากิณฺณญายตน์, จตฺตารอ มคฺคา อปรียาปนฺนา,
จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ; อีเม ฐมา น วตฺตพฺพา อตีตา-
รมมณาติปิ, อนาคตารมมณาติปิ, ปจฺจุปปนฺนารมมณาติปิ. รูปญจ
นิพฺพานญจ อนารมมณา.

[๑๔๓๕] อนินฺทริยพทฺฐรูปญจ นิพฺพานญจ จเปตฺวา, สพฺเพ
ฐมา สียา อชฺฌตฺตา, สียา พหิทฺธา, สียา อชฺฌตฺตพหิทฺธา.
อนินฺทริยพทฺฐรูปญจ นิพฺพานญจ พหิทฺธา.

[๑๔๓๖] กตเม ฐมา อชฺฌตฺตารมมณา. วิญญาณญายตน์,
เนวสญญานาสญญายตน์; อีเม ฐมา อชฺฌตฺตารมมณา.

[๑๔๓๗] กตเม ฐมา พหิทถารมมณา. ฐปาวจรตัก-
จตุกกชฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตุตถสส ฌานสส
วิปาก, อากาसानญายตนะ, จตตาริ มคคา อปริยาปนนา จตตาริ
จ สามณณผลานิ; อิม ฐมา พหิทถารมมณา.

ฐป จเปตวา, สพเพว กามาวจรา กุสลากุสลาพยากตา ฐมา,
ฐปาวจรั จตุตถ ฌาน กุสลโต จ กิริยโต จ; อิม ฐมา สียา
อชฌตตารมมณา, สียา พหิทถารมมณา, สียา อชฌตต-
พหิทถารมมณา. อากิณญณายตนะ น วตตพพ อชฌตตารมมณนติปิ,
พหิทถารมมณนติปิ, อชฌตตพหิทถารมมณนติปิ. ฐปญจ นิพพานญจ
อนารมมณา.

[๑๔๓๘] กตเม ฐมา สนิทสสนสปปฐิมา. ฐปายตนะ; อิม
ฐมา สนิทสสนสปปฐิมา.

[๑๔๓๙] กตเม ฐมา อนิทสสนสปปฐิมา. จกขายตนะ ๔เป๔
โผฏฐพพายตนะ; อิม ฐมา อนิทสสนสปปฐิมา.

[๑๔๔๐] กตเม ฐมา อนิทสสนาปปฐิมา. จตฺตสุ ฐมีสุ กุสล,
อกุสล, จตฺตสุ ฐมีสุ วิปาก, ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพยากต, ยญจ ฐป
อนิทสสน อปปฐิฆ ฐมายตนปริยาปน, นิพพานญจ; อิม ฐมา
อนิทสสนาปปฐิมา.

ติกกอตถุทธาโร.

ทุกอตุตฺถาโร

เหตุโคจกํ

[๑๔๔๑] กตเม ฐมา เหตุ. ตโย กุสลเหตุ, ตโย อกุสลเหตุ, ตโย อพฺยาगतเหตุ. อโลโก กุสลเหตุ อโทโส กุสลเหตุ. [๑] จตฺตสุ ภูมีสุ กุสเลสุ อปฺปชฺชติ. อโมโห กุสลเหตุ กามาวจรกุสลโต จตฺตารอ ฌาณวิปฺปยุตฺเต จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา, จตฺตสุ ภูมีสุ กุสเลสุ อปฺปชฺชติ.

โลโก อญฺจสุ โลกสทฺทเตสุ จิตฺตูปฺปาเทสุ อปฺปชฺชติ. โทโส ทวีสุ โทมนสฺสทฺทเตสุ จิตฺตูปฺปาเทสุ อปฺปชฺชติ. โมโห สพฺพากุสเลสุ อปฺปชฺชติ.

อโลโก วิปากเหตุ, อโทโส วิปากเหตุ, กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา, จตฺตสุ ภูมีสุ วิปากเกสุ อปฺปชฺชติ. อโมโห วิปากเหตุ, กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา, จตฺตารอ ฌาณวิปฺปยุตฺเต จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา, จตฺตสุ ภูมีสุ วิปากเกสุ อปฺปชฺชติ.

อโลโก กิริยเหตุ, อโทโส กิริยเหตุ, กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา, ตีสุ ภูมีสุ กิริเยสุ อปฺปชฺชติ. อโมโห กิริยเหตุ, กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา, จตฺตารอ ฌาณวิปฺปยุตฺเต จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา, ตีสุ ภูมีสุ กิริเยสุ อปฺปชฺชติ; อิม ฐมา เหตุ.

[๑๔๔๒] กตเม ฐมา น เหตุ. จเปตวา เหตุ, จตุส ฐมีส
กุสล์, อกุสล์, จตุส ฐมีส วิปาโก, ตีส ฐมีส กิริยาพฺยากตํ, รูปญจ
นิพฺพานญจ; อิม ฐมา น เหตุ.

[๑๔๔๓] กตเม ฐมา สเหตุกา. วิจิกิจฺจาสหคตํ อุทฺทจฺจสหคตํ
โมหํ จเปตวา อวเสสํ อกุสล์, จตุส ฐมีส กุสล์, กามาวจรสส
วิปากโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตวา จตุส ฐมีส วิปาโก,
กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตวา ตีส ฐมีส
กิริยาพฺยากตํ; อิม ฐมา สเหตุกา.

[๑๔๔๔] กตเม ฐมา อเหตุกา. วิจิกิจฺจาสหคโต โมโห,
อุทฺทจฺจสหคโต โมโห, เทว ปญจวิญญานานิ, ติสฺโส จ มโนธาตุโย,
ปญจ จ อเหตุกามโนวิญญานธาตุโย, รูปญจ นิพฺพานญจ; อิม
ฐมา อเหตุกา.

[๑๔๔๕] กตเม ฐมา เหตุสมฺปยุตฺตา. วิจิกิจฺจาสหคตํ
อุทฺทจฺจสหคตํ โมหํ จเปตวา อวเสสํ อกุสล์, จตุส ฐมีส กุสล์,
กามาวจรสส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตวา จตุส ฐมีส
วิปาโก, กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตวา ตีส ฐมีส
กิริยาพฺยากตํ; อิม ฐมา เหตุสมฺปยุตฺตา.

[๑๔๔๖] กตเม ฐมา เหตุวิปฺปยุตฺตา. วิจิกิจฺจาสหคโต โมโห,
อุทฺทจฺจสหคโต โมโห, เทว ปญจวิญญานานิ ติสฺโส จ มโนธาตุโย,
ปญจ จ อเหตุกามโนวิญญานธาตุโย, รูปญจ นิพฺพานญจ; อิม
ฐมา เหตุวิปฺปยุตฺตา.

[๑๔๔๗] กตเม ฐมา เหตุ เจว สเหตุกา จ. ยตุถ เทว
ตโย เหตุ เอกโต อุปฺปชฺชนติ; อิม ฐมา เหตุ เจว สเหตุกา จ.

[๑๔๔๘] กตเม ฐมฺมา สเหตุกา เจว น จ เหตุ. จตุสฺ ญมฺมึสฺ กุสฺลํ, อกุสฺลํ, กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา จตุสฺ ญมฺมึสฺ วิปากโก, กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา ตีสฺ ญมฺมึสฺ กิริยาพฺยากตํ, เอตฺถูปฺปนฺเน เหตุ จเปตฺวา; อิม ฐมฺมา สเหตุกา เจว น จ เหตุ.

อเหตุกา ฐมฺมา น วตฺตพฺพา: เหตุ เจว สเหตุกา จาติปิ, สเหตุกา เจว น จ เหตุติปิ.

[๑๔๔๙] กตเม ฐมฺมา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ. ยตฺถ เทว ตโย เหตุ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ; อิม ฐมฺมา เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๔๕๐] กตเม ฐมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตุ. จตุสฺ ญมฺมึสฺ กุสฺลํ, อกุสฺลํ, กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา จตุสฺ ญมฺมึสฺ วิปากโก, กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา ตีสฺ ญมฺมึสฺ กิริยาพฺยากตํ, เอตฺถูปฺปนฺเน เหตุ จเปตฺวา; อิม ฐมฺมา เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตุ.

เหตุวิปฺปยุตฺตา ฐมฺมา น วตฺตพฺพา: เหตุ เจว เหตุสมฺปยุตฺตา จาติปิ, เหตุสมฺปยุตฺตา เจว น จ เหตุติปิ.

[๑๔๕๑] กตเม ฐมฺมา น เหตุ สเหตุกา. จตุสฺ ญมฺมึสฺ กุสฺลํ, อกุสฺลํ, กามาวจรสฺส วิปากโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา จตุสฺ ญมฺมึสฺ วิปากโก, กามาวจรกิริยโต อเหตุเก จิตฺตูปฺปาเท จเปตฺวา ตีสฺ ญมฺมึสฺ กิริยาพฺยากตํ, เอตฺถูปฺปนฺเน เหตุ จเปตฺวา; อิม ฐมฺมา น เหตุ สเหตุกา.

[๑๔๕๒] กตเม ชมมา น เหตุ อเหตุกา. เทว ปญจ-
 วิญญานานิ, ติสฺโส จ มโนธาตุโย, ปญจ จ อเหตุกา-
 มโนวิญญานธาตุโย, รูปญจ นิพพานญจ; อิเม ชมมา น เหตุ
 อเหตุกา.

เหตุ ชมมา น วตฺตพฺพา: น เหตุ สเหตุกาติปิ, น เหตุ
 อเหตุกาติปิ.

จุฬนฺตรทุกํ

[๑๔๕๓] กตเม ชมมา สปปจฺจยา. จตุสฺส ภูมีสฺส กุสลํ, อกุสลํ,
 จตุสฺส ภูมีสฺส วิปาโก, ติสฺส ภูมีสฺส กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพญจ รูปํ; อิเม
 ชมมา สปปจฺจยา.

[๑๔๕๔] กตเม ชมมา อปปจฺจยา. นิพฺพานํ; อิเม ชมมา
 อปปจฺจยา.

[๑๔๕๕] กตเม ชมมา สงฺขตา. จตุสฺส ภูมีสฺส กุสลํ, อกุสลํ,
 จตุสฺส ภูมีสฺส วิปาโก, ติสฺส ภูมีสฺส กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพญจ รูปํ; อิเม
 ชมมา สงฺขตา.

[๑๔๕๖] กตเม ชมมา อสงฺขตา. นิพฺพานํ; อิเม ชมมา
 อสงฺขตา.

[๑๔๕๗] กตเม ชมมา สนิทฺสสนา. รุปายตनํ; อิเม ชมมา
 สนิทฺสสนา.

[๑๔๕๘] กตเม ชมมา อนิทฺสสนา. จกฺขายตนํ ๔เป๗
 โผฏฺฐพฺพายตนํ, จตุสฺส ภูมีสฺส กุสลํ, อกุสลํ, จตุสฺส ภูมีสฺส วิปาโก, ติสฺส
 ภูมีสฺส กิริยาพฺยาगतํ, ยญจ รูปํ อนิทฺสสนํ อปฺปฏฺฐิณํ ชมมา ยตฺน-
 ปริยาปนํ นิพฺพานญจ; อิเม ชมมา อนิทฺสสนา.

[๑๔๕๙] กตเม ฐมา สปปฏีมา. จกฺขายตํ ๔เปฯ
โผฏฺจพฺพายตํ; อีเม ฐมา สปปฏีมา.

[๑๔๖๐] กตเม ฐมา อปปฏีมา. จตฺตสฺส ฐมึสฺส กุสลํ, อกุสลํ,
จตฺตสฺส ฐมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ฐมึสฺส กิริยาพฺยาगतํ, ยณฺจ รูปํ อนิทฺตสฺส
อปปฏีมา ฐมา ยตํ ปรียาปณฺณํ นิพฺพานญฺจ, อีเม ฐมา อปปฏีมา.

[๑๔๖๑] กตเม ฐมา รูปิโน. จตฺตารอ จ มหาภูตา, จตฺตํ
จ มหาภูตานํ อุปาทาย รูปํ; อีเม ฐมา รูปิโน.

[๑๔๖๒] กตเม ฐมา อรูปิโน. จตฺตสฺส ฐมึสฺส กุสลํ, อกุสลํ,
จตฺตสฺส ฐมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ฐมึสฺส กิริยาพฺยาगतํ นิพฺพานญฺจ; อีเม
ฐมา อรูปิโน.

[๑๔๖๓] กตเม ฐมา โลกียา. ตีสฺส ฐมึสฺส กุสลํ, อกุสลํ, ตีสฺส
ฐมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ฐมึสฺส กิริยาพฺยาगतํ สพฺพญฺจ รูปํ; อีเม ฐมา
โลกียา.

[๑๔๖๔] กตเม ฐมา โลกุตฺตรา. จตฺตารอ มคฺคา อปรียาปณฺหา,
จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ; อีเม ฐมา โลกุตฺตรา.

สพฺเพว ฐมา เกณจิ วิญฺเญยฺยา, เกณจิ น วิญฺเญยฺยา.

อาสวโคจกํ

[๑๔๖๕] กตเม ฐมา อาสวา. จตฺตารอ อาสวา: กามาสโว
ภวาสโว ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว.

กามาสโว อฏฺฐสฺ จ โลกสทฺทเตสฺ จิตฺตูปฺปาเทสฺ อุปฺปชฺชติ,
ภวาสโว จตฺตสฺ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสทฺทเตสฺ จิตฺตูปฺปาเทสฺ อุปฺปชฺชติ,
ทิฏฺฐาสโว จตฺตสฺ ทิฏฺฐิจิตฺตสมฺปยุตฺเตสฺ จิตฺตูปฺปาเทสฺ อุปฺปชฺชติ,
อวิชฺชาสโว สพฺพากุสเลสฺ อุปฺปชฺชติ; อิมํ ชมฺมา อาสวา.

[๑๔๖๖] กตเม ชมฺมา โน อาสวา. จเปตฺวา อาสเว อวเสสํ
อกุสลํ, จตฺตสฺ ภูมีสฺ กุสลํ, จตฺตสฺ ภูมีสฺ วิปาโก, ตีสฺ ภูมีสฺ
กิริยาพฺยาकर्ตํ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิมํ ชมฺมา โน อาสวา.

[๑๔๖๗] กตเม ชมฺมา สาสวา. ตีสฺ ภูมีสฺ กุสลํ, อกุสลํ, ตีสฺ
ภูมีสฺ วิปาโก, ตีสฺ ภูมีสฺ กิริยาพฺยาकर्ตํ, สพฺพญฺจ รูปํ; อิมํ ชมฺมา
สาสวา.

[๑๔๖๘] กตเม ชมฺมา อนาสวา. จตฺตาริ มคฺคา อปริยาปนฺนา,
จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ นิพฺพานญฺจ; อิมํ ชมฺมา อนาสวา.

[๑๔๖๙] กตเม ชมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา. เทว โทมนสฺสสทฺทตา
จิตฺตูปฺปาทา เอตฺตูปฺปนฺนํ โมหํ จเปตฺวา, วิจิกิञฺฉาสทฺทตํ โมหํ
อุทฺทจฺจสทฺทตํ โมหํ จเปตฺวา, อวเสสํ อกุสลํ; อิมํ ชมฺมา
อาสวสมฺปยุตฺตา.

[๑๔๗๐] กตเม ชมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา. ทวีสฺ โทมนสฺสสทฺทเตสฺ
จิตฺตูปฺปาเทสฺ อุปฺปนฺโน โมหो, วิจิกิञฺฉาสทฺทโต โมหो, อุทฺทจฺจสทฺทโต
โมโฮ, จตฺตสฺ ภูมีสฺ กุสลํ, จตฺตสฺ ภูมีสฺ วิปาโก, ตีสฺ ภูมีสฺ
กิริยาพฺยาकर्ตํ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิมํ ชมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา.

[๑๔๗๑] กตเม ชมฺมา อาสวา เจว สาสวา จ. เตว อาสวา
อาสวา เจว สาสวา จ.

[๑๔๗๒] กตเม ฌมฺมา สาสวา เจว โน จ อาสวา. จเปตฺวา
 อาสเว, อวเสสํ อกุสลํ, ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ, ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก, ตีสุ
 ภูมีสุ กิริยาพฺยาकर्ตํ, สพฺพญจ รูปํ; อีเม ฌมฺมา สาสวา เจว โน จ
 อาสวา.

อนาสวา ฌมฺมา น วตฺตพฺพา: อาสวา เจว สาสวา จาติปิ,
 สาสวา เจว โน จ อาสวาติปิ.

[๑๔๗๓] กตเม ฌมฺมา อาสวา เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ. ยตฺถ
 เทว ตโย อาสวา เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ; อีเม ฌมฺมา อาสวา เจว
 อาสวสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๔๗๔] กตเม ฌมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา.
 จเปตฺวา อาสเว, อวเสสํ อกุสลํ; อีเม ฌมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตา เจว
 โน จ อาสวา.

อาสววิปฺปยุตฺตา ฌมฺมา น วตฺตพฺพา: อาสวา เจว อาสว-
 สมฺปยุตฺตา จาติปิ, อาสวสมฺปยุตฺตา เจว โน จ อาสวาติปิ.

[๑๔๗๕] กตเม ฌมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวา. ทฺวีสุ
 โทมนสฺสสหคเตสุ จิตฺตูปฺปาเทสุ อุปฺปนฺโน โมโห, วิจิกิฉฺฉาสหคโต
 โมโห, อุทฺทจฺจสหคโต โมโห, ตีสุ ภูมีสุ กุสลํ, ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก,
 ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยาकर्ตํ, สพฺพญจ รูปํ; อีเม ฌมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา
 สาสวา.

[๑๔๗๖] กตเม ฌมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา. จตฺตาโร
 มคฺคา อปรียาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลาณิ, นิพฺพานญจ; อีเม
 ฌมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวา.

อาสวสมุပ္ปยุตฺตา ฐมฺมา น วตฺตพฺพา: อาสววิปฺปยุตฺตา สาสวาทิปี,
อาสววิปฺปยุตฺตา อนาสวาทิปี.

สญฺโฆชนโคจจกัม

[๑๔๗๗] กตเม ฐมฺมา สญฺโฆชนา. ทส สญฺโฆชนานิ:
กามราคสญฺโฆชนํ ปฏฺghiสมญฺโฆชนํ มานสญฺโฆชนํ ทิฏฺฐิจิสญฺโฆชนํ
วิจิกิจฺจาสญฺโฆชนํ สีลพฺพตปฺปราคาสญฺโฆชนํ ภวราคสญฺโฆชนํ
อิสฺสาสญฺโฆชนํ มจฺจนฺตริยสญฺโฆชนํ อวิชฺชาสญฺโฆชนํ.

กามราคสญฺโฆชนํ อภฺยจฺสุ โลภสฺสหคเตสฺสุ จิตฺตูปฺปาเทสฺสุ อูปฺปชฺชติ.
ปฏฺghiสมญฺโฆชนํ ทฺวีสุ โทมนสฺสสฺสหคเตสฺสุ จิตฺตูปฺปาเทสฺสุ อูปฺปชฺชติ,
มานสญฺโฆชนํ จตฺตุสฺสุ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสหคเตสฺสุ จิตฺตูปฺปาเทสฺสุ
อูปฺปชฺชติ, ทิฏฺฐิจิสญฺโฆชนํ จตฺตุสฺสุ ทิฏฺฐิจิตฺตสมุပ္ปยุตฺเตสฺสุ จิตฺตูปฺปาเทสฺสุ
อูปฺปชฺชติ, วิจิกิจฺจาสญฺโฆชนํ วิจิกิจฺจาสหคเตสฺสุ จิตฺตูปฺปาเทสฺสุ
อูปฺปชฺชติ, สีลพฺพตปฺปราคาสญฺโฆชนํ จตฺตุสฺสุ ทิฏฺฐิจิตฺตสมุပ္ปยุตฺเตสฺสุ
จิตฺตูปฺปาเทสฺสุ อูปฺปชฺชติ, ภวราคสญฺโฆชนํ จตฺตุสฺสุ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺต-
โลภสฺสหคเตสฺสุ จิตฺตูปฺปาเทสฺสุ อูปฺปชฺชติ, อิสฺสาสญฺโฆชนญจ
มจฺจนฺตริยสญฺโฆชนญจ ทฺวีสุ โทมนสฺสสฺสหคเตสฺสุ จิตฺตูปฺปาเทสฺสุ อูปฺปชฺชติ,
อวิชฺชาสญฺโฆชนํ สพฺพากุสฺเสสฺสุ อูปฺปชฺชติ; อีเม ฐมฺมา สญฺโฆชนา.

[๑๔๗๘] กตเม ฐมฺมา โน สญฺโฆชนา. จเปตฺวา สญฺโฆชนเ
อวเสสํ อกุสฺสํ, จตฺตุสฺสุ ภูมึสฺสุ กุสฺลํ, จตฺตุสฺสุ ภูมึสฺสุ วิปาโก, ตีสุ ภูมึสฺสุ
กิริยาพฺยาगतํ, รุปญจ นิพฺพานญจ; อีเม ฐมฺมา โน สญฺโฆชนา.

[๑๔๗๙] กตเม ฐมฺมา สญฺโฆชนิยา. ตีสุ ภูมึสฺสุ กุสฺลํ, อกุสฺสํ,
ตีสุ ภูมึสฺสุ วิปาโก, ตีสุ ภูมึสฺสุ กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพญจ รูปํ; อีเม
ฐมฺมา สญฺโฆชนิยา.

[๑๔๘๐] กตเม ฐมา อสยโฆชนินยา. จตฺตาริ มคฺคา
อปฺริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามณฺณผลานิ, นิพฺพานญฺ; อิม ฐมา
อสยโฆชนินยา.

[๑๔๘๑] กตเม ฐมา สยโฆชนสมฺปยุตฺตา. อุทฺทจฺจสฺสคตํ
โมหํ จเปตฺวา อวเสสํ อกฺขลํ อิม ฐมา สยโฆชนสมฺปยุตฺตา.

[๑๔๘๒] กตเม ฐมา สยโฆชนวิปฺยุตฺตา. อุทฺทจฺจสฺสคโต
โมโห, จตฺตสฺส ญฺมิตฺตํ กฺขลํ, จตฺตสฺส ญฺมิตฺตํ วิปาโก, ตีสุ ญฺมิตฺตํ
กิริยาพฺยากตํ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺ; อิม ฐมา สยโฆชนวิปฺยุตฺตา.

[๑๔๘๓] กตเม ฐมา สยโฆชนา เจว สยโฆชนินยา จ.
ตาเนว สยโฆชนานิ สยโฆชนา เจว สยโฆชนินยา จ.

[๑๔๘๔] กตเม ฐมา สยโฆชนินยา เจว โน จ สยโฆชนา.
จเปตฺวา สยโฆชนเน อวเสสํ อกฺขลํ, ตีสุ ญฺมิตฺตํ กฺขลํ, ตีสุ ญฺมิตฺตํ
วิปาโก, ตีสุ ญฺมิตฺตํ กิริยาพฺยากตํ, สพฺพญฺจ รูปํ; อิม ฐมา
สยโฆชนินยา เจว โน จ สยโฆชนา.

อสยโฆชนินยา ฐมา น วตฺตพฺพา: สยโฆชนา เจว
สยโฆชนินยา จาติปิ, สยโฆชนินยา เจว โน จ สยโฆชนาติปิ.

[๑๔๘๕] กตเม ฐมา สยโฆชนา เจว สยโฆชนสมฺปยุตฺตา
จ. ยตฺถ เทว ตีณิ สยโฆชนานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ; อิม ฐมา
สยโฆชนา เจว สยโฆชนสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๔๘๖] กตเม ฐมา สยโฆชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ
สยโฆชนา. จเปตฺวา สยโฆชนเน อวเสสํ อกฺขลํ; อิม ฐมา
สยโฆชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ สยโฆชนา.

สญโฆชนวิปยุตฺตา ชมฺมา น วตฺตพฺพา: สญโฆชนา เจว
สญโฆชนสมฺปยุตฺตา จาติปิ, สญโฆชนสมฺปยุตฺตา เจว โน จ
สญโฆชนาติปิ.

[๑๔๘๗] กตเม ชมฺมา สญโฆชนวิปยุตฺตา สญโฆชนินยา.
อุทฺทจฺจสทฺทโต โมโห, ตีสุ ญฺมึสุ กุสลํ, ตีสุ ญฺมึสุ วิปาโก, ตีสุ
ญฺมึสุ กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพญจ รูปํ; อิมะ ชมฺมา สญโฆชนวิปยุตฺตา
สญโฆชนินยา.

[๑๔๘๘] กตเม ชมฺมา สญโฆชนวิปยุตฺตา อสญโฆชนินยา.
จตุตฺตารอ มคฺคา อปรียาปนฺนา, จตุตฺตาริ จ สามณฺณผลานิ,
นิพฺพานญจ; อิมะ ชมฺมา สญโฆชนวิปยุตฺตา อสญโฆชนินยา.

สญโฆชนสมฺปยุตฺตา ชมฺมา น วตฺตพฺพา: สญโฆชนวิปยุตฺตา
สญโฆชนินยาติปิ, สญโฆชนวิปยุตฺตา อสญโฆชนินยาติปิ.

คณฺถโคจจกํ

[๑๔๘๙] กตเม ชมฺมา คณฺธา. จตุตฺตารอ คณฺธา: อภิชฺฌา
กายคณฺโถ, พฺยาปาโท กายคณฺโถ, สีลพฺพตปฺรามาโส กายคณฺโถ,
อิทฺสจฺจาภินิเวโส กายคณฺโถ.

อภิชฺฌากายคณฺโถ อฏฺฐสุ โลภสทฺทเตสุ จิตฺตูปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ,
พฺยาปาโท กายคณฺโถ ทฺวีสุ โทมนสฺสสทฺทเตสุ จิตฺตูปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชติ,
สีลพฺพตปฺรามาโส กายคณฺโถ จ อิทฺสจฺจาภินิเวโส กายคณฺโถ จ
จตุสุ ทิฏฺฐิจิตฺตสมฺปยุตฺเตสุ จิตฺตูปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชนฺติ; อิมะ ชมฺมา
คณฺธา.

[๑๔๙๐] กตเม ชมฺมา โน คณฺธา. จเปตฺวา คณฺเถ อวเสสํ
อกุสลํ, จตุสุ ญฺมึสุ กุสลํ, จตุสุ ญฺมึสุ วิปาโก, ตีสุ ญฺมึสุ

กิริยาพฺยาगतํ, รูปญจ นิพฺพานญจ; อิมํ ฐมา โน คณฺถา.

[๑๔๙๑] กตเม ฐมา คณฺถนียา. ตีสุ ฐมีสุ กุสลํ, อกุสลํ, ตีสุ ฐมีสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพญจ รูปํ; อิมํ ฐมา คณฺถนียา.

[๑๔๙๒] กตเม ฐมา อคณฺถนียา. จตฺตาริ มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ, นิพฺพานญจ; อิมํ ฐมา อคณฺถนียา.

[๑๔๙๓] กตเม ฐมา คณฺถสมฺปยุตฺตา. จตฺตาริ ทิฏฺฐิจิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, จตฺตาริ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสหคฺตา จิตฺตูปฺปาทา, เอตฺตูปฺปนํ โลภํ จเปตฺวา, เทว โทมนสฺสสหคฺตา จิตฺตูปฺปาทา, เอตฺตูปฺปนํ ปฏฺชีฬํ จเปตฺวา; อิมํ ฐมา คณฺถสมฺปยุตฺตา.

[๑๔๙๔] กตเม ฐมา คณฺถวิปฺปยุตฺตา. จตฺตสุ ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺต- โลภสหคฺเตสุ จิตฺตูปฺปาเทสุ อูปฺปนโน โลภํ, ทวีสุ โทมนสฺสสหคฺเตสุ จิตฺตูปฺปาเทสุ อูปฺปนํ ปฏฺชีฬํ, วิจิกิจฺจาสหคฺโต จิตฺตูปฺปาโท, อุทฺทจฺจสหคฺโต จิตฺตูปฺปาโท, จตฺตสุ ฐมีสุ กุสลํ, จตฺตสุ ฐมีสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพฺยาगतํ, รูปญจ นิพฺพานญจ; อิมํ ฐมา คณฺถวิปฺปยุตฺตา.

[๑๔๙๕] กตเม ฐมา คณฺถา เจว คณฺถนียา จ. เตว คณฺถา คณฺถา เจว คณฺถนียา จ.

[๑๔๙๖] กตเม ฐมา คณฺถนียา เจว โน จ คณฺถา. จเปตฺวา คณฺถ อวเสสํ อกุสลํ, ตีสุ ฐมีสุ กุสลํ, ตีสุ ฐมีสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพญจ รูปํ; อิมํ ฐมา คณฺถนียา เจว โน จ คณฺถา.

อคนฺธนิยา ฐมา น วตฺตพฺพา: คณฺหา เจว คณฺธนิยา
จาติปิ, คณฺธนิยา เจว โน จ คณฺหาติปิ.

[๑๔๙๗] กตเม ฐมา คณฺหา เจว คณฺธสมฺปยุตฺตา จ. ยตฺถ
ทิกฺขิตฺติ จ โลโก จ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ; อิมะ ฐมา คณฺหา เจว
คณฺธสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๔๙๘] กตเม ฐมา คณฺธสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คณฺหา.
อญฺจ โลกสฺสคฺคา จิตฺตูปฺปาทา, เทว โทมนสฺสคฺคา จิตฺตูปฺปาทา,
เอตฺถูปฺปนฺเน คณฺเถ จเปตฺวา; อิมะ ฐมา คณฺธสมฺปยุตฺตา เจว โน
จ คณฺหา.

คณฺธวิปฺปยุตฺตา ฐมา น วตฺตพฺพา: คณฺหา เจว คณฺธ-
สมฺปยุตฺตา จาติปิ, คณฺธสมฺปยุตฺตา เจว โน จ คณฺหาติปิ.

[๑๔๙๙] กตเม ฐมา คณฺธวิปฺปยุตฺตา คณฺธนิยา. จตฺตฺส
ทิกฺขิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสคฺเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปนฺโน โลโก, ทฺวิสฺส
โทมนสฺสคฺเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปนฺนํ ปฏฺชีมํ, วิจิกิฉฺฉาสฺสคฺโต
จิตฺตูปฺปาโท, อุตฺตจฺฉาสฺสคฺโต จิตฺตูปฺปาโท, ตีสฺส ภูมึสฺส กุสลํ, ตีสฺส
ภูมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ภูมึสฺส กิริยาพฺยาकर्ตํ, สพฺพญฺจ รุปํ; อิมะ ฐมา
คณฺธวิปฺปยุตฺตา คณฺธนิยา.

[๑๕๐๐] กตเม ฐมา คณฺธวิปฺปยุตฺตา อคนฺธนิยา. จตฺตาโร
มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ, นิพฺพานญฺจ; อิมะ
ฐมา คณฺธวิปฺปยุตฺตา อคนฺธนิยา.

คณฺธสมฺปยุตฺตา ฐมา น วตฺตพฺพา: คณฺธวิปฺปยุตฺตา
คณฺธนิยาติปิ, คณฺธวิปฺปยุตฺตา อคนฺธนิยาติปิ.

โอฆโคจจกํ.

หมดอายุ 12/06/2566

[๑๕๐๑] กตเม ฐมา โอฆา ๗เปฯ

โยคโคจกํ

[๑๕๐๒] กตเม ฐมา โยคา ฯเปฯ

นีวรณโคจกํ

[๑๕๐๓] กตเม ฐมา นีวรณา. จ นีวรณา: กามจุณฺทนีวรณํ พยาปาทนีวรณํ ถีนมิทฺฐนีวรณํ อุทฺทจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณํ วิจิกิจุฉานีวรณํ อวิชฺชานีวรณํ.

กามจุณฺทนีวรณํ อฏฺฐสฺส โลกสฺสหคเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปชฺชติ, พยาปาทนีวรณํ ทวีสฺส โทมนสฺสสหคเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปชฺชติ, ถีนมิทฺฐนีวรณํ สสงฺขาริเกสฺส อกฺกุสเลสฺส อุปฺปชฺชติ, อุทฺทจฺจนีวรณํ อุทฺทจฺจสหคเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปชฺชติ, กุกฺกุจฺจนีวรณํ ทวีสฺส โทมนสฺสสหคเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปชฺชติ, วิจิกิจุฉานีวรณํ วิจิกิจุฉาสหคเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปชฺชติ, อวิชฺชานีวรณํ สพฺพากุสเลสฺส อุปฺปชฺชติ; อีเม ฐมา นีวรณา.

[๑๕๐๔] กตเม ฐมา โน นีวรณา. จเปตฺวา นีวรณ อวเสสํ อกฺกุสลํ, จตฺตสฺส ญฺมึสฺส กุสลํ, จตฺตสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อีเม ฐมา โน นีวรณา.

[๑๕๐๕] กตเม ฐมา นีวรณียา. ตีสฺส ญฺมึสฺส กุสลํ, อกฺกุสลํ, ตีสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ, สพฺพญฺจ รูปํ; อีเม ฐมา นีวรณียา.

[๑๕๐๖] กตเม ฐมา อนีวรณียา. จตฺตาริ มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ, นิพฺพานญฺจ; อีเม ฐมา อนีวรณียา.

[๑๕๐๗] กตเม ฐมา นีวรรณสมปยุตฺตา. ทวาทส อกฺขล-
จิตฺตูปปาทา; อีเม ฐมา นีวรรณสมปยุตฺตา.

[๑๕๐๘] กตเม ฐมา นีวรรณวิปยุตฺตา. จตฺตฺส ฐมิตฺส กุสลํ,
จตฺตฺส ฐมิตฺส วิปาโก, ตีสุ ฐมิตฺส กิริยาพฺยาการํ, รูปญจ นิพฺพานญจ;
อีเม ฐมา นีวรรณวิปยุตฺตา.

[๑๕๐๙] กตเม ฐมา นีวรรณา เจว นีวรรณียา จ. ตาเนว
นีวรรณานิ นีวรรณา เจว นีวรรณียา จ.

[๑๕๑๐] กตเม ฐมา นีวรรณียา เจว โน จ นีวรรณา. จเปตฺวา
นีวรรณเ อวเสสํ อกฺขลํ, ตีสุ ฐมิตฺส กุสลํ, ตีสุ ฐมิตฺส วิปาโก, ตีสุ
ฐมิตฺส กิริยาพฺยาการํ, สพฺพญจ รูป; อีเม ฐมา นีวรรณียา เจว โน
จ นีวรรณา.

อนีวรรณียา ฐมา น วตฺตพฺพา: นีวรรณา เจว นีวรรณียา
จาติปิ, นีวรรณียา เจว โน จ นีรรณาติปิ.

[๑๕๑๑] กตเม ฐมา นีรรณา เจว นีวรรณสมปยุตฺตา จ.
ยตฺถ เทว ตีณิ นีรรณานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ; อีเม ฐมา นีรรณา
เจว นีวรรณสมปยุตฺตา จ.

[๑๕๑๒] กตเม ฐมา นีวรรณสมปยุตฺตา เจว โน จ นีรรณา.
จเปตฺวา นีวรรณเ อวเสสํ อกฺขลํ; อีเม ฐมา นีวรรณสมปยุตฺตา เจว
โน จ นีรรณา.

นีวรรณวิปยุตฺตา ฐมา น วตฺตพฺพา: นีรรณา เจว นีวรรณ-
สมปยุตฺตา จาติปิ, นีวรรณสมปยุตฺตา เจว โน จ นีรรณาติปิ.

[๑๕๑๓] กตเม ฐมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณียา. ตีสุ ฐมีสุ
 กุสลํ, ตีสุ ฐมีสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพญจ รูป;
 อีเม ฐมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา นีวรณียา.

[๑๕๑๔] กตเม ฐมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณียา. จตฺตาโร
 มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺณผลานิ, นิพฺพานญจ; อีเม
 ฐมา นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณียา.

นีวรณสมฺปยุตฺตา ฐมา น วตฺตพฺพา: นีวรณวิปฺปยุตฺตา
 นีวรณียาติปิ, นีวรณวิปฺปยุตฺตา อนีวรณียาติปิ.

ปรามาสโคจจกํ

[๑๕๑๕] กตเม ฐมา ปรามาสา. ทิฏฺฐิปรามาโส จตุสสุ
 ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺเตสสุ จิตฺตูปฺปาเทสสุ อุปฺปชฺชติ; อีเม ฐมา ปรามาสา.

[๑๕๑๖] กตเม ฐมา โน ปรามาสา. จเปตฺวา ปรามาสํ
 อวเสสํ อกุสลํ, จตุสสุ ฐมีสุ กุสลํ, จตุสสุ ฐมีสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมีสุ
 กิริยาพฺยาगतํ, รูปญจ นิพฺพานญจ; อีเม ฐมา โน ปรามาสา.

[๑๕๑๗] กตเม ฐมา ปรามญฺจา. ตีสุ ฐมีสุ กุสลํ, อกุสลํ,
 ตีสุ ฐมีสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพญจ รูป; อีเม
 ฐมา ปรามญฺจา.

[๑๕๑๘] กตเม ฐมา อปฺรามญฺจา. จตฺตาโร มคฺคา
 อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺณผลานิ นิพฺพานญจ; อีเม ฐมา
 อปฺรามญฺจา.

[๑๕๑๙] กตเม ฐมา ปรามาสสมฺปยุตฺตา. จตฺตาโร ทิฏฺฐิจิต-
สมฺปยุตฺตา จิตฺตูปปาทา, เอตฺตูปฺปนฺนํ ปรามาสํ จเปตฺวา; อิม
ฐมา ปรามาสสมฺปยุตฺตา.

[๑๕๒๐] กตเม ฐมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา. จตฺตาโร
ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตา จิตฺตูปปาทา, เทว โทมนสฺสสหคตา
จิตฺตูปปาทา, วิจิกิฉฺฉาสหคโต จิตฺตูปปาโท, อุทฺทจฺจสหคโต
จิตฺตูปปาโท, จตฺตํ ภูมิตฺตํ กุสลํ, จตฺตํ ภูมิตฺตํ วิปาโก, ตีสุ ภูมิตฺตํ
กิริยาพฺยาकर्ตํ, รูปญจ นินฺพฺพานญจ; อิม ฐมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา.

ปรามาสो น วตฺตพฺโพ: ปรามาสสมฺปยุตฺโตติปิ, ปรามาส-
วิปฺปยุตฺโตติปิ.

[๑๕๒๑] กตเม ฐมา ปรามาสา เจว ปรามญฺจา จ. โส เอว
ปรามาสो ปรามาสो เจว ปรามญฺโโจ จ.

[๑๕๒๒] กตเม ฐมา ปรามญฺจา เจว โน จ ปรามาสา.
จเปตฺวา ปรามาสํ อวเสสํ อกุสลํ, ตีสุ ภูมิตฺตํ กุสลํ, ตีสุ ภูมิตฺตํ
วิปาโก, ตีสุ ภูมิตฺตํ กิริยาพฺยาकर्ตํ, สพฺพญจ รูปํ; อิม ฐมา
ปรามญฺจา เจว โน จ ปรามาสา.

อปรามญฺจา ฐมา น วตฺตพฺพา: ปรามาสา เจว ปรามญฺจา
จาติปิ, ปรามญฺจา เจว โน จ ปรามาสาติปิ.

[๑๕๒๓] กตเม ฐมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปรามญฺจา. จตฺตาโร
ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตา จิตฺตูปปาทา, เทว โทมนสฺสสหคตา
จิตฺตูปปาทา, วิจิกิฉฺฉาสหคโต จิตฺตูปปาโท, อุทฺทจฺจสหคโต
จิตฺตูปปาโท, ตีสุ ภูมิตฺตํ กุสลํ, ตีสุ ภูมิตฺตํ วิปาโก, ตีสุ ภูมิตฺตํ
กิริยาพฺยาकर्ตํ, สพฺพญจ รูปํ; อิม ฐมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา
ปรามญฺจา.

[๑๕๒๔] กตเม ฐมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปฺรามญฺจา. จตฺตารโ
มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามณฺณผลานิ นิพฺพานญฺจ; อีเม
ฐมฺมา ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปฺรามญฺจา.

ปรามาสา จ ปรามาสสมฺปยุตฺตา จ ฐมฺมา น วตฺตพฺพา:
ปรามาสวิปฺปยุตฺตา ปฺรามญฺจาติปิ, ปรามาสวิปฺปยุตฺตา อปฺรามญฺจาติปิ.

มหนฺตรทุกํ

[๑๕๒๕] กตเม ฐมฺมา สารมฺมณา. จตุสฺส ญฺมึสฺส กุสฺลํ, อกุสฺลํ,
จตุสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ; อีเม ฐมฺมา
สารมฺมณา.

[๑๕๒๖] กตเม ฐมฺมา อนารมฺมณา. รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ;
อีเม ฐมฺมา อนารมฺมณา.

[๑๕๒๗] กตเม ฐมฺมา จิตฺตา. จกฺขุวิญฺญาณํ โสตฺวิญฺญาณํ
ฆานวิญฺญาณํ ชิวหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนธาตฺ
มโนวิญฺญาณธาตฺ; อีเม ฐมฺมา จิตฺตา.

[๑๕๒๘] กตเม ฐมฺมา โน จิตฺตา. เวทนาภฺขนฺโห สญฺญาภฺขนฺโห
สงฺขารภฺขนฺโห, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อีเม ฐมฺมา โน จิตฺตา.

[๑๕๒๙] กตเม ฐมฺมา เจตฺติกา. เวทนาภฺขนฺโห สญฺญาภฺขนฺโห
สงฺขารภฺขนฺโห; อีเม ฐมฺมา เจตฺติกา.

[๑๕๓๐] กตเม ฐมฺมา อเจตฺติกา. จิตฺตญฺจ รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ;
อีเม ฐมฺมา อเจตฺติกา.

[๑๕๓๑] กตเม ฐมฺมา จิตฺตสมฺปยุตฺตา. เวทนาภฺขนฺโห
สญฺญาภฺขนฺโห สงฺขารภฺขนฺโห; อีเม ฐมฺมา จิตฺตสมฺปยุตฺตา.

[๑๕๓๒] กตเม ฐมา จิตตวิปปยุตตา. รูปญจ นิพพานญจ;
อิม ฐมา จิตตวิปปยุตตา.

จิตตํ น วตตพพํ: จิตเตน สมปปยุตตุนติปิ, จิตเตน วิปปยุตตุนติปิ.

[๑๕๓๓] กตเม ฐมา จิตตสํสฏฺจา. เวทนาภนฺโท สญฺญาภนฺโท
สงฺขารภนฺโท; อิม ฐมา จิตตสํสฏฺจา.

[๑๕๓๔] กตเม ฐมา จิตตวิสํสฏฺจา. รูปญจ นิพพานญจ;
อิม ฐมา จิตตวิสํสฏฺจา.

จิตตํ น วตตพพํ: จิตเตน สํสฏฺจนฺติปิ, จิตเตน วิสํสฏฺจนฺติปิ.

[๑๕๓๕] กตเม ฐมา จิตตสมุฏฺจานา. เวทนาภนฺโท
สญฺญาภนฺโท สงฺขารภนฺโท, กายวิญญตฺติ วจฺจิวิญญตฺติ, ยํ วา
ปนญฺญมฺปิ อตฺถิ รูปํ จิตตํ จิตตเหตุกํ จิตตสมุฏฺจัน, รูปายตน์
สทฺทายตน์ คณฺธายตน์ รสายตน์ โผฏฺฐพฺพายตน์, อากาสธาตฺ
อาโปธาตฺ, รูปสฺส ลหฺตฺตา, รูปสฺส มุทฺตฺตา, รูปสฺส กมฺมญฺจตฺตา,
รูปสฺส อุปฺจโย, รูปสฺส สนฺตติ, กพฺพีกาโร อาหาโร; อิม ฐมา
จิตตสมุฏฺจานา.

[๑๕๓๖] กตเม ฐมา โน จิตตสมุฏฺจานา. จิตตญจ อวเสสญจ
รูปํ นิพพานญจ; อิม ฐมา โน จิตตสมุฏฺจานา.

[๑๕๓๗] กตเม ฐมา จิตตสทฺทโน. เวทนาภนฺโท
สญฺญาภนฺโท สงฺขารภนฺโท, กายวิญญตฺติ วจฺจิวิญญตฺติ; อิม ฐมา
จิตตสทฺทโน.

[๑๕๓๘] กตเม ฐมา โน จิตตสทฺทโน. จิตตญจ อวเสสญจ
รูปํ นิพพานญจ; อิม ฐมา โน จิตตสทฺทโน.

[๑๕๓๙] กตเม ฐมา จิตตานุปริวตฺติโน. เวทนาภนฺโท

สญฺญากุขนุโ สขฺขารกุขนุโ, กายวิญญตฺติ วจฺจิวิญญตฺติ; อิมํ ฐมฺมา
จิตฺตานุปฺปวตฺติโน.

[๑๕๔๐] กตเม ฐมฺมา โน จิตฺตานุปฺปวตฺติโน. จิตฺตญจ
อวเสสญจ รูปํ นิปฺพานญจ; อิมํ ฐมฺมา โน จิตฺตานุปฺปวตฺติโน.

[๑๕๔๑] กตเม ฐมฺมา จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานา. เวทฺณากุขนุโ
สญฺญากุขนุโ สขฺขารกุขนุโ; อิมํ ฐมฺมา จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานา.

[๑๕๔๒] กตเม ฐมฺมา โน จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานา. จิตฺตญจ
รูปญจ นิปฺพานญจ; อิมํ ฐมฺมา โน จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานา.

[๑๕๔๓] กตเม ฐมฺมา จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานสทฺทโน. เวทฺณากุขนุโ
สญฺญากุขนุโ สขฺขารกุขนุโ; อิมํ ฐมฺมา จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานสทฺทโน.

[๑๕๔๔] กตเม ฐมฺมา โน จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานสทฺทโน. จิตฺตญจ
รูปญจ นิปฺพานญจ; อิมํ ฐมฺมา โน จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานสทฺทโน.

[๑๕๔๕] กตเม ฐมฺมา จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานานุปฺปวตฺติโน.
เวทฺณากุขนุโ สญฺญากุขนุโ สขฺขารกุขนุโ; อิมํ ฐมฺมา
จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานานุปฺปวตฺติโน.

[๑๕๔๖] กตเม ฐมฺมา โน จิตฺตสํสฺสฺสจฺจสมฺมุจฺจานานุปฺปวตฺติโน.
จิตฺตญจ รูปญจ นิปฺพานญจ; อิมํ ฐมฺมา โน จิตฺตสํสฺสฺสจฺจ-
สมฺมุจฺจานานุปฺปวตฺติโน.

[๑๕๔๗] กตเม ฐมฺมา อชฺฌตฺติกา. จกฺขายตฺนํ ๗เปฯ มนํายตฺนํ;
อิมํ ฐมฺมา อชฺฌตฺติกา.

[๑๕๔๘] กตเม ฐมฺมา พาหิรา. รูปายตฺนํ ๗เปฯ ฐมฺมายตฺนํ;
อิมํ ฐมฺมา พาหิรา.

[๑๕๔๙] กตเม ฐมา อุปาหา. จกฺขายตํ ๗เปฯ กพพิกาโร
อาหาโร; อิม ฐมา อุปาหา.

[๑๕๕๐] กตเม ฐมา โน อุปาทา. จตุส ฐมีส กุสล, อกุสล,
จตุส ฐมีส วิปาโก, ตีส ฐมีส กิริยาพยากต, จตฺตารอ จ
มหาภูตา, นิพพานญจ; อิม ฐมา โน อุปาทา.

[๑๕๕๑] กตเม ฌมมา อุปาตินฺนา. ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก, ยญจ
รูปํ กมฺมสฺส กตตฺตา; อิมे ฌมมา อุปาตินฺนา.

[๑๕๕๒] กตเม ฐมา อนุปาติหนฺนา. ตีสุ ฐมีสุ กุสลํ, อกุสลํ
 ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพฺยาगतํ, ยญจ รุปํ น กมฺมสฺส กตตฺตา, จตฺตาโร
 มคฺคา อปรียาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ, นิพฺพานญฺจ; อิม
 ฐมา อนุปาติหนฺนา.

อุปาทานโคจจกั

[๑๕๕๓] กตเม ฌมมา อุปาทานา. จตตาริ อุปาทานานิ:
 กามุปาทานํ ทิฏฐุปาทานํ สีลพุปตูปาทานํ อตตวาทูปาทานํ.
 กามุปาทานํ อภฺจสฺส โลกสทคเตสฺส จิตตูปปาเทสฺส อุปฺปชฺชติ,
 ทิฏฐุปาทานญจ สีลพุปตูปาทานญจ อตตวาทูปาทานญจ จตฺตสฺส
 ทิฏฐิจิตตสมฺปยุตเตสฺส จิตตูปปาเทสฺส อุปฺปชฺชนฺติ; อิมะ ฌมมา อุปาทานา.

[๑๕๕๔] กตเม ฌมมา โน อุปาทานา. จเปตวา อุปาทาเน
 อวเสสํ อกุสลํ, จตุสสุ ญมีสุ กุสลํ, จตุสสุ ญมีสุ วิปาโก, ตีสุ ญมีสุ
 กิริยาพฺยากตํ, รูปญจ นิพฺพานญจ; อิมะ ฌมมา โน อุปาทานา.

[๑๕๕๕] กตเม ฌมมา อุปาทานิยา. ตีสุ ฐมิตุ กุสลํ, อกุสลํ,
 ตีสุ ฐมิตุ วิปาโก, ตีสุ ฐมิตุ กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพพณฺจ รูปํ; อิม
 ฌมมา อุปาทานิยา.

[๑๕๕๖] กตเม ฐมา อนุปาทานิยา. จตฺตาริ มคฺคา
อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามณฺณผลานิ, นิพฺพานญฺ; อิม ฐมา
อนุปาทานิยา.

[๑๕๕๗] กตเม ฐมา อุปาทานสมฺปยุตฺตา. จตฺตาริ
ทิกฺขจิกตสมฺปยุตฺตโลภสฺสคฺคา จิตฺตูปาทา, จตฺตาริ ทิกฺขจิกตวิปฺปยุตฺต-
โลภสฺสคฺคา จิตฺตูปาทา, เอตฺตูปนฺนํ โลภํ จเปตฺวา; อิม ฐมา
อุปาทานสมฺปยุตฺตา.

[๑๕๕๘] กตเม ฐมา อุปาทานวิปฺปยุตฺตา. จตฺตสฺส ทิกฺขจิกต-
วิปฺปยุตฺตโลภสฺสคฺเตสฺส จิตฺตูปาเทสฺส อุปนฺโน โลภํ เทว
โทมนสฺสสคฺคา จิตฺตูปาทา, วิจิกิจฺจาสคฺโคโต จิตฺตูปาโท,
อุทฺทจฺจสคฺโคโต จิตฺตูปาโท, จตฺตสฺส ญฺมึสฺส กุสฺลํ, จตฺตสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก,
ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ, รุปญฺจ นิพฺพานญฺ; อิม ฐมา
อุปาทานวิปฺปยุตฺตา.

[๑๕๕๙] กตเม ฐมา อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จ.
ตาเนว อุปาทานานิ อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จ.

[๑๕๖๐] กตเม ฐมา อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา.
จเปตฺวา อุปาทาเน อวเสสํ อกุสฺลํ, ตีสฺส ญฺมึสฺส กุสฺลํ, ตีสฺส ญฺมึสฺส
วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยากตํ, สพฺพญฺจ รุปํ; อิม ฐมา
อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา.

อนุปาทานิยา ฐมา น วตฺตพฺพา: อุปาทานา เจว อุปาทานิยา
จาติปิ, อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานาติปิ.

[๑๕๖๑] กตเม ฐมา อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ.
ยตฺถ ทิกฺขจิ จ โลภํ จ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ; อิม ฐมา
อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๕๖๒] กตเม ฐมา อุปาทานสมปยุตฺตา เจว โน จ
 อุปาทานา. อฏฺฐ โลกสฺส หคฺเตสุ จิตฺตูปปาทา, เอตฺตูปฺปนฺเน อุปาทาเน
 จเปตฺวา; อิม ฐมา อุปาทานสมปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา.

อุปาทานวิปยุตฺตา ฐมา น วตฺตพฺพา: อุปาทานา เจว
 อุปาทานสมปยุตฺตา จาติปิ, อุปาทานสมปยุตฺตา เจว โน จ
 อุปาทานาติปิ.

[๑๕๖๓] กตเม ฐมา อุปาทานวิปยุตฺตา อุปาทานียา. จตุสฺส
 ทิฏฺฐิจิตฺตวิปยุตฺตโลภสฺส หคฺเตสุ จิตฺตูปปาเทสุ อุปฺปนฺโน โลภ, เทว
 โทมนสฺส สหคฺเต จิตฺตูปปาทา, วิจิกิจฺฉาสหคฺโต จิตฺตูปปาโท,
 อุทฺทจฺฉสหคฺโต จิตฺตูปปาโท, ตีสุ ภูมీสุ กุสลํ, ตีสุ ภูมీสุ วิปาโก,
 ตีสุ ภูมీสุ กิริยาพฺยา กตํ, สพฺพญจ รูป: อิม ฐมา
 อุปาทานวิปยุตฺตา อุปาทานียา.

[๑๕๖๔] กตเม ฐมา อุปาทานวิปยุตฺตา อนุปาทานียา.
 จตฺตาโร มคฺคา อปรียาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ,
 นิพฺพานญจ; อิม ฐมา อุปาทานวิปยุตฺตา อนุปาทานียา.

อุปาทานสมปยุตฺตา ฐมา น วตฺตพฺพา: อุปาทานวิปยุตฺตา
 อุปาทานียาติปิ, อุปาทานวิปยุตฺตา อนุปาทานียาติปิ.

กิเลสโคจจกั

[๑๕๖๕] กตเม ฐมา กิเลสา. ทส กิเลสวตฺถุณี: โลภ โทโส
 โมโห มาโน ทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา ถีนํ อุทฺทจฺจํ อหิริกํ อนินฺตตปฺป.

โลภ อฏฺฐสุ โลกสฺส หคฺเตสุ จิตฺตูปปาเทสุ อุปฺปชฺชติ, โทโส
 ทวีสุ โทมนสฺส หคฺเตสุ จิตฺตูปปาเทสุ อุปฺปชฺชติ, โมโห สพฺพากุสเลสุ

อุปฺปชฺชติ, มาโน จตุสฺส ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตโลภาสหคเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส
 อุปฺปชฺชติ, ทิฏฺฐิ จตุสฺส ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปชฺชติ,
 วิจิกิจฺจนา วิจิกิจฺจนาสหคเตสฺส จิตฺตูปฺปาเทสฺส อุปฺปชฺชติ, ถีนํ สสงฺขาริเกสฺส
 อกุสเลสฺส อุปฺปชฺชติ, อุทฺทจฺจณฺจ อหิริกณฺจ อโนตฺตปฺปณฺจ สพฺพากุสเลสฺส
 อุปฺปชฺชนฺติ; อิมे ฐมฺมา กิเลสา.

[๑๕๖๖] กตเม ฐมฺมา โน กิเลสา. จเปตฺวา กิเลสํ อวเสสํ
 อกุสลํ, จตุสฺส ญฺมึสฺส กุสลํ, จตุสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส
 กิริยาพฺยาगतํ, รูปณฺจ นิพฺพานณฺจ; อิมे ฐมฺมา โน กิเลสา.

[๑๕๖๗] กตเม ฐมฺมา สงฺกิเลสิกา. ตีสฺส ญฺมึสฺส กุสลํ, อกุสลํ,
 ตีสฺส ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยาगतํ, สพฺพณฺจ รูปํ; อิมे
 ฐมฺมา สงฺกิเลสิกา.

[๑๕๖๘] กตเม ฐมฺมา อสงฺกิเลสิกา. จตฺตาริ มคฺคา
 อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามณฺณผลานิ, นิพฺพานณฺจ; อิมे ฐมฺมา
 อสงฺกิเลสิกา.

[๑๕๖๙] กตเม ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา. ทฺวาทส อกุสลจิตฺตูปฺปาทา;
 อิมे ฐมฺมา สงฺกิลิฏฺฐา.

[๑๕๗๐] กตเม ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐา. จตุสฺส ญฺมึสฺส กุสลํ, จตุสฺส
 ญฺมึสฺส วิปาโก, ตีสฺส ญฺมึสฺส กิริยาพฺยาगतํ, รูปณฺจ นิพฺพานณฺจ; อิมे
 ฐมฺมา อสงฺกิลิฏฺฐา.

[๑๕๗๑] กตเม ฐมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา. ทฺวาทส อกุสล-
 จิตฺตูปฺปาทา; อิมे ฐมฺมา กิเลสสมฺปยุตฺตา.

[๑๕๗๒] กตเม ฐมมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา. จตุสฺส ฐมมัสส กุสฺสํ, จตุสฺส ฐมมัสส วิปาโก, ตีสฺส ฐมมัสส กิริยาพฺยาการํ, รูปญจ นิพฺพานญจ; อิม ฐมมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา.

[๑๕๗๓] กตเม ฐมมา กิเลสา เจว สงฺกิลลิกา จ. เตว กิเลสา กิเลสา เจว สงฺกิลลิกา จ.

[๑๕๗๔] กตเม ฐมมา สงฺกิลลิกา เจว โน จ กิเลสา. จเปตฺวา กิเลส อวเสสํ อกุสฺสํ, ตีสฺส ฐมมัสส กุสฺสํ, ตีสฺส ฐมมัสส วิปาโก, ตีสฺส ฐมมัสส กิริยาพฺยาการํ, สพฺพญจ รูปํ; อิม ฐมมา สงฺกิลลิกา เจว โน จ กิเลสา.

อสงฺกิลลิกา ฐมมา น วตฺตพฺพา: กิเลสา เจว สงฺกิลลิกา จาติปิ, สงฺกิลลิกา เจว โน จ กิเลสาติปิ.

[๑๕๗๕] กตเม ฐมมา กิเลสา เจว สงฺกิลฺลิจา จ. เตว กิเลสา กิเลสา เจว สงฺกิลฺลิจา จ.

[๑๕๗๖] กตเม ฐมมา สงฺกิลฺลิจา เจว โน จ กิเลสา. จเปตฺวา กิเลส อวเสสํ อกุสฺสํ; อิม ฐมมา สงฺกิลฺลิจา เจว โน จ กิเลสา.

อสงฺกิลฺลิจา ฐมมา น วตฺตพฺพา: กิเลสา เจว สงฺกิลฺลิจา จาติปิ, สงฺกิลฺลิจา เจว โน จ กิเลสาติปิ.

[๑๕๗๗] กตเม ฐมมา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ. ยตฺถ เทว ตโย กิเลสา เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ; อิม ฐมมา กิเลสา เจว กิเลสสมฺปยุตฺตา จ.

[๑๕๗๘] กตเม ฐมา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา.
จเปตฺวา กิเลส อวเสสํ อกฺุสํ; อิม ฐมา กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว
โน จ กิเลสา.

กิเลสวิปฺปยุตฺตา ฐมา น วตฺตพฺพา: กิเลสา เจว กิเลส-
สมฺปยุตฺตา จาติปิ, กิเลสสมฺปยุตฺตา เจว โน จ กิเลสาติปิ.

[๑๕๗๙] กตเม ฐมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา. ตีสุ ภูมีสุ
กฺุสํ, ตีสุ ภูมีสุ วิปาโก, ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยาภตํ, สพฺพญจ รูป;
อิม ฐมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา สงฺกิเลสิกา.

[๑๕๘๐] กตเม ฐมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา. จตฺตาโร
มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ, นิพฺพานญจ; อิม
ฐมา กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสิกา.

กิเลสสมฺปยุตฺตา ฐมา น วตฺตพฺพา: กิเลสวิปฺปยุตฺตา
สงฺกิเลสาติปิ, กิเลสวิปฺปยุตฺตา อสงฺกิเลสาติปิ.

ปิฎฺฉิทุกํ

[๑๕๘๑] กตเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา. จตฺตาโร
ทิกฺขจิคตสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, วิจิกฺขจฺฉาสหคโต จิตฺตูปฺปาโท^๑ อิม
ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา.

จตฺตาโร ทิกฺขจิคตวิปฺปยุตฺตโลภสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, เทว
โทมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา; อิม ฐมา สียา ทสฺสเนน ปหาตพฺพา,
สียา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา.

^๑ อ. ...สหคตา จิตฺตูปฺปาทา.

[๑๕๘๒] กตเม ฐมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา. อุทฺทจฺจสฺสทฺโต จิตฺตูปฺปาโท, จตฺตฺส ฐมีสฺส กุสฺลํ, จตฺตฺส ฐมีสฺส วิปาโก, ตีสฺส ฐมีสฺส กิริยาพฺยากตํ, รุปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อีเม ฐมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา.

[๑๕๘๓] กตเม ฐมา ภาวนาย ปหาตพฺพา. อุทฺทจฺจสฺสทฺโต จิตฺตูปฺปาโท; อีเม ฐมา ภาวนาย ปหาตพฺพา.

จตฺตาโร ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสทฺตา จิตฺตูปฺปาทา, เทว โทมนสฺสสฺสทฺตา จิตฺตูปฺปาทา; อีเม ฐมา สียา ภาวนาย ปหาตพฺพา, สียา น ภาวนาย ปหาตพฺพา.

[๑๕๘๔] กตเม ฐมา น ภาวนาย ปหาตพฺพา. จตฺตาโร ทิฏฺฐิจิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, วิจิกิฉฺฉาสฺสทฺโต จิตฺตูปฺปาโท, จตฺตฺส ฐมีสฺส กุสฺลํ, จตฺตฺส ฐมีสฺส วิปาโก, ตีสฺส ฐมีสฺส กิริยาพฺยากตํ, รุปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อีเม ฐมา น ภาวนาย ปหาตพฺพา.

[๑๕๘๕] กตเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา. จตฺตาโร ทิฏฺฐิจิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, วิจิกิฉฺฉาสฺสทฺโต จิตฺตูปฺปาโท, เอตฺถุปฺปนํ โมหํ จเปตฺวา; อีเม ฐมา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา.

จตฺตาโร ทิฏฺฐิจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสทฺตา จิตฺตูปฺปาทา, เทว โทมนสฺสสฺสทฺตา จิตฺตูปฺปาทา; อีเม ฐมา สียา ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา, สียา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา.

[๑๕๘๖] กตเม ฐมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา. วิจิกิฉฺฉาสฺสทฺโต โมหโ, อุทฺทจฺจสฺสทฺโต จิตฺตูปฺปาโท, จตฺตฺส ฐมีสฺส กุสฺลํ,

จตุสสุ ภูมีสุ วิปาโก, ตีสุ ภูมีสุ กิริยาพฺยาकर्ตํ, รูปญจ นิพฺพานญจ;
อิมํ ฐมา น ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา.

[๑๕๘๗] กตเม ฐมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา.
อุทฺทจฺจสหคโต จิตฺตูปฺปาโท, เอตฺตูปฺปนฺนํ โมหํ จเปตฺวา; อิมํ
ฐมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา. จตฺตารอ ทิณฺณจิตฺตวิปฺปยุตฺต-
โลภสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, เทวํ โทมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา; อิมํ
ฐมา สียา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา, สียา น ภาวนาย
ปหาตพฺพเหตุกา.

[๑๕๘๘] กตเม ฐมา น ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา.
จตฺตารอ ทิณฺณจิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตูปฺปาทา, วิจิกิฉฺฉาสหคโต จิตฺตูปฺปาโท,
อุทฺทจฺจสหคโต โมหํ, จตุสสุ ภูมีสุ กุสลํ, จตุสสุ ภูมีสุ วิปาโก, ตีสุ
ภูมีสุ กิริยาพฺยาकर्ตํ, รูปญจ นิพฺพานญจ; อิมํ ฐมา น ภาวนาย
ปหาตพฺพเหตุกา.

[๑๕๘๙] กตเม ฐมา สวิตฺตกา. กามาวจรกุสลํ, อกุสลํ,
กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต เอกาทส จิตฺตูปฺปาทา, อกุสลสฺส วิปากโต
เทวํ, กิริยโต เอกาทส, รูปาวจรํ ปจฺมํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต
จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรํ ปจฺมํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ,
เอตฺตูปฺปนฺนํ วิตกฺกํ จเปตฺวา; อิมํ ฐมา สวิตฺตกา.

[๑๕๙๐] กตเม ฐมา อวิตฺตกา. เทวํ ปญฺจวิณฺญาณานิ,
รูปาวจรติกจตุกกฺขณมานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ,
จตฺตารอ อรูปฺปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ,
โลกุตฺตรติกจตุกกฺขณมานา กุสลโต จ วิปากโต จ, วิตกฺโก จ,
รูปญจ นิพฺพานญจ; อิมํ ฐมา อวิตฺตกา.

[๑๕๕๑] กตเม ฐมา สวิจารา. กามาวจรกุสลํ, อกุสลํ, กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต เอกาทส จิตฺตูปปาทา, อกุสลสฺส วิปากโต เทว, กิริยโต เอกาทส, รูปาวจรเอกกทุกฺขฆานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรเอกกทุกฺขฆานา กุสลโต จ วิปากโต จ, เอตฺตูปฺปนฺนํ วิจาร์ จเปตฺวา; อิม ฐมา สวิจารา.

[๑๕๕๒] กตเม ฐมา อวิจารา. เทว ปญฺจวิมฺภานานิ, รูปาวจรติกติกฆานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตารอ อารูปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรติกติกฆานา กุสลโต จ วิปากโต จ, วิจาร์ จ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิม ฐมา อวิจารา.

[๑๕๕๓] กตเม ฐมา สปปิตฺติกา. กามาวจรกุสลโต จตฺตารอ โสมนสฺสสหคตา จิตฺตูปปาทา, อกุสลโต จตฺตารอ, กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ปญฺจ, กิริยโต ปญฺจ, รูปาวจรทุกติกฆานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรทุกติกฆานา กุสลโต จ วิปากโต จ, เอตฺตูปฺปนฺนํ ปิตฺติ จเปตฺวา; อิม ฐมา สปปิตฺติกา.

[๑๕๕๔] กตเม ฐมา อปปิตฺติกา. กามาวจรกุสลโต จตฺตารอ อูเพกฺขาสหคตา จิตฺตูปปาทา, อกุสลโต อญฺจ, กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต เอกาทส, อกุสลสฺส วิปากโต สตฺต, กิริยโต จ, รูปาวจรทุกทุกฆานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตารอ อารูปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรทุกทุกฆานา กุสลโต จ วิปากโต จ, ปิตฺติ จ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิม ฐมา อปปิตฺติกา.

[๑๕๕๕] กตเม ฐมา ปิตฺติสหคตา. กามาวจรกุสลโต จตฺตารอ โสมนสฺสสหคตา จิตฺตูปปาทา, อกุสลโต จตฺตารอ, กามาวจรกุสลสฺส

วิปากโต ปญฺจ, กิริยโต ปญฺจ, รูปาวจรทุกติกฺขณานา กุสลโต จ
 วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรทุกติกฺขณานา กุสลโต จ วิปากโต
 จ, เอตฺตูปฺปนฺนํ ปิตี จเปตฺวา; อิมํ ฆมฺมา ปิติสหคตา.

[๑๕๕๖] กตเม ฆมฺมา น ปิติสหคตา. กามาวจรกุสลโต
 จตฺตารो อูปेกฺขาสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสลโต อญฺจ, กามาวจร-
 กุสลสฺส วิปากโต เอกาทส, อกุสลสฺส วิปากโต สตฺต, กิริยโต จ,
 รูปาวจรทุกทุกฺขณานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตารो
 อารูปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรทุกทุกฺขณานา
 กุสลโต จ วิปากโต จ, ปิตี จ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิมํ ฆมฺมา
 น ปิติสหคตา.

[๑๕๕๗] กตเม ฆมฺมา สุขสหคตา. กามาวจรกุสลโต จตฺตารो
 โสมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสลโต จตฺตารอ, กามาวจรกุสลสฺส
 วิปากโต จ, กิริยโต ปญฺจ, รูปาวจรตีกจตฺตทุกฺขณานา กุสลโต จ
 วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรตีกจตฺตทุกฺขณานา กุสลโต จ
 วิปากโต จ, เอตฺตูปฺปนฺนํ สุขํ จเปตฺวา; อิมํ ฆมฺมา สุขสหคตา.

[๑๕๕๘] กตเม ฆมฺมา น สุขสหคตา. กามาวจรกุสลโต
 จตฺตารอ อูปेกฺขาสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสลโต อญฺจ,
 กามาวจรกุสลสฺส วิปากโต ทส, อกุสลสฺส วิปากโต สตฺต, กิริยโต
 จ, รูปาวจร จตฺตํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ,
 จตฺตารอ อารูปา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตร
 จตฺตํ ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ, สุขญฺจ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ;
 อิมํ ฆมฺมา น สุขสหคตา.

[๑๕๕๙] กตเม ฆมฺมา อูปेกฺขาสหคตา. กามาวจรกุสลโต
 จตฺตารอ อูปेกฺขาสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสลโต จ, กามาวจรกุสลสฺส

วิปากโต ทส, อกุสลสฺส วิปากโต จ, กิริยโต จ, รูปาวจรํ จตฺตถํ
 ฌานํ กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, จตฺตารอ อารูปา
 กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรํ จตฺตถํ ฌานํ กุสลโต
 จ วิปากโต จ, เอตฺตูปฺพนํ อูปะกัฏฐํ จเปตฺวา; อิมะ ฌมฺมา
 อูปะกัฏฐาสหคตา.

[๑๖๐๐] กตเม ฌมฺมา น อูปะกัฏฐาสหคตา. กามาวจรกุสลโต
 จตฺตารอ โสมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, อกุสลโต จ, กามาวจรกุสลสฺส
 วิปากโต จ, อกุสลสฺส วิปากโต เอโก, กิริยโต ปญจ, รูปาวจร-
 ติกจตฺตกุฏฐฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ, โลกุตฺตรติ-
 กจตฺตกุฏฐฌานา กุสลโต จ วิปากโต จ, อูปะกัฏฐา จ, รูปญจ
 นิพฺพานญจ; อิมะ ฌมฺมา น อูปะกัฏฐาสหคตา.

[๑๖๐๑] กตเม ฌมฺมา กามาวจรา. กามาวจรกุสลํ, อกุสลํ,
 สพุโฬ กามาวจรสฺส วิปากอ, กามาวจรกิจยาพฺยาภตํ, สพุพญจ รูปํ;
 อิมะ ฌมฺมา กามาวจรา.

[๑๖๐๒] กตเม ฌมฺมา น กามาวจรา. รูปาวจรา อรูปาวจรา
 อปรียาปนฺนา; อิมะ ฌมฺมา น กามาวจรา.

[๑๖๐๓] กตเม ฌมฺมา รูปาวจรา. รูปาวจรจตฺตกุฏฐปญจกุฏฐฌานา
 กุสลโต จ วิปากโต จ กิริยโต จ; อิมะ ฌมฺมา รูปาวจรา.

[๑๖๐๔] กตเม ฌมฺมา น รูปาวจรา. กามาวจรา อรูปาวจรา
 อปรียาปนฺนา; อิมะ ฌมฺมา น รูปาวจรา.

[๑๖๐๕] กตเม ฌมฺมา อรูปาวจรา. จตฺตารอ อารูปา กุสลโต
 จ วิปากโต จ กิริยโต จ; อิมะ ฌมฺมา อรูปาวจรา.

[๑๖๐๖] กตเม ฐมฺมา น อรูปาวจรา. กามาวจรา รูปาวจรา
อปริยาปนฺนา; อิมะ ฐมฺมา น อรูปาวจรา.

[๑๖๐๗] กตเม ฐมฺมา ปริยาปนฺนา. ตีสุ ญฺมิตฺตํ กุสลํ, อกุสลํ,
ตีสุ ญฺมิตฺตํ วิปาโก, ตีสุ ญฺมิตฺตํ กิริยาพฺยากตํ, สพฺพญฺจ รูปํ; อิมะ
ฐมฺมา ปริยาปนฺนา.

[๑๖๐๘] กตเม ฐมฺมา อปริยาปนฺนา. จตฺตาริ มคฺคา
อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลาณิ, นิพฺพานญฺจ; อิมะ ฐมฺมา
อปริยาปนฺนา.

[๑๖๐๙] กตเม ฐมฺมา นียฺยานิกา. จตฺตาริ มคฺคา
อปริยาปนฺนา; อิมะ ฐมฺมา นียฺยานิกา.

[๑๖๑๐] กตเม ฐมฺมา อนนียฺยานิกา. ตีสุ ญฺมิตฺตํ กุสลํ, อกุสลํ,
จตฺตํ ญฺมิตฺตํ วิปาโก, ตีสุ ญฺมิตฺตํ กิริยาพฺยากตํ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ;
อิมะ ฐมฺมา อนนียฺยานิกา.

[๑๖๑๑] กตเม ฐมฺมา นียตา. จตฺตาริ ทิณฺณจิกฺกตสมฺปยุตฺตา
จิตฺตูปฺปาทา, เทว โทมนสฺสสหคตา จิตฺตูปฺปาทา; อิมะ ฐมฺมา สียา
นียตา, สียา อนนียตา. จตฺตาริ มคฺคา อปริยาปนฺนา; อิมะ ฐมฺมา
นียตา.

[๑๖๑๒] กตเม ฐมฺมา อนนียตา. จตฺตาริ ทิณฺณจิกฺกตวิปปยุตฺต-
โลภสหคตา จิตฺตูปฺปาทา, วิจิกิฉฺฉาสหคโต จิตฺตูปฺปาโท, อุทฺทจฺจสหคโต
จิตฺตูปฺปาโท, ตีสุ ญฺมิตฺตํ กุสลํ, จตฺตํ ญฺมิตฺตํ วิปาโก, ตีสุ ญฺมิตฺตํ
กิริยาพฺยากตํ, รูปญฺจ นิพฺพานญฺจ; อิมะ ฐมฺมา อนนียตา.

[๑๖๑๓] กตเม ฐมา สอฺตฺตฺรา. ตีสุ ฐมีสุ กุสลํ, อกุสลํ, ตีสุ ฐมีสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพฺยากตํ, สพฺพญจ รูปํ; อีเม ฐมา สอฺตฺตฺรา.

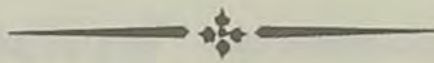
[๑๖๑๔] กตเม ฐมา อนฺตฺตฺรา. จตฺตาริ มคฺคา อปริยาปนฺนา, จตฺตาริ จ สามญฺญผลานิ^๑ นิพฺพานญจ; อีเม ฐมา อนฺตฺตฺรา.

[๑๖๑๕] กตเม ฐมา สรณฺา. ทฺวาทส อกุสลจิตฺตูปฺปาทา; อีเม ฐมา สรณฺา.

[๑๖๑๖] กตเม ฐมา อรณฺา.^๒ จตฺตสุ ฐมีสุ กุสลํ, จตฺตสุ ฐมีสุ วิปาโก, ตีสุ ฐมีสุ กิริยาพฺยากตํ, รูปญจ นิพฺพานญจ; อีเม ฐมา อรณฺาติ.

อตฺตทุฏฐารกณฺ์ นิฏฺฐิตํ.

ธมฺมสังคณีปกรณํ นิฏฺฐิตํ.

อภิธานปิฎก ธรรมสงคณิปาติยา

ปทานุกุโม

ปทานุกุโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกุโม	ปุพเพ/องเก
(อ)		อการวตา	๑๓๓๒/๓๒๑
อภกขพตา	๔๔/๒๙	อคุตตทวารตา	๑๓๕๒/๓๒๕
อภินตา	๔๔/๒๙	อคุตติ	๑๓๕๒/๓๒๕
อภินิฏเฐ (เทเว)	๑๒๘๙/๓๑๖	อโคปนา	๑๓๕๒/๓๒๕
อภปิเป	๑๑๖๖/๒๙๐	อคุคหิตตตัม	๑๑๒๗/๒๘๑
อภปิปปสมณิตา	๑๑๖๖/๒๙๐	อณัม	๖๓๗/๒๐๗
อภมมณณตา	๑๑๖๒/๒๙๐	อณคตัม	๖๓๗/๒๐๗
อภรณ์	๒๙๙/๙๔	อจณทิกุกัม	๑๕๑๓/๓๒๔
อภลยตา	๑๑๖๒/๒๙๐	อเจตสิกกา	๑๓๔๘/๓๒๔
อภิริยา	๒๙๙/๙๔	อเจตสิกัม	๕๘๔/๑๗๖
อภุณฺณิตา	๓๓๐/๙๙	อชาตา	๑๐๔๒/๒๖๔
อภุสลา	๓๖๕/๑๑๐	อชัมมิตา	๑๓๔๖/๓๒๔
อภุสลาณัม	๓๘๗/๑๑๔	อชัมมิตตา	๒๐/๔
อภุสสจิตตสฺส	๖๓๕/๒๐๗	อชัมมิตตัม	๑๖๑/๕๓
อภุสสจิตตูปปาทา	๑๓๘๕/๓๓๐	อชัมมิตตพหิทฺฐา	๑๐๕๒/๒๖๕
อภุสสมุลาณัม	๙๘๖/๒๕๕	อชัมมิตตพหิทฺฐารมฺมณา	๑๐๕๕/๒๖๖
อภุสสมุลล์	๑๐๖๕/๒๘๕	อชัมมิตตารมฺมณา	๒๑/๔
อภุสสเหตุ	๑๐๖๙/๒๖๙		๑๐๕๓/๒๖๕
อภิวินา	๑๒๒๓/๓๐๐	อชัมมิตติกา	๖๖/๑๒๑๕๔๗/๓๕๙
อภินุณิยา	๒๗/๘	อชัมมิตติกัม	๗๖๕/๒๒๓

ปทานุทุกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก	ปทานุทุกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก
อชฺโฆสณัน	๑๐๖๕/๒๖๘	อตฺตวาทุปาทานัน	๑๒๒๓/๓๐๐
	๑๑๔๑/๒๘๕		๑๕๕๓/๓๖๐
อญฺญา	๕๕๕/๑๖๕	อตฺตทานัน	๑๐๐๗/๒๕๘, ๑๒๒๓/๓๐๐
อญฺญาณัน	๓๙๐/๑๑๕	อตฺตโต	๑๐๐๗/๒๕๘, ๑๒๒๓/๓๐๐
	๑๐๖๗/๒๖๙	อตฺตนิ	๑๐๐๗/๒๕๘, ๑๒๒๓/๓๐๐
อญฺญาทาวินฺทุริยํ	๕๕๓/๑๖๕	อตฺตงฺกตา	๑๐๔๔/๒๖๔
	๕๕๕/๑๖๕	อทฺนฺชนตา	๓๒๓/๙๘, ๖๓๘/๒๐๗
อญฺญาทาวินัน	๕๕๕/๑๖๕	อทฺสฺสนัน	๓๙๐/๑๑๕, ๑๐๖๗/๒๖๙
อญฺณินฺทุริยํ	๓๖๒/๑๐๙, ๓๖๓/๑๑๐	อทฺสฺสาวี	๑๐๐๗/๒๕๘, ๑๒๒๓/๓๐๐
อญฺจํสํ	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๙/๒๐๑	อทฺทิจฺจํ	๒๙๖/๙๓
อญฺจกสิณัน	๒๐๓/๖๗	อทฺทฺขมฺสฺสํ	๑๕๒/๔๙, ๑๖๕/๕๕
อญฺจวิเรน	๙๗๔/๒๕๒	อทฺทฺขมฺสฺสาย	๒/๑, ๙๙๐/๒๕๖
อญฺจจาเน	๑๐๖๖/๒๖๘	อทฺทฺขมฺสฺสา	๑๕๒/๔๙, ๑๕๔/๕๐
	๑๑๒๐/๒๗๙	อทฺทฺสนา	๓๓/๒๗, ๓๖/๒๗
อญฺจจฺณกฺกุสฺสตา	๑๒๓/๑๘	อทฺทฺสฺตตฺตํ	๓๓/๒๗, ๓๖/๒๗
	๑๓๔๕/๓๒๔	อทฺทฺโส	๓๓/๒๗, ๓๖/๒๗
อญฺจิกฺกสฺสญฺญาสฺสทฺทํ	๒๖๔/๘๔	อธมฺมราโค	๑๐๖๕/๒๖๘
อญฺจิตฺตกิริยตา	๑๓๗๙/๓๒๙		๑๑๔๑/๒๘๕
อญฺจินฺทุริยานิ	๕๘/๓๑	อธารณตา	๑๓๕๖/๓๒๖
อญฺ	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๙/๒๐๑	อธิปตฺตี	๑๐๔๐/๒๖๓
อญฺทกา	๑๓๕๐/๓๒๔	อธิมฺตฺติ	๑๓๘๑/๓๒๙
อตฺปนียา	๑๐๕/๑๗, ๑๓๑๒/๓๑๙	อธิวจฺนา	๑๐๖/๑๗, ๑๓๑๓/๓๑๙
อตฺตีตา	๑๘/๓, ๑๐๔๔/๒๖๔	อธิวจฺนปฺภา	๑๐๖/๑๗, ๑๓๑๓/๓๑๙
อตฺตีตฺตฺเสน	๑๐๔๔/๒๖๔	อธิวสฺนตา	๑๓๔๘/๓๒๔
อตฺติตารมฺมณ	๑๙/๔, ๑๐๔๗/๒๖๕	อนนฺทฺฆาปตฺติ	๓๐๐/๙๔, ๓๐๑/๙๔

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
อนนฏญตณญสสามิตินุทริยัม๒๗๗/๘๙		อนารมมณา	๕๕/๑๑,๑๕๒๖/๓๕๗
	๒๙๖/๙๓	อนารมมณั	๕๘๔/๑๗๖
อนตฺตมนตา	๔๑๘/๑๒๓	อนาสวา	๑๕/๖ม๑๑๐๙/๒๗๗
	๔๑๙/๑๒๓,๑๐๖๖/๒๖๙	อนิกฺขิตฺตณฺหนฺตาทา	๑๓/๒๓,๒๒/๒๕
อนตฺถิ	๑๐๖๖/๒๖๘,๑๑๒๐/๒๗๙	อนิกฺขิตฺตตฺฐรฺตาทา	๑๓/๒๓,๒๒/๒๕
อนนุโพโธ	๓๙๐/๑๑๕,๑๐๖๗/๒๙๖	อนิจฺจํ	๕๘๔/๑๗๖,๕๙๔/๑๙๑
อนนุสฺสติ	๑๓๕๖/๓๒๖	อนิจฺจตา	๕๙๕/๑๙๒,๖๔๔/๒๐๘
อนนฺตวา	๑๑๐๕/๒๗๖	อนิทสฺสนํ	๕๙๓/๑๙๐,๕๙๘/๑๙๒
	๑๑๒๒/๒๘๐	อนิทสฺสนสฺสปปฏฺฐิมา	๒๒/๔
อนนฺตวาทีฏฺฐิ	๑๓๒๕/๓๒๐		๑๐๕๗/๒๖๖
อนภิชฺฌา	๓๒/๒๗,๓๕/๒๗	อนิทสฺสนาปปฏฺฐิมา	๒๒/๔
	๒๗๗/๘๙		๑๐๕๘/๒๖๖
อนภินิพฺพตฺตา	๑๐๔๕/๒๖๔	อนินฺทริยพทฺฐรูปญจ	๑๔๓๕/๓๓๙
อนภิสมโย	๓๙๐/๑๑๕,๑๐๖๗/๒๖๙	อนิพฺพตฺตา	๑๐๔๒/๒๖๔
อนวชฺชตา	๑๓๕๕/๓๒๖		๑๐๔๕/๒๖๔
อนวเสสฺสปปหานาย	๓๖๒/๑๐๙	อนิมิตฺตํ	๕๐๖/๑๔๔,๕๓๓/๑๕๖
	๓๖๓/๑๑๐,๕๕๓/๑๖๔	อนิยฺตา	๙๘/๑๖,๑๔๒๖/๓๓๗
อนสุโรโป	๑๓๔๘/๓๒๔	อนิยฺตํ	๕๘๔/๑๗๖
อนาคตา	๑๐๔๕/๒๖๔/๑๔๓๑/๓๓๘	อนิยฺยานิกา	๙๗/๑๖
อนาคตํเสน	๑๐๔๕/๒๖๔	อนิยฺยานิกํ	๕๘๔/๑๗๖,๑๖๐๙/๓๗๑
อนาคตารมฺมณา	๑๙/๔	อนีวรณียา	๔๕/๑๐,๑๑๗๑/๒๙๑
	๑๐๔๘/๒๖๕,๑๔๓๔/๓๓๙	อนุกมฺปา	๑๐๖๒/๒๖๗
อนาทรตา	๑๓๓๒/๓๒๑	อนุกฺขิจิตา	๑๐๔๒/๒๖๔,๑๐๔๕/๒๖๔
อนาทรียํ	๑๓๓๒/๓๒๑	อนุตฺตรตา	๙๙/๑๖,๑๓๐๐/๓๑๗
อนารกฺโข	๑๓๕๒/๓๒๕	อนุทฺทา	๑๐๖๒/๒๖๗

ปทานุทุกโม	ปุพเพ/องฺเก	ปทานุทุกโม	ปุพเพ/องฺเก
อนุททายนนา	๑๐๖๒/๒๖๗	อโนมณียา	๓๓/๘, ๓๗/๙
อนุททายิตตตัม	๑๐๖๒/๒๖๗	อโนตตปฺปญจ	๑๑๕/๑๘
อนุนโย	๑๐๖๕/๒๖๗, ๑๑๔๑/๒๘๕		๑๓๐๗/๓๑๘
อนุปาทานียา	๑๒๒๖/๓๐๑	อโนตตปฺปิ	๓๖๕/๑๑๑
	๑๒๓๔/๓๐๒		๑๓๒๙/๓๒๑
อนุปาทินุณฺณอนุปาทานียา	๔/๑	อโนตตปฺปผลิ	๓๖๕/๑๑๑, ๓๘๘/๑๑๕
	๙๙๕/๒๕๖	อโนลีนฺนวุตฺติตา	๑๓๗๙/๓๒๙
อนุปาทินุณา	๑๒๑๘/๒๙๙	อนฺตรธานํ	๖๔๔/๒๐๘
	๑๕๕๒/๓๖๐		๗๔๐/๒๒๑
อนุปาทินุณฺณอนุปาทานิยํ	๕๘๔/๑๗๗	อนฺตวา	๑๑๐๕/๒๗๖, ๑๑๒๒/๒๘๐
	๕๘๕/๑๘๐	อนฺตวาทีฏฺฐิ	๑๓๒๔/๓๒๐
อนุเปกฺขนตา	๘/๒๓, ๘๕/๓๖	อนฺโตสโมโรโธ	๑๑๖๓/๒๙๐
อนุปฺปนฺนา	๑๗/๓, ๑๐๔๒/๒๖๔	อนฺธกาโร	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๙/๒๐๑
อนุปฺปนฺนํเสน	๑๐๔๒/๒๖๔	อปจยคามิโน	๑๐/๒, ๑๐๒๑/๒๖๑
อนุปฺปาเท	๑๔๒/๒๐, ๑๓๘๓/๓๒๙	อปจยคามิ	๓๓๘/๑๐๒, ๕๐๕/๑๔๓
อนุพยุฌชนกฺกาหิ	๑๓๕๒/๓๒๕	อปฺรณฺตานุทีฏฺฐิ	๑๑๔/๑๘
อนฺโรโร	๑๐๖๕/๒๖๗		๑๓๒๗/๓๒๑
	๑๑๔๑/๒๘๕, ๑๒๓๖/๓๐๓	อปฺรามภฺจา	๕๑/๑๐, ๑๑๘๔/๒๙๕
อนฺวิจาโร	๘/๒๓, ๘๕/๓๖	อปฺริยาปฺนฺเน	๙๘๘/๒๕๕
อนฺสฺนฺธนา	๘/๒๓, ๘๕/๓๖		๑๐๐๐/๓๕๗
อนฺสโย	๑๐๖๕/๒๖๘	อปฺริยาปฺนฺนา	๙๙๒/๒๕๖
	๑๑๔๑/๒๘๕, ๑๒๓๖/๓๐๓		๑๐๒๓/๒๖๑
อนฺสฺสติ	๑๔/๒๓, ๒๓/๒๕, ๕๒/๓๐	อปฺริยาปฺนฺนเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖
อนฺกํสฺสกาโห	๔๒๕/๑๒๕		๑๐๗๒/๒๗๐
	๑๐๐๘/๒๕๙	อปฺริโยคาหนา	๓๙๐/๑๑๕

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องุเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องุเก
อปาตฤฎา	๑๐๔๕/๒๖๔	อปปมณารมมณ	๑๘๒/๖๒
อปิลาปนตา	๑๔/๒๓, ๒๓/๒๕		๑๘๔/๖๒, ๑๘๕/๖๒
อเพกขา	๑๑๔๑/๒๘๕	อปปสสุตา	๑๓๓๓/๓๒๑
	๑๒๓๖/๓๐๓	อปปิยสส	๑๐๖๖/๒๖๘
อปปจจกขกมม	๓๙๐/๑๑๕		๑๑๒๐/๒๗๙, ๑๑๔๒/๒๘๕
	๑๐๖๗/๒๖๙, ๑๑๖๘/๒๙๑	อปปิติกา	๘๙/๑๕, ๑๒๘๐/๓๑๔
อปปจจยา	๗/๙๕, ๑๐๙๐/๒๗๓	อปปิติกกมม	๑๒๘๐/๓๑๔
	๑๔๕๔/๓๔๔	อพรุสวาจตา	๑๓๕๐/๓๒๔
อปปจจเวกขณา	๓๙๐/๑๑๕	อพภตตุงคตา	๑๐๔๔/๒๖๔
	๑๐๖๗/๒๖๙	อพภา	๖๑๗/๒๐๐, ๖๑๙/๒๐๑
อปปฏิกุลคาหิตา	๑๓๓๔/๓๒๑	อพยากตา	๔๓๑/๑๒๗, ๔๔๓/๑๓๐
อปปฏิกขา	๑๐/๕, ๑๐๙๖/๒๗๓	อพยากตจิตตสส	๖๓๕/๒๐๗
อปปฏิกข	๖๕๙/๒๑๒		๖๓๖/๒๐๗, ๗๒๐/๒๑๘
อปปฏิกวานิตา	๑๔๐/๒๐, ๑๓๗๙/๓๒๙	อพยากตมุล	๔๙๘/๑๔๐, ๕๗๖/๑๗๓
อปปฏิกเวโร	๓๙๐/๑๑๕, ๑๐๖๗/๒๖๙	อพยากตเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖
อปปฏิสงขา	๑๓๕๓/๓๒๕		๑๐๗๗/๒๗๐
อปปฏิสสตี	๑๓๕๖/๓๒๖	อพยาปชโช	๓๓/๒๗, ๓๖/๒๗
อปปฏิสสวตา	๑๓๓๒/๓๒๑		๓๑๓/๙๖
อปปณิหิต	๓๕๐/๑๐๕, ๑๕๒๘/๑๕๓	อพยาปาโท	๓๓/๒๗, ๓๖/๒๗
อปปตตทาน	๒๙๖/๙๓		๒๗๗/๘๙
อปปนา	๗/๒๒, ๒๑/๒๕	อภิกกมมตสส	๑๓๕/๒๐๗
อปปมณา	๑๒/๓, ๑๐๒๘/๒๖๒		๗๒๐/๒๑๘
อปปมณ	๑๘๔/๖๒, ๑๘๕/๖๒	อภิชปปา	๑๐๖๕/๒๖๘
อปปมณารมมณา	๑๓/๓		๑๑๔๑/๒๘๕, ๑๓๒๖/๓๐๓
	๑๐๓๑/๒๖๒	อภิชญา	๓๕๖/๑๑๑, ๒๙๑/๑๑๕

ปทานุทุกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก	ปทานุทุกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก
อภิขุมาโทมนัสสา	๑๓๕๒/๓๒๕, ๑๓๕๔/๓๒๕	อรรถตุตผลัม	๑๐๒๔/๒๖๑ ๑๔๑๕/๓๓๕
อภินิพฺพตฺตา	๑๐๔๕/๒๖๔ ๑๐๔๖/๒๖๕	อรรถตุตมกุเ	๑๓๐๖/๓๑๘
อภินิโรปนา	๗/๒๒, ๒๑/๒๕	อิริยานัม	๑๐๐๗/๒๕๘, ๑๒๒๓/๓๐๐
อภินิเวโส	๓๘๑/๑๑๓, ๓๘๒/๑๑๕, ๑๐๐๗/๒๕๙	อิริยา	๑๖๓/๕๕
อภิปฺปสาโท	๑๒/๒๓, ๒๕/๒๕	อิริยฆมฺเม	๑๐๐๗/๒๕๘, ๑๒๒๓/๓๐๐
อภิกายตนาณิ	๖๔๖/๗๙	อิริยมกฺกัม	๑๐๓๘/๒๖๓
อภิลาโป	๑๓๑๓/๓๑๙, ๑๓๑๔/๓๑๙	อิริยมกฺกสมฺมกฺกิสฺส	๑๐๔๐/๒๖๓
อภฺภูตา	๑๐๔๒/๒๖๔, ๑๐๔๕/๒๖๔	อรูปชฺชฎานาณิ	๒๖๕/๘๔, ๒๖๘/๘๕
อมตฺตญฺญูตา	๑๒๗/๑๙, ๑๓๕๓/๓๒๕	อรูปตณฺหา	๑๐๖๕/๒๖๘
อมนสิการา	๒๖๕/๘๔, ๕๐๑/๑๔๒ ๕๗๙/๑๗๔		๑๑๔๑/๒๘๕, ๑๒๓๖/๓๐๓
อมนาปสฺส	๑๐๖๖/๒๖๘ ๑๑๒๐/๒๗๙	อรูปสญฺญี	๒๐๔/๖๗, ๒๔๙/๘๐
อมนาปิโย	๙๗๔/๒๕๑	อรูปาวจรา	๙๕/๑๕, ๕๕๓/๑๗๖
อมนุสฺสสทฺโท	๖๒๐/๒๐๒ ๖๒๒/๒๐๓		๑๒๗๒/๓๑๓
อโมโห	๑๖/๒๔, ๓๔/๒๗, ๓๑๔/๙๖	อรูปาวจรัม	๕๗๙/๑๗๔, ๕๘๐/๑๗๕
อมฺพงฺกุรวณฺณัม	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๙/๒๐๑	อรูปาวจรสฺส	๕๐๑/๑๔๒
อมฺพิลัม	๖๒๘/๒๐๕, ๖๒๙/๒๐๖	อรูปาวจเร	๑๒๗๖/๓๑๓
อโยคินิยา	๓๙/๙, ๔๓/๙		๑๒๗๘/๓๑๔
อโยนิโส	๑๓๕๓/๓๒๕	อรูปาวจรกิริยา	๕๗๙/๑๗๔
อรณฺหา	๑๐๐/๑๖, ๑๓๐๒/๓๑๘		๕๘๒/๑๗๕
		อรูปาวจรกุสลัม	๒๖๕/๘๔, ๒๖๘/๘๕
		อรูปาวจรวิปากา	๕๐๑/๑๔๒
			๕๐๔/๑๔๓

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
อรุปาวจรเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖ ๑๐๗๑/๒๖๙	อวิชชาปริยัญจน	๓๙๐/๑๑๕ ๑๐๖๗/๒๖๙
อรุปีโน	๑๑/๒, ๑๔๘/๔๘ ๑๕๐/๔๙	อวิชชาภาคิโน	๑๐๑/๑๖ ๑๓๐๔/๓๑๘
อรุปีน	๑๙/๒๔	อวิชชาโยโค	๓๙๐/๑๑๕
อรุปปปตติยา	๕๐๑/๑๔๒ ๕๐๒/๑๔๒	อวิชชาลงคิ	๑๐๖๗/๒๖๙ ๓๙๐/๑๑๕
อรุพภนา	๓๒/๒๗, ๓๑๕/๙๗	อวิชชาสญโฆชน	๑๐๖๗/๒๖๙ ๑๑๒๘/๒๘๒
อรุพภิตตติ	๓๒/๒๗, ๓๑๒/๙๖	อวิชชาสโ	๑๑๐๖/๒๗๗ ๑๑๑๔/๒๗๘
อโลโก	๓๕/๒๗, ๓๑๒/๙๖, ๓๑๕/๙๗	อวิชชาโฆ	๓๙๐/๑๑๕, ๑๑๐๖/๒๗๗
อวรกตา	๕๐/๓๐, ๕๑/๓๐, ๓๓๐/๙๙	อวิตก	๑๖๑/๕๓
อวชเช	๑๑๖๖/๒๙๐	อวิตกกา	๑๕๙๐/๓๖๗
อวชชสญมิตา	๑๑๖๖/๒๙๐	อวิตกุกอวิจารณ์	๖/๒, ๑๐๐๒/๒๕๗ ๑๔๐๑/๓๓๒
อวภูจิติ	๑๑/๒๓, ๑๕/๒๔, ๒๔/๒๕	อวิตกุกอวิจารณ์	๕๙๔/๑๙๑
อวิกเขโป	๑๓๔/๑๙, ๑๑/๒๓, ๑๕/๒๔	อวิตกุกภูมิ	๑๒๗๖/๓๑๓
อวิจารณ์	๘๘/๑๕, ๑๒๗๘/๓๑๔ ๑๕๙๒/๓๖๘	อวิตกุกาวิจารณ์	๑๐๐๑/๒๕๗
อวิจารณ์	๑๖๑/๕๓	อวิตกุกาวิจารณ์มตต	๖/๒, ๑๐๐๑/๒๕๗ ๑๔๐๐/๓๓๒
อวิจารณ์	๑๒๗๘/๓๑๔	อวิตกุกาวิจารณ์มตต	๕๙๔/๑๙๑
อวิชชา	๓๙๐/๑๑๕, ๑๐๖๗/๒๖๙ ๑๑๐๖/๒๗๗	อวิตกุกาวิจารณ์มตต	๑๐๐๑/๒๕๗
อวิชชา	๑๓๐๔/๓๑๘	อวิตถนตา	๔๒/๒๘, ๔๓/๒๙
อวิชชา	๑๑๖๘/๒๙๑ ๑๕๐๓/๓๕๓		
อวิชชานุสโย	๓๙๐/๑๑๕		

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
อวิทิตาน	๒๙๖/๙๓	อสจจิกทาน	๒๙๖/๙๓
อวินีโต	๑๐๐๗/๒๕๘	อสญโฆชนียา	๒๑/๗, ๑๑๓๙/๒๘๔
อวิปกุกวิปากาน	๑๐๔๓/๒๖๔	อสติ	๑๓๕๖/๓๒๖
อวิปัจจนิกสาตตา	๑๓๓๔/๓๒๑	อสมเปกขนา	๓๙๐/๑๑๕
อวิสาหฏมานสตา	๑๑/๒๓, ๑๕/๒๔ ๒๔/๒๕	อสมาริสัตตุนิกา	๑๓๕๐/๓๒๔
อวิสาหาโร	๑๑/๒๓, ๑๕/๒๔, ๒๔/๒๕	อสมุฏฐิตา	๑๐๔๒/๒๖๔
อวิจิณิรย	๑๒๘๗/๓๑๕		๑๐๔๕/๒๖๔
อวิติกกโม	๑๓๔๙/๓๒๔ ๑๓๗๐/๓๒๘	อสมุปปนนา	๑๐๔๒/๒๖๔ ๑๐๔๕/๒๖๔
อวุปสโม	๔๒๙/๑๗๖, ๑๑๖๕/๒๙๐	อสมุปชฌณ	๑๒๙/๑๙, ๓๙๐/๑๑๕
อสงักสิฏฐจา	๗๗/๑๔, ๑๒๕๐/๓๐๖ ๑๕๗๐/๓๖๓		๑๐๖๗/๒๖๙
อสงักสิฏฐจสงักสิเลสิกา	๕/๒ ๑๓๙๗/๓๓๒	อสมมุฏฐจ	๖๓๗/๒๐๗, ๗๒๔/๒๑๙
อสงักสิฏฐจสงักสิเลสิกา	๕/๒ ๙๙๙/๒๕๗, ๑๓๙๘/๓๓๒	อสมมุโพโ	๓๙๐/๑๑๕, ๑๐๖๗/๒๖๙
		อสมมุสนตา	๑๔/๒๓, ๒๓/๒๕ ๒๗/๒๖
อสงักสิเลสิกา	๗๖/๑๓, ๑๒๔๘/๓๐๖, ๑๕๖๘/๓๖๓	อสมมุไมสาย	๑๓๗๗/๓๒๙
อสังโร	๑๓๕๒/๓๒๕	อสรณตา	๑๓๕๖/๓๒๖
อสังวุ	๑๓๕๒/๓๒๕	อสนุสโต	๑๑๐๕/๒๗๖ ๑๑๒๒/๒๘๐
อสงขตา	๘/๕, ๙๙๓/๒๕๖ ๑๐๙๐/๒๗๓	อสาทุ	๖๒๘/๒๐๕, ๖๓๐/๒๐๖
อสงคาหนา	๓๙๐/๑๑๕, ๑๐๖๗/๒๖๙	อสารชฺชนา	๓๒/๒๗, ๓๑๒/๙๖
		อสารชฺชิตตุด	๓๑๕/๙๗ ๓๒/๒๗
			๓๑๒/๙๖, ๓๑๕/๙๗

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องฺเก
อสาธาโค	๓๒/๒๗,๓๑๒/๙๖	อาฆาโต	๑๐๖๖/๒๖๘,๑๑๒๐/๒๗๙
อสิถิลปรกุกมตา	๑๓/๒๓,๒๒/๒๕	อาจโย	๖๔๑/๒๐๘,๗๓๔/๒๒๐
อสุภชฺฌานํ	๒๖๓/๘๓,๒๖๔/๘๓	อาจยคามิโน	๑๐/๒,๑๐๒๐/๒๖๑
อสุโรโป	๔๑๘/๑๒๓,๑๐๖๖/๒๖๙	อาชฺชโว	๑๔๖/๑๙,๑๓๔๖/๓๒๔
อเสกฺขา	๑๑/๒,๑๐๒๔/๒๖๑	อาชฺชวตา	๑๓๔๖/๓๒๔
อสุสทฺธา	๑๓๓๓/๓๒๑	อาตโป	๖๑๖/๑๙๙,๖๑๙/๒๐๑
อสุสฺสวาทา	๑๐๐๗/๒๕๘,๑๒๒๓/๓๐๐	อาทาสมณฺฑลสฺส	๖๑๖/๑๙๙
อหิริกญฺจ	๑๑๕/๑๘,๑๓๐๗/๓๑๘		๖๑๙/๒๐๑
อหิริกํ	๓๙๘/๑๑๗,๔๐๐/๑๑๗	อาณนฺตริกานิ	๑๐๓๕/๒๖๓
อหิริกพลํ	๓๖๕/๑๑๑,๔๐๑/๑๑๘		๑๒๗๙/๓๑๗
อเหตุกา	๒/๔,๑๐๘๘/๒๗๑	อาปตฺติโย	๑๓๓๖/๓๒๒
(อา)		อาปตฺติกุสลตา	๑๑๙/๑๘,๑๓๓๖/๓๒๒
อาภาโส	๖๓๗/๒๐๗,๗๒๔/๒๑๙	อาปตฺติกฺขนฺธา	๑๓๓๖/๓๒๒
อาภาสคตํ	๖๓๗/๒๐๗,๗๒๔/๒๑๙	อาปตฺติวุจฺจานกุสลตา	๑๑๙/๑๘
อาภาสชาตุ	๕๘๔/๑๗๙,๖๕๒/๒๑๐		๑๓๓๗/๓๒๒
อาภาसानญายตน์	๒๖๖/๘๔	อาโป	๖๕๑/๒๑๐,๗๒๖/๒๑๙
	๒๗๔/๘๗	อาโปกสิณํ	๒๐๓/๖๗
อาภาसानญายตนสญฺฆาสหคตํ		อาโปคตํ	๖๕๑/๒๑๐,๗๒๖/๒๑๙
	๒๖๕/๘๔,๒๗๓/๘๗	อาโปชาตุ	๖๕๑/๒๑๐,๖๕๒/๒๑๐
อาภาसानญายตนุปฺเป	๑๒๙๑/๓๑๖	อามกคฺคฺโค	๖๒๔/๒๐๓,๖๒๕/๒๐๔
อาภิณฺจณฺณายตน์	๒๖๘/๘๕,	อามิสปฺภิสฺสนฺถาโร	๑๓๕๑/๓๒๔
	๒๗๖/๘๘,๕๐๔/๑๔๓	อาโมทนา	๙/๒๓,๘๖/๓๖,๒๘๕/๙๑
อาภิณฺจณฺณายตนสญฺฆาสหคตํ		อายตนาณิ	๑๒๔/๔๓
	๒๖๗/๘๔,๒๗๕/๘๘	อายตนะกุสลตา	๑๒๒/๑๘
			๑๓๔๒/๓๒๓

ปทานุกุโม

ปุพเพ/องเก

อายุโน ๖๔๓/๒๐๘, ๗๓๘/๒๒๐

อายุ ๑๙/๒๔, ๒๙๕/๙๓, ๓๘๐/๑๑๓

อายุหนี ๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕

อารกโข ๑๓๕๔/๓๒๖

อารติ ๒๙๙/๙๔, ๓๐๑/๙๔

อารมมณานิ ๑๘๑/๖๑

อารุปปา ๑๕๙๒/๓๖๘, ๑๕๙๔/๓๖๘

อาโลโก ๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๙/๒๐๑

อาโลเกนุตสส ๖๓๕/๒๐๗

๗/๒๐/๒๑๘

อวารณ ๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕

อวาสมจุนริย์ ๑๑๒๗/๒๘๑

อาสปปนา ๑๐๐๘/๒๕๙

๑๑๒๓/๒๘๑

อาสวา ๑๔/๖, ๑๑๐๒/๒๗๖

อาสววิปปยุตฺตา ๑๙/๖, ๑๑๑๑/๒๗๗

๑๔๗๐/๓๔๖

อาสวสมฺปิยุตฺตา ๑๘/๖, ๑๑๑๐/๒๗๗

อาสา ๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕

อาสีสนา ๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕

อาสีสิตตฺตํ ๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕

อาเสวนา ๑๓๖๑/๓๒๗, ๑๓๗๙/๓๒๙

อาหารา ๕๘/๓๑, ๑๒๑/๔๓

อาหาโร ๖๕๒/๒๑๐, ๘๘๒/๒๓๘

หมดอายุ 12/06/2566

ปทานุกุโม

ปุพเพ/องเก

(อิ)

อิจฺจนา ๑๐๖๕/๒๖๗

๑๑๔๑/๒๘๕, ๑๒๓๖/๓๐๓

อิตุถากปโป ๖๓๒/๒๐๖, ๗๑๔/๒๑๘

อิตุถิตฺตํ ๖๓๒/๒๐๖, ๗๑๔/๒๑๘

อิตุถินฺทริย์ ๖๓๒/๒๐๖, ๗๑๔/๒๑๘

อิตุถีกุตุตฺตํ ๖๓๒/๒๐๖, ๗๑๔/๒๑๘

อิตุถินฺมิตฺตํ ๖๓๒/๒๐๖, ๗๑๔/๒๑๘

อิตุถีกาโว ๖๓๒/๒๐๖, ๗๑๔/๒๑๘

อิตุถีลึงค์ ๖๓๒/๒๐๖, ๗๑๔/๒๑๘

อิทฺสจฺจาภินิเวโส ๑๑๔๐/๒๘๔

๑๑๔๔/๒๘๖

อิทฺทปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุทฺตปฺปนฺเนสุ

๑๐๐๘/๒๕๙, ๑๐๖๗/๒๖๙

อิทฺธิปาทำ ๓๗๕/๑๐๗, ๓๖๐/๑๐๘

อินฺทฺริยานํ ๖๔๓/๒๐๘, ๗๓๘/๒๒๐

อินฺทฺริเยสุ ๑๒๘/๑๙, ๑๒๗/๑๙

๑๓๕๒/๓๒๕

อินฺทฺริยานิ ๑๒๑/๔๓, ๑๒๗/๔๔

อินฺทฺริย์ ๕๒๘/๑๕๓, ๕๕๒/๑๖๓

อิริยนา ๑๙/๒๔, ๘๒/๓๖

อิสฺสา ๑๑๒๖/๒๘๑

อิสฺสาयนา ๑๑๒๖/๒๘๑

อิสฺสายิตตฺตํ ๑๑๒๖/๒๘๑

อิสฺสาสณฺโณชนํ ๑๑๑๘/๒๗๙

ปทานุกรกโม

ปุพเพ/องเก

(อุ)

อุจุเจททิฏฐิ ๑๑๒/๑๗, ๑๓๒๓/๓๒๐

อุชุกตา ๕๐/๓๐, ๕๑/๓๐, ๓๓๐/๙๙

อุชุตตา ๕๐/๓๐, ๕๑/๓๐

อุณฺณจิตา ๑๐๔๑/๒๖๔, ๑๐๔๖/๒๖๕

อุณฺณนติ ๑๑๒๑/๒๘๐, ๑๒๓๙/๓๐๔

อุณฺณนาโม ๑๑๒๑/๒๘๐, ๑๒๓๙/๓๐๔

อุทกสทฺโท ๖๒๐/๒๐๑, ๖๒๑/๒๐๒

อุทฺธิรณํ ๖๓๖/๒๐๗, ๗๒๒/๒๑๙

อุทฺธจจํ ๔๒๗/๑๒๖, ๔๒๙/๑๒๖

อุทฺธจจกุกุกุจจนีวณํ ๑๑๕๘/๒๘๙

๑๑๖๔/๒๙๐

อุทฺธจจสมปยุตฺตํ ๔๒๗/๑๒๖

อุทฺธจจสหคโต ๑๔๔๔/๓๔๒

๑๔๙๙/๓๕๒

อุทฺธมาตกสญฺญาสหคตํ ๖๓๖/๘๓

อุปกุกิเลโส ๑๐๖๕/๒๖๘

๑๑๔๑/๒๘๕

อุปจโย ๖๔๑/๒๐๘

๖๔๒/๒๐๘, ๗๓๔/๒๒๐

อุปจิตตุตตา ๔๓๑/๑๒๗, ๔๔๓/๑๓๐

อุปฺปนฺนํ ๕๕๔/๑๗๖

อุปฺปนฺนา ๑๐๔๑/๒๖๔, ๑๐๔๖/๒๖๕

หมตอายุ 12/06/2566

อุปฺปนฺนสฺส ๑๒๘๙/๓๑๖, ๑๒๙๑/๓๑๖

อุปฺปริกฺษา ๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕

ปทานุกรกโม

ปุพเพ/องเก

อุปริฏฺฐิมํ ๑๐๒๔/๒๖๑

อุปริฏฺฐิเม ๑๓๐๖/๓๑๘

อุปริมํ ๑๔๑๕/๓๓๕

อุปลกฺขณา ๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕

อุปฺวิจโร ๘/๒๓, ๘๕/๓๖

อุปาทา ๖๗/๑๒, ๕๘๔/๑๗๗

อุปาทาย ๖๑๖/๑๙๙, ๖๓๐/๒๐๕

อุปาทานํ ๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕

อุปาทานา ๑๕๕๓/๓๖๐

อุปาทานวิปฺปยุตฺตา ๗๔/๑๓

๑๒๒๘/๓๐๑

อุปาทานสมปยุตฺตา ๗๓/๑๓

๑๒๒๗/๓๐๑

อุปาทานียา ๗๐/๑๓, ๑๒๒๕/๓๐๑

อุปาทายรูปํ ๕๕๔/๑๗๖

อุปาทินฺนํ ๕๕๔/๑๗๗, ๕๘๖/๑๘๕

๙๖๗/๒๕๐

อุปาทินฺนา ๑๒๑๗/๒๙๙

๑๕๕๑/๓๖๐

อุปาทินฺนุปาทานิยํ ๕๕๔/๑๗๗

๕๘๖/๑๘๖

อุปาทินฺนุปาทานียา ๔/๑, ๙๙๔/๒๕๖

๑๓๙๓/๓๓๑

อุเปกฺขโก ๑๖๓/๕๔

อุเปกฺษา ๑๕๐/๔๘

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
อุเปกขาภูมิ	๑๐๐๕/๒๕๘	โอโหม	๑๐๖๕/๒๖๗, ๑๑๔๑/๒๘๕
อุเปกขาสติปาริสุทธิ	๑๖๕/๕๕	โอมา	๓๒/๘, ๓๕/๘, ๓๗/๙
อุเปกขาสหคตัม	๑๕๐/๔๘, ๑๕๗/๕๑	โอมนิยา	๓๓/๘, ๓๕/๘, ๓๗/๙
อุเปกขาสหคตา	๗/๒, ๗๒/๑๕	โอมนิยเมว	๕๙๔/๑๙๑
อุเปกขินทุริยัม	๑๕๐/๔๘, ๑๕๔/๔๙	โอมนิยัม	๕๙๔/๑๗๖
อุปปนฺนา	๑๗/๓, ๑๐๔๑/๒๖๔	โอฆวิปปยุตฺตา	๓๔/๘, ๓๗/๙
อุปปนฺนํเสน	๑๐๔๑/๒๖๔	โอฆสมฺปยุตฺตา	๓๔/๘, ๓๖/๙
อุปปาทิโน	๑๗/๓, ๑๐๔๓/๒๖๔	โอชาย	๖๔๕/๒๐๘, ๗๔๒/๒๒๑
อุยฺยาโม	๑๓/๒๓, ๒๒/๒๕	โอตุตฺตปฺป	๑๑๖/๑๘, ๓๙/๒๘
อุสุมํ	๙๖๙/๒๕๐		๑๔๗/๔๗
อุสุมคตัม	๙๖๙/๒๕๐	โอตุตฺตปฺปพลํ	๓๑/๒๖, ๑๐๒/๓๙
อุสุยา	๑๑๒๖/๒๘๑	โอตุตฺตปฺปิตพฺเพน	๓๑/๒๖, ๓๙/๒๘
อุสุยนา	๑๑๒๖/๒๘๑	โอทคฺยัม	๙/๒๓, ๘๖/๓๖
อุสุยิตตตํ	๑๑๒๖/๒๘๑	โอทโน	๖๔๕/๒๐๘, ๗๔๒/๒๒๑
อุสุมา	๙๖๙/๒๕๐	โอทาทํ	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๗/๒๐๑
อุสุมาคตัม	๙๖๙/๒๕๐	โอทาทานิ	๒๗๔/๘๐
อุสุสาโห	๑๓/๒๓, ๒๒/๒๕	โอทาทกสิณํ	๒๐๓/๖๗
อุสุโสพฺหิ	๑๓/๒๓, ๒๒/๒๕	โอทาทนิทสฺสนานิ	๒๔๗/๘๐
	(เอ)	โอทาทนิภาสานิ	๒๔๗/๘๐
เอโกทิภาวํ	๑๖๑/๕๓	โอทาทวณฺณานิ	๒๔๗/๘๐
เอชา	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕	โอนาโห	๑๑๖๓/๒๙๐
	(โอ)	โอปปาติกา	๑๑๒๑/๒๙๙, ๑๓๖/๓๒๗
โอกปฺปนา	๑๒/๒๓, ๒๕/๒๕	โอริมนฺตํ	๕๙๖/๑๙๒, ๖๑๕/๑๙๙
		โอลียนา	๑๑๖๒/๒๙๐, ๑๒๔๒/๓๐๕
		โอพาริกํ	๕๙๔/๑๗๗

ปทานุกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกโม	ปุพเพ/องเก
(ก)		กल्याณมิตตตา	๑๑๘/๑๘
กกุกษา	๑๓๕๐/๓๒๔		๑๓๓๕/๓๒๒
กกุขพี	๖๔๗/๒๐๙, ๖๕๐/๒๑๐	กสาโว	๖๒๙/๒๐๕, ๖๓๐/๒๐๖
กกุขพตติ	๙๖๗/๒๕๐	กาเมหิ	๑๖๐/๕๓, ๑๗๘, ๖๑
กกุขพภาโว	๙๖๗/๒๕๐	กามจุนโท	๑๑๐๓/๒๗๖
กงฺขา	๔๒๕/๑๒๕, ๑๐๐๘/๒๕๙		๑๑๑๙/๒๗๙
กงฺขายนา	๔๒๕/๑๒๕, ๑๐๐๘/๒๕๙	กามจุนทนีวรณ	๑๑๕๘/๒๘๙
กงฺขายิตตติ	๑๒๕/๑๒๕, ๑๐๐๘/๒๕๙		๑๑๕๙/๒๘๙
กฏุก	๖๒๘/๒๐๕, ๖๒๙/๒๐๖	กามจุนทนีวรณ	๑๑๗๖/๒๙๒
กฏุกญจุกตา	๑๑๒๗/๒๘๑	กามชฺโณสาน	๑๑๐๓/๒๗๖
กณฺณสุขา	๑๓๕๐/๓๒๔		๑๑๑๙/๒๗๙
กณฺหา	๑๐๔/๑๗, ๑๓๐๙/๓๑๘	กามตณฺหา	๑๑๐๓/๒๗๖
กตตฺตา	๔๓๑/๑๒๗, ๖๕๒/๒๑๐		๑๑๑๙/๒๗๙
กทริย	๑๑๒๗/๒๘๑	กามนฺทนี	๑๑๐๓/๒๗๖
กปฺปิเย	๑๑๖๖/๒๙๐		๑๑๑๙/๒๗๙
กปฺปิยสมฺมิตา	๑๑๖๖/๒๙๐	กามปริพาโห	๑๑๐๓/๒๗๖
กพฺพิกาโร	๕๕๔/๑๘๐		๑๑๑๙/๒๗๙
	๕๕๔/๑๘๕, ๖๔๕/๒๐๘	กามมฺจนา	๑๑๐๓/๒๗๖
กมฺมานิ	๑๐๓๕/๒๖๓		๑๑๑๙/๒๗๙
กมฺมณฺณตา	๔๖/๒๙, ๓๒๖/๙๘	กามราโค	๑๑๐๓/๒๗๖
กมฺมณฺณตฺติ	๔๖/๒๙, ๓๒๖/๙๘		๑๑๑๙/๒๗๙
กมฺมณฺณภาโว	๔๖/๒๙, ๓๒๖/๙๘	กามราคพฺยาปาทาน	๓๖๑/๑๐๙
กมฺมวิปากา	๕๖๖/๑๖๙, ๕๖๘/๑๗๐		๓๖๒/๑๐๙
กมฺมสฺสกตณฺณ	๑๓๗๓/๓๒๘	กามราคสมโยชน	๑๑๑๙/๒๗๙
กรุณาสหคต	๒๕๘/๘๒, ๒๕๙/๘๒		๑๑๓๖/๒๘๓

ปทานุกรโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรโม	ปุพเพ/องเก
กามสินเโ	๑๑๐๓/๒๗๖	กายทุจจิริตี	๑๓๑๑/๓๑๙
	๑๑๑๙/๒๗๙	กายธาทุ	๕๘๔/๑๗๘๘, ๕๘๔/๑๘๓
กามาวจรา	๙๓/๑๕, ๑๒๘๗/๓๑๕	กายปาณมุตตา	๔๘/๒๙, ๒๗๗/๘๙
กามาวจรสสุ	๔๓๑/๑๒๗	กายปัสสทุติ	๔๐/๒๘, ๒๗๗/๘๙
	๑๔๑๗/๓๓๖	กายมุตตา	๔๔/๒๙, ๓๒๔/๙๘
กามาวจรี	๕๘๔/๑๗๖	กายลหุตา	๔๒/๒๘, ๒๗๗/๘๙
กามาวจรกิจยา	๕๗๖/๑๗๓	กายวิมุตติ	๕๘๔/๑๗๙
กามาวจรกิจยาพยากตี	๑๔๑๗/๓๓๖		๖๓๕/๒๐๗
กามาวจรกุสล	๑๔๑๗/๓๓๖	กายวิมุตตาน	๕๕๖/๑๖๖, ๖๕๐/๒๑๐
กามาวจรกุสลโต	๑๔๒๒/๓๓๖	กายวิมุตตสสุ	๖๘๔/๒๑๔
กามาวจรเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖		๖๘๕/๒๑๕
	๑๐๖๙/๒๖๙	ตชชากายวิมุตตธาทุ	๔๔๘/๑๓๑
กามาสโว	๑๑๐๒/๒๗๖		๔๕๑/๑๓๑
	๑๔๖๕/๓๔๕	กายวิมุตเตย	๕๘๘/๑๘๘
กามุปาทาน	๑๒๑๙/๒๙๙		๕๘๙/๑๘๙
	๑๕๕๓/๓๖๐	กายวิมุตเตยยา	๑๑๐๑/๒๗๔
กาโยเปโส	๖๑๒/๑๙๘, ๖๑๕/๑๙๙	กายสมุพสุโส	๖๑๕/๑๙๘, ๖๕๐/๒๑๐
กาเยน	๖๔๗/๒๐๙, ๑๓๕๒/๓๒๕	กายสมุพสุสสุ	๕๘๔/๑๗๘
กาย	๖๕๐/๒๑๐		๖๙๐/๒๑๕
กาโย	๖๔๘/๒๐๙	กายสมุพสุสชา	๔๔๕/๑๓๐
กายมูหิ	๖๔๙/๒๐๙		๖๑๕/๑๙๘
กายสสุ	๖๓๕/๒๐๗	กายสมุพสุสชา	๕๘๔/๑๗๘
กายกมม	๑๒๗๑/๓๑๓	กายสุจิริตี	๑๓๑๒/๓๑๙
กายกมมมุตตา	๔๖/๒๙, ๒๗๗/๘๙	กายายตนิ	๖๑๒/๑๙๗, ๖๑๕/๑๙๘
กายคณโ	๑๑๔๐/๒๘๔	กายายตนิเปตี	๖๑๒/๑๙๘

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
กายิโก	๑๓๔๙/๓๒๔	กฐณิตตุดัม	๑๐๖๖/๒๖๙, ๑๑๒๐/๒๘๐
กายิกัม	๔๔๙/๑๓๑, ๔๕๐/๑๓๑	กุ่มมคโค	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕
กายิกวาสสิโก	๑๓๕๙/๓๒๔	กุ่มมาโส	๖๔๕/๒๐๘, ๘๘๐/๒๓๗
กายินหุริยัม	๕๘๕/๑๘๔	กุ่มมจุนริยัม	๑๑๒๗/๒๘๑
กายินหุริยัมเปตัม	๖๑๓/๑๙๘	กุสลา	๙๘๕/๒๕๕, ๙๘๗/๒๕๕
กายุชุกตา	๕๐/๓๐, ๒๗๗/๙๐	กสฺสจิตฺตสฺส	๖๓๕/๒๐๗, ๗๒๐/๒๑๘
กาฬกัม	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๙/๒๐๑	กสฺสมูลัม	๓๖/๒๗, ๓๔/๒๗
กิริยเหตุ	๑๔๔๑/๓๔๑	กสฺสมูลานัม	๙๘๕/๒๕๕
กิริยา	๕๖๖/๑๖๙, ๙๙๓/๒๕๖	กสฺสวิปากา	๔๙๗/๑๔๐
กิริยาพฺยาการตัม	๑๓๖๘/๓๓๐	กสฺสเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖, ๑๐๖๐/๒๖๖
	๑๓๙๒/๓๓๑	กสฺสากุสลาณัม	๕๘๓/๑๗๖, ๙๙๑/๒๕๖
กิริยาเหตุกา	๑๔๒๐/๓๓๘	กสฺสากุสลาพฺยาการตา	๑๐๑๙/๒๖๑
กิริยาเหตุ	๑๔๔๑/๓๔๑		๑๐๒๕/๒๖๑
กิลเลสา	๑๐๑๐/๒๕๙, ๑๐๑๘/๒๖๐	กสฺสลาพฺยาการตา	๑๐๑๒/๒๖๐
กิลเลสาตฺถุณิ	๑๒๓๕/๓๐๓		๑๐๒๗/๒๖๒
	๑๕๖๕/๓๖๒	เกตุกมฺยตา	๑๑๒๑/๒๘๐
กิลเลสาวิปฺปยุตฺตา	๗๘/๑๔		๑๒๓๙/๓๐๔
	๑๒๕๒/๓๐๗	โกโร	๑๐๖๖/๒๖๙, ๑๑๒๐/๒๘๐
กุกุกุจัม	๑๑๖๖/๒๙๐	โกธสาณนฺดา	๑๓๕๐/๓๒๔
กุกุกุจณินวณัม	๑๑๗๖/๒๙๒	โกโป	๑๐๖๖/๒๖๘, ๑๑๒๐/๒๗๙
กุกุกุจายนา	๑๑๖๖/๒๙๐	โกสฺสลัม	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
กุกุกุจายิตตุดัม	๑๑๖๖/๒๙๐		
กุกุณินิตฺถมฺภานัม	๖๔๕/๒๐๘		
	๗๔๒/๒๒๑		
กุกุณินา	๑๑๖๐/๒๘๙, ๑๑๓๗/๓๐๔		

(2)

បណ្តឹង ៦៤៣/២០៧, ៧៣៧, ២២០
បណ្តឹង ១២៥/១៧, ១៣៤៧/៣២៤

ปทานุกรกโม

ปุพเพ/องเก

ปทานุกรกโม

ปุพเพ/องเก

โฆสกมมัม ๖๓๖/๒๐๗,๗๒๒/๒๑๙

(จ)

จกขายตน์ ๕๙๓/๑๙๐,๕๙๕/๑๙๑

จกขายตน์เปตัม ๕๙๗/๑๙๒,๕๙๘/๑๙๓

จกขุณา ๕๙๖/๑๙๒,๕๙๖/๑๙๓

จกขุ ๖๙๔/๒๑๖,๗๑๐/๒๑๗

จกขุชาตุ ๗๐๒/๒๑๖,๗๐๓/๒๑๗

จกขุชาตุเปสา ๕๙๖/๑๙๒,๕๙๘/๑๙๓

จกขุขุทริยัม ๕๙๔/๑๗๙,๖๖๐/๒๑๒

จกขุวิมฺภวณัม ๕๕๖/๑๖๖,๕๙๙/๑๙๓

จกขุวิมฺภวณสฺส ๕๙๔/๑๗๙

จกขุวิมฺภวณชาตุ ๔๔๑/๑๒๙

จกขุวิมฺภวณเยยัม ๕๙๘/๑๘๘

๕๙๙/๑๘๙

จกขุวิมฺภวณเยยยา ๑๑๐๑/๒๗๔

จกขุสมฺพสฺสสฺส ๕๙๔/๑๗๙

จกขุสมฺพสฺสชาต ๕๙๔/๑๗๙

จกขุทิกัม ๔๑๘/๑๒๓,๔๑๙/๑๒๓

จกขุตุถัม ๑๗๒/๕๙,๕๐๑/๑๔๒

จกขุริสํ ๖๑๖/๑๙๙,๖๑๙/๒๐๑

จกขุรํคิกัม ๑๕๗/๕๒

จกขุรํคิกโก ๑๕๗/๔๗,๑๕๗/๕๒

พิมพ์อายุ 12/06/2566

จกขุทมนฺทสฺส ๖๑๙/๒๐๑

จกขุทมนฺโต ๑๑๓๓๕/๓๒๒

จกโร

๙/๒๓,๙๕/๓๖

จิตฺตา

๕๖/๑๑,๑๑๙๓/๒๙๖

จิตฺตัม

๖/๒๒,๑๗/๒๔

จิตฺตสฺส

๙/๒๓,๙/๒๓

จิตฺตกมฺมมฺภวตา ๒๗๗/๙๙,๓๒๗/๙๙

จิตฺตเจตฺติกา

๑๐๒๙/๒๖๒

๑๐๓๐/๒๖๒

จิตฺตขัม

๖๖๖/๒๑๒,๖๖๗/๒๑๓

จิตฺตปาณมฺภวตา ๒๗๗/๙๙,๓๒๙/๙๙

จิตฺตปสฺสทฺธิ

๒๗๗/๙๙,๓๒๑/๙๙

จิตฺตมฺภวตา

๒๗๗/๙๙,๓๒๕/๙๙

จิตฺตลหฺวตา

๒๗๗/๙๙,๓๒๓/๙๙

จิตฺตวิปฺปยุตฺตา ๕๙/๑๑,๑๑๙๘/๒๙๖

จิตฺตวิสฺสํจฺจ ๕๙/๑๑,๑๒๐๐/๒๙๗

จิตฺตสมฺภวณานา ๖๐/๑๒,๑๒๐๑/๒๙๗

จิตฺตสมฺภวณานัม ๕๙๔/๑๗๗,๖๖๖/๒๑๒

จิตฺตสํสํจฺจ

๕๙/๑๑,๑๑๙๙/๒๙๖

จิตฺตสํสํจฺจสมฺภวณานา

๖๓/๑๒๓

๑๒๐๗/๒๙๙

จิตฺตสํสํจฺจสมฺภวณานสภกโน ๖๔/๑๒

๑๒๐๙/๒๙๙

จิตฺตสํสํจฺจสมฺภวณานานุปริวตฺติโน

๖๕/๑๒,๑๕๕๕/๓๕๙

จิตฺตสมฺภวณานา ๕๙/๑๑,๑๑๙๗/๒๙๖

จิตฺตสภก

๕๙๔/๑๗๗,๖๖๘/๒๑๓

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
จิตตตสทกโน	๖๑/๑๒, ๑๒๐๔/๒๙๗	(ข)	
จิตตตสเสกคฤคตา	๑๑/๒๓, ๖๒/๓๒	ชนปเท	๖๔๕/๒๐๘, ๗๔๒/๒๒๑
จิตตเหตุกัม	๖๖๖/๒๑๒	ชนิกกา	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕
จิตตาทิปเตยฺยัม	๒๖๙/๘๕, ๒๗๓/๘๗	ชนปปนา	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕
จิตตทานุปริวตติ	๕๘๔/๑๗๗	ชนปปา	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕
	๖๗๐/๒๑๓	ชนปิตตตัม	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕
จิตตทานุปริวตติโน	๑๕๔๐/๓๕๙	ชรตา	๖๔๓/๒๐๘, ๗๓๘/๒๒๐
จิตตตชุกตา	๒๗๗/๙๐, ๓๓๑/๙๙	ชรรา	๖๔๓/๒๐๘, ๗๓๘/๒๒๐
จิตตตูปปาโท	๑๕๒๓/๓๕๖	ชรามรณัม	๑๓๔๓/๓๒๓
จิตตตูปปาทา	๑๓๙๙/๓๓๒	ชรามยัม	๑๓๗๖/๓๒๘
จินฺตา	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕	ชรากิฏฺฐํ	๕๘๔/๑๗๖
จุตูปปาเต	๑๓๘๐/๓๒๙	ชรากิฏฺฐตเมว	๕๙๔/๑๙๑
เจตโส	๗/๒๒, ๑๖๑/๕๓	ชาตา	๑๐๔๑/๒๖๔
เจตนา	๕/๒๒, ๕๘/๓๑	ชาตรูปรชตสฺส	๖๑๖/๑๙๙
เจตสิกกา	๕๗/๑๑, ๑๑๙๕/๒๙๖		๖๑๗/๒๐๑
เจตสิกัม	๓/๒๒, ๑๐/๒๓	ชาติ	๑๓๔๓/๓๒๓, ๑๓๗๖/๓๒๘
เจโตสมฺมสฺสขัม	๓/๒๒, ๑๐/๒๓	ชาติปจฺจุยา	๑๓๔๓/๓๒๓
เจโตสมฺมสฺสชา	๓/๒๒, ๑๐/๒๓	ชาติภยัม	๑๓๗๖/๓๒๘
(ค)		ชาลินี	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕
จนฺทัม	๑๓๗๗/๓๒๙	ชีวหัม	๖๑๑/๑๙๗
จนฺทาทิปเตยฺยัม	๒๖๙/๘๕, ๒๖๗/๘๘	ชีวหา	๖๐๘/๑๙๖, ๖๑๐/๑๙๗
จนฺทิสัม	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๘/๒๐๑	ชีวหาเย	๑๓๕๒/๓๒๕, ๑๓๕๔/๓๒๕
จนฺทนิ	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕	ชีวหาธาตุ	๕๘๔/๑๗๘
จนฺทยา	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๘/๒๐๑	ชีวหาธาตุเปสา	๖๐๘/๑๙๖
			๖๑๑/๑๙๗

ปทานุกุโม

ปุพเพ/องเก

ชีวหายตน	๕๘๔/๑๗๘, ๕๙๕/๑๙๑
ชีวหายตนเปต	๖๐๙/๑๙๖, ๖๑๐/๑๙๗
ชีวหาวิญญาน	๕๕๖/๑๖๖, ๖๑๑/๑๙๗
ชีวหาวิญญะย	๕๘๘/๑๘๘
	๕๙๐/๑๘๙
ชีวหาวิญญะยยา	๑๑๐๑/๒๗๔
ชีวหาสมมุตสส	๕๘๔/๑๗๘
	๕๘๕/๑๘๒
ชีวหาสมมุตสชา	๖๑๑/๑๙๗
	๖๓๑/๒๐๖
ชีวหินุทริย	๕๘๔/๑๗๘, ๕๘๕/๑๘๔
ชีวหินุทริยเปต	๖๐๘/๑๙๖, ๖๑๑/๑๙๗
ชีรณตา	๗๓๘/๒๒๐, ๘๗๔/๒๓๗
ชีร	๑๑๐๕/๒๗๖, ๑๑๒๒/๒๘๐
ชีวิต	๑๙/๒๔
ชีวิตาสา	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕
ชีวิตินุทริย	๑๙/๒๔, ๘๒/๓๖

(ณ)

ณาน	๑๒๘/๔๔, ๑๔๗/๔๗
-----	----------------

(ณ)

ณาน	๑๐๖๓/๒๖๗, ๑๐๗๖/๒๗๐
ณานวิปยุตต	๑๔๗/๔๖/๑๔๙/๔๘
ณานวิปยุตตา	๕๗๖/๑๗๓

ปทานุกุโม

ปุพเพ/องเก

ณานสมยุตต	๑๔๖/๔๖, ๑๕๐/๔๘
ณานสมยุตตา	๕๗๖/๔๖, ๑๕๐/๔๘
ณานาน	๓๖๔/๑๑๐

(จ)

จานกุสสตา	๑๒๓/๑๘, ๑๓๔/๓๒๓
จิตติ	๑๑/๒๓, ๑๙/๒๔

(ต)

ตกุโก	๗/๒๒, ๒๑/๒๕
ตจคนโร	๖๒๔/๒๐๓, ๖๒๕/๒๐๔
ตจโร	๖๒๙/๒๐๕, ๖๓๑/๒๐๖
ตชชากายวิญญานชาตุมมผลสข	๔๔๕/๑๓๐, ๔๗๑/๑๓๕
ตชชากายวิญญานชาตุมมผลสชา	๔๔๖/๑๓๐, ๔๔๗/๑๓๐
ตชชามโนชาตุมมผลสชา	๔๕๘/๑๓๓
	๔๕๙/๑๓๓
ตชชามโนชาตุมมผลสข	๔๕๗/๑๓๓
ตชชามโนวิญญานชาตุม	๑๗/๒๔
	๔๗๔/๑๓๖
ตชชามโนวิญญานชาตุมมผลสข	๓/๒๒, ๔๗๑/๑๓๕
ตชชามโนวิญญานชาตุมมผลสชา	๔/๒๒, ๕/๒๒, ๔๗๒/๑๓๕

ปทานุยกุโม	ปฺพุเพ/องฺเก	ปทานุยกุโม	ปฺพุเพ/องฺเก
ตมฺหาคทฺทลํ	๑๑๖๕/๒๖๘	ถลํ	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๗/๒๐๑
	๑๑๔๑/๒๘๕	ถาโม	๑๓/๒๓, ๒๒/๒๕
ตมฺหาชาลํ	๑๑๔๑/๒๘๕	ถีนํ	๑๑๖๑-๑๑๖๓/๒๙๐
ตมฺหานที	๑๑๖๕/๒๖๘		๑๒๓๕/๓๐๓
	๑๑๔๑/๒๘๕	ถีนมิตฺถนํ	๑๑๖๑/๒๙๐
ตมฺหาปจฺจยา	๑๓๔๓/๓๒๓		๑๑๖๓/๒๙๐
ตมฺหาสมุทฺโท	๑๑๖๕/๒๖๘	ถีนนา	๑๑๖๒/๒๙๐, ๑๒๔๒/๓๐๕
	๑๑๔๑/๒๘๕	ถียิตฺตํ	๑๑๖๒/๒๙๐, ๑๒๔๒/๓๐๕
ตติยํ	๑๖๓/๕๔, ๑๗๐/๕๗, ๑๘๐/๖๑	ถูลํ	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๗/๒๐๑
ตถาคโต	๑๑๐๕/๒๗๖, ๑๑๒๒/๒๘๐		
ตเทกฏจา	๙๘๖/๒๕๕, ๙๙๗/๒๘๐	(ท)	
ตมฺภาวาย	๓๖๑/๑๐๙, ๕๕๓/๑๖๔	ทริ	๖๔๕/๒๐๘, ๗๔๒/๒๒๑
ตปณียา	๑๐๕/๑๗, ๑๓๑๑/๓๑๙	ทนฺตวิขาทนํ	๖๔๕/๒๐๘, ๗๔๒/๒๒๑
ติตฺตํ	๖๒๘/๒๐๕	ทนฺตภาณินํ	๑๗๖/๖๐, ๑๗๘/๖๑
ติตฺตถายตนํ	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕	ทวาย	๑๓๕๓/๓๒๕, ๑๓๕๕/๓๒๖
ติวํจิกํ	๑๖๑/๕๓, ๑๗๐/๕๘	ทสฺสเนน	๑๐๑๐/๒๕๙, ๑๐๑๗/๒๖๐
เตโช	๙๖๙/๒๕๐	ทิกฺขจํ	๕๘๖/๑๘๘
เตโชกสิณํ	๒๐๓/๖๗	ทิกฺขจัน	๓๖๔/๑๑๐
เตโชคตํ	๙๖๙/๒๕๐	ทิกฺขจมฺมสุวิหารํ	๕๙๗/๑๗๔
เตโชธาทู	๕๘๗/๑๘๘, ๖๔๗/๒๐๙		๕๙๘/๑๗๔
เตสํ	๖๔๕/๒๐๘, ๗๔๒/๒๒๑	ทิกฺขจาสโว	๑๑๒๐/๒๗๖, ๑๔๖๕/๓๔๕
(ถ)		ทิกฺขจิ	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕
ถมฺภานา	๖๓๕/๒๐๗, ๘๔๗/๒๓๔	ทิกฺขจิกนฺตารो	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕
ถมฺภิตตํ	๙๗๐/๒๕๐, ๑๑๒๓/๒๘๑	ทิกฺขจิคตํ	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕
		ทิกฺขจิจานํ	๕๙๗/๘๙, ๓๓๘/๑๐๑

ปทานุกุโม	ปุพเพ/องฺเก	ปทานุกุโม	ปุพเพ/องฺเก
ทิวฺจิตฺตวิปฺปยุตฺตํ	๔๐๐/๑๑๗ ๔๐๒/๑๑๘	ทุกฺขนิโรธ	๑๐๖๓/๒๖๗ ๑๐๖๗/๒๖๙
ทิวฺจิตฺตวิปฺปยุตฺตโลภสฺสหคฺตา	๑๔๐๖/๓๓๔, ๑๔๐๙/๓๓๕	ทุกฺขนิโรธคามินิยา	๑๐๖๓/๒๖๗ ๑๐๖๗/๒๖๙
ทิวฺจิตฺตสมฺปยุตฺตํ	๓๖๕/๑๑๐ ๓๙๙/๑๑๗	ทุกฺขปฏฺิปปทํ	๑๗๖/๖๐, ๑๘๐/๖๑
ทิวฺจิตฺตสมฺปยุตฺตา	๑๔๒๖/๓๓๗	ทุกฺขปฺปภโว	๑๐๖๕/๒๖๘ ๑๑๔๒/๒๘๕
ทิวฺจิกฺคหนํ	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕	ทุกฺขภุมิยํ	๙๘๕/๒๕๕
ทิวฺจิปฺรามาโส	๑๑๘๐/๒๙๔ ๑๕๑๕/๓๕๕	ทุกฺขมฺลํ	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕
ทิวฺจิวិปฺตติ	๑๓๕/๑๙, ๑๓๖๙/๓๒๗	ทุกฺขสมฺภูทเย	๑๐๖๓/๒๖๗ ๑๐๖๗/๒๖๙
ทิวฺจิวิปฺพนํทิตํ	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕	ทุกฺขสมฺพฺสฺสํ	๕๙๐/๑๘๙, ๖๔๗/๒๐๙
ทิวฺจิวิสฺสุทฺธิ	๑๓๘/๒๐, ๑๓๗๔/๓๒๘	ทุกฺขสมฺพฺสฺโส	๙๗๔/๒๕๒
ทิวฺจิวิสฺสุกายิกํ	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕	ทุกฺขสฺสหคฺตํ	๕๕๖/๑๖๖, ๑๔๐๓/๓๓๔
ทิวฺจิสฺสโมชฺชนํ	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕	ทุกฺขินฺทฺริยํ	๕๕๖/๑๖๖, ๕๖๐/๑๖๗
ทิวฺจิสฺสมฺปทา	๑๓๖/๒๐, ๑๓๗/๑/๓๒๘	ทุกฺคณฺโธ	๖๒๔/๒๐๓, ๖๒๗/๒๐๔
ทิวฺจฺจุปาทานํ	๑๒๑๙/๒๙๙ ๑๒๒๑/๓๐๐	ทฺฤติยํ	๑๖๑/๕๓
ทินฺนํ	๑๒๒๑/๒๙๙	ทฺฤติยา	๑๑๔๑/๒๘๕, ๑๒๓๖/๓๐๓
ทิมฺ	๖๑๖/๑๙๙	ทฺฤปฺปญฺญา	๑๓๓๓/๓๒๑
ทุกฺขํ	๕๕๖/๑๖๖, ๕๕๘/๑๖๖	ทฺฤเมชฺฐมฺ	๓๙๐/๑๑๕, ๑๐๖๗/๒๖๙
ทุกฺขา	๕๕๘/๑๖๖	ทฺฤวฺจิกํ	๑๖๕/๕๕
ทุกฺขทฺฤนฺทฺสฺส	๑๓๔๓/๓๒๓	ทฺฤสฺสีลา	๑๓๓๓/๓๒๑
ทฺฤนฺทฺสฺส	๑๑๔๒/๒๘๕	ทฺฤสฺสีลยํ	๑๓๖๘/๓๒๗
ทฺฤนฺทฺสฺส	๑๐๖๕/๒๖๘	ทฺฤเร	๕๘๔/๑๗๗, ๕๘๕/๑๘๑
ทฺฤนฺทฺสฺส	๑๑๔๒/๒๘๕	ทฺฤสนา	๔๑๙/๑๒๓, ๑๐๖๖/๒๖๙

ปทานุทุกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุทุกโม	ปุพเพ/องเก
ทูลิตตตัม	๔๑๙/๑๒๓, ๑๐๖๖/๒๖๙	รวมวิจโย	๑๖/๒๔๓๒๐/๒๕
โหมนสสุสสาคตัม	๔๑๓/๑๒๒	รวมวิจยสมุชฌงโก	๒๙๒/๙๒
	๔๒๑/๑๒๔		๓๐๙/๙๖
โหมนสสุสสาคตา	๑๔๐๕/๓๓๔	รวมมายตโน	๕๘/๓๑, ๖๔/๓๓
	๑๔๐๖/๓๓๔	รวมมายตนปริยาปนโน	๕๙๓/๑๙๐
โหมนสสินุหุริยัม	๔๑๗/๑๒๓		๑๐๙๔/๒๗๓
โหวจสุสตา	๑๑๗/๑๘, ๑๓๓๒/๓๒๑	รวมมารมณัม	๑๔๖//๔๖, ๑๔๙/๔๘
โหวจสุสิยัม	๑๓๓๒/๓๒๑	ชาตโย	๕๘/๓๑, ๖๙/๓๓
โทโส	๔๑๘/๑๒๓, ๙๘๖/๒๕๕	ชาตุนัม	๑๓๔๐/๓๒๓
ทวาราเปสา	๖๑๕/๑๙๙, ๕๙๘/๑๙๓	ชาตูกุสลา	๑๒๑/๑๘, ๑๓๔๐/๓๒๓
เทวธาปโถ	๑๐๐๘/๒๕๙	ธารณตา	๑๔/๒๓, ๒๓/๒๕
	๑๑๒๓/๒๘๑	ธิติ	๑๓/๒๓, ๒๒/๒๕
เทวพุทัง	๑๐๐๘/๒๕๙, ๑๑๒๓/๒๘๑	ฐรสมุปคคาโห	๑๓/๒๓, ๒๒/๒๕
		ฐโม	๖๑๖/๑๙๙, ๖๑๗/๒๐๑

(๕)

ชโช	๑๑๒๑/๒๘๐, ๑๒๓๙/๓๐๔
ชนาสา	๑๑๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕
ชมมา	๑/๑, ๑๐๘/๑๗
ชเม	๑๐๐๘/๒๕๙, ๑๑๒๓/๒๘๐
ชมตตณหา	๑๑๖๕/๒๖๘
	๑๑๔๑/๒๘๕
ชมชัตตุ	๕๘/๓๑, ๖๙/๓๓
ชมปฏิสนถาโร	๑๓๕๑/๓๒๔
ชมปฏิสนถาเรน	๑๓๕๑/๓๒๔
ชมมจจริยัม	๑๑๒๗/๒๘๑

(๖)

นนทึ	๑๐๖๕/๒๖๗, ๑๑๔๑/๒๘๕
นนทึราโถ	๑๐๖๕/๒๖๗, ๑๑๔๑/๒๘๕
นยโนเปตัม	๕๙๖/๑๙๒, ๕๙๘/๑๙๓
นวนินตัม	๖๔๕/๒๐๘, ๗๔๒/๒๒๑
นาฏสลา	๕๖๖/๑๖๙, ๕๖๘/๑๗๐
นันทตตสณณานัม	๒๖๕/๘๔, ๒๗๓/๘๗
นันทุพยณชนคคาหิ	๑๓๕๔/๓๒๕
นาปจยคามิโน	๑๐๒๒/๒๖๑
	๑๔๑๓/๓๓๕

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
นามิ	๑๓๑๓/๓๑๙, ๑๓๑๖/๓๑๙	นิเสวณา	๑๓๓๓/๓๒๑, ๑๓๓๕/๓๒๒
มานกมมิ	๑๓๑๓/๓๑๙, ๑๓๑๕/๓๑๙	นีล	๖๑๖, ๑๙๙, ๖๑๗/๒๐๑
นามเชยยิ	๑๓๑๓/๓๑๙, ๑๓๑๕/๓๑๙	นีลานิ	๒๔๖/๘๐
นามรูปิ	๑๓๔๓/๓๒๓	นีลกลิณิ	๒๐๓/๖๗
นามรูปปจจยา	๑๓๔๓/๓๒๓	นีลนิทสสนานิ	๒๔๖/๘๐
นิกนุติ	๑๑๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕	นีลนิภาสานิ	๒๔๖/๘๐
นิกามนา	๑๑๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕	นีลวณฺณานิ	๒๔๖/๘๐
นิกโม	๑๓/๒๓, ๒๒/๒๕	นีวรณา	๔๔/๑๐, ๔๕/๑๐
นิคฺโขสสทฺโท	๖๒๐/๒๐๑	นีวรณวิปฺปยุตฺตา	๔๖/๑๐, ๔๙/๑๐
	๖๒๒/๒๐๓	นีวรณสมฺปยุตฺตา	๔๖/๑๐, ๔๘/๑๐
นิหนิ	๖๑๗/๒๐๑	นีวรณียา	๔๕/๑๐, ๔๗/๑๐
นิพฺพตฺตา	๑๐๔๑/๒๖๔, ๑๐๔๖/๒๖๕	เนตฺตํเปตํ	๕๙๖/๑๙๒, ๕๙๙/๑๙๓
นิพฺพานญจ	๑๓๘๖/๓๓๐	เนปฺปญญิ	๒๐/๒๕, ๒๙๒/๙๒
	๑๓๙๒/๓๓๑	เนวจยคามิ นําปจยคามิ	๕๘๔/๑๗๖
นิมิตฺตคฺคาหิ	๑๓๕๒/๓๒๕		
	๑๓๕๔/๓๒๕	เนวจยคามิโน นําปจยคามิโน	๑๐/๒, ๑๐๒๒/๒๖๑
นียกา	๑๐๕๐/๒๖๕, ๑๐๕๑/๒๖๕		
นียตา	๙๘/๑๖, ๑๐๕๓/๒๖๓	เนวทสฺสเนน นภาวนาย ปหาตพฺพา	๘/๒, ๑๐๑๒/๒๖๐
นโยคา	๑๔๓๓/๓๓๙		
นียฺยานิกิ	๒๗๗/๘๙, ๓๕๔/๑๐๖	เนวทสฺสเนน นภาวนาย ปหาตพฺพา	๕๘๔/๑๗๖
นียฺยานิกา	๙๗/๑๖, ๑๖๐๙/๓๗๑		
นิริตฺติ	๑๐๗/๑๗, ๑๓๑๓/๓๑๙	เนววิปាកวิปាកธมฺมธมฺมา	๓/๑, ๙๙๓/๒๕๖
นิริตฺติปภา	๑๐๗/๑๗, ๓๑๔/๓๑๙		
นิริทฺธา	๑๐๔๔/๒๖๔	เนววิปាកวิปាកธมฺมธมฺมิ	๕๘๔/๑๗๖
นิโรธตฺถนา	๑๐๖๕/๒๖๘		

ปทานุกรกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก
เนวสญญานาสญญายตนสญญาสหคตํ		ปจฺจุปนฺนารมฺมณา	๑๙/๔
๒๖๘/๘๕๓๕๘๒/๑๗๕			๑๐๔๙/๒๖๕
เนวสญญานาสญญายตนุปฺเพ		ปจฺจุปฺปลกฺขณา	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
๑๒๙๑/๓๑๖		ปชฺชปฺปา	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๒๓๖/๓๐๓
เนวเสกฺขนาเสกฺขํ	๕๘๔/๑๗๖	ปชานนา	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๔
เนวเสกฺขานาเสกฺขานา	๑๑/๒	ปญฺจจุกิํ	๕๘/๓๑, ๘๓/๓๖
๑๐๒๕/๒๖๑		ปญฺจจุกิโก	๑๕๕/๕๐
เนววจยคามิโน	๑๐๒๕/๒๖๑	ปญฺจมํ	๑๗๔/๕๙, ๑๘๐/๖๑
๑๔๑๓/๓๓๕		ปญฺญตฺตติ	๑๐๘/๑๗, ๑๓๑๔/๓๑๙
เนพา	๑๓๕๐/๓๒๔	ปญฺญตฺตติปถา	๑๐๘/๑๗, ๑๓๑๔/๓๑๙
โนอุปาทา	๖๔๖/๒๐๙	ปญฺญวณฺโตะ	๑๓๓๕/๓๒๒
		ปญฺญา	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๔
(ป)		ปญฺญาอาโลโก	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
ปโกโป	๑๐๖๖/๒๖๘, ๑๑๒๐/๒๗๙	ปญฺญาโอภาโส	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
ปคุณตา	๔๘/๒๙, ๔๙/๒๙	ปญฺญาปชฺโชโต	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
ปคุณตฺตํ	๔๘/๒๙, ๔๙/๒๙	ปญฺญาปาสาโท	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
ปคุณภาโว	๔๘/๒๙, ๔๙/๒๙	ปญฺญาพลํ	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
ปคุคาโห	๑๓๔/๑๙, ๑๖๖/๕๖	ปญฺญารตนํ	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
ปคุคาหนิมิตฺตํ	๑๑๓/๑๙	ปญฺญาสตุถิ	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
	๑๓๖๕/๓๒๗	ปญฺญินฺนทฺริยํ	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
ปงฺโก	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕	ปฏิกฺกมฺนตฺสส	๓๖๕/๒๐๗
ปจฺฉายิกา	๑๑๖๓/๒๙๐		๗๒๐/๒๑๘
ปจฺจุตฺตํ	๑๐๕๐/๒๖๕, ๑๐๕๑/๒๖๕	ปฏิกฺคาโห	๓๘๑/๑๑๓, ๓๙๒/๑๑๕
ปจฺจุปฺปนนา	๑๘/๓, ๑๐๔๖/๒๖๕	ปฏฺธิ	๑๐๖๐/๒๖๘, ๑๑๒๐/๒๗๙
๗๗๓๑๑*12/06/2566		ปฏฺธิสญฺญานํ	๒๖๕/๘๔, ๕๐๑/๑๔๒
ปจฺจุปฺปนเน	๑๐๔๙/๒๖๕		

ปทานุกุโม	ปุพฺเพ/องฺเก	ปทานุกุโม	ปุพฺเพ/องฺเก
ปฏิมสญฺโฆชนํ	๑๑๒๐/๒๘๐	ปณฺฑรํ	๖/๒๒, ๑๗/๒๔
	๑๑๓๖/๒๘๓	ปณฺฑรํเปตํ	๕๕๖/๑๙๒
ปฏิมสมฺปยุตฺตํ	๔๑๓/๑๒๒	ปณฺฑิตจํ	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๕
	๔๒๑/๑๒๔	ปณฺฑิตา	๑๐๓/๑๖
ปฏินาโต	๑๐๖๖/๒๖๘, ๑๑๒๐/๒๗๙	ปโตโท	๑๖/๒๔
ปฏิจจสมุปฺปนฺนา	๑/๒๑, ๕๘/๓๑	ปตฺตานํ	๓๖๔/๑๑๐
ปฏิจจสมุปฺปาทกุสฺสตา	๑๒๒/๑๘	ปตฺตคฺคฺโค	๖๒๔/๒๐๓
	๑๓๔๓/๓๒๓	ปตฺตรโส	๖๓๐/๒๐๕
ปฏิปฺปสฺสทฺธิ	๔๐/๒๘, ๔๑/๒๘	ปตฺติยา	๒๗๗/๘๙
ปฏิปฺปสฺสมุภานา	๔๐/๒๘, ๔๑/๒๘	ปตฺถนา	๑๐๖๕/๒๖๘
ปฏิปฺปสฺสมุภิตตฺตํ	๔๐/๒๘, ๔๑/๒๘	ปโทโส	๑๑๖๖/๒๖๙
ปฏินนุ	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕	ปธานํ	๑๔๐/๒๐
ปฏินนุ	๒๙๙/๙๔, ๓๐๐/๙๔	ปธานํ	๑๓๘/๒๐
ปฏินนุ	๔๑๙/๑๒๓, ๑๐๖๖/๒๖๘	ปโมทนา	๙/๒๓
ปฏินนุ	๑๓๕๕/๓๒๖	ปโมโห	๓๙๐/๑๑๕
ปฏินนุ	๑๓๑/๑๙, ๑๓๖๐/๓๒๖	ปรกฺกฺกา	๑๓๕๐/๓๒๔
ปฏินนุ	๑๒๖/๑๙, ๑๓๕๑/๓๒๔	ปรกฺกฺโม	๑๓/๒๓
ปฏินนุ	๑๓๕๑/๓๒๔	ปรนินฺมิตฺตวสฺสวตฺตํ (เทวา)	
ปฏินนุ	๑๔/๒๓, ๒๓/๒๕		๑๒๘๗/๓๑๕
ปฏินนุ	๑๖๐/๕๓, ๑๖๑/๕๓	ปรปฺกฺคฺลานํ	๑๐๕๑/๒๖๕
ปฏินนุ	๕๘๗/๑๘๘, ๖๔๗/๒๐๙	ปรมฺมมรณฺา	๑๑๒๒/๒๘๐
ปฏินนุ	๖๒๐/๒๐๑, ๖๒๓/๒๐๓	ปรสฺมาสฺสการุการุการุมาณนฺวณฺทณฺปฺชฺนาสฺ	
ปฏินนุ	๑๐๖๕/๒๖๘, ๑๑๔๑/๒๘๕		๑๑๒๖/๒๘๑
ปฏินนุ	๑๔/๓, ๑๐๓๔/๒๖๓	ปรสฺตฺตานํ	๑๐๕๑/๒๖๕
ปฏินนุ	๒๖๙/๘๕		

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
ปราชญ์	๕๑/๑๐, ๕๓/๑๑	ปัสสทธิ	๔๐/๒๘
ปราชญ์	๕๘๔/๑๗๖	ปัสสทธิสมโพชฌงโค	๓๒๐/๙๘
ปราชญ์	๕๐/๑๐	ปัสสมภนา	๔๐-๔๑/๒๘
ปราชญ์	๓๙๒/๑๑๕	ปหาตพพิ	๕๘๔/๑๗๖
ปราชญ์วิปยุตตะ	๕๒/๑๑	ปหาตพพา	๘/๒, ๘๓-๘๔/๑๔
ปราชญ์สมยุตตะ	๕๒/๑๑	ปหาตพพาเหตุกั	๕๘๔/๑๗๖
ปริตติ	๑๘๑/๖๑	ปหาตพพาเหตุกา	๙/๒
ปริตตะ	๑๒/๓, ๑๐๒๖/๒๖๒	ปหานา	๑๖๕/๕๕
ปริตตารมณ	๑๘๑/๖๑	ปหานาย	๓๔๐/๑๐๒
ปริตตารมณา	๑๓/๓, ๑๐๒๙/๒๖๒	ปหาโส	๙/๒๓
ปริณายิกา	๑๖/๒๔	ปาฏิปุคคิกา	๑๐๕๐/๒๖๕
ปริปาโก	๖๔๓/๒๐๘	ปาณิสทโท	๖๒๒/๒๐๑
ปริเภท	๖๔๔/๒๐๘	ปาตุฏฐา	๑๐๔๑/๒๖๔
ปริมณฑล	๖๑๖/๑๙๙	ปาปกา	๓๐/๒๖
ปริยนต์	๑๒๘๗/๓๑๕	ปาปกา	๑๓๕๕/๓๒๕
ปริยาปน	๕๘๔/๑๗๖	ปาปมิตตะ	๑๑๗/๑๘
ปริยาปนนา	๑๒๙๑/๓๑๖	ปาโมชช	๙/๒๓
ปริยาปนนา	๙๖/๑๖	ปาริปริยา	๑๓๗/๗/๓๒๙
ปริยัญจน	๑๑๖๕/๒๖๘	ปาลนา	๑๙/๒๔, ๘๒/๓๖
ปริโยนาโ	๑๑๖๓/๒๙๐	ปาลิจจ	๖๔๓/๒๐๘
ปริสปปนา	๑๑๒๓/๒๘๑	ปีตา	๑๒๒๑/๒๙๙
ปลิเคโ	๑๑๖๕/๒๖๘	ปีลาปนตา	๑๓๕๖/๓๒๖
ปวิจโย	๑๖/๒๔, ๒๐/๒๔	ปิยสส	๑๑๒๐/๒๗๙
ปสาโท	๕๙๘/๑๙๒	ปีหนา	๑๐๖๕/๒๖๘
ปสาเรณตสส	๖๓๕/๒๐๗	ปีตานิ	๒๔๗/๘๐

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
ปีตก	๖๑๖/๑๙๙	ปุพพาสณฺณาสหคตํ	๒๖๔/๘๔
ปีตกสณฺ	๒๐๓/๖๗	เปมณียา	๑๓๕๐/๓๒๔
ปีตนิทสฺสนานิ	๒๔๗/๘๐	โปรี	๑๓๕๐/๓๒๔
ปีตนิภาสานิ	๒๔๗/๘๐	(ผ)	
ปีตวณฺณานิ	๒๔๗/๘๐		
ปีตี	๑๐๐๓/๒๕๕	ผรุสํ	๖๔๘/๒๐๙
ปีติภูมิยํ	๑๐๐๓/๒๕๕	ผลวิปาโก	๑๒๒๑/๒๙๙
ปีติสมโพทฺธมฺงฺโค	๒๘๕/๙๑	ผลคฺนฺโร	๖๒๔/๒๐๓
ปีติสหคตํ	๕๘๔/๑๗๖	ผลโร	๖๓๑/๒๐๖
ปีติสหคตา	๗/๒	ผลสมงฺคิสฺส	๑๓๗๓/๓๒๘
ปีติสุขํ	๑๖๐/๕๓	ผลโร	๒/๒๒
ปุคฺคฺลา	๑๓๓๓/๓๒๑	ผลสฺสปจฺจยา	๑๓๔๓/๓๒๓
ปุตฺตาสา	๑๐๖๕/๒๖๘	ผลสาหาโร	๗๐/๓๓
ปุฏฺฐชโน	๑๐๐๗/๒๕๕	ผาณิตํ	๖๔๕/๒๐๘
ปุปฺผคฺนฺโร	๖๒๔/๒๐๓	ผุสนา	๒/๒๒
ปุปฺผโร	๖๓๑/๒๐๖	โผฏฺฐพฺพํ	๖๔๗/๒๐๙
ปุพฺพนฺเต	๑๐๐๘/๒๕๕	โผฏฺฐพฺพตณฺหา	๑๒๓๖/๓๐๓
ปุพฺพนฺตานุกิฏฺฐิ	๑๑๔/๑๘	โผฏฺฐพฺพชาตฺตฺเปสฺสา	๖๔๗/๒๐๙
ปุพฺพนฺตาปรนฺเต	๑๐๐๘/๒๕๕	โผฏฺฐพฺพชาตฺ	๕๘๔/๑๗๙
ปุริสฺตตํ	๖๓๓/๒๐๗	โผฏฺฐพฺพายตฺนํ	๕๘๔/๑๗๘
ปุริสฺนิมิตฺตํ	๖๓๓/๒๐๗	โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ	๑๕๐/๔๘
ปุริสฺภาโว	๖๓๓/๒๐๗	โผฏฺฐพฺพาสา	๑๐๖๕/๒๖๘
ปุริสฺลึงฺคํ	๖๓๓/๒๐๗	(พ)	
ปุริสฺากปโป	๖๓๓/๒๐๗		
ปุริสฺินฺทริยํ	๖๓๓/๒๐๗	พณฺธิ	๑๐๖๕/๒๖๘

ปทานุกฺกโม	ปฺพุเพ/องฺเก	ปทานุกฺกโม	ปฺพุเพ/องฺเก
พนฺธนนตฺตํ	๖๕๑/๒๑๐	พฺรหฺมวิหารชฺฎมานานิ	๒๕๑/๘๑
พลานิ	๕๘/๓๑		
พหิทฺฐา	๒๐/๔, ๒๕๗/๘๐	(ก)	
พหิทฺฐารมฺมณา	๑๐๕๔/๒๖๖	ภชฺณา	๑๓๓๓/๓๒๑
พหุชนกนฺตา	๑๓๕๐/๒๓๔	ภตฺตติ	๑๓๓๓/๓๒๑
พหุชนมมนาปา	๑๓๕๐/๓๒๔	ภนฺตตฺตํ	๔๒๙/๑๒๖
พหุสํกมฺมํ	๑๓๖๑/๓๒๗	ภโว	๑๓๔๓/๓๒๓
พหุสฺสุตฺตา	๑๓๓๕/๓๒๒	ภเวสฺสุ	๑๑๐๔/๒๗๖
พาลา	๑๐๓/๑๖	ภวจฺจนฺโท	๑๓๑๙/๓๑๙
พาลยํ	๓๙๐/๑๑๕	ภวชฺโฆสํ	๑๑๐๔/๒๗๖
พาหิรา	๖๖/๑๒	ภวตฺตฺตนา	๑๑๐/๑๗
โพชฺฌมฺกํ	๓๕๗/๑๐๗	ภวทิกฺกฺกจิ	๑๑๑/๒๗๖
โพชฺฌมฺกคา	๑๓๖๑/๓๒๗	ภวณฺนํ	๑๑๐๔/๒๗๖
พฺยญฺชนํ	๑๓๑๓-๑๓๑๔/๓๑๙	ภวเนตฺตติ	๑๑๖๕/๒๘๖
พฺยปฺปโถ	๖๓๖/๒๐๗	ภวปจฺจยา	๑๓๔๓/๓๒๓
พฺยปฺปนา	๗/๒๒	ภวปริพาโห	๑๑๐๔/๒๗๖
พฺยาริ	๑๓๗๖/๓๒๘	ภวมุจฺฉา	๑๑๐๔/๒๗๖
พฺยาริภยํ	๑๓๗๖/๓๒๘	ภวราโค	๑๑๐๔/๒๗๖
พฺยาปชฺชนา	๔๑๘/๑๒๓	ภวราคสญฺโฆชนํ	๑๑๒๕/๒๘๑
พฺยาปชฺชิตตฺตํ	๑๐๖๖/๒๖๙	ภวสิเนโห	๑๑๒๕/๒๘๑
พฺยาปตฺตติ	๑๐๖๖/๒๖๙	ภวาสโว	๑๑๐๔/๒๗๖
พฺยาปาโท	๔๑๙/๑๒๓	ภาวนาย	๘๔/๑๔
พฺยาปาทนีวรณํ	๑๑๖๐/๒๘๙	ภาวนาพลํ	๑๓๑/๑๙
พฺรหฺมจิริยานคฺคหา	๑๓๕๕/๓๒๖	ภิกฺขุโยกมฺยตา	๑๓๗๖/๓๒๙
พฺรหฺมโลกํ	๑๒๘๙/๓๑๖	ภิกฺขุโยภาวาย	๑๓๗๗/๓๒๙

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
ภูตา	๑๐๔๑/๒๖๔	มชุณิมา	๑๔/๓, ๑๐๓๓/๒๖๒
ภูมียา	๒๗๗/๘๙	มณฺเชฏฺจกั	๖๑๖/๑๙๙
ภูรี	๑๖/๒๔	มณฺณนา	๑๑๒๑/๒๘๐
ภโท	๖๔๔/๒๐๘	มณฺณิตตฺตํ	๑๑๒๑/๒๘๐
ภริสทโท	๖๒๑/๒๐๒	มณิสงฺขมตฺตาเวพุริยสฺส	๖๑๖/๑๙๙
โภชน	๑๓๕๓/๓๒๕	มณฺทนาย	๑๓๕๓/๓๒๕
		มตฺตณฺณตฺตา	๑๒๘/๑๙
(ม)		มทาย	๑๓๕๓/๓๒๕
มัส	๖๔๕/๒๐๘	มทฺทว	๑๒๔/๑๘
มคโค	๑๒๑/๔๓	มทฺทวตฺตา	๓๒๕/๙๘
มคคา	๙๙๙/๒๕๗	มธุ	๖๔๕/๒๐๘
มคคฺจกั	๒๘๓/๙๐	มธุริ	๖๒๘/๒๐๕
มคคปริยาปนฺน	๒๘๙/๙๐	มนสิการกฺุสสตา	๑๒๑/๑๘
มคคผลานิ	๙๙๙/๒๕๗	มนาปิโย	๙๗๔/๒๕๑
มคคสมงฺคิสฺส	๑๓๗/๓/๓๒๘	มนาปสฺส	๑๐๖๖/๒๖๘
มคคเหตุกา	๑๖/๓, ๑๐๓๙/๒๖๓	มนายตฺน	๖/๓๒
มคคาธิปติโน	๑๖/๓, ๑๐๔๐/๒๖๓	มณินฺทริย	๖/๒๒
มคการมมณา	๑๖/๓	มนุสฺสสทฺโท	๖๒๐/๖๒๒/๒๐๒
มจฺโณ	๖๔๕/๒๐๘	มโน	๖/๒๒
มจฺจรายนา	๑๑๒๗/๒๘๑	มนสา	๑๓๕๒/๓๒๕
มจฺจรายิตตฺตํ	๑๑๒๗/๒๘๑	มโนกมฺม	๙๘๕/๙๘๖/๒๕๕
มจฺจริยานิ	๑๑๒๗/๒๘๑	มโนธาทู	๔๕๕/๑๓๒
มจฺจริยสญฺโฆชน	๑๑๒๗/๒๘๑	มโนธาทูโย	๑๔๓๔/๓๓๙
มจฺจเร	๑๑๒๗/๒๘๑	มโนทฺจจิริตํ	๑๓๑๑/๓๑๙
มชฺชิม	๒๖๙/๘๕	มโนปโทโส	๑๐๖๖/๒๖๙

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องฺเก
มโนธาตุวิญญูเมยุย	๕๘๙/๑๘๙	मारविสโย	๑๐๖๕/๒๖๘
มโนวิเลโข	๑๑๒๓/๒๘๑	มิจฺจตฺตํ	๓๘๑/๑๑๓
มโนวิญญาณธาทู	๕๘/๓๑	มิจฺจตฺตนิยตา	๑๕/๓, ๑๐๓๕/๒๖๓
มโนวิญญาณธาทูวิญญูเมยุย	๕๘๙-๕๙๐/๑๘๙	มิจฺจนาอาชีวา	๓๐๑/๙๔
มโนวิญญูเมยุย	๕๘๘/๑๘๘	มิจฺจนาทิกฺขิ	๓๖๕/๑๑๐
มโนสญฺเจตนาหาโร	๗๐/๓๓	มิจฺจนาปโก	๓๘๑/๑๑๓
มโนสฺสจฺจริตํ	๑๓๑๒/๓๑๙	มิจฺจนาวายาโม	๓๖๕/๑๑๑
มรณํ	๑๓๗๖/๓๒๘	มิจฺจนาสงฺกปโป	๓๖๕/๑๑๐
มรณภยํ	๑๓๗๖/๓๒๘	มิจฺจนาสมาธิ	๓๖๕/๑๑๐
มหคฺคตา	๑๒/๓, ๑๐๒๗/๒๖๒	มิทฺฐํ	๑๑๖๓/๒๙๐
มหคฺคตารมฺมณํ	๑๓/๓, ๑๐๓๐/๒๖๒	มุขาสิยํ	๖๔๕/๒๐๘
มหาภูตา	๕๘๔/๑๗๖	มุจฺจนา	๑๐๖๕/๒๖๗
มหาภูตานํ	๖๑๖/๑๙๙	มุจฺจสจฺจํ	๑๒๙/๑๙
มหาภูเตหิ	๖๓๗/๒๐๗	มุตํ	๕๘๖/๑๘๘
มหาภูตํ	๙๑๐-๙๑๒/๒๔๒	มุทิงฺคสทฺโท	๖๒๐/๒๐๑
มหิกกา	๖๑๖/๑๙๙	มุทิตาสหคตํ	๖๒๐-๖๒๑/๘๓
มาตา	๑๓๗๑/๓๒๘	มุทฺกํ	๖๔๗/๒๐๙
มานो	๑๑๒๑/๒๘๐	มุทฺตา	๔๔-๔๕/๒๙
มานสํ	๖/๒๒, ๑๗/๒๔	มูลกฺขุโ	๒๖๔/๒๐๓
มานสญฺโยชเนน	๑๑๓๖/๒๘๓	มูลรโส	๖๓๐/๒๐๕
มาสญฺโยชนํ	๑๑๒๑/๒๘๐	เมตฺตตายนา	๑๐๖๒/๒๖๗
มายา	๑๐๖๕/๒๘๖	เมตฺตตายิตตฺตํ	๑๐๖๒/๒๖๗
मारปาโส	๑๐๖๕/๒๖๘	เมตฺตตาสหคตํ	๖๒๖-๖๒๗/๘๑
मारพลิสํ	๑๐๖๕/๒๖๘	เมตฺตติ	๑๐๖๒/๒๖๗
		เมธา	๑๖/๒๔

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องฺเก
โมชมมณฺณนฺติ	๑๑๔๔/๒๖๖	รูปตณฺหา	๑๑๖๕/๒๖๘
โมโห	๓๖๕/๑๑๑	รูปธาตฺ	๕๕๔/๑๗๙
ยตฺวาทิกฺรณเมณํ	๑๓๕๒/๓๒๕	รูปราคอรูปราคมานอฺพุทฺธจฺจอวฺชฺชาเย	
ยปนา	๑๙/๒๔		๓๖๓/๑๑๐
ยาตฺรา	๑๓๕๕/๓๒๖	รูปวนฺตํ	๑๐๐๗/๒๕๘
ยาปนา	๑๙/๒๔	รูปสงฺคโห	๕๕๔/๑๗๖
ยิฏฺจํ	๑๒๒๑/๒๙๙	รูปสณฺณานํ	๒๖๕/๙๔
โยคา	๓๘/๙	รูปายตณํ	๕๕๔/๑๗๘
โยโค	๑๐๖๕/๒๖๘	รูปารมฺมณํ	๑๔๖-๑๔๗/๔๖
โยคณฺนิยา	๓๙/๙	รูปารมฺมณา	๕๗๔/๑๗๒
โยคณฺนิยํ	๕๕๔/๑๗๖	รูปาวจรสฺส	๔๙๙-๕๐๐/๑๔๑
		รูปาวจรา	๙๔/๑๕
(ร)		รูปาวจรกุสฺลํ	๑๖๐๑/๕๓
รโห	๖๑๖/๑๙๙	รูปาวจรวิปากา	๔๙๙-๕๐๐/๑๔๑
รสมฺหิ	๖๑๐/๑๙๗	รูปาวจรเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖
รสํ	๖๐๘/๑๙๖	รูปาสา	๑๑๖๕/๒๖๘
รโส	๖๐๙/๑๙๖	รูปีนํ	๖๓๔/๒๐๗
รสตณฺหา	๑๑๖๕/๒๖๘	รูปิโน	๑๔๖๑/๓๔๕
รสธาตฺ	๕๕๔/๑๗๙	รูปฺปตฺติยา	๑๖๑/๕๓
รสายตณํ	๕๕๔/๑๗๘		
รสารมฺมณํ	๑๕๐/๔๘	(ล)	
รสาสา	๑๑๖๕/๒๖๘	ลตา	๑๑๖๕/๒๖๘
รสํ	๖๑๖/๑๙๙	ลมฺพิลํ	๒๖๘/๒๐๕
ราโค	๑๑๖๕/๒๖๗	ลหุํ	๖๔๗/๒๐๙
รูปํ	๕๕๔/๑๗๖	ลหุตา	๔๒/๒๘

ปทานุกรกโม	ปุพฺพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปุพฺพเพ/องฺก
ลหุปริณามตา	๔๒/๒๘	โลहितกวณฺณานิ	๒๔๗/๘๐
ลามมจฺฉริยํ	๑๑๒๗/๒๘๑	โลहितกสมฺมุทาสหคตํ	๒๖๔/๘๓
ลามาสา	๑๑๔๑/๒๘๕	โลहितกสิณํ	๒๐๓/๖๗
ลีนํ	๑๑๖๒/๒๙๐	(ว)	
ลีนนา	๑๑๖๒/๒๙๐		
ลียิตตตํ	๑๑๖๒/๒๙๐		
ลฺลพฺภานา	๓๘๙/๑๑๕		
ลฺลพฺภิตตตํ	๓๘๙/๑๑๕		
โลโกเปโส	๕๕๖/๑๙๒	วจีกมฺมํ	๙๘๕/๒๕๕
โลกิยํ	๕๘๔/๑๗๖	วจีทฺถจฺฉริเตหิ	๒๙๙/๙๔
โลกิยา	๑๒/๖	วจีเกโท	๖๓๖/๒๐๗
โลกุตฺตรํ	๒๗๗/๘๙	วจีวิมฺมตฺติ	๖๓๖/๒๐๗
โลกุตฺตรรา	๑๑๐๐/๒๗๔	วจีสุจฺฉริตํ	๑๓๑๒/๓๑๙
โลกุตฺตรปญฺจกนฺเย	๑๐๐๔/๓๓๒	วชฺฐูปมา	๑๐๒/๑๖
โลกุตฺตรติกตฺติกขุณฺนา	๑๔๐๑/๓๓๒	วชฺฐเช	๑๑๖๖/๒๙๐
โลณิกํ	๖๒๘/๒๐๕	วชฺฐสสมฺมิตา	๑๑๖๖/๒๙๐
โลโภ	๙๘๖/๒๕๕	วณฺณํ	๖๑๖/๑๙๙
โลภสหคเตสุ	๑๔๔๑/๓๔๑	วณฺณนิภา	๖๑๖/๑๙๙
โลลุปฺปํ	๑๒๓๖/๓๐๓	วณฺณมจฺฉริยํ	๑๑๒๗/๒๘๑
โลลุปฺปายนา	๑๒๓๖/๓๐๓	วเตน	๑๑๒๔/๒๘๑
โลลุปฺปายิตตตํ	๑๒๓๖/๓๐๓	วตฺตนา	๑๙/๒๔
โลहितกํ	๖๑๖/๑๙๙	วตฺถุ	๕๘๔/๑๗๗
โลहितกานิ	๒๔๗/๘๐	วตฺถุเปตํ	๕๙๗/๑๙๒
โลहितกนิทสฺสนานิ	๒๔๗/๘๐	วณฺ	๑๐๖๕/๒๖๘
โลहितกนิภาสานิ	๒๔๗/๘๐	วณโณ	๑๐๖๕/๒๖๘
		วโย	๖๔๔/๒๐๘
		วลิตฺตจฺจตา	๖๔๓/๒๐๘
		วาจา	๗๒๒/๒๑๙

ปทานุกรโม	บุพเพ/องเก	ปทานุกรโม	บุพเพ/องเก
วาทสโท	๖๒๐/๒๐๑	วิมุตติ	๕๕๔/๑๗๗
วาทิตสโท	๖๒๐/๒๐๑	วิมูถาณ	๑๐๐๗/๒๕๕
วายาโม	๕๗๑/๑๗๑	วิมูถาณกขนโร	๑๐๐๓/๒๕๕
วโย	๕๗๐/๒๕๐	วิมูถาณญายตน์	๑๔๒๑/๓๓๖
วโยกสิณ	๒๐๓/๖๗	วิมูถาณญายตนสมุทสาหคต	
วโยคต	๕๗๐/๒๕๐		๒๖๖/๕๔
วโยธาดุ	๕๗๐/๒๕๐	วิมูถาณปจยยา	๑๓๔๓/๓๒๓
วิภูยิตกสมุทสาหคต	๒๖๔/๕๓	วิมูถาณวนต	๑๐๐๗/๒๕๕
วิภูยิตกสมุทสาหคต	๒๖๔/๕๓	วิมูถาณาหาโร	๗๐/๓๓
วิภูเขโป	๑๑๖๕/๒๙๐	วิมูถาต	๕๖๖/๒๕๐
วิคตา	๑๐๔๔/๒๖๔	วิมูถาปนา	๖๓๕/๒๐๗
วิจโย	๑๖/๒๔	วิมูถาปิตตต	๖๓๕/๒๐๗
วิจาโร	๖๒/๓๒	วิมูถายยา	๑๑๐๑/๒๗๔
วิจามตต	๑๖๘/๕๖	วิทกโก	๑๒๗๖/๓๑๓
วิจิกิจนา	๔๒๒/๑๒๔	วิทกุก	๑๒๗๕/๓๑๓
วิจิกิจนาณิวนรณ	๑๑๕๘/๒๘๙	วิทกกวิจาราน	๑๖๑/๕๓
วิจิกิจนาสมโยชน	๑๔๗๗/๓๔๘	วิทติ	๙/๒๓
วิจิกิจนาสมปยุตต	๔๒๒/๑๒๔	วิทิตาน	๓๖๔/๑๑๐
วิจิกิจนาสหคต	๑๔๔๓/๓๔๒	วินิลกสมุทสาหคต	๒๖๔/๕๓
วิจิกิจนาสหคโต	๑๔๔๔/๓๔๒	วิปจจณีกสาตตา	๑๓๓๒/๓๒๑
วิจิกิจนาสหคเตสุ	๑๔๗๗/๓๔๘	วิปริณตา	๑๐๔๔/๒๖๔
วิจุนิททกสมุทสาหคต	๒๖๔/๕๓	วิปริเยสคคาโ	๑๑๐๕/๒๗๖
วิชชา	๑๓๘๐/๓๒๙	วิปสุสนา	๗๙/๓๕
วิชชาภาคิน	๑๐๑/๑๖	วิปากา	๔๕๕/๑๓๒
วิชชูปมา	๑๐๒/๑๖	วิปากรมมธมา	๕๙๒/๒๕๖

ปทานุกรกโม	บุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	บุพเพ/องเก
วิปากเหตุ	๑๔๔๑/๓๔๑	วิเวกขั	๑๖๐/๕๓
วิบุพเพกสมุณาสหคตัม	๒๖๔/๘๓	วิสัสมุจันติปิ	๑๒๐๐/๒๙๗
วิปปฏิกกุลคคาหิตา	๑๓๓๒/๓๒๑	วิสฐา	๑๒๓๖/๓๐๓
วิปปฏิสาโร	๑๑๖๖/๒๙๐	วิสตติกา	๑๒๓๖/๓๐๓
วิปยุตตะ	๑๑๗๓/๒๙๒	วิสมโลโก	๑๒๓๖/๓๐๓
วิภาตตนา	๑๒๓๖/๓๐๓	วิหีสุปรติยา	๑๓๕๕/๓๒๖
วิภาทิกุจิ	๑๓๒๑/๓๒๐	วิมัส	๑๐๔๐/๒๖๓
วิภูสนาย	๑๓๕๓/๓๒๕	วิมัสสาธิปเตยย์	๑๐๔๐/๒๖๓
วิมติ	๔๒๕/๑๒๕	วิภูจันกุลสตา	๑๓๓๗/๓๒๒
วิมุตติ	๑๔๑/๒๐	วิปสมา	๑๖๑/๕๓
วิมุตติโย	๑๓๘๑/๓๒๙	เวทนา	๑๖๑/๕๓
วิรติ	๒๙๙/๙๔	เวทนาขุขันธสส	๓๒๐/๙๗
วิราคา	๑๖๓/๕๔	เวทนาขุขันธโร	๕๘๓/๑๗๖
วีริยัม	๒๘๙/๙๑	เวทนามนุ	๑๐๐๗/๒๕๘
วีริยพลัม	๒๘๙/๙๑	เวทนาปัจจุยา	๑๓๔๓/๓๒๓
วีริยสมโพชฌงโค	๒๘๙/๙๑	เวทยิตัม	๓/๒๒
วีริยาธิปเตยย์	๓๕๘/๑๐๘	เวภพยา	๑๖/๒๔
วีริยารมโภ	๓๗๖/๑๑๒	เวรมณี	๒๙๙/๙๔
วีริยนิหุริยัม	๓๗๖/๑๑๒	เวลาอนติกโม	๒๙๙/๙๔
วิโรโธ	๔๑๘/๑๒๓	โวหารโ	๑๓๑๓/๓๑๙
วิโลเกนุตสส	๖๓๕/๒๐๗	(ส)	
วิวโร	๖๓๗/๒๐๗	สอตุตตรา	๑๖๑๓/๓๗๒
วิวรคตัม	๖๓๗/๒๐๗	สกุจจกิริยตา	๑๓๗๙/๓๒๙
วิวิจ	๑๖๐/๕๓	สกุกายทิกุจิ	๑๐๐๖/๒๕๘
วิวิจเจว	๑๖๐/๕๓	สขิลวาจตา	๑๓๕๐/๓๒๔

ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปุพเพ/องเก
สการวตา	๑๓๓๔/๓๒๒	สจจ	๓๕๗/๑๐๗
สงกปโป	๗/๒๒	สจจานุโลมิกภาน	๑๓๗๓/๓๒๘
สงกิลิฐา	๑๒๔๙/๓๐๖	สจจิกิตาน	๓๖๔/๑๑๐
สงกิลิฐสงกิลิสิกา	๑๓๙๖/๓๓๒	สจจิกิริยา	๓๖๔/๑๑๐
สงกิลิสิกา	๗๙/๑๔	สญเจตนา	๓๖๙/๑๑๑
สงกิลิสิก	๕๘๔/๑๗๖	สญเจตยิตตต	๓๖๙/๑๑๑
สญโฆชนีย	๕๘๔/๑๗๖	สญชนนี	๑๒๓๖/๓๐๓
สญโฆชนียเมว	๕๙๔/๑๙๑	สญชาตา	๑๐๔๐/๒๖๔
สวร	๑๓๕๒/๓๒๕	สญชานนา	๔/๒๒
สวราย	๑๓๕๒/๓๒๕	สญชานิตตต	๔/๒๒
สวักคสุส	๑๓๗๗/๓๒๙	สญญา	๔/๒๒
สวชนีย	๑๓๗๖/๓๒๘	สญญาภวนุสสุ	๔๐/๒๘
สสโย	๔๒๕/๑๒๕	สญญาภวนุโ	๕๘/๓๑
สเสวนา	๑๓๓๓/๓๒๑	สญญาวนุติ	๑๐๐๗/๒๕๘
สหานิ	๖๔๓/๒๐๘	สญโฆชนา	๒๐/๗
สงขตา	๑๔๕๕/๓๔๔	สญโฆชนวิปยุตตะ	๒๒/๗
สงขต	๕๘๔/๑๗๖	สญโฆชนสมยุตตะ	๒๒/๗
สงขสทโท	๖๒๐/๒๐๑	สญโฆชนียา	๒๑/๗
สงขาร	๑๐๐๗/๒๕๘	สญจิติ	๑๑/๒๓
สงขารesu	๑๐๐๗/๒๕๘	สญห	๖๔๙/๒๐๙
สงขารา	๑๐๔๑/๒๖๔	สญหวจตา	๑๓๕๐/๓๒๔
สงขารภวนุสสุ	๔๐/๒๘	สโต	๑๖๓/๕๔
สงขารปจญา	๑๓๔๓/๓๒๓	สติ	๑๔/๒๓
สงขารวนุติ	๑๐๐๗/๒๕๘	สตินุทริย	๑๔/๒๓
สงโค	๑๒๓๖/๓๐๓	สถิติภูษาน	๓๕๗/๑๐๗

ปทานุทุกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก	ปทานุทุกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก
สติพล	๑๓๕๘/๓๒๖	สนุณฺมภนา	๖๓๕/๒๐๗
สติมา	๑๖๓/๕๔	สนุณฺมภิตตฺตํ	๖๓๕/๒๐๗
สติสมฺโพชฺฌมฺโก	๒๙๐/๙๒	สนุณฺโว	๑๐๖๕/๒๖๘
สตฺตา	๖๔๕/๒๐๘	สนฺนิฆาตสทฺโท	๖๒๐/๒๐๑
สตฺตานํ	๖๒๐/๒๐๑	สปปจฺยํ	๕๕๔/๑๗๖
สตฺตุ	๖๔๕/๒๐๘	สปปจฺยา	๑๐๘๙/๒๗๒
สตฺถริ	๑๐๐๘/๒๕๙	สปปภฺมิหมฺหิ	๕๕๗/๑๙๒
สทฺทมฺหิ	๖๐๒/๑๙๔	สปปภฺมิ	๕๕๖/๑๙๒
สทฺทํ	๖๐๓/๑๙๔	สปปภฺมิฆา	๖๑๐/๑๙๗
สทฺโท	๖๐๑/๑๙๔	สปปภฺมิโฆ	๖๑๐/๑๙๗
สทฺทตณฺหา	๑๐๖๕/๒๖๘	สปปภฺมิสฺสวตา	๑๑๓๔/๓๒๒
สทฺทฐาตุ	๑๓๔๐/๓๒๒	สปปิ	๖๔๕/๒๐๘
สทฺทหนา	๑๒/๒๓	สปปิตฺติกา	๑๒๗๙/๓๑๔
สทฺทายตน์	๕๕๔/๑๗๘	สปปิตฺติกภูมฺยํ	๑๒๗๙/๓๑๔
สทฺทการมฺมณํ	๑/๒๑	สปปริสํ	๑๐๐๗/๒๕๕
สทฺทการมฺมณา	๖๐๓/๑๙๔	สปปริสทฺมมฺสฺส	๑๐๐๗/๒๕๕
สทฺทาสา	๑๐๖๕/๒๖๘	สมณฺญา	๑๓๑๓/๓๑๙
สทฺธา	๑๓๓๕/๓๒๒	สมณฺพฺราหฺมณา	๑๓๖๙/๓๒๗
สทฺธาพลํ	๑/๒๑	สมณฺพฺราหฺมณานํ	๑๐๐๙/๒๕๙
สทฺธิทฺธิริยํ	๑/๒๑	สมตฺติกฺกมา	๒๖๕/๘๔
สนิทฺตฺสนา	๑๐๙๓/๒๗๓	สมโถ	๒๗๖/๙๐
สนิทฺตฺสนํ	๕๕๔/๑๗๗	สมณินฺมิตฺตํ	๑๓๖๔/๓๒๗
สนิทฺตฺสนสปปภฺมิฆา	๑๐๕๖/๒๖๖	สมาธิทฺ	๑๖๑/๕๓
สนฺตติ	๑๒๐๑/๒๙๗	สมาธิทฺธิริยํ	๑๖๑/๕๓
สนฺติเก	๕๕๔/๑๗๗	สมาธิพล	๒๗๗/๘๙

ปทานุกุโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุกุโม	ปุพเพ/องเก
สมาธิสมโพชฌงโค	๒๘๙/๙๑	สมมาทิฏฐิ	๑/๒๑
สมาปตติยา	๓๑๐/๙๖	สมมาวาจา	๒๗๗/๘๙
สมาปตติกุสลตา	๑๓๓๘/๓๒๒	สมมาวายาโม	๒๗๗/๘๙
สมาปตติวิภูจันกุสลตา	๑๓๓๙/๓๒๒	สมมาสงกปโป	๒๗๗/๘๙
สมาปนนุสส	๑๓๘๙/๓๑๖	สมมาสติ	๒๗๗/๘๙
สมุฏฐิตา	๑๐๔๑/๒๖๔	สมมาสมาธิ	๒๗๗/๘๙
สมุทโย	๑๓๔๓/๓๒๓	สมโมโห	๓๙๐/๑๑๕
สมุทโทเปโส	๕๙๖/๑๙๒	สรณตา	๑๓๕๘/๓๒๖
สมุปปนุหา	๑๐๔๑/๒๖๔	สิริตา	๑๒๓๖/๓๐๓
สมุปปโกโป	๑๐๖๖/๒๖๙	สิริรัตนติ	๑๒๔๐/๓๐๕
สมุปปคคาโห	๑๑๒๒/๒๘๐	สลลกุขณา	๑๖/๒๔
สมุปปชฌณั	๒๙๗/๙๓	สวิจารั	๑๖๐/๕๓
สมุปปชาโน	๑๖๓/๕๔	สวิจารา	๘๘/๑๕
สมุปปตถนา	๑๒๓๖/๓๐๓	สวิตกุกั	๑๖๐/๕๓
สมุปปโทโส	๑๒๓๗/๓๐๔	สวิตกุกา	๑๒๗๕/๓๑๓
สมุပ္ยุตตา	๑๒๕๑/๓๐๗	สสงฆาเรน	๑๔๖/๔๖
สมุปปสาทณั	๑๖๑/๕๓	สสสโต	๑๑๐๕/๒๗๖
สมุပ္ผุสนา	๒๗๘/๙๐	สสสสติฏฐิ	๑๓๒๒/๓๒๐
สมุပ္ผุสิตตติ	๒๗๘/๙๐	สหธรรมมิเก	๑๓๓๒/๓๒๐
สมุภาชนา	๑๓๓๓/๓๒๑	สเหตุกา	๑๓๓๒/๓๒๐
สมุภาตติ	๑๓๓๓/๓๒๑	สัเวโค	๑๓๙/๒๐
สมุमतตตนิยตา	๑๔๒๗/๓๓๗	สัสโย	๔๒๕/๑๒๕
สมุมปปปธานั	๓๕๗/๑๐๗	สัเสวนา	๑๓๓๓/๓๒๑
สมุมสทโท	๖๒๐/๒๑๐	สัหานิ	๖๔๓/๒๐๘
สมุมากมมุนโต	๒๗๗/๘๙	สาขลยั	๑๓๕๐/๓๒๔

ปทานุกรกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปุพฺพเพ/องฺเก
ลำดับ	๓/๒๒	สุขา	๓/๒๒
ลำดับจกิริยา	๑๓๗๙/๓๒๙	สุขาย	๙๙๙/๒๕๕
ลำดับ	๖๒๙/๒๐๕	สุขภูมิย์	๙๙๙/๒๕๕
ลำดับกมฺยตา	๑๐๖๕/๒๖๙	สุขวิหารี	๑๖๓/๕๔
ลำดับกมฺยลลณี	๑๓๙๕/๓๓๑	สุขสมฺพสฺส	๕๙๐/๑๙๙
ลำดับกนฺโธ	๖๒๔/๒๐๓	สุขสหคตา	๑๐๐๔/๒๕๙
ลำดับกมฺยนา	๕๕/๑๑	สุขาปฏิปท	๑๗๙/๖๑
ลำดับโค	๓๙๙/๑๑๕	สุชินฺทริย์	๔๔๓/๑๓๐
ลำดับ	๕๙๔/๑๗๖	สุขม	๕๙๔/๑๗๗
ลำดับ	๙๙๔/๒๕๖	สุกนฺโธ	๖๒๔/๒๐๓
ลำดับ	๑๐๐๙/๒๕๙	สุกฺโข	๖๙๔/๒๑๖
ลำดับ	๑๐๖๕/๒๖๙	สุกฺกต	๓๔๓/๑๐๓
ลำดับ	๖๕๑/๒๑๐	สุกฺกต	๑๐๖๕/๒๖๙
ลำดับ	๑๐๖๕/๒๖๙	สุกฺกต	๑๑๒๔/๒๙๑
ลำดับ	๑๑๒๔/๒๙๑	สุริยมณฺฑลสฺส	๖๑๖/๑๙๙
ลำดับ	๑๑๒๔/๒๙๑	สุวณฺณทพฺพณฺณานิ	๒๒๓/๗๓
ลำดับ	๑๑๔๐/๒๙๔	เสกฺขา	๑๐๒๓/๒๖๑
ลำดับ	๑๒๑๙/๒๙๙	เสกฺขมาโต	๒๙๙/๙๔
ลำดับ	๑๓๓๕/๓๒๒	เสวนา	๑๓๓๓/๓๒๑
ลำดับ	๑๓๖๙/๓๒๗	โสภปริเทวทกฺขโทมนสฺสสุปายาสา	
ลำดับ	๑๓๗๒/๓๒๙		๑๓๔๓/๓๒๓
ลำดับ	๑๓๗๐/๓๒๙	โสธมฺหิ	๖๐๑/๑๙๔
ลำดับ	๑๓๗๐/๓๒๙	โสธ	๖๐๑/๑๙๔
ลำดับ	๑๐๔/๑๗	โสธเน	๖๒๐/๒๐๒
ลำดับ	๑/๒๑	โสธธาดู	๗๐๔/๒๑๗

ปทานุกฺกโม	ปุพฺเพ/องฺเก	ปทานุกฺกโม	ปุพฺเพ/องฺเก
โสตราตุเปสา	๖๐๐/๑๙๓	หทยงฺกมา	๑๓๕๐/๓๒๔
โสตวิญญานํ	๖๐๓/๑๙๔	หริวณฺณํ	๖๑๖/๑๙๙
โสตวิญญะยฺยํ	๙๗๒/๒๕๑	หาโส	๙/๒๓
โสตวิญญะยฺยา	๑๑๐๑/๒๗๔	หิริ	๓๘/๒๘
โสตายตนํ	๑๓๔๒/๓๒๓	หิริพลํ	๖๒/๓๒
โสตินุทฺริยํ	๕๘๔/๑๗๙	หิริยิตฺตพฺเพน	๑๐๑/๓๙
โสปปํ	๑๑๖๓/๒๙๐	หีนํ	๒๖๙/๘๕
โสมนสฺสโทมนสฺसानํ	๑๖๔/๕๕	หิโนหฺมสมฺมิติ	๑๑๒๑/๒๘๐
โสมนสฺสสหคตํ	๒๖๙/๘๕	หีนา	๑๔๒๓/๓๓๗
โสมนสฺสสหคตา	๔๖๙/๑๓๕	เหฏฺฐโต	๑๒๘๗/๓๑๕
โสมนสฺสสินุทฺริยํ	๔๖๙/๑๓๕	เหฏฺฐิเมสฺสุ	๑๓๐๕/๓๑๘
โสรวจํ	๑๓๔๙/๓๒๔	เหฏฺฐิมานิ	๑๔๑๔/๓๓๕
โสวจสฺสตา	๑๑๘/๑๘	เหตุ	๑/๔
(ห)		เหตุวิปฺปยุตฺตํ	๕๘๔/๑๗๖
หตฺตวิภินฺตตกสญฺญาสหคตํ	๒๖๔/๘๓	เหตุวิปฺปยุตฺตา	๓/๕
หทยํ	๒๘๒/๙๐	เหตุสมปยุตฺตา	๓/๕

อภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีปาติยา

ธรรมปุปฺเปโท

ปทานุฏกโม

ปุปฺเพ/องฺเก

ปทานุฏกโม

ปุปฺเพ/องฺเก

เอกกัม

รูป

๕๗๙/๑๗๖

กุสลมุลานิ

๙๘๕/๒๕๕

กุสลเหตุ

๑๐๕๙/๒๖๖-๑๐๖๓/๒๖๗

รูป

๕๘๕/๑๘๐

ทุกัม

วิชา

๑๓๘๐/๓๒๙

อายตนา

๖๔/๓๓-๖/๓๓

วิโมกฺขานิ

๒๔๘/๘๐-๕๐/๘๑

กณฺหา ฐมา

๑๓๐๙/๓๑๘

สญฺโฆชนานิ

๑๐๐๖/๒๕๘

ธาตุโย

๖๗/๓๓

เหตุ

๑๐๓/๓๙

ปฐิสนฺถาร

๑๓๕๑/๓๒๔

ปณฺทิตา ฐมา

๑๓๐๘/๓๑๘

จตุกกัม

พาลา ฐมา

๑๓๐๗/๓๑๘

อธิปติ

๒๖๙/๘๕-๗๖/๘๘

รูป

๕๘๔/๑๗๗

อรุปฺชฺฆานานิ

๒๖๕/๘๔-๖๘/๘๕

วิมุตฺติโย

๑๓๘๑/๓๒๙

อรุปาวจรกิริยา

๕๗๙/๑๗๔-๘๒/๑๗๕

สุกฺกา ฐมา

๑๓๑๐/๓๑๘

อรุปาวจรวิปากา

๕๐๑/๑๔๒-๔/๑๔๓

ติกกัม

อารมฺมณานิ

๑๘๑/๖๑-๕/๖๒

อกุสลมุลานิ

๙๘๖/๒๕๕

อาสวา

๑๑๐๒/๒๗๖

อกุสลเหตุ

๑๐๖๔/๒๖๗-๖๗/๒๖๘

อุปาทานานิ

๑๒๑๙/๒๙๙

อพฺยากตเหตุ

๑๐๖๘/๒๖๘

โอฆา

๑๕๐๑/๓๕๒

อาหารา

๗๐/๓๓-๓/๓๔

ขนฺธา

๕๙/๓๒

กณฺธา

๑๑๔๐/๓๗๒

ปทานุฏโกโม	ปุพเพ/องเก	ปทานุฏโกโม	ปุพเพ/องเก
ปฏิปทา	๑๗๖/๖๐-๘๐/๖๑	สนฺโฆชนทูกั	๒๐/๗-๕/๗
พุรหุมวิหารขุฏฏานานิ		เหตุทูกั	๑/๔-๖/๕
	๒๕๑/๘๑-๖๒/๘๓		
โยคา	๑๕๐๒/๓๕๓	สตตกั	
รูปั	๕๘๖/๑๘๕	อกุสลวิปากา	๕๕๖/๑๖๖-๕๖๕/๑๖๙
		จฺพนตรทูกั	๑๓/๖
ปญจกั		พลานิ	๙๕/๓๘-๑๐๒/๓๙
ขนฺธา	๑๐๘๙/๒๗๒-๑๐๐/๒๗๔	รูปั	๕๘๙/๑๘๙
มคฺคจฺจนานิ	๘๙/๓๗-๙๔/๓๗		
รูปั	๕๘๗/๑๘๘	อฏฺฐจกั	
รูปาวจรกิริยา	๕๗๗/๑๗๔-๘/๑๗๔	อภิกายตนาณิ	๒๔๗/๘๐
รูปาวจรวิปากา	๕๐๕/๑๔๓-๕๕/๑๖๕	อินฺทฺริยานิ	๒๐๔/๖๗-๒๔๗/๘๐
		กสิณขุฏฏานานิ	๑๖๐/๕๓-๒๐๓/๖๗
จกั		กิเลสทูกั	๗๕/๑๓-๘๒/๑๔
อปฺริยาปนฺนเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖	กุสลวิปากา	๔๓๑/๑๒๗-๔๙๗/๑๔๐
อรุปาวจรเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖	มหากุสลจิตฺตานิ	๑/๒๑-๑๕๙/๕๒
อาสวทูกั	๑๔/๖-๙/๖	มหาวิปากา	๔๙๘/๑๔๐
อุปาทานทูกั	๖๙/๑๓-๗๔/๑๓	รูปั	๕๙๐/๑๘๙
โอฆทูกั	๓๒/๘-๗/๙		
คณฺถทูกั	๒๖/๗-๓๑/๘	นวกั	
นีวณทูกั	๔๔/๑๐-๙/๑๐	กามาวจรเหตุ	๑๐๖๙/๒๖๙
นีวณานิ	๑๑๕๘/๒๘๙	รูปั	๕๙๑/๑๙๐
โยคทูกั	๓๘/๙-๔๓/๙		
รูปั	๑๐๕๘/๒๖๖	ทสกั	
รูปาวจรเหตุ	๑๐๕๙/๒๖๖	อสุภขุฏฏานานิ	๒๖๓/๘๓-๔/๘๓

ปทานุทุกโม

ปุพฺพเพ/องฺเก

ปทานุทุกโม

ปุพฺพเพ/องฺเก

กิลีสวตถุณี ๑๒๓๕/๓๐๓-๔๕/๓๐๖

รูป ๕๙๒/๑๙๐

สญฺโฆชนานิ ๑๑๑๘/๒๗๙-๒๘/๒๘๒

เอกาทสกํ

กามาวจรกิริยา ๕๖๖/๑๖๙-๗๖/๑๗๓

รูป ๕๙๓/๑๙๐

ทฺวาทสกํ

อกุสลจิตฺตานิ ๓๖๕/๑๑๐-๔๓๐/๑๒๗

อายตนาณิ ๑๓๔๒/๓๒๓

จตุทสกํ

มหนตฺตรทุกํ ๕๕/๑๑-๖๘/๑๒

อฏฺฐารสกํ

ชาติโย ๑๓๔๐/๓๒๒

ปิฎฺจิทฺทุกํ

๘๓/๑๔-๑๐๐/๑๖

วีสติกํ

มหานยา ๓๕๗/๑๐๗

พาวิสติกํ

ติกฺมาติกา ๑/๑-๒๒/๔

เทวจตุตาลีสกํ

สุตฺตนฺตฺติกทุกํ ๑๐๑/๑๖-๔๒/๒๐

สตกํ

อภิธมฺมทุกํ ๑/๔-๑๐๐/๑๖

เทวจตุตาลีสุตฺตรสตกํ

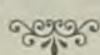
ทุกฺมาติกา ๑/๔-๑๔๒/๒๐

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ*

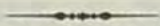
๑. สมเด็จพระพุฒาจารย์	วัดสระเกศ	ประธานกรรมการ
๒. พระพรหมมุนี	วัดบวรนิเวศวิหาร	รองประธานกรรมการ
๓. พระพรหมเวที	วัดไตรมิตรวิทยาราม	รองประธานกรรมการ
๔. พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมัตยาราม	กรรมการ
๕. พระพรหมโมลี	วัดพิชยญาติการาม	กรรมการ
๖. พระวิสุทธีวงศาจารย์	วัดปากน้ำ	กรรมการ
๗. พระธรรมกิตติวงศ์	วัดราชโอรสาราม	กรรมการ
๘. พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	กรรมการ
๙. พระธรรมปัญญาภรณ์	วัดปากน้ำ	กรรมการ
๑๐. พระธรรมคุณาภรณ์	วัดสามพระยา	กรรมการ
๑๑. พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดราชประดิษฐ์ฯ	กรรมการ
๑๒. พระธรรมรัตนดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม	กรรมการ
๑๓. พระเทพปริยัติสุธี	วัดบพิตรพิมุข	กรรมการ
๑๔. พระเทพปริยัติเมธี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	กรรมการ
๑๕. พระเทพเวที	วัดอนงคาราม	กรรมการ
๑๖. พระเทพปริยัติมุนี	วัดทองนพคุณ	กรรมการ
๑๗. พระเทพมุนี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	กรรมการ
๑๘. พระเทพรัตนโมลี	วัดหงส์รัตนาราม	กรรมการ
๑๙. พระเทพเมธี	วัดอรุณราชวราราม	กรรมการ
๒๐. พระเทพโสภณ	วัดราชบูรณะ	กรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๘ มติที่ ๕๐๙/๒๕๔๘ เรื่อง ขอความเห็นชอบรายนาม คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย เพื่อร่วมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๔๕ มติที่ ๓๕๗/๒๕๔๙ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ แทน กรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง

๒๑.	พระราชวชิราภรณ์	วัดพระเชตุพนฯ	กรรมการ
๒๒.	พระราชวชิรโมลี	วัดสวนพลู	กรรมการ
๒๓.	พระราชปริยัติดิลก	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการ
๒๔.	พระราชเมธี	วัดราชนัฏดาราม	กรรมการ
๒๕.	พระราชโมลี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	กรรมการ
๒๖.	พระราชวรมนี	วัดดุสิตาราม	กรรมการ
๒๗.	พระราชวิสุทธิโมลี	วัดมหาธาตุฯ	กรรมการ
๒๘.	พระราชวรเมธี	วัดเทพธิดาราม	กรรมการ
๒๙.	พระราชสุธี	วัดเทวราชกุญชร	กรรมการและเลขานุการ
๓๐.	พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตรฯ	กรรมการ
๓๑.	พระราชปฎิภาณโสภณ	วัดราชโอรสาราม	กรรมการ
๓๒.	พระศรีวิสุทธิมนี	วัดสุทัศนเทพวราราม	กรรมการ
๓๓.	พระศรีรัชมมงคลเมธี	วัดอาวุธวิกสิตาราม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔.	พระปริยัติกวี	วัดปากน้ำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕.	พระเมธีวราลงกรณ์	วัดชนะสงคราม	กรรมการ
๓๖.	พระศรีวิสุทธิธำมณ	วัดบรมนิवास	กรรมการ
๓๗.	พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๓๘.	พระอมรโมลี	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๓๙.	พระมหาไฉน จิตตสุทฺโธ	ป.ธ. ๙ วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๔๐.	พระมหารังษี เขมวีโร	ป.ธ. ๙ วัดพระศรีมหาธาตุ	กรรมการ
๔๑.	พระมหาวินัย ธีรวินโย	ป.ธ. ๙ วัดราชาธิวาสวิหาร	กรรมการ
๔๒.	นายวิชัย ธรรมเจริญ	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๓.	นายบุญสืบ อินสาร	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๔.	นายบุญเชิด กิตติธรางกูร	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๕.	นายแก้ว ชิตตะขบ	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

**คณะอนุกรรมการประจำศูนย์ประสานงานกลาง
พิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎก***

๑. พระธรรมกิตติวงศ์	วัดราชโอรสาราม	ประธานอนุกรรมการ
๒. พระเทพมุนี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	อนุกรรมการ
๓. พระราชวชิราภรณ์	วัดพระเชตุพนฯ	อนุกรรมการ
๔. พระราชวชิรโมลี	วัดสวนพลู	อนุกรรมการ
๕. พระราชโมลี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	อนุกรรมการ
๖. พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตรฯ	อนุกรรมการ
๗. พระศรีวิสุทธิมุนี	วัดสุทัศนเทพวราราม	อนุกรรมการ
๘. พระศรีวิสุทธิภรณ์	วัดบรมนิวาส	อนุกรรมการ
๙. พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	อนุกรรมการ
๑๐. พระอมรโมลี	วัดปทุมวนาราม	อนุกรรมการ
๑๑. พระมหารังษี เขมวีโร	ป.ธ. ๙ วัดพระศรีมหาธาตุ	อนุกรรมการ
๑๒. พระมหาวินัย ธีรวินโย	ป.ธ. ๙ วัดราชาธิวาสวิหาร	อนุกรรมการ
๑๓. พระมหาไฉน จิตตสุโท	ป.ธ. ๙ วัดบวรนิเวศวิหาร	อนุกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธปาพจนจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระวินัยปิฎก*

๑.	พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมัตยาราม	ที่ปรึกษา
๒.	พระธรรมคุณาภรณ์	วัดสามพระยา	ประธานคณะทำงาน
๓.	พระธรรมปริยัติเวที	วัดพระปฐมเจดีย์	รองประธานคณะทำงาน
๔.	พระธรรมรัตนดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม	รองประธานคณะทำงาน
๕.	พระเทพปริยัติสุธี	วัดบพิตรพิมุข	รองประธานคณะทำงาน
๖.	พระเทพปริยัติเมธี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	รองประธานคณะทำงาน
๗.	พระเทพปริยัติมุนี	วัดทองนพคุณ	คณะทำงาน
๘.	พระราชเมธี	วัดราชนัสดาราม	คณะทำงาน
๙.	พระราชวรมนี	วัดดุสิดาราม	คณะทำงาน
๑๐.	พระราชวิสุทธิโมลี	วัดมหาธาตุฯ	คณะทำงาน
๑๑.	พระราชวรเมธี	วัดเทพธิดาราม	คณะทำงาน
๑๒.	พระราชวิสุทธิดิลก	วัดสามพระยา	คณะทำงาน
๑๓.	พระเมธีธรรมมานันท์	วัดไร่ขิง	คณะทำงาน
๑๔.	พระเมธีปริยัติวิบูล	วัดสามพระยา	คณะทำงาน
๑๕.	พระเมธีวราลงกรณ์	วัดชนะสงคราม	คณะทำงาน
๑๖.	พระสุธีรัตนภรณ์	วัดสุทัศนเทพวราราม	คณะทำงาน
๑๗.	พระศรีปริยัติโมลี	วัดราชนัสดาราม	คณะทำงาน
๑๘.	พระกิตติสารเมธี	วัดดาวดึงษาราม	คณะทำงานและเลขานุการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

๑๙. พระมหาอิทธิยาวัธ อีรวโร ป.ธ. ๙ วัดสามพระยา คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. พระมหาวัชระ จิตวณฺโณ ป.ธ. ๙ วัดสามพระยา คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. พระมหาชโล ปิยาจาโร ป.ธ. ๙ วัดชนะสงคราม คณะทำงาน
๒๒. พระมหาปราโมทย์ วิริยธมฺโม ป.ธ. ๙ วัดดุสิตาราม คณะทำงาน
๒๓. พระมหาอุดม สารเมธี ป.ธ. ๙ วัดทองนพคุณ คณะทำงาน
๒๔. นายประสิทธิ์ แสงทับ นักวิชาการภาษาโบราณ ๔ คณะทำงาน
๒๕. นายสำรวย นักการเรือน นักวรรณศิลป์ ๗ คณะทำงาน

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระสุตตันตปิฎก*

๑.	พระวิสุทธิวงศาจารย์	วัดปากน้ำ	ประธานคณะกรรมการ	
๒.	พระธรรมปัญญารักษ์	วัดปากน้ำ	รองประธานคณะกรรมการ	
๓.	พระราชวิริยาลังการ	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ	
๔.	พระราชสุตาภรณ์	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ	
๕.	พระปริยัติกิจ	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ	
๖.	พระปิฎกโกศล	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการและเลขานุการ	
๗.	พระวิเชียรภาว	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ	
๘.	พระมหามนตรี	ขุนตีสาวโร ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๙.	พระมหาประนอม	กิตติปัญโญ ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๐.	พระมหาสมจินต์	สมมาปัญโญ ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๑.	พระมหาบุญชู	กิตติโชติโก ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๒.	พระมหาจรัญ	วิจารณ์เมธี ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๓.	พระมหาทองดี	ปญญาวชิโร ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๔.	พระมหาเสนาะ	กิตติเสโน ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๕.	พระมหาครรชิต	สุขิตคนฺโธ ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๖.	พระมหาวัฒน์พร	อภิวฑฒโน ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๗.	พระมหาชำนาญ	มหาชาโน ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๘.	พระมหาหวน	ยสาโส ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ
๑๙.	พระมหาสมาน	มโนพนฺโธ ป.ธ. ๙	วัดปากน้ำ	คณะกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธปาพจนบดี ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระอภิธรรมปิฎก*

๑.	พระพรหมโมลี	วัดพิชัยญาติการาม	ประธานคณะกรรมการ	
๒.	พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	รองประธานคณะกรรมการ	
๓.	พระเทพเวที	วัดอนงคาราม	รองประธานคณะกรรมการ	
๔.	พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดราชประดิษฐ์ฯ	คณะกรรมการ	
๕.	พระเทพรัตนโมลี	วัดหงส์รัตนาราม	คณะกรรมการ	
๖.	พระเทพโสภณ	วัดราชบูรณะ	คณะกรรมการ	
๗.	พระเทพเมธี	วัดอรุณราชวราราม	คณะกรรมการ	
๘.	พระราชปริยัติดิลก	วัดประยุรวงศาวาส	คณะกรรมการ	
๙.	พระราชเวที	วัดพระเชตุพนฯ	คณะกรรมการ	
๑๐.	พระราชปฏิภาณโสภณ	วัดราชโอรสาราม	คณะกรรมการและเลขานุการ	
๑๑.	พระราชสิทธิมุนี	วัดมหาธาตุฯ	คณะกรรมการ	
๑๒.	พระสุธีธรรมนุวัตร	วัดพระเชตุพนฯ	คณะกรรมการ	
๑๓.	พระศรีวิสุทธิโกศล	วัดเพชรสมุท	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๔.	พระวิสุทธิธีรพงศ์	วัดพิชัยญาติการาม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๕.	พระศรีศาสนวงศ์	วัดอรุณราชวราราม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๖.	พระมหาบุญเทียม	ญาณินโท ป.ธ. ๘	วัดพิชัยญาติการาม คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๗.	พระมหาสมลักษณ์	คนธสาโร ป.ธ. ๘	วัดท่ามะโอ	คณะกรรมการ
๑๘.	พระมหาประนอม	ธมฺมาลงกาโร ป.ธ. ๖	วัดจากแดง	คณะกรรมการ
๑๙.	พระครูธรรมธรรสมนต์	นนทิโก	วัดจากแดง	คณะกรรมการ
๒๐.	นายนิมิตร	โพธิพัฒน์		คณะกรรมการ
๒๑.	ผศ. เวทย์	บรรณกรกุล		คณะกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

พระไตรปิฎกฉบับเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
พุทธศักราช ๒๕๔๕

เจ้าของ	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	
ผู้จัดทำ	คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์ คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระวินัยปิฎก คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระสุตตันตปิฎก คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระอภิธรรมปิฎก คณะอนุกรรมการประจำศูนย์ประสานงานกลาง	
ที่ปรึกษา	พระพรหมสุธี	วัดสระเกศ
	พระธรรมกิตติเมธี	วัดสัมพันธวงศาราม
	พระธรรมวรเมธี	วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

บรรณาธิการ พระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตฺโต ป.ธ. ๙)

คณะบรรณาธิการ/ประสานงาน

พระศรีรัชมมงคลเมธี (ประนต กิตฺติวฑฺฒโน ป.ธ. ๙)

พระปริยัติกวี (สุบิน ธีรวิโส ป.ธ. ๙)

นายวิชัย ธรรมเจริญ ป.ธ. ๙

นายบุญสืบ อินสาร ป.ธ. ๙

นายบุญเชิด กิตติธรางกูร ป.ธ. ๙

นายแก้ว ชิตตะขบ ป.ธ. ๙

พิมพ์ที่ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทร. ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐

โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒, ๐-๒๔๓๔-๑๓๔๕

รัฐบาลจัดพิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศล
ในพิธีพระราชทานเพลิงศพ

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ)

อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร

ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

